ĐURO CEZNER:

BLAGOSLOVLJEN BOG
U SVOJIM SVETIMA

BLAGOSLOVLJEN BOG U SVOJIM SVETIMA

KRATKE POUKE ZA BLAGDANE I RAZNE ZGODE

NAPISAO:

ĐURO CEZNER

ZAČ. KANONIK VRHBOSANSKI

ČETIRI GODIŠTA

SARAJEVO

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI

Br. 1417/38. L. S.

Imprimatur

Sarajevo, 27. lipnja 1938.

† **Ivan,** nadbiskup s. r.

„NOVA TISKARA“ VRČEK I DR., SARAJEVO 1938.

PRVO GODIŠTE

Nova godina

Bog je naša nada u novoj godini

»Do sada nam je Bog pomogao«. Ovo je stari natpis, star preko 5000 godina. Ovaj je natpis bio na spomeniku, koji su nazvali »Kamen pomoći«, a podigao ga je Samuel, vođa izraelski, iza pobjede nad Filistejima. Ovaj je spomenik bio ujedno i spomenik velikoga pouzdanja u Boga i njegove velike pomoći u nevolji, u kojoj si Izraelci nisu mogli sami pomoći. I mi danas na početku nove godine možemo isto tako reći, kada pomislimo na prošlu godinu: »Do sada nam je Bog pomogao«. A kada pogledamo na neprozirni zastor nove godine, opet možemo reći sa pouzdanjem: »I od sada će nam Bog pomoći«.

Bog je naša nada i pomoć u novoj godini, u njega se uzdajmo.

Izbačeni iz raja zemaljskoga stajali su praroditelji pred rajem opterećeni teškim prokletstvom. Anđeo osvete čuvao je ulaz u raj. Ipak je praroditelje pratio drugi anđeo Božji, a to je bila nada. S nadom su svladali nevolje, po nadi su se obratili Božjoj dobroti, nada ih je opet dovela Bogu. I nas tište razne brige, i nas prate posljedice prokletstva, strah nas uznemiruje, kakve li će nam jade donijeti nova godina. Ali i nas tješi nada, taj veliki dar neba, jedna od tri bogoslovske kreposti, koja je potrebna svakome, koji hoda po ovoj dolini suza.

Sveti Ignacije Lojolski putovao je lađom u Rim. Na putu je lađu uhvatila strahovita oluja. Sila je vjetra polomila jedra i potrgala konope, a voda je bijesnih valova zapljuskivala u lađu. Svi su putnici drhtali čekajući zadnji čas života. Samo je jedan čovjek na lađi bio miran i bez straha. Bio je to sveti Ignacije. Odakle njemu onaj mir i vedrina duše? Od pouzdanja u Boga, od njegove potpune predanosti u Božju providnost. Ovakovo pouzdanje potrebno je svima nama.

Strah je čovjeka, kako će ustrajati u dobru u naše pokvareno doba. Čuj, što je rekao Bog sv. Pavlu. Njega su mučile teške kušnje, i on se je tri puta molio Bogu, da ga od njih oslobodi, a Bog ga je utješio govoreći: »Dosta ti je milost moja«. (2. Kor. 12, 9.). Zato se borimo u kušnjama i poteškoćama i uzdajmo se u Boga, pa će i nama dati svoju milost. Ova milost je pratila i sv. Franju Ksaverskoga, koji je bio pravo čudo ustrajnosti i uspjeha u radu za slavu Božju i obraćenje pogana. Njegovo pouzdanje u Boga bilo je nepokolebivo, pa se je u teškim časovima obraćao k nebu s molitvom: »Gospode vojska! Na tebi počiva moja nada — ti si mi pomogao da počnem, ti ćeš mi dati da svršim«. Divno nas tješi sv. Bernardo, koji veli, da se Božja svemogućnost u tome osobito pokazuje, što čini svemogućima sve one, koji se u nju uzdaju. Dakle u Bogu možemo sve. Tom snagom možemo ustrajati u dobru, možemo postići i svoj vrhunaravni cilj, vječnu sreću, koja nadilazi sve težnje i moći stvorene naravi. Bog je naša nada, on je stup i potporanj našega života i rada.

Strah nas obuzima, kada mislimo na svoju grešnost i slaboću. Padat ćemo u borbi života i u grijehe radi svoje slabosti, ali ni pri tome ne smijemo izgubiti nade u Boga, jer on želi naše spasenje.

Sveti Augustin je govorio, da se ne bi usudio nadati se oproštenju ni nebu radi prevelikih grijeha i nemarnosti, ali mu zasluge Krista daju hrabrosti. On ovako veli: »Ipak se, o Bože, usuđujem nadati se svemu tomu, jer je tvoj Sin bio poslušan do smrti i to do smrti na križu. On je zadužnicu naših grijeha uzeo i na križ pričvrstio, on je grijeh razapeo, za grijeh dug platio, smrt uništio i zaslužio nam vječni život. U njega se uzdam i nadam se, da ću pomoću pokore i obdržavanja zapovijedi postići slast nebeskog blaženstva«.

Strah hvata srce čovječje, kada se sjeti borbe za vremenite potrebe. I tu je nada u Boga naša pomoć i utjeha. U psalmu 17. čitamo ove riječi utjehe: »Ljubim te, Gospodine, jakosti moja. Gospodin je potpora moja i utočište moje i osloboditelj moj. Bog je moj pomoćnik, u njega ću se uzdati. — Opkoliše me smrtne boli i uplašiše me bujice zlobe; opkoliše me muke paklene, uhvatiše me zamke smrti. U svojoj sam nevolji zazvao Gospodina i vikao sam Bogu svome. I čuo je iz svoga svetoga dvora glas moj i vika moja dođe do ušiju njegovih«.

Sveti Hugo, biskup u Langresu, silno se je prepao jedne noći i uznemirio radi neke opasnosti, što mu je prijetila. Brzo se je iza toga smirio. Udarajući se u prsa govorio je: »Šta to činim ja nesretnik? Zar nam nije Bog obećao pomoć u nevoljama, a ja se bojim. Zar nije obećao On, koji je doista vjeran, kojega riječi neće proći, pa makar prošlo nebo i zemlja? Kako bih se ja bojao!« Sveti je Franjo Asiški hrabrio braću u svim potrebama riječima proroka: »Baci svoju brigu na Gospodina i on će te prehraniti«.

Mi vjerujemo u Boga, Oca svemogućega, mi se u njega uzdamo!

Sada još pogledajmo, kako je opravdana naša nada. U koga se uzdaš? U Boga svemogućega, sveznajućega i premudroga. U Boga, koji je iz ljubavi prema nama dao ljudima Sina svoga, u Boga, koji je Otac naš. Njegova se moć nije umanjila, njegova se ljubav nije iscrpla. U koga se uzdaš? U Boga vječnoga, nepromjenljivoga, koji uvijek živi, koji ne može postati niti siromašan niti slab. U koga se još uzdaš? U Isusa i njegove neizmjerne zasluge, pa u zasluge i zagovor presvete Djevice i svih svetih. O kako je opravdana i temeljita naša nada!

Pripovijedao je neki čovjek ovu zgodu iz djetinjstva. Kad je bio dječarac, spavao je u sobi pokraj majčine sobe. Naveče bi ga majka metnula u postelju, a ona bi još dalje po kući spremala. U to doba ne bi dijete moglo zaspati, bilo ga je strah. Kada bi majka poslije došla u svoju sobu, upalila bi svijetlo i samo bi malo odškrinula vrata i uski tračak svjetla ušao bi u sobu dječaka. On je onda znao, da je majka u sobi, pa bi mirno i bez straha zaspao.

I nama iz neba na zemlju dopire trak svjetlosti, ljubavi i dobrote Božje, trak nade. I to nama djeci Božjoj kazuje, da je blizu nas Bog, naš dobri Otac nebeski. On nad nama bdije, za nas se brine, on nas čuva. Zato mi nemamo straha, zato mi vedre duše i bez brige ulazimo u novu godinu. Do sada nam je Bog pomagao, pa će nam pomoći i u novoj godini. Završimo ovo razmatranje riječima sv. Crkve iz svete mise: »Pomoć naša u imenu Gospodnjem, koji stvori nebo i zemlju«.

Bogojavljenje

Naši darovi Isusu

»I narodi će doći k svijetlu tvojem i kraljevi k sjajnosti, koja te obasja«. Ove su se riječi proroka ispunile na današnji dan. Rodio se je Spasitelj Isus Krist. Nije on samo Spasitelj židovskog naroda, nego i svih drugih naroda, on je Svijetlo svega svijeta. I došli su danas u Betlehem zastupnici poganskih naroda, da mu se poklone. Puni vjere, počitanja i ljubavi padaju na koljena pred njim i darivaju ga dragocjenim darovima: zlatom, tamjanom i smirnom. Time se mudraci zahvališe novorođenom Kralju, što ih je pozvao k svijetlu i istini, što ih je pozvao među svoje odabrane. I za nas je danas veliki dan hvaljenja i slavljenja dobrote Božje radi najveće od svih milosti, radi poziva u svetu i spasonosnu Crkvu katoličku.

Poklonimo se i mi danas novorođenom Kralju i puni iskrene zahvalnosti prinesimo mu darove svoje: zlato čiste ljubavi, miomiris molitve i požrtvovnost kršćanskog života.

Kada su u stara vremena odlični ljudi dolazili na poklon kraljevima, donosili su im na dar zlato u znak priznanja i štovanja. Tako je kraljica Saba donijela kralju Salamonu mirisa, puno zlata i dragulja. Dijetešce u jaslama jest Kralj nad kraljevima, ono je Kralj po naravi i od vijeka i »njegovu kraljevstvu neće biti kraja«. Ono je Kralj, komu nema slična, jer »u njemu je sve blago mudrosti i znanja«, »u njemu stanuje sva punina Božanstva«. (Kol., 2, 3., 9.). Taj Kralj je i Bog ljubavi, koji je radi spasa ljudi sašao s neba u dolinu suza i plakao kao slabo djetešce i svoj život završio na križu kao čovjek boli. Ali smrt njegova za nas nije bila konac njegova djelovanja, jer bi on bio onda samo obični čovjek. Krist je uskrsnuo od mrtvih, on više ne umire, on je time dokazao da je on doista Kralj nad kraljevima, da je on Bog. I on je osnovao na zemlji svoje kraljevstvo, Crkvu katoličku i u njoj pohranio blago svojih zasluga i milosti. I mi smo po svetome krstu postali članovi njegova kraljevstva, postali smo njegovi plemići i baštinici neba i njegove vječne slave.

Pravo je dakle da se mi danas kao oni sveti mudraci poklonimo Isusu, našem Kralju i našoj Ljubavi i da mu darujemo zlato. Odakle nam zlato? Pa Isus od nas i ne traži zemaljskoga zlata. On je i bez nas bogat, jer je njegovo nebo i zemlja. Ali mi imamo drugog zlata, a to je puno dragocjenije, to je zlato naša ljubav. Sv. Toma Akvinski veli, da je ljubav kraljica svih kreposti, ona je zlato svih kreposti. Zlato naše ljubavi poklonimo danas Isusu. To on želi i to ga raduje.

Nekom je zgodom sv. Mehtilda čula riječi evanđelja: »Šimune Ivanov, ljubiš li me većma nego ovi?« Razmatrajući o tome učini joj se kao da joj Isus govori: »Mehtildo, ljubiš li me više od svega na svijetu?« Ona odgovori: »Ti znaš, Gospodine, da te ja ljubim«. Isus nastavi: »Ljubiš li me tako da bi bila pripravna radi mene pretrpjeti sve boli, muke i poniženja?« Ona pripravno i radosno odvraća: »Ti znaš, Gospodine, da me nijedan križ ne može od tebe odijeliti«. Ovo je prava ljubav, ovakovom ljubavi ljubimo Isusa.

Kada je sv. Magdalena Paciska promatrala ljubav Isusovu, molila bi u zanosu: »Bog je ljubav, Bog je ljubav! O Isuse, ljubav je

tvoja prema ljudima neizmjerna«. Ona je često govorila svojim sestrama redovnicama: »Zar vi ne znate, da moj Isus nije ništa drugo nego ljubav? O kad bi mogao cijeli svijet ćuti moj glas, da svi upoznaju i uzljube Isusovu ljubav!« Čujmo danas ovaj glas i mi, pa darujmo Isusu svoju iskrenu, veliku i požrtvovnu ljubav.

Mudraci su Isusu darovali i tamjan. Paljenje tamjana bio je oduvijek čin bogoštovlja. Tim su darom mudraci priznali Isusa Bogom. Tamjan je također slika molitve, koja se diže Bogu kao ugodan miris, pa stoga čitamo u psalmu: »Neka se diže molitva moja kao kâd pred licem tvojim«. (Ps. 140, 2.). Tamjan je isto tako slika revnosti u službi Božjoj, po kojoj pravi kršćanin izgara kao tamjan pred Bogom svojim.

Poklonimo se Isusu Bogu svome te mu prikažimo tamjan molitve zahvalnice za neizmjernu milost poziva i prave vjere. Danas možemo sa svećenikom u sv. misi govoriti od srca: »U istinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svagdje zahvaljujemo tebi, Gospode sveti, Oče svemogući, vječni Bože, jer nas je tvoj Jedinorođeni obnovio novim svijetlom svoje neumrlosti, kad se ukazao u biti naše smrtnosti». Pred Božanskim Djetetom otvorimo srce svoje u žarkoj molitvi. Djetešce ono jest jaki Bog, a mi smo kao slaba djeca u svemu, pa nam treba njegove pomoći. Sjetimo se što je molitva. Ona je svijetlo u sljepoći, naša jakost u slabosti, utjeha u poteškoćama, oružje u boju, sredstvo svih milosti, ključ Božjeg milosrđa i jamstvo našega spasenja. O Isuse nauči nas moliti!

Darujmo Isusu i tamjan revnosti. O Isuse ti si onaj, za koga veli Duh Sveti: »Revnost za dom tvoj izjeda me«. (Ps. 69, 10.). Mi tebi obećajemo revnost u službi tvojoj, mi smo pripravni u revnosti za te i slavu tvoju izgarati kao tamjan. Miris naše revnosti neka i druge privuče k tebi, da svi na zemlji proslavimo tebe Boga svoga svetim svojim životom.

Mudraci darovaše Isusu i smirnu. Smirna je sok iz nekoga drveta, gorkog ukusa i mirisa kao balzam. Smirna pomiješana s uljem služi kao lijek za rane, a njom su mazali i tjelesa pokojnika, da se očuvaju od trulosti. Darom smirne očitovaše mudraci svoju vjeru, da je Isus, pravi Bog, ujedno i pravi čovjek.

I mi se tebi klanjamo Isuse Kriste, koji si Bog i čovjek, koji si mukom svojom i smrću otkupio svijet. Ti si za nas trpio, pa ti stoga darujemo smirnu trpljenja. Zar da mi tvoji učenici tražimo samo ugodnosti, kad si ti Učitelj za nas trpio onu pregorku muku i smrt. Mi želimo biti slični tebi! Za te smo pripravni podnositi sve poteškoće kršćanskog života, za te smo pripravni trpjeti i umrijeti. Smirna trpljenja je gorka, ali si ti sladak Isuse i ti ćeš ovu gorčinu u vječnosti pretvoriti u neizmjernu slast.

Ako budemo uvijek ovako mislili i ćutjeli kao danas i prema tomu živjeli, onda ćemo biti sjajna zvijezda Kristova. A to moramo i biti. Katolik mora kao sjajna zvijezda Kristova privoditi ljude Kristu i u kući i u susjedstvu i posvuda. Naći ćeš u životu dosta ljudi, koji puno znaju, za svašta se zanimaju — ali o Bogu znaju malo, za njega se premalo brinu, oni lutaju u tami grijeha i strasti. Puno će koristiti tvoja lijepa riječ, skroman savjet, a najviše tvoj dosljedni, duboki vjerski život. Budi sjajna zvijezda Kristova, pa ćeš na vijeke sjati. Amen.

Svijećnica

Smrtna svijeća

U današnjem evanđelju naziva starac Simeon Isusa »svijetlom da rasvijetli neznabošce«. Na uspomenu ovoga događaja i u slavu Isusa, pravoga i nebeskog svijetla, blagoslivlja danas Crkva svijeće. Možda će jedna od svijeća danas blagoslovljenih biti naša smrtna svijeća. To može biti i brzo, veoma brzo. Ovo je ozbiljna i spasonosna misao.

Što nam govori smrtna svijeća?

Pravedniku, dobrom kršćaninu govori smrtna svijeća riječi utjehe: »Blago tebi, vjerni slugo Kristov, jer te čeka njegova neizmjerna nagrada i sreća«. Dogodilo se je, da je neki čovjek pred smrt bio posve veseo, dapače je pjevao. Kada su se drugi tome čudili, rekao je: »A zašto se ne bih veselio? Vjera me uči, da smrću ništa ne gubim, nego samo dobivam. Domalo ću doći Bogu u carstvo radosti, gdje nema suza. Pa zar bih mogao biti žalostan?« Smrtna svijeća nas nadalje tješi: »Za pravog kršćanina smrt nije smrt, ona je život! Pravo je govorila neka pobožna osoba: Nema ništa slađega od Isusa, Marije i smrti. Tko je živio s Isusom i Marijom, on s njima i umire, a to znači doista najveću slast!« Kada su sv. Luitgardu liječnici navijestili blizu smrt, ukaza mu se Bl. Djevica govoreći: »Šta vele liječnici? Zar ne vele, da ćeš umrijeti? Oni ne govore istine. Jer samo umire onaj, koji se je po grijehu odijelio od Boga, a nije se po ispovijedi oslobodio grijeha. I onaj umire, koji u Boga ne vjeruje. Ali ne umire onaj, koji se je uvijek bojao Boga i koji je nastojao doći Bogu — on dapače živi, a ne umire«. Sv. Ivan Zlatousti lijepo uči: »Grešnici su mrtvi, ako su i živi, a pravednici žive, i ako su umrli«.

Ovako milo i blago govori smrtna svijeća svima, koji Boga ljube.

Grešniku govori smrtna svijeća ozbiljno i strašno: »Bezumni grešniče, teško tebi! Nevjerni slugo, gdje su dobra djela tvoja? Još malo pa će te strogi i pravedni Sudac baciti u tamu najskrajnu, gdje će biti vječni plač i muka. Dokle ćeš odgađati svoj popravak? Pomisli na strašni udes grešnika iza smrti. Gdje su one oholice? — tjelesa su im smrvljena u prah, a duše su im ponižene na dnu pakla. Sjeti se onih, što su psovali i proklinjali — prestala je njihova bogohulna vika, strašna tišina vlada nad njihovim grobom, a duše njihove psuju i proklinju same sebe, u strašnom očaju psuju i proklinju Boga, i to će trajati uvijeke. Gle onih, koji su samo živjeli za tijelo, koji su tražili samo tjelesni užitak u jelu i pilu i u nečistim nasladama — njihovo je razmaženo tijelo hrana gadnih crvi, a duše im trpe u smradu pakla i glad i žeđu i najteže boli. Zar se ne sjećaš onih tvrdica, varalica, gulitelja sirotinje, kradljivaca, koji su nepravedno uživali tuđu muku? Šta im je plaća? Komad tamne, vlažne zemlje pritište im lakomo tijelo, a dušu im pritište najveća bijeda, prema kojoj su sve nevolje sirotinje na svijetu samo slaba sjena. Tako nam smrtna svijeća nabraja razne grijehe i opačine, radi kojih mnogi ljudi postadoše nesretni, vječno nesretni bez nade spasa. Svakoga čovjeka čeka smrt, ali čovjek grešnik u ludosti svojoj malo na to pomišlja prema riječima sv. Augustina: »Propovijedaju ti grobovi na groblju, propovijedaju ti kosti pređa, i jao, mi si sve to ne uzimamo k srcu, nego živimo kao da nema smrti; kao da nema vječnosti«.

Kada nam jednom bude u rukama smrtna svijeća, i kad nam bude njezino tajinstveno svijetlo obasjalo blijedo lice, kako će onda postati sve jasno u našoj duši, i mi ćemo dobro vidjeti i shvatiti sve ono, što nijesmo htjeli za života vidjeti niti shvatiti. Onda ćemo upoznati, kako je bilo sve taština osim ljubiti Boga. Zasjat će pred našim očima sve ludosti djetinjstva i opačine mladosti i nepravde zrelih godina i grijesi starosti. Drhtat ćemo pri tom gledanju. A budemo li vidjeli mnogo dobrih djela i pravo iskreno kajanje, učinit će nam se sjaj svijeće blag i pun sretne nade. A kako će nam se pokazati budućnost pri svijetlu smrtne svijeće? Možda sretna? O sretnih li nas! A možda ćemo vidjeti pred sobom strašnu tamu vječne smrti. Da nećemo morati zakukati od tjeskobe i žalosti kao bezbožni i okrutni kralj Antioh. On je pred smrt govorio: »San je otišao od očiju mojih, obnemogoh, i srce mi se stislo od brige. I rekoh u srcu svome: u koliku tjeskobu padoh i u valove žalosti, u kojima sam sada, koji nekoć bijah veseo i ljubljen u sili svojoj. Nego sad se opominjem zala, što sam ih učinio... Spoznajem, da me zato zadesiše ova zla, i gle umirem od velike žalosti u tuđoj zemlji«. I umro je Antioh u očaju i velikoj muci. Sv. Pismo dodaje: »Tako je žalosnom smrću daleko na gorama umro ubojica u strašnim mukama, kako je mučio druge«. (1. Mak. 6.) Teško nama, ako na samrti moradnemo priznati sa psalmistom: »Opkoljuju me zla bez broja i stižu me bezakonja moja, i ne mogu da ih gledam. Ima ih više nego vlasi na glavi mojoj, i srce me moje ostavlja«. (Ps. 39, 13.).

Uzmimo danas u ruku smrtnu svijeću i savjesno pretražimo kuću svoju i srce svoje, pa uklonimo sve, što će nas strašiti u onaj strašni čas smrti. Pregledaj najprije sve kuteve kuće svoje. Da nema u njoj zlih i gadnih knjiga, bestidnih slika ili odijela, koja vrijeđaju čednost ili stvari krivo stečenih ili uzajmljenih a nevraćenih? Možda ona žena nije tvoja nego tuđa, možda onaj muž pripada po zakonu drugoj, možda se ona osoba, s kojom živiš, nije s tobom vjenčala, premda tome nema nikakve zapreke. Posvijetli dobro, pa ćeš možda negdje sakriveno naći i nešto, što je veliki gad pred licem Gospodnjim i radi čega kršćanski roditelji ne izvršuju Božju zapovijed: »Rastite i množite se«. Pogledaj još, da li u tvojoj kući stanuju pobožnost, pregaranje, poslušnost, čistoća? Uđi sa smrtnom svijećom u svoje srce. Gle koliko ima u njemu korova, gle čitavih gnijezda najgadnijih strasti, zlih navika. Eno zmija zavisti i neprijateljstva. Pogledaj još bolje, da ne bi gdje u kutu našao kakov teški grijeh na ispovijedi zašućen, i možda on tamo leži godine i godine. Smrtna ti je svijeća evo pokazala, što sve nije u redu u kući tvojoj i u srcu. Osvijesti se, čisti i kuću i srce, izbacuj onaj gad, da ti jednom smrtna svijeća ne bude vijesnica ognja paklenog, nego vijesnica svjetlosti nebeske.

O kršćani, pripravljajmo se na smrtni čas, o kojem ovisi naša vječnost. Pomislimo na sretnog starca Simeona. U ruci drži preblaženo Svijetlo, Isusa, a uz njega stoje Marija i Josip. Blizu je čas njegove smrti, i on ga željno čeka. Molimo i mi za takvu smrt. Molimo od srca, što svećenik moli kod blagoslova svijeća: »Daj, Gospode, da nakon mračnih promjena ovoga vijeka zavrijedimo doprijeti do neprestanog svijetla, k tebi, Kriste Isuse, Spasitelju svijeta, koji u savršenom Trojstvu živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen«.

Sv. Josip

Sv. Josip jest naš uzor

»Tebe, Josipe, neka slave čete nebesnika, tebe neka pjesmom diče zborovi kršćana«. Ovako mole svećenici u časoslovu na današnji dan. Nebo i zemlja slave Josipa, siromašnog, skromnog radnika. I taj radnik uzvišen je nad vladare i moćnike svijeta, njega je vječni Otac izabrao za zaručnika Majci svoga Sina, njega je učinio hraniteljem Sina Božjega, braniteljem Krista, glavarom slavne Obitelji. On je tako visoko uzvišen radi svojih kreposti, radi svoga upravo anđeoskog života, p a j e z a t o s v. J o s i p n a š u z o r.

Sveti je Josip uzor ponizne i tvrde vjere. Bog mu objavljuje, da je Djevica Marija začela po Duhu Svetome. On u poniznosti nepokolebivo vjeruje u to čudo nad čudesima, on prigiblje glavu pred Svemogućim, svoj razum podvrgava objavi vječne Mudrosti i Istine. Kao što je Marija govorila anđelu: »Evo službenice Gospodnje, neka bude po riječi tvojoj« — tako misli i Josip u svome srcu: »Evo sluge tvoga, Gospodine, neka mi bude po riječi tvojoj. Ja vjerujem«.

I mi se sjetimo, da je svijetlo našega uma samo iskrica pred neizmjernim svijetlom Božjega uma, pa stoga u dubokoj poniznosti vjerujmo tvrdo u sve one nedokučive tajne sv. vjere. Vjera je temelj naše zemaljske i vječne sreće. Ako je ikada čovječanstvu trebala vjera, to mu ona treba danas, kada je uzdrmana ljubav i pravednost na zemlji. Tko će izliječiti bolesno čovječanstvo? Za to je preslabo ljudsko znanje, ljudska snaga, napredak tehnike — to može postići samo vjera. Što znači ljudski rod bez vjere, dobro je ocrtao jednom u saboru španjolski ministar Don Pidal y Mon. Ovo su njegove riječi: »Kad učitelj sa svoje stolice kaže: »Nema Boga, i do vjere ne treba držati«, vlast se prilagođuje njegovoj nauci, pa veli: »Nema pravde«. Pomislite državu bez pravednih zakona! To čuju zločinci, te i oni vele: »Nema grijeha«. Čuje strastvena mladež i dosljedno zaključuje: »Nema kreposti«. To doznaje podanik i govori: »Nema zakona«. Ako ova nauka sađe na ulicu, poteći će krv i revolucionarna će rulja vikati: »Dolje s Bogom! Dolje s vjerom! Tražimo pakao i uništenje — ali prije svega uživanje«.

Sv. Josipe, ojači u našem narodu onu svetu vjeru katoličku, koja mu je bila i utjeha i obrana u najtežim danima, koja mu je spasila i kulturu i narodnost, koja mu je bila izvor sreće i Božjeg blagoslova. Spasi narod naš!

Sv. Josip je sjajan uzor odanja u volju Božju, on je »ogledalo strpljivosti«. To je on naučio od svoga posinka Isusa. Volja Božja bila je Josipu najveća zapovijed. Put u Betlehem, bijeda u štalici, bijeg u Egipat — sve su to bili preteški križevi, ali Josip u svim ovim zgodama govori: »Bože, neka bude volja tvoja, a ne moja!« Tako činimo i mi, jer konačni cilj svih kreposti i svrha našeg života stoji u riječima molitve Gospodnje: »Budi volja tvoja!« Ovo neprestano slaganje s voljom Božjom olakšava nam svaki križ, dapače čini ga slatkim. Sv. Magdalena Paciska često je govorila: »Volja Božja, volja Božja«, i pri tome je oćutjela utjehu i radost. Tako biva svakome, koji nastoji, da volja Božja bude njegova volja.

Sveti Josip je uzor radinosti. On je potomak kralja Davida, ali živi u tišini nepoznat, zarađujući kruh žuljevima ruku. Njemu je bio

rad častan i koristan, on mu je donosio osim kruha i puno zasluga pred Bogom, jer je radio Bogu za ljubav. Rad je spojio s molitvom, a gdje se slaže rad i molitva, tamo je i svaki Božji blagoslov.

Josip je bio uzor pravednosti i poštenja. A pravednost se sadržava u riječima Spasitelja: »Što hoćete, da čine vama ljudi, činite i vi tako njima, jer je to zakon i proroci«. (Mat. 7, 12.). Da nam to bude jasnije, evo jednoga primjera, kako ne valja raditi.

Bio je u bosanskoj župi S. težak lakom na tuđe. Utjerati svoja goveda u tuđu njivu ili livadu bilo mu je slatko. Tomu težaku dođe sluga pošten i pravedan. Jednom mu gospodar naredi, da mu volove preko noći utjera u tuđu pšenicu. Sluga utjera volove u njegovu pšenicu i ode spavati. Rano ujutro opazi gospodar svoje volove u vlastitoj pšenici. Bilo mu je strašno pri duši gledajući veliku štetu. Stao je buditi slugu i vikati: »Šta si učinio, ako Boga znadeš! Jesi li poludio? Kako si mogao pustiti volove, da mi potaru pšenicu?« Sluga mu mirno odgovori: »Tebi je muka, što su tvoji volovi popasli tvoju pšenicu, a ne boli te, kada popasu i pokvare tuđu. Ja ne mogu biti kod takvog nepravednog gospodara.« I sluga je još onoga jutra ostavio bezdušnog čovjeka.

Katoliče, sjeti se, da je samo pravedno stečeno od Boga blagoslovljeno. Budi u svom radu savjestan kao sv. Josip. Što radiš drugom, radi kao sebi. Poštenje i pravda neka budu pravilo tvoga rada. Pravedna čovjeka prati blagoslov Božji u životu, pravedan čovjek lako i sretno umire.

Josip je uzor oca obitelji, uzor roditelja. On je bio radin, blage ćudi, bio je hranitelj i brižni branitelj Sina Božjeg i njegove Majke. On je bio ures domaćeg života u vjernosti, u čistoći, u vršenju Božjih zapovijedi.

Vi, oci kršćanskih obitelji, jeste li kao sv. Josip? Je li vam mila vaša kuća i obitelj ili vam je milija gostiona i kavana? Jeste li brižni hranitelji svojih ukućana ili ste rasipnici i pijanci? Roditelji, jeste li vi brižni branitelji svoje djece ili im puštate sve na volju? Molite li s djecom svojom kako dolikuje kršćanskoj obitelji? Jeste li vi vjerni ženidbeni drugovi, je li vama svet kršćanski brak? Djeco kršćanska, jeste li vi čedni, nevini, poslušni, pobožni kao posinak sv. Josipa? Gledajte svi da budu vaše kuće svete i da budu raj na zemlji.

Josip je uzor svake kreposti. Vi koji se borite sa strastima tijela ugledajte se u Josipa prečistog. Svatko može biti i mora biti čist. Upamti, da čisti nose sreću neba u svom srcu i da će oni Boga vidjeti. Mlaki i slabi neka slijede Josipa premudrog i jakog. On je nastojao oko one jedine mudrosti: služiti Bogu i spasiti dušu, i u tom je bio jak i neustrašiv. Budite kao on.

Na koncu se sjetimo najodličnije kreposti sv. Josipa, a ta je, da je ljubio Isusa nadasve i da mu nije za Isusa bila teška niti jedna žrtva. Ljubimo i mi Isusa, svoga Boga i Spasitelja, za njega radimo, za njega se žrtvujmo, neka nas ništa ne odijeli od ljubavi Isusove. Sv. Josipe, isprosi nam tu milost, da jednom u vječnosti s tobom slavimo njega po sve vijeke. Amen.

Navještenje Bl. Dj. Marije

Utočišće grešnika

U današnjoj sv. misi veli Crkva Djevici Mariji: »Tvojim se usnama razlio blagoslov, jer te je Bog blagoslovio blagoslovom vječnim«. Riječi njezine: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj«, bile su blagoslov s njezinih svetih usana za cijeli svijet. Ona je od Boga blagoslovljena blagoslovom vječnim, jer je onda postala Majka Sina vječnoga. U onaj sretni čas počinje novi Zavjet milosrđa Božjega i u njemu dobivamo Majku milosrđa, koja je utočišće nas grešnika. Marija je utočišće grešnika! O kako je ova istina puna utjehe, puna nade.

U ovo sveto vrijeme korizme promatrajmo o tome predmetu. Marija je doista utočište grešnika, ali grešnika skrušenih.

Kada je Isus s križa molio za neprijatelje, kada se je smilovao razbojniku, kada je umirao za grešnike — onda je nama dao svoju Majku, da bude i naša majka. U onome veličanstvenom času najvećega opraštanja i ljubavi dobiva ljudski rod svoju Majku, pa zato i jest Marija utočišće grešnika.

Pokraj tamnice u Parizu prolazila je Blanka, sveta majka svetoga francuskog kralja Ljudevita IX. Jedan ju od kažnjenika zamoli, da mu pokloni slobodu, a ona mu odvrati: »To ja ne mogu, ali ću za te govoriti, da te oslobode«. Ode Blanka sinu kralju pa ga dovede do tamnice. Pred tamnicom je zamolila kralja: »Pusti ovoga čovjeka iz tamnice meni za ljubav«. Kralj pristade, zovnu kažnjenika preda se i reče mu: »Ti si slobodan. Ali ne zaboravi zahvaliti mojoj majci, jer bez nje ne bi dobio slobode«.

Tako i Marija za nas moli nebeskoga kralja i suca, svoga Sina. Ona se zauzima za grešnike, ona ublažuje pravdu Božju. Zato je rekao sv. Anzelmo: »Koje ne može spasiti Božja pravda, one spasava Djevica blaga i milosrdna«. Zato mi svaki dan zaufano molimo: »Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike«.

Sveta Brigita jednom je u viđenju čula, kako Isus govori Mariji: »Majko, traži od mene štogod hoćeš«. Marija odgovori: »Molim milosrđe za bijednike«. Marija moli za bijedne grešnike, Marija je utočišće njihovo. To je istina. Ali, grešniče, upamti dobro i ovo: Marija je utočišće onih grešnika, koji iz slabosti griješe, koji su skrušeni, koji imaju volju popraviti se.

Zlo bi bilo, kada bi tko ovako računao: molit ću svaki dan nešto na čast Gospi, pa onda mogu po volji griješiti, jer će me Marija spasiti. Ovako misliti je ludost, jest grijeh, jer je to preuzetno ufanje. Slušaj! Kada bi tko srtao u grijeh misleći: pa ima ispovijed, ja ću se ispovjediti, i Bog će mi oprostiti. To bi bio grijeh. Nije ispovijed zato, da griješimo, nego je ona lijek proti grijehu, po njoj dobivaju oproštenje samo skrušeni grešnici, koji imaju ozbiljnu volju kaniti se grijeha. Tako ni Marija nije plašt, kojim se pokrivaju grijesi, nije ona zato utočišće naše, da mi griješimo uzdajući se u njezin zagovor, nego da se dignemo iz opačina i dobijemo milost u Boga.

Nemoj govoriti ni ovako: Ima primjera, da je Gospa pomogla na času smrti najgorim ljudima, kojima je cijeli život bio samo grijeh.

I toga je bilo, ali mi ne znamo zašto, jer su čudni putevi Gospodnji. Ali to znamo sigurno, da je veliki grijeh proti Duhu Svetomu, kada bismo htjeli griješiti na račun Božjeg milosrđa i na račun dobrote milosrdne Majke Božje. To bi bilo ujedno i uvreda za presvetu Majku.

Stari propovjednik Klaus ima jednu veoma zgodnu prispodobu o čovjeku i sjeni. Kada čovjek ide licem prema suncu, sjena ide za njim, a kada ide okrenut leđima suncu, onda sjena ide pred njim, a on za sjenom. To je slika dviju vrsti grešnika. Jedni neće grijeha, ali njih grijeh slijedi, oni padaju iz slabosti, oni žele ostaviti grijeh, oni bježe pred grijehom. Drugi opet hoće grijeh, idu za njim, trče za njim, oni ga traže, oni srću u grijeh. Marija je utočišće onih prvih, koji padaju iz slabosti, a nije Majka onih, koji trče za grijehom. Na to treba ozbiljno misliti.

Neće Marija spasiti onoga, koji si prisvaja tuđe dobro, a nije ga vratio, jer on nema volje kaniti se nepravde. Ne može naći u Mariji zaštitnicu onaj, koji se je podao nečistoći, koji hlepi za nečistim nasladama, koji neprestano traži prigodu za puteni grijeh. Nije Marija utočišće onih, koji proklinju, koji psuju i Boga i Gospu i nebo i zemlju, a nemaju nikakve volje, da se kane grešnog običaja. Neće Gospa pomoći pred sudom Božjim onima. koji se nikako ne opiru strasti opijanja, nego ju slijede kao robovi. Koji mrzi na bližnjega i neće da mu oprosti i s njim se pomiri, takov se vara, ako misli, da će mu Marija biti milostiva. Sigurno je i posve je sigurno, da Marija nije utočišće onih grešnika, koji traže u grijehu uživanje, jer takovi nemaju prave volje, da ostave grijeh.

O grešnici, vrijeme je korizmeno, vrijeme pokore i kajanja. Pogledajmo na Kalvariju. Šta vidimo ondje? Vidimo Mariju pred križem, ona moli raspetoga Sina za nas grešnike. Ona moli u suzama, s teškom boli duše svoje. Nemojmo, da bude badava njezina molba. Ni pravda, ni milosrđe, niti muka Isusova, niti molbe Marijine ne mogu spasiti grešnika, koji se ne kaje i ne obećaje popravak. Zato se kajmo od srca i skrušeno radi svojih grijeha, jer njima vrijeđasmo Boga, predobroga Oca, jer vrijeđasmo Spasitelja, koji je trpio i umro iz ljubavi prema nama. Kajmo se, jer smo zaslužili strašnu, vječnu kaznu u paklu. Odlučimo danas tvrdo, da ćemo se čuvati svakoga grijeha i grešne prigode. Kada se ovako skrušeno kajemo, onda će Isus uslišati molbu Majke svoje i naše, pa će nam udijeliti milost oproštenja.

Proti perzijskom kralju Artakserksu snovao je urotu brat mu Ciro. Zato ga kralj na smrt osudi. Pred samo smaknuće dođe na stratište majka njihova. Ona je zagrlila sina Cira i u suzama molila sina kralja, da ga pomiluje. Kralj do suza ganut reče: »Ciro moj brat doista je smrt zaslužio, ali neka živi radi majke«. I naša nebeska Majka danas moli Isusa, da pomiluje nas grešnike, a on pun milosrđa govori: »Neka živi radi Majke«. O hvala ti, Isuse, hvala ti Majko! Odsada ćemo nastojati, da nikada više grijehom ne povrijedimo vaše dobrote i ljubavi.

Veliki petak

Tajna otkupljenja

Veliki petak doista je veliki dan, jer je on dan smrti našega Gospodina i Otkupitelja. Ovo je dan svete i duboke žalosti. Crkva se je zavila u crno. Sve njezine riječi i svi njezini obredi puni su tuge. Najdirljiviji današnji obred jest klanjanje križu. Svećenik okrenut prema puku uzima u ruke križ zastrt crnim velom i malo otkrije gornji dio križa. Pri tome pjeva: »Evo drvo križa, na kojem je visio Spas svijeta«. Zbor odgovara: »Dođite, poklonimo se«, a sav puk pada na koljena. Svećenik zatim otkrije desnu ruku na križu, pa onda cjeliva križ, pjevajući oba puta iste riječi, a zbor odgovara i sav puk opet pada na koljena. Iza toga položi svećenik križ na stepenice oltara i s nogu skida obuću, da iskaže počast križu. Onda triput poklekne pred križem i poljubi noge Propetoga. Isto čine i poslužnici i sav narod, a zbor pri tome pjeva ganutljivu tužaljku, u kojoj se Isus tuži na nezahvalnost odabranog naroda.

I mi se danas puni ljubavi i zahvalnosti poklonimo svetom Isusovom križu i pobožno razmatrajmo o tajni otkupljenja.

Svi mi poznamo tužnu povijest roda ljudskoga. Praroditelji su radi neposluha izgubili sve vrhunaravne darove, pa su prestali biti djeca Božja i baštinici neba. Njihov je grijeh sa svim onim teškim posljedicama prešao na sve ljude. Bog je odvratio svoje lice od grešnog čovjeka, čovjeku je bilo zatvoreno nebo. Pravda Božja traži zadovoljštinu, traži kaznu jer je to nužni vječni zakon. A kako je čovjek mogao dati zadovoljštinu za neizmjernu uvredu, kako je mogao povratiti čast Božjem veličanstvu? Da su svi ljudi pretrpjeli najveće muke i smrt, to ne bi bila nikakva zadovoljština. Da je Bog stvorio jedno biće prekrasno, što bi nadvisilo sva stvorenja pa i same anđele — ipak ni ovo biće prema Bogu ne bi bilo ništa, i njegova zadovoljština ne bi bila ništa. I mi evo dolazimo do onog iznašašća Božje ljubavi. Samo je Božanska osoba mogla dati Bogu savršenu zadovoljštinu, jer ništa nije Boga dostojno nego samo Bog. I zato je druga Božanska osoba čovjekom postala. Evo, ovo je divno iznašašće Božje ljubavi, ovo je ono što veli Duh Sveti: »Milosrđe i istina će se sretati, pravda i mir će se ljubiti«. (Ps. 84, 11.). Krist je svojom žrtvom na križu dao potpunu zadovoljštinu Božjoj pravdi za sve grijehe svih ljudi, on nam je opet pribavio izgubljenu milost.

Čovjek je mogao slutiti utjelovljenje Boga, on ga je i doista slutio, ali čovjek nije nikada mogao pomisliti, da će Bog sam na križu umrijeti, da će Bog saći na zemlju baš zato, da pretrpi kaznu, koju je stvor zaslužio, da će taj isti stvor njega osuditi kao zločinca i na križu ubiti, i da će se po toj muci čovječanstvo spasiti. Ovo je nadilazilo ljudski razum, pa zato i jest Krist propeti bio ludost za pogane, a sablazan za Židove (1. Kor. 1, 23.). Nama kršćanima Krist propeti jest i mudrost i najdivnija ljubav i naše spasenje.

Pođimo na Kalvariju, da vidimo ondje neizmjernu Božju ljubav i milosrđe. Tko ono visi na križu, tko ono trpi? Na križu trpi vječni Bog, Sin Božji po svojoj čovječanskoj naravi. Trpi Preblaženi, trpi Nevini i Najsvetiji. Na njemu se ispuniše riječi proroka: »Od pete do

glave nema ništa zdrava na njemu nego uboj i modrice i rane gnojave ni zavijene ni liječene niti uljem ublažene«. (Iz. 1, 6.). Uz strašne tjelesne boli trpi Isus i silne duševne boli, jer sluša psovke, proklinjanje i ruganje nezahvalnoga naroda, komu je samo dobro činio. Nema boli, niti je bilo niti će biti onakove boli, kakvu je on trpio. Potpuno su se na njemu ispunile riječi Davida: »Ja sam crv, a ne čovjek, ruglo ljudima i izmet narodu«. (Ps. 21, 5.). Kao razbojnik visi Isus na križu među dva razbojnika.

Za koga trpi Isus? Za sve ljude, za sve narode, za prijatelje i neprijatelje. On trpi i za nezahvalne grešnike.

Kako trpi Isus? Trpi iz poslušnosti prema Ocu nebeskome, jer »je ponizio sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu«. (Filip. 2, 8.). Trpi iz ljubavi prema Ocu nebeskome, kako je sam rekao prije svoje muke: »Da svijet pozna, da ljubim Oca, i kako mi je zapovjedio Otac, onako činim«. (Iv. 14, 31.). I ljubav prema nama digla ga je na križ, pa je sv. Pavao mogao reći: »Sin Božji me je ljubio i predao sebe za mene«. (Gal. 2, 20.). I sve ovo podnio je Isus dragovoljno, jer je kazao: »Život svoj polažem za ovce svoje«. (Iv. 10, 15.). »Nitko život ne uzima od mene, nego ga ja sam od sebe polažem«. (Iv. 10, 18.).

Zašto je Isus podnio muku i umro na križu? Sv. Ivan govori: »On je pomirenje za grijehe naše, i ne samo naše nego i svega svijeta«. (1. Iv. 2, 2.). On je, kako veli sv. Pavao, »izbrisao pisanu zadužnicu, koja je svjedočila protiv nas, te odstranio prikovavši je na križ«. (Kol. 2, 14.). Isus je na križu raširio ruke, da zagrli cijeli svijet, da mu pokaže svoju ljubav. Iza riječi »Svršeno je!« priklonio Isus glavu, da čovjeku dade poljubac mira i da ga izmiri s Božjom pravdom. Svršeno je trpljenje, dovršena je najsvetija žrtva, Bog je umro za čovjeka, dovršeno je naše otkupljenje.

O kršćani, sad vidimo, kako je pravo, da se klanjamo svetom križu, jer je on »znak slave«, jer je on ono »slatko drvo« i »zastava Kralja« i ona »lađa orošena krvlju nedužnog Jaganjca«, jer je on sva »nada naša«. Ovako danas u zanosu naziva Crkva sveti križ. A još je pravije i dostojnije, da se poklonimo onom nevinom Jaganjcu, Spasitelju svome i da mu od srca zahvalimo na otkupljenju, na tom iznašašću Božje ljubavi.

Ustavimo se još malo na Kalvariji i promatrajmo tamo ona tri križa. Na srednjem trpi nevini, sam Sin Božji, a trpi rado, da ispuni volju Oca svoga i da nas spase. Ovaj nam križ govori o ljubavi Božjoj prema ljudima, i kako mi moramo zato Boga ljubiti. On nam također razjašnjuje tajnu trpljenja, jer kad je sam Sin Božji morao trpjeti, kako neće morati trpjeti čovjek grešnik. Dalje vidimo na desnom križu grešnika, koji je bio zaboravio da ima pravedni Bog. Njega je s križa obasjala Božja milost, on ju prihvaća. On priznaje, da je zaslužio kaznu križa, on se kaje iskreno i skrušeno, on se po primjeru Isusa predaje volji Božjoj. Taj se grešnik spasava. Na trećem križu vidimo drugog grešnika, koji trpi istu kaznu, iste boli, ali je otvrdnuo u grijesima. I njega s križa Isusova obasjava milost, ali ju on odbija, pa još dalje griješi i umire u grijesima. Sa strahom odvratimo oči od toga strašnog križa, a dignimo ih prema križu Spasitelja i molimo: »O Isuse budi nam milostiv!« Amen.

Uskrs

Povijest Isusova uskrsnuća

»Raduj se i veseli, Djevice Marijo, aleluja, jer uskrsnu Gospodin uistinu, aleluja!«

Sigurno je, da se je Isus iza uskrsnuća najprije ukazao svojoj dragoj Majci. Sv. Pismo o tome ništa ne govori, jer je to po sebi jasno. Ona je sa Isusom najviše trpjela, ona je Isusa najviše ljubila, pa je zato ona i prva oćutjela utjehu i radost uskrsnuloga Isusa. O raduj se, Djevice, jer je tvoj Sin uskrsnuo, jer je slavno uskrsnuo. On je svojom snagom rastrgao lance smrti, on je ustao iz groba kao sjajno sunce, što donosi život i radost. R a d u j m o s e i m i s n a š o m M a j k o m i u t o j r a d o s t i r a z m a t r a j m o p o v i j e s t I s u s o v a u s k r s n u ć a, k a k o n a m t o p r i p o v i j e d a s v e t o e v a n đ e l j e.

U petak uveče položiše Isusovo tijelo u grob. Židovi su grob zapečatili i kod njega postavili stražu. Marija Magdalena i druga Marija sjedile su tužne prema grobu, dok su se druge pobožne žene požurile, da još zavremena kupe mirodija, kojima će iza subote pomazati Isusovo tijelo. Drugi dan u subotu nije nitko dolazio na grob, jer »su počivali po zapovijedi«, kako piše sv. Luka.

Treći dan u nedjelju dogodilo se je čudo uskrsnuća. Kada? To nitko ne zna. Tertulijan veli: »Uskrsnuo je onaj čas, kad je htio, a za koji ne zna nitko od ljudi«. Isusova presveta duša bila je u pretpaklu, da pravednicima Starog Zavjeta navijesti otkupljenje. Onda se je opet sjedinila s tijelom i Krist je uskrsnuo. Uskrsnuća njegova nije mogla zapriječiti niti smrt niti na grob navaljeni kamen niti straža vojnika — ustao je od mrtvih svojom snagom s tijelom preobraženim, besmrtnim, sjajnim, savršenim, komu ne pravi zapreke ni tvar ni udaljenost ni vrijeme. Iza uskrsnuća potresla se je zemlja, jer je anđeo sašao s neba i odvalio kamen s grobnih vrata. I lice anđela bilo je kao munja, i odijelo njegovo bijelo kao snijeg. A od straha pred njim uzdrhtaše stražari i postadoše kao mrtvi. (Mat. 28.). U to vrijeme pobožne žene pošle su na grob. Magdalena se je požurila i prva došla. Ona je posljednja ostavila grob, a prva je došla na grob. Kada je opazila da je grob otvoren, otrčala je prestrašena natrag i javila Petru i Ivanu: »Uzeše Gospodina iz groba, i ne znam, gdje ga metnuše« (Iv. 20, 2.). Oni se također prepadoše i pohitiše na grob. Ivan je prije stigao. Pogledao je u grob, ali nije unišao. Petar je unišao i vidio platno gdje leži i ručnik na drugom mjestu savijen. Petar nije znao što bi rekao, a kad Ivan vidje, vjerova. Zaista, blago čistima srcem, jer će Boga vidjeti. Oba se apostola vratiše. Petar se je čudio, a Ivan je vjerovao. Magdalena je došla na grob za njima i ostala je ondje iza njihova povratka. Njoj se je onda javio Spasitelj i rekao, neka javi apostolima, da je uskrsnuo. O čudnih li puteva Božjih. Isus se javlja najprije onoj, koja je bila velika grešnica, ali je suzama kajanja i silnom ljubavi zavrijedila posebnu Isusovu ljubav.

Uto su stigle druge žene do groba. Velika je bila njihova briga, tko će im odvaliti kamen s groba. Sunce je bilo već izašlo, i prvo što su opazile bio je odvaljeni kamen. Dok su one u čudu i strahu gledale prazni grob, javiše im se dva anđela u sjajnim haljinama, koji rekoše: »Šta tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego

uskrsnu. Sjetite se, kako vam reče, dok je još bio u Galileji: Sin čovječji treba da se preda u ruke ljudi grešnika, i da se razapne, i treći dan da uskrsne« (Luk. 24.). Žene preplašene pobjegoše natrag. »I gle, srete ih Isus govoreći: Zdravo! A one pristupivši obujmiše njegove noge i pokloniše mu se. Tada im reče Isus: Ne bojte se. Idite, javite braći mojoj, da idu u Galileju, i ondje će me vidjeti«. (Mat. 28.). Žene su odmah otišle k apostolima, ali im oni ne vjerovaše kao ni Magdaleni. Sv. Luka piše: »I njima se te riječi činile budalaste«. (Luk. 24, 11.).

Još istoga dana ukaza se Isus Petru. O kako je dobar i blag Spasitelj prema njemu! Premda ga je Petar sramotno zatajio, on se ipak javlja njemu prvom od svih apostola. Ovaj događaj ulijeva nadu i u srca nas grešnika, koji smo često i prečesto zatajili svoga Spasitelja. Onoga dana pred veče javio se je Gospodin i dvojici učenika, koji su išli u Emaus. On im se je putem pridružio, tješio njihova tužna srca, tumačio im tajnu svoje muke. Kada su unišli u selo i sjedili skupa za stolom, onda je Isus uzeo kruh, blagoslovio ga, prelomio i njima dao. Kod toga se čina učenicima otvoriše oči, te upoznaše Isusa, a njega nestade ispred očiju njihovih. Oni se puni radosti odmah vratiše u Jeruzalem k apostolima sa viješću, da je Gospodin uskrsnuo.

Iste one večeri malo iza dolaska one dvojice učenika ukaza se Isus apostolima osim Tome. »Mir vama« reče im Isus, a oni se uplašiše misleći da vide duha. On ih umiruje: »Što se plašite, i zašto takove misli ulaze u vaša srca? Pogledajte ruke moje i noge, ja sam, ja glavom; opipajte me i uvjerite se, jer duh nema mesa ni kosti, kao što vidite da ja imam«. Kada još nisu vjerovali, zaiska Isus što za jelo, i dadoše mu pečene ribe i meda. Iza jela tumačio im je razloge svoje muke i smrti i svoga uskrsnuća. (Luk. 24.). Poslije toga ukazao se je Isus mnogo puta ne samo apostolima, nego i ostalim učenicima.

Završimo ovo razmatranje onim Isusovim ukazanjem apostolima, kada je i Toma bio s njima. Toma nije vjerovao onima, koji su tvrdili, da su vidjeli Isusa. On je govorio, da neće vjerovati, dok ne vidi rana Isusovih i dok ne metne ruke svoje u ranu na prsima. O tome ovako piše sv. Ivan: »I poslije osam dana bili su opet njegovi učenici unutra, i Toma s njima. Dođe Isus, kad su bila vrata zatvorena, i stade na sredinu i reče: Mir vam! Zatim kaže Tomi: metni prst svoj ovamo, i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u rebro moje, i ne budi nevjeran nego vjeran. Toma odgovori i reče mu: Gospodin moj i Bog moj. Kaže mu Isus: Pošto si me vidio, vjeruješ. Blaženi oni, koji ne vidješe, a vjeruju« (Iv. 20, 26-29.).

Isus je rekao da će uskrsnuti, on je svoje uskrsnuće označio kao glavni dokaz svoga Božanstva, kao najsigurnije svjedočanstvo za istinitost svoje nauke. Da on nije uskrsnuo, bila bi zaludu sva njegova čudesa, njegova nauka, dapače i njegova muka i smrt. Njegovi bi se učenici razbježali od straha, i propalo bi njegovo djelo kroz tri godine javnog života. Sve je postalo drugačije kad je Isus uskrsnuo. Sv. Augustin veli: »Nije baš velika stvar vjerovati da je Krist umro. To vjeruju i pogani i Židovi i svi bezbošci. Vjera kršćana jest uskrsnuće Isusovo. To je ono veliko, što vjerujemo, da je uskrsnuo«. Isusovo uskrsnuće jest ono najglavnije, ono veliko. Isus je uskrsnuo, zato je on Bog, zato je i njegova Crkva tvrđa istine i spasa. Zato se mi danas s velikom radošću, s velikom vjerom i ljubavlju klanjamo Kristu pobjedniku i govorimo s Tomom: »Gospodin moj i Bog moj!« Amen.

Uskrsni ponedjeljak

Naše uskrsnuće

Na sudnji dan ustat će mrtvi na glas anđeoske trube. »Ustanite mrtvi!« razlijegat će se po svem svijetu. A i danas kao da se čuje taj glas. Na Uskrs nam Crkva u ime uskrsloga Spasitelja ozbiljno dovikuje: »Uskrsnite, kršćani, ako još niste ustali iz groba grijeha!« Pravi, uvjereni katolici očistili su već u korizmi svoje duše po valjanoj ispovijedi i po sv. pričesti, oni su ustali iz groba grijeha, ostavili su tamu strasti i zlih navika, oni su odlučili da se više neće vraćati u sramotni grob. Svetkovina uskrsa treba svakako da bude dan našeg uskrsnuća.

U vrijeme korizme Crkva vjernike materinski opominje, da čine pokoru i da se ispovjede i da prime sv. pričest. Ona svima stavlja pred oči Spasitelja, presvetoga Sina Božjega, koji čini pokoru u pustinji. Kada je to činio Isus, sama svetost, kako onda ne bismo činili pokoru mi jadni i slabi grešnici. Crkva pokazuje na Isusa, koji govori: »Tko će mi od vas dokazati kakov grijeh?« Ona dobra majka iskreno želi, da i mi postanemo njemu slični. Ona dalje vodi svoje djecu na goru Tabor, gdje je Isus zasjao u veličanstvu svoje svetosti, pa nam govori: »Preobrazite se i vi, neka po sv. ispovijedi i pričesti zasja vaša duša, da budete kao drugi Krist«. Ovako govori Crkva, a njezini svećenici sjećaju nas one velike zapovijedi: Svake se godine najmanje jedanput ispovjedi i o Uskrsu pričesti. A što se više približuje Uskrs, to nas crkvene molitve i obredi sve više potiču, da se jednom ozbiljno otresemo grijeha. Došao je i veliki tjedan. Promatranje muke Isusove i njegove smrti na križu potresaju dušom vjernika: O čovječe, Bog umire radi grijeha naših, pa zar ti nećeš zamrziti na grijeh. Zemlja se trese, pećine pucaju, a ti katoliče, zar ćeš ostati hladan, zar neće tvoje srce proplakati radi tvojih opačina? I Crkva nam tih dana često opetuje riječi proroka Jeremije: »Jeruzaleme, Jeruzaleme, obrati se Gospodinu Bogu svojemu!«

I evo je došao svijetli dan Uskrsa. Blago onom, koji je poslušao Crkvu i čista srca dočekao ovu veliku svetkovinu. Tko to nije, neka što prije očisti dušu, jer Uskrs bez čistoće srca ne može biti dan radosti. Crkva nas u liturgiji uskrsnoj i nadalje potiče da postanemo slika svoga Spasitelja. Tako uskrsna svetkovina u sebi nosi jednu duboku, veliku misao: uskrsnuće naših duša i naših savjesti.

Kod blagoslivljanja ognja na Veliku subotu moli svećenik »da nas ovi vazmeni praznici tako jako zažegu nebeskim željama, te čistim dušama zavrijedimo doprijeti k praznicima vječne slave«. Iza posvete ognja upali svećenik na tome ognju jednu svijeću na trozubu i kod crkvenih vrata zapjeva: »Svijetlo Kristovo!« Isto pjevajući zapali drugu svijeću usred Crkve a tako i treću pred oltarom. Iza toga se upali uskrsna svijeća, koja naznačuje uskrsnuloga Krista. Onda se upale sve svijeće na oltaru. Šta hoće Crkva da rekne tima obredima? Ona želi da mi o Uskrsu postanemo sinovi svijetla. Poslije ovih obreda blagoslivlje se krsna voda, a u prijašnja su vremena iza posvete katekumeni primali sv. krst odjeveni u bijele haljine. Zato se i danas prije blagoslova krsne vode pjeva:

»Kao što čezne jelen za izvor vodom, tako čezne duša moja za tobom, o Bože«. Kao novokrštenici treba da zasjamo u bjelini duše, kao novokrštenici treba da svim srcem čeznemo za Bogom — takova mora da bude naša uskrsna radost.

Na sam Uskrs još se jače ističe misao o uskrsnuću duša i savjesti. Krist je ustao sjajan iz groba na dan Uskrsa, sjajni anđeli u bijeloj odjeći stajali su kod groba, uskrsno bogoslužje obavlja se u svečanim bijelim haljinama u svečano rasvijetljenoj i okićenoj crkvi. Zato i duše naše neka su na Uskrs bijele i sjajne. Zato nas i Crkva u poslanici sv. mise opominje sa sv. Pavlom: »Braćo! Očistite stari kvasac, da budete novo tijesto. — Dakle svetkujmo, ne u starom kvascu, niti u kvascu zloće i pakosti, nego u beskvasnom kruhu iskrenosti i svetosti«.

Evo što znači Uskrs. A ipak ima još katolika na današnji dan, koji još nisu obnovili duše i savjesti, koji još nisu uskrsnuli. Njihove su misli zemaljske, oni su neosjetljivi za ono što je Božje, oni su tjelesni, oni su još u grobu tame grijeha i strasti. Na njihovom grobu još leži teški kamen, čuva ga straža sotone, koja im ne da uskrsnuti. Probudi se, dušo kršćanska, odbaci sramotni ljudski obzir, čuj glas Duha Svetoga: »Ne živite više sebi, nego onome, koji je za vas umro i uskrsnuo. Budite nova tvar u Kristu«. (2. Kor. 5, 15. s.). »Kao što je uskrsnuo Krist slavom Očevom, tako i mi u novom životu da hodimo«. (Rim. 6, 4.). »Obnovite se duhom uma svojega i obucite se u novoga čovjeka« (Ef. 4, 23.).

U nekoj katoličkoj obitelji ispovjedili su se pred Uskrs svi osim oca. Kada se je kod ručka sastala cijela obitelj, upita najmlađi sinčić oca: »Tata, jesi li ti pravi katolik?« Otac se je čudio tomu pitanju: »Pa kako ti to pitaš?« Onda mali posve ozbiljno nastavi: »Znaš, tata, mi smo se svi ispovjedili, samo ti nisi, a velečasni je u crkvi rekao, da nije pravi katolik, koji se ne ispovjedi pred Uskrs«. Otac se je na te riječi i zbunio i zastidio. Onda je sinčića podigao i poljubio govoreći: »Sinko moj, jest ja sam pravi katolik, pa ću se i ja sutra ispovjediti«. I doista se je sutradan iza više godina opet skrušeno ispovjedio i kod sv. pričesti je iskreno zahvaljivao Isusu, što ga je po nevinom djetetu opomenuo i vratio mu mir i sreću duše.

Neka se danas svatko ozbiljno upita: »Jesam li ja pravi katolik?«

Sv. Augustin veli, da je Isus prije uskrsnuća općio s grešnicima i farizejima, ali iza uskrsnuća nije ga nitko od onih bezbožnika vidio: niti glavari svećenički niti farizeji niti Pilat niti Herod. Ako hoćeš da bude s tobom uskrsnuli Isus, onda moraš biti kao Gospa ili barem kao skrušeni Petar ili kao raskajana grešnica Magdalena. Ako nisi pred Uskrs u ispovijedi okajao grijehe i obnovio svoju savjest, učini to što prije, da ti dođe Isus i donese darove mira i radosti. Još se danas u srcu svome pokaj za sve grijehe i obećaj iskreno i ozbiljno, da ćeš se što prije valjano ispovjediti i primiti pobožno sv. pričest. Kada tako postaneš pravi katolik, nastoj da takov uvijek ostaneš. Onda će biti s tobom slavni pobjednik Isus, koji ćete čuvati na svim putevima života i koji će te uvesti na dan uskrsnuća u slavu svoju.

Spasovo

Isus je uzašao na nebo, da nama pripravi mjesto

Svaki dan molimo u vjerovanju: »Uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega«. Što je time rečeno o Spasitelju, to se je dogodilo na današnji dan. Isus je završio svoj zemaljski život i uzašao je na nebo. I trebalo je, da tako bude. Zemlja nije za nikoga stalan boravak, ona je nama mjesto priprave, a ne posljednji cilj. Pogotovo Sin Božji nije mogao trajno ostati na zemlji. Kao Bog nije nikada ostavio neba, a kao Bogočovjek imao je pravo na nebo i tamo je trebao uzaći. Već je uskrsnućem bio proslavljen naš Spasitelj, a uzašašćem je upotpunjena slava njegova. Uzašašće je najdivniji završetak njegova zemaljskoga života.

Promatrajmo danas, **kako je Isus uzašao na nebo i zašto je uzašao.**

Dolazak Sina Božjega na zemlju bio je tih i skroman, a ulazak u nebo bio je veliko slavlje. Pred očima svoje Majke i učenika uzlazi Isus prema nebu i daje im kao veliki Svećenik svoj blagoslov. Djela apostolska govore, da su učenici nepomično gledali za njim. A zašto sve to? Svakako su bili zaneseni od ushićenja gledajući slavu njegovu i sjaj, što ga je okruživao. Kada se je ono Isus preobrazio na gori, zasjalo je lice njegovo kao sunce i haljine mu postadoše bijele kao snijeg. Takov i još veći sjaj obasjao je Gospodina pri uzlaženju na nebo. Sv. Luka još veli, da su učenici pali ničice pred njim. To je bio vrhunac njihova zanosa i divljenja, oni se pokloniše svome Učitelju, svome Gospodinu, koji je tako divno bio proslavljen.

Predstavimo si Isusov ulazak u nebo.

Svetog Paulina, biskupa grada Nole, zamolila je neka siromašna udovica, da joj otkupi sina, koga su zarobili divlji Vandali. Kako je svetac sav svoj novac potrošio za siromahe, to se on sam ponudi za roba zetu vandalskoga kralja, a on neka vrati sina majci udovici. Tako je i bilo. Ali Bog opomenu čudnim snom njegova gospodara i on pokloni svecu slobodu i još mu reče, da od njega zamoli što god želi. Svetac zamoli, da pusti na slobodu sve zarobljenike iz njegova grada Nole. Želja mu je bila uslišana i Paulin se je vraćao slobodan u domovinu, a pratila ga je velikim slavljem četa oslobođenih vjernika, koji su klicali svome osloboditelju. Put njegov bio je slavlje, a još veće slavlje bio je doček u gradu Noli. Suze zahvalnice, ljubljenje ruku, oduševljeno klicanje — sve se je to pretvorilo u veličanstveno i ganutljivo slavlje.

Ovo je samo mala slika slavnoga ulaska Isusova u nebo. Nije on sam uzašao u nebo. Njega je pratila velika i sjajna četa pravednika, koji su u pretpaklu čekali, dok Spasitelj dovrši djelo spasenja i otvori po grijehu zatvoreno nebo. Adam i Eva, patrijarsi, proroci i drugi pravednici Staroga Zavjeta iščekivali su silnim čeznućem čistih duša onaj čas, kada će ugledati Boga, za kojim su kroz vijekove vapili. I evo je nadošao onaj sretni, presretni čas, oni prate Spasitelja u nebesku slavu. To su zahvalni robovi ljubavi Isusove, oni ga prate s ljubavlju, sa zahvalnošću, s ponosom i srećom, oni pjevaju pjesmu slave svome Osloboditelju.

Svečani ulazak Spasiteljev u nebo već je predvidio prorok, kada je napisao: »Uzdignite knezovi vrata svoja, dignite se vrata vječna, da unide Kralj slave. Tko je taj Kralj slave? Gospodin jak i silan, Gospodin jak u boju — Gospodin nad vojskama i on je kralj slave.« (Ps. 23.).

Sa sjajnom pratnjom pravednika dolazi Isus do neba i nebo se otvara njemu jakom, silnom pobjedniku, njemu Kralju kraljeva, njemu Kralju slave vječne. Pred njega dolaze sjajni zborovi anđela pjevajući: »Hosana Sinu Božjemu — blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje!« Iza ovoga slijedi divni doček Oca nebeskoga i Duha Svetoga. Da proslavi Sina svoga reče mu Otac nebeski: »Sjedi meni s desne, dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim«. (Ps. 109.) I tako Isus Krist, Bog i čovjek sjedi s desne Boga, te se ispuniše riječi anđela Gabrijela: »I njegovu kraljevstvu neće biti kraja«. (Luk. 1, 33.).

Sada još promatrajmo, zašto je Isus uzašao na nebo.

Isus je dovršio djelo spasenja roda ljudskoga, osnovao je na zemlji svoje kraljevstvo, Crkvu svoju. Iza toga uziđe na nebo, da utvrdi Crkvu, da joj pošalje Duha Svetoga. On uziđe na nebo i zato, da u nama utvrdi vjeru i ufanje u vječnu slavu, koju je on zauzeo da i nama pripravi mjesto. Ovo je posljednje za nas najvažnije i najutješnije. Gdje je naš ljubljeni Isus, ondje ćemo biti i mi, ako budemo za njim išli. Ova je misao ulijevala slatku utjehu u dušu sv. Terezije Avilske, koja je cijeli svoj život puno trpjela. Kada bi prošao jedan sat vremena, onda bi pomislila ili radosno rekla: »Sada sam opet za cijeli sat bliže Onome, koji je vječni Platac, bliže sam mojoj vječnoj domovini. Misao na nebo poticala je i sv. Franju Asiškog, da je ovim riječima hrabrio braću: »Braćo, mi smo Bogu zaista nešto veliko obećali, ali je on nama obećao nešto puno više. Kratak je ovdje naš rad i trud, ali nam vječni Platac daje vječnu nagradu«. Ova misao na vječnost i na nebo neka bude i nama utjeha i nada, a neka bude i mjera, po kojoj ćemo mjeriti i prosuđivati sve na svijetu.

Sveti Bernardin Sienski pripovijeda ganutljivu zgodu o nekom plemiću, koji je hodočastio u svetu zemlju. On je obašao sva mjesta posvećena uspomeni Spasitelja te napokon dođe i na mjesto, odakle je on na nebo uzašao. Plemić je pao na koljena, poljubio sveto mjesto pa se je ovako pomolio: »O Isuse, ljubavi srca moga, kamo hoćeš da sada još idem? Pohodio sam i počastio sva mjesta, koja si ti u svom životu i muci posvetio za našu radost. Slijedio sam te na brdo Kalvariju, pratio sam te do groba i sada sam na mjestu, odakle si uzašao na nebo. Kamo bih još mogo ići, o moj Spasitelju, nego samo k tebi. Daj mi milost, da te mogu slijediti u nebo«. Tako je molio pobožni hodočasnik i gle, nagnuo je glavu i duša mu se puna ljubavi uzdigla u nebo, gdje Isus sjedi ob desnu Boga Oca.

I mi danas pogledajmo na nebo, gdje je Isus naš i gdje nam je mjesto pripravio. Pogledajmo gore i molimo od srca: »O Spasitelju, ljubavi srca moga, daj da te u svome životu slijedim na Kalvariju, daj da s tobom dođem do groba, pa onda da za tobom dođem u nebo, gdje si ti, sve dobro moje. Amen«.

Duhovi

Katolička Akcija — što je?

Duh Sveti siđe nad apostole. I što se je zbilo? Oni plašljivi apostoli, koji su se razbježali u oči muke Isusove i koji su iza Isusova uskrsnuća od straha zatvarali vrata svoga stana — oni po dolasku Duha Svetoga neustrašivo izlaze pred narod i propovijedaju Krista raspetoga i njegovu nauku. Duh Sveti dao im je snagu i mudrost. Onaj dan bio je rođendan sv. Crkve, a onaj dan bio je rođendan katoličke akcije, o kojoj se u naše doba puno govori i raspravlja.

Što je katolička akcija? Riječ akcija jest latinska riječ, a znači rad, djelovanje. Katolička akcija znači rad za kraljevstvo Božje na zemlji, ona je sudjelovanje udruženih katolika u apostolatu Crkve pod vodstvom crkvenoga poglavarstva. Katolička akcija traži od svjetovnjaka, da oni pomažu svećenike, kako bi javni život postao kršćanski, kako bi Krist zavladao svijetom. To je ono, što nas je Spasitelj učio moliti: »Dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja!«

Poglavarstvo Crkve dobilo je svoju vlast i poslanstvo od samoga Krista. On je apostolima i njihovim nasljednicima dao zadaću, da naučavaju i krste i tako ljude privode Bogu. Drugima je naredio, da ih slušaju govoreći: »Tko vas sluša, mene sluša«. Ovo crkveno poglavarstvo ima u punoj mjeri vlast, da govori i radi u ime Krista, a svi članovi Crkve treba da ga pomažu. Ovu dužnost uzimaju svi na se po sv. krstu, a osobito po sakramentu potvrde. Djeca moraju pomagati roditelje, podanici moraju pomagati državu, a mi katolici, djeca i podanici sv. Crkve, moramo biti pomoćnici njezini i suradnici. Tako je bilo već u početku kršćanstva. U svojoj poslanici Rimljanima pozdravlja sv. Pavao mnoge svoje suradnike i suradnice u apostolskom radu. On pozdravlja kršćanku Febu, koja se je brinula za bolesnike i siromahe. Pozdravlja Prisku i Akvilu, svoje suradnice u Isusu Kristu. Još hvali neke žene i muževe, koji su radili s njime za napredak Kristove nauke. Ovo su bili svjetovnjaci pomoćnici Pavlovi, oni su vršili djela katoličke akcije u prvo doba kršćanstva. Ovom zajedničkom požrtvovnom djelovanju ima se pripisati brzo širenje kršćanstva.

Ovu staru katoličku akciju, staru kao i kršćanstvo, hoće sv. Otac Papa Pijo XI. da oživi, jer se danas sve više širi otpad od kršćanstva. U svojoj poslanici (»Ubi arcano« od 23. XII. 1922.) ističe Sv. Otac teški položaj u svijetu i njegove uzroke. U društvu ljudskom uzela je maha sebičnost i razrovanost, a ovo je zlo zašlo i u obitelj, jer se ne poštuje očinska vlast. Gospodar i sluga postali su si neprijatelji, ženidbena je vjernost oslabila, preziru se dužnosti prema Bogu i ljudskom društvu. Svemu ovomu uzrok je to, što se je ljudsko srce otrglo od Boga i prionulo uz požudu i tjelesnost, pravu kugu ljudskoga društva. Da se ovo zlo ukloni, Sveti Otac kao sredstvo preporuča katoličku akciju. Po njoj treba da svjetovnjaci uz svećenstvo utvrđuju katolička načela u svijetu.

I Kristova je volja, da svjetovnjaci budu apostoli uz svećenike. I njega su uz apostole pratili i drugi učenici i žene. Nije on badava rekao, da svi moramo biti svijetlo svijeta. A svijetlo ne svijetli samo za sebe, ono neprestano radi, ono prodire u tamu da je razbije. Svećenici ne mogu sami sve, pogotovo danas, kad ih je malo,

a uz to ima župa prostranih. Svećenik radi više u crkvi i u školi, a ne može na cestu, u tvornice i razna društva, ne može zaći u svaku kuću — stoga tamo moraju zalaziti njegovi pomoćnici i pomoćnice, dobri, uvjereni, revni svjetovnjaci. Danas osim toga neprijatelji vjere navaljuju žešće i u većem broju i sa svih strana. Ali sve te sile ne mogu sami svećenici suzbiti, treba im pomoć i udružene vojske svjetovnjaka. Za ove svjetovnjake veli Sv. Otac, da su sveto svećenstvo prema riječima sv. Petra prvim kršćanima: »Vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti narod, puk stečeni, da proglasite kreposti onoga, koji vas pozva iz tame k divnom svijetlu svome«. (1. Petr. 2, 9.). Sv. Otac naglašava, da po sv. krstu svi postajemo djeca Božja, a po sv. potvrdi apostoli Gospodnji i Božji graditelji.

Šta slijedi iz svega ovoga? Treba raditi, a ne smijemo stajati i samo jadikovati, kako je sve po zlu pošlo. Moramo biti vojujuća, borbena Crkva, svi moramo ozbiljno raditi, da Krist zavlada srcima ljudskim. Zgodno je netko rekao, da su mnogi katolici spavajuća crkva, a to je veliko, veoma veliko zlo. Protivnici ne spavaju, nego rade. Ni mi ne smijemo spavati, nego bdjeti i raditi. Povodanj se bezvjerstva širi, treba ju zaustaviti. U prvo doba kršćanstva svaki je vjernik radio oko raširenja vjere i Božjeg Kraljevstva na zemlji. To je on držao svetom i velikom dužnošću, nije se bojao ni progona, ni muke, ni smrti. Nije dosta ako pojedinac ispunja svoje vjerske dužnosti, prima sakramente, dolazi u crkvu — i ništa više. On ispunja slovo zakona, ali ne duh njegov. Svatko mora širiti načela Isusova: i težak i radnik i trgovac i vojnik i činovnik i muško i žensko — svako u svojoj okolini. Treba Krista uvesti u duše pojedinaca, u obitelji, u društva, u javni život. Zato sv. Pavao želi od kršćana »da se jednodušno zajedno bore za vjeru i evanđelje«. (Filip. 1, 27.). A na to nas sili ljubav prema Kristu i Crkvi i prema bližnjemu po riječima sv. Pavla: »Ljubav Kristova oduševljava nas«. (2. Kor. 5, 14.).

Došao je nekom župniku mladić s molbom, da mu nađe kakovo mirno namještenje. Župnik mu odgovori: »Ja znam samo jedno mirno mjesto, a to je grob. Svagdje se na svijetu mora raditi i nigdje ne možemo posve izmaći mukama i poteškoćama«. Nemojmo biti kao onaj slabi mladić, ne tražimo samo mir i udobnost, nego budimo vojnici Kristovi, radnici katoličke akcije, koji će raditi odlučno i ustrajno, koji se neće bojati poteškoća. Kao apostoli izađimo na ceste, u društva, u radionice, u obitelji. Svagdje donosimo Krista i njegova načela. Dostojno je kršćanina, da radi za Krista.

O Duše Sveti, daj i nama kao apostolim ognjeni jezik i ognjeno srce, da predobijemo svoje bližnje za Krista i Crkvu!

Duhovski ponedjeljak

Izleti i šport

Danas idu mnogi ljudi malo van na izlet. To nije grijeh, to je dopuštena zabava. Ali ima katolika, koji će gotovo svake nedjelje i blagdana ići na izlet, baviti se športom, a zanemarit će svoju kršćansku dužnost, što nam je nalaže 3. zapovijed Božja i 1. i 2. zapovijed crkvena. To je zlo, to je grijeh, to je prezir svetosti dana Gospodnjega, to je početak otpada od vjere.

Pogledajmo danas, kako treba svetkovati nedjelju i blagdane, i što treba katolik držati o izletima i športu u te dane.

Važna je zapovijed o svetkovanju nedjelje i blagdana, ona obvezuje pod teški grijeh. Nedjelja je dan koji nas sjeća blagodati uskrsnuća našega Gospodina i dolaska Duha Svetoga, a blagdani nas sjećaju otajstva sv. vjere i naših nebeskih zaštitnika. U ove dane smo dužni slušati sv. misu i uzdržavati se od teških poslova. Osim toga treba pravi katolik da sluša i propovijed i kršćanski nauk. Ovo su dani posvećeni štovanju Boga, ovo su dani koji nam uvjerljivo govore, da sreća čovjeka ne leži samo u dobrima materijalnim, nego u višim duhovnima. U ove mi dane iza običnih briga i poslova udišemo čisti zrak nebeskih visina, i duša nam se osvježuje i jača u Božjoj blizini.

Kako u naše doba katolici svetkuju nedjelje i blagdane? Nažalost premnogi zanemaruju svoje vjerske dužnosti Neki misle da je u ove dane vrlo zgodno promijeniti svoj obični posao u radionici, uredu, dućanu, pa raditi u vrtu ili šiti ili nešto drugo raditi, što ne mogu radnim danom. Ali neka se svatko sjeti, da od takova posla nema koristi niti napretka. Sv. Ivan Vianney često je isticao ovu misao: metni među svoj novac tuđi dinar, radi nedjeljom — i sigurno ćeš propasti. I doista raditi nedjeljom i svetkovinom isto je što i krasti, pa i još više, jer Bogu kradeš dan — a to nosi prokletstvo za sobom. Neki opet drže crkvene praznike za dane spavanja ili odmora u gostioni ili vrijeme zgodno za izlete i šport, a ovih je zadnjih danas najviše.

Izleti u nedjelju i blagdane nisu zabranjeni, ali ih treba dovesti u sklad sa Božjom zapovijedi, koja traži da slušamo sv. misu i da se pobrinemo za napredak svoje duše. Izlet i zabava ne smiju zamijeniti mise i propovijedi. Na izlet se može ići poslije podne ili odmah iza mise, samo neka to bude bez grijeha, da se ne bi s vragom svršio dan, koji si počeo s Bogom. Društvo neka ti bude dobro i pristojno, a najbolje je da na izlet ide cijela obitelj i roditelji i djeca. Redovito ići na izlete svake nedjelje i blagdana nije nikako hvale vrijedno, jer se onda posve zanemari večernja i druge pobožnosti. Isto tako nije lijepo za pravog katolika, ako na nezapovijedne svetkovine uvijek ispušta sv. misu, pa makar to i ne bio grijeh; svakako je i u ove dane puno bolje slušati sv. misu nego li otići na izlet. Još bi se jedno moglo spomenuti, što je veliko zlo, a to je, da mladići i djevojke u svečane dane plešu po gostionama. Tu je leglo grijeha i raspuštenosti, gdje je mnoga nevina mlada duša stradala. Katolički roditelji morali bi ovakove sastanke strogo i odlučno zabraniti svojoj djeci.

I šport je dozvoljen u svečane dane, ali dakako uz uvjet, da se radi njega ne prekrši Božja zapovijed. I Crkva preporuća šport, ona ga njeguje u svojim zavodima, jer šport jača tijelo, jača i volju, priučava izdržljivosti i svladavanju, a to koristi i duši. Papa Pijo X. govorio je mladićima neko katoličkog omladinskog društva ovako: »Ja od srca blagoslivljem vaše vježbe i zabave. Ja odobravam vaše gimnastičke vježbe, vozanje na kotaču, natjecanje u veslanju i trčanju, vaše izlete na planine i sve ostalo, jer vas ove zabave čuvaju od lijenosti, koja je početak svake opačine. I ovakovo prijateljsko natjecanje neka je slika vašeg natjecanja u težnji za krepošću«. Papa je zgodno istaknuo težnju za krepošću, koja se mora u športu gojiti, a nipošto zanemariti. Šport mora pratiti finoća, stega, plemenština a ne surovost, psovka i svada, kako je to danas najčešće. Šport je svakako bolji od sjeđenja po gostionama i od besposlenog skitanja, ali ipak nije šport nešto najbolje. Danas su ljudi u tome pretjerali pa su radi športa zanemarili njegu duha. Zato veličaju prvake boksača, nogometaša i drugih sportaša kao neke veličine, časte ih više nego prvake znanosti i književnosti, nego li dobrotvore bijednika i sirotinje. To je jadno, to je sramota za čovječji rod, a pogotovo za katolike.

Naše načelo za nedjelje i blagdane treba da bude: ‚Najprije čast Božja i dobro naše duše, a onda istom izleti i šport. Nikomu i ničemu za ljubav nemojmo Bogu oduzimati časti u njegove dane. Ljubimo Boga i bojmo se njega, jer je on osvetnik svoje časti. Čujmo jedan događaj zabilježen u listu »Osservatori Lombardi di Brescia« (od 21. V. 1863.):

Rano ujutro jednog zapovjednog blagdana uskočila su dva lovca u čamac, da na jezeru love divlje patke. Dok su lovili zvono je zvalo vjernike na sv. misu. Na to reče mladi lovac: »Vratimo se natrag, danas je blagdan, i mi moramo slušati sv. misu«. Drug mu se rugao: »Gle, gle, pobožnjakovića! Šta blagdan, šta misa? Moja je danas misa pucanje iz puške. Onu drugu neka sluša sakristan«. I lovili su cijeli dan, premda je onaj mlađi još jednom spomenuo njihovu kršćansku dužnost, čemu se je stariji opet narugao. Kada su naveče izlazili iz čamca na obalu, odapela se je puška, i ranila je u nogu onoga, koji se rugao. On je ostao živ, ali su mu morali odrezati nogu. On je uvidio da je to bila kazna Božja, pa je često druge opominjao, da svetkovinom ne idu u lov u vrijeme sv. mise, nego da vjerno ispunjaju Božju zapovijed.

Bog je već u Starom Zavjetu obećao nagradu onima, koji budu svetkovali dan Gospodnji, a zaprijetio je kaznom, ako ga budu zanemarili. Vidimo i danas, da se ispunjava riječ Božja. Koliko je danas na svijetu bijede, nezaposlenosti, nezadovoljstva. Svijet je zanemario dan Gospodnji, pa ga stiže kazna. Ne budimo kao ludi bezbožnici, koji vele da su oni gospodari vremena, da mogu sve dane upotrebiti po svojoj volji. Bog je gospodar vremena, pogotovo nedjelje i blagdana. Svetkujmo ove dane slušajući sv. misu, primajući sv. sakramente, pohađajući bolesnike i čineći druga dobra djela. Dajmo Bogu što je Božje, a on će nas obasuti blagoslovom i srećom ovdje na zemlji i u vječnosti, jer je on vjeran u svome obećanju. Amen.

Presveto Trojstvo

Katolička Akcija — apostolat

»Idite dakle i naučavajte sve narode«. Ovo su riječi današnjeg sv. evanđelja, što ih je Isus govorio apostolima, ali i svima nama. Svi mi moramo biti apostoli, moramo širiti Kristova načela i ljude za njega predobivati. Slijediti Krista i spasavati duše, slijediti apostole i spasavati duše — to je osobita dužnost članova katoličke akcije, a uopće i svih dobrih katolika. To je sveti apostolat.

U čemu stoji apostolat? U govoru, radu, dobrom primjeru, molitvi i žrtvi.

Govor. Staro je pravilo: Govoriti je srebro, šutjeti zlato. Ali ovo pravilo ne vrijedi uvijek. Kada treba braniti čast Božju i Crkve, kada se radi o spasu duše, o općem dobru — onda je govoriti zlato, dapače dužnost. Sv. Pismo veli: »Ima vrijeme za šutnju i vrijeme za govor«. (Prop. 3, 7.). Eno kako apostoli Petar i Ivan odgovaraju židovskom velikom vijeću: »Ne možemo ne govoriti«. Radilo se je o časti Kristovoj i širenju evanđelja, pa su apostoli morali govoriti. Koliko se danas govori proti Crkvi, papi, svećenstvu, kako se otvoreno šire načela bezboštva, ruši se svetost braka, javno se preporuča nemoral — pa zar da mi katolici šutimo i svojom šutnjom zlo širimo? Treba govoriti, treba protestirati, katkada treba i galamiti. Kada je neki političar javno ustao proti Crkvi i vjeri, ustali su organizirani mladići i zapjevali: »Hoćemo Boga, Djevice sveta«. I ostali su prihvatili i silno i oduševljeno odjekivale su riječi: »Hoćemo Boga za oca svoga, hoćemo Boga za kralja vijek«. Protest je uspio, a bezobraznog govornika je nestalo.

Neki je brijač htio biti tobože moderan. Hvalio se je, da u ništa ne vjeruje. Došao je u brijačnicu jednom odličan čovjek. Morao je čekati. Brijač mu ponudi bezvjerske novine s riječima: »Samo čitajte. Zanimive vijesti. Baš dobro keťaju papu i vjeru. Znate, ja u ništa ne vjerujem«. Odlični onaj gospodin bio je i odličan i odlučan katolik, pa reče ozbiljno: »Gospodine brijaču, hvala vam na toj izjavi. Vi ne vjerujete u Boga ni u vječnu nagradu ni u vječnu kaznu — pa vam ja ne bih povjerio ni svoje pseto, a kamo li svoj vrat«. Gost ustade i ode, da se više nikada ne navrati u radnju bezvjerca. To je bilo i pravo i lijepo.

Danas vrijede na osobit način riječi Božje proroku Izajiji: »Viči, ne prestani i kao truba digni glas svoj i spomeni puku mojem zločine njegove i domu Jakovljevu grijehe njihove«. (Iz. 58, 1.).

Rad. Akcija znači rad. Mi smo pozvani u vinograd Gospodnji, ne da lagodno mirujemo, nego da radimo. Ali nije dosta, da svatko radi na svoju ruku, nego treba složan, organiziran rad u raznim društvima katoličke akcije pod vodstvom Crkve.

Za vrijeme komunističkih nereda u Španjolskoj vikali su komunisti: »Van s križem iz škole, iz sudnice, iz stanova, iz radionica!« A što su katolici? Jesu li se posakrivali? Ne! Oni su odgovorili: »Jest van s križem! Van iz zakutaka, van iz dućana, van iz džepova, nosit ćemo ga na prsima, metnut ćemo ga na kuće, na radionice, na raskršća, na brežuljke — da ga svatko vidi«. I nosili su križ na prsima i gospoda i gospođe, đaci, radnici, težaci i tako su javno protestirali za slobodu vjere.

Rad naš treba da se proširi na sva mjesta, u sva društva, da bude složan, ustrajan, da slavi Boga i širi dobro i spasava duše. Za svakoga nas vrijede riječi, što ih reče Saul Davidu: »Budi muž hrabar i bori se za Gospodina!« (1. Kralj. 18, 17.).

Dobar primjer. Neki župnik u većem mjestu zamolio je načelnika, da propovijeda prigodom euharistijskog kongresa. Čudio se načelnik, a župnik će: »Dođite u crkvu, budite na procesiji, prisustvujte na zborovanju — i tako ćete propovijedati«. Načelnik je razumio i poslušao, a njega su slijedili svi općinski vijećnici.

Neki mladić dobro odgojen od dobrih roditelja, običavao je od djetinjstva moliti klečeći jutarnju i večernju molitvu. Kad je došao u vojsku, molio je klečeći uz krevet. Drugovi su se smijali, ali je on mirno dalje molio. Počeli su zviždati i lupati, ali on se nije dao smesti. Tako je bilo drugi i treći dan. Onda reče jedan od vojnika: »Ovo je ipak pravi vojnik, koji čvrsto stoji u vatri«. Dobri mladić je i dalje molio, a mnogi su slijedili njegov primjer.

Ne može svatko biti učen, ne može svatko vješto govoriti, ne može svatko činiti velika djela, ali svatko može i mora davati svijetao primjer pravog kršćanskog života. Dobar primjer silno djeluje, on raspaljuje srca, on osvaja duše za Boga.

Molitva. I moliti mogu svi i moraju svi. To je Isusova zapovijed. Molitva doziva pomoć s neba. Što mi ne možemo po svojim slabim silama, to možemo po molitvi. Isus je našoj molitvi zajamčio siguran uspjeh. A koliko ih moli za svoj narod, za Crkvu, za njezino proširenje, za Papu, svećenike, za napredak katoličkih društava? Na to često zaboravljaju i dobri katolici. Molimo, i Bog će biti s nama.

Žrtva. Bez žrtve nema uspjeha. Isus se je žrtvovao za spas ljudi, pa on traži i od nas sličnu žrtvu. Misijonar iz Japana piše o kršćanki Veronici, koja je bila sva prekrivena ranama i trpjela silne boli. Nikada ona nije bila zlovoljna. Kada bi ju tkogod sažaljevao, govorila bi: »Nemoj me žaliti. Znam, da su ove boli najdragocjenije blago našega Spasitelja, i zato mu svaki dan zahvaljujem. Kada noću moram mnoge sate provesti u besanici, onda mu ih prikazujem za obraćenje moje poganske braće«. Divan primjer duše, koja se je približila svome Spasitelju. Bog sam zna, koliko je ona svojom žrtvom dobila milosti obraćenja svoje poganske braće i sestara. I mi prinosimo žrtve trpljenja, bolesti i napora za napredak Božjeg kraljevstva.

Sv. Otac papa Pijo XI govorio je hodočasnicima iz Lombardije: »Treba da postanete bolji, ali ne samo za sebe bolji, pobožni, rimski, papinski, nego za svakoga: apostoli riječju, apostoli bodrenjem, apostoli obranom, ako ustreba, a nadasve apostoli molitvom, što može svatko, i apostoli primjerom, što svatko može i mora biti«. Ovo Sv. Otac govori i svima nama.

Sv. Pavao pišući Filipljanima (4, 3.) spominje, da su imena njegovih suradnika »u knjizi života«. Budimo svi suradnici, apostoli Božji, da i naša imena budu u knjizi života. Amen.

Tijelovo

Tijelovska procesija

Došao je posljednji tjedan Isusovog zemaljskog života. Doonda je Isus izbjegavao sve, što bi pronosilo njegovu slavu, a eno nekoliko dana pred smrt dopušta, da ga javno proslave. On ulazi svečano u Jeruzalem, prati ga mnoštvo naroda. Ljudi bacaju pred njega na put odjeću i zeleno granje. Slave ga kao učitelja čudotvorca, kao Mesiju i kralja i kliču mu oduševljeno: »Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!«

I danas na svetkovinu Tijelova prolazi Isus svečano kroz naša sela i gradove, prolazi u sjajnim procesijama pod prilikom kruha u presv. Sakramentu. I mi danas pjevamo Hosana, pjevamo pjesme slave i hvale Isusu, Spasitelju svomu, Bogu svomu i Kralju.

Čujmo nešto o povijesti tijelovske procesije i o njezinoj svrsi. Tijelovska svetkovina uvedena je g. 1246. u belgijskoj biskupiji Lüttich. Evo, kako je došlo do toga. U Lüttichu je živjela pobožna redovnica Julijana, velika štovateljica presv. Sakramenta. Moleći jednom pred Presvetim vidjela je viđenje: pun mjesec, koji je imao jednu tamnu mrlju, nešto kao izrezak na sjajnoj plohi. Ovo se je viđenje više puta ponovilo, dok joj ga Spasitelj sam nije rastumačio. Mjesec je bio slika Crkve s njezinim svetkovinama, ali u njoj još nema svetkovine presv. Oltarskog Sakramenta. Da se ona uvede, trebala se je pobrinuti Julijana. Ona je o tome govorila s nekim svećenicima, a među njima sa arhiđakonom Jakovom Pantaleonom, koji je poslije postao papa Urban IV. Svećenici su o svemu izvijestili biskupa, koji je doista za svoju biskupiju uveo svetkovinu presv. Tijela. Papa Urban IV. odobrio je tu svetkovinu i za ostalu Crkvu odredivši, da se slavi u četvrtak iza blagdana presv. Trojstva. Procesija se je tijelovska uvela nešto kasnije.

Tijelovska procesija jest javno priznavanje vjere u tajnu o presv. Sakramenta. A što mi o tome vjerujemo? Sa saborom tridentinskim mi vjerujemo, »da je u presv. Oltarskom Sakramentu istinito, stvarno, bivstveno tijelo i krv Gospodina našega Isusa Krista ujedno s njegovom dušom i Božanstvom«. Zašto mi vjerujemo u to čudesno otajstvo? Radi Kristovih riječi.

Kada je pred sv. Ivanom Franciskom Šantal, još djevojčicom, neki kalvinac nijekao prisutnost Isusa u presv. Sakramentu, djevojčica ga je odvažno ukorila: »Moj gospodine, zar vi nećete vjerovati, da je u sv. hostiji prisutan Isus? Promislite, da vi svojom nevjerom okrivljujete kao lašca Sina Božjega, koji je to kazao na posljednjoj večeri«. Kada je začuđeni nevjernik htio dijete umiriti nudeći joj bonbona, odbaci ona bonbone govoreći: »Ovako će Bog odbaciti krivovjerce«. Mi kao sv. Ivana vjerujemo u presv. Sakramenat, makar to naš um ne shvaćao, a vjerujemo radi riječi našega Gospodina Isusa.

Ovu svoju vjeru danas javno priznajemo u svečanim procesijama, koje Crkva obavlja sa što većim sjajem. Svećenstvo u najljepšem ruhu, svijeće i tamjan, nevina djeca sipajući mirisno cvijeće, narod svečano odjeven, pjevanje i glazba, zastave i okićene kuće — sve se ovo natječe, kako bi se što dostojnije poklonilo divnoj Tajni,

kako bi iskazalo što veću čast Bogu i Kralju svih kraljeva. Sva srca pobožno dižu k nebu glas vjere: »Svet, svet, svet. Svet i presvet Isus u oltarskomu Otajstvu presvetomu«.

Kada se tijelovska procesija obavlja pobožno i dostojanstveno, ona silno djeluje na srce ljudsko. I ljudi drugih vjera gledaju na nas s poštovanjem, a često je pogled na tijelovsku procesiju obratio mnogo tvrdo srce.

Tijelovska procesija jest i javna naknada za uvrede nanesene Isusu u presv. Sakramentu.

Isus je ostao s nama na zemlji. On je sužanj ljubavi u svetohraništu pod koprenom kruha. A kako ga nezahvalni ljudi malo ljube! Ustajali su proti njemu krivovjerci od prvih stoljeća do danas. U naše doba u Meksiku, Rusiji i Španjolskoj obaraju njegove crkve i oltare, obešćašćuju svetohraništa. A sami izabranici njegovi katolici kako malo haju za spasonosno Otajstvo, koje nebo razveseljuje i drži cijeli svijet. Koliki ga i nedostojno primaju. Koliki se nedostojno vladaju u crkvi, gdje stanuje Bog ljubavi. Tko bi nabrojio sve one grdne uvrede, što se nanose predobrom Isusu na oltaru. Zato mi, koji Isusa ljubimo, nastojimo da mu prema silama naknadimo za sve te uvrede. To osobito činimo u tijelovskoj procesiji sa svojom velikom vjerom te lijepim vladanjem i pobožnošću.

Tijelovska procesija jest također javna zahvala za Isusovu ljubav prema ljudima.

Beskrajna je i nedokučiva ljubav Isusova u presv. Sakramentu, koji se zato i zove sakramenat ljubavi. Nije bilo dosta Isusu, da nas trpi i umre — nego je htio i dalje ostati među ljudima. Zato je ustanovio čudesni Oltarski Sakramenat, da se za nas prikazuje kao žrtva, da se s nama združuje u sv. pričesti, da među nama neprestano stanuje na oltaru kao naš prijatelj, učitelj i pomoćnik. On Bog ostaje s nama do konca svijeta, i njega od toga ne odvraća niti naša hladnoća niti nezahvalnost niti nebrojene uvrede. On nama daje sebe, presveto tijelo i krv svoju, svoje čovječanstvo i Božanstvo. Zato je i rekao sv. Augustin: »Usuđujemo se reći, da nam Bog, premda je svemoguć, nije mogao dati više; premda je premudar, nije znao dati više; premda najbogatiji, nije imao dati više«. Kada je na ovo sve mislio sv. Toma Akvinski, govorio je: »O Ljubavi nad ljubavi, o Sakramente nad sakramentima!«

Sveti Augustin stavio je svima na srce: »Ljubi ljubav Onoga, koji je iz ljubavi prema tebi sašao pod prilike kruha«. Mi ovu ljubav iskazujemo danas Spasitelju u tijelovskoj procesiji. On je i zavrijedio ovu našu ljubav i poklonstvo, jer njega u ljubavi nije nitko natkrilio.

Sv. Toma Morus bio je najviši dostojanstvenik u engleskom kraljevstvu. Bio je jednom zgodom u nekoj seoskoj crkvi. Župnik se spremao bolesniku sa sv. pričesti, ali nije bilo nikoga, da ponese pred njim svjetiljku. Toma to opazi i uzevši svjetiljku pratio je presv. Sakramenat sve do u kuću bolesnika. Doznavši za to, rekli su mu neki dvoranici kraljevi: »Ako to čuje kralj, sigurno će vam zamjeriti«. Svetac mirno odvrati: »Kako bi mi mogao kralj zamjeriti, što iskazujem čast njegovu Gospodaru, Kralju svih kraljeva«. I mi danas iskazujemo čast Kralju svih kraljeva onako pobožno i s onakom vjerom kao sv. Toma, a Isus će blagosloviti naše kuće, naša polja, sve naše i sve nas. Hosana Sinu Davidovu, Hosana Spasitelju našemu!

Srce Isusovo

Katolička Akcija — svojstva članova

Zašto je Sin Božji postao čovjekom? Da spasi rod ljudski. I danas je goruća želja presv. Srca našega Gospodina spas duša. Božansko Srce od nas svih traži, da ispunimo njegovu želju, da svi radimo oko spasa duša. Svi mi moramo biti glasnici njegove ljubavi, apostoli njegove istine, apostoli katoličke akcije.

Razmatrajmo danas, kakovi moraju biti ljudi svjetovnog apostolata. **Od njih se traži pravi kršćanski život, ustrajnost u radu, neka posebna katolička samostalnost u svemu, oni moraju biti ljudi stege i poslušnosti i djelotvorne ljubavi.**

Pravi nutarnji kršćanski život. To je prvo i glavno svojstvo apostola katoličke akcije. Nitko ne može dati ono, što nema. Ako nisi sam dobar katolik, nećeš moći ni druge učiniti dobrim katolicima. Zato budi najprije čovjek molitve. Čovjek bez molitve nije ni pravi čovjek, a kamo li pravi katolik. Uz onoga, koji moli, uvijek je Bog sa svojom mudrošću i snagom. Dalje nastoj što bolje upoznati vjeru svoju učenjem i čitanjem. Nije to posao samo bogoslova i svećenika, nego i svih katolika. Neznanje u vjerskim stvarima glavni je uzrok mlakosti mnogih. Samo onaj, koji dobro pozna nauku sv. Crkve, može ju oduševljeno i uspješno širiti. Uz znanje jest potrebno savjesno vršenje vjerskih dužnosti. To je onaj sjaj, to je onaj ugodni miris, koji druge privlači. Sv. Ivan Krstitelj bio je obnovitelj vjere i ćudoređa, ali je on najprije usavršio sebe. Kruna nutarnjeg života jest često primanje sv. pričesti. Sunce našega života, još bolje, život našega života jest Krist. Sv. pričest mora nam biti obična hrana, a ne izvanredna u godini jedanput ili dvaputa. Kada smo postali živi po Kruhu života, kada smo postali sveti po Kruhu anđeoskom, kada smo postali jaki u svladavanju i pregaranju po kruhu jakih — onda istom možemo kao pravi apostoli i druge oživljavati i u dobru jačati.

Polovicom svibnja 1928. god. umro je u Zagrebu profesor Dr. Ivan Merz. On je bio svjetovnjak upravo svetog života. Bio je potpun katolik u privatnom i javnom životu. Svaki dan iza jutarnje molitve još je i pobožno razmatrao, iza toga je bio na sv. misi, kod koje bi se i pričestio. Naveče bi uvijek molio krunicu. On je posebnom marljivošću proučavao glasovite katoličke pisce i bavio se bogoslovskom znanošću, jer je držao, da naobražen svjetovnjak mora biti temeljito poučen u stvarima vjere. Ne zna se, je li bio veći učenjak ili svetac. Za vrijeme rata često je na bojištu klečeći molio, pa su ga i drugi u tome slijedili. Bio je u svemu drugima uzor, pravo ogledalo kreposti. On je i svim silama radio u katoličkom svjetovnom apostolatu. Živio je sveto i umro je sveto. O kad bi Bog dao hrvatskom narodu još puno ovakovih apostola!

Ustrajnost u radu je izlijev onoga nutarnjeg života. Rad katoličke akcije počinje u Nazaretu, u obitelji. Danas su strašna vremena! Muževi neće da budu očevi, žene neće da budu majke. Ovi nisu vrijedni kršćanskog imena. Bračni drugovi u prvom redu moraju biti oci i majke, koji će u strahu Božjem odgajati djecu za vrijedne i značajne katolike. Prava katolička obitelj je izvor pravog kršćanskog života i svake katoličke akcije.

Iz uzorne obitelji izlazi rad u javnost. Ovaj rad obvezuje svakoga. Ne smijemo govoriti kao Kain: »Zar sam ja čuvar brata svojega?« Da su tako govorili sv. Petar i Pavao i drugi apostoli, što bi bilo od evanđelja Kristova. Ustrajnost u radu, u teškoćama, u progonima bila je njihova odlika. I drugi su ih kršćani nasljedovali. Radili su trgovci noseći po svijetu ime Isusovo, radili su vojnici propovijedajući Krista u skrajnim granicama rimskog carstva, radili su sluge i robovi nametnuvši svojim gospodarima slatki jaram Kristov. I nama je uspjeh samo u požrtvovnom i ustrajnom radu. Tko ustraje do kraja, taj će spasiti i sebe i bližnjega svoga!

Još i neku svoju posebnu samostalnost moraju imati apostoli katoličke akcije.

U nekom društvu pripovijedao je neki inovjerac o drugu katoliku, kako je s njim bio cijeli mjesec dana, a nije opazio, da je katolik. Zar ovo nije bio jadan katolik? Iz pravog katolika mora izbijati neko svijetlo, posebni žar, on mora imati svoje navike, po kojim se odmah raspoznaje njegova vjera. Mi ne smijemo ići za duhom pokvarenosti našeg vremena i njegove lude mode. Prvi kršćani nisu išli tim putem. Oni nisu išli u javna kupališta, leglo nemorala, nisu išli na ondašnje cirkuske igre, izbjegavali su sva ona mjesta, zabave i poslove, koji su mogli nanijeti štetu njihovoj duši. Sv. Pavao opominje: »Ne vucite tuđi jaram s nevjernicima. Jer što je zajedničko pravdi s bezakonjem, ili kakvu zajednicu ima svijetlo s tamom? Kako li se slaže Krist s Belijalom?« (2. Kor. 14. s.). Mi moramo svagdje pobijati kriva načela, a osobito svojim kršćanskim životom. Mi moramo imati svoje mišljenje i o knjizi, o štampi, o školi, politici, modi, o svemu. Ako nam se netko i naruga, što smo tobože nemoderni, neka se ruga, samo neka je Bog s nama zadovoljan.

Uz sve ovo katolička akcija zahtijeva stegu, poslušnost i slogu. Sv. Pavao traži od kršćana jedinstvo: »Jedno ste tijelo i jedan Duh«. U naše je doba oslabio ugled i u obitelji i u društvu i u samoj Crkvi. Isus nalaže poslušnost Crkvi. Crkva i njezini glavari jesu Božji zastupnici. Slušati Crkvu znači slušati Boga. Zato moramo biti bliže papi, bliže biskupu, bliže župniku, bliže jedan drugomu. Eno, kako su protivnici vjere složni, kako rade poslušno po nalogu svojih paklenih vođa. Mi ćemo moći odbiti njihove napadaje samo onda, ako budemo ljudi stege, poslušnosti i sloge.

Djelotvorna ljubav. To je jaka i potrebna veza među katolicima. Često je vjernu dušu otjerala bijeda u tabor neprijatelja. Ljubav prema bližnjemu je plod ljubavi prema Bogu, pa stoga se katolička akcija ne može ni zamisliti bez akcije djelotvorne ljubavi prema bližnjemu. Ovu moramo posebno njegovati, da bude s nama Božji blagoslov.

Sv. Franjo Asiški bio je sjajan radnik katoličke akcije, i njega je papa Pijo XI. nazvao uzorom i zaštitnikom katoličke akcije. Kamo je sv. Franjo dolazio, tamo je i donosio duh Kristov i njegovu ljubav. On je sebe zvao »glasnikom velikoga Kralja«. I mi svi budimo glasnici velikoga Kralja, budimo glasnici njegove istine i ljubavi, budimo put, kojim će proći Kralj nad kraljevima i osvojiti za se sva srca ljudska.

Sv. Anto Padovanski

Život sv. Ante

»Ljubio ga je Gospodin i ukrasio ga i odjećom slave ogrnuo«. Ovo su riječi, kojima sv. Crkva veliča sv. Antu u današnjoj sv. misi. Jest, ukrasio ga je Gospodin divnim krepostima i velikim darom čudesa, i zato se je njegova slava proširila po cijelom svijetu. Promatrajmo danas život ovog našeg dragoga sveca.

Sveti Anto rodio se je g. 1195. u gradu Lisabonu u Portugalskoj. Na krstu je dobio ime Ferdinand. Otac mu Martin Bulhan bio je visoki časnik, a majka mu Marija također odličnog roda. Roditelji svečevi bili su plemenita roda, ali još plemenitije prave kršćanske duše. Oni su dijete uzgajali u ljubavi i strahu Božjem, oni su mu u srce zasijavali sjeme svetosti. Za pravednoga Tobiju veli sv. Pismo: »Učio je svoga sina od djetinjstva, da se boji Boga i klone svakoga grijeha«. (Tob. 1, 10.). Ovako su radili i roditelji sv. Ante, a osobito njegova majka. Njihov kršćanski život, njihove lijepe riječi djelovale su na nježnu duši njihovog djeteta. Plod ne pada daleko od debla; kakovi su roditelji, takova su obično i djeca. Hoćete li vi, kršćanski roditelji, djecu sličnu sv. Anti, djecu dobru i svetu? Ako hoćete, onda budite slični njegovim kreposnim roditeljima. Čujte još i savjet sv. Jeronima: »Zapamtite roditelji, da poučavate više primjerom, nego riječju!« O roditelji, razmišljajte o tome, ispitajte dobro svoju savjest!

Kada je mali Ferdinand uzrastao, mislili su ljudi, da će taj bogati, ugledni, živahni mladić izabrati koje unosno svjetsko zvanje. Ali je on odlučio postati svećenik u kojem samostanu. Roditelji su pristali, i njihovo je drago dijete otišlo u samostan, da živi za Boga i za spas duša. Kod ove zgode pomislite i vi roditelji, ne bi li i vaše koje dijete bilo sposobno za svećeničko ili redovničko zvanje. Mi trebamo još puno svećenika. Istina, težak je i pun odgovornosti svećenički stalež, ali je zato i pred Bogom zaslužan. Blago onim roditeljima, koji su dali Crkvi i domovini revna i valjana svećenika!

Ferdinand je postao redovnik augustinac u samostanu sv. Vinka. Po svršenim naukama posta on i Božji svećenik. Kako je samostan bio blizu njegovog rodnog mjesta, molio je starješine, neka ga premjeste kamo dalje, da ga u duhovnoj sabranosti ne smetaju rođaci i znanci. Želja mu bi ispunjena, te ga premjeste u udaljeni samostan u Koimbri. U samostanu je bio svima uzor. Ondje je jedna zgoda promijenila tok njegova života. Portugalski je kralj Petar dovezao iz Afrike natrag u domovinu sveta tjelesa petorice misijonara franjevaca, koji su za svetu vjeru bili ubijeni. Narod je svečano dočekao svoje drage mučenike. Mladoga redovnika Ferdinanda obuze želja, da i on među poganima propovijeda Krista i da za njega umre. Zato je on s dopuštenjem poglavara prešao u red sv. Franje i dobio ime Anto. Domala je u Afriku kretala lađa s misijonarima, među kojima je bio i sv. Anto. Nu Bog je odlučio drugačije. Anto se je u Africi teško razbolio i morade natrag. Lađa, kojom se je vozio, stradala je na moru, i Anto se jedva spasi na obali Sicilije. Tako on dođe u Italiju. G. 1221. bio je u Asizu, gdje je sv. Franjo držao glavnu skupštinu svoga reda. Iza skupštine nisu poglavari pravo znali, šta bi s bolesnim redovnikom strancem. Pošalju ga u gorski samostan

Monte Paolo. Ondje je braći dnevno čitao sv. misu, a inače je u samostanu prao suđe i čistio sobe. Nije se isticao niti o sebi govorio. To je trajalo dulje vremena, a onda se najednom očitovaše njegove velike sposobnosti. U gradiću Forli redio je biskup mlade svećenike. Ondje je s drugim redovnicima bio i sv. Anto. Biskup zaželi, da jedan od svećenika održi govor redenicima. Nitko se nije usudio nepripravan govoriti. Starješina naredi sv. Anti, da on govori. I on je iz poslušnosti govorio, i njegova je propovijed bila divna, duboka i oduševljena. Svi su se čudili sjajnom govorniku, a još više njegovoj poniznosti, kojom je onako dugo sakrivao svoje sposobnosti. Poslije toga postavi ga sv. Franjo učiteljem mladim bogoslovima. Malo iza toga dobi službu misijonara i propovjednika. Tako se ispunila želja, da spasava duše. P o n i z n e v o l i B o g, p o n i z n e o n p o d i ž e. Sveti je Anto bio najbolji pučki propovjednik, a kako je bio svet i revan, nazvao ga je sv. Franjo »mužem po srcu Božjem«. Riječ je svečeva zanosila duše, obraćala tvrdokorne grešnike, pomirivala zavađene, krotila silnike. Bogataše je nagovarao, da pomognu siromašnima i potlačenima. I mnogi su ga poslušali i davali mu obilne darove, da podijeli siromasima. Odanle i nastade lijepi običaj davati u kruh sv. Ante za siromahe. Propovjedi Božjeg govornika slušalo je na tisuće ljudi, dapače katkada do 30 tisuća. Slušajući ljudi njegovu žarku riječ, govorili bi: »Nikad nisam prije pomišljao, što je grijeh. Da sam na to prije mislio, ne bih griješio«. Z n a o j e s v e t a c u v j e r i t i l j u d e, d a j e g r i j e h n a j v e ć e, n a j s t r a š n i j e z l o, n e i z m j e r n a z l o ć a i n a j v e ć a l u d o s t. O štovatelji sv. Ante, mislimo danas i mi na to, pa skrušeno okajmo svoje zloće, pa živimo prema njegovom načelu: O Bože, prije smrt, nego grijeh. Tko pravo štuje i ljubi sv. Antu, taj mora mrziti grijeh.

Sveti Anto propovijedao je po Italiji, Španjolskoj, Portugalu i Južnoj Francuskoj. Bog je njegov govor potkrijepio velikim čudesima, dapače je i mrtvima vraćao život. Kada je obraćao krivovjerce albigenze i govorio im o sv. pričesti, poviče njihov vođa: »Ako je u pričesti doista Isusovo tijelo, daj nam to javno dokaži. Neka se moj magarac pokloni pred Oltarskim Sakramentom, pa ću i ja vjerovati«. Sveti Anto obećao je pomolivši se prije žarko Isusu, da učini čudo za dobro duša. Iza tri dana sabrao se je silan narod na određenom mjestu. Svetac je donio presv. Sakramenat. Krivovjerac nije dao magarcu tri dana ništa jesti. Doveo je magarca pred sveca i nudio je gladnoj životinji zobi. Magarac ne htjede okusiti zobi, nego se spusti na prednje noge i pokloni presv. Sakramentu. Uto nastade i drugo čudo. Nevjernici padoše na koljena pred Isusom u hostiji i svi se obratiše.

Iza silnih napora i svetačkog života umro je sv. Anto 13. lipnja 1231. u jednom samostanu kod Padove. Pred smrt mu se preobrazilo lice, a oči su mu radosno gledale u daljinu. Na upit, koga vidi, odgovorio je: »Vidim svoga Gospodina Isusa«. Još je pjesmom pozdravio presvetu Djevicu, a onda mu je duša preselila Isusu, koga je uvijek žarko ljubila. Budimo slični sv. Anti u čistoći, revnosti, svladavanju i u radu za Boga i spas duša, pa ćemo i mi vidjeti svoga Gospodina Isusa i s njime navijeke uživati. Amen.

Rođenje sv. Ivana Krstitelja

Sv. Ivan je slika Isusova

Velik je danas dan, jer slavimo rođenje sv. Ivana Krstitelja, silnoga proroka, velikoga sveca i preteče Spasitelja. Da je bila velika njegova svetost vidimo iz toga, što su Židovi mislili da je on Krist. Ali najveće svjedočanstvo bilo je samoga Spasitelja, koji je rekao: »Zaista vam kažem: nije ustao između rođenih od žene veći od Ivana Krstitelja«. (Mat. 11, 11.). Ovo svjedočanstvo govori jasno, da je Ivan Krstitelj zaista čovjek divnih kreposti i neobične svetosti, pa je stoga i anđeo Gabrijel o njemu rekao prije rođenja: »On će biti velik pred Gospodinom — i napunit će se Duha Svetoga već u utrobi majke svoje«. (Luk. 1, 15.).

Pogledajmo u čemu je veličina i svetost Ivanova. Svakako u tome, što je bio slika Isusova u nevinosti, u pokori i revnosti za slavu Božju.

Kako je anđeo rekao za Ivana, da će se već u utrobi majke napuniti Duha Svetoga, to mi vjerujemo, da je onda bio očišćen od ljage istočnoga grijeha. Pa i pravo je i dostojno, da preteča Spasiteljev bude osobito svet i nevin, te uzmogne dostojno navijestiti dolazak presvetoga Jaganjca Božjega, što je oduzeo grijehe svijeta. Sveti Ivan, onaj anđeo pred licem Gospodnjim, onaj najveći između rođenih, o s t a o j e č i s t i n e v i n k r o z c i j e l i ž i v o t sve do svoje mučeničke smrti.

Kada razmišljamo o Ivanovoj nevinosti, onda nam sama od sebe dolazi misao o današnjoj pokvarenosti. Kako smo daleko došli mi katolici! Prema riječima sv. Pavla ne bi se među nama smjela niti spomenuti bludnost i nečistoća, kako se pristoji svetima (Ef. 5, 3.). Ali znamo nažalost, kako su premnogi katolici pošli putem onih, koji traže samo »požudu tijela i požudu očiju i oholost života«. (1. Iv. 2, 16.). Povode se za onima, koji odobravaju golotinju u odijevanju, zajedničko kupanje, nečedne plesove, oni sve više gube smisao za onu uvijek lijepu, plemenitu kršćansku čednost u govoru i ponašanju. Sv. Ivan apostol veli: »Tko ljubi svijet nema ljubavi Očeve u njem«. (1. Iv. 2, 15.). Zaista, tko ljubi pokvareni svijet i njegova načela, on je prestao ljubiti Oca nebeskoga, on se ne može više ubrajati među prave katolike.

Na ovo bi morali osobito misliti katolički roditelji, pa odgajati djecu u čednosti i nevinosti. Sjetimo se, da je nemoral upropastio mnoge jake narode i silne države, pa će on upropastiti i naše obitelji. Ako je u obitelji nestalo čednosti, nevinosti, to će u njoj sigurno nestati i štovanja i ljubavi prema roditeljima. Tamo, gdje se je uvukla putenost, iščezava plemenitost, razboritost, pravda i prava ljubav. Dobro je opazio sv. Augustin govoreći o padu mudroga Salamona: »U početku je Salamon gorio od želje za mudrošću, pa ju je postigao time, da je ljubio ono, što je po duhu, ali ju je izgubio, kada je počeo ljubiti ono, što je tjelesno«.

U kući neke dobre obitelji počeo je za objedom najstariji sin govoriti nepristojno. Nato ustade otac, izbije sinu žlicu iz ruke i reče: »Odlazi od stola, jer nisi vrijedan, da svojim grešnim jezikom uživaš darove Božje«. Onda se otac obrati ukućanima ovim riječima: »Dok sam ja gospodar, neka se u mojoj kući nikada više ne čuje ovakova riječ, jer će se svakomu isto dogoditi«. Ovo je pravi otac, sličan onom

plemenitom Tobiji, koji je svjetovao sina: »Dragi sine, čuvaj se svake nečistoće i nastoj, da si u toj stvari nikada ne mogneš što neuredno predbaciti«. (Tob. 4, 13.).

Kada je anđeo navijestio rođenje Ivanovo, rekao je ocu: »I bit će ti radost i veselje«. I bio je čisti, nevini Ivan veselje roditeljima. Ako kršćanski roditelji žele doživjeti radost i sreću u djeci svojoj, onda neka nastoje i molitvom i odgojem, da im budu djeca čista i nevina.

Ivan je bio sličan Isusu u pokori.

Isus je htio biti siromašan i ponizan, a takov je bio i njegov preteča. Ivan, sin uglednih roditelja, ostavlja obilje roditeljske kuće, da se u pustinji posve posveti Bogu pokorom i molitvom. Prema evanđelju bio je Ivan »obučen u dlaku devinu, imao je pojas od kože oko bokova i jeo je skakavce i divlji med«. (Mark. I, 6.). Za njega se mogu dobro uzeti riječi Sv. Pisma: »Blago čovjeku, koji se nađe bez ljage i koji ne ode za zlatom, niti se pouzda u novac i blago. Tko je taj, da ga hvalimo, jer učini divne stvari u životu svojem, koji je u tome iskušan i savršen — bit će mu vječna slava«. (Crkv. 31, 8. s.).

Kada gledamo Ivana, velikog sveca i pokornika, onda se moramo zastidjeti mi grešnici, koji bježimo od svega, što je teško, što je križ i pokora. Mi znamo, da je Isus rekao: »Tko ne uzme križa svoga i ne ide za mnom, nije mene dostojan«. (Mat. 10, 38.). Dva su puta do spasenja, put nevinosti i put pokore, pa za nas grešnike ostaje samo jedan jedini put, a to je pokora. I sveti nam Ivan govori: »Činite pokoru, jer se približuje kraljevstvo nebesko«.

Ivan je bio sličan Isusu i u tome, što je bio veliki revnitelj za slavu Božju.

Sv. Pismo govori: »Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe za svjedočanstvo, da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu«. (Iv. 1, 6. s.). Ivan je i riječima i djelima i svetim životom radio za slavu Božju. Ovo je dužnost i svakoga katolika, jer nam je Isus rekao: »Vi ste svjetlost svijeta. — Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca našega, koji je na nebesima«. (Mat. 5, 14. s.). Mi moramo na neki način biti svi sveti Ivani, dapače još više, moramo biti kao drugi Krist.

Još se na kraju sjetimo jedne značajne zgode iz života sv. Ivana Krstitelja. Kada je on na Jordanu krstio, dođe tamo Isus. Nitko Isusa ne prepoznaje, nego jedini Ivan. On ga prepoznade i reče narodu: »Evo Jaganjca Božjega, što oduzima grijehe svijeta«. Zašto je Ivan jedini vidio Isusa? Zato jer je bio čist, bio je nevin, bio je osobito svet. Hoćemo li i mi, da jednom ugledamo Isusa u vječnosti, nastojmo biti slični sv. Ivanu. Onim putem, koji je on pripravljao, hodajmo i mi, a to je put čistoće, poniznosti i pokore. Ovim putem upoznat ćemo i mi Krista, ovim putem doći ćemo i mi do sjedinjenja s Kristom u njegovoj vječnoj slavi.

Petrovo

Prvenstvo sv. Petra

Nad smrtnim ostacima sv. Petra, siromašnoga i priprostog ribara, diže se veličanstven spomenik, kakvog nema niti jedan vladar ovoga svijeta. Taj spomenik je divna crkva sv. Petra u Rimu, najljepša i najveća na cijeloj zemlji. Tomu se nije čuditi.

Sveti Petar je namjesnik Krista Gospodina, on je vidljivi glavar njegove svete Crkve.

Krist je osnovao jednu Crkvu za sve ljude i za sva vremena. Ona treba da propovijeda njegovu nauku, da dijeli svete sakramente, ona mora biti za sve ljude put do spasenja. Da se to postigne, izabrao je Krist apostole i dao im svu potrebitu vlast. A među apostolima izabrao je za prvaka sv. Petra, pa je njemu i njegovim nasljednicima dao puninu apostolske vlasti. Krist je nevidljiva glava Crkve, a vidljiva glava jest sv. Petar, njegov namjesnik na zemlji. Ovo nam posvjedočava Sv. Pismo nadasve jasnim riječima.

Krist je Petra uvijek osobito odlikovao. Kad ga je pozvao među apostole, promijenio mu je ime: »Ti si Šimun, sin Ivanov, ti ćeš se zvati Kefa t. j. Petar«. (Iv. 1, 42.). A Petar znači stijena. Petar plaća za Isusa hramski porez, Isus se je za njega posebno molio, da ne smalakše njegova vjera i njemu je zapovjedio, da utvrdi svoju braću. Njemu prvomu pere noge, njemu se prvom od apostola ukazuje iza uskrsnuća. Iz svega se ovoga vidi, da je Isus Petra odredio za nešto posebno, za nešto više, a to je prvenstvo u njegovoj Crkvi.

Petru je Isus prvenstvo obećao i dao. Današnje evanđelje pripovijeda, kako je Isus pitao apostole: »Za koga drže ljudi Sina čovječjega?« Na to odgovara Petar: »Ti si Krist, Sin Boga živoga«. Isus pred svima svečano obećaje Petru prvenstvo: »Blago tebi, Šimune, sine Jonin! Jer tijelo i krv nije to tebi objavila, nego Otac moj, koji je na nebesima. I ja tebi kažem: Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata paklena neće je nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog. Pa štogod svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima; i štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima«. (Mat. 16, 13. ss.). Kako su jasne ove riječi. Evo je postavljen temelj Kristove Crkve. Što nije na ovom temelju, nije Kristova Crkva; ona je ondje, gdje je Petar. I ova će Crkva biti čvrsta, trajat će do konca svijeta, jer ju neće nitko nadvladati, pa ni vrata paklena. U njoj će Petar imati ključeve, a to znači potpunu vlast. Što je Isus Petru ovom zgodom obećao, to mu je i dao iza svoga uskrsnuća poslije čudesnog ribolova na moru Tiberijadskom. Tri puta je pitao Isus Petra, da li ga ljubi više nego li drugi apostoli. Tri puta je Petar odgovorio, da ga ljubi. Zato mu je Isus prva dva puta rekao: »Pasi janjce moje«, a treći put mu reče: »Pasi ovce moje«. A što ovo znači? Kraljeve su u staro doba nazivali »pastirima naroda«, a i Krist zove sebe pastirom, a Crkvu svoju stadom ili ovčinjakom. Petra je Isus postavio vladarom, glavarom, pastirom svoga stada, Crkve. Svi su apostoli pastiri, a Petar je prvi, on je pastir svega stada, pastir pastira. Petar je dobio prvenstvo časti i vlasti u Kristovoj Crkvi.

Prema riječima Isusovim vladao se je sv. Petar kao glavar Crkve, a to su mu priznavali svi ostali apostoli. Nabrajajući sv. Matej apostole veli: »A ovo su imena dvanaest apostola: Prvi Šimun, koji se zove Petar«. (Mat. 10, 2.). Na prvo mjesto meće Petra, premda on nije dobom najstariji, niti je prvi pozvan. Iza uzašašća Isusova ustaje među braćom Petar i predlaže, da izaberu novog apostola na mjesto izdajnika Jude. Nakon dolaska Duha Svetoga ispred svih apostola govori Petar narodu. Kada su radi čudesnog ozdravljenja hromog čovjeka bili Petar i Ivan pozvani pred veliko židovsko vijeće, opet ustaje Petar i govori. I sv. Pavao pišući Galaćanima priznaje prvenstvo Petru: »Pođoh u Jeruzalem, da vidim Petra, i ostadoh u njega petnaest dana«. (Gal. 1, 17.).

Vjeru apostola u Petrovo prvenstvo primili su kršćani prvih vjekova. Sveti crkveni oci nazivaju Petra glavarom apostola, prvakom apostola, temeljem Crkve, pastirom Crkve. I u današnjoj slavenskoj istočnoj liturgiji sačuvana je vjera prvih vremena kršćanstva, pa se u njoj sv. Petar zove: apostolov prednačalnik, kamen i osnovanije, vrhovnij apostoslov, prvoprestolnik, ključar nebeskago carstvija. Ovo je vjerovala uvijek katolička Crkva, pa je ona na saboru vatikanskom izjavila: »Mi dakle učimo i očitujemo, da je po svjedočanstvima evanđelja od Gospodina Krista sv. Petru obećano i dano neposredno i izravno prvenstvo nad cijelom Crkvom Božjom«.

I pape su glavari Crkve i namjesnici Kristovi na zemlji. Ovo je nesumnjivo, jer su pape zakoniti nasljednici sv. Petra, koji je bio biskup rimski. A je li sv. Petar bio u Rimu? U to ne sumnja pametan čovjek. Sv. Klement, učenik Petrov, spominje sv. Petra među onima, koji su »nedavno« umrli u Rimu. Pisac Tertulijan († 236.) svjedoči, da je »Crkva rimska ona, gdje je Petar podnio istu smrt kao Spasitelj«. To isto svjedoče sv. Jeronim, pisac povijesti Euzebije, spomenici Rima, usmena predaja i sva povijest. Petar je bio biskup rimski od g. 42. do 67., kad je za cara Nerona umro mučeničkom smrću. Kako je sigurno, da je Petar bio biskup rimski, tako je sigurno, da su njegovi nasljednici na biskupskoj stolici naslijedili i njegovo prvenstvo. To je priznavao istok i zapad. Tako već u apostolsko doba sv. Ignacije, biskup antiohijski, naziva rimsku Crkvu »predstojnicom ljubavne veze« t. j. svih kršćana. Tako su rimsku crkvu odmah u prvo doba prozvali »stolicom Petrovom« ili »stolicom apostolskom«, a rimskog biskupa »biskupom biskupâ«, pa »vrhovnim biskupom« ili »ocem otaca« i »glavom nad svim glavama«.

Crkva je katolička ona crkva, koja je od početka bila Petrova, koja je do danas Petrova po svojim glavarima, njegovim nasljednicima. Crkva je dakle katolička prava Kristova Crkva. Ove se istine mi danas radosno sjećamo. Mi smo djeca zajedničkoga oca svega kršćanstva, svetoga Oca pape, nasljednika sv. Petra. Mi plovimo sigurno u lađi Petrovoj, koju čuva Krist. Mi smo sretni jer se nalazimo u Crkvi, koja je sazidana na čvrstoj stijeni sv. Petra, koja je nepobjediva. Mi smo sretni, jer smo u Crkvi koja je svijetlo svijeta, koja je nepogrešiva učiteljica istine. Mi smo sretni, jer smo u Crkvi, koja ima u sebi sve izvore milosti.

Sveta Terezija je često govorila: »Ja sam dijete Crkve«. I ova ju je pomisao ispunjala velikom radošću. I na smrtnoj postelji često je opetovala ove riječi. Budimo i mi radosni i Bogu zahvalni, što smo djeca svete Kristove Crkve. A ti, sv. Petre, moli za nas, da budemo dobra i sveta djeca svete Crkve. Amen.

Sv. Ćiril i Metod

Njihov život i rad

Kada je Isus počeo javno naučavati, onda se je prema riječima sv. Mateja ispunilo proročanstvo: »Narod, koji sjedi u tmini, vidje svjetlost veliku, i onima, koji sjede u kraju smrtne sjene, zasja svijetlo«. (Mat. 4, 16.). Ovo svijetlo, Isusa Krista, donijeli su Slavenima sveti apostoli Ćiril i Metod. O kako je imao pravo sveti Pjesnik, kada je rekao: »Divan je Bog u svojim svetima!« (Ps. 67, 36.). Divan je Bog u svojoj dobroti i ljubavi, jer je slavenskim narodima poslao onako divne apostole, koji su ih utvrdili u pravoj vjeri i dali im temelj prosvjete i napretka.

Sveta braća Ćiril i Metod rodiše se početkom IX. stoljeća. Njihov otac, visoki carski časnik, bio je Grk, ali su mu sinovi još kao djeca naučili slavenski jezik, koji se je govorio u njihovom rodnom mjestu Solunu i u njegovoj okolici. Metod, stariji sin, postao je carski upravitelj u bližnjoj slavenskoj pokrajini. Ćiril je po svršenim naukama na carskoj visokoj školi u Bizantu bio zaređen za svećenika te je vršio službu knjižničara kod crkve sv. Sofije. Poslije postade učiteljem mudroslovlja na visokoj školi. Uto je Metod ostavio svijet i otišao u samostan, kamo ga je slijedio i brat mu Ćiril. Ondje su se sveta braća pripravljala molitvom i razmišljanjem na veliko zvanje, za koje ih je odabrala Božja providnost. Iz samostana je Ćiril otišao kao misijonar među narod Kozara u južnoj Rusiji. Pratio ga je i brat, koji nije bio još svećenik. Na tom apostolskom putu nađoše u Herzonu moći sv. Klementa pape, koji je ondje g. 101. umro u progonstvu. Moći su na povratku ponijeli sa sobom u Bizant.

U ono vrijeme g. 862. molio je moravski slavenski knez Rastislav bizantinskog cara Mihajla III., da mu pošalje vjerovjesnike vješte slavenskom jeziku. Za tu službu bili su određeni Ćiril i Metod. Kako su bili učeni sastaviše slova za slavenski jezik, prevedoše na taj jezik Sv. Pismo Novog Zavjeta te knjige za službu Božju. G. 863. ili 864. odoše u ime Božje u Moravsku, ponijevši uza se i moći sv. Klementa.

Tko bi mogao pravo opisati veličinu žrtve sv. braće? Već su se prije odrekli svijeta i sve njegove slave i svih njegovih užitaka, a sada ostavljaju i svoju naprednu domovinu, svoj rod i prijatelje, da se posve posvete spasu priprostog slavenskog naroda. Samo ih je velika vjera i velika ljubav mogla sklonuti na toliku žrtvu. Puni apostolskog žara dođoše u Moravsku. Knez ih je s narodom i radosno dočekao. Oni su Slavene poučavali u vjeri na njihovom slatkom jeziku, i narod je k srcu primao njihovu nauku. Kršteni su se utvrđivali u vjeri, a pogani su rado primali sv. krst. I službu Božju obavljala su braća u slavenskom jeziku, a time su još više pridobivali srce naroda. Svete knjige i dalje su prevađali, a k tome i crkveni zakonik te izabrane spise svetih otaca. Tako su oni udarili prve temelje slavenske književnosti i prosvjete.

Rad svetih apostola bio je zazoran njemačkim svećenicima iz susjedne velike franačke države, koji su prije širili vjeru među Slavenima. Tužili su braću u Rim radi slavenske službe Božje. Stoga g. 867. pođoše braća u Rim na poziv pape Nikole I. noseći i moći sv. Klementa. Putem su se dulje vremena zadržali kod panonskih Sla-

vena, kojima je vladao knez Kocelj. I ondje su širili i utvrđivali sv. vjeru. Odanle su sa sobom u Rim poveli 50 mladića, svojih učenika. Međutim je papa Nikola I. umro, a naslijedio ga je Hadrijan II. Braću su u Rimu lijepo dočekali. Sam je papa sa svećenstvom izašao pred njih. Kada je papa braću saslušao, pohvalio je njihov rad, odobrio slavensko bogoslužje i blagoslovio slavenske knjige. Veliko je priznanje iskazao papa svetim apostolima time, što ih je posvetio za biskupe, a njihove je učenike zaredio za svećenike. Malo iza toga umro je u Rimu sv. Ćiril, mlad po godinama, a zrio po krepostima. Pokop mu je bio pravo slavlje, cijeli je Rim dopratio tijelo svetoga biskupa do crkve sv. Klementa, gdje su ga sahranili.

Metod se je na povratku opet ustavio u Panoniji kod kneza Kocelja. Na molbu Kocelja imenovao je papa Metoda nadbiskupom panonsko-moravske crkve sa sjedištem u Sirmiju, današnjoj Mitrovici. Radi toga je bio Metod ponovno u Rimu. Kada je on ponovno stigao u Moravsku, nastale su ondje teške prilike. Svatopluk, sinovac Rastislava, izdao je svoga strica Nijemcima, koji zauzeše Moravsku. Nijemci baciše Metoda u zatvor, gdje su s njim veoma surovo postupali. Istom iza 3 godine pustiše ga na slobodu na zahtjev pape Ivana VIII., ali je papa radi mira dokinuo slavensko bogoslužje. Opet su Nijemci tužili Metoda u Rim. On se je u Rimu sjajno opravdao, pa mu je Sv. Stolica opet dozvolila slavensku službu Božju. Iza toga je Metod uz mnoge neprilike nastavio svoj apostolski rad. On je krstio i češkog vojvodu Božívoja i ženu mu svetu Ludmilu, njihovu djecu i mnogo češkog naroda. Poslije velikih napora i mučnoga rada kroz 23 godine umro je Metod 6. IV. 885. u Velehradu, gdje su ga svečano sahranili. Iza njegove smrti protjerao je Svatopluk iz svoje zemlje učenike sv. apostola, te su krenuli u Hrvatsku, Srbiju i Bugarsku i sa sobom su ponijeli svete slavenske knjige. Tako oni prenesoše ćirilometodsku baštinu na slavenski jug.

Eto ovo je ukratko život i rad naših velikih apostola. Oni su bili gorljivi revnitelji za slavu Božju, bili su mučenici za jedinstvo Crkve, mučenici ljubavi prema Slavenima. Što možemo iz ovoga naučiti? Hrvatski narod treba da ide stopama svete braće kao i do sada. Vjera, Crkva, krepostan život — to mora biti naša težnja. Vjernost sv. apostola prema Sv. Ocu papi mora ispuniti i naše srce. Premda su Ćiril i Metod bili Grci, premda su bili u službi istočnih careva, premda su bili istočni monasi, premda ih je u Moravsku poslao bizantinski car, premda se je u ono doba odijelila istočna crkva od svoga srca i središta kršćanstva u Rimu — ipak su sveti apostoli ostali vjerni papi. Oni su slijedili primjer istočnih otaca sv. Atanazija, sv. Bazilija, svetih Grgura i drugih velikih i svetih muževa istoka, oni su branili jedinstvo Crkve i vjere. Oni ne traže odobrenje za svoj rad u Bizantu, nego u Rimu, oni se na tužbe opravdavaju u Rimu. I papa im daje pravo i odobrava slavensko bogoslužje u ono doba, kada je bizantinski patrijarha nametnuo Bugarima grčki jezik. Sve nam ovo veli, da je naša sreća i vremenita i vječna u svetoj vjeri katoličkoj i u djetinjskoj i neograničenoj vjernosti prema nasljednicima sv. Petra.

O vi sveti slavenski apostoli, sveta braćo Ćirile i Metode, isprosite nam od Boga tu milost, budite uvijek zaštitnici hrvatskoga naroda!

Sv. Ilija, prorok

Strah Božji

Ilija prorok je živio oko 900 godina prije Krista u vrijeme bezbožnoga kralja Ahaba. U ono se je doba narod Izraelov u većini odmetnuo od Boga, pa je samo nekoliko tisuća ostalo vjerno Bogu. Sam kralj Ahab bio je jedan od najgorih vladara, a njegova žena poganka Jezabela bila je zakleti neprijatelj pravoga Boga. Bog je zato odredio kazniti narod i on posla Ahabu proroka Iliju, koji mu reče: »Tako da je živ Gospodin Bog Izraelov, pred kojim stojim, ovih godina neće biti ni rose ni kiše, dokle ja ne rečem«. I trajala je suša preko tri godine. Ovom kaznom htio je Bog zastrašiti narod, te ga strahom odvratiti od zla i k sebi privući.

Strah je Božji potrebit svakom i grešniku i pravedniku.

Sv. Pismo hvali one ljude, koji su imali u sebi straha Božjega. Abrahama hvali Bog: »Sad znadem, da se bojiš Boga«. (1. Mojs. 22, 14.). O Jobu se veli, da je bio »čovjek jednostavan i pravedan, koji se Boga boji i od zla uzdržava«. (Job. 1, 8.). Junakinju Juditu posebno hvale, da se je bojala Boga, a za nevinu Suzanu je pisano, da je bila »veoma lijepa i bogobojazna«. (Dan. 13, 2.). Za starca Simeona, koji je Isusa držao na rukama, evanđelje pohvalno govori, kako je bio »pravedan i Boga se bojeći«. (Luk. 2, 25.). Pa i jest pravo i hvale vrijedno bojati se Boga, jer je on svemoguć, presvet i pravedan. Treba se bojati uvrijediti njega, koji je svet i koji u pravednosti kazni svaki grijeh.

Strah Božji čuva pravednika od zla i vodi ga savršenstvu. Zato Duh Sveti opominje: »Sinko moj, boj se Boga«. (Posl. 24, 2.). »Cijelom dušom svojom boj se Boga«. (Crkv. 7, 31.). »Tko se boji Boga, čini dobro«. (Crkv. 15, 1.). »Svatko se po strahu uklanja zlu«. (Posl. 15, 27.).

Zašto su mnogi pravednici pali? Zato jer nisu imali dosta straha Božjega. Eno što veli sv. Augustin: »Ne mogu na to pomisliti, a da se ne potresem u duši. Vidjeli smo mnoge i čuli smo od naših otaca, kako su se u početku sve do neba uspeli i među zvijezdama svoje gnijezdo postavili. Tada se strovališe u bezdan, a njihove su duše otvrdnule u zlu«. Sveti nam Jeronim dovikuje: »Ti nisi svetiji od Davida, niti mudriji od Salamona, niti jači od Samsona. Svi su oni pali, dapače pao je Juda apostol«. O doista slab je i čovjek pravednik, on je kao krhka posuda, koja se može lako razbiti, i zato treba biti uvijek oprezan, treba se bojati. Sveti Filip Nerije bojao se je za se, premda je i čudesa činio; on je govorio: »Gospodine, ne uzdaj se u me, ja ću te predati i izdati«.

Za vrijeme sv. Ante Pustinjaka živio je u pustinji mladić velike pobožnosti i kreposti, koji je i čudesa činio. Svetac ga je prispodobio s brodom nakrcanim najdragocjenijom robom, koji stoji na debelom moru, a za koji se ne zna, kako će se s njime svršiti. I taj je mladić zlo svršio, jer se je zanemario, jer je u njem nestalo svakog straha Božjega. Kada je to čuo sv. Antun, zaplakao je gorko nad padom ovoga svetoga mladića, pa je povikao bolna srca: »Pao je veliki stup Crkve«. Sjetimo se, da su i anđeli pali, pa možemo i mi. Zato mislimo često na riječi sv. Pavla: »Sa strahom i trepetom radite oko spasa svoga!«. (Filip. 2. 12.).

Kada na sve ovo pomišljamo, sve nam je jasnije, da nam je potreban strah Božji i onda, kada smo u milosti Božjoj, kada smo prijatelji Božji. Strah Božji jest anđeo čuvar čovjeka pravednika, on mu daje stalnost u dobru. Ovo je dobro razumio iskusni Mudrac Staroga Zavjeta, pa je napisao: »Tko se Boga boji, neće ga stići zlo, nego će ga Bog uzdržati u kušnjama i oslobodit će ga od zla«. (Crkv. 33, 1.).

Kao što je pravednicima potreban strah Božji, tako je potreban i grešnicima.

Eno u razbojnika s desne strane križa Isusova ulazi strah Božji, pa on opominje druga: »Zar se i ti ne bojiš Boga?« On se je na svoju preveliku sreću pobojao Boga, uvidio je svoju zloću, a to ga je dovelo do kajanja i oproštenja. Zato mu reče Isus: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju«. (Luk. 23, 43.).

Blago svakom grešniku, kada strah uniđe u njegovu dušu, jer je to početak obraćenja. Sveto Pismo tvrdi: »Strah Božji tjera grijeh, jer tko nema straha Božjega, ne može se opravdati«. (Crkv. 15, 1.).

O grešniče, pogledaj zemlju, digni oči k nebu, sjeti se suda, pomisli na pakao! Zar ćeš ostati tvrd, zar neće strah uzdrmati tvojom dušom? Zemlju, koju ljubiš, morat ćeš brzo ostaviti, i u tu istu zemlju domalo će ukopati tijelo tvoje, koje toliko maziš. Tijelo će ti rastakati crvi, a što će biti sa neumrlom dušom? Duša će ti doći pred sud i morat će polagati račun pred sveznajućim i pravednim Bogom, koji je radi grijeha bacio anđele u pakao. Zar misliš, da će ono lijepo nebo biti tvoje? O jadniče, neće nebo biti tvoj dio, nego pakao, tama najstrašnija, vječna muka, vjenči očaj. Misli, često misli na ovo, pa će ti strah očistiti dušu, a iza straha će unići u nju ljubav Božja, a to će biti spas tvoj. »Strah Božji pripravlja mjesto ljubavi«. (Sv. Aug.).

Poganka i grešnica Pelagija slušala je propovijed o kaznama Božjim za grešnike, o sudu, o ljepotama neba. Milost je takla grešnicu i sveti strah je potresao njezinom dušom, pa je Pelagija ostavila put grijeha i Bogu se obratila. Primiv sv. krst služila je samo Bogu i mi ju slavimo kao sveticu pokornicu.

Na kraju čujmo upravo divne misli sv. Bernarda: »Ovu sam istinu iskusio: ništa nije tako moćno kao neprestani strah Božji, da milost Božju postignemo i očuvamo, a izgubljenu da zadobijemo«. Zato neka strah Božji obuzme dušu našu, kako je obuzeo dušu Izraelaca, kada je Bog spustio oganj na Ilijinu žrtvu. Od straha padoše ničice govoreći: »Gospodin je Bog, Gospodin je Bog!« I mi govorimo: »Gospodin je Bog svemogući, Bog presveti, on je silan i pravedan i osveta je njegova. O Bože, daj da i mi kao sv. Ilija živimo u svetom strahu tvome i da poput njega budemo kao oganj u revnosti za slavu tvoju«.

Brižno čuvajmo u duši onaj sveti i potrebni strah Božji.

Mislimo često i ozbiljno na one riječi Isusove: »Bojte se onoga, koji može i tijelo i dušu pogubiti u paklu«. (Mat. 10, 28.).

Uznesenje Bl. Dj. Marije

Marija je naša pomoćnica

Svetkujući svetkovinu uznesenja Bl. Dj. Marije mi ispovijedamo našu vjeru, da je Marija s tijelom i dušom uznesena na nebo. Ovo je vjera zapadne i istočne Crkve kroz sve vjekove. Marija je određena od Boga, da pobijedi paklenu zmiju, a ta pobjeda ne bi bila potpuna, da je smrt rastvorila tijelo bez grijeha začete Djevice. Ona bez ljage grijeha začeta nije bila smrti podložna, ali je ipak umrla kao i Sin njezin. Isto je tako ona kao i Sin njezin uskrsnula i bila na nebo uznesena, da s Kristom vlada kao kraljica neba i zemlje. Radi ove slave i odlike naše Majke mi kličemo danas sa svetom Crkvom: »Radujmo se svi u Gospodu svetkujući blagdan u čast Blažene Marije Djevice. Radi njezina uznesenja raduju se anđeli i hvale Sina Božjega«. (Pristup sv. mise).

Marija u nebo uznesena jest naša pomoćnica, koja nam može i hoće pomoći.

Marija nam može pomoći, to je posve sigurno. Ona je majka svemogućeg i najboljega Sina, pa zar bi takov sin mogao odbiti koju majčinu molbu? Prema tomu je ona na neki način svemoguća, ne po naravi nego po milosti, jer ona dobiva od Boga sve, što traži. Zato je sv. Petar Damjan rekao o Mariji: »Ti pristupaš pred onaj oltar ljudskog pomirenja, ne samo moleći, nego zapovijedajući, kao gospodarica ne kao sluškinja: jer te Sin time časti, što ti ništa ne odbija«. Rikard od sv. Lovre rekao je lijepo: »Svemogući Sin učinio je svemogućom Majku«. Sv. Antonin tvrdi: »Molba Bogorodice jest kao zapovijed i ne može biti neuslišana«.

Marija je moćna Kraljica svih svetih. Znamo, da su sveci prijatelji Božji, koji nam mogu pomoći u našim potrebama. Kada oni to mogu, onda još puno više može ona, koja je Kraljica svih svetih, koju je Bog na nebo uznio i okrunio krunom slave i moći, koju je Bog uzvisio nad sve svece i anđele. O toj njezinoj moći svjedoče nam premnoga prošteništa Gospina. A kako su ona nastala? Njih su podigla zahvalna djeca Marijina, koja su se uvjerila o moći i dobroti svoje premile nebeske Majke. Pogotovo je proštenište u Lurdu najdivniji spomenik velike moći Marijine. Ondje se na njezin zagovor događaju svake godine mnoga čudesa, koja su slična onima, što ih je činio Isus za svoga boravka na zemlji.

Kada na ovo mislimo, onda se divimo našoj moćnoj Gospi i razumijemo one riječi hvale, što joj Crkva daje u današnjoj sv. misi, kada veli: »Uzvišena si kao cedar na Libanonu i kao čempres na gori Sionskoj. Uzvišena si kao paoma u Kadesu i kao nasad ruža u Jerihu. Kao krasna maslina u polju i kao javor kraj vode na putu ti si uzvišena. Kao slatka korica i mirisan balzam dala si miris: kao odabrana mirha dala si sladost mirisa«. (Crkv. 24.).

Uzvišena je Marija, velika je moć njezina, ona može pomoći ljudima u svakoj potrebi. Sada promatrajmo, kako nam hoće pomoći ona blaga, mila, slatka Djevica Marija, majka i kraljica naša.

Svaka prava dobra majka voli svoju djecu i uvijek je pripravna, da im pomogne, pa kako to ne bi činila Marija, koja je po Isusu

naša majka. Ona je najplemenitija i najbolja Majka. O tome su uvjereni svi kršćani, a iz toga je uvjerenja nastala ona lijepa molitva: »Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikad čulo, da si ikoga zapustila, koji se je k tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio«. Isto tako ima istočna Crkva sličnu lijepu molitvu: »Nitko se nije utekao u tvoju dobrotu, a da brzo nije postigao milost, niti je tko tvoju zaštitu zatražio, o Gospođo prečista, a da nije postigao ono, što je zatražio«.

Kao što je Marija u Kani Galilejskoj molila Isusa, da pomogne onim mladencima, tako ona i danas uvijek moli za nas svoga Sina. Kao što je onda Isus uslišao molbu svoje Majke, tako ju on uslišava i dana. Marija je milosrdna Majka milosrdnoga Sina i to onoga Sina, koji je ljubio sve ljude, koji je pomagao slijepima i gluhima i hromima i gubavima i koji je opraštao grešnicima grijehe.

Na obali napuljskoga zaljeva ima puno siromašnih ribarskih obitelji, kojima je jedini i glavni ures u kući slika Djevice Marije. Uza svu siromaštinu gori u njihovim kućama uljenica pred Gospinom slikom. Kada je otac s djecom na dubokom moru, nadoljeva majka ulja u uljenicu i moli Gospu za svoje mile, koji su na moru, da ih očuva od nesreće. Kada se oni sretno kući povrate, onda majka iz zahvalnosti cvijećem kiti sliku predobre Majke nebeske. Slično čine i svi dobri kršćani. Svi se oni pouzdavaju u svoju Majku, koja je uznesena na nebo, da bude naša pomoćnica i zagovornica.

Evo vidimo, da nam Marija hoće pomoći.

Na smrtnoj postelji ležao je jedan od najbolje djece Marijine, sv. Ivan Berhmans. Bio je spokojan i veseo. Pjevao je Gospinu pjesmu: »Zdravo zvijezdo mora«. Došao je do riječi: »Pokaži, da si majka«. Onda se iznenada uzbune one mirne oči, prestraši se ono blago lice, i svetac poviče jačim glasom: »Odlazi, sotono! Odlazi, paklena zmijo! Marija ti je satrla glavu. Marijo, Marijo!« Iza toga se opet umiriše oči svečeve i lice mu se razblaži, jer je otjerao neprijatelja duše. Gospa je došla u pomoć djetetu svome.

Štovatelji Marijini! U svim potrebama duševnim i tjelesnim dignimo oči svoje i srce svoje prema nebu, gdje uz Božje prijestolje kraljuje Marija, naša moćna i predobra Majka. Molimo ju, da nam pomogne kao što je pomogla sv. Ivanu, kao što je pomogla tolikim milionima potrebnih i bijednih. Mi smo po sebi slabi, ali smo jaki, kad je uz nas Kraljica neba i zemlje. O Marijo, budi uvijek naša zagovornica i pomoćnica, ti nas vodi, ti nas čuvaj, ti nas brani od svakoga zla, ti nas privedi presvetomu Sinu tvomu.

O Marijo, pokaži da si nam majka!

Rođenje Bl. Dj. Marije

Milost Božja

Svećenici Crkve po cijelome svijetu slave danas u časoslovu Bl. Djevicu ovim biranim riječima: »Tvoje rođenje, o djevičanska Bogorodice, navijestilo je veselje cijelom svijetu, jer iz tebe izađe Sunce pravde, Krist Gospodin, koji je digao prokletstvo i donio blagoslov, osramotio smrt i opet nam pribavio vječni život«. O kako je divna ona Djevica, koje rođenje danas slavimo. Ona je bila već u početku svoga života čudo milosti Božje, najdivnije od svih stvorenja. Ljepota njezine duše rasla je sve više i više, jer ju je Marija svojim kreposnim djelima neprestano povećavala. Za nju se kao i za dječaka Isusa može reći: Marija je napredovala u mudrosti i znanju pred Bogom i ljudima.

I naša je dužnost, da milost primljenu na sv. krstu ne samo uščuvamo, nego da ju uvećamo sudjelujući s milostima, što nam ih Bog neprestano daje.

Milost posvećujuća je svrhunaravski nezasluženi dar, kojim Duh Sveti posvećuje naše duše. Ona je ono sretno stanje duše, u kojem smo mila Božja djeca i baštinici neba. Ovu smo milost dobili na krštenju, kada nam je s duše izbrisana ljaga istočnoga grijeha, a utisnuta u nju slika Božja. Duša je Marijina odmah u svom početku zasjala nebeskom ljepotom, jer na nju nije pala tama istočnog grijeha, ona je bila uvijek milosti puna. Zato sv. Epifanije ovako slavi Mariju: »Izuzevši Boga Marija je veća od svih, ona je po svojoj naravi ljepša od samih keruba i serafa i sve vojske anđela. Ona je neokaljana ovca, koja je rodila Krista Jaganjca«.

Pobožnoj redovnici Mariji Eskobar pokaza Isus u viđenju njezino vlastito srce. Ono je sjalo kao blistavi rubin, a u sredini je bilo napisano zlatnim slovima: »Ovdje stanuje Isus«. Krasno srce, ali ipak samo sjena divnoga srca Marijina. Kada je duša svakoga pravednika hram Duha Svetoga, onda je duša Marijina najljepši njegov hram.

Marija je bila već kod rođenja čudo svetosti i duševne ljepote, ali ona nije pri tome ostala, nego je svetost umnožavala. Kao što priroda u proljeću neprestano pokazuje nove čare i ljepote, tako je i duša Marijina bivala svakim danom ljepša. Bog je Mariju obasipao milostima, a ona je s njima sudjelovala i u milosti rasla. Tako ona postaje ogledalo pravde, posuda uzorna pobožnosti, kraljica anđela i svih svetih.

I mi moramo ići putem presvete Djevice Marije.

Sjetimo se onoga dana nezaslužene sreće, kada smo iza rođenja bili kršteni. Kreposna majka Blanka poljubila je pobožno svoje dijete sv. Ljudevita, kad su ga donijeli iza krštenja. Ljubeći ga govorila je: »Dijete moje, sada si stan Duha Svetoga. O da taj stan ne bi bio nikada grijehom okaljan«. Kod krštenja primili smo i mi veliki dar posvećujuće milosti, postali smo i mi stan Duha Svetoga. O blagoslovljen neka je onaj dan! Za sve nas vrijedile su riječi, što ih je majka sv. Franje Saleskoga rekla sinu iza krštenja: »Sada si drug anđela, brat Božanskog djetešca Isusa, hram Duha Svetoga, član katoličke Crkve, zalog Božje ljubavi«.

Bili smo nekada kao anđeli, bili smo kod krštenja slični Mariji, a jesmo li slični sada? Jesmo li kao ona napredovali u svetosti, jesmo li surađivali s milostima, koje nam je Bog davao u obilnoj mjeri? Milost posvećujuća darovana na krštenju mora svima biti temelj, na kojem se izgrađuje krepostan kršćanski život: ona je onaj dragocjeni talenat, što ga moramo umnožiti valjanim radom. Nitko se ne može ispričavati, da toga nije mogao učiniti.

Strašne su bile muke, što ih je morao pretrpjeti sv. Viktor mučenik. On se nije uzdao u se, nego je ponizno molio: »Usliši, Gospodine, molitvu poniznoga sluge. Ja priznajem pred tvojim Božanskim veličanstvom, da bez tvoje pomoći ne mogu ništa i da bih ja bio odmah pobijeđen, kada bi me ostavio sama. Stoga nemoj ni časa odlaziti od mene. Jer si moj Stvoritelj, budi mi spasitelj i usrećitelj«. Nato se je mučeniku ukazao Isus sa zastavom križa tješeći ga: »Ne boj se, Viktore, ja sam Isus Krist, tvoje utočišće i obrana. Uzdaj se u moju pomoć, ja ću biti s tobom do svršetka«. I Viktor je ostao vjeran do mučeničke smrti.

Svi smo mi slabi. Nismo mi kao Majka Božja oslobođeni od napastovanja požude, ali ipak moramo nju slijediti u svetosti. Nije se lako boriti, to je istina, ali je istina i to, da sve napasti možemo svladati uz Božju pomoć. Kao i sv. Viktoru govori nama Isus: »Ne boj se, ja sam Isus Krist, tvoje utočišće i obrana«. Ta obrana sastoji u milosti djelujućoj, koju Bog daje svakome u dovoljnoj mjeri. Bog nikada ne pripušta toliko napasti i poteškoća, da ih ne bismo mogli svladati. Sv. Pavao tvrdi: »Vjeran je Bog, koji vas neće pustiti, da se iskušate većma, nego što možete; nego će učiniti s kušanjem svršetak, da možete podnijeti«. (1. Kor. 10, 13.). O istom nas uvjerava i Spasitelj. Kada su apostoli vidjeli, kako se je teško spasiti, upitaše: »Tko će se dakle spasiti?« Spasitelj im reče: »Kod ljudi je ovo nemoguće, ali kod Boga je sve moguće«. (Mat. 19, 25. s.).

Evo, štovatelji Marijini, jasno je, da i mi možemo slijediti Mariju u svetosti, jer je Bog uz nas dajući nam neprestano pomoć djelujuće milosti.

Pri kraju sjetimo se još nečega. Ne zaboravimo, da je uz Boga i Marija naša pomoć i obrana. Marija je po volji Božjoj djeliteljica milosti, u njezinim je rukama naše spasenje, po Mariji se dolazi Kristu.

Sveta Mehtilda je rano izgubila majku. U svojoj osamljenosti i boli klekla je ona pred sliku Majke Božje i djetinjskim pouzdanjem molila: »O Marijo, ti znaš, da mi je Bog smrću uzeo moju tjelesnu majku. Ja te molim, ti odsada budi moja majka«. I Marija je postala njezina majka, njezina voditeljica, i tako je Mehtilda hodala ustrajno teškim putem čistoće i svladavanja i ljubavi prema bližnjemu. Evo i mi se kao sv. djevica Mehtilda obratimo Mariji za pomoć na trnovitom putu kreposti i kršćanskog življenja. Radimo sa milošću, koju nam šalje dobrota Božja, radimo vjerno i ustrajno, a Marija će ići uz nas kao majka.

»Majko Božja, čudotvorna, zdravo zvijezdo, krasna, zorna,
Svoje oči na nas svrati, budi vazda naša mati!«

Anđeli čuvari

Anđeli

Bog je stvorio cijeli ovaj svijet, što ga vidimo: sunce, mjesec, nebrojene zvijezde, pa zemlju sa životinjama i čovjeka, krunu svih stvorenja na zemlji. Osim toga stvorio je Bog i nevidljivi svijet, a to su nebrojeni dusi, koje zovemo anđelima.

Anđeli su čisti dusi, koji imaju um i slobodnu volju, a nemaju tijela.

Da ima anđela, posve je jasno. O njima veoma često govori Sv. Pismo. Abrahamu se ukazaše tri anđela, koji mu prorekoše rođenje Izakovo i propast Sodome i Gomore. Anđeli su izveli iz Sodome Lota pravednika i njegovu obitelj. Anđeo ide pred Izraelcima, kada su izlazili iz Egipta, anđeo prati mladog Tobiju na putu. Anđeo objavljuje Zakariji rođenje sina mu Ivana, arkanđeo Gabrijel navješta prečistoj Djevici rođenje Isusovo. Anđeo se javlja sv. Josipu, pastirima, Magdaleni na grobu Isusovu. Još na puno mjesta Sv. Pismo govori o anđelima. I sam Sin Božji, Isus Krist, potvrđuje istinu o bivovanju anđela. Govoreći o sablazni djece veli: »Anđeli njihovi gledaju uvijek lice Oca moga, koji je na nebesima«. (Mat. 18, 10.). I više je puta Isus spomenuo anđele.

Da je Bog stvorio anđele, duhovna bića, to je mogao čovjek donekle i sam dokučiti. I pogani su vjerovali u besmrtne duhove. Sv. Toma Akvinski veli: »Savršenost svijeta zahtijeva neka duhovna bića«. Bog je stvorenjem svijeta htio objaviti svoje biće, svoju dobrotu, svemogućnost i neizmjernu savršenost. Stvorenja su neka slika njegova bića. Ali ova slika ne bi bila potpuna, kada ne bi bilo anđela, koji su kao čisti dusi Bogu puno bliže. A i neki red u naravi traži, da između čovjeka i Boga budu još i bića posve duhovna.

Anđeli su osobna duhovna bića, po svojoj naravi savršenija od čovječje duše, ali oni nisu sveznajući ni svemogući. Veličinu i savršenost njihovu označuju zgodno ove riječi Sv. Pisma: »Blagoslivljajte Gospoda svi anđeli njegovi, koji ste silni krepošću«. (Ps. 102, 20.). I velika je njihova moć. Anđeo je očuvao tri mladića u ognjenoj peći, da su ostali živi i neozlijeđeni. Anđeo je prenio proroka Habakuka iz velike daljine u lavsku jamu, u kojoj je bio prorok Danijel. I neobični sjaj prati anđele, kako čitamo kod sv. Luke: »I anđeo Gospodnji stade kraj njih, i slava ih Gospodnja obasja«. (Luk. 2, 9.). Sve je anđele Bog obdario posvećujućom milošću, sve je također odredio za vrhunaravsko blaženstvo, ali su ovo morali zaslužiti.

Sv. Pismo govori **o dobrim anđelima i zlima.** Otkuda zli anđeli? Zli anđeli postali su zli po svojoj slobodnoj volji. Bog je anđele stvorio sve lijepim i dobrim. On je htio da oni svojom voljom zasluže nadnaravsko blaženstvo, pa ih je posebno kušao. U čemu je stajala ta kušnja, ne znamo, ali znamo to, da se je manji dio anđela uzoholio i uskratio Bogu poslušnost. Ove je nepokorne anđele Bog odbacio u pakao, i mi ih zovemo vragovima ili zlim dusima. Zato je rekao Isus: »Vidio sam sotonu, gdje pade s neba kao munja«. (Luk. 10, 18.). I apostol Petar piše: »Bog nije poštedio ni anđela, koji sagriješiše, nego ih strovali u pakao, u tamnu tamnicu, i predade ih, da se čuvaju za sud«. (2. Pet. 2, 4.). Nečisti dusi mrze Boga, a mrze i čovjeka, oni mu mogu i škoditi, ali Bog obuzdava njihovu moć i zlobu.

Dobre anđele, koji ostadoše vjerni, nagradio je Bog vrhunaravskim blaženstvom, jer oni po riječima Isusovim »gledaju uvijek lice Oca nebeskoga«. (Mat. 18, 10.). Oni se nazivaju »svetim anđelima« (Dan. 8, 13) »anđelima svijetla« (2. Kor. 11, 14.), oni su »pred prijestoljem Božjim« (Otkr. 1, 4.). Anđeli su savršeni, sveti, oni su prejasna slika Stvoritelja i njegove ljepote i savršenosti. Broj ovih divnih duhova silno je velik. Prorok Danijel vidje u viđenju Božje prijestolje i »njemu je služilo tisuću puta tisuću i stajalo je pred njim 10 tisuća puta 100 tisuća«. (Dan. 7, 10.). Taj silni broj znači da anđela ima neizmjeran broj. Oni se međusobno razlikuju po savršenstvu, pa prema Sv. Pismu nabrajaju učeni bogoslovi 9 korova anđeoskih.

Zašto je Bog stvorio anđele? On ih je stvorio iz velike ljubavi, da ih učini sretnima, upravo presretnima. Njihova je sreća hvalospjev Božjoj ljubavi. Oni su stvoreni i na slavu Božju. Sva ljepota zemlje i zvjezdanog neba samo je sjena anđeoske ljepote. Njihova je ljepota odsjev i slava Božje ljepote. Anđeli se u nebu klanjaju Božjem veličanstvu. Sv. Ivan piše u knjizi Otkrivenja: »I svi anđeli stajahu oko prijestolja... i padoše na lice pred prijestoljem i pokloniše se Bogu govoreći: Amen, blagoslov i slava i mudrost i jakost Bogu našemu u vijeke vjekova. Amen«. (Otkr. 7, 11. s.). Anđeli su i poslanici Božji, njegovi glasnici, zato se i zovu anđeli, što znači poslanici. Oni služe Bogu, oni izvršuju njegovu svetu volju. Eno, pri djelu otkupljenja poslužio se je Bog anđeoskim glasnikom arkanđelom Gabrijelom, kod rođenja Otkupitelja pjevaju anđeli, oni mu služe u pustinji, oni su njegova počasna straža kod uskrsnuća i uzašašća, oni su i danas počasna straža Isusova pred svetohraništem. Anđele je Bog još i zato stvorio, da budu ljudima čuvari, da ih brane od zla duše i tijela.

Na što nas potiče nauka o anđelima? I nas je Bog stvorio na sliku svoju, ako i nismo savršeni kao anđeo. Po sv. krstu postali smo njima veoma slični, jer je onda naša duša postala prekrasna slika Božja. To je naša čast i najveće blago, a sve je to dar Božje dobrote. Sjetimo se onih nesretnih anđela, što izgubiše ohološću svoju čast, svoju sreću, svoga Boga. Pazimo, da ne krenemo njihovim putem oholosti i propasti. Oholost je njih strovalila u pakao, oholost i mnoge ljudske duše baca u propast. »Neću da mu služim!« govorio je vođa buntovnih anđela. O kršćani, služimo vjerno Bogu, svom Stvoritelju i Gospodaru, svom Ocu ljubavi i dobrote. Svaki dan molimo: »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji«. Anđeli na nebu savršeno vrše volju Božju, pa i mi budimo na zemlji anđeli, kojima je volja Božja prvi zakon.

Kada je Isus u pustinji otjerao vraga napasnika, veli Sv. Pismo: »I gle, anđeli pristupiše, te su mu služili«. (Mat. 4, 11.). Odbijmo i mi uvijek odlučno svaku napast, pa se priklonimo našem Gospodinu i Spasitelju, te mu kao anđeli služimo. Tako ćemo ispuniti zadaću života, pa ćemo jednom na sudnjem danu biti s anđelima pratnja proslavljenog Sina Božjega, pa ćemo čuti riječi vječne sreće: »Hodite, blagoslovljeni Oca mojega i naslijedite kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta!«

Svetkovina sv. Krunice

Povijest krunice i njezina vrijednost

Velik je bio čovjek advokat Danijel O'Connel, osloboditelj katoličkog naroda irskog. On se je borio u saboru engleskom punih 10 godina, da Irci dobiju vjersku slobodu i ravnopravnost s protestantima. On je bio veliki štovatelj Marijin i molio je rado krunicu. Iza svoga slavnog pobjedničkog govora molio je on u jednom kutu sabornice krunicu, da mu Gospa nađe saveznika. I našao je saveznika među odličnim protestantima, koji su poduprli njegove zahtjeve, i tako je došlo do slobode Iraca. Kako je O'Connel volio krunicu, tako su je voljeli i drugi veliki ljudi, vladari, učenjaci, sveci, tako ju i danas vole svi pravi i pobožni katolici.

Čujmo danas nešto o povijesti krunice i njezinoj vrijednosti.

Već su pustinjaci prvih stoljeća molili neku vrstu krunice. Oni su molili određeni broj molitve Gospodnje »Oče naš« i pri tome su iz krila odbacivali kamenčiće. A molili su i na zrnca na konac nanizana. Poslije su mnogi pustinjaci, nevješti čitanju, mjesto 150 psalama molili 150 »Zdravo Marija«, a umetali su i »Oče naš«, a cijelu tu molitvu završavali bi sa hvalom Presv. Trojstvu. Današnjem načinu molenja krunice početak je u 13. stoljeću. Veli se, da se je sama presveta Djevica ukazala sv. Dominiku i da ga je poučila, kako se moli krunica. Ona mu je prema predaji također rekla, da će tim oružjem pobijediti krivovjerce albigenze. Sveti Dominik doista je dobio od pape zadaću, da obraća ove krivovjerce. Propovijedanjem i zajedničkim molenjem krunice obratio je u kratko vrijeme sto tisuća albigenza. Tako je Gospa pokazala, kako joj je milo molenje krunice.

Krunica ima svoju posebnu vrijednost već radi načina moljenja. Krunica je molitva, u kojoj se pozdrav anđeoski »Zdravo Marijo« i »Oče naš« spliću kao u vijenac na čast Bl. Djevice i na spomen otajstva našega spasenja. Kako je lijepo, kada djeca beru cvijeće i slažu u vijenac, da njime okite sliku Djevice. Tako je isto lijepo, kada mi vijencem najljepših molitava i razmatranjem otajstva spasenja slavimo nebesku Majku. Zgodno se krunica zove i ružarij, vijenac ruža, kojim kršćanske duše časte Mariju, onu milu, uzvišenu i svetu Ružu otajstvenu.

U crkvi benediktinaca u švicarskom gradu Engelbergu ima na prostranom oltaru lijepa slika sv. Krunice. U sredini je Majka Božja s krunom na glavi, a na lijevoj ruci drži Isusa. Pokraj nje su tri anđela. Prvi pokazuje na Isusa, i nad njim je pisano: »Slava Bogu na visini«. Drugi gleda na križ, što ga Isus drži u ruci. Treći anđeo ima zastava s natpisom: »Ja sam uskrsnuće«. Ona tri anđela označuju tri dijela krunice: radosnu, žalosnu i slavnu. Ova tri dijela netko je zgodno prispodobio sa tri vijenca ruža: bijelih, crvenih i zlatnih. Bijele su ruže otajstva radosna: utjelovljenje Sina Božjega, njegova rođenja i djetinjstva. Crvene su ruže otajstva žalosna pregorke muke i smrti Isusove. Zlatne su ruže slavna otajstva: uskrsnuće Isusovo i uzašašće na nebo, dolazak Duha Svetoga, uznesenje Marijino u nebo i njezino krunjenje za Kraljicu neba i zemlje. Kada ova otajstva pri molenju krunice pobožno razmatramo, onda krunicu dobro molimo.

Razmatranje otajstva daje krunici osobitu cijenu, te ona postaje dragocjena molitva razmatranja.

Da li je krunica Gospi mila, to nam kazuje povijest. Sultan Selim II. htio je svladati svu Evropu. Papa Pijo V. uvidio je veliku pogibelj i pozvao sve kršćanske vladare, da složno udare na Turčina. Ali se odazvaše samo Španjolska i Venecija, i njihovo se brodovlje združi s papinim. Turci su bili puno jači, ali ih kršćani kod Lepanta potpuno uništiše i tom zgodom oslobodiše i 20.000 kršćanskih robova. To se je dogodilo 7. X. 1571. baš na onaj dan, kada su katolici u Rimu i po cijeloj Evropi držali svečane procesije moleći krunicu. Tu su pobjedu svi pripisivali zagovoru Pomoćnice kršćana. Govorilo se je: »Neprijatelja nisu pobijedile toliko kugle vojnika, koliko kuglice krunica u rukama kršćana«. Na uspomenu toga dana i u zahvalu za pomoć Gospinu proglasio je papa Pijo V. svetkovinu »Naše Gospe od pobjede«, a poslije je papa Grgur XIII. toj svetkovini dao ime »Svetkovina sv. krunice«.

Uz ovaj čudesni događaj moglo bi se nabrojiti još puno događaja, kako je Gospa po krunici udijelila osobitih milosti za dušu i tijelo. Koliko se je po ovoj dragocjenoj molitvi obratilo grešnika, koliko je svladano napasti, koliko je po njoj ljudi dobilo pomoć u nevolji i zdravlje u bolesti. Sv. Franjo Ksaverski dade nekom trgovcu na dar krunicu s riječima: »Ova će vam krunica biti od koristi, ako ju budete s pouzdanjem molili«. I trgovac je pošao na put u trgovačkom poslu. Putovao je bez straha, nije se bojao ni razbojnika ni vjetra niti valova. Na putu se je razbila lađa, kojom je putovao, većina je našla smrt u moru, a on se je spasio upravo na čudesan način. Uzverao se je na neku stijenu i nije se ništa bojao uzdajući se u krunicu, što mu je svetac dao. Poslije je zapao u neku nesvjesticu, a kad se je osvijestio, bio je na sigurnom mjestu posve zdrav. Nikad nije saznao, kako je tamo stigao.

Sveti Ivan Vianney je govorio: »Zdravo Marijo, dobro izmoljena, tjera u bijeg nečistoga duha. Ona je čekić, koji ga drobi, ona je posvećenje naših duša, veselje anđela, pjesma izabranih, radost Marije i slava svete Trojice. To je čisti poljubac, što ga dajemo Mariji, cvijet, što ga nudimo Mariji, dragocjeni biser, što joj ga darujemo, čaša nebeskog napitka puna vrhunaravne slasti«. Evo kako je dragocjena jedna dobro izmoljena »Zdravo Marija«, a kako je istom dragocjena krunica dobro izmoljena.

Kako je Gospi krunica mila i od kolike je vrijednosti, kazuje nam i povijest ukazanja u Lurdu. Gospa se je ukazala sv. Bernardici 18 puta i uvijek je imala krunicu u desnoj ruci, a Bernardica je prema njezinoj želji uvijek molila krunicu.

Šta je Gospa time htjela? Ona je htjela, da se pobožnost krunice posvuda raširi. Ona je htjela, da ju kršćani časte tom molitvom, da po krunici zadobiju njezinu ljubav i pomoć. A šta ćemo mi na to? Svakako ćemo se odazvati želji nebeske Majke. Ljubit ćemo Mariju, ići ćemo putem njezinim, mi ćemo nju častiti lijepom molitvom krunice. I krunica će nam biti izvor blagoslova kroz cijeli život, bit će nam utjeha na času smrti, bit će nam ključ neba.

Kraljice sv. Krunice, moli za nas!

Krist Kralj

Veličina Krista Kralja

Srušila su se mnoga prijestolja, mnogi kraljevi izgubiše krunu i žezlo. Ali jedan Kralj vlada od vijeka i vladat će do vijeka. a to je Krist Kralj. »Vlast je njegova vječna, koja se neće skršiti i kraljevstva njegova neće nestati«. (Dan. 7, 14.). Ovoga vječnoga Kralja slave danas katolici cijeloga svijeta. Oni se sakupljaju pred prijestoljem njegovim na zemlji, pred svetohraništem i javno ga priznavaju svojim Kraljem. I mi se danas klanjamo Kristu, i mi ga danas slavimo kao Kralja svijeta i našega srca. »Tvoji smo, Kriste i tvoji hoćemo da budemo!« I danas su srca naša sretna, radosna i ponosna, jer nema kralja kao što je Kralj naš.

Promatrajmo stoga divnu veličinu Krista Kralja.

Predstavimo si Krista na prijestolju slave nebeske. Oko njega su anđeli i sveci, svi mu se klanjaju i pjevaju hvalu. Pod njim je zvjezdano nebo, i sve zvijezde sjaju njemu na slavu, sve se giblju njemu na slavu. Pod njim je i naša zemlja sa svom ljepotom, i ona mu se klanja kao svom vrhovnom gospodaru.

Čujmo, kako sv. Pavao veliča Krista Kralja: Krist je sjaj slave i živa slika bivstva Očeva. On nosi sve silnom riječju svojom i očisti nas od grijeha i sjede s desne strane Veličanstva na visini, te postade toliko moćniji od anđela, koliko je preslavnije ime baštinio. Njemu je rekao Otac: ti si sin moj. Njemu je rekao: neka mu se poklone svi anđeli. Prijestolje je njegovo u vijeke vjekova, žezlo je njegovo žezlo pravde. On je osnovao zemlju, i nebesa su djelo ruku njegovih. I sve će proći, sve će se izmijeniti, a Krist se ne mijenja, on ostaje uvijeke. Zato mu reče Otac: Sjedi meni s desne dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojima. (Žid. 1, 3.—14.). Zato sv. Pavao slavi Krista govoreći: »Kralju vjekova, besmrtnomu nevidljivom jedinom Bogu, čast, slava u vijeke vjekova. Amen.« (1. Tim. 1, 17.).

Tko je kao Krist Kralj? **Bilo je kraljeva, koji su dobili naslove: veliki, silni, hrabri, a što su oni prema Kristu?** Povijest ih spominje, ali njihovih prijestolja nema više, oni su sada kao i svi drugi prah i pepeo.

Car Karlo V. bio je silan car, i u njegovom carstvu nije zalazilo sunce, tako je bilo veliko i prostrano. Njegova je moć bila samo sjena Kristove moći, jer Kristova je sva zemlja i sve nebo. »Sve je po njemu postalo i bez njega nije ništa postalo, što je postalo«. (Iv. 1. 3.).

Filip II., kralj španjolski, bio je u lovu sa svojim sinom. Iznenada je udarila silna kiša sa jakim vjetrom, pa su posve prokisli. Sin zamoli oca, neka upotrebi svoju moć i neka zapovjedi kiši, da prestane. Kralj reče sinu: »Moje dijete, to nije u mojoj moći nego u jednoj puno većoj. Ondje gore na nebu ima još jedan Kralj, i on samo ima moć zapovijedati oblacima, da idu ili da stanu. Onaj nebeski Kralj je moćniji od svih kraljeva zemaljskih, njega moramo ljubiti i njega se bojati, njega hvaliti i njemu se klanjati, jer je on, koji daje kraljevima vlast i krunu«. Taj Kralj nad kraljevima, od koga je sva vlast na zemlji — jest Krist Kralj.

Bilo je vladara, koje su nazvali mudrima, pobožnima, svetima, dobrima.

Gledajmo opet, tko je mudar kao Krist? Samo za njega vrijede riječi sv. Pisma: »Sva je mudrost od Gospodina Boga, i s njime je bila uvijek i prije svih vremena. Tko može prebrojati pijesak mora i kapljice kiše i dane svijeta? Tko će izmjeriti visinu neba i širinu zemlje i dubljinu mora? Tko može istražiti mudrost Božju, koja je bila prije svega... Izvor mudrosti jest Riječ Božja«. (Crkv. 1, I. s.).

Gdje je kralj, koji bi mogao reći kao Krist: »Tko će me prekoriti s grijeha?« On je svet, presvet, on je Bog.

A tko je dobar i pun ljubavi kao Krist? Rimskoga cara Tita nazvali su radi njegove dobrote i ljubavi »milinom roda ljudskoga«. Ovakav naziv možemo doista dati samo jednom kralju, a taj je Krist. Pogledaj na križ, pomisli na svetohranište, i odmah će ti biti jasno, da je on ljubav i milina roda ljudskoga. Umro je na križu za svoje podanike, dapače i za buntovne. O Bože, je li to moguće? I više je još moguće, jer on stanuje na oltarima našim pod neznatnim prilikama kruha, da bude naša hrana, naša pomoć i tu on ostaje s nama do konca svijeta.

O kako je divan Krist Kralj! Nije on samo moćan, velik, nego je i svet i dobar, on je tvoj najveći dobročinitelj, on je Ljubav. A kakov si ti prema njemu?

U crkvi mjesta Unkel na Rajni čitaju se pod križem ove riječi: Zovete me Učiteljem, ali me ne pitate — Zovete me Svijetlom, ali me ne vidite — Zovete me Putem, ali ne hodite po meni — Zovete me Mudrim, ali me ne slijedite — Zovete me Lijepim, ali me ne ljubite — Zovete me Bogatim, ali me ne molite — Zovete me Vječnim, ali me ne tražite — Zovete me Milosrdnim, a ne uzdate se u me. — Zovete me Plemenitim, a meni ne služite — Zovete me Svemogućim, ali me ne častite — Zovete me Pravednim, ali me se ne bojite — Ako dakle propadnete, nemojte se čuditi.

O Kriste, naš predobri Kralju, naš Spasitelju, evo nas pred tobom i priznajemo, da smo zavrijedili ovaj tvoj ukor. Oprosti nam, Gospodine, mi ćemo se popraviti i biti tvoji.

De Guillet (Gijé), časnik Napoleona, bio je upleten u urotu proti Caru. Osudiše ga na smrt i baciše u tamnicu. Jednog mu dana dođe carev pobočnik, vrati mu oduzeti mač, pa mu reče, da ide caru. Car mu kaza: »Idite natrag svojem puku, sutra je boj. Imate vremena, pa promislite, hoćete li biti strijeljan ili ćete zaslužiti čast pukovnika«. Časnik se je u sutrašnjem boju ponio kao najveći junak. Car mu oprosti nevjeru i učini ga doista pukovnikom. Od onda je bio Gije caru najvjerniji i najzahvalniji časnik.

I mi smo toliko puta postali nevjerni svomu najboljem kralju, Kristu, i zaslužili smo smrt. I gle Krist nam danas svima pruža pomirnicu ruku, oprašta nam. On nam u svojoj dobroti veli: »Ja neću smrti tvoje. Dajem ti vremena, da ispraviš nevjeru. Bori se uza me vjerno i hrabro, i nećeš biti osuđen, nego ću te dignuti na najvišu čast djeteta Božjeg, pa ćeš sa mnom kraljevati uvijeke«.

O Kriste Kralju, tebi hvala od svega srca. O Kriste Kralju, tvoji smo i tvoji hoćemo da budemo!

Svi Sveti

Što su sveci

Danas je dan slavlja za svetu katoličku Crkvu. Ona sveta Majka puna ponosa i radosti diže oči prema nebeskom Jeruzalemu i vidi tamo milione svoje djece pred Božjim prijestoljem. Ona ih je porodila svom nebeskom Zaručniku, ona je brižno nad njima bdjela, bila im je anđeo čuvar na trnovitom putu života, da ne skrenu na stranputicu ili ih je sa stranputice izvela na put spasonosne pokore, ona ih je dovela do izvora vječne sreće. Veliko je danas veselje i slavlje Crkve, jer su njezina djeca okrunjena vijencem slave i sreće, jer su ona ures i dika neba i zemlje.

Da vidimo, koga Crkva proglašuje svecem, kako to čini, da li su sveci u istinu sveti i veliki.

Sveti su svi oni, koji su u nebu, a posebno svecima nazivamo one, koje je Crkva proglasila svetim radi njihovog izvanredno svetog života i čudesa, što su se dogodila na njihov zagovor. Crkva proglasi nekoga najprije blaženim. Za to se traži, da je netko živio i umro na glasu osobite svetosti. Ta izvanredna svetost mora nadilaziti svetost drugih revnih kršćana, ona mora biti heroička t. j. junačka i to osobito u krepostima bogoslovskim: u vjeri, ufanja i ljubavi, te u ćudorednim: u razboritosti, pravičnosti, duševnoj jakosti i umjerenosti. Kod mučenika vrijedi mučeništvo kao dokaz heroičnih kreposti. Uz svetost se traže barem dva čuda, koja su se dogodila po njihovom zagovoru. Za sve ovo traže se najsigurniji dokazi. Kada je sve tako dokazano, da je isključena svaka sumnja, onda sv. Otac proglasi, da se onaj sluga Božji ili službenica uvršćuje među blažene t. j. da se mogu javno štovati u nekom kraju ili kojoj redovničkoj obitelji. Ako štovanje blaženika u puku ostane i raste, te se na njegov zagovor dogode još najmanje dva čuda, onda se blaženik proglasi svetim. Proglašenje svetim je svečani čin sv. Oca, kojim određuje, da se neki blaženik ima javno štovati kao svetac u cijeloj Crkvi, da mu se uspomena ima slaviti na određeni dan.

Kako je postupak Crkve u proglašenju svetaca savjestan, evo jednog primjera.

Dok je papa Benedikt XIV. još bio kardinalom, pohodi ga neki engleski lord, anglikanac sa svojim prijateljem. Kardinala su nekamo hitno pozvali. On ponudi onoj dvojici, da u njegovoj odsutnosti pregledaju spise o proglašenju blaženim nekoga sluge Božjega. Iza dugog izbivanja upita goste, šta misle o procesu. Lord i prijatelj mu odgovoriše, da se upravo dive savjesnosti i strogosti, kojom se vodi proces, pa su uvjereni, da će sluga Božji biti proglašen blaženim osobito radi čudesa, koja su sigurno dokazana. Kardinal im na njihovo veliko iznenađenje odgovori: »Ipak od svih čudesa nismo niti jedno jedino priznali, jer nam nisu potpuno dokazana.«

Uz ovakovu savjesnost i uz nepogrešivost Crkve nije nikakvo čudo, da su sveci doista pravi velikani, koji su svojom svetošću postali vjerne slike onoga Najsvetijega, koga u nebu uživaju. Da se o tome još bolje uvjerimo promotrit ćemo nekoliko slika svetaca Božjih. Nećemo iznositi slike presvete Djevice, onog najsavršenijeg

stvorenja Božjeg, nit ćemo govoriti o savršenoj skromnosti i pravednosti sv. Josipa, niti o ljubavi i revnosti apostola. I u drugim je svecima divan Bog i njegova Crkva.

Eno sv. Stjepana prvomučenika, kako moli poput Isusa za ubojice svoje, kako im sve oprašta. Eno sv. Antuna pustinjaka, koji poput Isusa hoće da bude potpuni siromah. Ostavlja bogatstvo i odlazi u pustinju, gdje moli i radi, gdje mu je hrana komad kruha, a postelja tvrda zemlja. Eno sv. Agate, koja hoće u nevinosti biti slična svome Spasitelju, pa mu zavjetuje svoje djevičanstvo. Nju bogatu i lijepu prosi bogati velikaš, carski namjesnik, ali ga ona odbija radi Krista. Ona rade umire u strašnim mukama kao mučenica za vjeru i svetu čistoću.

Sv. Ivan Zlatousti, carigradski patriarha, divni govornik, ustaje neustrašivo proti svakoj nepravdi i proti grijesima i sablazni carskoga dvora. On zna, da mu radi toga prijeti progonstvo ili smrt, nu on ne zna za strah, kada treba raditi za slavu Božju. Kada su mu prijetili progonstvom, on mirno govori: »Samo se jednoga treba bojati — a to je grijeh.« Bio je poslan u progonstvo, gdje je puno trpio i umro. U najvećim mukama govorio bi: »Bogu hvala i čast za sve.« To su bile i posljednje njegove riječi. O kako je ovo divna slika velike vjere, pravičnosti, duševne jakosti i ljubavi prema Bogu.

Sv. Ivan milostinjar razdijelio je još kao svjetovnjak svoje bogatstvo siromasima. Kada je postao patriarka u Aleksandriji, odmah je dao sabrati sve prosjake grada, njih 7000, pa ih je uzdržavao. On je bio otac siromaha, zaštitnik progonjenih, pomagač svih potrebnih. Uz to je bio ponizan i krotak. Kada ga je neki prosjak bezobrazno pogrdio, što mu je dao malo milostinje, htjele su sluge prosjaka istući, ali on toga ne dozvoljava govoreći: »Ja već 60 godina vrijeđam Isusa svojim djelima, pa zašto ne bih pretrpio ovu malu uvredu.« Drugom ga je zgodom uvrijedio prosti čovjek, njegov dužnik, a on mu se osvećuje time, što mu oprašta sve dugove. Ovomu svecu je bio sličan sv. Ivan od Boga, koji je tražio bolesnike i prenosio na ledima u svoju bolnicu.

Sv. Ćiril i Metodije ostaviše visoke časti i domovinu, a uzeše na se sve poteškoće i progonstva, da privedu slavenske narode Kristu. Sv. Franjo Saleski obilazi pješice gorovite krajeve Švicarske, izvrgava se bjesnilu krivovjeraca kalvina, te sam obraća preko 70.000 ljudi. To je postigao svojom učenošću i molitvom, a ponajviše blagošću. Kad je sreo neprijatelja na ulici, pružio mu je ruku veleći: »Znam, da ste mi neprijatelj, ali ja vama nisam. Kad biste mi jedno oko izbili, ja bih vas i onda s onim drugim prijazno pogledao.« Sv. Franjo Ksaverski odlazi u Indiju, pa u Japan, da naviješta Isusa. Trpi i radi, a nikad mu nije dosta križeva, pa on govori: »Još više, Gospodine, još više.« Njegov trud Bog pomaže i darom jezika i darom čudesa, pa je uskrisio i više mrtvaca. Sam je svojom rukom krstio više stotina hiljada pogana.

Ovo je samo nekoliko sjajnih slika svetaca Božjih. A tko bi mogao izbrojiti sve kreposti i odlike svih svetaca. A kako su sjajne slike velikih i poniznih crkvenih naučitelja, pa onih hrabrih mučenika, bijelih i sjajnih djevica, pa onih skromnih redovnika i redovnica, kako su divni oni, što se posvetiše u obitelji svojoj. O Bože, kako su te sveci ljubili, kako su za te živjeli. O Bože, i mi želimo tebe ljubiti i približiti se tvojoj Svetosti. O Bože, podupri milošću svojom slabost našu. O vi sveci i svetice Božje, molite za nas.

Dušni dan

Pomoć dušama u čistilištu

Juče nam je sv. Crkva puna radosti pokazivala sjajne nebeske visine i u njima sretne čete blaženika, koji su u ljepoti Boga svoga našli svoj mir i sreću. Danas nas kao žalosna majka vodi do tamnih i tužnih dubina čistilišta. Tu nam pokazuje svoju dobru i milu djecu, koja još ne mogu unići u veselje Boga svoga, jer još nisu posve čista od ljage malih grijeha ili još nisu isplatila duga za učinjene grijehe. Crkva moli puna nade: »Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna neka im svijetli.« Crkva moli za pokojnike i opominje nas, djecu svoju na zemlji, da se i mi molimo za braću i sestre svoje, koji trpe u čistilišnim mukama, ona nas opominje, da njima molitvom i dobrim djelima isprosimo olakšanje i oslobođenje.

Naša je dužnost pomagati dušama u čistilištu.

Sv. Odilo bio je u 11. stoljeću opat u glasovitom samostanu u Clugny. On se je sa svojim redovnicima puno molio za pokojne i za njih prikazivao sv. mise i razna dobra djela. Nekog dana dođe u samostan hodočasnik iz sv. zemlje noseći poruku pobožnog pustinjaka iz okolice Jeruzalema, kako je u viđenju vidio, da je opat Odilo s braćom izbavio iz čistilišta mnoge duše. Ova poruka potakla je svetog opata, da je on dan iza svetkovine svih svetih posebno posvetio dušama u čistilištu. Toga bi dana prikazao svečanu misu za umrle i posebno se s braćom za njih molio. Tako je nastao dušni dan, koji je Crkva poprimila i propisala za cijeli katolički svijet. G. 1914. dozvolio je papa Pio X. za dušni dan posebni potpuni oprost, koji se može dobiti samo za duše u čistilištu, ako iza dostojne ispovijedi i pričesti izmolimo propisane molitve na nakanu sv. Oca i to u kojoj crkvi ili javnoj ili polujavnoj kapelici. Oprost se može dobiti toliko puta, koliko puta obavimo pohod s molitvama, a vrijeme za dobivanje oprosta traje od podne 1. studenoga pa sve do kraja dušnog dana. Da se još više pomogne dušama pokojnika, izdao je Benedikto XV. g. 1915. odredbu, prema kojoj može na dušni dan svaki svećenik govoriti 3 sv. mise za pokojnike. Osim toga Crkva često u raznim zgodama moli za pokojne, a za njih moli svaki svećenik svaki dan u sv. misi.

Šta nam kazuje sve ovo? Kazuje nam, kako se Crkva nježno i materinski brine za duše u čistilištu. Ona nam daje primjer, da ga i mi slijedimo. To je pravo i Bogu milo, jer su u čistilištu naša braća i sestre, koji trebaju naše pomoći. Ondje su prijatelji Božji, koje Bog u svojoj pravednosti ne može k sebi u nebo pustiti, jer još nisu posve čisti ili još moraju otplatiti dug za učinjene grijehe. Oni sebi više ne mogu pomoći, jer je za njih prošlo vrijeme zasluga, oni su prema Sv. Pismu zapali u onu »noć, kad nitko ne može raditi«. (Iv. 9. 4.). Budimo milosrdni prema ovim prijateljima Božjim i siromašnoj braći i sestrama svojima.

Kada su braća Josipova, njega, svog najmlađeg brata, bacila u suhi bunar, sjeli su kod bunara da jedu. Jadni Josip tužno je plakao i molio braću svoju za smilovanje, ali su oni mirno jeli ne mareći za njegov plač. Kolika okrutnost, kako tvrdo srce! Ne budimo i mi ta-

kovi prema dušama u čistilištu. One siromanše duše plaču u teškim mukama, mole nas za pomoć, pa im pomozimo. Duži nas zapovijed o ljubavi prema bližnjemu, koja je isto tako velika i važna kao zapovijed o ljubavi prema Bogu. Pomozimo dušama pokojnika i radi Isusa. Tko njih utješi u čistilištu, utješio je Isusa u tamnici, tko njih oslobodi, oslobodio je Isusa iz tamnice. Isus će nam vratiti ljubav. Svi smo dužni činiti djela milosrđa, jer »će onome biti sud bez milosrđa, koji ne čini milosrđa«. (Jak. 2, 13.). Ipak ne može svatko gladnoga nahraniti, gologa obući, sužnja otkupiti, ali svako može za mrtve Boga moliti.

Englesku kraljicu Eleonoru baciše u tamnicu, gdje je dugo vremena trpjela. Poslije joj vratiše slobodu i opet ju podigoše na prijestolje. Onda ona izdade zapovijed, da se svim utamničenima dade sloboda. Ovu zapovijed razjasni riječima: »Nitko si ne može predočiti, kakov strah i žalost, muku i nevolju trpi utamničenik«. Kakov strah, muku i tjeskobu istom trpe duše u čistilištu! Mi to možemo donekle shvatiti, ali potpuno ne. Najveća je muka za one duše, što ne mogu k Bogu, za kojim teže silnom težnjom i ljubavi. Sv. Katarina Genoveška piše, da je ova njihova bol tako velika, te je ne može nijedan jezik izreći, nijedan razum shvatiti. Ona veli dalje: »Zato tko njima pripomogne, da što prije ugledaju Boga, taj nije samo učinio veliko djelo milosrđa, nego je i puno doprinio proslavi samoga Boga«. Evo, djeco i učenici ljubavi Božje, nastojmo i mi oslobađati duše iz tamnice čistilišta, koja je tamnica puno strašnija od svih zemaljskih, gdje su muke strašnije od svih zemaljskih muka. Nastojmo, da one plemenite duše postignu što prije ono, za čim najviše teže, da što prije ugledaju lice Božje.

Sv. Bernardo zabilježio nam je ovu zgodu iz života svoga prijatelja sv. Malahije, biskupa u Armagu. Malahija je čuo u snu neki glas, koji mu je govorio da ga u predvorju čeka sestra i da nije već trideset godina ništa jela. On se probudi. Malo razmišljajući shvati, da se radi o spasu njegove pokojne sestre, za koju već trideset dana nije prikazivao svete mise. Počeo je opet za sestru moliti i dobra djela činiti. Malo iza toga vidje sestru u crnom odijelu, gdje stoji pred crkvom, ali nije mogla dalje. Molio je opet, pa ju je vidio u svijetlijem odijelu pred oltarom u crkvi, ali oltaru nije mogla doći. Iza ponovnog molenja vidio je sestru u bijelom odijelu među izabranicima u nebu.

Možda i na naše molitve, mise, pričesti i dobra djela čekaju naši roditelji, braća i sestre, prijatelji, dobročinitelji i znanci i drugi naši mili i dragi. Možda baš o nama ovisi njihovo oslobođenje i ulazak u nebo. Ne dopustimo, da se oni tuže na nas kao što se je tužio Job: »Zapustili su me rođaci moji i zaboravili su me znanci moji«. (Job. 19, 14.). Naučimo se svaki dan moliti za pokojne, za njih prikazujmo post i milostinju i druga dobra djela. Ovo svakako možemo, ako radi siromaštva ne možemo za njih češće davati sv. misa. Danas od srca molimo za sve pokojne sa svećenikom na oltaru: »Odriješi, Gospodine, duše sviju vjernih mrtvih od svake spone grijeha. I daj, da s pomoću tvoga milosrđa zavrijede umaći sudu osvete i uživati blaženstvo vječnoga svijetla«. Amen.

Bezgriješno Začeće

Istina vjere o bezgriješnom Začeću

Danas se po cijelome svijetu slavi Bezgrešna. Slave ju govornici sjajnim govorima, a vjernici zanosnom pjesmom: Sva si lijepa, o Marijo. Ona se danas nama ukazuje kao predivna nebeska pojava obasjana sjajem i ljepotom. I kada ju mi ovakovu gledamo, budi se u srcu našem čin žive vjere: vjerujemo, da je Djevica Marija bila bez ljage istočnoga grijeha. U isti mah osjećamo svu slabost svoju i grešnost svoju, te nam se u duši budi čin kajanja: oprosti, Bože, meni nevoljnom grešniku.

G. 1854. na današnji dan bila je proglašena istina vjere, koju danas ispovjedamo.

U Petrovoj crkvi govori papa Pijo IX. svečanu svetu misu. Opkolilo ga je 200 kardinala i biskupa, a naroda u crkvi bilo je 50 hiljada sa svih strana svijeta. Kada je u misi došlo do »Vjerujem«, onda pristupi papi na prijestolju najstariji kardinal sa dva istočna crkvena dostojanstvenika, pa ga zamoli, da proglasi dogmu o bezgrešnom Začeću Majke Božje. Papa se spusti na koljena i moli molitvu »Dodi Duše Sveti« i sav onaj silni narod moli s njime. Poslije zaziva Duha Svetoga nasta u crkvi tišina, papa se dignu i jasnim glasom proglasi kao vrhovni učitelj ovu istinu: »Vlašću Gospodina našega Isusa Krista, svetih apostola Petra i Pavla i našom proglašujemo, određujemo i definiramo, da je od Boga objavljeno i stoga imadu svi čvrsto vjerovati, da je Bl. Dj. Marija u prvom času svoga začeća bila sačuvana netaknuta od svake ljage istočnoga grijeha radi zasluga Krista Isusa, Spasitelja roda ljudskoga«. Sv. Otac bio je ganut, mnogo je oko orosila suza, svi su bili silno oduševljeni, a to oduševljenje pratili su glasovi zvona svih rimskih crkava i gruvanje topova sa Anđeoske tvrdave. Na kraju sv. mise tresla se je crkva sv. Petra od pjevanja »Tebe Boga hvalimo«, jer je pjevao sav prisutni narod.

Veoma je značajno, da su Hrvati posebno štovali bezgrešno Začeće Bl. Djevice, još više od 400 godina prije, nego li je to Crkva proglasila istinom sv. vjere. Dubrovački plemić Nikola Ranjina zabilježio je slijedeće: »Godine Kristove 1413. odrediše Dubrovčani, da će svetkovati blagdan Začeća Gospina, čijim su zagovorom bili oslobođeni od mnogih zala. Svetkuje se na dan 8. prosinca, kako se vidi u Zelenoj knjizi, glava 139.«. I u drugim krajevima častili su bezgrešno Začeće. Tako se u listini općine trgovišta Samobor od g. 1628. spominje, da u Samoboru postoji crkvica »slavne i bez grijeha začete Bogorodice Dj. Marije«, u kojoj da su franjevci revno djelovali. Hrvatski pisac pavlinac otac Hilarion Gasparetti, rodom Samoborac, napisao je g. 1760. u svom djelu »Czvet Szveteh« jednu propovijed o bezgrešnom Začeću. Propovijed ima naslov: »Svetek Bl. Dj. Marie Prečistoga Prijetja na 8. dan Grudna (prosinca)«. G. 1761. izdao je franjevac Fortunat Švagel knjigu propovijedi, i u njoj ima duga propovijed za blagdan bezgrešnog Začeća. U njoj veli, da je Bl. Djevica jedna jedina prečisto začeta. Ona potiče slušatelje na štovanje njezino ovim riječima: »Anda pozdravimo i mi Prečisto Prijetu Bl. Devicu Mariu ovak ponizno i pobožno govoreći: Zdravo, o Prečisto Prijeta Maria Devica. K tebi želi vsaka kršćanska Dušica. Naj ti bude od nas, neba i zemle i stvorenja vsega Hvala prevelika«.

Ima još dosta primjera iz povijesti hrvatske, kako su Hrvati od davnine štovali i ljubili bezgrešnu Djevicu. I mi nećemo da zaostanemo za ocevima svojim. Zato mi danas u zanosu i veselju ispovijedamo svoju vjeru u tu istinu. Mi vjerujemo u nauku o istočnom grijehu, koji je od praroditelja prešao na sve ljude, koji čini, da je naša duša u početku svoga života tamna i siromanša bez milosti Božje. Istom po sv. krstu ulazi u naše duše svjetlost i bogatstvo milosti i duša oživi životom sretnog djeteta Božjeg. Mi vjerujemo, da je Bog sa Bl. Dj. Marijom učinio iznimku. Ona preodređena Majka Božja nije nikako potpala pod zakon grijeha, njezina je duša u prvom času života zasjala bogatstvom i ljepotom milosti posvećujuće. Ona je doista među grešnim ljudstvom bila uvijek prečisti ljiljan među trnjem.

Sva si lijepa o Marijo! A kakvi smo mi? Sa Davidom moramo zaplakati: »U grijehu me zače mati moja«. Ali kamo sreće, da je samo istočni grijeh okaljao našu dušu. Poslije preporođenja na sv. krstu koliko smo puta pali u grijeh i u teški grijeh, koji silno vrijeđa prečistu Djevicu i njezina Sina. Sv. Augustin tužio se na grijehe svoga djetinjstva: tolišni dječak, toliki grešnik. Zar nije i u nas tako bilo? S godinama umnožali su se grijesi. Nismo mi kao Sin Djevice Marije napredovali u mudrosti i kreposti, nego nažalost u ludosti i grijehu.

Kada se je prečista Djevica osmi puta ukazala u Lurdu Bernardici, govorila je: »Pokora, pokora, pokora!« To isto danas i nama u ovo adventsko vrijeme govori: Pokoru činite, djeco moja, kajite se za grijehe, zamrzite na grijeh. Pa eto, skrušimo se kao David poslije pada: »Smiluj mi se, Bože, po prevelikom milosrđu svome!« Očistimo duše svoje po skrušenom pokajanju, iskrenoj ispovijedi i čvrstoj odluci, da nećemo više griješiti. Između naše Majke i zmije bilo je postavljeno neprijateljstvo, tako neprijateljstvo neka bude postavljeno među nama i grijehom. Uklanjajmo se od grešnih prigoda, ostavimo zlo društvo, odbacimo zle knjige, svladavajmo u sebi zla nagnuća i ubijmo i samu klicu grijeha u sebi.

U Lurdu, mjestu posebno milom Bezgrešnoj Djevici, najviše bolesnika dobiva zdravlje zagovorom njezinim a po presvetom sakramentu, kojim se bolesnici blagoslivljaju iza procesije. Ovo nam jasno govori, da se po Mariji dolazi Euharistiji, svetotajstvenom Isusu. Marija nam pokazuje najsigurniji put do duševnog ozdravljenja i jakosti, a to je česta sv. pričest.

O Majko divna, Majko bezgrešna, daj da nas osvoji tvoja ljepota i svetost. Daj da okajemo svoju zloću, da pođemo putem tvoje svetosti, daj da po tebi dođemo do Isusa, Spasitelja našega. Amen.

Božić

Tri božićna slavlja

U pozdravu anđeoskom svaki dan molimo: »I Riječ tijelom postala i prebivala među nama«. Veliki čudesni događaj današnjega dana tumači nam riječi ove molitve. Riječ, t. j. druga Božanska Osoba postade čovjekom, uze na se tijelo, kakvo i mi ljudi imamo, uze našu narav. O divno čudo Božje ljubavi! Da je Bog uzeo narav anđela, bilo bi to za njega veliko poniženje, jer je anđeo prema Bogu kao iskra prema suncu i još manje. A gle, Bog uze na se narav i obličje nižega stvorenja, slaboga čovjeka. Zašto to? Čujmo, pa se snebivajmo. Zato, da kao čovjek uzmogne za čovjeka trpjeti i umrijeti, pa mu time zaslužiti pomilovanje i spasenje. Zato i jest one noći u Betlehemu sinula svjetlost nebeska, zato i jest anđeo govorio: »Javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu«. Zato su se one noći natjecali zborovi anđeoski, kako bi što dostojnije pjesmom proslavili ljubav Božju.

Razmatrajmo danas o tri božićna slavlja, na nebu, na zemlji i u duši kršćanskoj.

1. Velik je dan porođenja Sina Božjega, tako velik, da se od onoga dana računa novo doba u povijesti svijeta. Onaj je dan razdijelio more vremena u dvoje, u doba prije i poslije Krista. U onaj se dan ispunilo, što je Bog odvijeka odlučio i što je po prorocima obećao na utjehu i spas ljudskoga roda. Od djevičanske Majke rodilo se je najsvetije dijete, a to je dijete Sin Božji. Nedokučiva i neizmjerna bila je radost presvetoga Trojstva nad novorođenim Spasiteljem svijeta. Nebo se je otvorilo nad Betlehemom i mnoštvo anđela kao pahuljice snijega lebdilo je u zraku pjevajući: »Slava Bogu na visini«. Jer eno u jaslama kao dijete leži »Sjaj slave i živa slika bivstva Očeva«. I vječni Otac govori: »Ti si sin moj. Neka ti se poklone svi anđeli«. I svi anđeli padoše ničice i pokloniše se Djetetu u jaslicama priznavajući ga vječnim Sinom Božjim, koji u vremenu postade čovjekom. Cijelo nebo slavi ljubav i milosrđe Oca nebeskoga »koji je tako ljubio svijet, da je predao svoga Jedinorođenoga, da nijedan, koji vjeruje u njega, ne pogine, nego da ima život vječni«. (Iv. 3, 6.). Nebo slavi »dobrotu i čovjekoljublje našega Spasitelja Boga, koji nas spasi«. Nebo slavi ljubav Sina Božjega pjevajući: »Ti Kralju slave, Kriste. Ti si Očev vjekovječni Sin. Ti, da za spasenje ljudi postaneš čovjekom, nisi se strašio krila Djevice«. Nebo je slavilo i dobrotu i mudrost Duha Svetoga, koji je za Sina Božjega stvorio ono divno tijelo i onu predivnu dušu.

To je bio Božić u nebu.

2. **Kakov je bio Božić na zemlji?** Rodio se Mesija kod Betlehema, a grad Betlehem zato ne mari. Ondje se ljudi zabavljaju uz vino i uz igru, a drugi spavaju. Oni ne haju za to, što se je ovih dana imalo izvršiti proročanstvo o dolasku Spasitelja. Ne haje za to niti Jeruzalem sa poglavicama svećeničkim i narodnim starješinama. Rodio se je Spasitelj, a kod njega je samo nekoliko pastira. Ovo su bili ljudi žive vjere i čista srca, zato Boga vidješe. Od većine ljudi zapušten leži Spasitelj u prostoj štali u jaslama na nešto slame. Pravo je pisao sv. Ivan: »Bijaše svjetlost istinita, koja obasjava svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet po njemu

posta i svijet ga ne poznade. K svojima dođe i svoji ga ne primiše«. Takov je bio prvi Božić na zemlji.

»K svojima dođe i svoji ga ne primiše«. Ova tužna povijest jest povijest Sina Božjega do smrti njegove. Nije Božansko dijete moglo dugo ostati u Betlehemu, jer je okrutni Herod prijetio njegovom životu. Moralo je s Marijom i Josipom bježati kroz pustinju u daleku zemlju Egipat. Nadošlo je vrijeme javnoga života. Isus je svima činio dobro, učio je ljude kao nitko drugi, tvorio je silna čudesa — pa ipak ga osim nekolicine ne htjedoše Židovi priznati Mesijom. Napokon ga ubiše. Smrtna postelja bio mu je križ, a sahranjen bi u tuđi grob.

I danas se opetuje ono »svoji ga ne primiše«. Nije čudo da za Isusa ne haju oni, koji ga ne poznaju, ali je strašno, što toliki katolici, njegovi odabranici, ne haju za njega. Mnogi su i mnogi otišli od njega putem strasti i grijeha. Mnogi su kao slijepi i ne vide onog sjaja oko štalice, mnogi su gluhi i ne čuju radosne vijesti anđela o porođenju Spasitelja, u kojem je jedinom naš spas.

3. **Kakov mora biti Božić u srcima kršćanskim?** Ne smije biti kao prvi Božić na zemlji, nego mora biti sličan onom božićnom slavlju u nebu. Na prvi Božić na zemlji ljudi su jeli, pili, zabavljali se, a na Isusa su zaboravili. Neki je bezvjerski učitelj u Slovačkoj naredio đacima, da mu napišu zadaću o Božiću bez Krista. Našao se jedan đak, dobar katolik, koji je napisao: »Uklonite iz jaslica Isusa, Blaženu Djevicu i svetoga Josipa, pa će vam ostati samo vo i magarac«. Vrlo dobro rečeno i s puno značenja. Ima i danas kršćanskih obitelji, gdje se dijele darovi uz Božić, gdje se dobro jede i pije i pleše, a nema ni traga o Malom Isusu, o molitvi, o svetom veselju. Ima kršćana koji će gotovo uz cijeli Božić biti pijani. Pa zar ovi nisu zaista kao vo i magarac, dapače puno gori od njih. Naš Božić treba da bude vrijeme svete, tihe, obiteljske radosti, molitve i razmišljanja. Mi moramo u svoje kuće uz Božić uvesti Isusa, mi mu se moramo klanjati kao Marija i Josip i pobožni pastiri. U ove dane moramo od srca zahvaljivati Bogu na milosti otkupljenja. Naše obitelji moraju odgovarati svetosti i ljubavi Božanskog Djeteta. Za nas treba da se rekne: »K svojima dođe i svoji ga primiše velikom radošću, čistim srcem i velikom ljubavlju«. Ovo je Božić pravih kršćana.

Sv. Ivan u evanđelju treće svete mise piše i ovo: »A koji ga primiše, dade im vlast, da budu sinovi Božji«. Budimo daleko od društva onih ljudi, koji ne primaju Isusa, koji ga odbacuju, nego se pridružimo onima, koji ga srdačno primaju kao oni pravednici pastiri. Jaslice su žrtvenik, na kojem je Isus počeo svoj život žrtve i ljubavi, uz ovaj žrtvenik kleknimo danas i recimo Isusu: »O sveto Božansko Djetešce mi te rado primamo u srce svoje i u obitelji svoje. Mi ćemo biti uvijek tvoji i pripravni smo za te i žrtve podnositi, jer si ti bio žrtva za naše spasenje. Mi te primamo Spasitelja svoga i Boga, a ti nam daj onu veliku milost, da budemo sinovi tvoji, djeca tvoja sada i u vijeke. Amen«.

Božić

Isusova ljubav traži našu ljubav

U Betlehemu na mjestu rođenja Isusova postavljena je srebrena zvijezda i u kamenu ploču uklesane su ove jednostavne riječi: »Ovdje je od Djevice Marije rođen Isus Krist.« Riječi jednostavne, ali pune značenja za sav rod ljudski. Rodio se je Spasitelj svijeta, za kim su vapili i čeznuli dugi vjekovi, ispunila se je ona velika želja: »Rosite, nebesa, s visine i oblaci neka dažde Pravednika! Neka se otvori zemlja i neka rodi Spasitelja.« (Is. 45) Ovu veliku radost naviješta anđeo: »Ne bojte se, jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin u gradu Davidovu.«

Doista velika je ovo radost i veliki dar ljubavi Boga našega, koji hoće, da i mi njemu darujemo svoju ljubav.

Neki čovjek iz prvih kršćanskih vjekova imenom Serapion prodao je sve svoje imanje i dao siromasima, a onda je ostavio domovinu i sebe samoga prodao nekom poganskom glumcu za roba, ne bi li ga tako obratio na Kristovu vjeru. I to mu je uspjelo, a novi kršćanin pokloni mu slobodu. Sada se ponovno proda drugomu, pa i njega obrati. Tako je učinio više puta iz velike ljubavi prema Bogu i ljudima. Divna je ovo bila ljubav! Odrekao se je imetka i slobode, samo da spasi bližnjega — sva poniženja robovanja i svu gorčinu njegovu prima na se, samo da privede duše Bogu. Serapion je bio žrtva ljubavi.

Doista je ovo velika i silna ljubav, ali današnji dan govori nam o većoj, puno većoj ljubavi, prema kojoj je ona bila samo sjena. Bog od vijeka silazi s neba, ostavlja sjaj neba i silazi u tamnu štalu i to kao slabo dijete. A zašto sve ovo učini? Da uzmogne spasiti ljude. Siromaštvo, poniženje dočekalo je Isusa pri dolasku na svijet, jaslice bile su mu kolijevka, a križ će mu biti smrtna postelja. Onaj, koga »ne mogu obuhvatiti nebo ni nebesa na nebesima«, onaj, koji je Kralj nad kraljevima i Gospodar nad gospodarima, onaj dolazi na svijet kao sluga, kao rob. A zašto? Da spasi čovjeka i to onoga čovjeka, koji je često ustajao u svojoj drskosti proti Bogu svomu. Bog je postao čovjek, da uzmogne trpjeti i umrijeti, ne za onoga, koji ga je ljubio, nego za čovjeka, koji ga je zamrzio i postao njegov neprijatelj. Sv. Ivan apostol veli: »Isus je pomirenje za grijehe naše i ne samo naše nego i svega svijeta«. (1. Iv. 2, 2.).

Najveća, upravo neizmjerna ljubav sinula je u štalici cijelom rodu ljudskom. Ovako ljubiti mogao je samo Bog. »O pastiri čudo novo, niste nigda vidjeli ovo«.

O kršćani, što ćemo mi na ovu ljubav? I mi ćemo Isusu ljubav uzvratiti.

Nekoj bogatoj mladoj gospođi dao je svećenik sličicu Djetešca Isusa, da ju postavi na glasovir, koji je ona veoma voljela. Ona to učini. Kada je udarala uz glasovir često bi puta pogledala sličicu i pritom je stala misliti: »O slatki Isuse, što si ti sve za me učinio? Ti si bio najveći siromah, a ja volim ugodnosti i zabave. Ti si za me sve učinio, a ja tako malo za te činim. Ti si za me trpio, a ja za te ništa ne trpim«. Tako je ona često razmišljala i suze

bi joj dolazile na oči. Napokon se je odrekla svijeta Isusu za ljubav i posve se njemu posvetila.

I mi danas uz jaslice pitajmo sami sebe, da li mi ljubimo Dječešce Isusa? A šta znači ljubiti Isusa? On nam sam odgovara: »Ako me ljubite, držite moje zapovijedi.« (Iv. 14, 15) Da li mi savjesno, točno vršimo zapovijedi njegove? O kako nam je često mrsko i teško činiti ono, što nam nalažu Božje zapovijedi! Ljubav se baš očituje u žrtvi i svladavanju, a ti bi htio bez toga ljubiti Isusa. To nije moguće! Sv. Ivan dobro veli: »Tko veli poznam ga, a zapovijedi njegovih ne drži, laža je, i u njemu istine nema. A koji drži riječ njegovu, u njemu je zaista ljubav Božja savršena; po tom poznajemo, da smo u njemu.« (1 Iv. 2, 4 s)

O, vi kršćani, koji ste danas u crkvi, a slabo vas inače crkva viđa — o vi kršćani, koji ste se danas sjetili Boga, na koga tako malo mislite: mislite na ovo što ste čuli, sjetite se da bez ljubavi Boga nema spasa, a ljubavi nema bez vršenja Božjih zapovijedi. O, vi svi kršćani, raspalite svoju ljubav danas na ovom plamenu ljubavi Božanskoga Djeteta, koja onako obilno i toplo izvire iz jaslica i hoće da osvoji sva ljudska srca.

Kada je sv. Katarina Sienska promatrala svoje srce puno nesavršenosti, molila je ljubljenoga zaručnika svoje duše, predragoga Spasitelja, da uzme njezino srce i mjesto njega da postavi svoje presveto Srce. Svidjela se je Isusu njezina molba, i on je uzeo njezino srce i dao joj svoje. Šta znači ovo? Svetica je vidjela slaboću svoju i nesavršenost, pa je tražila od Isusa, neka joj srce posve izmijeni, da ga usavrši prema svome Srcu. Ovo molimo i mi pred jaslicama od Božanskoga Djeteta. Dobro mi znamo svoje slabosti, znamo, kako brzo zaboravljamo svoje dobre odluke, kako lako popuštamo strastima i često padamo u grijeh. Molimo dakle: »O, predrago i presveto Božansko Djetešce, izmijeni srce moje u Srce svoje. Daj da naše misli budu tvoje misli, naše želje tvoje želje, naša volja tvoja volja. Daj Isuse, da tebe onako uzljubimo, kako si ti nas ljubio.«

Sveti Filip Neri jednom je razmišljao, kako ljudi malo ljube Boga svoga. To ga je veoma ražalostilo, pa je uzdisao: »Ljubav ne ljube. Ljubav ne ljube, jer je ne poznaju!« Mi evo danas upoznasmo utjelovljenu Ljubav u jaslicama, onu neizmjernu, divnu, Božansku. Ne dopustimo, da se nebesko Djetešce na nas potuži. Za dosadašnju mlakost pokajmo se iskreno, pa probudimo u srcu, što veću ljubav prema Spasitelju, koji se je danas za nas rodio. Iz dubine srca govorimo sa sv. Pavlom: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Ni smrt, ni život — niti ikakvo stvorenje.« (Rim. 8, 38 s). O Isuse, tebe ljubimo, Isuse, tvoji smo živi i mrtvi. Amen!

Sv. Stjepan, prvomučenik

Pomirba s protivnicima

Kako je divan život sv. Stjepana! Ali puno divniji jest svršetak njegova života. On umire za Isusa, on umire kao Isus. Isus umire okružen od neprijatelja, koji mu se rugaju i koji ga proklinju, a on im oprašta i za njih moli: »Oče, oprosti im.« I sv. Stjepan umire opkoljen od neprijatelja, koji ga uz psovku i kletve kamenuju, a on im oprašta po primjeru Isusa i moli za njih: »Gospodine, ne primi im ovo za grijeh.«

I naša je dužnost protivniku oprostiti i s njime se pomiriti.

O kako je gadna mržnja Kaina na brata mu Abela, a posljedica njezina bilo je ono strašno bratoubijstvo. Strašno zlo bila je mržnja Ezava na brata Jakoba, jer je u toj mržnji govorio: »Doći će dani tuge na oca mojega, jer ću ubiti svoga brata«. (1. Mojs. 27. 41.). Tko ne bi osudio Saula radi neprijateljstva i mržnje na Davida, svoga dobročinitelja. On ne može niti da čuje imena David. Osobito ružna i ogavna bila je mržnja književnika i farizeja prema blagomu, dobromu i presvetom Spasitelju. Ovi isti iskrenuli su zakon Božji o ljubavi, pa su naučavali: »Bližnjega svoga ljubi, a neprijatelja mrzi.«

Naš Gospodin zabacuje svaku mržnju i neprijateljstvo, pa nam veli: »Čuli ste, da je kazano: Ljubi bližnjega svoga i mrzi neprijatelja svoga. A ja vam kažem: ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima, koji na vas mrze, i molite se za one, koji vas progone i kleveću.« (Mat. 5, 43 s.) Sv. Ivan, ljubimac Gospodinov, piše: »Svaki, koji mrzi na brata svojega, ubojica je«. (1. Iv. 3, 15.). Sv. Pavao opominje: »Neka se svaka gorčina i gnjev i srdžba i vika i psovka ukloni od vas sa svakom zlobom. A budite jedan drugomu blagi, milosrdni, praštajući jedan drugomu, kao što je i Bog u Kristu oprostio vama.« (Ef. 4, 31 s.).

U jednoj staroj liturgiji 3. stoljeća bio je običaj, da bi đakon pod misom prije poljupca mira doviknuo puku: »Nitko neka ništa nema u svom srcu proti drugomu: Nikakove mržnje.« To i danas nama svima dovikuje đakon sv. Stjepan, to nam dovikuje i novorođeni Kralj mira. Braća smo i sestre po Bogu Ocu, po Isusu Otkupitelju, po Majci presv. Djevici Mariji. Svi smo djeca Onoga, koji je Ljubav. Stoga neka svatko od srca oprosti neprijatelju, neka se s njime pomiri.

Ne mogu, ne mogu! — Ne govori tako. Ti veliš, da te je protivnik uvrijedio, pogrdio, zlo ti učinio. A gle! Je li on tebi učinio više zla, nego li su učinili sv. Stjepanu njegovi neprijatelji? Oni njemu oduzimaju mladi život zadajući mu teške boli kamenovanjem a on njima oprašta, on zaboravlja sebe i boli svoje, pa moli za neprijatelje. Sjeti se, da je bilo i plemenitih pogana, koji su neprijatelju oprostili. Eno ti Fociona, osamdesetgodišnjeg odličnog državnika u Ateni. Iz mržnje su ga protivnici osudili na smrt. Morao je ispiti čašu otrova. Kada ga je sluga pružajući otrov pitao, šta želi poručiti sinu, odgovara poganin Focion: »Ja zapovijedam sinu, da se nikada ne osveti radi ove čaše otrova, koju je njegov otac morao dužan morao ispiti.« Eno ti i primjer poganina Likurga, znamenitog zakonodavca. Neki mu je surovi mladić izbio oko. Zločinca su pr

dali Likurgu, da ga kazni. A što je on učinio? Lijepo je zločinca primio i dulje ga je vremena podučavao u dobru i kreposti i učinio ga dobrim mladićem. Zar da se mi katolici stidimo pred ovim poganima, zar da ne oprostimo onima, koji su nas uvrijedili ili nam zlo učinili? Oprostimo od srca, budimo slični Isusu opraštajući, a nemojmo biti slični vragu, koji mrzi i zlo želi.

Ne mogu, ne mogu! Ne govori tako! Ako ti ne oprostiš bližnjemu, neće ni tebi Bog oprostiti. Isus je rekao: »Ako li ne otpustite ljudima njihove pogreške, ni Otac vaš neće otpustiti vaših pogrešaka.« (Mat. 6, 15). Pamti još i ovo. Sve tvoje molitve i dobra djela ništa ne vrijede pred Bogom, dok si s nekim u neprijateljstvu. Ovo su riječi Isusove: »Ako prineseš tvoj dar na oltar i ondje se sjetiš, da tvoj brat ima što protiv tebe, ostavi ondje svoj dar pred oltarom i idi prije te se pomiri s bratom svojim, pa onda dođi i prinesi svoj dar.« (Mat. 5, 23 s.) A misli i na ovo: Treba se pomiriti što prije. Isus veli dalje: »Miri se sa svojim protivnikom, dok si s njim na putu, da te protivnik ne preda sucu, a sudac sudbenom podvorniku, i da te ne bace u tamnicu.« (Mat. 5, 25.) Prema ovomu opominje sv. Pavao: »Sunce neka ne zađe nad srdžbom vašom!« (Ef. 4, 26.) Dakle se požuri, izmiri se s protivnikom, da te jednom ne osudi Onaj, koji govori: »Osveta je moja i ja ću je vratiti na vrijeme.« (5. Mojs. 32, 35.)

Još u vrijeme, kada su plemići sami međusobno svoje raspre svršavali, nastalo je u gradu Bresciji veliko neprijateljstvo između dvije plemićke obitelji. To se je neprijateljstvo još povećalo, kada su članovi jedne obitelji ubili jednog mladića iz druge obitelji. Majka ubijenog sina, udovica, snovala je krvnu osvetu. U ono doba u blizini njihovoj držao je misije odlični propovjednik Pavao Segneri. Udovica je slušala propovijed, kako treba bližnjemu oprostiti, i to ju je potreslo u dnu duše. Još istoga dana ode ona sa svojom družinom u kuću svojih neprijatelja, da se s njima pomiri. Njih nije bilo kod kuće i ona se vrati neobavljena posla u svoju palaču. Malo iza toga dođe k njoj protivnik sa svojim sinom, ubojicom njezina sina. Došli su da mole oproštenje i pomirenje. Ubojica s užetom o vratu pade ničice pred udovicom, a otac joj reče: »Evo pred vašim nogama moga skrušenoga i poniženoga sina. Učinite s njim što hoćete, da si pribavite zadovoljštinu.« Majka ubijenoga sina skine ubojici s vrata uže, pruži mu ruku na pomirbu govoreći: »Ovo će mi pomoći, da uzmognem doći svomu sinu u domovinu blaženika.« I sigurno je Bog uslišao želju ove junačke, divne žene.

Aleksander veliki upita nekog indijskog mudraca, kako bi čovjek mogao postati bogom. Mudrac mu odgovori: »Ako čovjek čini, što samo Bog može.« »A što može samo Bog?« pitao je dalje Aleksander. Odgovor mudraca je glasio: »Ljubiti neprijatelje«. Mi znamo, da čovjek ne može postati bog, ali znamo i to, da čovjek može postati sličan Bogu, ako od srca oprosti neprijatelju i ako ga uzljubi radi Boga. Evo i mi danas kao sv. Stjepan oprostimo svima od srca, ako smo s kime u zavadi, pomirimo se, da postanemo slični Djetešcu Isusu, koji je radi nas, radi grešnika postao čovjekom.

Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje!

Sv. Ivan, apostol

Nebo treba zaslužiti

Lijepo pristaje uz današnju svetkovinu, da razmatramo o nebu, o kome je sv. Ivan divno pisao, a koje nam je otvorio premili Spasitelj, što se je rodio u betlehemskoj štalici. U zanosu je vidio Ivan nebo i veli, da su blaženi u nebu »pred prijestoljem Božjim i služe mu dan i noć u hramu njegovu, i onaj što sjedi na prijestolju razapet će šator kod njih. Više neće ogladnjeti ni ožednjeti, i neće na njih pasti sunce niti ikakva vrućina. Jer Janje, što je nasred prijestolja, ono će ih pasti i uputit će ih na izvore vode; i Bog će otrti svaku suzu s očiju njihovih.« (Otkr. 7, 15 s.) I za ono sveto Janje i za njegovo lijepo nebo živio je i radio i trpio sv. Ivan. On je za onim Janjetom išao na zemlji vjerno i ustrajno, pa je za njim ušao i u nebo. I ono Janje, naš predobri Spasitelj, utrlo mu je svaku suzu, te Ivan uživa u kraljevstvu Onoga, koji ga je još na zemlji osobito ljubio.

I naše je srce danas poželjelo lijepo nebo. A hoćemo li ga dobiti? Hoćemo, ako ga budemo zaslužili kao sv. Ivan. Nebo treba zaslužiti.

Bog je Izraelcima obećao bogatu zemlju, u kojoj je teklo mlijeko i med. Ali su oni morali tu milost zaslužiti i teško zaslužiti. Kroz dugih četrdeset godina putovanja kroz pustinju trpjeli su oni i od studeni i vrućine i glada i žeđe i vodili su krvavu borbu s trideset i jednim kraljem. Naša obećana zemlja jest nebo, koje puno natkriljuje onu obećanu zemlju svojim bogatstvom. O tome bogatstvu neba veli Prorok: »Oni će se opiti obiljem tvoje kuće, i rijekom svoje slasti ti ćeš ih napajati«. (Ps. 35, 9.). »Blaženi koji stanuju u domu tvojem, Gospodine. Hvalit će te u vijeke vjekova«. (Ps. 83, 5.). Po sv. Pavlu je nebo »bogata slavna baština«. (Ef. 1, 18.), a sv. Petar ga naziva »baštinom neraspadljivom i neokaljanom i neuvehlom, sačuvanom na nebesima za nas«. (1. Petr. 1, 4.). Zar ti misliš, da ćeš ovu bogatu baštinu, ovu obećanu zemlju badava dobiti? Borbom treba nebo osvojiti, treba ga zaslužiti radom, trpljenjem i pokorom.

Mi moramo raditi, da dobijemo nebo. Bez rada nema neba.

Neki mladić upita Isusa: »Dobri Učitelju, kakvo dobro da učinim, da imam život vječni? Isus mu reče: »Ako hoćeš da uniđeš u život vječni, drži zapovijedi.« (Mat. 19, 16 s.) Zapovijedi su siguran put u nebo, ali one nisu onaj široki, lagodni put, nego onaj uski, strmi, trnoviti. Zapovijedi nose sa sobom poteškoće i svladavanje. Ali je vršenje zapovijedi ona najmanja cijena, kojom možemo kupiti nebo. To nam potvrđuje i ona priča Isusova: »Kraljevstvo je nebesko kao domaćin, koji ujutro rano iziđe, da najmi poslenike za svoj vinograd.« (Mat. 20.) Kada su radnici dobili plaću? Istom iza izvršenog posla. Tko hoće nebo, taj se mora držati načela Isusova: »Jelo je moje, da činim volju Onoga, koji me je poslao, i da izvršim djelo njegovo«. (Iv. 4, 34.). Neprestana hrana duše pravoga katolika jest savjesno vršenje volje Boga, koji nas je poslao na ovaj svijet. Time se nebo zaslužuje.

Za nebo treba i trpjeti. Bez trpljenja nema neba.

Iza uskrsnuća Isusova išla su dva njegova učenika u zaselak Emaus. Oni nisu nikako mogli shvatiti zašto je Isus trpio i umro onako strašnom smrću. K njima se je pridružio Isus pa im je to rastumačio rekavši: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što su govorili proroci. Nije li trebalo da to Krist pretrpi i tako uniđe u slavu svoju.« (Luk. 24, 25 s.) Poslušajmo pozorno. Isusovo je bilo nebo, to je njegova svojina, ali je on ipak htio trpjeti, pa onda istom po muci unići u svoje nebo. A mi bismo htjeli bez trpljenja unići u nebo. Baš smo bezumni, ako tako mislimo. Baš onima, koji će trpjeti progonstvo i nepravdu govori Gospodin: »Veselite se i klikujte, jer je plaća vaša velika na nebesima.« (Mat. 5. 12.)

Pomislimo danas na sv. Ivana, koji podnosi muke i gorko progonstvo. On to podnosi, da zasluži nebo. Njega su slijedili milijoni ispovjedalaca, djevica i mučenika — a zašto? Da i oni dobiju nebo. Eno poslušajmo majku sv. Simforijana, kako hrabri sina u mukama. »Sine moj, sjeti se onoga života, što ti je pripravljen u nebu. Gle, evo ovdje Gospodina, da te pozove u vječnu slavu i da te odvede. Pusti ovaj život i žrtvuj ga u mukama, da ti se zamijeni u bolji i ljepši«. Ako hoćemo nebo, moramo i mi trpjeti. Ako nas i ne čeka mučeništvo, ipak nas kroz cijeli život prate poteškoće i nevolje. Ovo podnosi ustrpljivo poradi Boga i steći ćeš blago, kojim ćeš kupiti nebo. Sv. Augustin dobro veli, da se siromaštvom kupuje kraljevstvo, žalošću veselje, radom mir, poniznošću slava, smrću život. Ne htjeti trpjeti i htjeti u nebo — to je nešto nemoguće. Čujmo i upamtimo riječi sv. Pavla: »Ako smo s Kristom umrli, s njim ćemo i živjeti. Ako podnosimo s njim ćemo i kraljevati.« (2 Tim. 2, 11.)

Za nebo treba i pokoru činiti. Pokora je put grešnika u nebo.

Sv. Marija Magdalena čula je riječi Isusove: »Opraštaju ti se grijesi tvoji.« Uza sve to je ona iza uzasašća Isusova otišla u pustinju i do smrti činila pokoru. Ali nisu to činili samo oni koji su okajavali grijehe, nego i toliki drugi sveci, koji nisu pali u teške grijehe. Tako se je sv. Alojzije često trapio bičevanjem, spavao bi često na podu, a mnogo bi puta petkom postio o kruhu i vodi. Ovako su činili pravednici, a mi bismo grešnici htjeli bez pokore komotno u nebo. Sv. Franjo Borgija naziva pokoru velikim putem u nebo. Oni, koji hoće biti Kristovi i na zemlji i jednom u nebu, čine pokoru svladavanjem samih sebe i odricanjem. Veliki pokornik sv. Pavao kaže: »A koji su Krista Isusa, razapeše tijelo sa strastima i požudama.« (Gal. 5, 24.)

Pogledajmo danas u jaslice na Božansko Dijete. Ono trpi siromaštvo i studen, ono će podnositi teret rada u radionici sv. Josipa, ono će podnositi klevete i uvrede, ono će trpjeti najstrašniju muku i smrt. Sve je to Isus podnio za naše spasenje, da dobijemo nebo. O Božansko Djetešce, ne dopusti, da sva ova tvoja muka bude badava. Daj nam jakosti, da za te radimo, da trpimo, da radi tvoje ljubavi oplačemo svoje grijehe i uščinimo za njih pokoru. Daj nam Isuse, da i mi jednom kao sv. Ivan zavrijedimo sreću i slavu tvoga neba. Sveti Ivane, budi nam zagovornik. Amen.

Stara godina

Zahvalnost

Neki bogati čovjek bez djece posinio je siromašnog mladića i učinio ga baštinikom svega svoga imanja. Iza smrti dobročinitelja bila je mladiću od sve ostavštine najmilija slika njegova poočima. Sliku je smjestio u najljepšu sobu i pred njom je bilo uvijek cvijeća i neprestano je pred njim gorjelo svijetlo. Zahvalni posinak svaki dan stao bi pred sliku pa bi ju dugo promatrao suznim očima. Pun ganuća pristupio bi onda slici, te bi ljubio one mile ruke, koje su mu toliko dobročinstva iskazale. O kako je lijepa zahvalnost!

I mi smo se danas na staru godinu sabrali ovdje u crkvi pred svojim najvećim dobročiniteljem, Ocem nebeskim, da mu sa suzama zahvalnicama u očima ljubimo presvetu desnicu, da mu kao dobra djeca zahvalimo na ljubavi, na svim milostima i darovima.

Zahvalnost je dužnost naša prema Bogu, jer ju on traži i zaslužuje.

U Starom Zavjetu nalazimo puno lijepih primjera zahvalnosti. A b e l prinosi Bogu žrtvu zahvalnicu od prvijenaca svoga stada. Kada su se slegle vode općega potopa, izlazi pravednik N o a iz lađe, podiže oltar i prikazuje Bogu žrtvu u zahvalu za spasenje. Kada je M o j s i j e prešao s narodom preko Crvenog mora, pjeva Bogu pjesmu hvale: »Pjevajmo Gospodinu, jer se proslavi sjajno«, i u pjesmi nabraja čudesna Božja dobročinstva. Dapače je sam Bog naredio Izraelcima, da svake godine slave uspomenu na oslobođenje iz ropstva egipatskoga. Kada je J o z u a s narodom prešao preko Jordana u obećanu zemlju, podigoše ondje dvanaest velikih kamenova kao spomenik zahvalnosti svome Bogu. U Starom Zavjetu prinosile su se prema Božjem naređenju posebne žrtve zahvalnice.

U Novom Zavjetu potiče nas sam Isus svojim primjerom na zahvalnost. Tako on prigodom umnoženja hljebova »gleda na nebo« i »daje hvalu«, a prije uskrisenja Lazara »podiže oči gore« i reče: »Oče, zahvaljujem ti, što si me uslišao.« Zahvalnost se Isusu sviđa i on ju traži. Kada je on izliječio deset gubavaca, pripovijeda evanđelje: »A jedan od njih vidjevši, da se je izliječio, povrati se slaveći Boga iza glasa. I pade ničice pred njegove noge i zahvali mu; i to je bio Samaritanac. Tada Isus prozbori i reče: Ne očisti li se deset njih, a devetorica gdje su? Zar se ni jedan ne nađe, koji bi se vratio i dao slavu Bogu, nego ovaj tuđinac?« (Luk. 17, 15. ss.). Evo Spasitelj kori nezahvalne, a hvali onoga, koji mu se zahvalio.

I C r k v a kao namjesnica Kristova na zemlji daje Veličanstvu Božjem neprestano hvalu po dragocjenoj žrtvi sv. mise. U toj žrtvi hvale govori se u slavi: »Zahvaljujemo ti, radi velike slave tvoje, Gospode Bože, Kralju nebeski, Bože Oče svemogući«. U Predslovlju poziva svećenik vjerni puk, da hvali Bogu: »Hvalu uzdajmo Gospodu Bogu našemu,« a puk odgovara: »Dostojno je i pravedno.« Svećenik onda nastavlja: »Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svagdje zahvaljujemo tebi, Gospode sveti, Oče svemogući, vječni Bože, po Kristu Gospodinu našem.« Crkva svakom zgodom poziva kršćane, da se zahvalju Bogu, te u radosnim zgodama pjeva onu velebnu pjesmu: »Tebe Boga hvalimo.« U toj pjesmi s nebom i zemljom slavi dobrotu Božju.

Neki težak, dobar katolik, zašao je prije žetve u svoja polja. Prolazio je radosna srca kroz rodno, krasno žito i uza svu žegu ljetnoga sunca držao je kapu u ruci, pa je govorio: »Kada čovjek prolazi kroz ova blagoslovljena polja, ne bi smio nikako više metnuti kape na glavu — iz zahvalnosti prema Bogu«. I mi pomišljamo puni zahvalnosti na blagoslov Božji na polju i u kući i u radu, jer je sve to dar Božji.

Bio je za vrijeme svjetskog rata u bolnici vojnik, teško ranjen. Dugo je trajala njegova bolest, i boli su bile teške. Za dugotrajne svoje bolesti bio je vojnik ustrpljiv i često bi uzdahnuo: »Bože, tebi hvala«. Kada mu je liječnik prviput dozvolio, da siđe s postelje, šta mislite, da je učinio ovaj dobri katolik? Prvo što je učinio, bilo je to, da je kleknuo uz postelju i zahvalio Bogu na daru zdravlja. Krasan primjer! I ti danas klekni i zahvaljuj Bogu. Sjeti se bolesnika, koji ne dođoše danas u crkvu, sjeti se toliko gluhih, slijepih, hromih i mnogih drugih bijednika, sjeti se pokojnika naše župe. O Bože, hvala ti, hvala ti iz svega srca, što sam živ, što sam zdrav.

O kršćani, ne mrmljajmo na Bogu, što nas je prošle godine pohodio i s nevoljama. Zna Otac naš predobri i premudri, što je za dobro naše, on ne može htjeti drugo nego ono, što je za naše spasenje. Tebe Boga hvalimo i za sve nevolje. U nekoj bosanskoj župi našalili su se ljudi sa starim, dobrim kršćaninom Ivanom, koji se je razgovarao sa župnikom, pa su mu doviknuli: »Bježi, Ivane, udarit će te ujak.« Dobri se Ivan samo dobroćudno nasmiješi i reče: »Neka me udari, a ja ću opet priletiti ruci njegovoj.« Htio je reći: »Ako me i udari, opet ću mu ruku poljubiti«. Vjerna i dobra duša! I mi priletimo ruci Božjoj, srdačno ju poljubimo, i ako nas je u prošloj godini možda češće i osjetljivo udarila. To je kršćanski!

Sv. Augustin pripovijeda, da su se stari kršćani pri svojim sastancima pozdravljali riječima: »Bogu hvala«. Tim pozdravom htjeli su jedan drugoga sjetiti da je prva dužnost kršćanima zahvaljivati Bogu na milosti sv. vjere i na drugim darovima. Pravo je to! Gledaj u crkvi križ, i moraš i ti reći: Bogu hvala. Pogledaj krstionicu i ispovjedaonicu, pa ćeš ganuto govoriti: Bogu hvala. Pogledaj na svetohranište, pa će ti i suze doći na oko, kada se sjetiš ljubavi euharistijskoga Spasitelja, pa ćeš i opet reći: Bogu hvala. Digni oči k nebu, obazri se po zemlji, pogledaj svoje tijelo, pomisli na dušu, pa ćeš i opet morati Bogu zahvaljivati. Srce naše uvidjet će, kako je istinito govorio prorok David: »Aleluja! Hvalite Gospodina, jer je dobar, jer je veliko milosrđe njegovo!« (Ps. 106,1.)

Danas su se po svim katoličkim crkvama sabrali vjerni kršćani, puni zahvalnosti, puni žarke ljubavi prema Bogu svomu, komu mogu govoriti kao ljubljena djeca: »Oče naš, koji jesi na nebesima«. Među tima zahvalnim kršćanima evo i nas, da od srca zapjevamo: Tebe Boga hvalimo. Sjetimo se prošle godine, sjetimo se svih dobročinstava Božjih. Kao što pahuljice snijega gusto i obilno padaju na zemlju, tako su obilno na nas padale mnoge i velike milosti Božje. Kao što otac vodi ljubljeno dijete za ruku, da mu se što zla ne dogodi, tako je i nas Otac naš nebeski vodio prošle godine i mi smo evo sretno dočekali ovaj čas. Mi svi moramo zahvalno priznati: »Tko je kao Bog naš!« Zahvalimo mu od srca i govorimo: »Slava i hvala Tebi, naš predobri, Oče nebeski, po sve vijeke. Amen!«

Dan Katoličke štampe

Potreba katoličke štampe

Kraljevstvo se je Božje proširilo na zemlji molitvom i propovijedanjem. I danas se ono širi s ova dva sredstva, ali se ono uspješno širi i dobrom štampom. Zato su naši vrhovni pastiri biskupi u svojim biskupijama uveli »dan katoličke štampe«. Ovo je sretna misao. Doista je od prijeke potrebe, da svi katolici poslušaju glas svojih pastira i da podupiru, čitaju i šire dobru štampu. Stoga danas razmatrajmo *o silnoj moći štampe i o potrebi dobre štampe.*

Moć štampe silna je u naše doba, pa su nju stoga i nazvali »velevlašću«. Kad govorimo o štampi kao velevlasti, mislimo u prvom redu na novine. Štampa je doista velevlast, koja vlada svim drugim velevlastima, dapače cijelim svijetom. Sjedinjene države sjeverne Amerike imaju preko 12 tisuća novina, Engleska, Francuska i Njemačka po više tisuća, a slično je i u drugim državama. Opet pojedine novine izlaze u ogromnom broju istisaka. U Parizu izlaze jedne novine u $2\frac{1}{2}$ milijuna primjeraka dnevno, druge u 2 milijuna, treće u $1\frac{1}{2}$ milijun i tako redom. Ni London ne zaostaje puno za Parizom, a s njima se takme drugi veliki gradovi. Štampa ima silan upliv. Ona je pripravila francusku revoluciju, ona je potakla i svjetski rat, ona i danas upravlja državama i narodima. Sada si predstavimo onaj silni broj novina, što dnevno poplavi cijeli svijet osim knjiga i časopisa. Ljudi to čitaju i štampa upravlja njihovim umom i srcem. Ljudi danas nemaju vremena za učenje i dugo proučavanje, zato štampa za njih misli. Ni jaki duhovi ne mogu se posve oteti njezinu utjecaju. Neki engleski svećenik zgodno je rekao: »Kad bi sv. Pismo nešto tvrdilo, a novine »Times« to nijekale, od 510 čitalaca 500 bi vjerovalo »Timesu«, a samo njih 10 sv. Pismu.«

Evo kako je silna moć štampe. *A u čijim je rukama ova moć?* Nažalost većinom u rukama neprijatelja Boga, a to su kapitalisti, većinom Židovi, pa slobodni zidari i u zadnje doba komunisti boljševici. A boljševici su rekli: »Srušili smo cara na zemlji, a sad moramo srušiti i cara na nebu.« Srušiti Boga, uništiti kat. Crkvu, ubiti vjeru u srcima ljudi — to je cilj onih, koji danas imaju štampu u svojim rukama. Pišući proti Bogu i Crkvi lažu i kleveću, prikazuju Crkvu protivnicom prosvjete, neprijateljicom radništva, napadaju na papu i svećenstvo, izvrgavaju ruglu svetost braka, rugaju se kreposti. Ljudi ovo čitaju i vjeruju, jer nemaju vremena da istražuju istinitost njihova pisanja. »Piše u novinama« tako mnogi govore i u to vjeruju. Koliko zla štampa nanosi štete, svjedoči nam Combes, francuski ministar predsjednik i progonitelj Crkve. On je rekao: »Može se bez smionosti tvrditi, da je radikalna i socijalistička štampa otrgla od katoličke Crkve $\frac{2}{3}$ možda i $\frac{3}{4}$ njezinih vjernika.«

Što iz svega ovoga slijedi? *Slijedi to, da nam kat. štampa mora biti prva briga,* jer ćemo po njoj moći suzbiti zao utjecaj zle štampe. »Preporoditi sve u Kristu« to je načelo sv. Oca i to je svrha kat. akcije. Da se to postigne moraju se svi uvjeriti o potrebi obnove kršćanskog života, o istinitosti i ljepoti kat. nauke, a to sve ne možemo postići bez kat. štampe. Svećenici ne mogu sve,

a to ne mogu ni revni radnici kat. akcije. U crkvi se propovijeda nedjeljom i svetkovinama, a štampa propovijeda svaki dan i svaki sat. Vjernicima se govori u crkvi, a novine čovjeku govore i na ulici i u kući; u crkvi i na raznim sastancima govori se kratko, a novine govore neprestano. Zato su nam kat. novine i časopisi potrebni kao svagdanji kruh. Dobra štampa unosit će svaki dan ili barem svaki tjedan katolička načela u naše kuće, u kuće onih, koji ne mogu često u crkvu, pa i u kuće onih mlakih. Ona će pobijati napadaje i laži protivnika, ona će predobivati ljude za katolička udruženja, ona će među katolicima buditi pravi kršćanski život. Bez kat. štampe neće biti crkve pune, niti pričesni stolovi, niti će biti jakih kat. društava. Kat. štampa donijet će nam sve ovo. Zato je papa Pijo X. rekao one znamenite riječi: »Badava ćete graditi crkve, držati misije, osnivati škole, sva će se vaša dobra djela srušiti, sva će nastojanja biti uzaludna, ako se ne budete u isto vrijeme znali poslužiti navalnim i obranbenim oružjem — kršćanskom štampom.« I papa Pijo XI. s pravom veli, da je kat. štampa »oružje istine« i on svakom zgodom ističe veliku njezinu zadaću u širenju kraljevstva Božjega.

Mi smo Hrvati još daleko zaostali. Pogledajmo sjajan primjer Holandije. Ona ima 2½ milijuna katolika prema 5 milijuna protestanata. Katolici su ondje jaki i u politici i u gospodarstvu, jer su jaki u štampi. Oni imaju 32 kat. dnevnika, 60 tjednika, svega 320 kat. listova. A gdje smo mi Hrvati prema njima, a nas ima više za cijeli milijun. Mi imamo jedan jedini kat. dnevnik, a svega 70 kat. listova. Evo, kako smo jadni i zaostali. Kada ćemo se osvijestiti?

Kada je u Veneciji bio patrijarhom Josip Sarto, poslije papa Pijo X., izlazio je ondje kat. dnevnik »La Difesa« (Obrana). Listu je radi nemara pretplatnika prijetila pogibelj, da prestane izlaziti. Da se ta pogibelj ukloni, sastao se je odbor dobre štampe, kojemu je prisustvovao i patrijarha. Tom je zgodom ovo rekao: »Bilo bi doista žalosno, ako bi radi pomanjkanja novaca morala propasti »La Difesa«. Bilo bi žalosno, jer se je ona mnogo godina muževno borila za dobru stvar. Najžalosnije bi bilo za mene poglavara biskupije, kad bi se to dogodilo za moga biskupovanja. Nadam se, da venecijanski katolici neće dopustiti, da prestanu izlaziti novine, koje su tako dobro uređivane i vrlo vješte osobito u obrani Crkve. Spreman sam doprinijeti najveće žrtve, samo da se održi »La Difesa«. Ako li se pokaže potreba, dat ću u tu svrhu svoj prsten, svoj prsni križ, dapače svoju kardinalsku haljinu. Ja hoću svakako, da novine dalje izlaze.«

Ovo je divan primjer, kako treba misliti o kat. štampi, kako treba za nju raditi i za nju se žrtvovati. Slijedimo ovaj primjer. Svaki pravi katolik mora kat. štampu pomagati, samo nju naručivati, samo nju čitati. Onaj koji tako čini dobar je katolik, koji ljubi Boga, koji sluša glas Crkve, koji ljubi svoju dušu i duše svojih ukućana. Onaj koji tako čini prijatelj je i svoga hrvatskoga naroda, jer hrvatski narod neće biti nikada napredan, ni sretan, ako ne bude imao jake kat. štampe. Oko toga nastojmo svi, a Bog će nam blagosloviti naše nastojanje. Amen.

Papin dan

Papa i papinstvo

Katolici cijeloga svijeta svečano slave papin dan, godišnjicu krunisanja sv. Oca.

To je lijepo i pravo! Baš stoga, što neprijatelji Crkve bijesno navaljuju na papinstvo, to treba da ga mi katolici glasno i svečano ističemo. Što neprijatelji više pogrduju pape, to im mi moramo iskazivati veće štovanje i ljubav; što nas oni od njih više odvraćaju, to ćemo se mi više kupiti oko pape kao djeca oko svoga oca. Ova proslava papinog dana sve više ujedinjuje katolike svega svijeta, da se borimo za svoju svetu Crkvu, u kojoj po papama vlada Krist, u kojoj je istina i spasenje.

Na današnji dan mi slavimo živoga papu i papinstvo.

Mi slavimo živoga papu, »njegovu svetost«. Ovaj naslov veoma dobro odgovara njegovoj uzvišenoj službi i časti. Da to bolje shvatimo, sjetimo se Mojsija, vode naroda Izraelskog. Kada je Mojsije sašao s brda Sinaja, gdje je razgovarao s Bogom, veli sv. Pismo »da je njegovo lice sjalo od razgovora s Gospodinom«. Papa je vođa izabranog naroga kršćanskog, njega posebno rasvjetljuje Duh Sveti i sjaj Duha Svetoga pada na njegovu osobu. Papa je namjesnik Kristov na zemlji, namjesnik Onoga, koji je Svijetlo svijeta, i sjaj njegov obasjava papu. Krist je nevidljiva glava Crkve, papa vidljiva, Krist nebeska, papa zemaljska, Krist vječna, papa vremenita, Krist ima vlast po sili svoje Božanske naravi i radi otkupljenja, a papa po Kristovoj volji i određenju. Krist je u sebi svet i bezgrešan, a papa, premda čovjek grešan, svet je po svojoj službi i nepogrešiv, kada svečano naučava u ime Kristovo kao njegov namjesnik i poglavar njegove Crkve. Zato mi papu slavimo, zato je on nama najčasnija osoba na ovoj zemlji.

Papa Grgur VII. primao je jednom zgodom izaslanstvo odličnih velikaša, koji su mu iskazali najviše počasti. Sveti opat Hugo, njegov savjetnik i pratilac, pomislio je u sebi, da li se neće papa uzoholiti radi onako visokih počasti. Papa je pogodio njegove misli, pa mu je doviknuo: »Zlo sudiš o čovjeku, koji svemu ovom nije ni najmanje kriv, jer veoma dobro zna, da sve ove počasti nisu namijenjene njegovoj osobi, nego ponajprije svetim apostolima.« Kada mi častimo i slavimo papu, to mi iskazujemo njemu čast i štovanje, jer je on namjesnik Kristov i nasljednik apostola, a osobito prvaka njihova sv. Petra. Stoga je posve opravdano, što papu visoko cijenimo i što mu iskazujemo najviše počasti.

Mi danas slavimo papu, svoga oca. Kako lijepo pristaje papi ime otac. Crkvu mi zovemo svetom majkom, a papa, njezin glavar, nama je otac. On je otac silnih milijona katolika. On nas svoju djecu voli, svjetuje, on nam želi i čini dobro. I mi zato svetog Oca papu volimo. On je poglavar velike obitelji sv. Crkve. Svaka je vlast od Boga, a papinska vlast je na posebni način od Boga, jer je Krist sv. Petru i njegovim nasljednicima predao svu vlast u svom kraljevstvu na zemlji. Krist je kralj duša, papa je kralj duša. Po papi govori Krist, po njemu zapovijeda Krist. Na prijestolju papinskom rijetko su sjedile male duše, a da je papa slabi čovjek, opet je on obasjan ugledom samoga Boga. Zato smo mi papi odani, mi smo njegova djeca,

njegovi vjerni i ponosni podanici. Mi se svi držimo onog savjeta, što ga je sv. Ludvig, kralj francuski dao svome sinu: »Sine, budi odan našoj rimskoj majci Crkvi i štuj papu kao svog duhovnog oca!«

Mi danas slavimo i papinstvo, Božansku ustanovu. Prijestolje papa je sveto i slavno. Pape umiru, ali ne umire papinstvo. Ono je pravo čudo povijesti. Današnji papa Pijo XI. jest 261. papa. Ima li igdje na svijetu vladalačka kuća, koja može pokazati na toliki broj vladara? A kroz kolike bure i poteškoće prolazilo je papinstvo! Nitko to ne može razumjeti, ako nema pred očima ono Božansko obećanje, da ga neće nadvladati ni paklena vrata. Pravo je napisao njemački pjesnik, protestant Fridrik Schiller: »Papinstvo jest jedini prijesto, koji nije nikada promijenio svoga nasljednika, jer su pape umirali, ali duh, koji njih oživljuje, bio je besmrtan.« Pravo je ovo rečeno, jer onaj besmrtni duh jest sam Bog. Papinstvo je dika zaručnice Kristove na zemlji, ono je i dika svih nas katolika.

Mi danas slavimo s papinstvom i sveto katoličanstvo. Papinstvo označuje onu Crkvu, koja je jedina zadržala biljeg prave Kristove Crkve, a taj biljeg jest katoličanstvo, općenitost; koja je jedina ispunila zapovijed Isusovu: Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.« (Mat. 28, 19.). Isus je osnovao jednu Crkvu za sve narode, on je umro za sve ljude i sve je ujedinio svojom krvlju. On nije htio osnovati kakvu narodnu crkvu, nego Crkvu općenitu, za sve narode. Takova crkva samo je ona, kojoj je na čelu papa. Papinstvo čuva općenitost Kristove Crkve i ujedno njezino divno jedinstvo. U katoličkoj Crkvi svi su narodi braća, jer ona nije crkva jednog naroda, ni hrvatska, ni jugoslavenska, ni ruska, nego crkva svih naroda i zemalja. Crkva, kojoj je glavar papa, jest crkva svjetska, svenarodna, nadnarodna, jest općenita, jest prava Kristova Crkva.

Na kraju se sjetimo divnih riječi sv. Jeronima: »Gdje je Rim, ondje je istina i život. Tko s Rimom ne drži, taj ne stiče, nego rasipa. Volimo s Rimom patiti i trpjeti, nego se s ovim svijetom radovati i uživati.« U ovim riječima bila je izražena vjera prvih vjekova, vjera svega istoka i zapada. Ovako vjerujemo i mi danas. Budimo ponosni, što imamo za oca i glavara papu, biskupa rimskoga, nasljednika sv. Petra. Budimo zahvalni Bogu, što smo sretni članovi papinske Crkve, svete rimske katoličke, prave Crkve, u kojoj je istina i život. Sa svima katolicima na zemlji molimo za sv. Oca papu, da ga Bog još dugo uzdrži na životu, da ga brani od neprijatelja, da po njemu privede sve ljude u ovčinjak Kristov. Molimo od srca onu molitvu Crkve: »Bože, pastiru i vladaru sviju vjernika, pogledaj milostivo na slugu svoga, koga si htio postaviti pastirom na čelo Crkve Tvoje i podaj mu, molimo, da riječju i primjerom prednjači onima, kojima je na čelu, te zajedno sa sebi povjerenim stadom uđe u život vječni. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova. Amen«.

Misijski dan

Povijest misija i rad za misije

Kada je govor o misijama, onda se čovjek sjeća Isusovih riječi prije uzašašća: »Idite i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio.« Ovo je Isusova posljednja želja i zapovijed, i ovu je njegovu zapovijed Crkva uvijek vršila i vrši je i danas osobito po misijama. Stoga su misije nastavak rada Spasiteljeva za spasavanje duša, a taj rad moramo i mi pomagati molitvom, žrtvom i milostinjom.

Da vidimo ukratko povijest misija. Po želji Isusovoj razišli su se apostoli na sve strane, da Židovima i poganima donesu svijetlo istine i vjere. Apostoli su imali dostojne nasljednike u apostolima raznih naroda. U Francuskoj je sv. vjeru proširio sv. Irenej, apostol Iraca bio je sv. Patricije, Nijemcima je donio kršćanstvo sv. Bonifacije, a među Slavenima širili su blagu vijest evanđelja sveti Ćiril i Metodije. I drugi narodi imali su svoje apostole. Posljedni poganski vladar u Evropi bio je litavski veliki knez Jagelo, koji se je pokrstio g. 1386. U Aziju i Afriku išli su vjerovjesnici, a kad je otkrivena Amerika i Australija, i tamo je prenesena Božanska nauka Isusova. Početkom XVII. stolj. obnovila je Crkva svoju revnost oko naviještanja riječi Božje. U tu svrhu god. 1622. papa Grgur XV. ustanovi kongregaciju za širenje vjere, a papa Urban VIII. podiže g. 1627. zavod za raširenje vjere, i to su bila glavna dva izvora rada za misije sve do danas. Nakon toga nikli su mnogi zavodi za uzgoj misijonara u raznim krajevima. I razni redovi muški i ženski stali su se natjecati u najplemenitijem radu za spas duša. Njima su pritekla u pomoć mnoga udruženja i bratovštine, koji pomažu misije i radom i žrtvom i molitvom. U posljednje vrijeme upravo je procvao rad za misije, te je danas sveti križ zasjao među svim poganskim narodima i zemljama. U misijama se danas žrtvuje 13.000 svećenika, 5000 braće i 30.000 sestara. Ovo je lijep broj, ali još uvijek malen prema silnom broju pogana.

Misijonari su divni junaci Kristovi. Oni su drugi Krist, oni su dobri pastiri, koji su sve žrtvovali za izgubljene ovce. Poznati misijonar sjeveroamer. Indijanaca Chaumont mogao je s pravom govoriti: »Nije trgovina, koja nas je domamila u vaše krajeve. Vaša krzna i dabrove kože što ih prodajete nisu vrijedne, da se dademo na tako dug i pogibeljan put. Ne tražimo zemaljskih dobara. Da vam donesemo vjeru ostavili smo domovinu, roditelje, rođake. Poradi vjere zamijenismo velike francuske lađe s vašim malim čamcima, poradi vjere napustili smo naše lijepe domove, da uniđemo u vaše niske kolibe, radi vjere odrekli smo se ukusnih francuskih jela, da s vama jedemo sirovo meso«. Slično može govoriti svaki misijonar. Koliko silnih poteškoća imaju misijonari! Negdje je silna vrućina, negdje opet strašna studen, vječni led i snijeg, pa nezdravo podneblje. Radi nezdravog podneblja umrlo je na pr. u Sudanu od g. 1851. do 1858. od 24 misijonara njih 17. Većina misijonara umre rano. Pa koliko ima drugih neprilika: nepovjerenje divljih naroda, strašno praznovjerje, surovost, teško učenje njihovih jezika, pa onda silna udaljenost, pustoš, neprohodni krajevi, zmije, divlje zvijeri, siromaštvo, glad,

zarazne bolesti i stotine drugih poteškoća. Uz to imaju apostoli sv. vjere i neprijatelja, među vračima, poganskim svećenicima i poganskim vladarima. Sami franjevci imali su za prvih 30 godina 20. stoljeća 25 mučenika misijonara. U 19. stoljeću bilo je u svemu 200 misijonara, koji su za Isusa i spas duša podnijeli mučeničku smrt. Može se reći da su misijski krajevi natopljeni junačkom svetom krvlju vjerovjesnika i novih kršćana. Zaista su misijonari divni junaci, koji radi Krista i spasa duša nose veliki teški križ!

A šta ćemo mi na sve ovo? Hoćemo li se samo diviti ovim junacima i ništa više? Ne!

Mi ih moramo pomagati. A kako? Već smo rekli: molitvom, žrtvom i milostinjom.

Moliti treba za uspjeh misija, a na to nas potiče sam Spasitelj. Čitamo u Sv. Pismu: »A vidjevši Isus silan svijet sažali mu se, jer bijahu izmučeni i oboreni kao ovce bez pastira. Tada kaže svojim učenicima: Žetva je velika, a radnika malo. Molite dakle Gospodara žetve, da pošalje radnike u svoju žetvu«. (Mat. 9, 35. s.). Poganski su narodi zaista izmučeni mrakom neznanja i praznovjerja, oni su oborene ovce bez pastira. Za ove traži Gospodin našu molitvu, da im izmolimo radnika misijonara, koji će ih privesti u ovčinjak spasa. Svi misijonari žele našu molitvu, jer im molitva pribavlja snagu s neba, bez koje nema uspjeha. Neki se je misijonar u svojim potrebama uvijek obraćao na djecu u domovini, neka se za njega mole i uvijek je oćutio pomoć njihove nevine molitve. Moliti možemo i moliti moramo za uspjeh misija, to je naša dužnost, za koju ćemo Bogu odgovarati.

Uz molitvu traži se od nas i žrtva. U Kini u sjevernom Šantungu prešao je na katoličku vjeru neki otac sa dva svoja oženjena sina i s unucima. Samo su snahe ostale poganke. To je staromu bilo silno teške. Kada nisu pomogle opomene, on odluči za obraćenje snaha tri puta u sedmici postiti i dnevno moliti po tri krunice, dok se god snahe ne obrate. Tako je činio pet godina. Bog je pogledao na njegovu žrtvu, i snahe su mu primile sv. krst. I sv. Terezija od Djeteta Isusa trpjela je svoju bolest i slabost za misijonare. I mi imamo svaki dan po koju zgodu, da slično učinimo. I bolest i siromaštvo i žalost i druge razne križeve podnesimo Bogu za ljubav a za misije i obraćenje pogana. Ovako čine dobri katolici.

I milostinja je potrebna misijama. U misijama se moraju uzdržavati svećenici, braća, redovnice, pa sirotišta i bolnice, moraju se odgajati svećenici i učitelji vjere, moraju se dizati stanovi, škole i crkve. Ima puno raznih i velikih potreba, a za sve ovo treba i novaca. Kada dajemo milostinju za misije, činimo i duhovno i tjelesno djelo milosrđa, a Bog je zajamčio plaću onima, koji to čine. Mnogi će na to reći: ja sam i sam siromah. Naš narod veli: daj od mala malo. Daj koliko možeš. Ne daje uvijek onaj, koji ima novaca, nego koji ima ljubavi. Tako je u Travniku vlč. ocu isusovcu T. M. donijela sirota žena veću svotu za misije. Ona se je ispričavala: »Pa eto, velečasni, pa eto ja sirota. Eto ne mogu više, pa uzmite ovo malo«. Kada joj je otac vraćao natrag novac, ona ga nije htjela uzeti, nego je odlučno rekla: »Ne, to je za misije«. Ona je uštedjela na kavi i šečeru. I mnogi bi mogli štogod uštedjeti za misije, samo kad bi htjeli.

Odazovimo se pozivu Božjem i sv. Crkve, budimo misijonari molitvom, žrtvom i milostinjom. Budimo milosrdni, pa ćemo postići milosrđe.

DRUGO GODIŠTE

Nova godina

Dragocjenost duše

»Sretna nova godina!« Tako danas želimo jedan drugomu. Kada ljudi ovako čestitaju, obično misle na zdravlje i blagostanje, a malo ih je, koji će pomisliti i na dušu, na njezinu sreću, na ono najglavnije. Sve ti je badava, sve će ti donijeti malo prave sreće, ako ti u novoj godini ne bude glavna briga spas duše. Kad bismo danas upitali Isusa, što on misli o sreći u novoj godini, on bi nam sigurno rekao one divne, uzvišene riječi: »Što koristi čovjeku, ako cjeli svijet dobije, a duši svojoj naudi?« Zaista divna riječ i dragocjena pouka, koju smo toliko puta čuli, a koja uvijek duboko u srce dira.

Duša je naša dragocjena, stoga neka ti njezin spas bude prva briga. Duša je naša dragocjena slika Božja, kako nam to kazuje povijest stvorenja čovjeka.

Kada je Bog stvorio »nebo i zemlju i sav ures njezin«, onda je istom stvorio čovjeka. On mu je s velikom pomnjom načinio lijepo tijelo od zemlje i tomu je tijelu »nadahnuo u lice duh životni i čovjek posta živ«. U knjizi Mudrosti čitamo tumač toga: »Bog je stvorio čovjeka neumrla i na sliku prilike svoje učini ga«. (Mudr. 2, 23.). Čovjeku je Bog dao neumrlu dušu, sliku i priliku svoju, pa stoga veli pravo katekizam, da je čovjek najplemenitiji stvor Božji na zemlji, on je kruna svih zemaljskih stvorova. Ovakovu dušu dobiva svaki čovjek od Boga pri svome začetku, samo je ona iza pada praroditelja prekrivena ljagom istočnoga grijeha.

Duša je slika Božja već po svojim naravskim darovima, jer je ona besmrtni duh, koji ima razum i slobodnu volju, ali je još više slika Božja po svrhunaravskim darovima, koje dobiva na sv. krstu. Na svetom krstu ona se čisti od ljage istočnog grijeha i dobiva sjaj milosti Božje, pravu i potpunu sliku Božju, i ovu pravu sliku mora svaki čovjek sačuvati. Ovako čista, obnovljena duša ima pravo, da se sjedini potpuno s Bogom u vječnoj slavi. Do te savršenosti i sreće ne može doći niti jedan drugi zemaljski stvor. Zato je rekao sv. Augustin: »Kao što moramo priznati, da duša čovječja nije isto što i Bog, to ipak možemo tvrditi, da među svim stvorenjima Božjim ništa nije bliže Bogu od čovječje duše«.

Ljudi na svijetu puno cijene slike znamenitih slikara, često će za njih platiti stotine hiljada, dapače i milione. Ovakove dragocjene slike čuvaju oni kao oči svoje. A gle, čovječe, duša tvoja je slika, koju je stvorio Bog, najveći umjetnik, ona je odsjev njegove ljepote, ona je zato nešto predragocjeno. Misli na to i čuvaj tu sliku, čuvaj je od prašine i blata grijeha, drži je uvijek u sjaju posvećujuće milosti. Ako se je tvojom krivnjom zablatila, očisti je što brže i vrati joj prijašnji sjaj, jer o tome ovisi, hoće li ju Gospodin na sudu priznati svojom pravom slikom.

Duša je naša dragocjena, to nam kazuje povijest otkupljenja roda ljudskoga.

Isus nam je pripovijedao ovu priču: »Kraljevstvo je nebesko kao trgovac, koji traži lijepo biserje. Kad nađe jedno dragocjeno zrno bisera, otide i prodade sve, što je imao i kupi ga«. (Mat. 13, 45. s.). Tko je onaj trgovac, a šta je onaj biser? Onaj trgovac je sam Sin Božji, a ono dragocjeno zrno bisera jest duša čovječja. Sin Božji

je ostavio nebo, da uzmogne kupiti dušu čovječju, kojoj je prijetila propast. On je postao čovjekom i drhtao je kao siromašno dijete od zime, a radi tvoje duše. On je htio biti suđen kao zločinac, on je dopustio da ga bičuju i trnjem krune, on je dragovoljno nosio teški križ, on je na križu istočio svoju nevinu krv i žrtvovao svoj život — a sve to radi spasa tvoje duše. O kako mora biti dragocjena naša duša, kad ju je Isus otkupio ovolikom cijenom, neizmjernom cijenom! »Dušo«, veli sv. Augustin, »Isus je za tebe krv svoju prolio; toliko vrijediš. Probudi se, dušo! Tolika je bila cijena za tvoj otkup«. Promisli, katoliče, kako je crna, gadna nezahvalnost prema Spasitelju, kada čovjek zanemaruje dušu.

O dragocjenosti duše govore nam mučenici, svi sveci i misionari.

Kada je sv. Adrijan bio mučen sa svojim sinovima, upita ga sudac, gdje je sakrio crkveno blago. Mučenik odgovara: »Naše blago jesu duše naše, ove mi nećemo nipošto izgubiti«. Kao što je on sa sinovima dao život za blago duše, tako su učinili mnogi milijoni. Radi toga su blaga pokornici činili tešku pokoru, radi njega su premnogi razdijelili među siromahe imetak i živjeli u siromaštvu. Da spase duše ostavljaju misijonari obitelj, domovinu, uzimaju na se križ velikih napora i oskudice. Zato dobro veli sv. Grgur Veliki: »Sav svijet u svoj svojoj veličini ne nadmašuje vrijednosti samo jedne duše«. Ovako su oni cijenili dušu, a kako je cijeniš ti?

Šta nam sve ovo veli? Veli nam: spas duše neka ti je prva briga! Ne žali nikakva truda, da spasiš nju, najveće i najdragocjenije svoje blago.

Htio je protestantski pastor da za svoju vjeru predobije Ignacija, poglavicu Yakimas Indijanaca. Kada nisu koristile riječi, ponudi mu novaca. Upita ga, koliko traži. »Mnogo«, bio je odgovor Ignacija. Daljni je razgovor ovako tekao: »Možda 200 pijastra?« »Još više!« »Dakle koliko? 500 ili 600 pijastra«« »Oh mnogo više!« »Eh dobro, reci svotu koju želiš«. Napokon vjerni katolik Ignacije reče: »Plati vrijednost moje duše«.

U gradu Z. nagovarali su zaručnika radnika, neka se ne vjenča crkveno, pa će mu dati kao pripomoć 500 din. On se je ipak crkveno vjenčao. Kad su mu se poslije drugovi rugali, što je onako ludo izgubio 500 dinara, on im mirno odvrati: »Premalu ste cijenu udarili za moju dušu«.

Od pape Benedikta XI. tražio je francuski kralj nešta, što se nije slagalo s Božjim zakonom. Papa reče kraljevu poslaniku: »Pišite svojem vladaru, da ja imam samo jednu dušu. Kada bih imao dvije mogao bih jednu žrtvovati. Ali kako imam samo jednu, to nisam tako lud, da je izgubim radi njegove naklonosti«. Ovakov mora biti svaki katolik. Niti radi službe ni radi ženidbe, niti radi obzira, niti radi komotnosti, ni radi novca — radi ničega nemoj gubiti svoje jedine dragocjene duše. A ne samo to, nego uloži sav trud, da tvoja duša u istinu bude uvijek prava, čista, svijetla slika Boga, koji te je stvorio na svoju sliku i koji će tu sliku čistu od tebe tražiti. Nova godina neka nam bude sretna godina revnosti kršćanske, pravoga kršćanskoga života, velike i požrtvovne ljubavi prema Bogu, neka nam bude plodonosna godina, koja će nam donijeti obilje dobrih djela na spas naše jedine i predragocjene duše. O Božansko Djetešce, ti blagoslovi odluke naše, ti nas prosvijetljuj, ti nas prati kroz sve dane ove godine, ti spasi našu dušu.

Bogojavljenje

Mudraci s istoka i Božja providnost

Danas Crkva moli u časoslovu: »Slavimo sveti dan ukrašen trima čudesima: danas je zvijezda dovela mudrace do jaslica; danas je kod svadbe vino postalo od vode; danas se je htio Krist po Ivanu krstiti, da nas spase. Aleluja«. Radi ove trostruke objave zove se današnja svetkovina bogojavljenje. U molitvama Crkve i u katoličkom narodu ipak se najviše ističe uspomena na tri kralja ili mudraca, koje novorođeni Kralj dozva k sebi po svijetlu presjajne zvijezde.

Promatrajmo danas one događaje, koji su u vezi s dolaskom triju mudraca u Betlehem.

Davno prije dolaska Spasiteljeva, bili su Židovi odvedeni u ropstvo asirsko, a poslije u babilonsko. Tako su Božjom providnošću narodi prednje Azije po Židovima upoznali pravoga Boga i doznali, da će na svijet doći Spasitelj. Čuli su pogani i za proročanstvo proroka Balaama o zvijezdi Jakovljevoj. Zvjezdoznanci su vodili računa o toj zvijezdi. Kada se je rodio Isus, ukazala se je na istoku zvijezda neobičnog sjaja. Po osobitom Božjem nadahnuću upoznaše tri mudraca u toj zvijezdi vijesnicu novorođenoga Kralja, Spasitelja svijeta. Nekoć je rekao Bog Abrahamu, praocu izabranoga naroda: »Izađi iz zemlje svoje i od roda svoga i iz doma svojega, pa idi u zemlju, koju ću ti pokazati«. I Abraham je poslušao. Slično je Bog govorio mudracima. I oni, praoci izabranoga naroda Novoga Zavjeta, poslušaše brzo, pripravno, velikodušno, djetinjski ponizno, te se digoše na put, da nađu novorođenog Kralja. Ovako moramo i mi slušati glas Božjega nadahnuća.

Mudraci krenuše prema židovskoj zemlji, jer su znali, da se je Spasitelj imao ovdje roditi. Tako dođoše u glavni grad Jeruzalem. Oni pitaju: »Gdje je Kralj židovski, što se je rodio?« Na taj se glas prepao Herod i sav Jeruzalem s njime. Herod je bio silno častohlepan i silno se je bojao za svoj prijesto. Žrtva toga bili su njegovi najbliži rođaci, koje je poubijao. Zato se je s Herodom uplašio sav Jeruzalem, jer su se bojali da će Herod opet bjesniti i ubijati. Herod je prikrio svoj strah, da što sigurnije sazna, gdje se nalazi novi Kralj. Sazvao je veliko vijeće židovsko, da mu kažu mjesto rođenja Kristova. Oni mu odgovoriše: u Betlehemu prema pisanju proroka. »Tada Herod tajno dozva mudrace i brižno ih ispita za vrijeme, kada se pojavila zvijezda. I poslavši ih u Betlehem reče: Idite i ispitajte točno za dijete, pa kad ga nađete javite mi, da i ja idem i da mu se poklonim«. Okrutni je Herod mislio, da će tako najlakše naći Isusa i onda ga bez buke ubiti.

Božja providnost drukčije određuje.

Mudraci podoše radosno prema Betlehemu, a njihova se radost još povećala, jer opet vidješe zvijezdu, koja ih dovede do Isusa. Oni mu se pokloniše sa živom vjerom i velikom ljubavlju i dadoše mu svoje darove. Iza toga se vratiše u svoju domovinu, ali ne odoše Herodu, jer im je Bog zapovjedio, da natrag idu drugim putem. Iza njihova odlaska reče Bog Josipu: »Ustani i uzmi dijete i mater njegovu, pa bježi u Egipat i budi ondje, dok ti ne kažem, jer će Herod tražiti dijete, da ga pogubi«. Josip je odmah poslušao i pobjegao u Egipat s Isusom i Marijom.

Kada je Herod vidio, da mu se mudraci ne vraćaju, silno se je razgnjevio i dao poubijati u Betlehemu i okolici svu mušku djecu do dvije godine. Na taj je način mislio ubiti Isusa i uništiti njegovu uspomenu. A d o g o d i l o s e j e o b r a t n o. On je već prije upozorio sav Jeruzalem na Isusa, kada je za njega pitao veliko vijeće. Sada je ponovno upozorio sav narod, da se je rodio Spasitelj, koga je htio ubiti. Isus je izbjegao smrti, ali joj Herod nije umakao. Iza nekoliko mjeseci umro je on strašnom smrću. Tijelo mu je oteklo, mučila ga je zaduha i silna glad, koju nije mogao ničim utišati, mučili su ga i grčevi, utrobu su mu izjedali čirevi, a tijelo crvi. Tako je jadno svršio krvolok Herod, koji je htio ubiti Spasitelja.

Mi žalimo onu nevinu djecu, što su onako okrutno ubijena. Ali ipak moramo reći: blago njima. Jest blago njima, jer su umrla za Isusa i mjesto Isusa, ona su postala sjajna i mila pratnja nebeskoga Jaganjca, ona su prvenci mučenika. Tako se je već uz kolijevku Spasitelja prolila mučenička krv nevinih janjaca, i ona proriče muku i smrt najsvetijega Jaganjca, ona govori i svima nama, da kršćanin mora trpjeti za Isusa. I s u s p r e t v a r a m u k u i s m r t n e v i n e d j e c e u s l a v n i ž i v o t. I nama će tako platiti, ako budemo za njega trpjeli. Nitko ne dobiva više a gubi manje nego onaj, koji za Isusa žrtvuje život i sve što ima.

Sveti Josip je po zapovijedi Božjoj odmah otputovao u Egipat sa Isusom i Marijom. Bog je mogao i čudom spasiti Isusa, ali je on izabrao bijeg. Josip ne pita: Kako, zašto — nego se bez prigovora pokorava Božjoj volji. »Bog tako hoće« — to je njemu dosta. Gle sjajnoga primjera za sve nas, da uvijek sve rado primamo iz ruke Božje, pa makar to i teško bilo.

Egipat je bio već odavna utočišće za Židove a osobito u ono doba, kada su ih sirski kraljevi tvrdo progonili i htjeli im uništiti vjeru. Sveta obitelj se je prema predaji smjestila u Egiptu blizu grada Heliopolisa. Život svete obitelji u Egiptu bio je život progonstva i život mučnoga rada, ali su uza sve to bili zadovoljni i puni pouzdanja u Boga. Boravak u Egiptu bio je za njih i velika žalost, jer su oko sebe vidjeli gadno višeboštvo, ali ih je tješila blizina mnogih vjernih Židova, koji su u Heliopolisu imali prekrasan hram. Za Josipa i Mariju bila je najveća utjeha, što su uza se imali milo dijete Isusa. I svakom dobrom kršćaninu Isus je najveća utjeha u nevoljama.

Napokon dođe opet Josipu od Boga zapovijed: »Ustani i uzmi dijete i majku njegovu i idi u zemlju Izraelsku, jer su umrli, koji su tražili dušu djetinju«. I Sv. Pismo govori dalje: »I on ustade i uze dijete i mater njegovu i uđe u zemlju Izraelsku«. Ali se nije vratio u Betlehem nego u Nazaret, »da se ispuni, što su kazali proroci: Zvat će se Nazarejin«.

Što nam veli ova povijest? Veli nam, da je na nebu Bog, premudri i predobri Otac, koji upravlja našim životom. On je mudrace čudesno doveo do Spasitelja, izbavio ih je iz ruku okrutnoga Heroda. Isto je tako Bog premudro pomrsio zlobnu nakanu Heroda te spasio od smrti Božansko Djetešce. Sve nas ovo potiče, da se nepokolebivo uzdamo u providnost Božju. Zato, katoliče, nikada ne mrmljaj proti Božjim odredbama, jer on najbolje zna, što je za naše dobro, jer on sve okreće na dobro onima, koji ga ljube. Recimo od srca: Bože, neka uvijek bude volja tvoja!

Svijećnica

Vrši Božji zakon

Današnjom svetkovinom slavimo uspomenu trostrukog događaja: Očišćenje Bl. Djevice Marije, prikazanje Isusovo u hramu i sastanak Isusa sa svetim starcem Simeonom. Ova je svetkovina uvedena na istoku oko polovice 5. vijeka, a na zapadu koncem istoga vijeka za pape Gelazija. On je ovu svetkovinu svečano slavio sa ophodom s gorućim svijećama, da tako iskorijeni ostatke razuzdanih poganskih svečanosti, koje su se slavili u mjesecu veljači sa ophodom uz svijetlo bakalja. Običaj blagoslova svijeća uveden je istom kasnije i to po prilici početkom 11. stoljeća.

Evanđelje današnje svete mise puno je lijepih misli, pa ćemo o njem razmišljati.

Među propisima Staroga Zavjeta bila su dva, koja su morale izvršiti majke iza porođaja: prvi je bio propis o čišćenju rodilje, a drugi o prikazivanju sina prvorođenca. Svaka je majka dolazila u hram na očišćenje i to četrdeseti dan iza poroda muškog djeteta, a osamdeseti dan iza poroda ženskog djeteta. Tom zgodom morali su bogatiji doprinijeti jednogodišnje janje i grlicu, a siromašni samo dvije grlice ili dva goluba. Svako muško prvorođenče morali su roditelji u hramu prikazati Bogu i ako nije bilo iz plemena Levijeva, morali su ga otkupiti sa 5 srebrnih šekala, koji se je novac upotrebio za uzdržavanje svećenika. Ovo prikazivanje i otkup sjećao je Izraelce one velike milosti, koju im je Bog iskazao one noći pred izlaz iz Egipta. Onda je Bog po anđelu poubijao sve prvorođence egipatske, a poštedio je one naroda Izraelskoga.

Nastao je četrdeseti dan iza onog sretnoga dana, kada su o ponoći anđeli pjevali slavu novorođenom Kralju. Josip i Marija bili su u Jeruzalemu, da u hramu izvrše propise Mojsijeva zakona. Poslije očišćenja Marijina prikazali su oni Isusa Ocu nebeskome, dali su mu dar, koji je bio njemu potpuno jednak. To je bila žrtva divna Bogu najmilija, kakova se do onda nikada nije prikazala u hramu. Kada su ono iza ropstva Židovi pod vođom Zorobabelom gradili novi hram, plakali su stari ljudi vidjevši, da je ljepota novoga hrama puno zaostajala za ljepotom starog hrama. Ali ipak prvi hram nije vidio onakvoga dana, kao što je bio onaj, kada je Božje veličanstvo, sam Sin Božji unišao u hram Herodov nošen na rukama prečiste Djevice. Onda je unišao u hram Anđeo Novoga Zavjeta, kako je prorekao Malakija: »Ovo veli Gospodin Bog: Evo ja šaljem anđela svoga, i pripravit će put pređa mnom i doći će iznenada u hram svoj Gospodin, kojega vi tražite, i Anđeo Novoga Zavjeta, kojega vi želite«. (Mal. 3, 10.). Zato i Crkva moli i pjeva prigodom ophoda na današnji dan: »Ukrasi dvor svoj, Sione, i primi Kralja Krista, zagrli Mariju, koja je nebeska vrata; jer ona nosi slavnoga Kralja nove svjetlosti; evo stoji Djevica, noseći na rukama Sina, rođenoga prije danice, koga primi Simeon u naručaj svoj i objavi narodima, da je on Gospodar života i smrti i Spasitelj svijeta«. Evo, kako je bio veličanstven prizor prikazanja Isusova u hramu.

Zakon o prikazanju nije bio dužan izvršiti Isus, a isto tako ni Majka njegova zakon o očišćenju. Isus je bio Gospodar a ne sluga hrama, a Marija je bila najčišća Djevica bez ljage grijeha. I p a k s u o n i h t j e l i i z v r š i t i z a k o n z a p r i m j e r s v i m a

nama, da i mi rado održavamo zapovijedi Božje i crkvene i da rado i pobožno prisustvujemo njezinim obredima.

Marija je sa puno poniznosti i pobožnosti izvršila obred očišćenja. Marija je time dala osobito lijep primjer kršćanskim majkama. U Starom Zavjetu obred očišćenja i blagoslov rodilje bio je zapovijed, a u Novom Zavjetu samo savjet. Danas majke osobito u gradovima zaboravljaju na ovaj lijepi i pohvalni kršćanski običaj, da iza poroda dođu u crkvu i da po svećeniku prime blagoslov za se i za dijete. O kako je to lijepo, kada majka poslije ozdravljenja iza poroda prve svoje korake uputi u crkvu k Onome, koji je u pogibelji poroda očuvao život majci i još joj darovao jedan drugi draži život u životu dragog joj djeteta. Kao Marija neka svaka kršćanska majka iza poroda hvali Gospodinu na svim milostima, neka primi blagoslov Crkve i neka svoj porod izruči dobroti i brizi Oca nebeskoga. U opće neka roditelji puno mole za djecu svoju, jer ih bez Boga nikada neće dobro odgojiti. To na žalost mnogi zaboravljaju. Tako se neki otac tužio svećeniku, da mu je dijete veoma zločesto. »Sve činim djetetu, što mogu«, govorio je otac. »Ima i dobru hranu i odijelo, i puno trošim na njegovo školovanje, gledam mu u svemu ugoditi — ali sve badava«. Onda svećenik upita oca: »Da li se vi molite za svoje dijete?« Otac je ostao iznenađen i posramljen, pa je odgovorio: »O velečasni, na to sam posve zaboravio«. Poslije je za dijete molio i nije se trebao više tužiti.

Marija je prikazala svoga Sinka Ocu nebeskom, a i on se je sam njemu prikazao sa svim žarom svoga presvetoga Srca. »Tijelo si mi dao«, govorio je Isus, »evo dođoh da izvršim volju tvoju. Pripravan sam po tvojoj svetoj volji sve trpjeti i umrijeti za spasenje ljudi«. Crkva danas u sv. misi ovako moli: »Svemogući vječni Bože, veličanstvo tvoje smjerno molimo, učini, kao što se Jedinorođeni tvoj današnji dan sa biti našega tijela prikaza u hramu, tako da se i mi tebi prikazujemo očišćenim dušama.« Crkva time želi, da se mi svi skrušenim srcem prikažemo Bogu te mu obećamo da ćemo biti uvijek njegovi, da ćemo za njega živjeti, raditi i umrijeti. Učinimo tu žrtvu Bogu svome!

Dalje govori evanđelje o Simeonu, pravednom i bogobojaznom, koji je čekao utjehu Izraelovu i Duh Sveti bio je u njemu i on mu je kao nagradu za sveti život obećao, da neće prije vidjeti smrti, dok ne vidi Krista Gospodnjega. I sveti je starac na drhtavim rukama držao Boga svoga. Što nisu mogli dočekati oci njegovi, on je dočekao. On gleda u nevine oči Djeteta i u njima vidi Božansko veličanstvo. On je sav sretan i blažen, on je vidio nebo na zemlji i želi umrijeti govoreći: »Sada otpuštaš s mirom slugu svoga, Gospodine, jer vidješe oči moje spasenje tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda; svijetlo da rasvijetli neznabošce i slavu naroda tvoga Izraelskoga«.

Zaključimo ovo razmatranje tako da primijenimo na se, što smo čuli o Simeonu. Hoćemo li i mi sreću na zemlji i u vječnosti, budimo pravedni i bogobojazni kao on. Onda ćemo već za života oćutjeti utjehu Onoga, koji je utjeha, spasenje i svijetlo svih ljudi. Sa Isusom biti najveća je sreća, a bez Isusa najveća je nesreća. O Marijo i Josipe, isprosite nam milost, da budemo Isusovi sada i po sve vijeke. Amen.

Sv. Josip

Zaštitnik u smrtnom času

Primivši papa Klement XI. svete sakramente umirućih rekao je svom nećaku kardinalu: »Pogledaj me dobro! Gle, kako svršavaju sve časti i veličine ovoga svijeta. Ništa nije veliko, što nije veliko u očima Božjim. Ne teži nikada za kojom drugom časti nego samo za ovom svetom i pravom časti«. Uto je došla svetkovina sv. Josipa. Papa je ćutio blizu smrt pa je govorio: »Uvijek sam držao milog sv. Josipa moćnim zagovornikom kod Boga, i oduvijek sam želio umrijeti na njegovu svetkovinu. Danas se ona slavi, i ja se nadam, da će se moja želja brzo ispuniti«. I doista je papa umro onaj dan. Ovako što izvanredna ne trebamo moliti, ali je veoma dobro i spasonosno moliti sv. Josipa, da nam bude pomoćnik na času smrti.

Sveti Josip je naš moćni zaštitnik u smrtnom času.

Veliki štovatelj sv. Josipa bio je Alfonzo Liguori. On nam ovako govori o štovanju sv. Josipa: »Ja bih svakome svjetovao, da prema ovom svecu goji veliku pobožnost, jer sam često iskusio, da on može veoma mnogo postići kod Boga. Ja već više godina na njegovu svetkovinu od njega tražim koju posebnu milost, i svaki put bude uslišana moja molitva. Kako mi svi moramo umrijeti, to bismo trebali imati baš osobitu pobožnost prema sv. Josipu, da nam isposluje sretnu smrt, jer ga svi katolici drže zagovornikom umirućih, koji svojim štovateljima pomaže u smrtnom času. Za to imaju tri razloga: 1.) Isus ga ljubi ne samo kao prijatelja, nego kao oca, pa je zato njegovo zauzimanje mnogo moćnije nego li kojeg drugog sveca. 2.) On je dobio osobitu moć proti zlim dusima, koji nas napastuju u času smrti. Kako je on našega Spasitelja oslobodio od zasjeda Herodovih, tako mu je Bog dao moć braniti umiruće od vražjih napadaja. 3.) Prisutnost Isusa i Marije kod njegove smrti dala mu je pravo, da on svojim vjernim slugama priskrbi svetu i blagu smrt. Ako ga dakle budu u vrijeme zazivali, to će im on ne samo pomoći, nego će im još pribaviti pomoć Isusa i Marije.«

Ovako nas sv. Alfonzo potiče, da se sv. Josipu osobito molimo kao zaštitniku u onom teškom posljednjem času života. Navedeni nas razlozi doista mogu uvjeriti o Josipovoj moći i pripravnosti, da nam pomogne. Osim Bl. Djevice nema nitko tolike moći kod Isusa kao on, koji mu je bio na zemlji kao otac i hranitelj. Isus ne može odbiti nijedne njegove molbe. Josip je Isusa oslobodio od smrti umaknuvši Herodu i time je osramotio i pobijedio vraga, koji je htio pomoću Heroda uništiti Spasitelja. Pa zato nema mjesta vragu uz smrtnu postelju onoga, uz koga stoji sv. Josip; ondje ne dopire vražja mržnja i zloba. Sveti Josip je na smrti okusio slast i utjehu prisutnosti Isusa i Marije, on je umro u njihovom slatkom naručaju, njemu je bila smrt početak najveće sreće. Ovakovu sretnu smrt on svima želi i on će je isprositi svima onima, koji ga za nju mole.

Evo dva upravo čudesna primjera, kako je sv. Josip pomogao u smrtnom času.

Otac O' Heine, misijonar u južnoj Africi, putovao je jednom po svojoj prostranoj misiji. Bio je od središta misije već 40 sati daleko i došao do posjeda nekog protestanta. Zamoli ga, da smije kod

njega napojiti konje. On mu rado dopusti i doda: »O baš ste dobro došli. Eno u zadnjem dijelu kuće leži na samrti jedan radnik; on je katolik«. Misijonar uđe k bolesniku, a on se na postelji polako pridiže i reče: »O sv. Josipe, hvala ti, što si uslišao moju molbu«. Onda mu ovako kazivao: »Ja sam Irac. U svojoj 21. godini došao sam kao vojnik u Kapland, gdje sam g. 1886. sudjelovao u ratu proti Kafrima. Iza rata nakon dovršene vojne službe ostao u Kaplandu i došao na ovaj posjed, gdje već više godina služim kao radnik. Ovih sam dana teško obolio. Kada sam ostavljao očinsku kuću u Irskoj, govorila mi je majka: »Nijednog dana nemoj propustiti molitve sv. Josipu za sretnu smrt«. I ja sam odonda dnevno češće molio: Sv. Josipe, isprosi mi sretnu smrt. I gle, danas mi sv. Josip šalje svećenika«. Misijonar je bolesniku podijelio sv. sakramente i kod njega probdio noć u molitvi. Sutradan je bolesnik spokojno umro, a zadnje su mu riječi bile: »Sv. Josipe, isprosi mi sretnu smrt!«

Drugi primjer pripovijedao je Kellermann, biskup u Münsteru. Njega su jedne noći pozvali bolesniku. Kad je došao u označenu kuću, rekli su mu, da ondje nema bolesnika. On se je vratio i tek što je legao, netko jako zalupa na vanjskim vratima i zaviče, da se opet vrati u onu istu kuću. Ponovno dođe u onu kuću i stade ispitivati, da li ipak nije tko ondje bolestan. Rekoše mu da nije. Nije bilo druge, nego se opet vratiti. Putem najednom osjeti, kako ga je netko čvrsto uhvatio i neki ga je glas molio, da se opet brzo vrati u onu istu kuću, jer je skrajnje vrijeme. Onaj glas čuo je i zvonar, koji ga je pratio. Kada je treći put svećenik došao na isto mjesto, ipak doznade, da gore u kući stanuje neka starica posve osamljena. Kad je Kellermann unišao u njezinu sobu, doista nađe staricu teško bolesnu. Ona reče: »Hvala Bogu, kad ste došli«. Iza primljene utjehe sv. vjere bila je starica veoma sretna. Na upit svećenika, da li je molila za sretnu smrt, odgovori mu starica: »Ja sam se svaki dan molila sv. Josipu, da mi isprosi sretnu smrt. Eno tamo je na prozoru stara knjiga, iz koje sam svaki dan tu molitvu molila«. Potresen i ganut reče svećenik: »Zahvalite skupa sa mnom sv. Josipu, što sam bio triput čudesnim načinom k vama pozvan«. Oni su zajedno zahvalili Bogu, i starica je iza toga predala Bogu sretnu dušu.

Štovatelji sv. Josipa! Poprimimo i mi sveti običaj, da se svaki dan molimo sv. Josipu za sretnu smrt. Ali nešto nemojmo zaboraviti, što je veoma važno. Budimo u životu slični sv. Josipu, a onda će molitva naša imati uspjeha. Njegov je život bio pun svetih djela, on je živio za Isusa i Mariju, njegov je život bio samo ljubav prema Bogu. Sv. Franjo Saleški kaže, da je Josip umro od prevelikog žara ljubavi. Smrt je odjek života, kakav život takva smrt. Moliti sretnu smrt, a živjeti po svojim strastima i gaziti zakon Božji — to je najveća ludost i uvreda Božja. Zato nasljedujmo pravednost sv. Josipa i njemu se molimo za sretnu smrt, i naša će molba biti sigurno uslišana. Onda će se i na nama ispuniti riječi sv. Pisma: »Dragocjena je u očima Gospodnjim smrt njegovih svetih«. (Ps. 115, 15.). Završimo s pobožnom molitvom: »Sv. Josipe, uzvišeni branitelju umirućih, budi mi u pomoći, da u tvojem naručaju uzmognem izustiti slatke i utješljive riječi: Isuse, Marijo i Josipe, u ruke vaše predajem srce i dušu svoju. Amen.«

Navještenje Bl. Dj. Marije

Bogorodica

Danas nam sv. evanđelje iznosi pred oči divnu i veličanstvenu sliku. Sjajni arkanđeo Gabrijel ulazi s osobitim štovanjem u skromnu sobu skromne Djevice Marije, pa ju u ime cijeloga neba pozdravlja: »Zdravo, milosti puna, Gospodin je s tobom, blagoslovljena ti među ženama«. Zašto je Marija blagoslovljena? Jer je ona od vijeka određena, da postane Majkom Božjom. O blažen onaj čas, kad je Marija izgovorila riječi: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj«. Velika je bila ona riječ »neka bude«, jer je ona dozvala vječnu Božansku Riječ s neba na zemlju i ta Riječ, Sin Božji, postade čovjekom u utrobi prečiste Djevice.

Bl. Dj. Marija jest prava Majka Božja, prava Bogorodica.

Prvi su kršćani kao i mi molili i vjerovali: »Vjerujem u Isusa Krista, Sina Božjega, koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice«. Isus Krist pravi Bog i čovjek rođen je od Marije Djevice, s toga je ona Bogorodica. Tu je istinu početkom 5. stoljeća počeo nijekati Nestorije, carigradski patrijarha. On je tvrdio, da Krist, koga je Marija začela i rodila, nije Sin Božji nego samo čovjek, s kojim se je poslije združila druga Božanska osoba. Zato da Marija nije Bogorodica. Na tu se je krivovjersku hulu uzbunio Carigrad, cijeli istok i sav kršćanski svijet. Radi toga se je nastojanjem pape Celestina I. sastao sabor u gradu Efezu u crkvi Bl. Djevice. Sabor je osudio krivovjerca Nestorija, koga je izopćio i skinuo s patrijarske stolice. Ujedno je svečano izjavio, da je izopćen svaki onaj, koji ne vjeruje, da je Krist pravi Bog i da je Marija Bogorodica. Narod je do kasno u noć čekao nestrpljivo pred crkvom odluku sabora. Kada je napokon doznao, da je Nestorije osuđen, stao je oduševljeno klicati: »Oboren je neprijatelj preslavne Djevice! Čast i slava po sve vijeke pobjedonosnoj Majci Božjoj!« Ljudi su dočekali biskupe kao anđele s neba poslane, ljubili su im ruke i odijelo, pa su ih s upaljenim voštanicama otpratili do njihovih stanova. Sav je grad bio rasvijetljen, i svuda je odjekivalo: »Marija je Bogorodica, Marija je Majka Božja«. Sutradan je narod nagrnuo u crkvu, da se zahvali Bogu za pobjedu Majke Božje nad krivovjerjem. Tom je zgodom patrijarha iz Aleksandrije sv. Ćiril držao sjajni govor u čast presvete Bogorodice.

Što mi dakle vjerujemo, kad velimo, da je Bl. Dj. Marija Bogorodica? Mi vjerujemo najprije, da je Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek, on je druga Božanska osoba, koja je uzela čovječju narav i to od prečiste Djevice Marije. Prema tomu vjerujemo dalje, da je Djevica Marija prava Majka Božja, prava Bogorodica.

Ovu istinu potvrđuje sv. Pismo posve jasno. Anđeo reče Mariji: »Evo začet ćeš i rodit ćeš Sina, i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega«. (Luk. 1, 31.). Kada je Marija došla u pohode Elizabeti, »ona se napuni Duha Svetoga i povika: Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje. I otkuda meni ovo, da dođe k meni Mati Gospodina moga«. (Luk. 1, 42. s.). Dalje veli sv. Pismo, da je pod križem Isusovim »stajala Mati njegova«. (Iv. 19, 25.), a poslije uzašašća »da su apostoli bili jednodušno postojani u molitvi sa ženama i s Marijom, Majkom Isusovom«.

(Dj. ap. 1, 14.). Marija je Majka Isusova, a Isus je rekao i dokazao, da je on Sin Božji, pravi Bog. Dakle je Marija Majka Božja, ona je Bogorodica. Ovo su apostoli ispovijedali u vjerovanju, ovo su naučavali oni i njihovi učenici, ovo su vjerovali svi kršćani, pa je zato papa Celestin I. mogao za Nestorija reći: »On diže borbu proti istini, napada staro vjerovanje, pogađa apostole, odbija proroke«. S pravom je u ime prvih vjekova kršćanstva rekao sv. Grgur Nazijanski: »Tko tvrdi da sveta Marija nije Bogorodica, daleko je od Boga«.

O kako je divno ovo otajstvo sv. vjere, o kojem smo razmatrali. Sama se Djevica Marija čudi velikoj milosti, što ju je primila postavši Majkom Božjom. Ona je slavila dobrotu i svemogućnost Božju, kada je govorila iza pozdrava Elizabete: »Veliča duša moja Gospodina, i obradova se duh moj u Bogu, spasu mojemu, što pogleda na poniženje službenice svoje, jer gle od sad će me blaženom zvati svi naraštaji: jer mi učini velike stvari Onaj, koji je silan i sveto je ime njegovo«. (Luk. 1, 46. s.). Veliko je dostojanstvo Marijino! Kako je uzvišena čast njezina, jer je začela i rodila od vijeka rođenoga Sina vječnoga Oca, Onoga, koji je i sam pravi Bog i iste naravi s Ocem, komu se klanjaju s najdubljim počitanjem zborovi anđeoski. U istini o Mariji Bogorodici sadržane su sve tajne sv. vjere: i tajna o presv. Trojstvu i o utjelovljenju Sina Božjega i o našem otkupljenju. Bez Bogorodice ne bismo imali Spasitelja niti nepogrešive Crkve niti svetih sakramenata niti presvete Euharistije. U toj tajni sadržana je sva nauka kršćanskog ćudoreda, jer u Bogorodici nalazimo najuže združenje stvorova sa Stvoriteljem, što je svrha svakoga čovjeka. U Bogorodici nalazimo uzor čistoće, poniznosti, mudrosti, umjerenosti, žive vjere, jakog ufanja i divne savršene ljubavi. Ona je ogledalo pravde i svetosti. Radi toga je sv. Ćiril govorio na saboru u Efezu: »Zdravo, Marijo Bogorodice, jer su radi tebe od radosti proroci kliktali i radi tebe su pastiri pjevali Bogu hvalu te su veseli u društvu anđela slavili Boga: Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje. Zdravo, Marijo Bogorodice, jer su radi tebe došli mudraci vođeni od čudnovate zvijezde, da se poklone novorođenom Djetetu. Zdravo, Marijo Bogorodice, jer je radi tebe bio izabran časni zbor dvanaestorice apostola. Zdravo, Marijo Bogorodice, jer je po tebi došla neopisiva milost, o kojoj reče apostol: Pokazala se milost Božja, koja spasava sve ljude. Zdravo, Marijo Bogorodice, jer je po tebi došlo pravo svijetlo, Gospodin naš Isus Krist, koji u evanđelju govori: Ja sam svijetlo svijeta. Zdravo, Marijo Bogorodice, jer se radi tebe u evanđeljima navješćuje: Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. I radi tebe su se gradile po gradovima, selima i otocima crkve pravovjernih kršćana«.

Sjetimo se danas riječi prečiste Djevice: »Evo službenice Gospodnje«. Ona presveta službenica Gospodnja uzor je naš. Budimo uvijek vjerne sluge Gospodnje. Ako smo se po grijehu iznevjerili Gospodinu Bogu, molimo Mariju, utočišće grešnika, da se za nas zauzme kod milosrđa Božjeg, te postignemo opet milost kod Boga. Nastojno da uzmognemo do kraja života svaki dan moliti čista srca kao dobra djeca Marijina one riječi pozdrava anđeoskog: »Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama!«

Veliki petak

Križ je naša knjiga

Blaženoj Ivani od Križa ukazala se je Majka Božja i dala joj jednu dragocjenu knjižicu sa zlatnim koricama. Predajući knjigu govorila je Gospa: »Čitaj iz nje dan i noć bez prestanka i dobro ju proučavaj. Nikad je nećeš posve pročitati. Ovu je knjigu napisao moj Sin«. Kada je Ivana otvorila knjigu, našla je u njoj samo jedan list, i na tom je listu bila slika raspetoga Krista. Doista je križ dragocjena knjiga, prava knjiga mudrosti, i blago onome, koji iz nje svaki dan ozbiljno čita. Sv. Bonaventura kaže: »Križ je knjiga, iz koje bi morao kršćanin svaki dan čitati, jer je u toj knjizi sadržana sva mudrost. Iz nje možeš naučiti najuzvišenije kreposti, ona ti pokazuje najsigurniji put u nebo«.

Čitajmo danas iz ove knjige samo dva poglavlja: o grdobi grijeha i o ljubavi prema Isusu.

Križ nam kazuje da je grijeh najveće i najstrašnije zlo. Istina je sv. vjere, da je Isus svojom mukom i smrću zadovoljio pravdi Božjoj za grijeh praroditelja i sve druge grijehe. Zato sabor tridentinski tvrdi, da je Isus »iz prevelike ljubavi, kojom nas je ljubio, svojom presvetom mukom na drvetu križa nama zaslužio opravdanje i za nas zadovoljio Bogu Ocu«. (sj. 6, gl. 7.). To je već prorekao prorok Izaija ovim riječima: »Doista bolesti naše On nosi, i žalosti naše uze na se. I mi smo ga držali kao gubavca, i kao da ga je Bog udario i ponizio; a on bi ranjen za bezakonja naša, izbijen bi za zločine naše; kažnjen je bio radi našega mira i njegovom smo modricom ozdravili. Svi mi kao ovce zađosmo, svaki svojim putem okrenu: a Gospodin metnu na njega bezakonja svih nas«. (Is. 53.). Zato veli sv. Pavao da je »Krist za nas umro po Pismima« (I. Kor. 15, 3.), a sv. Ivan, da nas je Isus ljubio i oprao nas od grijeha naših krvlju svojom«. (Otkr. 1, 5.).

Kršćanine, evo pogledaj križ i na njemu svoga Spasitelja. Gle njegove glave trnjem okrunjene, krvave i popljuvane. Tko ga je tako nagrdio? O mi smo to učinili ohološću i taštinom. Ruke su Isusove prikovane na križ. Kakve su to boli! Naša zla djela, naše nemilosrdne ruke prikovale su na križ one svete ruke. Njegove svete noge pribiše na križ radi naših stranputica, radi naših grešnih puteva. Pogledaj njegovo golo, bičevima izranjeno tijelo kako drhće od teške boli. Te su mu boli prouzročili gadni grijesi nečistoće. Čuj, kako Spasitelj uzdiše radi strašne žeđe. Ovo trpi Isus radi onih, kojima je trbuh bog, kojima je svrha života samo uživanje, koji za komad mesa u posne dane izdaju Spasitelja. Isus trpi žeđu radi onih, koji gadnim opijanjem brišu s duše svoje sliku Božju. Slušaj kako propetoga Isusa vrijeđaju psovkama i kletvama, a zar to isto ne čine oni nesretni kršćani, koji iz usta svojih rigaju psovke i kletve. Pogledaj još, grešniče, ono presveto Srce, kopljem probodeno, ono Srce, što je za nas istočilo i zadnju kaplju presvete krvi. Zar nisu ono Srce proboli naši grijesi mržnje, prezira, zar nisu ono Srce ranili oni, koji ne ljube Isusa?

Sveti Alfonzo, biskup od svete Agate, zovnuo je na odgovornost nekoga svećenika, koji je zlim životom sablažnjavao vjernike. Kada je došao pred vrata biskupa, vidio je na pragu položen veliki križ

s propetim Isusom. On je stao pred križem, a biskup mu ozbiljno reče: »De pogazi križ! Nije ti prvi put, što si nogama gazio po Spasitelju«. Grešnik je ganut s počitanjem pridigao križ, pobožno ga poljubio i skrušeno obećao, da će se popraviti. Tako svaki grešnik velikim grijesima gazi križ, ponovno muči i razapinje Spasitelja. I sv. Pavao veli, da grešnici »nanovo razapinju i ruže Sina Božjega«. (Žid. 6, 6.). Isto tvrdi i sv. Toma Akvinski ovim riječima: »Krist je radi naših grijeha jedanput umro. Ako dakle, kršteni čovječe, sagriješiš, koliko je do tebe, ti opet daješ zgodu, da se ponovno razapne«. Kako je sv. Petar govorio Židovima, tako on govori i svima grešnicima: »Vi se odrekoste Sveca i Pravednika — vi ubiste Početnika života«. (Dj. ap. 3.).

O kršćani, zar neće proplakati srce naše, zar se neće potresti duša naša, kada na sve ovo mislimo? Padnimo ničice pred propetim Spasiteljem, pokajmo se za svoje grijehe s tvrdom odlukom, da ćemo se iskreno ispovjediti i da ćemo grijeh zamrznuti kao najveće zlo, da nećemo više vrijeđati premilog svog Spasitelja.

Križ nam glasno govori, da treba Isusa ljubiti nada sve. Eno nam sv. Petar svima dovikuje: »On je grijehe naše sam iznio na tijelu svome na drvo, da grijesima umremo i pravdi da živimo. Njegovom ste modricom izliječeni«. (1. Petr. 2, 24.). Iz ljubavi prema nama predao se je Isus krvnicima, iz ljubavi prema nama dao se je na križ razapeti, iz ljubavi prema nama on je htio umrijeti. Sa sv. Pavlom moramo svi priznati: »On me je ljubio i predao sebe za me«. (Gal. 2, 20.).

Na groblju u Nashville, gradiću Sjeverne Amerike, kitio je čovjek stranac cvijećem jedan priprosti grob, i pri tom je plakao. K njemu pristupi građanin onoga gradića govoreći mu: »Vi sigurno kitite grob vašeg rođaka«. Stranac odgovori: »Ovdje počiva moj najbolji prijatelj. G. 1861. buknuo je građanski rat, i ja sam bio pozvan u vojsku. Tužno sam se oprostio sa ženom i djecom. Mučila me je teška briga za obitelj, jer smo bili siromašni. Onda je u zadnji čas došao onaj moj prijatelj. On mi reče: »Ti imaš brojnu obitelj, koja će zapasti u bijedu, ako izgubi hranitelja. Ja nemam nikoga, pa ću stoga mjesto tebe u rat«. Ja nisam htio pristati, ali on nije htio popustiti i otišao je mjesto mene. U ratu je bio ranjen, pa je iza dugih muka umro, i ovdje je pokopan. Ja nisam mogao mirovati, srce me je vuklo, da mu nađem grob i da ga okitim«. Onda je stranac pričvrstio na križ prijatelja tablicu s natpisom: »On je za me umro«. Zaplakao je onda stranac, a s njime i onaj građanin.

O kršćani, i mi imamo prijatelja puno boljeg, puno plemenitijeg, koji je za nas umro. To je Krist Gospodin, Spasitelj naš. On je umro za nas, ali za nas nezahvalne grešnike, on Bog umro je za nas, da mi živimo. Pa tko ne bi ljubio takvoga prijatelja! Sv. Toma od Villanove lijepo piše: »Ako o ljubavi sumnjaš i ne znaš, kakvom te je ljubavlju Bog ljubio, svjedok je križ, svjedok su čavli, svjedok su boli, svjedok je obilna rijeka krvi, gorka i pregorka smrt, koju je radi tebe podnio«. Križ je knjiga ljubavi Boga našega prema nama, a ispisana je njegovom krvlju. Ona nam govori: ljubi, ljubi Spasitelja svoga.

Pred križem Isusovim zakunimo se danas, da ćemo ga ljubiti svim srcem svojim: O Isuse, predobri Spasitelju, ti si me ljubio do smrti na križu i ljubiš me do vijeka. I ja ću tebe ljubiti nada sve i od svega srca, ljubit ću te do smrti i na sve vijeke. Amen.

USKRS

Uskrsnuće tijela

Na jednom nadgrobnom spomeniku bilo je uklesano sunce, a pod njim je bilo napisano: »Ja zalazim kao sunce«. Što znači ta slika i te riječi? Kao što sunce zalazi, da opet izađe, tako i čovjek ulazi u grob, da iz njega opet živ izađe. To je naša vjera u uskrsnuće tijela. Svi ćemo mi jednom uskrsnuti iz groba kao što je i Spasitelj uskrsnuo. Mi danas stojimo kod slavnoga groba Gospodina puni radosti i ufanja, jer je on pobjedio smrt, da i mi oživimo i nikad više ne umremo. Mi danas kod groba Gospodina ispovijedamo svoju vjeru: Vjerujem u uskrsnuće tijela.

Kada čovjek umire, duša se rastaje s tijelom i polazi na sud, a tijelo se vraća zemlji. Ali će tijelo ostati u zemlji samo do sudnjeg dana, a onda će Bog tijelo probuditi i s dušom zauvijek sjediniti. Već je prije nekih četiri tisuće godina ovu vjeru ispovijedao onaj strpljivi i pobožni Job: »Znam da Spasitelj moj živi, da ću ustati sa zemlje u posljednji dan. I opet ću se obući u kožu svoju, i u tijelu svome gledat ću Boga svojega. Ja ću ga sam vidjeti, i oči će ga moje gledati, a ne drugi: ova je nada sačuvana u mojim grudima«. (Job. 19, 25. s.). Ovom vjerom tješila je majka Makabejaca svoje sinove mučenike, kada su umirali za zakon Gospodnji. Ovo je bila vjera pravovjernih Židova, koju je potvrdio Isus Krist. On nam posve jasno ovako govori: »Ne čudite se ovomu, jer ide čas, u koji će svi, koji su u grobovima, čuti glas Sina Božjega. I izići će svi, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda«. (Iv. 5, 28, s.). Prije nego je Isus uskrisio Lazara govorio je Marti: »Uskrsnut će brat tvoj«. Marta je odgovorila: »Znadem da će uskrsnuti o uskrsnuću na sudnji dan«. Isus potvrđuje njezinu vjeru govoreći: »Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će«. (Iv. 11, 23s.). Kada je govorio o sudnjem danu, o uskrsnuću mrtvih na glas anđeoske trube, onda je svečano završio: »Nebo će i zemlja proći, ali moje riječi neće proći«. Što je Isus učio, učili su i apostoli, pa su u svoje »Vjerovanje« metnuli riječi: vjerujem u uskrsnuće tijela. Ova je vjera osvojila srca prvih kršćana, ona im je bila snaga i utjeha u krvavim progonima. Na njihovim grobovima nalazimo mnogo natpisa, koji govore o uskrsnuću mrtvih, a to isto znače i slike Jone i Lazara uklesane u nadgrobne spomenike. Kada su pogani došli da u tamnici vide sv. Perpetuu i druge mučenika, ona im je rekla: »Pogledajte nas samo dobro, da nas uzmognete opet prepoznati na dan općenitoga suda«.

Je li uskrsnuće tijela moguće? Dakako da jest, jer je to rekao Krist, vječna istina. A zašto to ne bi bilo Bogu moguće? On je iz ništa stvorio nebo i zemlju, pa zašto ne bi mogao dati život prahu ljudskoga tijela? Krist, koji je Bog, koji je sam uskrsnuo, on će i nas uskrisiti onom istom snagom, kojom je uskrisio mladića iz Naima, kćer Jairovu i Lazara. Dapače mi moramo uskrsnuti, jer je Krist uskrsnuo. On je svojim uskrsnućem dovršio djelo otkupljenja i time nam pribavio sva dobra, koja smo izgubili po grijehu prvih ljudi. Među tima dobrima jest i besmrtnost tijela. Ovu istinu nam tumači ovako sv. Pavao: »A sad je Krist uskrsnuo od mrtvih, prvenac od onih koji su umrli. Jer budući da po čovjeku

dođe smrt, i po čovjeku dođe uskrsnuće od mrtvih. Jer kako u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživjeti«. (1. Kor. 15, 52.). Zato sv. Pavao sa svom sigurnošću tvrdi: »Ako nema uskrsnuća od mrtvih, nije ni Krist uskrsnuo«. (1. Kor. 15, 13.). A Krist je uskrsnuo, pa je njegovo uskrsnuće najjasniji i najjači i najsigurniji dokaz našeg uskrsnuća.

Naše uskrsnuće traži i pravednost. Bog je u naše srce usadio neodoljivu težnju za neumrlošću i za srećom, a ta se težnja može samo onda ispuniti, ako budemo uskrsnuli od mrtvih. Prema tomu mora Bog uskrisiti naša tjelesa, da nikada više ne umru. To je pravda Božja. Ta ista pravednost zahtijeva, da jednom potpuni čovjek primi nagradu ili kaznu za svoja djela. Kada činimo dobro ili zlo, ne čini to samo duša nego i tijelo. Ali smrću propadne tijelo. Zato mora Bog i tijelu ponovno dati život, mora ga uskrisiti.

Kako će biti naše uskrsnuće? Svi će uskrsnuti, ali će samo pravednici uskrsnuti s preobraženim tijelom kao Spasitelj, a zli će ostati s ružnim tijelom. Divna će biti tjelesa preobražena. »Mrtvi će ustati neraspadljivi« veli sv. Pavao (1. Kor. 15, 52.). Preobražena tjelesa neće više moći trpjeti, bit će sjajna, jer će sjaj blažene i presretne duše odsijevati u tijelu. Dapače sakata i ružna tjelesa pravednika postat će lijepa i sjajna, jer je Isus rekao »da će pravednici sjati kao sunce u kraljevstvu Oca svoga«. (Mat. 13, 43.). Ona će biti gipka, lagana, kao duhovita, pa će moći za tili čas biti na svakom i najudaljenijem mjestu, a neće im ništa smetati, kako ni Kristu nisu smetala zatvorena vrata. Osim toga bit će tjelesa blaženika u potpunom skladu s dušom, i neće se tijelo boriti s dušom, kako to sada biva.

Vjera u uskrsnuće naša je utjeha i nada. Kršćanski su mučenici strpljivo podnosili muke vjerujući da će jednom biti proslavljeni na dan uskrsnuća. Kada su sv. Arkadiju odrezali ruke i noge, govorio je: O, vi sretni udovi, koji ste postali vrijedni da Bogu služite. Dok ste bili spojeni s mojim tijelom, ja vas nisam tako volio kao sada, kad vas vidim rastavljene od tijela. Mi moramo biti kratko vrijeme rastavljeni, da se napokon s našim Kraljem u vječnoj slavi sjedinimo, da mi vi smrtna uda budete jednom povraćena kao besmrtna«. Ako i mi trpimo i svoje tijelo obuzdavamo, nećemo se kajati, jer ćemo slavno uskrsnuti. Iza truda proljetnoga doći će utjeha žrtve, iza tegoba zime dolazi blago proljeće, iza mraka izlazi opet sunce, iza suza na ovoj zemlji zasjat će nam potpuna sreća uskrsnuća. Zato nas i Crkva divno tješi u predslovlju mise za pokojne: »U Kristu nam je zasjala nada blaženoga uskrsnuća, te premda nas ožalošćuje sigurni udes umiranja, ipak nas tješi obećanje budućeg uskrsnuća. Jer tvojim se vjernicima, Gospode, život mijenja, ne oduzimlje; i kada se razori kuća ovoga zemaljskog boravka, pripravlja se vječni stan na nebesima«.

Pišući sv. Pavao Korinćanima o uskrsnuću tijela ovako završuje: »Bogu hvala, koji nam dade pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu. Dakle braćo moja ljubezna, budite čvrsti i nepokolebivi i napredujte svagda u djelu Gospodnjem, znajući da trud vaš nije bez ploda u Gospodinu«. (1. Kor. 15, 57.). Budimo i mi čvrsti i nepokolebivi u službi slavnoga Spasitelja, jer samo onda neće biti trud naš bez ploda, jer ćemo samo onda s Kristom slavno uskrsnuti. Krist je uskrsnuo uistinu, aleluja — i mi ćemo uskrsnuti uistinu aleluja!

Uskrsni ponedjeljak

Isus tješitelj

Današnje evanđelje posebno je lijepo i nježno. Ono nam prikazuje uskrsnuloga Isusa mila i blaga, koji donosi utjehu i radost. Prikazuje nam Onoga, koji svim bijednima i plačnima govori: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan, i naći ćete pokoj dušama svojima«. (Mat. 11, 28. s.).

Pratimo danas Isusa i dvojicu učenika u Emaus, da i mi u srcu oćutimo uskrsnu radost i utjehu.

Predveče na dan uskrsnuća Isusova idu dva njegova učenika u selo Emaus. Oni idu pognute glave, ne osjećaju proljetne ljepote, ne zanosi ih sjaj sunca i pijev ptica. Oni su tužni, i ne mogu se utješiti radi smrti Učitelja. Sjećaju se strašnoga prizora s Kalvarije. Onaj ih je događaj silno zbunio, uzdrmao njihovu vjeru i oslabio ufanje, ali ljubav prema Isusu bila je još uvijek duboko u njihovom srcu. Oni se putem razgovaraju o svojoj nevolji. I gle, eno za njima ide Isus pun miline i dobrote. On ih stiže i blago pita: »Kakovi su to razgovori, što ih vodite među sobom na putu?« Oni se trgnuše, pogledaše u njega, ali ga ne prepoznaše. Oči i glas toga stranca osvajaju srce učenika, i jedan mu odgovori: »Zar si ti jedini stranac u Jeruzalemu, i ne znaš, šta se u njem dogodilo ovih dana?« Pa mu počeše povjerljivo iznositi svoju žalost i sumnju. Govorili su o Isusu proroku i čudotvorcu i dobročinitelju naroda, koga su razapeli glavari svećenički. Žalosno mu priznaju svoju sumnju: »A mi se nadasmo, da će on otkupiti Izraela, ali sad je iza toga svega treći dan, kako se to dogodilo«.

Što opažamo u ovom događaju? **Vjera je učenika oslabila, i otale ona žalost i potištenost.**

Ne može biti u srcu prave potpune radosti bez tvrde vjere. Isus će utvrditi njihovu vjeru, i nestat će žalosti. A što je zapravo privuklo Isusa k ovim učenicima? Njihova ljubav prema njemu. O kako oni o Isusu govore rado i sa zanosom. U kojem srcu tinja iskra ljubavi, ono srce ne može Bog zapustiti, ono će napokon naći sreću u Bogu.

Kada su učenici Isusu otkrili dušu, onda im on poče liječiti rane duše. Glavna rana na njihovoj duši bila je ta, što su se sablaznili radi sramotne smrti Isusove na križu. Njima je Isus već prije smrti rekao: »Sin čovječji treba da se preda u ruke ljudske. I ubit će ga, i treći će dan uskrsnuti«. (Mat. 17, 22. s.). Zato ih sada kori: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što su govorili proroci. Nije li trebalo da to Krist pretrpi i tako uđe u slavu svoju?« Iza toga im je tumačio sve ono, što je o njemu pisano u Sv. Pismu.

Teška je za svakoga čovjeka nauka o križu. Nema ništa težega za našu narav, nego li nositi križ. **Ali bez križa nema spasenja.** Krist nas to uči. On je trpio i tim je putem ušao u slavu svoju, a mi bismo htjeli bez trpljenja unići u slavu Božju. Tu nauku o kraljevskom putu svetoga križa dobro su shvatili učenici Isusovi. Tako su sv. Pavao i Barnaba govorili svojim učenicima: »Da ustraju u vjeri, jer nam valja kroz mnoge nevolje unići u kraljevstvo Božje«. (Dj. Ap. 14, 22.). Ovu su nauku shvatila i ona dva učenika, što su išla

u Emaus. Riječi Isusove razbile su njihovu sumnju, tama nevjere pomalo je ostavljala njihovu dušu, i svijetlo radosti i utjehe unišlo je u nju. To su poslije i sami priznali govoreći: »Nije li gorjelo srce naše u nama, kad nam je govorio putem i kad nam je tumačio Pisma«.

Mi se u svojoj kratkovidnosti previše tužimo na križeve, a ne vidimo, kako su oni nešto neizbježivo i ujedno potrebno. O koliko se puta kršćanska duša ogrešuje o Božju dobrotu: »Zašto me Bog tako muči? Zašto ova bolest, ova nevolja, ovo siromaštvo?« Izbijmo si iz glave ludu misao, da je Bog kao neki mučitelj. Ne, nipošto ne! On je dobri Otac, koji nam često daje gorki lijek za ozdravljenje naše duše. Jednom ćemo u vječnosti stajati začuđeni i zadivljeni pred svijetlom providnosti, mudrosti i dobrote Božje, onda ćemo istom jasno razumjeti tajnu trpljenja.

Nekom starom iskusnom župniku dođe odlična i bogata gospođa moleći ga za savjet. Kazivala mu je: »Velečasni, ja sam previše prionula uz ovaj svijet i uvijek padam u svoje stare teške grijehe. Obavila sam i duhovne vježbe, često sam se ispovijedala, milostinju sam davala, a sve to nažalost nije pomoglo. Recite mi, koje mi još sredstvo preostaje«. Župnik joj mirno reče: »Gospođo, još vas treba da snađe nesreća«. I tako je bilo. Domalo je gospođa izgubila veći dio svoga imetka, i njezini su joj najbliži rođaci pomrli. Došla je opet župniku i rekla: »Nesreća me je napokon dovela Bogu«. Zar se slično često ne događa? Možda je i vas već nevolja privela Bogu, te vas izvela na put spasenja.

Kada su učenici sa Isusom došli do sela, on se je činio da ide dalje. Učenici su ga srdačno molili: »Ostani s nama, jer se bliži večer, i dan je već na izmaku«. Isus je ostao s njima, jer ga je zvala njihova ljubav. Stara je latinska poslovica: »Gost dolazi, Krist dolazi«. Ta nas poslovica uči, kako je ljubav prema bližnjemu Bogu draga, i on ju nagrađuje svojim blagoslovom, i radošću i utjehom. Zaista je naše srce nekako posebno radosno, kada smo nekom učinili ljubav. Sada uz Uskrs, pomozimo siromahu i potrebnome, da se i k nama svrati Isus; i da nam se uveća uskrsna radost.

Isus je s učenicima sjedio za stolom. Oni su mu kao gostu dali čast domaćine, da dijeli kruh. On je onda uzeo kruh, blagoslovio ga, prelomio i dao učenicima. I otvoriše se oči njihove, i upoznaše ga, a njega nestade ispred njihovih očiju. Velika sveta radost obuze duše učenika. Ova ih je radost potjerala natrag u Jeruzalem, da jave braći sreću: »Vidjeli smo Gospodina«. Sv. Augustin i Ivan Zlatousti misle, da je Isus za stolom pretvorio kruh u svoje presv. Tijelo i tako pričestio učenike. Vrlo vjerojatno. Slušajući riječi Isusove učenici su okajali svoju nevjeru, i njihovo je srce usplamtjelo ljubavlju prema njemu, pa im stoga daje za nagradu sv. pričest. Ovo je bio vrhunac njihove radosti. Upamtimo, da i nama ispovijed i sv. pričest moraju biti glavni dio uskrsnog veselja.

»Ostani s nama, gospodine Isuse!« Za ovu veliku milost zamolimo Isusa. U naše doba zamračuje nevjera, pokvarenost, sebičnost i kršćanske duše. Zato treba da je Isus s nama. »Ostani s nama, slavni Isuse. Ti Svijetlo svijeta, ostani kod nas, jer se mrak hvata u našim dušama. Ostani s nama i nikada nas nemoj ostaviti«. Amen.

Spasovo

Put u nebo

Neki je slikar naslikao ovaku sliku: Putem ide starac, oko njega svuda naokolo sumrak. Iz toga sumraka diže se put uz stepenice. Na vrhu stepenica počinje lijep vrt sav obasjan blagim svijetlom, koje pomalo prodire u donju tamu. U onom svijetlu sja u posebnom divnom svijetlu prekrasan lik Krista, koji radosno očekuje putnika. Mi svi putujemo u vječnu domovinu, a Krist nas Gospodin čeka, da svoje vjerne sluge obaspe neizmjernom srećom svoga neba. Do nas je stalo, hoćemo li postići tu sreću.

Razmišljajmo danas o putu, koji vodi u nebo. To je put Božjih zapovijedi, put ljubavi i milosrđa i put križa i put molitve.

»Neće svaki, koji mi govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima«. (Mat. 7. 21.). Ali tko čini volju Oca nebeskoga? Svakako onaj, koji vrši zapovijedi Božje i crkvene vjerno i savjesno, koji se ne boji poteškoća na tom putu. Samo krštenje, samo kršćansko ime neće te dovesti u nebo, nego kreposna djela. Kršćanima samo po imenu prijeti Isus, jer će ih osuditi govoreći: »Nikad vas nisam poznao, odlazite od mene, koji činite bezakonje«. (Mat. 7, 23.). Katolik mora biti kao onaj, koga Isus naziva razboritim čovjekom: »Svaki dakle, koji sluša ove moje riječi te ih izvršuje, bit će kao razboriti čovjek, koji sagradi svoju kuću na stijeni. I zapljušti pljusak i navali bujica, i dunuše vjetrovi, i udariše na kuću onu, i ne pade, jer bijaše sagrađena na stijeni« (Mat. 7. 24. .). Samo solidan, potpun kršćanin može izbjeći svim nepogodama i pogiblima života i sretno stići u nebo, u domovinu svoju, Učitelju i Spasitelju svome.

U glasovitoj duždevoj palači u Veneciji nalazi se velika slika svih vladara republike Venecijanske. Samo jednog vladara nema na slici. Nema Marina Falieri. Na mjestu, gdje bi trebala da bude njegova slika, naslikan je crni zastor. A zašto to? Zato, jer je Falieri bio izdajica domovine. Pazi, kršćanine, na svoje mjesto u nebu, koje ti je pripravio Isus. Budeš li mu vjeran, ti ćeš jednom zauzeti ono mjesto sreće i slave među njegovim vjernim borcima. Budeš li izdajica Krista i Crkve, onda će ostati tvoje mjesto prazno na tvoju vječnu sramotu i nesreću.

Put koji vodi u nebo jest i put ljubavi i milosrđa. To su dobro shvatili kršćani, i oni su zadivili pogane svojom djelotvornom ljubavi. Zaviri u katakombe i naći ćeš na grobovima ove natpise: »Ljubitelj siromaha — Otac i prijatelj bijednika — Luka spasa za sirote — Stanica prosjaka«. Taj put u nebo označio je sam Isus, kada ga je neki književnik upitao: »Učitelju, što ću činiti, da dobijem život vječni?« Isus ga je sjetio zapovijedi o ljubavi, a onda mu je pripovijedao onu divnu priču o milosrdnom Samarjaninu. Iza dovršene priče reče mu: »Idi, i ti čini tako!« Tako govori Isus i nama. Katolik mora biti učenik milosrdnoga Spasitelja i dijete Crkve milosrđa. Tko hoće u nebo u naručaj vječnog Milosrđa, mora biti i sam milosrdan. Može se reći, da u nebu nema onih, koji nisu činili djela milosrđa. A može se i to reći, da je mnogom grešniku baš djelotvorna ljubav otvorila nebo. Zato je pravo govorio stari Tobija svome sinu: »Od imetka svoga udjeljuj milostinju, i nemoj odvraćati

lica svojega ni od jednog siromaha, jer tada se neće ni od tebe odvratiti lice Gospodnje — — — jer milostinja oslobađa od svakoga grijeha i od smrti, i ne pušta da duša dođe u tmine (Tob. 4, 7, 11.).

Neki vrtlar bio je veoma milostiva srca. Kada bi davao milostinju govorio bi: »Opet moram baciti jabuku preko plota«. Kada su ga upitali, što to znači, on bi ovako pričao: »Jednom sam dopustio dječacima, da uniđu u moj voćnjak i da jedu jabuka koliko hoće, ali sam im rekao, da nijednu ne smiju sa sobom ponijeti. Jedan domišljati dječak bacio je puno jabuka preko plota, pa ih je poslije pokupio. On nije iz voćnjaka ništa ponio, a ipak se je opskrbio jabukama.« Onda bi vrtlar nadovezao poduku: »Tako ni mi ne možemo sa zemlje u vječnost ponijeti niti novca niti drugih zemaljskih dobara, ali ih možemo na neki način prebaciti na drugi svijet čineći dobra djela zemaljskim dobrima. Tamo ćemo ih iza smrti naći i po njima steći od Boga plaću u vječnom nebu«.

Križ je također siguran put u nebo. Krist je trpio, a onda je bio proslavljen. On je apostolima i svima nama prorekao, da ćemo morati trpjeti i križ nositi. Dapače je on rekao, da je samo onaj njega dostojan, koji bude za njim nosio križ: »Tko ne uzme križa svoga i ne ide za mnom, nije mene dostojan«. (Mat. 10, 38.). Put križa vodi u nebo. Zato se je i sv. Pavao tješio u nevoljama: »Ja sudim da stradanja sadašnjeg vremena nisu ništa prema slavi, koja se ima otkriti u nama«. (Rim. 8, 18.).

Još ima jedan put, bez kojega ne možemo u nebo — a taj je molitva. Poznate su svima riječi Gospodina: »Bez mene ne možete ništa učiniti«. Bez njega ne možemo ništa, a pogotovo bez njega ne možemo postići nebo. Ali nas on isti uvjerava: »Molite i dat će vam se«. Zato je mogao Tertulijan reći čudne riječi: »Molitva jest jedina moć, pred kojom se Bog sagiba«. Uz rad za nebo i molimo, pa će nas to dovesti do neba, jer je molitva ključ neba.

Zloglasni vođa socijaldemokrata rekao je: »Mi nebo ostavljamo anđelima i vrepcima«. Kako je to glupa šala! Težnja za vječnom srećom zapisana je na dnu ljudske duše, kako je već rekao David: »Kao što čezne jelen za izvorvodom, tako čezne duša moja za tobom, o Bože. Žeđa duša moja Boga jakoga, živoga: Kada ću doći i pokazati se pred licem tvojim«. (Ps. 41, 1. s.). Pogotovo čovjek u nevolji diže oči k nebu. Sjetimo se one strašne nesreće iz g. 1912. kada se je potopio silni parobrod Titanik. Onda je poginulo 2000 ljudi, a spasilo se je 750. Nije se onom zgodom nitko šalio s vječnošću. Vidjevši pred sobom smrt ljudi su se sjetili vječnosti i pjevali su ganutljivu pjesmu: »Bliže, o Bože moj, želim ti doć. Iz ove nemile zemaljske doline želim ti doć. Na svijetu ovome ljudi se mijenjaju, ali sve je varka sve — samo ti ne. Bliže, o Bože moj, želim ti doć«.

Pogledajmo k nebu. Tamo je Spasitelj naš, on nas čeka. O Isuse, vidim da je sve na svijetu nestalno, da nema prave sreće ovdje. Ti si jedina i stalna moja sreća. Tebi, o Bože moj, ja želim doći. O Isuse, ispuni želju srca moga i bit ću sretan.

Duhovi

Darovi Duha Svetoga

Crkva danas pod sv. misom govori ove riječi: »Šalješ Duh svoj i postaju i obnavljaš lice zemlje.« Doista je Duh Sveti svojim dolaskom stvorio novo pokoljenje, novi rod kršćana i po njima obnovio lice zemlje. Divan je Duh Sveti u darovima svojim. P r o m a t r a j m o d a n a s o d a r o v i m a n j e g o v i m: o d a r u m u d r o s t i, r a z u m a, s a v j e t a, j a k o s t i, z n a n j a, p o b o ž n o s t i i s t r a h a B o ž j e g a.

Dar mudrosti jest onaj dar Duha Svetoga, po kojem čovjek sve prosuđuje po Božjim načelima. Lažna mudrost teži samo za vremenitim, za onim što godi tijelu i prema tome sve sudi i radi. Prava mudrost pita uvijek: »Šta mi to koristi za vječnost?« Ona je uvjerena o istini, što ju čitamo u glasovitoj knjizi »Nasljeduj Krista«: »Taština je nad taštinama i sve je taština osim ljubiti Boga i njemu jedinomu služiti.«

Car Oto III. putujući u Italiju pohodio je pustinjaka sv. Nila. Car mu je htio iskazati svoju milost pa mu je rekao: »Zamoli od mene koju milost, i dat ću ti sve, što poželiš.« Svetac je digao ruke kao na molitvu govoreći caru: »Jedino što od tebe želim jest ovo, da misliš na spas svoje duše. Ako si ti i car, ipak ćeš umrijeti i onda ćeš kao i svaki drugi čovjek morati položiti Bogu račun.« Ovo je bio pravi mudrac. Poslušaj i ti njegov mudri savjet.

Dar razuma oslobađa naš razum od tame, od zablude, on čini da shvaćamo istine vjere, da nam budu jasne zapovijedi Božje i kršćanske dužnosti. Kako su bili apostoli slabi u vjeri, kako su slabo shvaćali Isusovu nauku, ali ih je Duh Sveti po obećanju Isusovu »uputio u svu istinu« (Iv. 16,13), pa su oni postali učitelji naroda. Nama je svima potrebno vrhunaravsko svijetlo i pomoć da uzmognemo shvatiti vrhunaravske istine vjere i po njima živjeti. Sv. Klement Hofbauer gledajući neku sliku na zidu reče: »Ja više vjerujem da je Bog u tri osobe, nego da ova slika visi na zidu, jer moja osjetila mogu prevariti, ali Bog ne.« Zato molimo često Duha Svetoga za dar razuma, da dobro shvatimo istine vjere, da nam vjera bude uvijek čvrsta i nepokolebiva.

Dar savjeta jest dar Duha Svetoga, po kojem uvijek odabiremo ono što je za naše spasenje, po kojem se snalazimo u kušnjama, po kojemu možemo i drugim dobro savjetovati. Dar savjeta osobito treba čovjeku, kada si izabire zvanje, kada kani sklopiti ženidbu, pa i u svim drugim važnijim zgodama života.

Sjetimo se ovdje one lijepe priče o junaku Herkulu. Herkule, mladi junak, pođe u svijet. Došavši na jedno raskršće nije znao, kamo bi krenuo. Ondje su stajale dvije mlade žene. Jedna ga je zvala da pođe za njom i obećala mu je sve slasti ovoga života. Druga je mladića zvala da pođe njezinim putem muke i borbe, koje će mu donijeti i radost i slavu. Mladić je odabrao put muke i borbe, onaj trnoviti put kreposti. Tako i mi često stojimo na raskršću. Zove nas svijet i nudi nam tjelesne slasti, zove nas Bog i nudi nam križ, koji donosi pravu radost i utjehu i slavu. Zamolimo u tim zgodama od Duha Svetoga dar savjeta, da odaberemo pravi put.

Dar jakosti čini čovjeka jakim i ustrajnim u dobru, pruža nam snagu, da svladamo sve poteškoće i sve obzire, dapače da budemo

pripravni i umrijeti za Boga. Milost Duha Svetoga učinila je od slabih i plašljivih apostola junake i mučenike. Ne dajmo stoga da nas vrag zavara mišlju: »Pretežak je zakon Kristov.« Sveti nas Bernardo hrabri ovim riječima: »Što je po naravi nemoguće, to po milosti Božjoj može postati ne samo moguće, nego i lako.« Medu mučenicima ima i djece i djevica i žena i staraca. Stoga kaže sv. Bazilije: »Po milosti Duha Svetoga u svakom je svecu nešto Božanskoga. I sveci su bili slabi ljudi, ali su u Bogu postali nesavladivi junaci.«

G. 1596. za progona katolika u Japanu bila su mučena i tri dječaka. Dvanaestgodišnjem Ljudevitu nudi carski namjesnik časti i službu, ako se odrečc vjere. Mladi junak odgovara: »Uz tu pogodbu ja neću da živim, jer bih morao radi jadnog i kratkog života izgubiti sreću vječnog života.« Ovo si i mi uzmimo k srcu. Budimo jaki u vjeri, budimo jaki i stalni u vršenju kršćanskih dužnosti, jer što nam koristi sve, ako dušu izgubimo.

Dar znanja. Po ovome daru dobivamo ono pravo i potrebno znanje o Bogu i spasenju. Kako je zgodno rekao neki dobar katolik: »Sve znade, tko se znade spasti«. Mnogi je učenjak propao za uvijeke, jer nije imao pravoga znanja. A kako ljudi malo nastoje da steku dostatno znanje o vjeri. Dobro je spomenuti nešto veoma obično i ujedno žalosno. Mnogi i mnogi katolici, koji su učili katekizam, poslije ga nikada ne uzimaju u ruke. Oni misle da je katekizam samo za djecu, ali je to upravo ludo mišljenje. Katekizam je knjiga za sve: i za djecu i za odrasle i za neuke i za učene. Katekizam treba često i pažljivo čitati te ozbiljno razmišljati o pročitanim istinama. Pokušaj samo, pa ćeš vdjeti, da to nije dosadno, a pogotovo da nije suvišno i bez koristi.

Glasoviti sveučilišni profesor u Parizu Joufroy rekao je pred smrt svojim prijateljima ove značajne riječi: »Ja poznam knjižicu, koju djeca uče napamet, i u kojoj su riješena sva životna pitanja. Čitajte ovu knjižicu svi bez iznimke. Ova je knjiga katekizam.« Ovako je govorio čovjek učenjak, i njemu je katekizam bio od velike vrijednosti. Čitajmo i mi često katekizam, a onda čitajmo dobre katoličke knjige i časopise, da stečemo znanje o vjeri i Bogu.

Dar **pobožnosti** potiče na vršenje dužnosti, na molitvu, na revnost, ljubav i pravednost. On odstranjuje lijenost i dosadu u službi Božjoj, te ju čini slatkom.

U nekom društvu htjele su gospođe znati, koja ima najljepšu ruku. Zamolile su nekoga gospodina, da on to odluči. On pogleda sve ruke i reče: »Nažalost ne mogu odmah odlučiti. Najprije moram pitati siromahe, jer je najljepša ona ruka, koja daje milostinju.« Tako i mi možemo reći: Najljepše su ruke milosrdne, najljepše su oči nevine, najljepše je lice stidljivo, najljepša usta, koja mole i koja istinu govore, najljepše noge, koje idu putem kreposti. A to znači biti pobožan.

Dar straha Božjega čini da se bojimo Boga i njegove kazne, ali da ga ujedno ljubimo. Ovaj strah mora biti sinovski, strah dobroga djeteta, koje se čuva i najmanje uvrede. Strah Božji treba svakom za spasenje. Sv. Pismo tvrdi: »Strah Božji izvor je života, da se uklone od propasti smrti.« (Posl. 14, 27.)

Molimo Duha Svetoga, da nas obaspe svojim darovima. Malo se kršćani mole Duhu Svetome, a to je zlo. Molite i dobit ćete. Apostoli su molili i dobili su obilno milost Duha Svetoga. Naučimo se na to da svaki dan barem nešto izmolimo njemu na čast, pa ćemo i mi dobiti potrebite milosti za dobar i krepostan kršćanski život.

Duhovski ponedjeljak

Redovništvo

Dolaskom Duha Svetoga počela je obnova ljudskoga roda. Ljudi su počeli ostavljati svoje bogove s njihovim opačinama, mekoputnici postaju čisti pokornici, bogataši se odriču bogatstva u korist prezrenih siromaha, okrutnici se pretvaraju u blage jaganjce, ljudi bez milosrđa postaju anđeli ljubavi — ljudi pogani i Židovi slijede Krista propetoga. Mnogi kršćani u svojoj revnosti i ljubavi prema Bogu još nisu zadovoljni, pa ostavljaju sve, da se posvete posve Bogu u siromaštvu, pokori, čistoći i molitvi. Ovo su početnici savršenijeg redovničkog staleža u Crkvi Kristovoj.

Razmatrajmo danas na čast Duhu Svetome o redovništvu.

Povijest redovništva počinje s poviješću Crkve Kristove. Već u prvo doba kršćanstva mnogim kršćanima nije bilo dosta samo vršiti zapovijedi Kristove, nego su htjeli da budu prava slika njegova. Oni su prigrlili i njegove savjete, te su se odrekli imanja i živjeli u potpunoj čistoći, molitvi, postu i samoći. Oni su se zvali askete t. j. ljudi, koji su se vježbali u duhovnom životu. Askete su s vremenom ostavljati svoje domove i povlačili se u pustinju, da mogu mirnije Bogu služiti. Koncem 3. stoljeća mnogi su kršćani odlazili u pustinju, osobito Egipatsku, da samo za Boga žive, i njih su prozvali pustinjacima. Tako je uz crvenu ružu mučeništva procvao i bijeli ljiljan redovničkog života. Prvi najpoznatiji pustinjaci bili su sv. Pavao i sv. Anto. Pustinjaci su živjeli svaki za se, a učenik sv. Ante, sv. Pahomije zavede zajednički život. On je osnovatelj samostanskoga života. Isti je svetac osnovao i ženski samostan, u kojemu je bila glavaricom njegova sestra. Ovi su samostani primili poslije pravila sv. Bazilija. Pravila su bila veoma stroga, pa su i pustinjaci živjeli veoma strogo. Sv. Ivan Zlatousti, njihov suvremenik, opisao je njihov život. Oni su ustajali veoma rano još prije zore. Iza molitve i pjevanja psalama bavili su se čitanjem sv. Pisma ili prepisivanjem knjiga. Iza toga su išli u crkvu na zajedničku molitvu. Dan bi završavali molitvom i ozbiljnim razmatranjem o sudu Božjem. Preko dana su se bavili i ručnim radom, a dobitak od toga davali su siromasima. Govoriti nisu smjeli, hrana im je bila kruh i voda, odijelo posve prosto, ležaj im je bila rogozina prostrta po podu. Bili su jedno srce i jedna duša, zadovoljni i veseli. Za kratko vrijeme narastao je broj pustinjaka do sto tisuća. Iz svoje kolijevke, epipatske pustinje, širilo se je redovništvo po svem istoku, a manje na zapadu.

Na zapadu počinje cvat redovništva sa svetim opatom Benediktom. On je osnovao svoj glasoviti samostan na brdu Monte Cassino blizu Napulja. Njegova je sestra sv. Skolastika uvela pravila svog brata u ženske samostane. Red sv. Benedikta raširio se je brzo po svem zapadu. On se je bavio ručnim radom i poljoprivredom i znanošću, a glavna mu je svrha bila savršeni kršćanski život. Njihovi su samostani postali utočišće siromaha i nevoljnika, kolijevka znanosti i umjetnosti, škola za podizanje poljodjclstva i obrta. Oni su stekli neumrle zasluge za kulturu cijele Evrope. Prema pravilima benediktinaca razvili su se i drugi strogi redovi kao kartuzijanci, cistercite i trapisti. U 13. stoljeću nastali su dominikanci i franjevci, koji su svo-

jim primjerom i propovijedanjem podigli palo ćudoređe i oživjeli duh kršćanski. Baš u doba kada je Luter ustao proti Crkvi, podigla je Božja providnost red isusovaca, da pomogne Crkvi u onim teškim vremenima. Uz ove redove nastali su i mnogi drugi redovi, muški i ženski, a svrha im je bila odgoj mladeži ili njega siromaha i bolesnika ili pučke misije ili koja druga plemenita svrha.

Redovnici su cvijet, kojim je Duh Sveti okitio katoličku Crkvu, oni su njezin ponos, oni su dokaz njezine svetosti i veličine. R e d o v n i c i s u l j u d i B o ž j i i C r k v e i d o b r o t v o r i č o v j e č a n s t v a.

Redovnici se posve predaju Bogu po zavjetima čistoće, siromaštva i poslušnosti. Zar ovo nisu junaci, zar ovo nisu ljudi Božji! Njima se dive i nekatolici dobre volje i žale, što njihove crkve nemaju takvih Božjih ljudi! Sv. Benedikto u svojim pravilima ističe: »Ništa nije preče od rada za Boga, u svemu neka se slavi Bog.« Njegovo načelo i načelo svih redovnika jest ovo: »Moli i radi.« Kako plemenito i uzvišeno! Sv. Franjo Asiški htio je da njegovom redu bude životna zadaća: »Bog moj i sve moje«, a sv. Ignacije slično govori: »Sve na veću slavu Božju.« Sveti papa Pijo IX. s pravom je nazvao redovnike »izabranim četama vojske Kristove, koje su bile uvijek branič i ures kršćanskom i građanskom društvu.« Ovi su ljudi Božji ujedno i ljudi Crkve, jer su joj dali puno velikih svetaca, velikih učenjaka, znamenitih papa i biskupa.

Redovnici su i dobrotvori čovječanstva. Oni sebe posvećuju i time daju i ljudima u svijetu dobar primjer. Oni se čuvaju grijeha, svladavaju svoja zla nagnuća, posvećuju se molitvi i teže da se što više približe Bogu. Mnogi provode osobito strog život. Tako trapisti ustaju obično u 2 sata u noći u nedjelje pola sata prije, a na svetkovine u 1 sat iza ponoći. Uz molitvu rade naporno cijeli dan. Hrana im je jednostavna, a nikako ne jedu mesa, ribe ni jaja. Uza sve to su obvezani na neprestanu šutnju. Molitva i pokornički život redovnika donosi svima korist, jer su oni kao munjovod, koji od ljudi odvodi srdžbu Božju i privlače s neba blagoslov.

Redovnici su bili dobročinitelji čovječanstvu i u vremenitom i duhovnom pogledu. Oni su predobivali poganske narode za Krista te ih oplemenjivali. To oni čine i danas u misijama. Oni su i danas primjerom i pučkim misijama apostoli, koji dovode Kristu zalutale ovce. Oni su od davnine gojili u svojim školama znanje, graditeljstvo i umjetnost, obrt i poljodjelstvo. Nijedno društvo ne radi kao redovništvo onako požrtvovno za siromahe, nemoćne, bolesne. Što su redovnici za čovječanstvo opazilo se jasno istom onda, kada su ih protjerali. G. 1833. protjerali su redovnike iz Portugala, pa je odmah iza 20 godina bilo siromaha 7 puta više, a prosjaka 4 puta više. Gdje su protjerali redovnike, odmah je znatno spao broj sirotišta, bolnica i škola. G. 1844. vijećalo je povjesničko društvo na sveučilištu u Cambrigde (Kembrič) o ukidanju samostana u Engleskoj. I ti su učenjaci protestanti izjavili: »Ukinuće samostana po Henriku VIII. bila je za zemlju neiskazana nesreća.«

Molimo se za redovnike, da postignu ono, za čim teže, a svi se ugledajmo u njih, te radimo požrtvovno za spas svoje duše i spas bližnjega i za slavu Božju.

Presveto Trojstvo

Tajna presv. Trojstva

Svaki je dan posvećen presv. Trojstvu, a osobito nedjelja, koja je dan Gospodnji, dan trojedinog Boga. Ipak je Crkva uvela još i posebnu svetkovinu presv. Trojstva, da se na svečani način poklonimo najvećoj i najdubljoj tajni na nebu i na zemlji, da se sjećamo neizmjerne ljubavi jedinog pravoga Boga: Oca i Sina i Duha Svetoga.

Šta nas uči vjera o Bogu? Uči nas, da je jedan Bog i da su u Bogu tri osobe.

Bog je neizmjerno savršen duh, gospodar neba i zemlje, od koga nam je sve dobro. Ovo nam je rekao sam Bog, kada je pozvao Mojsija, da izvede narod Izraelski iz Misira. Mojsije reče Gospodinu: »Evo idem k narodu i reći ću mu: Bog otaca vaših poslao me k vama. Ako me zapitaju: Kako mu je ime, što ću reći?« Bog odgovori: »Ja sam, koji jesam. Tako ćeš reći sinovima Izraelovim: Onaj, koji jest, poslao me k vama.« (2 Mojs. 3.) Ovo ime Božje: Onaj, koji jest, najbolje označuje neizmjerno biće Božje. Onaj, koji jest, živi od vijeka i neće nikada prestati, on je potpuna neovisnost, on je u sebi i po sebi blažen. On, koji jest, izvor je svakoga života i svega što je na nebu i na zemlji. Zato sv. Ivan piše o Bogu: »Ja sam alfa i omega (početak i svršetak), govori Gospodin Bog, koji jest, koji bijaše, i koji će doći, svemogući.« (Otkr. 1, 8.) Zato su u Bogu sve savršenosti: Bog je vječan, nepromjenljiv, svudašnji i sveznajući, premudar i svemogući, neizmjerno svet i pravedan, dobrostiv i milosrdan, istinit i vjeran. Sve što čovjek dobra i savršena samo pomisliti može, sve to daleko zaostaje za dobrotom i savršenošću Božjom. »Gospodine, nema tebi slična«, divi se Bogu prorok Jeremija, »ti si velik i veliko i moćno je tvoje ime.« (Jer, 10, 6.). I prorok David klanja se veličanstvu Božjem govoreći: »Svaki dan blagoslivljam tebe i hvalim ime tvoje u vijeke i u vijeke vjekova. Velik je Gospodin i neizmjerne hvale dostojan, i njegovoj veličini nema kraja.« (Ps. 144, 2 s.)

U ovom beskrajno savršenom Bogu tri su osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Ovu tajnu nije Bog potpuno otkrio u Starom Zavjetu radi sklonosti Izraelaca k višeboštvu, ali se ipak u svetom Pismu na mnogo mjesta govori o više Božanskih osoba. Osobito je važan psalam 109., koji počinje s riječima: »Reče Gospodin Gospodinu mojem: Sjedi s desne moje.« Gospodin u Starom Zavjetu znači uvijek Bog, pa eto Bog govori Bogu, Otac vječni govori Sinu, obećanom Spasitelju. Ove je riječi i sam Isus o sebi protumačio, a i sv. Pavao njima dokazuje Božanstvo Isusovo. U tome psalmu govori se o Ocu i Sinu, a oni se spominju i na drugim mjestima svetih knjiga. Isto je tako često i govor o Duhu Svetome, kada se spominje Duh Božji, Duh Gospodina, Duh usta Božjih. I Židovi su u vrijeme Kristovo makar i nejasno znali, da je u Bogu više osoba, pa se ne bune, što Isus govori o Sinu Božjem i o nebeskom Ocu i Duhu Svetome. Dapače Kajfa pita svečano Isusa: »Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin Božji.« (Mat. 26, 63.) Kada je došlo vrijeme, da Sin Božji uzme na se tijelo čovječje, onda je Bog potpuno otkrio tajnu o presv. Trojstvu. Anđeo Gabrijel govori prečistoj Djevici: »Duh će Sveti doći na tebe i sila će te Svevišnjega osjenit; zato će se i sveto,

što će se roditi od tebe, zvati Sin Božji.« (Luk. 1, 35.) A sam naš Gospodin Isus Krist govori često jasno i bez svake sumnje, da su u Bogu tri osobe. Osobito jasno govori on u današnjem evanđelju šaljući apstole u svijet, da krste u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Tu se daje svim trima Božanskim osobama ista moć i jednaka čast. Ovu nam tajnu ne bi čovjek nikada otkrio svojim umom, pa ju je morao objaviti sam Bog. Ovu nam tajnu zgodno tumači tako zvano vjerovanje Atanazijevo: »Katolička vjera traži, da se klanjamo jednom Bogu u Trojstvu i Trojstvu u jedinstvu... Otac je Bog, Sin je Bog, Duh Sveti je Bog, a ipak nisu tri boga. nego samo jedan Bog... Otac nije od nikoga učinjen, stvoren ili rođen. Sin je od Oca, ali ne učinjen ili stvoren, nego rođen. Duh Sveti nije od Oca i Sina stvoren ili učinjen ili rođen, nego on izlazi od Oca i Sina.«

Tajna je o presv. Trojstvu otkrivena čovjeku, ali ipak čovjek stoji pred tom tajnom nemoćan, ne može je dokučiti. Kada stojimo pred silnim morem, naše oko ne može mu doseći kraja ni dubine. Tako mi stojimo pred neizmjernim oceanom Božjeg bivstva nemoćni, posve nemoćni. Zato je rekao sv. Ambrozije: »Kad je govor o toj tajni, onda mora umuknuti svaki glas, ne samo moj, nego i anđeoski«. Zato i Mudrac ponizno govori Bogu: »Jedva shvaćamo ono, što je na zemlji i teško nalazimo ono. što je pred našim očima. A tko će dokučiti ono, što je u nebu? Tko će shvatiti tvoju misao, osim ako mu udijeliš mudrost i pošalješ Duha Svetoga tvoga sa visine.« (Mudr. 9, 16 s.) Mi ne shvaćamo tajne o presv. Trojstvu, ali u nju tvrdo vjerujemo. Ova je istina s neba objavljena, ona je vjera apostola, vjera mučenika, vjera učenjaka, vjera naša. Pred ovom tajnom padamo ničice sa zborovima anđeoskim i govorimo u poniznosti: »Svet, svet, svet je Gospodin Bog naš. Vjerujemo tebi Bože, nepogrešiva istino.«

Čovjek mora u zahvalnosti i ljubavi služiti Bogu, jer nam je od njega sve dobro.

Kada se je jednom sv. Ida pobožno molila presv. Trojstvu, veli se, da se je nad njom ukazalo trostruko sunce, slika presv. Trojstva, te ju je obasjalo čudesnim svijetlom. I nas kroz cijeli život prati i obasjava preblagi sjaj dobrote i ljubavi trojedinoga Boga. Život naš tjelesni dar je njegove svemoguće dobrote. Život naše duše dar je njegove ljubavi i milosrđa, jer smo se na sv. krstu u ime presv. Trojstva preporodili na novi život, postali smo presretna djeca Oca nebeskoga, braća Isusova i ljubimci Duha Svetoga. Promotrimo li sav svoj život, sve svoje sposobnosti, sve milosti — to moramo puni zahvalnosti govoriti: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu! Pa što imamo, a da nismo primili od dobrote Božje? O kako lijepo Crkva slavi presv. Trojstvo u misi zahvalnici! Slavimo ga i mi njezinim riječima i govorimo: »Ispovijedamo tebe, Boga Oca nerođenog, Sina jedinorođenog, Duha Svetoga tješitelja, svetu i osobnu Trojicu hvalimo i blagoslivljamo iz svega srca! Jer ti si velik, ti činiš čudesa, ti si jedini Bog! Tebi hvala, tebi slava, tebi zahvala u vijeke vijeka, o presveta Trojice.« A još više hvalimo Boga svojim životom. To je naša dužnost, jer smo stvorovi Božji. Bog je svet, pa budimo i mi sveti. Naš cijeli život neka bude neprekidni: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Amen.

Tijelovo

Presv. oltarski Sakramenat

Kako je lijep prizor zalaska sunca. Sunce ogrnuto u divnom zlatnom rumenilu lebdi nad zemljom i hoće da ju još jednom obasja u svoj svojoj ljepoti i veličanstvu. Slično je učinio naš predobri Spasitelj Isus Krist. On, Sunce dobrote i ljubavi, sjalo je na ovoj zemlji, bacalo je spasonosno svijetlo svoje nauke u tamu neznanja i grijeha, ono je ugrijalo mnoga hladna srca nebeskom ljubavlju, ono je svojom moći i blagošću tješilo bijedne i bolesne, oživljavalo je svojom milošću mrtva srca. A na koncu svoga života zemaljskog, u oči muke i smrti, zasjalo je ovo Sunce upravo veličanstvenom Božanskom svjetlošću. Neizmjerna ljubav Isusova i njegova svemogućnost učinile su predivno čudo presv. Oltarskog Sakramenta, komu se nebo i zemlja klanjaju puni divljenja, zahvalnosti i ljubavi.

Isus je naredio presv. Olt. Sakramenat, da se za nas žrtvuje u sv. misi, da bude uvijek s nama i da u sv. pričesti hrani naše duše.

Jednom zgodom bilo je oko Isusa mnoštvo naroda, koji je bio umoran i gladan. Gledajući Gospodin onaj narod sažali mu se, i reče: »Žao mi je naroda.« Onda čudom umnoži 7 hljebova i nekoliko ribica te nahrani oko četiri tisuće naroda. Ovo veliko čudo bilo je samo slaba slika onog prevelikoga čuda, što ga učini Isus na posljednjoj večeri. O tome ovako govori sv. Pismo: »Kad su oni blagovali, uze Isus Kruh i blagoslovi i prelomi i dade učenicima svojim i reče: Uzmite i jedite; ovo je tijelo moje. I uzevši kalež zahvali i dade im govoreći: Pijte iz njega svi, jer je ovo krv moja Novoga Zavjeta, koja se prolijeva za mnoge na oproštenje grijeha«. (Mat. 26, 26 ss.). Još reče učenicima: »To činite na moju uspomenu«. (Luk. 22, 19.). Tako je Isus naredio presv. Oltarski Sakramenat i dao svećenicima vlast i zapovijed, da i oni isto čine. Po ovom Sakramentu ostaje Spasitelj među nama. On je ove svete večeri mislio na nas, njemu je »bilo žao naroda«, on nam je dao kruh nebeski, da ne smalakšemo idući za njim kroz pustinju života. On je znao našu slabost, pa je stoga htio ostati među nama. Za ovu njegovu ljubav mogu se uzeti riječi sv. Pisma: »I ja ću u vašoj sredini podići svoj stan i neće vas odbaciti duša moja. Hodat ću među vama i bit ću Bog vaš i vi ćete biti moj puk«. (3. Mojs. 26.). Tako nas je Isus, sunce dobrote i ljubavi, pred svoju smrt obasjao divnom, čudesnom ljubavlju.

Žrtva, prikazana prvi put na posljednjoj večeri, neprestano se obnavlja po želji samoga Spasitelja. To je sv. misa, žrtva Novoga Zavjeta, u kojoj se Isus Krist pod prilikama kruha i vina prikazuje svom Ocu nebeskom. Sv. misa je predragocjena žrtva iste vrijednosti kao i žrtva Isusova na križu. Pod sv. misom za vrijeme podizanja silazi na oltar sam Sin Božji Isus Krist, da nas učini dionicima svoje žrtve na Križu, da zadovolji za naše grijehe i da nas obaspe svojim milostima. Sv. misa je najsvetiji čin neizmjerne proslave Božje, ona je zlatni ključ nebeskog kraljevstva.

Sv. Vjenceslav, kralj češki, slušao je svaki dan po više sv. misâ klečeći pobožno na koljenima. I često bi služio svećeniku kod svete službe. Tako je činio i sveti kralj francuski Ljudevit IX. Kada su ovome dvorjanici prigovorili, da previše vremena potroši na slušanje sv.

misâ, on je odgovorio: »Baš se puno za me brinete. Kada bih ja dvaput toliko vremena potrošio na igru i lov, za to ne bi nitko od vas našao riječi ukora.« I oba sveta vladara bili su uzorni i pravi oci svoga naroda. I mi bismo bili sigurno bolji u svemu, kada bismo kao oni cijenili sv. misu.

Isus je u presv. Sakramentu među nama kao naš otac, učitelj i tješitelj, kao Bog naš.

U raju su prvi ljudi povjerljivo općili s Bogom. I uvijek je to bila težnja ljudskoga srca. I Bog je ovoj težnji udovoljio po presv. Sakramentu. U njemu je Bog s nama. Neizmjerni, savršeni, predobri, svemogući Bog stanuje na našim oltarima pod prilikom kruha, da nam uzmogne iskazivati svoju ljubav, pomoć i utjehu. Naši su oltari spomenici milosrđa i ljubavi, oni su zalog života i sreće. Oltar je najčasnije mjesto na zemlji, svetinja nad svetinjama, raj na zemlji, najslađe boravište pobožnih i vjernih duša. Ovo sve treba da nas potakne, da često uđemo u naše crkve i da pohodimo Isusa, našega najboljega prijatelja i svemogućeg Boga.

Sv. Vinko Paulski nikada ne bi što važnijeg počeo, a da se nije prije posavjetovao s Isusom u presv. Sakramentu. Veliki učenjak kardinal Bellarmin često bi se navratio u crkvu Isusu na poklon. On je rekao: »Ja sam na stubama oltara više naučio nego li iz knjiga.« Ovako su činili svi pravi katolici, pa činimo i mi tako.

Presv. Olt. Sakramenat jest hrana naših duša. Stoga Isus želi i zapovijeda, da ga primamo u sv. pričesti. Ondje primamo kruh nebeski, presveto tijelo i krv Isusovu, ondje je naša snaga i naš život. U vrijeme sv. Augustina zvala se sv. pričest »život«. I to je doista. Po njoj živi naša duša za svog vremenitog života i u vječnosti.

Francuski isusovac Fessart ispovijedao je jedne nedjelje u nekoj crkvi u Parizu. Došla mu je na ispovijed neka siromašna djevojčica, kojoj je lice upravo sjalo od nevinosti. Ona je dopodne mela ulice, a poslije krpala haljine i tako uzdržavala majku. Svećenik ju upita, da li ne djeluju na nju zlo posvke i zli govori drugih pometača. Mala odvrati: »O ne, ja ništa ne čujem. Ja svake nedjelje idem kod podnevne mise na pričest, i ova me sreća tako združuje s Isusom, da ništa drugo ni ne opažam.« Svećenik je onda primijetio, pa zašto onda ne ide svaki dan na pričest. Djevojčica je odgovorila sa suzama u očima: »O moj oče, to nije moguće. Zar dnevno na pričest! Pa ja bih onda morala umrijeti od sreće! Ali ja ne smijem umrijeti, jer me treba moja majka!«

Onu milu, dobru djevojčicu čuvala je sv. pričest od zla i pogibli velegrada. A što će nas očuvati od zabluda našeg vremena? Sv. pričest i samo sv. pričest!

Pobožni i učeni isusovac Baltazar Alvarez klečao je jednom pred oltarom, i najedanput se otvore vrata svetohraništa, iz kojeg izađe presjajno dijete, i ruke su mu bile pune dragocjenog bisera. Dijete je govorilo: »Gle, ovo su moje milosti. O kad bi tko došao, da ih uzme!« Jest, na oltaru stanuje onaj, za koga veli sv. Pismo: »Ti otvaraš ruku svoju i napunjaš sve živo milošću svojom.« O častimo Isusa u presv. Sakramentu, ljubimo ga i zato ga pohađajmo i često ga primajmo u sv. pričesti. On je naše najveće blago na zemlji. Samo u njemu naći ćemo svoju sreću i spas. Amen.

Srce Isusovo

Pobožnost prema presv. Srcu vodi k savršenosti

Veliki papa Leon XIII. stavlja veliku nadu u pobožnost prema Srcu Isusovu. On je pisao: »Kada je Crkva u početku svoga postanke stenjala pod jarmom poganskog carstva, pokaza se mladom caru križ, vijesnik i početnik pobjede, koju je domala izvojštio. Danas se evo ukaza našim očima drugi Božanski i presretni znak: presv. Srce Isusovo, na kojem je križ, koji među plamenom svijetli žarkim svijetlom. Na nj neka se osloni svaka nada, od njega neka ljudi očekuju spas.«

Veliku je istinu govorio Leon XIII., jer pobožnost prema Srcu Isusovu vodi k savršenstvu time, što odvraća od grijeha i potiče na krepost.

Pogled na presv. Srce odvraća od grijeha. Isus se je ukazao sv. Margareti i pokazao joj svoje Srce kopljem probodeno, trnjem okrunjeno, i nad njim bio križ, a iz samoga Srca buktio je plamen. Upitaj Isusa, zašto je probodeno njegovo Srce? Odgovorit će ti: »Radi grijeha i ljudske nezahvalnosti.« Pitaj Isusa, zašto mu je Srce okrunjeno trnjem? Odgovorit će ti: »Radi grijeha mojih stvorova.« Pitaj ga dalje, što znači križ nad njegovim Srcem? Isus će ti razjasniti: »Jer je na križu moje Srce u silnim mukama i gorčini prestalo kucati, da bude žrtva zadovoljštine za grijehe ljudskog roda.«

Neki stari zakonodavac Zaleukus izdao je zakon, da se preljubniku iskopaju oba oka. Prvi koji je učinio grijeh preljuba bio je njegov sin. Čuvši za to otac tužno je govorio: »O da mu nisam otac ili da mu nisam barem sudac!« A što je učinio jadni otac? On je ovako sudio: »Otac i sin jedno su tijelo i jedna krv, dakle jedna osoba. Zato neka se izvadi jedno oko meni iz ljubavi prema sinu, a jedno oko sinu iz ljubavi prema pravdi.« I tako je bilo, i mi se čudimo velikoj ljubavi oca prema sinu. Ali ova ljubav ipak nije niti sjena ljubavi Isusove prema nama. Isus nije samo pola naše zaslužene kazne uzeo na se, nego je uzeo svu onu kaznu, što ju mi grijehom zaslužismo; on je do dna ispio gorki kalež muke i smrti. Ta je ljubav neshvatljiva, upravo Božanska, i tu ljubav označuje onaj plamen iz presv. Srca. Isus je mogao, kako veli sv. Ivan Zlatousti, spasiti svijet samo jednom kapljom krvi ili jednom molitvom, ali: »Što je bilo dosta za spasenje, to nije bilo dosta Isusovoj ljubavi.« I gle, ljudi ipak vrijeđaju ovu ljubav!

Svetoj Brigiti ukazao se je Isus sav izranjen i krvav. Prestrašena ga svetica upita: »O Gospodine, tko te je tako izranio?« Isus joj reče: »Izranili su me oni, koji preziru moju ljubav.« O katoliče, dobro pamti, da je svaki grijeh prezir one divne, silne ljubavi. O kako ne bi zadrhtalo naše srce, kad na to pomislimo! O kako ne bismo zamrzili na grijeh, tako strašno zlo. Presveto srce Isusovo, žrtvo za grijehe, smiluj nam se, oprosti nam, a mi ćemo nastojati, da te nikada više grijehom ne uvrijedimo!

Gdje je mržnja na grijeh, ondje je prava ljubav prema Bogu, a to je temelj savršenstva, a k tomu nas vodi pobožnost prema presv. Srcu. Tko ljubi presv. Srce, taj nastoji da bude sličan njemu, koje je bezdno svih kreposti. Eno presv. Srce uči nas, da budemo ponizni i krotki. Isus je pre-

trpio najveće poniženje i gorčinu, on je bio krotko janje za nas žrtvovano, zato nas zove, da ga slijedimo: »Učite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem.« Presv. Srce Isusovo, do smrti poslušno, uči nas poslušnosti, da i mi poput njega govorimo: »Oče, neka bude volja tvoja«. Ono nas uči, da je poslušnost lijepa krepost, koja je ures djece i podložnika, koja donosi blagoslov u obitelji, koja je potrebna svakom pravom članu sv. Crkve. Presv. Srce uči nas ljubavi prema bližnjemu i prema samom neprijatelju. Zar može kršćanin živjeti u mržnji, kada čuje glas Spasitelja na križu: »Oče, oprosti im.« Zar može kršćanin ostati hladan prema siromasima i potrebnim, kad upozna ljubav presv. Srca prema čovjeku. U njemu imamo i divan primjer ustrpljivosti. Isus je trpio i umro bez tužbe, potpuno odan u volju svoga nebeskoga Oca.

Ima jedna pobožna priča o mladiću, koji je puno trpio. U svojoj muci dođe u crkvu i klekne pred križ s raspetim Isusom pa je molio: »Premili Spasitelju, ti mi oduzmi ovaj križ, jer ga ne mogu više nositi.« Nato mu se ukaza Spasitelj s teškim križem na ramenu, koji mu je govorio: »Metni križ svoj na drugo rame moje, pa ću i tvoj križ nositi.« Mladić je bio ganut radi tolike ljubavi, pa odgovori: »Ne, Spasitelju moj! Ti već nosiš teški križ, pa ću i ja svoj dalje nositi iz ljubavi prema tebi.« Tako i nama pogled na Srce Isusovo, strpljivo i mnogoga milosrđa, daje snagu i strpljivost, pa nam jaram Isusov postaje sladak i breme njegovo lagano.

Kruna pobožnosti prema Srcu Isusovu jest često primanje sv. pričesti, osobito na prve petke. Tko pravo ljubi i štuje presv. Srce Isusa, taj se želi što češće s njime sjediniti. I često nas sv. pričest sve više približuje Isusu, ona sve više oplemenjuje srce naše i ono postaje slično presv. Srcu našega Gospodina. Tako nas pobožnost prema Srcu Isusovu vodi do pravog kršćanskog, kreposnog, savršenog života. O Srce Isusovo, kreposti sviju bezdno, izvore života i svetosti, učini srce naše po Srcu svojem!

Francuski kralj Ljudevit XI. obilazio je svoje kraljevstvo. Svuda su ga oduševljeno dočekivali. Stanovnici grada Dornika htjedoše ga dočekati osobito srdačno. Na čelu velike svečane povorke išla je sjajno odjevena djevojka sa zlatnim srcem u ruci. Djevojka je predala srce kralju, koga je obradovao i ganuo ovaj dar. Ali je kraljeva radost i ganuće bilo još veće, kad je otvorio srce i u njem pročitao ove riječi: »Ovako ljubi narod svoga kralja, on ga nosi u srcu.« Kralj je darovano srce pritisnuo na svoja prsa i rekao narodu: »I kralj ovako ljubi svoj narod i on ga nosi u srcu.«

I mi nosimo u srcu svog Kralja, predragoga Isusa. A tko ga doista nosi u srcu? Onaj ga nosi u srcu, koji razumije kucaje njegovog presv. Srca, onaj koji je usvojio duh njegovih kreposti: duh molitve, duh poniznosti i krotkosti, duh poslušnosti i revnosti, duh požrtvovnosti i ustrpljivosti, osobito duh njegove velike Božanske ljubavi. Ovakovi su pravi štovatelji presv. Srca, ovakovi ga pravo ljube. Poklonimo Isusu srce svoje i govorimo: »O Isuse, ja te ljubim, ja te nosim u svom Srcu. Onda ćemo čuti Isusov mili odgovor: »I ja tebe ljubim, i ja tebe nosim u svom srcu. O blago onomu, koga Isus nosi u srcu! Amen.

Sv. Anto Padovanski

Krivo i pravo štovanje sv. Ante

Sveti Anto veliki je svetac i divni čudotvorac. Katolici ga cijeloga svijeta osobito štuju, dapače ga časte i nekatolici i njemu se mole. Jedan časni i lijepi znak štovanja sv. Ante jest i ona prekrasna crkva u Padovi, gdje je svetac pokopan. Ona je njegov nadgrobni spomenik, kakvog nema nijedan vladar. U našim crkvama naći ćeš često oltar posvećen velikom svecu, a gotovo u svakoj crkvi ima kip ili slika sv. Ante, pred kojom pobožno i s pouzdanjem kleči pobožni narod. I pravo je, da štujemo sv. Antu, kada ga je Bog onako visoko uzvisio i proslavio bezbrojnim čudesima. Ali nešto treba spomenuti. Mnogi katolici ne štuju pravo sv. Ante, dapače ga oni vrijeđaju svojim tobožnjim štovanjem. Odbacimo to krivo štovanje, a naučimo se pravo, pobožno, iskreno i dostojno štovati našeg zagovornika u nebu.

Ima katolika, koji uvijek uza se nose kipić sv. Ante, i to im je sve njihovo štovanje. Oni misle, da će ih onaj kipić očuvati od svakoga zla, pa makar bili i najveći grešnici. To je praznovjerje i to grešno praznovjerje. Ima štovatelja sv. Ante, koji poste utorkom njemu na čast. Oni ne bi toga posta prekršili ni za živu glavu, ali u dane posta i nemrsa jedu meso. Ovakav je post nazvao neki propovjednik vražjim postom. I svatko pametan uvida, da ovakim postom ne štujemo sveca, nego ga upravo vrijeđamo, jer je on nježno i djetinjski štovao sv. Crkvu i njezinu zapovijed o postu i nemrsu. Ako ti treću crkvenu zapovijed savjesno obdržavaš, a povrh toga još postiš utorkom, onda si ugodio sv. Anti, onda ga pravo štuješ. Neki se štovatelji sv. Ante ulazeći u crkvu ne poklone Isusu u presv. Sakramentu, ali se duboko klanjaju pred slikom sv. Ante. Ni takovo štovanje ne odobrava svetac, jer on veliki štovatelj presv. Sakramenta traži za Isusa prvu i najveću čast.

Obilazio je jednom misijonar u nekoj župi kuće katolika. U jednoj je kući našao upaljeno kandilo pred slikom sv. Ante. Ukućani su mu govorili, kako oni veoma štuju velikog Čudotvorca, i da se svijetlo pred njegovom slikom nikada ne trne. A šta mislite, kakva je bila ona kuća? Njezin je starješina živio nezakonito s tuđom ženom. O žalosna li štovanja! Tako mnogi pale svijeću sv. Anti, a vragu u isto doba pale kandilo s velikim plamenom nečistih strasti i grijeha.

U bosanskoj župi B. obavila je neka udovica devetnicu sv. Anti. Postila je devet dana i slušala sv. misu, pa je deveti dan primila i sv. pričest. A zašto je to činila? Poslije se doznalo. Ona je htjela postati ženom višeg časnika nekatolika. I postala je, ali je prešla i na njegovu vjeru. O kolika uvreda za Boga i za sv. Antu!

Ovakovih i sličnih primjera ima puno. Neki strašno psuju, drugi proklinju, treći zanemaruju nedjeljom sv. misu, mnogi su pijanci, mnogi žive u nečistom grijehu — ali se uza sve to diče, da su veliki štovatelji sv. Ante. Ovo su lašci, i to gadni lašci!

Propovijedajući došao je sv. Anto u primorski grad Rimini. Ondašnji ga krivovjerci nisu htjeli slušati, nego su mu se još i rugali. Svetac stade po Božjem nadahnuću kod utoka rijeke Marekije u more, digne ruke i poče propovijedati ribama: »Poslušajte Božju riječ, ribe mora i rijeke, jer krivovjerci neće da slušaju.« Dok je sve-

tac govorio, digle su ribe glave kao da slušaju. Nato svetac nastavi: »Hvaljen neka je vječni Bog, jer ribe u vodi više časte Boga nego li ljudi krivovjerci.« Slično bi i danas sv. Anto ukorio one mnoge katolike, koji se hvale njegovim štovanjem. Možda bi on pokazao na mnoge inovjerce, koji ga bolje štuju od nekih katolika, jer živu pošteno prema glasu svoje savjesti. Možda bi on onim krivim štovateljima katolicima rekao: »Vi ne štujete zakona Božjega, pa kako onda da mene štujete. Ja vas ne priznajem!«

Čujmo, kako treba štovati sv. Antu. Stara latinska poslovica veli: »Najbolje je štovanje svetih krepostan kršćanski život.« A sveti je Augustin davno rekao: »Da si stečemo naklonost i ljubav svetaca, moramo ih nasljedovati.« Slično nam kaže i katekizam: »Svete ćemo najbolje štovati, ako slijedimo njihove kreposti, te ako njima budemo slični.«

Sveti Anto bio je čovjek molitve. Budi i ti takov. On je bio skroman, ponizan, prema svakom ljubezan, miroljubiv. Budi i ti takov. On je svojim govorom slavio Boga, pa i tvoj govor neka bude govor pristojnog kršćanina. Psovka, kletva, ocrnjivanje, nepristojna riječ neka se nikada ne čuje iz tvojih usta. On je bio pomoćnik bijednih i siromašnih, pa se i ti sjeti ove braće i sestara Kristovih. Rado daj u kruh sv. Ante.

Svetac se slika s ljiljanom u ruci a to znači, da je bio nevin kao anđeo. Takov budi i ti. On je obraćao grešnike, on je velikim žarom govorio o strašnoj zloći grijeha, pa zato i ti ostavi grijeh, obrati se svim srcem svome Bogu. On je propovijedao pravi kršćanski život riječima, a još više djelima. Za njega se mogu dobro uzeti riječi sv. Pisma: »Revnost za dom tvoj izjeda me.« Radio je za slavu Božju, sav njegov život bio je slava Božja. Evo, to neka bude i tvoja životna zadaća. Kada je sv. Anto umro, onda se je po okolici raširio glas: »Umro je svetac.« Tako bi trebalo reći za svakoga kršćanina. Sveti Pavao često je mjesto kršćanin govorio »sveti«, a i sv. Petar je govorio za kršćane, da su »sveti narod«. Ovo bi ime pristajalo za sve štovatelje sv. Ante, oni bi morali biti sveta, oni bi morali biti svijetlo svijeta.

Jednom je sv. Anto čitao u sv. Pismu o porođenju Isusovu. U srcu je oćutio veliku ljubav i silnu želju za Isusom. Ovu mu je želju ispunio Isus na čudesan način. Soba, u kojoj je bio, najednom zasja nebeskim svijetlom, i sv. Anto osjeti u svom naručju slatko Božansko Djetešce, kojega je milo gledalo. Zato obično slikaju sveca sa Isusom u naručju. Sveti Anto bio je sav Isusov, sav Božji. Živio je samo 36 godina, ali je postao čudo svetosti. Na njemu se je ispunila hvala sv. Pisma: »Svršivši brzo ispuni mnogo vremena.« (Mudr. 4, 13.) Za njega se čita, da je bio bujan perivoj obilno natopljen rosom milosti, da je bio vrt, iz kojeg se je dizao ugodan miris najljepšeg nebeskog cvijeća. On je bio Bogu i ljudima mio.

Evo, katoliče, evo, štovatelju sv. Ante, tvoga sjajnog uzora. Njega slijedi, njemu budi sličan. a onda ćeš biti pravi njegov štovatelj, onda ćeš i ti kao sv. Anto biti navijeke ljubimac Božji. Amen.

Rođenje sv. Ivana Krstitelja

Dva puta

Slaveći Crkva blagdan kojega sveca ona slavi dan njegove blažene smrti. Kod sv. Ivana čini iznimku. Osim dana njegove smrti slavi se i dan njegova rođenja. Tako se u Crkvi već od davnina uz rođenje Isusa i Bl. Djevice svetkuje i dan rođenja Ivana Krstitelja, jer se je on rodio čist od istočnoga grijeha. I mi na današnji dan gledamo pred sobom poniznoga, čistoga pokornika Ivana. A uz ovu sjajnu sliku kao sama od sebe izlazi nam pred oči i tamna slika njegova ubojice, kralja Heroda, čovjeka ohola, sebična, razuzdanog bludnika. Njihovi se putevi razilaze. Herodov je put onaj široki lagodni put propasti, a Ivanov je put onaj tijesni, trnoviti, koji vodi u život.

Na čast sv. Ivanu promatrajmo danas o tim putevima.

Herod odgojen u raskoši prigrlio je sva poganska načela o uživanju. Novac, čast, gozbe, ples, putena naslada — to je bila njemu svrha života. I zato je postao i sebičnjak i okrutnik i beznačajnik. Da ugodi požudi tijela nije Herod imao nikakova obzira pa je kao čovjek oženjen oteo bratovu ženu i s njom je živio u dvostrukom preljubu. Ista ga je strast navela, da je za volju pokvarenoj plesačici ubio Ivana, koga je držao svecem i prorokom.

Ivan je bio sin uglednih i bogatih roditelja, ali ostavlja svijet i sve njegove nade. On prezire ono, što je Herod ljubio, a ljubi, što je Herod prezirao. Ivan živi u pustinji kao ljiljan među trnjem, živi pokornički i čisto. Ovo sve čini, da Bogu ugodi. Na Božju zapovijed izlazi u javnost, ali skroman i ponizan i pun revnosti dovodi duše Spasitelju. On je krotke golubinje ćudi i opominje blago carinike i vojnike, ali je uza sve to odlučan, kada treba koriti ohole farizeje i materijaliste saduceje. On postaje snažni, neustrašivi junak Božji, komu je Bog nada sve, te brani zakon Božji bez straha i koreći silnika Heroda radi zlih djela. On umire za istinu i pravdu.

Herod je predstavnik svijeta i njegovih načela, Ivan je predstavnik Božji. Prvi pokazuje put široki i lagodni, drugi put tijesni i teški.

I danas ima na svijetu Heroda, a ima također Ivana, ali su Herodi u većini. Duh Herodov, duh poganštine osvaja ljude velikim zamahom. U doba Herodovo tražila je većina ljudi samo ono, što godi tijelu. Mogućnici su plivali u izobilju i grešnim nasladama, a prosti je puk tražio kruha i zabave — »panem et circenses«. Zar to nije slika sadašnjeg vremena? I danas bogataši traže ono isto, a i puk, osobito po gradovima, luduje za zabavama, za športskim priredbama. Svuda se opaža težnja za lagodnim životom, a iz te težnje izvire sva ostala pokvarenost, sebičnost, nepravda, surovost. Sve bi se htjelo obući u meke haljine tjelesnih naslada i stoga ljudi postaju slabe trske, kojima ljulja svaki vjetar, postaju podli beznačajnici, koji će i dušu i poštenje dati za novac i uživanje.

Mi katolici moramo biti Ivani: i ponizni i čisti i odlučni. Moramo se vratiti onom prvom kršćanstvu. Onda je život kršćanina bio žrtva, odricanje i podnašanje. Danas su mnogi sve to odbacili, a mnogi opet misle, da kršćanski život sastoji u nekoj sladunjavoj

pobožnosti, i izabiranju onoga što je lako i ugodno, pa oni odbacuju sve ono, što je teško i paze, da im na ovom svijetu ne izmakne niti jedna naslada. U današnje doba mora biti katolik sličan prvim kršćanima. Mi ne smijemo biti slabe trske, ne smijemo prema sv. Pavlu vući jaram s nevjernicima, ne smijemo se ravnati prema razvratnim načelima našega vremena. Mi moramo bez ikakva obzira ići za Kristom, za njegovom Crkvom, moramo se boriti, moramo biti u svemu značajni i dosljedni.

Evo ti, katoliče, dva puta. Kojim ćeš poći? Slušaj, što ti govori onaj, koji te ljubi, Spasitelj tvoj: »Uđite kroz uska vrata, jer su široka vrata i prostran put, koji vodi u propast, i mnogo ih ima, koji na njih ulaze. Kako su uska vrata i tijesan put, koji vodi u život, i malo ih ima, koji ga nalaze«. (Mat. 7, 13. s.). Sjetimo se i onoga, što veli psalmista: »Blago neporočnima na putu, koji hodaju po zakonu Gospodnjem«. (Ps. 118, 1.). Kada dođe kraj ovoga zemaljskoga života, onda ćemo istom uvidjeti i osjetiti, što ovo znači.

Neki je bogataš obolio na smrt. U svojoj nevolji zamoli ženu: »Draga ženo, pomozi mi u mojoj tjeskobi«. Ona u suzama odgovori: »O predragi moj mužu, kako ću ti ja pomoći, kad ti ni najiskusniji liječnici ne mogu pomoći«. Bolesnik zove najstarijeg sina i moli ga: »Mili sine, pomozi mi u nevolji. Sjeti se, kako sam ja dane i noći za te radio, dapače i život svoj za te pogibli izvrgavao. Sine, pomozi mi«. Sin je jecajući govorio: »Ah, kako bih ti, slatki oče, rado pomogao, kad bih mogao, ali ja nemam moći, da te izbavim iz ruku smrti«. Nesretni se je bolesnik obraćao za pomoć svima ukućanima po redu, ali uzalud. Onda mu se oči otvoriše i on je uvidio, kako mu je život bio prazan. Bolno je protužio: »O lažni svijete! Kako ti varaš čovjeka! Mene jadnika! O ženo moja i djeco moja, za vas sam uložio sve sile života i vama sam za ljubav vragu dušu založio. O kako bih bio bolje uradio, da sam se držao Boga moga. O kako bi za me bilo bolje, da sam se obazreo za radostima neba, koje me ne bi zapustile u ovaj čas. Ako li prebolim, posve ću drugačije živjeti i posve ću Bogu služiti. Svijet je lažan prijatelj, koji u nevolji ne pomaže. Jedini prijatelj je Bog, koji izbavlja iz svake nevolje«.

Ako ne želimo doživjeti ovako jadan svršetak, onda se ugledajmo u sv. Ivana Krstitelja, krenimo putem tijesnim, hodajmo po zakonu Gospodina Boga u pokori i čistoći. Ne budimo mekušci i kukavice nego hrabri junaci Božji. Ovo je put pravi; koji njime putuju, naći će već na zemlji svoje zadovoljstvo u sretnoj mirnoj savjesti. Ovo je put pravi, koji nam je pokazao sv. Ivan i kojim je Spasitelj pred nama išao noseći križ. Ovo je onaj jedini put, što vodi u život.

Petrovo

Život sv. Petra

U časoslovu mole danas svećenici: »Danas je Šimun Petar uzašao na drvo križa, aleluja. Danas je ključar kraljevstva radostan otišao Kristu. Danas je apostol Pavao, svijetlo kruga zemaljskoga, nagnuvši glavu bio okrunjen mučeništvom za ime Kristovo, aleluja«. Na ovu veliku svetkovinu prvaka apostolskih promatrajmo život sv. Petra, da nam ojača vjera i da nam se usavrši ljubav.

Sv. Petar zvao se je prije Šimun. Bio je ribar kao i brat mu Andrija. Uza svoj posao nisu zanemarili duše. To se vidi iz toga, što je Andrija bio učenik Ivana Krstitelja, a po svoj prilici i Petar. Ne smije čovjek sve svoje sile i vrijeme utrošiti samo u brigu za vremenito, nego se mora ozbiljno brinuti i za vječno, za Boga i dušu. Kada je Andrija pošao za Isusom, onda sav sretan dođe bratu i reče mu: »Nađosmo Mesiju«. I dovede ga k Isusu. Spočetka nisu bila braća još stalni Isusovi učenici, nego istom iza čudesnog ribolova, kad ostaviše svoje ribarske čamce i sve svoje i pođoše za Isusom.

Kada je Gospodin izabrao između učenika 12 apostola, postavio je Petra prvakom. On je bio uvijek prvi i među onom trojicom apostola, koje je Isus posebno odlikovao i ljubio. Petar je bio uz Isusa, kad je oživio kćer Jairovu, kad se je preobrazio na gori i kad je prije muke molio u vrtu Getsemanskom. Na riječ Isusovu išao je Petar po vodi, na riječ njegovu uhvatio je on ribu i u njezinim ustima našao je novac da plati hramski porez za Isusa i za se. Njemu je Isus obećao ključeve kraljevstva nebeskog i za njega se posebno molio, da mu ne oslabi vjera. Osobito nježnu ljubav Isusovu oćutio je Petar iza sramotnog zatajenja svoga Učitelja, kada mu je blagim onim pogledom zajamčio oproštenje. Iza uskrsnuća poručuje Gospodin Petru, da je uskrsnuo, njemu se nasamu ukazuje, a prije odlaska u nebo predade mu najvišu pastirsku čast i službu u svojoj Crkvi.

Zašto je Spasitelj ovako odlikovao Petra? Radi njegove poniznosti, velike vjere i velike ljubavi. Iza čudesnog ribolova pada Petar ponizno pred noge Isusove s riječima: »Iziđi od mene, Gospodine, jer sam čovjek grešnik!« Kada je Isus na posljednjoj večeri prao učenicima noge, Petar se u poniznosti protivi: »Nećeš mi nikad prati nogu«. Uz ovu poniznost ima on i silnu, tvrdu vjeru. On je prvi među učenicima, koji Isusa priznaje javno i jasno Bogom: »Ti si Krist, Sin Boga živoga!« Prigodom govora Isusova u Kafarnaumu o njegovom tijelu i krvi kao hrani i pilu, sablazniše se neki učenici i ostaviše svoga Učitelja. Na to je Spasitelj pitao apostole, ne će li ga i oni ostaviti. Onda Petar opet očituje tvrdu vjeru veleći: »Gospodine, kamo ćemo ići? Ti imaš riječi od života vječnoga. I mi smo vjerovali i znademo, da si ti Svetac Božji«. (Iv. 6.). Od velike poniznosti i vjere Petrove, ništa manja nije bila njegova ljubav. Čuvši on od Isusa, da će ga neprijatelji mučiti i ubiti, ožalošćen uzima ga na stranu i govori mu pun ljubavi: »Daleko to od tebe, Gospodine, to se ne smije tebi dogoditi«. O ljubavi Petrovoj kazuje nam i događaj na jezeru Tiberijadskom, kada su iza uskrs-

nuća Gospodinova neki učenici lovili ribu. Oni su bili na vodi, kada im se Isus ukazao na obali. Na riječ Ivanovu: »Gospodin je«, Petru ne da ljubav čekati, dok doplove do obale. On skače u vodu, da što prije dođe do svog ljubljenog Gospodina. Odmah iza toga zbio se onaj ganutljivi prizor, kad Petar ponizno ali odlučno izjavljuje ljubav prema Isusu. Pitao ga je Isus, da li ga on ljubi više od drugih. Petar odgovara: »Da, Gospodine, ti znaš, da te ljubim«. Opet pita Isus isto, a Petar odgovara isto. Kada ga je Isus i treći put isto pitao, onda se je Petar ražalostio. Sigurno se je sjetio svoga žalosnog pada. On se više ne uzdaje sam u sebe, nego samo u svog Gospodina, pa mu iz dna srca govori: »Gospodine, ti sve znaš, ti znaš, da te ljubim«.

Evo što će i nama pribaviti Isusovu milost: Poniznost, tvrda vjera i žarka ljubav. Iza dolaska Duha Sv. izlazi Petar na čelu apostola kao neustrašivi junak, da se bori za Krista i njegovu nauku. On je poglavar prve kršćanske općine u Jeruzalemu, on je poglavar i svih kršćanskih općina, što su nicale na sve strane. On te općine kao poglavar Crkve i obilazi, on podučaje, on hrabri i tješi prve kršćane. Isus svoga namjesnika svuda prati posebnom milosti, on njegovu riječ potvrđuje velikim čudesima. Petar je ozdravio čovjeka hroma od poroda, povratio je život mrtvoj Tabiti. U Djelima apostolskim čitamo (5, 15.), kako su ljudi bolesnike »iznosili na ulice, da bi, kad Petar dođe, barem sjena njegova osjenila koga od njih«. Njega je Bog po anđelu izbavio iz tamnice, kamo ga je bacio kralj Herod Agripa, htijući ga ubiti. Iza toga je sv. Petar pošao u Rim.

Sv. Petar je došao u Rim oko g. 42. za cara Klaudija. To je bila osobita Božja providnost, jer se je iz središta prostranog rimskog carstva najlakše moglo širiti kršćanstvo. U Rimu je Petar kao glavar svete Crkve vladao 25 godina. Tako je po mudrosti i Božjem svemogućstvu središte poganstva postalo središte kršćanstva, prijestolnica poganskih rimskih careva postade prijestolnicom poglavarâ Crkve Kristove na zemlji. Goloruki, slabi ribar apostol Petar osvojio je golemo rimsko carstvo za propetoga Krista.

Kada je krvološni car Neron stao progoniti kršćane, veli stara predaja, kršćani su nagovorili sv. Petra, da pobjegne. Na brijegu mu se ukaza Spasitelj noseći križ. Petar ga upita: »Kamo ideš, Gospodine?« Isus mu odvrati: »U Rim, da se dadem opet razapeti«. To je silno ganulo Petra i on se vrati u Rim, da umre za svoga Učitelja. Pogani ga uhvatiše, da ga razapnu. Petar se je držao nedostojnim, da umre kao njegov presveti i premili Učitelj, pa je zamolio, da bude strmoglavce razapet. Tako je sv. Petar kao mučenik slavno umro za Krista i potvrdio svoju veliku ljubav prema njemu.

Ovo je ukratko život sv. Petra. O, katoliče, slijedi njegov primjer! Zavoli skromnost i poniznost, koja je Bogu osobito mila i koja je temelj vjere i spasenja. Budi jake vjere kao sv. Petar. Ne budi slaba trska, koja drhće pred porugljivim smiješkom protivnika vjere. Ti budi čvrst u vjeri kao stijena, oduševljen za vjeru i Krista kao sv. Petar. U tebi neka bude i ona žarka ljubav njegova, kojom je ljubio Krista. Ovim je putem unišao sv. Petar u slavu Gospodinovu. Ovaj će put i tebe tamo dovesti. Amen.

Sv. Ćiril i Metod

Vjera i rodoljublje

Sv. Apostoli Ćiril i Metod donijeli su blago sv. vjere Slavenima. Premda rodom Grci oni su zavoljeli slavenski narod, oni su postali kao članovi toga naroda. Oni su Slavenima donijeli vjeru, ali nisu rušili Slavenstva, oni su ga dapače oplemenili. Crkva je uvijek kod svih naroda gojila ljubav prema narodu, domovini i jeziku. Zato nije istina, što neki govore, da se vjera i rodoljublje ne mogu složiti. Baš obratno! **Vjera i rodoljublje slažu se veoma dobro, dapače dobar katolik uvijek je i dobar rodoljub.**

Obe ljubavi prema vjeri i domovini ističu iz istoga vječnog izvora, a taj je izvor sam Bog. U Svetom Pismu lijepo se i s pohvalom govori o ljubavi prema domovini. Psalam 138. jest prekrasna i ganutljiva pjesma domovinske ljubavi. Židovi su bili u babilonskom ropstvu, a gospodari su njihovi od njih zahtijevali, da im pjevaju pjesme svoje domovine. Evo kako to pjesnik opisuje: »Sjedjeli smo i plakali na babilonskim vodama sjećajući se Siona, o vrbama usred Babilona povješali smo svoje harfe. Jer oni, koji nas zarobiše i odvedoše, iskali su od nas pjesmu: pjevajte nam pjesmu sionsku. Kako ćemo pjevati pjesmu Gospodnju u tuđoj zemlji? Ako zaboravim tebe Jeruzaleme, neka me zaboravi desnica moja. Neka mi prione jezik za nepce, ako se tebe ne budem sjećao, ako mi Jeruzalem ne bude prva i najveća radost«. U Sv. Pismu čitamo i o Jeremiji proroku, žarkom rodoljubu, koji je sjedio na razvalinama grada Jeruzalema i ovako je plakao: »Kako sjedi sam grad, koji je bio pun naroda. Kao udovica postade gospodarica naroda, prvakinja zemlja potpade pod danak«. (Jer. 1, 1. s.). Sv. Pismo hvali i Juditu, koja je ubila neprijatelja svog naroda, pa ju slavi: »Ti si slava Jeruzalema, radost Izraela, ti čast našega naroda«. Isto tako Sv. Pismo obasiplje hvalom junaka Judu Makabejina, koji se je hrabro borio proti neprijatelju svoje domovine, te veli za njega: »Uspomena njegova bit će blagoslovljena do vijeka«.

I sam naš Gospodin Isus Krist pokazao je svojim primjerom, da treba ljubiti domovinu i narod. On je posebno ljubio židovski narod, jer je po tijelu bio sin toga naroda, on je njemu najprije donio Božansku istinu, njemu je sam propovijedao, a drugim je narodima poslao svoje učenike. Isus je plakao nad Jeruzalemom, slavom svoga naroda, jer je unaprijed vidio propast njegovu.

Prema svemu ovom katolička Crkva nalaže svojim vjernicima, da ljube domovinu i svoj narod. Ovu ljubav ona drži nečim dobrim, lijepim i plemenitim. Papa Leon XIII. napisao je ove znamenite riječi: »Nadnaravska ljubav prema Crkvi i naravska ljubav prema domovini jesu sestre rođene od istoga vječnog Oca, jer je sam Bog njihov začetnik i izvor«. (Encl. Sapientiae christ.). Ljubav prema Bogu, Crkvi i vjeri te ljubav prema domovini dvije su sestre, ali ljubav prema Bogu dolazi na prvo mjesto, jer je Bog početnik svakoga naroda. Isus je rekao: »Ljubi Gospodina Boga svoga ... Ovo je najveća i prva zapovijed, a druga je ovoj jednaka: ljubi bližnjega svoga«. Dakle, ljubiti Boga, vjeru i Crkvu prva je dužnost, a odmah iza toga moramo ljubiti svoj narod i domovinu. Ova ljubav prema domovini ne smije se izroditi u pretjeranu ljubav,

koja domovinu i narod obožava, a ne smije u sebi uključiti niti mržnje prema drugim narodima. Ljubav domovinska mora biti obasjana svetom ljubavi prema Bogu.

Sva povijest hrvatska dokazuje, da je uz jaku i živu vjeru uvijek i jako i živo rodoljublje. Hrvatski narod primio je u početku svoje povijesti sveti krst i priznao slatko ime Isusovo. To je bio temelj njegove slave. Sve što je bilo veliko i slavno, sve je to učinjeno u znaku sv. križa. Hrvati stekoše u borbi za vječna načela časno ime »predziđe kršćanstva«. Puna četiri stoljeća lijevala se krv najboljih hrvatskih sinova za »krst časni« i za kršćansku prosvjetu. Hrvatska domovina natopljena je mučeničkom krvlju Hrvata. Veliki rodoljub Nikola Šubić Zrinjski pade pod Sigetom braneći Osmanlijama prolaz na kršćanski zapad. Njemu sličnih junaka bilo je još puno, a svi su se oni kao vjerni katolici borili za domovinu. Hrvatski mučenici Petar Zrinjski i Krsto Frankopan umiru s riječima: Isuse i Marijo! Slavni ban Jelačić nije bio samo veliki rodoljub, nego je bio i velik katolik. Zna se, da je on uza se nosio krunicu, a njegovo načelo bilo je: »Što Bog da i sreća junačka«.

Kršćanski pisac 2. vijeka Tertulijan rekao je ove značajne riječi: »Čovječja duša jest od naravi kršćanska«. Slično se može reći: Hrvatska duša je od naravi kršćanska katolička. Hrvati su malom iznimkom svi katolici, hrvatska povijest ukrašena je sinovskom odanošću prema sv. vjeri i Sv. Stolici rimskoj, hrvatski običaji i narodni život dišu katoličkim duhom. Prema ovom Hrvat katolik nije doista dobar Hrvat, ako nije i dobar i vjeran katolik. Prema tomu je neprijatelj hrvatskoga naroda svaki onaj, koji napada na katoličku vjeru, grobar je sreće hrvatskog naroda, koji u narodu uništava katoličku vjeru.

Pogledajmo sada, kako se hrvatstvo i katoličanstvo divno slažu. Dobar katolik jest potpun čovjek: On ljubi Boga nada sve, on radi Boga štuje i ljubi svoje starije, on je pravedan, on iskreno ljubi bližnjega, on je nesebičan; katolički roditelji ne bježe od tereta djece, oni rađaju domovini sinove i kćeri pa ih kreposno odgajaju; katolik požrtvovno radi za svoju domovinu i moli za sreću domovine. Kada je Hrvat ovakov katolik, zar on nije onda dobar Hrvat, uzoran Hrvat, pravi čestiti rodoljub? Dapače možemo reći: što je koji Hrvat bolji katolik, to je on i bolji Hrvat.

Polovicom 9. stoljeća vladao je dalmatinskom Hrvatskom knez Trpimir, koji se je nazvao »pomoću Božjom knez Hrvata«. I mi bismo mogli reći za sav hrvatski narod: Pomoću Božjom hrvatski narod. Komu ima hrvatski narod zahvaliti svoj opstanak? Sigurno Bogu i svetoj katoličkoj vjeri. Ona mu je u najtežim borbama s Turcima našla vjerna prijatelja u rimskim papama, ona mu je ulijevala u srce divnu hrabrost, te se je tako narod uzdržao sve do danas. Cijenimo zato svoju vjeru, tu dragocjenu baštinu djedova, držimo se svoje svete vjere i njezinih načela, pa će naš narod ostati zdrav, jak i sretan na duši i na tijelu. Tko nam može naškoditi, ako budemo vjerna Božja djeca i ako je svemogući Bog naš Otac!

O vi sveti slavenski apostoli, molite za hrvatski narod. Amen.

Sv. Ilija, prorok

Duh sv. Ilije

Danas nam Crkva iznosi pred oči divnu sliku, divni uzor. Taj divni uzor jest sv. Ilija, prorok, jedan od najvećih svetaca Staroga Zavjeta, čovjek žive, velike vjere, tvrdoga ufanja i neustrašive revnosti za slavu Božju i spas duša. Veličinu njegovu uznosi veoma zgodno Sv. Pismo, kada veli: »I ustade Ilija prorok kao oganj, i riječ njegova gorjela je kao zublja«. (Crkv. 48, 1.).

Kada je anđeo Gabrijel navijestio porođenje Ivanovo, rekao je, da će on ići pred narodom »u duhu i sili Ilijinoj«. Ovaj duh treba da obuzme i nas pa da nas prati kroz cijeli život.

Doba, u kojem je živio prorok Ilija, bilo je veoma žalosno, dapače najžalosnije u povijesti Izraela. Vjera je bila popustila, ćudorednost nisko pala, duh je poganstva posvuda zavladao. Od velikoga naroda ostalo je samo nekoliko hiljada ljudi vjernih Bogu. Narod je okrenuo putem opačine slijedeći bezbožnoga kralja Ahaba i još bezbožniju njegovu ženu, poganku Jezabelu, koja je okrutno progonila sve, što je bilo Bogu vjerno i koja je ubijala Božje proroke.

U onoj žalosnoj tami sjalo je jedno veliko, čudesno svijetlo, a to je bio prorok Ilija. On goloruk, ali pun vjere, neustrašiv i odlučan, pun revnosti ustaje na borbu proti Ahabu i svom narodu, a za Gospodnji zakon. On u ime Božje kori kralja i prijeti mu kaznom. Narodu propovijeda, zove ga na pokoru i prijeti mu Božjim sudom. Cijeli je život sv. Ilije borba i pokora, on trpi oskudicu i progon, za život nije nikada siguran. On sve to podnosi za obraćenje svoga naroda, za njegov spas. U svem tomu radu pouzdaje se prorok čvrsto u Boga i to je pouzdanje nepokolebivo. Pouzdanje mu prati molitva, u kojoj nalazi utjehu i pomoć. Pouzdanje njegovo i molitvu nagrađuje Bog, pa Ilija čini velika čudesa, dozivlje oganj s neba, umnožaje ulje i brašno, uskrisuje mrtve, ustavlja kišu i opet je daje, kad se narod kaje i vraća Bogu.

Ovo je onaj duh sv. Ilije, koji i nama treba u današnje doba, koje veoma sliči onom sv. Ilije, jer je naše doba također doba otpada od Boga, kada uzima maha podivljalost i razvratnost. Stoga nama nužno treba žive vjere, treba nam istinskoga, djelotvornoga i junačkoga kršćanstva.

Nažalost među nama katolicima ima previše malodušnosti. Kod kuće su mnogi dobri katolici, ali se boje u javnosti ispovijedati vjeru. Katolici se previše obaziru na duh vremena, na modu, a premalo na Boga i na duh kršćanstva. To nije istinsko kršćanstvo, to nije duh žive vjere, to je sramotna kukavština. Treba biti neustrašiv kao sv. Ilija.

Kod nekoga bogataša sastalo se poveće društvo na objedu. Na koncu obilnoga objeda predloži domaćina, da svi odu u vrt, gdje će popiti crnu kavu. Predlog je svoj završio ovim riječima: »Možda ima još tkogod što reći?« Kada je to rekao, javi se jedan ugledni stariji gospodin, koji reče: »Ja imam nešto reći«, pa se pobožno prekrsti izmolivši glasno molitvu: »Zahvaljujemo ti, Bože, na svim darovima i dobročinstvima tvojim, koji živiš i kraljuješ u sve vjeke vjekova. Amen«. Neki se gosti nasmijaše, ali je ipak većina pokazala

svoje štovanje. Jedan od njih pruži ruku odvažnom katoliku s riječima: »Ja vam čestitam. Vi ste čovjek i junak«.

Ovako čine pravi katolici, oni se ne stide vjere, nego se svagdje pokazuju katolicima. Takove poštuju svi pametni i čestiti ljudi.

Garcia Moreno, glasoviti predsjednik republike Ecuador, već je u mladosti svojoj svagdje branio vjeru. Kada je on jednom vatreno govorio za vjeru, dobaci mu netko od prisutnih: »Moreno, kada si bio posljednji put na ispovijedi?« Mladi se je čovjek zastidio, jer onda nije po vjeri živio. Iskreno je odgovorio: »Istina je, moje se življenje dosada nije slagalo s načelima vjere, ali će odsada biti drugačije«. I doista je Moreno od onoga dana postao revan i praktičan katolik. Kao advokat, kao sveučilišni profesor i rektor, a poslije kao predsjednik republike — bio je uvijek uzor katolik. Vjerske je dužnosti vršio savjesno, odvažno i javno. Nastojao je, da se kršćanska načela provedu posvuda i na upravi zemlje i u školi. Napokon je g. 1875. umro kao mučenik za svetu vjeru, jer su ga bezvjerci ubili iz mržnje na Boga i vjeru.

Duh revnosti i neustrašivosti sv. Ilije bio je u Morenu. Ovakovih ljudi treba sveta Crkva. Mi moramo odbaciti površnost, mlitavost i plašljivost, jer se to ne slaže s imenom učenika Kristova. Naša načela trebaju biti jasna, moraju biti načela Krista i Crkve. Ali nije dosta ova načela samo isticati, nego ih posve provoditi u životu. Kod svakoga katolika moralo bi biti sigurno, da se moli, da ide sv. misi, da često prima svete sakramente, da je pošten, trijezan, ćudoredan. Uz to katolik mora biti radin član katoličkih društava, koja rade za obnovu javnoga života, za prosvjetu i pomaganje bijednih i sirota. Srce i središte javnoga i privatnoga života ima biti euharistija prema riječima velikog biskupa Mahnića: »Život kršćanski ili je euharistički ili ga nema«. Svaki pravi katolik mora osjećati i uviđati potrebu česte sv. pričesti.

Da ovo sve provedemo, potreban nam je još duh pouzdanja, gorljivosti i molitve sv. Ilije proroka. Budimo uvjereni sa sv. Pavlom »da sve možemo u Bogu, koji nas jača«. (Filip. 4, 13.).

Kao zaključak ovoga razmatranja možemo uzeti riječi sv. Ilije, što ih je govorio narodu na gori Karmelu: »Dokle ćete hramati na obje strane?« Ne možemo biti vražji i Božji, djeca ovoga pokvarenoga svijeta i djeca Božja. Pravi katolici, pravi učenici Kristovi samo smo onda, ako budemo u svemu stalni, odlučni, dosljedni, neustrašivi. Upamtimo znamenite riječi sv. Ciprijana: »Onaj nije kršćanin, koji se boji umrijeti za istinu«.

Uznesenje Bl. Dj. Marije

U svemu traži volju Božju

Danas gledamo Mariju Djevicu u njezinoj slavi. Danas se je izvršilo proročanstvo: »I stoji Kraljica s desne tvoje u odjeći zlatnoj, okružena šarovitim sjajem«. (Ps. 44, 10.). Ona je okrunjena Kraljica neba i zemlje, ona je sunce neba i zemlje, ona je slast Presv. Trojstva, slast i radost anđela i svetih. Tako je divna Marija u slavi svojoj, da je sv. Bonaventura mogao reći: »Doista je Bog mogao stvoriti veće nebo i divniju zemlju, ali nikada veću, uzvišeniju i milostima bogatiju Majku od Marije«. A kako je ona postigla tako visoku čast i blaženstvo? Na to možemo odgovoriti riječima današnjega evanđelja: »Marija je najbolji dio izabrala«. Dok je ona bila na zemlji, tražila je uvijek ono, što je najbolje, Bogu najmilije i stoga je i u nebu dobila najbolji dio.

Marija je izabrala najbolji dio, jer je u svemu tražila volju Božju.

Kada je anđeo Gabrijel navijestio Mariji porođenje Isusovo, reče ona one znamenite riječi: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj«. Ovo je bilo načelo, kojega se je ona držala kroz cijeli život, pa je ona samo ono mislila i željela, samo ono htjela i činila, što Bog hoće. Za Mariju je pravo rekao sv. Bernardo: »Svaki njezin pogled bio je neprestano upravljen na Božju volju, i ona se je po njoj ravnala sa svom pripravnošću i ljubavi. Uzmimo je sebi za uzor«.

I Marija je doista bila uvijek u tome uzor svim onima, koji Boga doista ljube. Tako je sv. Magdalena Paciska govorila: »Ja bih se bez ikakvog oklijevanja predala najstrašnijim mukama, kad bih znala, da je to volja Božja«. Ona je često opetovala: »Božja volja, Božja volja«, i pri tome uvijek oćutjela osobitu slast.

Svetoj Gertrudi se je ukazao Isus govoreći: »Kćerko moja, izaberi što ti je drago ili zdravlje ili bolest«. Što je izabrala svetica? Zdravlje? Ne. Bolest? Ne. Puna pouzdanja prepustila je izbor Isusu: »Učini, Gospodine, da ne bude po mojoj volji, nego po tvojoj«.

Tražeći Marija u svemu volju Božju zaista je uvijek našla najbolji dio. Ona je mogla uvijek reći: »Ta koga imam na nebu i što da želim na zemlji osim tebe? Čezne za tobom tijelo moje i srce moje, Bože srca moga i srećo duše moje«. (Ps. 72, 25. s.). Tako i svi mi možemo u sjedinjenju s voljom Božjom na ovoj zemlji posjedovati ono što je najbolje, a to je Bog. Tako dolazimo do neprestanog mira i zadovoljstva, jer sve onomu biva po volji njegovoj, koji se je posve predao volji Božjoj. Na taj se način čovjek udaljuje od taštine ovoga svijeta, a posve se približuje Bogu, pa može govoriti sa sv. Pavlom: »A ja više ne živim, nego živi u meni Krist«. (Gal. 2, 20.). Tako čovjek dolazi do načela sv. Franje Saleskoga: »Sve što nije Bog, za me je ništa«.

Marija je izabrala najbolji dio i u tome, što se je u najtežim časovima posve predala Božjoj volji. Njezin je život bio slika života njezina Sina. Ona je bila siromašna od rođenja, u siromaštvu je rodila Spasitelja svijeta. U kući tesara sv. Josipa provodila je život u radu i siromaštvu. Najteži su časovi njezina života bili muka i smrt predragoga Sina. Ovako je Presveto Trojstvo od vijeka odredilo Majci

Sina Božjega. Ovo je doista bio najbolji dio za Mariju, jer njoj nije Bog mogao dati, što nije najbolje. I u svemu ovome sakriva se ona velika tajna svete vjere, da su križevi nešto puno bolje od obilja i uživanja. I radi križeva hvalila je Gospa Bogu: »Veliča duša moja Gospoda, i raduje se duh moj u Bogu, spasu mojemu«.

Ne tužimo se ni mi, kada nam Bog pošalje teške kušnje, jer je i za nas to najbolji dio, bolji od prevelike vremenite sreće. Ako smo prava djeca Marijina, onda ćemo i mi hvaliti Bogu na tome daru i govoriti: »Hvala Bogu«. Časni sluga Božji Ivan Avila rekao je ove prekrasne riječi: »Jedan jedini „Neka je slava Bogu" za vrijeme protivština vrijedi više nego tisuću „Hvala ti Bože" u vrijeme, kad nam je nešto po volji«.

Kada je sveti kralj Vjenceslav pao u ruke neprijatelja i bio bačen u tamnicu, zapitaše ga, šta on misli o velikom preokretu u njegovom životu: prije kralj, sada zarobljenik. Odgovor je bio dostojan sveca: »Kralj misli na zemaljske poslove i za njih se brine, a zarobljenik se brine za nebesko. Kao kralj živio je sam sebi, a kao zarobljenik Bogu«. Jest, tako je doista. Svi se mi udaljujemo od Boga, kada nemamo poteškoća, a blizu smo Bogu, kada se u nevoljama predajemo njegovoj svetoj volji.

Pustinjaka Ivana zamolila je neka bolesnica, da ju oslobodi groznice, a on joj reče: »Gle moje dijete, ti bi se htjela nečega riješiti, što ti je veoma potrebno. Kao što safun čisti bijelo platno, tako bolest čisti dušu. Bolest tijela jest zdravlje duše i škola kreposti. Svijet je kamenolom, gdje se kopaju i klešu živi kamenovi, koji su određeni za gradnju nebeskog Jeruzalema. Samo pod snažnim udarcima čekića izrađuju se kamenovi za tu gradnju«. Križevi i pouzdanje u volju Božju dovode ljude u nebo.

»Mnoge su kćeri sabrale sebi bogatstvo, ali ti si sve nadmašila«. (Posl. 31, 12.). Marija je nadmašila sve, postigla je toliko blaženstvo i slavu, da je viša od svih anđela i svetih, a od nje je viši samo Bog. Mi danas gledamo svoju Majku u toj velikoj slavi, pa nam uza sve veselje obuzima dušu neka tjeskoba i mi se pitamo: »A hoću li ja doći jednom u slavu Majci svojoj?« Odbacimo svaki strah, jer nam ona milo odgovara: »Hoćeš, hoćeš, dijete moje, samo hodaj putem Majke«. A koji je to put, čuli smo danas. Vršenje volje Božje i potpuno predanje u tu svetu volju — to je onaj put, po kojem je Majka došla u nebo. I nama neka je uvijek pred očima volja Božja kao zvijezda prethodnica. Ne tražimo sebe, ne pitajmo za volju svijeta, nego uvijek budimo sluge Božje, koji vrše volju njegovu. Ovo je ono jedino potrebito, ovo je onaj najbolji dio, po kojem je Marija unišla u slavu neba, a ovo će i nas dovesti do naše nebeske Majke.

Štovanje Bl. Dj. Marije

Danas je dan radosti za nas djecu Marijinu. Danas je rođendan Marije, kćerke Oca vječnoga, Majke Sina Božjega, zaručnice Duha Svetoga, rođendan one, koja je i naša premila Majka. Kada se u obitelji slavi rođendan majke, onda djeca nastoje, kako bi što više razveselila majku, kako bi joj iskazala što nježniju ljubav i štovanje. A kako bismo mi danas svoju nebesku Majku razveselili? Obećajmo joj, da ćemo ju uvijek kao dobra djeca iskreno štovati.

Kada štujemo pravo, iskreno Bl. Djevicu? Štujemo ju, ako mrzimo grijeh, ako smo potpuni katolici i ako ju častimo djelima pobožnosti.

Mnogi misle, da štuju Mariju, ako katkada izmole krunicu ili koju molitvicu. To je lijepo i hvale vrijedno, ali nije dosta. Tijelo je bez duše mrtvo, a tako je mrtvo i malo vrijedno samo izvanje štovanje Marije bez onog pravog nutarnjeg štovanja. Ovo pravo nutarnje štovanje stoji u tome, da mi nikada ništa ne učinimo, što Gospi nije drago, a pogotovo, da ne učinimo ono, što ona mrzi. Marija mrzi grijeh, mrzi ga iz dna srca, pa i štovatelji njezini moraju mrziti grijeh. Mariju je grijeh učinio Majkom žalosnom, najvećom mučenicom, baš radi grijeha probo je njezino srce mač neizmjerne boli, jer je grijeh razapeo na križ njezino najmilije blago, njezinog Sina jedinca. Pa zar može biti štovatelj Marijin onaj, koji griješi? Zar može štovati Mariju onaj, koji ponovno razapinje njezinog premilog Sina, zar ju možemo štovati, ako joj grijehom ranjavamo majčino srce. Katoliče, zamrzi grijeh, pa onda istom možeš reći, da si štovatelj Marijin.

Pravi štovatelj Marijin mora biti nadalje potpuni, otvoreni katolik, koji se ne stidi Isusa i njegove Majke. Sjetimo se Isusovih riječi: »Tko dakle prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima.« (Mat. 10, 32.) Marija nama slično govori: »Tko prizna moga Sina pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Sinom svojim, onima samo bit ću majka i zagovornica.«

Sv. Luka pripovijeda jedan događaj pun značenja. Bjesneći od mržnje ustali su poglavice naroda židovskoga na Isusa i oni mu govore, da po Belzebubu izgoni đavle. Dok mnogi iz naroda od straha odobravaju poglavicama, dok mnogi u strahu šute ili bježe na stranu, dotle neka žena bez straha podiže glas hvaleći javno Isusa i njegovu Majku: »Blago utrobi, koja te je nosila i grudima, koje si sisao!« Ova žena iz naroda neka bude uzor svima štovateljima Marije. Odlučnost, neustrašivost traži ona od svojih štovatelja.

Bio je na sveučilištu đak, dobar katolik. Radi njegove sposobnosti izabraše ga drugovi za predsjednika jednog njihovog udruženja. Iza duljeg zrelog razmišljanja postao je on i član društva Marijina, da se tako učvrsti u vjeri i kreposti. To su doznali njegovi drugovi liberalci. Za vrijeme jednog večernjeg sastanka u gostioni stadoše oni na njega oštro napadati i bezobzirno ga vrijeđati radi toga, što je postao članom društva Marijina. Sa svih strana padali su povici: »Dolje, dolje!« Junački sin Marije ustade pa im mirno reče:

»Drugovi, istina je, da sam član Marijina društva i to je za me najveća čast. Marijino društvo ne traži od mene ništa nečasna, nego traži to, da ne budem kukavica, nego vjeran, odrešit katolik. Ako ii ja radi toga ne mogu biti član vašega udruženja, onda vam velim: zdravo mi ostajte! Vi mi možete koliko hoćete vikati »dolje«, samo neka mi moja Gospodarica s neba dovikuje »pravo«. Ovo je moja obrana na vaš napadaj.« Iza ovih riječi uze junački mladić svoj šešir, pa mirno i dostojanstveno ostavi svoje drugove, koji su za njim začuđeno gledali. Ovo je bio junak, pravi katolik, pravi sin i štovatelj Marijin.

Tko štuje Gospu, taj štuje Krista i načela njegova, tko priznaje Gospu majkom, on priznaje Krista svojim učiteljem i jedinim gospodarom. Samo pravi potpuni katolik može biti pravi štovatelj Marijin. Ovo nek nam je uvijek na pameti.

Treće, što se traži od štovatelja Marijinih jest to, d a o n i m o l i t v o m i r a z n i m p o b o ž n i m v j e ž b a m a i s k a z u j u č a s t s v o j o j n e b e s k o j M a j c i. Ne govori kao mnogi: nemam vremena! Tko doista štuje i ljubi Mariju, on će svaki dan naći malo vremena, da ga njoj posveti. Hvale je vrijedno, ako netko dnevno moli krunicu ili subotom posti na čast Gospi. Ako ne možeš ovo, možeš barem izmoliti jednu deseticu krunice ili koju molitvu. Jedno je veoma važno, a to je, da stalno svaki dan nešto izmoliš na čast presvete Djevice. Kada su sv. Ivana Berhmansa pred smrt pitali, šta treba činiti, da dobijemo naklonost Marijinu, odgovorio je: »Nešto makar i najmanje, ali stalno«. Tako činimo i mi, to neka nam pređe u običaj.

Štovatelji Marijini, čuli smo evo, kako treba štovati Mariju. Zato danas i mi odlučimo, da ćemo mrziti grijeh kao i naša presveta Majka, da ćemo ju štovati životom neustrašivih i požrtvovnih katolika, da ćemo svaki dan stalno nešto učiniti njoj na čast. Neki pobožni štovatelj Gospin reče: »Štovati Mariju znači postati bogat za život vječni.« Ovo je istina, jer mi tako dobivamo po zagovoru presv. Djevice puno milosti, obilje pomoći s neba i stičemo si zasluga, a to je blago, kojim se kupuje život vječni. Zato i sv. Bernardo govori Mariji: »O spase onih, koji te zazivaju.« Sigurno je, da ne može propasti onaj, tko iskreno štuje Majku Božju. To je uvjerenje svih katolika, svih vjekova i svega svijeta.

Štujmo dakle iskreno, od srca Mariju, Majku Božju, presvetu i prečistu Djevicu, štujmo kao dobra djeca svoju predobru i premilu Majku. Poslušajmo, što ona govori svojim štovateljima: »Koji mene nađe, naći će život, i crpsti će spasenje od Gospoda«.

O Majko, Majko, ispuni na nama svoje obećanje!

Anđeli čuvari

Svaki čovjek ima anđela čuvara

Kralj Herod Agripa htio je ugoditi Židovima, pa je progonio kršćane. Ubio je mačem Jakova, brata Ivanova. Htio je ubiti i apostola Petra i zato ga je bacio u tamnicu, gdje ga je čuvala jaka straža. Ali jedne noći oslobodi Bog Petra po svom anđelu. Petar je ležao među dva vojnika okovan u dvoje verige, a stražari su čuvali tamnicu. Petar je bio zadrijemao, kad li ga probudi anđeo s riječima: »Ustani brzo«, a verige mu u onaj čas spadoše s ruku. Nato anđeo izvede Petra između straža sve do vrata, koja se sama otvoriše. Kada su bili vani na sigurnom, nestade anđela. Petar je do toga časa mislio, da je sve to nekakvo viđenje, ali onda dođe k sebi i reče: »Sad zaista znadem, da je Gospodin poslao anđela svoga, te me izbavio iz ruke Herodove i od svega čekanja naroda židovskoga.« Došavši Petar do kuće, gdje su se mnogi kršćani za njega Bogu molili, pokuca na vrata. Kada je djevojka Rode upoznala Petrov glas, ne otvori od radosti vrata, nego utrča i javi, da je Petar pred vratima. Kršćani ne mogoše vjerovati, nego rekoše: »Anđeo je njegov.« Ovako pripovijeda sv. Pismo. (Dj. ap. 12.) Ovaj nam događaj jasno kaže, da je Petra izbavio njegov anđeo čuvar, a to su i oni kršćani vjerovali govoreći: »Anđeo je njegov.«

Sveta vjera nas uči, da svaki čovjek ima anđela čuvara, koji nam čuva dušu i tijelo, koji se za nas moli te nas opominje na dobro. U sv. Pismu čitamo ovo o anđelima: »Jer Bog anđelima svojim zapovjedi za tebe, da te čuvaju po svim putevima tvojim. Na rukama će te nositi, da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom.« (Ps. 90, 11 s.) I Spasitelj veli, da anđeli djece »gledaju uvijek lice njegova Oca, koji je na nebesima«. (Mat. 18, 10.) I sv. Pavao piše: »Nisu li svi službeni duhovi, koji su poslani na službu onima, koji će baštiniti spasenje.« (Žid. 1, 14.)

Veliku je i nježnu dobrotu iskazao nebeski Otac čovjeku time, što mu je dao anđela čuvara. Slabi smo i dušom i tijelom, pa je pomoć anđela za nas velika milost. Kako se lijepo i nježno slikaju anđeli čuvari! Djetešce spava, a nad njim je anđeo raširio krila. Dijete ide preko vode po uskom prelazu, anđeo ga drži za ruku. Bezazleno dijete igra se u travi u blizini zmije, ali anđeo pazi, da mu zmija ne naškodi. Dijete pobožno kleči i moli, anđeo Božji stoji radostan uz ono nevinašce i s njime moli. Ovakovih i sličnih slika ima puno, a sve one odgovaraju istini, da su anđeli naši brižni prijatelji i branitelji. Oni čuvaju i djecu i odrasle, jer svima treba njihove pomoći. Ubivši Judita Holoferna, neprijatelja svoga naroda, hvalila je Boga, jer ju je »njegov anđeo čuvar, kada je onamo išla i ondje boravila i odanle se vraćala.« I nas anđeo čuva od mnogih Holoferna, od neprijatelja našega spasenja. Anđeo Rafael pratio je mladog Tobiju na putu u daleki grad Rages, putem mu je spasio život i sretno ga doveo kući, a onda mu je slijepom ocu izliječio oči i povratio vid. Tako i nas prati anđeo čuvar na putu u nebesku domovinu, čuva nas od pogibli duše i tijela; anđeli su naši savjetnici, koji nas odvraćaju od zla i nagovaraju na dobro, oni nas pomažu i svojom molitvom.

Često je anđeo čuvar posve očito pomagao ljudima. Tako je njemački list »Schutzengel« g. 1875. br. 3. zabilježio ovaj događaj:

Išla je ulicom majka sa petgodišnjom kćerkom. Na kraju ulice bio je ruševan zid. Kada su došle blizu zida, dijete je stalo i ukočeno gledalo preda se. »Šta ti je? Hajde!« govorila je majka djetetu, ali se ono nije micalo. Uto se sruši zid i zatrpa svu ulicu. Da je majka s kćerkom išla dalje, našli bi pod ruševinama smrt. Kada je iza toga majka pitala malu, zašto je stala, ona joj reče: »Zar ti, mama, nisi ništa vidjela?« »Pa koga?« govorila je u čudu majka. »Ah, onoga lijepog bijelog mladića u dugoj bijeloj haljini« — kazivalo je dijete dalje — »On je upravo preda me stao i zadržao me, te nisam mogla naprijed.« Tko bi mogao posumnjati, da to nije bio anđeo čuvar? Anđeo ih je očuvao od sigurne smrti.

Papa Pijo IX. običavao je kao dječak služiti kod sv. mise u kućnoj kapelici svoga oca grofa Mastai-Feretti. Klečeći tako jednom kod oltara opazi, kako mu neka osoba s druge strane oltara daje znak, da dođe do nje. Dječak se nije usudio ostaviti svoga mjesta, ali na opetovano namigivanje one osobe ipak prijeđe na drugu stranu. Uto pade sa zida veliki teški kip baš na ono mjesto, gdje je on klečao. One je osobe nestalo, a svi su opravdano držali, da je ona osoba bila anđeo čuvar dječakov.

List misijonara iz Milhilske družbe sv. Josipa donio je ovaj zanimljivi događaj o pomoći anđela čuvara u misijama: Nakon napornog rada odmarao se je predveče otac Ramp, misijonar u Milhilu na Filipinima. Najednom čuje neki glas, koji ga je zvao bolesniku u mjesto Tampay. Kada je on sa slugom tamo došao, nitko nije ništa znao o kakvom bolesniku. Zato se je on povratio kući. Kada su bili kod kuće i sluga je već bio zaspao, probudi slugu neki glas, ali nikoga nije našao. Poslije kratkog vremena, probudio je i misijonara iza sna neki tajinstveni glas, što ga je ponovno zvao bolesniku. Svećenik ustade i pođe sa slugom u studenu noć preko livada i močvara. Tada se je opet čuo onaj glas, i oni su išli prema onom glasu, dok ne dođoše do neke trošne kolibe, u kojoj doista nađoše bolesnoga čovjeka. Čim je bolesnik opazio svećenika, slabim je glasom progovorio: »Znao sam, da ćete doći. Evo ima 15 godina, da se svaki dan ujutro i naveče molim svom anđelu čuvaru za sretnu smrt. I svake godine dao sam jedanput čitati sv. misu na njegovu čast.« Svećenik je bolesniku podijelio sv. sakramente, pa je bolesnik brzo iza toga mirno umro.

Što smo mi dužni svom anđelu čuvaru? Mi smo dužni svom anđelu čuvaru zahvalnost, štovanje i poslušnost. Pa tko ne bi bio zahvalan tako velikom prijatelju i dobročinitelju! On nam uvijek dobro želi i čini, nebrojena su njegova dobročinstva. Pravu zahvalnost iskazujemo svome anđelu, ako ga štujemo i slušamo. Štovanje sastoji u tome, da se čuvamo svega što je grešno, što je nečedno, jer to anđela vrijeđa. Anđela štujemo, ako mu se i molimo. Može se reći, da nije dobar kršćanin onaj, koji se svaki dan ne moli anđelu čuvaru. Njega moramo i slušati, jer je to volja Božja. Mojsiju reče Bog: »Evo ja šaljem svoga anđela, da ide pred tobom na putu i da te dovede do mjesta, koje sam ti pripravio. Pazi na njega i slušaj glas njegov i ne misli da ga možeš prezreti bez kazne.« (2. Mojs. 23, 20.) Koliko puta osjećamo u sebi kao neki glas, koji nas potiče na dobro ili odvraća od zla. Vjeruj, to je glas anđela čuvara. Blago nama, ako budemo slušali anđela, jer će nas on sretno »dovesti do mjesta, koje nam je pripravio Gospodin.«

Svetkovina sv. Krunice

Krunica je izvor blagoslova Božjeg

Sveti papa Pijo IX. bio je uz mnoge pape osobiti štovatelj krunice. On je jednom zgodom rekao za krunicu: »Ovo je najveće blago Vatikana.« Evo kako govori namjesnik Kristov. Krunica je i naše blago, jer nas potiče na pobožnost i krepostan život, jer je pomoć u napastima, jer donosi grešnicima obraćenje, jer nam osigurava sretnu smrt, jer je pomoć i u vremenitim potrebama.

Moljenje krunice potiče na pobožnost i krepostan život. Krunica je vijenac najljepših molitava. Eno, vjerovanje je molitva, koju su po Božjem nadahnuću sastavili apostoli, a sadrži u sebi sve glavne istine vjere. Molitva »Slava Ocu« jest jednostavna i ujedno uzvišena hvala Presv. Trojstvu. »Oče naš« je najdivnija molitva, plod mudrosti i dobrote našega Gospodina, koja svojom ljepotom nadvisuje one prekrasne psalme Davidove. Molitva »Zdravo Marijo« ima svoj početak u nebu. Za nju veli slavni Toma Kempenac: »Kada preblaženu Djevicu pozdravljamo s riječima anđela »Zdravo Marijo«, onda nebo kliče od veselja, zemlja se snebiva, vrag bježi, pakao drhće, žalosti nestaje, radost se povraća, srce se od milja topi i sveta ga pobožnost raspaljuje. Doista ja ćutim u srcu takovu utjehu, da je ne mogu riječima izraziti.« Kada s ovim molitvama još spojimo razmatranje uzvišenih tajna otkupljenja, onda je svakom jasno, da krunica potiče na pobožnost i krepost. Krunica je po riječima Pija IX. »malo evanđelje« i »katekizam glavnih istina vjere«. Da se probudi vjera u svijetu, odredio je papa Leo XIII., da se u sve dane listopada po crkvama moli uz Gospine litanije i krunica. On je g. 1883. u jednoj okružnici preporučivao moljenje krunice, da kršćanstvo zadobije Gospinu pomoć u ona teška vremena, kad je stala opadati kršćanska pobožnost i javno ćudoređe. Naša su vremena isto tako teška, pa tražimo po krunici pomoć s neba.

Blagoslovljena krunica skopčana je i s obilnim oprostima. Tako nam ta molitva umnožaje posvećujuću milost. Ako krunicu moliš u crkvi pred presv. Sakramentom, možeš dobiti i potpuni oprost. Tako nam je krunica po svojim oprostima dragocjen izvor velikih milosti, a prema tomu i pobožnosti i kreposti.

Krunica je pomoć u napastima. Gospa je satrla glavu paklenoj zmiji. Kad ju mi moljenjem krunice zazivamo u pomoć u našim napastima, ona će sigurno biti uz nas. Sv. Feliks Cantalicio, brat kapucin, morao je dnevice ići u prošnju. Bilo je pri tom poslu i puno pogibelji i napasti, ali je sve to pobijedio. Krunica je bila njegova obrana. Pri polasku iz samostana govorio bi svomu pratiocu: »Sada, dragi brate, krunicu u ruku, oči oboriti i srce dignuti prema nebu.«

Krunica donosi obraćenje grešnicima. Sveti Vinko Paulski opominjao je nekog tvrdokornog grešnika na umoru, da se obrati: Govorio mu je ozbiljno i milo, ali badava. Jadni grešnik odgovorio je upravo hulom: »Ja ću kao prokletnik umrijeti, da prkosim Kristu.« Svetac mu je ljubezno odgovorio: »A ja ću te od prokletstva izbaviti, da ga razveselim.« Onda je zamolio sve njegove bližnje, da se po krunici obrate za pomoć »Utočištu grešnika«, a sam je svim žarom molio krunicu. I uspio je. Gospa je smekšala tvrdo srce, i gre-

šnik se je obratio i umro uzdajući se u Božje milosrđe. Tako je i sv. Klement Hofbauer uvijek molio krunicu, kada bi išao kojem bolesniku. On je tvrdio: »Kad god sam molio krunicu za kojeg grešnika, uvijek sam isprosio njegovo obraćenje.« Tako je činio i sv. Ivan Vianey, tako su činili i mnogi drugi. Zar da Gospa ne pogleda milostivo na grešnika, kada s pouzdanjem opetujemo: »Moli za nas grešnike.«

Krunica nam osigurava sretnu smrt. Veliki štovatelj Gospe i njezine krunice, sv. Alfonzo Liguori, pripovijeda nam ovu zgodu: Pozvali su svećenika nekom na smrt bolesnom plemiću, koji je bio poznat kao raskalašeni grešnik. Svećenik je našao plemića skrušena i pripravna da svoj život žrtvuje kao zadovoljštinu za mnoge svoje grijehe. Svećenik se je tomu čudio. Onda mu je plemić ovo kazao: »O moj oče, ja ovu milost pripisujem milosrđu Božjem i zagovoru Djevice Marije. Bog je bez sumnje uslišao molbe njezine i moje majke.« Kazivao je dalje, kako se je majka zabrinula za njegovo spasenje pa mu je govorila: »Sinko, ja te izručam zaštiti preblažene Djevice. Obećaj mi, dragi sine, samo ovo jedno kao zalog tvojc ljubavi prema meni a to je, da svaki dan izmoliš krunicu«. On je to majki obećao i vjerno vršio. U deset posljednjih godina bila mu je to jedina molitva. I to mu je donijelo milost sretne smrti.

I biskup Dupanloup nam pripovijeda, kako sretno umiru oni, koji mole krunicu. Neka mlada gospođa bila je na umoru. Svećenik ju tješi radi rane smrti, ali je ona bila posve mirna. Kad ju je svećenik pitao, odakle njoj takov mir, ona je razjasnila: »Evo već četiri godine svaki dan molim krunicu. U to sam dakle vrijeme dnevno 50 puta Mariju zazivala, da mi isprosi sretnu smrt. Zato je nemoguće da mi Marija ne bude pri smrti u pomoći. Ja sam uvjerena, da će me ona uvesti u nebo«. I ta je gospođa mirno i sretno umrla. O, zna Gospa, što je najvažnije u životu, ona je pod križem upoznala vrijednost duše. Molimo i mi po krunici za sretnu smrt.

Krunica je naša pomoć i u vremenitim potrebama. Poznati glazbenik Kristof Gluck († 1787) dobio je kao dječak od nekog franjevca na dar krunicu. »Moli krunicu«, rekao mu je redovnik, »ona će ti donijeti sreću.« Gluck je zaista molio rado krunicu kroz cijeli svoj život. I bio je sretan. Kada je napisao koje glazbeno djelo, govorio bi: »I opet mi je Majka Božja pomogla«, pa je onda u zahvalu izmolio krunicu. I glasoviti glazbenik Josip Haydn († 1809) pripisivao je krunici mnoge svoje uspjehe. Često je puta rekao: »Kada hodajući po sobi molim krunicu, onda mi dolaze misli i glasovi kao sami od sebe, i ja jedva nalazim vremena, da ih sve brzo pobilježim.« Kada se je neki župnik čudio, kako u jednoj obitelji njegove župe sve napreduje, odgovorio mu je domaćina: »Velečasni, nemojte se čuditi — mi molimo svaki dan krunicu.«

»Krunica je kao zvonce na kući. Kod svake »Zdravo Marijo« zvonimo, da nam se otvore vrata milosti. Svaka »Zdravo Marijo« jest predavanje molbe kod najmilostivije Kraljice.« O kako su istinite ove riječi čovjeka svjetovnjaka, znamenitog francuskog liječnika Josipa Recamiera. Molimo krunicu u svim potrebama, kucajmo, a Marija će nam otvoriti vrata milosti.

Krist Kralj

Krist neka vlada nad nama

Godine 1925. na 11. prosinca proglasio je sveti otac papa Pijo XI. svetkovinu Krista Kralja. Na to ga je potakla ljubav prema vjernicima i njihovom spasenju. Opazio je dobri otac kršćanstva, kako se svijet udaljuje od Krista, u komu je jedinom naš spas, pa je htio probuditi svijet iz smrtonosnog mrtvila i mlakosti. On piše u svojoj okružnici: »Poplava zala osvojila je svijet najviše radi toga, što je većina ljudi Isusa Krista i njegov presveti zakon izbacila iz privatnog života kao iz obitelji te iz javnog života.« Krist je Kralj svega svijeta, opominje nas sveti Otac, Krista moraju svi ljudi opet priznati svojim kraljem, njegov zakon mora opet zavladati u privatnom i javnom životu. Natrag Kristu, natrag svojoj sreći!

Krist neka vlada nad nama, i bit ćemo sretni.

Krist je Kralj. O tom nam govori i Stari i Novi Zavjet. Prorok David veli za Mesiju Krista u psalmu 71.: »Vladat će od mora do mora i od rijeke do krajeva zemaljskih — i klanjat će mu se svi kraljevi zemaljski.« Izjavu proroka potvrđuje u Novom Zavjetu sam Bog po anđelu Gabrielu: »Kraljevat će u domu Jakovljevu i kraljevstvu njegovu neće biti kraja.« (Luk. 1, 33.) I cijelo sv. Pismo Novoga Zavjeta daje nam divnu sliku o Kristu Kralju. Kod rođenja njegova silaze s neba anđeli i pjevaju njegovu pjesmu o miru. Iz dalekog istoka dolaze mudraci, da se poklone novorođenom Kralju. U pustinji iza napastovanja pristupaju Kristu anđeli, da mu služe. U vrtu Getsemani tješi ga anđeo. Krista Kralja slušaju more i vjetrovi, njega nose valovi na svojim ramenima, na njegovu riječ ostavlja vrag svoje žrtve, na njegovu riječ ostavljaju bolesti bolesnike, njemu se pokorava smrt i vraća svoj plijen. Kada je Krist umirao na križu, sakriva sunce svoje lice, a zemlja se od groze i žalosti trese. Krist mrtav u grobu ponovno oživi, on uskrsnu sjajan i slavan, da više nikada ne umre, da kraljuje na sve vijeke.

Prorečeno je o Kristu, da će biti kralj, ali je prorečeno i to, da će proti njemu ustati razni neprijatelji. Prorok veli: »Zašto se bune pogani i narodi pomišljaju lude stvari? Ustadoše kraljevi zemaljski i knezovi se ujediniše proti Gospodinu i Kristu njegovom; rastrgnimo okove njihove i zbacimo sa sebe njihov jaram.« (Ps. 2.) Krist je uvijek imao protivnika. Mi ćemo se osvrnuti na one prošlog i današnjeg vijeka. U polovici 18. vijeka počeo je u Francuskoj udarati na Krista bezbožni Volter sa svojim filozofima i to po dobro smišljenom nacrtu. Oni su nijekali sve nadnaravno, njima je razum jedina sigurnost. Protiv Krista i Crkve ustali su svim bijesom izvrgavajući ruglu sve što je sveto i pošteno. Od onda je borba sve više rasla, a iza svjetskog rata došla je do vrhunca. Može se reći, da se u povijesti još nisu dogodile grozote, koje su se događale u Rusiji, Meksiku i Španjolskoj. Ondje hoće da uklone Krista ne samo iz javnosti, nego također iz srca svakoga pojedinca, a da to postignu služe se ubijanjem i uništavanjem svega, što je u vezi s vjerom kršćanskom. A i među drugim narodima, pa i u nas, sve se više širi neprijateljstvo proti Kristu i njegovim načelima. Državnici se na svojim sastancima nikako ne obaziru na Boga. U

pojedinim državama izbacuju Krista iz škole, iz sudnice, iz svega javnoga života, dapače iz obitelji, jer ženidbu proglašuju običnim ugovorom, što se može uvijek raskinuti. Kao što su u evanđelju govorile nevjerne sluge, tako i danas govore ljudi za Krista: »Nećemo, da on kraljuje nad nama.«

U povijesti se neprestano opetuje nešto, što je veoma značajno. Gdje su god stali progoniti Krista, tamo je odmah nadošla i kazna. Uvijek dolazi ono, što prorok nastavlja: »Koji stanuje na nebesima on ih ismjehiva, i Gospodin im se ruga. Tada će im govoriti u gnjevu svome i ljutinom će ih svojom zbuniti.« I zbilja se danas čini, kao da je Bog nevjerno čovječanstvo prepustio samom sebi. Pogledajmo samo letimice današnje stanje. Čovjek uskraćuje poslušnost i štovanje Bogu, izvoru svake vlasti, zato i u svijetu nestaje poslušnosti prema vlasti, temelji se država drmaju, na sve strane nastaju bune i neredi. Čovjek ne štuje Boga, stoga ni djeca ne štuju i ne ljube roditelja. Proglašen je moral bez Boga, zabacuje se vjera u život iza smrti, pa kakvo čudo, da nestaje ljubavi i pravde, a zamjenjuje ih sebičnost i mržnja. Radi sebičnosti i nepravde i pohlepe za uživanjem nastala je i nezapamćena nezaposlenost, radi koje stradaju milijoni ljudi. Kako iz obitelji nestaje Krista, tako u njoj nestaje i štovanja svetih roditeljskih i bračnih dužnosti, roditelji bježe od tereta djece, majke postaju nemajke, i radi toga već prijeti propast nekim narodima. Svi ljudi vide, da je sada na svijetu zlo, veliko zlo. Svijet je ostavio Krista i zato je sreća ostavila svijet.

Samo je jedan put do ponovne sreće, a taj je povratak pod žezlo Krista Kralja.

Sjetimo se one zgode, kako su Isusa iza govora o presv. Oltarskom Sakramentu ostavili mnogi učenici. Kada je Isus pitao apostole, da li će ga i oni ostaviti, reče Petar: »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi od života vječnoga.« (Iv. 6, 68.) I mi danas govorimo Kristu: »Mi nećemo ići za onima, koji su te ostavili. Mi znamo, da ti jedini možeš spasiti i usrećiti čovječanstvo.« Molimo danas Krista Kralja, da nam se opet vrati. Neka on osvoji javni život, javno mišljenje, neka on opet uniđe u naše obitelji sa srećom i svetošću obitelji Nazaretske, neka on predobije srca bogataša za pravdu i ljubav, neka on uniđe u radionice i tvornice sa svojom ustrpljivošću i ljubavi. Neka zavlada svijetom kraljevstvo Krista, »Kraljevstvo istine i života, kraljevstvo posvećenja i milosti, kraljevstvo pravde i ljubavi«, »neka se svi narodi, razdijeljeni ranom grijeha, podlože Njegovoj preblagoj vlasti«. Koliko je do nas stalo, radimo i mi oko toga svom snagom, ali gledajmo najprije, da Krist potpuno zavlada našim srcem.

Glasoviti vojvoda Eugen Savojski uzeo je za vrijeme nekoga boja u ruke križ i pokazao je vojnicima Krista na križu govoreći im: »On neka bude vaš vrhovni vođa. U ovom ćete znaku pobijediti.« Krist neka bude i naš vrhovni vođa, naš kralj. Za njim hajdemo hrabro, njegova načela neka budu naša načela, njegova volja neka bude naša volja. Samo s Kristom možemo pobijediti. A »tko pobijedi«, veli Krist, »dat ću mu da sjedi sa mnom na prijestolju mojemu, kao što i ja pobjedih i sjedoh s Ocem svojim na prijestolju njegovu.« (Otkr. 3, 21.) O Kriste Kralju, daj nam tu milost. Amen.

Svi Sveti

O štovanju svetih

Velik je, dapače neizmjeran broj svetaca, koji uživaju slavu i blaženstvo u nebu. U samom je Rimu umrlo mučeničkom smrću oko 6 milijuna mučenika, a po svem svijetu oko 17 milijuna. Osim mučenika ima još velik broj drugih svetaca, koji su proglašeni od Crkve kao sveci, ali još više ima onih, koji su samo zapisani u knjigu života. Zato nije moguće svakomu svecu odrediti posebnu svetkovinu, i Crkva je radi toga uvela svetkovinu svih svetih, da se tako u jedan dan iskaže čast svima onima, koji su u nebu od Boga počašćeni kao njegovi odabranici. Na istoku se je ova svetkovina slavila već u 4. stoljeću na prvu nedjelju iza Duhova. Na zapadu je ista svetkovina nastala g. 608., kada je papa Bonifacije IV. posvetio poganski hram Panteon u hram presv. Bogorodici i svim svetim mučenicima. Godišnjica toga posvećenja postala je svetkovina svih svetih. G. 731. odredio je papa Grgur III., da se ta svetkovina slavi na današnji dan, na prvi dan mjeseca studenoga.

Mi štujemo i zazivamo svete. To je pravo i spasonosno, kako nas Crkva uči.

Štovanje svetih odgovara volji Božjoj. »Hvalite Boga u njegovim svetima.« (Ps. 150, 1.) Tako nas opominje Duh Sveti u sv. Pismu. Sveci su postali sveci po milosti Božjoj, s kojom su sudjelovali, pa kad slavimo njih, slavimo i Boga, izvor njihove svetosti. Sv. Pismo veli: »Divan je Bog u svojim svetima«. (Ps. 67, 36.).

Kada je Bl. Dj. Marija došla u pohode rođakinji Elizabeti, ova ju pozdravlja: »Blagoslovljena ti među ženama.« Ponizna Djevica prima ovaj pozdrav, jer ona hvala ide samoga Boga, pa i ona sama govori proročanske riječi: »Odsad će me blaženom zvati svi naraštaji. Jer mi učini velike stvari Onaj, koji je silan i sveto je ime njegovo.« (Luk. 1.) U divnoj svetosti Majke Božje proslavio se je sam Bog, a taj isti Silni i Sveti proslavljuje se u svima svetima, pa se čast njima iskazana odnosi na samoga Boga.

Isus je rekao: »Tko meni služi, poštivat će ga Otac moj«. (Iv. 12, 26.) Tko je onaj, koji služi Isusu, ako to nisu sveci. Svece dakle poštiva Otac nebeski, pa je onda svakako pravo, da ih i mi štujemo. A ne samo da je pravo, nego je to i naša dužnost.

Već u 4. stoljeću tumači nam sv. Jeronim lijepo i jasno katoličku nauku o štovanju svetaca. Krivovjerac Vigilancije ustao je proti štovanju svetih tvrdeći, da se time oduzima čast Bogu. Sv. Jeronim njemu odgovara: »O ti luđače! Tko je mučenike obožavao? Tko je još ikada kojega čovjeka držao Bogom? Mi slavimo Boga u njegovim svetima i svece u Bogu, kao što ljubimo Boga u bližnjemu a bližnjega u Boga. Dužna ljubav prema Bogu nimalo se ne umanjuje time, što mi naše bližnje kao djecu Božju radi Boga ljubimo. Isto tako ništa se ne oduzima časti Božjoj time, da mi radi Boga častimo svece kao prijatelje Božje. Dapače čast se Božja povećaje po čašćenju svetih, kao što se ljubav prema Bogu umnaža utoliko, koliko mi bližnjega ljubimo. Pa kome bi palo na pamet, da će se dužna čast prema kojemu vladaru umanjiti, ako mi još uz njega štujemo njegovu majku, djecu, prijatelje i vjerne sluge? Baš protivno, njegova

čast se umnožaje time, što mi ove štujemo radi njega. To je tako kao što bi uvreda njima nanesena pala na samoga vladara.«

Štovanje svetih odgovara i čovječjoj naravi. Svi su narodi oduvijek častili uspomenu onih ljudi, koji su se odlikovali kreposnim životom i velikim djelima. Pa tako i mi kršćani iskazujemo vjersko štovanje onim ljudima, koji su se za života odlikovali velikom krepošću i ljubavlju prema Bogu i koji su time postali naši uzori. Toj težnji uma i srca odgovorili su već prvi kršćani, pa su u katakombama podigli oltare na grobovima mučenika i na njima su prikazivali sv. misu. Štovanje mučenika i drugih svetaca bilo je u običaju već od apostolskih vremena. Ovo se vidi iz pisma istočnih biskupa, koje je odobrio sabor Nicejski g. 787., i u kojem čitamo: »Mi primamo i štujemo apostolsku predaju, u kojoj se naučava slavljenje i čašćenje svetaca. Mi ih častimo kao sluge, prijatelje i djecu Božju.«

Iz ovoga svega slijedi, kako je opravdano štovanje svetih. Sada ćemo vidjeti, da je isto tako opravdano zazivati svete i njima se moliti.

Zazivanje svetih odgovara i našoj vjeri i razumu. Ako su sveci prijatelji Božji, onda je jasno, da nam mogu i hoće pomoći. Eno čitamo u knjigi Tobije, kako anđeo Rafael govori starom Tobiji: »Ja sam tvoju molitvu doprineo Bogu«. Tako sigurno čine i sveci, jer su oni nama puno bliži kao članovi roda ljudskoga. Mnogi su sveci još za života činili čudesa, da pomognu ljudima. Pa kad su toliko postigli od Boga na zemlji, to će puno više moći u nebu. Slično tumači i sv. Jeronim tvrdeći: »Ako su apostoli i mučenici mogli moliti za druge još za života, kada su se morali i za se brinuti — koliko će to više moći iza krune, pobjede i slavlja.«

Zazivanje je svetih staro kako je staro i njihovo štovanje, kako je stara i Crkva Kristova. Eno u katakombama nalazimo slike Majke Božje i svetaca, koje prikazuju, kako oni za nas mole. Na grobu mučenika Sabacija čitamo ove nježne riječi: »Sabacije, slatka dušo, zauzmi se i moli za braću i sestre.« Sličnih natpisa ima puno. Sveti Jeronim se je molio svojoj pobožnoj učenici Pauli vjerujući, da je iza smrti došla u nebo. Često je on ovako govorio: »Sveta Paulo, pomozi svom starom učitelju svojim zagovorom, jer sjedinjena s Kristom možeš od njega sve dobiti.«

Protestant i katolik raspravljali su o štovanju i zazivanju svetih. Protestant je na kraju rekao: »Ja se volim ravno obraćati Isusu samom.« Katolik odgovori: »I ja to činim, ali u društvu s Bl. Djevicom Marijom i drugim svecima. Zar može itko posumnjati, da ću ja bolje proći i da ću biti prije uslišan.« O braćo kršćani, činimo i mi ovako. Štujmo svete i molimo se njima u svojim potrebama. Oni su braća naša, sestre naše, koji nas neće zapustiti; oni su puni ljubavi Božje, oni imaju veliku moć kod Boga, pa nam mogu pomoći. Oni su prošli onim putem, kojim mi sada idemo, pa znadu, naše nevolje, naše poteškoće na putu spasenja. Molimo ih, da nam na ovom putu budu i savjetnici i vođe. Oni su izbjegli svima pogibljima i sada se odmaraju i uživaju u blaženom carstvu Krista Kralja, gdje im je on otro svaku suzu i obdario ih neizmjernom srećom i uživanjem. Molimo ih iz svega srca, da nam isprose od Boga najveću i najpotrebitiju milost, da spasemo duše svoje.

Dušni dan

Pomagati dušama pokojnih donosi nam korist

Ležao je bogataš na umoru. Uz njega je sin jedinac. Otac ostavlja sve svoje bogatstvo sinu, ali traži od njega obećanje, da će se pobrinuti za dušu njegovu sv. misom, molitvom i milostinjom. Sin je obećao, a nije obećanja ispunio. Kad ga je netko sjetio obećanja, odgovara bezdušni sin: »Ja se za ništa ne trebam brinuti. Ako je moj otac u nebu, moje mu pomoći ne treba; ako je u paklu, ja mu ne mogu pomoći; ako je u čistilištu, to je onda siguran za vječni spas, pa neka strpljivo čeka, dok se oslobodi i u nebo dođe.« O kako je gadno nezahvalan bio ovaj sin! Mi ne budimo takovi, mi učinimo sve što možemo, da pomognemo dušama svojih milih i svima dušama u čistilištu.

Tko pomaže dušama u čistilištu, taj koristi samom sebi.

Crkva nas u saboru tridentinskom uči, »da se vjernim dušama u čistilištu pomaže molitvom vjernika, a osobito dragocjenom žrtvom oltara.« Tko je pravo dobro dijete Crkve, taj će pomagati onim svetim dušama. A bilo je uvijek u Crkvi katoličkoj plemenitih i milosrdnih ljudi, koji su na osobiti način ljubili duše pokojnika. Tako je sv. Lidvina bila njihova osobita prijateljica. Ona je 38 godina ležala bolesna na postelji, a svoje boli i muke podnosila je ustrpljivo u korist duša u čistilištu. I još više! Da im što više pomogne, ona je svojim bolima dodavala još djela svojevoljne pokore. Sv. Filip Neri želio je za spas duša pokojnika puno trpjeti. Na njegovu molbu poslao mu je Bog dugotrajnu i bolnu ranu na nozi, a on je boli od te rane prikazivao za one potrebne duše. Slijedimo i mi njihov primjer, a to će nam donijeti veliku korist, jer su duše u čistilištu veoma zahvalne.

Ljubav prema pokojnicima izvanredno je mila samomu Bogu, jer svako oslobođenje koje duše iz čistilišta uvećaje slavu njegovu, a nama to pribavlja naklonost Božju. Osim toga duše u čistilištu postaju naši zahvalni prijatelji i zagovornici kod Boga. Sv. Pismo veli: »Vjeran prijatelj, jaka obrana, a tko ga je našao, blago je našao.« (Crkv. 6, 14.) Kad to vrijedi za prijatelje na zemlji, koliko će više vrijediti za naše prijatelje u čistilištu, koji su ujedno i prijatelji Božji. Oni se mole za nas, a Bog im ne može odbiti molbe, jer su to njegova mila djeca. Poznata je izjava pape Hadrijana IV.: »Tko moli za duše u čistilištu s nakanom, da im pomogne, on ih obvezuje, da i one njemu pomoć uzvrate i da mu budu zahvalne.« I doista su one često na razne načine pokazale svoju zahvalnost.

Papa Benedikto XIII. pripovijeda, kako su nekoga pobožnog svećenika redovnika mučile silne nečiste napasti. On je upotrebio sva moguća sredstva, da ih odbije, ali zaludu. Napokon se sjeti duša u čistilištu, počne se srdačno moliti za njihov spas, pa se je nakon kratkog vremena oslobodio napasti.

U prvoj polovici 19. stoljeća nastojao je ruski car Nikola I. natjerati katolike u rusku crkvu. Pri tom je upotrebljavao najokrutnija sredstva. Tako je punih 7 godina mučio 245 redovnica reda sv. Bazilija. Jednom ih je dao zatvoriti sve skupa u jedan zatvor i to kroz

cijeli tjedan. Svaka je dnevno dobila pola usoljenje suhe ribe, inače ništa, niti kruha niti vode. Htio ih je žeđom predobiti. Prva dva dana trpjele su redovnice grozne muke, usta i stomak su im gorjeli kao vatra. U toj muci sjete se duša u čistilištu i njihovih sličnih muka. Klečeći su molile za njih i muke su svoje prikazale za njihov spas. Odmah su iza te molitve oćutjele pomoć, te više nisu osjećale ni gladi ni žeđe. Kada su ih čuvari iza sedam dana pustili iz zatvora, silno su se čudili, kako nisu trčale na bunar po vodu. Jedna od njih, poglavarica Makrina Mieczystawska, izmakla je u Rim, gdje je taj događaj pripovijedala papi Piu IX.

Mnogi se pobožni kršćani s uspjehom obraćaju za pomoć dušama u čistilištu i u bolesti, na putovanju, u raznim pogibljima, u tuzi, i napasti i svim potrebama duše i tijela. Kada su ove vjerne duše još u čistilišnim mukama tako zahvalni pomoćnici, kako će se istom za nas zauzimati, kada jednom uniđu u svoju vječnu sreću. Zato je i sv. Augustin pisao: »Ja se molim za pokojne, da oni ne zaborave i za me moliti, kada jednom dođu u vječno nebesko kraljevstvo.«

Još jednu veliku korist dobivamo pomažući duše umrlih. Tko ljubav sije, ljubav će i žeti.

Tko se moli za pokojne, za njega će se iza smrti također moliti, on neće ostati osamljen bez pomoći. Za to će se sigurno pobrinuti Bog u svojoj pravednosti i ljubavi. Sveti Augustin veli: »Ako hoćeš, da se tebi Bog smiluje, onda se i ti smiluj svom bližnjemu u čistilištu«. Prijateljima duša u čistilištu poslat će Bog utjehu na smrtnome času, njima će biti osobito blag sudac u vječnosti, jer on veli: »Blago onome, koji se zauzima za potrebna i siromaha; u dan nevolje oslobodit će ga Gospodin«. (Ps. 40, 2.).

Na kraju se sjetimo još nečega. Mogli bismo učiniti »viteško ili junačko djelo ljubavi za duše u čistilištu«. To činiš, ako po rukama Bl. Dj. Marije prikažemo za duše pokojnika sva svoja dobra djela i molitve, dapače i one molitve i dobra djela, koje će drugi za nas iza smrti prikazivati. Ovo je djelo odobrila Crkva i obdarila ga mnogim oprostima nazivajući ga »najvećom utjehom pokojnih vjernika«. Ako to učiniš, neboj se, da tebi neće ništa ostati. Slušaj! Svakim dobrim djelom učinjenim u posvećujućoj milosti dobivamo ovo troje: prvo, umnaža nam se posvećujuća milost i slava nebeska; drugo, daju nam se milosti, koje molimo; treće, umanjuju nam se vremenite kazne. Kada mi svoja dobra djela poklanjamo dušama u čistilištu, onda njima pripada onaj treći plod, mi se odričemo milosti skraćenja muka u njihovu korist. Ovu će našu plemenitu požrtvovnost obilno naplatiti sam dobri Bog. Osim toga mi još dobivamo one velike oproste, koje dobivaju oni, koji učine junačko djelo, Dakle i na ovaj način mi dobivamo za se veliku korist. A junačko djelo možemo učiniti po prilici ovim riječima: »Bože moj, u zajednici sa zaslugama Isusa i njegove Majke prikazujem tebi za duše u čistilištu sva svoja dobra djela. Prikazujem također ona, koj će drugi za me učiniti za vrijeme moga života i poslje moje smrti«.

Budimo pravi prijatelji duša u čistilištu, pa će i one biti naši prijatelji. Ljubimo ih djelotvornom ljubavi. U toj ljubavi spojena je ljubav prema Bogu i bližnjemu, i ta će nam ljubav jednom otvoriti vrata blažene i srctne vječnosti.

Bezgrješno Začeće

Marija jest najljepše Božje stvorenje

Današnja svetkovina je najveća svetkovina one divne Djevice, koju ljubi i štuje svako kršćansko srce. U navečerje same svetkovine, u uvodu sv. mise govori Djevica ove zanosne riječi: »Dođite, čujte, i pripovijedat ću vama, koji se Boga bojite, što je sve učinio Gospod duši mojoj. Neka ga hvali sva zemlja, i pjesmu pjevajte imenu njegovu, dajte čast slavi njegovoj«. Čujmo dakle i mi, kako je i zašto Bog Mariju odlikovao nad sva stvorenja na nebu i na zemlji.

Sv. Pavao tvrdi, da smo svi »po naravi djeca srdžbe«. To vrijedi za sve, samo ne za Mariju. Za nju veli sv. Augustin: »Kada se o grijehu govori, neću da se onda o Bl. Dj. Mariji radi časti Gospodinove ma išta govori«. O kako je ovo divno i istinito rečeno! Majka Isusova jest prvi i najljepši plod otkupljenja, prvi i najvrijedniji plod muke i smrti Gospodinove. Zato je Crkva uvijek vjerovala i kao istinu vjere proglasila, da je »Bl. Dj. Marija u prvom času svoga začeća radi zasluga Krista Isusa, Spasitelja roda ljudskoga, bila sačuvana od svake ljage istočnog grijeha«.

Bog Otac je od vijeka izabrao Djevicu Mariju za Majku svome Sinu. Ona je imala roditi izvor svetosti, samu svetost, Sina Božjega, pa stoga nije smjela biti niti jedan časak bez svetosti. Sveti Otac papa Pijo IX. u buli proglašenja tumači, da je Mariju Bog obasuo upravo blagom milosti nad sve anđele i svece, »da je ona od svake ljage grijeha uvijek posve čista, sva lijepa i savršena, te se tako odlikuje puninom nevinosti i svetosti, od koje pod Bogom nikako nema veće, i koju nitko osim Boga ne može ni zamisliti«. Tako je Otac nebeski od vijeka htio, da Marija bude čudo svetosti i savršenosti. Zato Crkva danas u sv. misi moli: »Bože, koji si neoskvrnjenim začećem Bl. Djevice pripravio dostojno prebivalište svome Sinu«. Zato Crkva i veli za Mariju: »Odabranica moja bijela je kao snijeg na Libanu«. A sveti Anzelmo pravo je rekao: »Trebalo je da Djevica, od Boga određena za Majku Sina njegova, takovom čistoćom sja, kakve osim Boga ne možemo ni zamisliti.

Sin je Božji isto tako od vijeka sebi za Majku izabrao prečistu Djevicu Mariju. Marija je imala postati Majkom Spasitelja, koji će čovječanstvo osloboditi od ropstva vražjeg, koji će ljude osloboditi od posljedica istočnog grijeha i zadovoljiti za sve njihove grijehe. Dakle je dolikovalo, da Spasitelj primi narav čovječju od One, koja je paklenoj zmiji glavu satrla, koja je bila uvijek čista i od sjenke grijeha. Zato se za Mariju mogu uzeti riječi Sv. Pisma: »Božja Mudrost sagradila si je kuću«. (Posl. 9, 1.). Jest vječna Mudrost, Sin Božji pripravio je sebi stan u utrobi prečiste Djevice, Majke Božje milosti, Majke prebistre i prečiste, Majke neoskvrnjene i Majke divne.

I Duh Sveti je od vijeka odredio, da tijelo i duša Djevice Marije bude što dostojnije prebivalište Sinu Božjemu. »Domu Božjem pripada svetost«. (Ps. 92, 5.). Domu Božjem, Majci Sina Božjeg, Zaručnici Duha Svetoga mora pripadati najveća svetost. Mariju, Kuću zlatnu, Škrinju zavjetnu obasula je Svemogućnost Duha Svetoga svojim najljepšim darovima.

O sv. Ivanu reče Isus: »Zaista vam kažem: nije ustao između rođenih od žena veći od Ivana Krstitelja«. Ovo je rečeno o Ivanu, koji je začet u istočnom grijehu, a od kojeg je oslobođen još prije poroda. A što da kažemo onda o Djevici Mariji? Zaista među svima rođenim, među svima ljudima svih vjekova, dapače među svim stvorenjima nije bilo svetijeg, Bogu milijeg bića od Marije. Među ljudima samo je bio od nje veći Isus Krist, koji nije samo čovjek, nego i Bog i čovjek. Bezgrešna Djevica je vrhunac svetosti, ona se je najviše približila u svetosti samom Bogu. Sve što je nisko i grešno daleko je od nje. Ona je najljepše djelo Stvoritelja. Kao sunčanim zrakama obasjana blista ona ljepotom milosti i ljubavi Božje.

G. 1854. 8. XII. proglasio je Sveti Otac papa Pio IX. člankom vjere istinu o Bezgrešnom Začeću. Malo iza toga g. 1858. potvrdila je sama Djevica tu istinu, kada se je u Lurdu ukazala pastirici sv. Bernardici i rekla joj: »Ja sam Bezgrešno Začeće«. I na onom mjestu diže se danas prekrasna trostruka crkva, kamo dolaze hodočasnici cijeloga svijeta. Ondje se događaju najveća čudesa, koja su jasno dokazana i koja su uzalud pobijali razni bezvjerci. Ondje su potpuno ozdravili mnogi od najraznovrsnijih i najtežih bolesti, što su morali priznati i liječnici, koji nisu vjerovali. Što sve to dokazuje? Svakako to, da je istinita, te Bogu i Gospi mila nauka o Bezgrešnom Začeću. Kao što je Isus rekao: »Vjerujte djelima mojim«, tako nam i presveta Djevica govori u Lurdu: »Ako ne vjerujete Crkvi, ako ne vjerujete mojim riječima — to vjerujte mojim djelima, da sam ja bez grijeha začeta«.

U vrijeme proglašenja istine o Bezgrešnom Začeću, bila je Crkva u teškim prilikama. Pritisli su je neprijatelji sa svih strana u nadi, da će ju uništiti. Uto je nad Crkvom zasjao divni lik Bezgrešne. Ona je bila obrana njezina i lijek proti bezvjerstvu i mlakosti. Oživjela je ljubav prema Mariji, po njoj prema Kristu i Crkvi, i stali su nicati novi veliki sveci u Crkvi.

U naše doba ponovno i drsko diže glavu neprijatelj Crkve i vjere. Ljudi se opet vraćaju poganstvu, zaboravljaju više ideale, guše se u materiji i sjetilnom uživanju. Tko će nas spasiti? Tko drugi nego Bezgrešna. Ona svima govori o svemogućoj i blagoj Božanskoj milosti, koja je nju uzdigla do najviše visine svetosti i koja je pripravna da sve nas digne iz naše slabosti. Ona svima govori o pravoj vrijednosti i dostojanstvu čovjeka, koji se je stao ponizivati do nerazumne životinje. Čovjek treba da bude lijepa slika svoga Stvoritelja. Bezgrešna puni naša srca hrabrošću, nadom i utjehom, ona ih diže do nebeske visine, gdje nas čeka sreća. U ove dane tvrdoće i sebičnosti ona je naša Majka, koja nas ljubi iskreno i nježno.

Ima čudotvorna medaljica Bezgrešne. Na jednoj je strani u sredini slovo M s križem, a sa strane Srce Isusovo i Marijino. To znači po Mariji k Isusu. Na drugoj je strani slika Bezgrešne, iz čijih ruku izbijaju zrake svjetlosti. Oko slike je natpis: »O Marijo, bez grijeha začeta, moli za nas, koji se tebi utječemo«. Ovu su medaljicu za vrijema Krimskoga rata pobožno nosili mnogi francuski oficiri i vojnici, i Gospa ih je čudesno pomagala. U ovo teško doba slabe vjere i ćudoreda obratimo se i mi Bezgrešnoj, našoj Majci i pomoćnici i molimo: »O Marijo, bez grijeha začeta, moli za nas, koji se tebi utječemo. Pomozi nam, da očuvamo svoju vjeru, da budemo uvijek vjerni tebi i tvome Sinu. Amen«.

Božić

Povijest rođenja Isusova

»Neka se vesele nebesa i raduje zemlja pred licem Gospodnjim, jer je došao!« Ovo su riječi iz prve Božićne svete mise. I doista raduje se nebo sa zemljom, jer se je dogodilo najveće čudo — čudo veće od stvorenja svijeta: Stvoritelj uze tijelo svoga stvora, da ga spase. Zato Crkva ushićeno pjeva: »Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje: Gospod je Bog i zasja se nama. Od Gospoda bi ovo i divno je u očima našim«. Bog je postao čovjekom, Bog kao nejako djetešce leži u jaslama na slami, jer Bog ljubi čovjeka. Nije čudo, da je sv. Franjo Asiški govorio: »Božić je praznik nad praznicima, jer je toga dana Sin Božji postao čovjekom«.

Prenesimo se duhom u onu svetu, spasonosnu noć rođenja Isusova, te promatrajmo što se je one noći dogodilo kod grada Betlehema.

Prorok je prorekao, da će se Spasitelj roditi u Betlehemu. Ovo su proročanstvo mudracima s istoka protumačili poglavari svećenički, kada su im rekli: »Krist se ima roditi u Betlehemu, u Judeji, jer je prorok tako napisao: I ti Betleheme, zemljo Judina, nipošto nisi najmanji među kneževskim gradovima Judinim; jer će iz tebe izići knez, koji će vladati nad narodom mojim Izraelom«. Dakle se je u Betlehemu imao roditi Spasitelj, a Majka njegova je bila u Nazaretu. Čudimo se Božjoj providnosti! Kao sredstvom poslužio se je Bog rimskim carem Augustom. Car je baš u ono vrijeme izdao zapovijed o popisu svega naroda u carevini, a i Judeja je pripadala rimskoj carevini. Prema običaju Židova morale su se starješine upisati u mjestu, iz kojeg je tko vukao lozu. Tako je Josip, potomak Davidov, pošao u Betlehem, grad kralja Davida, i Marija je pošla s njime. I tako se je u Betlehemu rodio Spasitelj. Tko ne bi sa sv. Pavlom uskliknuo: »O dubino bogatstva, mudrosti i znanja Božjega. Kako su nedokučljivi sudovi njegovi i neistraživi putevi njegovi«. (Rim. 11, 33.).

Marija i Josip stigoše u Betlehem. Išao je Josip od kuće do kuće i molio za stan. Bilo je već sve puno. Zlatom bi već negdje našli mjesta, ali siromašnoga tesara svuda odbiše. Marija i Josip ostadoše mirni, uzdajući se u Božju providnost. A Bog je imao svoje planove. On je htio, da se Spasitelj rodi u bijedi i siromaštvu. Oni odoše izvan grada. Tamo je bilo više špilja, gdje bi pastiri za nevremena zatvarali stada. U takovu jednu špilju, štalu, skloniše se sveti Josip i Marija. Ovdje su oni u tišini sa svetim čeznućem iščekivali veliki čas porođenja Spasiteljeva, koji je bio blizu.

Evo kako Sv. Pismo jednostavno opisuje onaj najznamenitiji događaj u ljudskoj povijesti: »A kad su bili ondje, dođe vrijeme da ona rodi. I rodi Sina svoga prvenca i povi ga u pelene i metnu ga u jasle, jer nisu imali mjesta u gostionici«. O sretne i blažene one noći, jer u njoj zasja svijetlo svijeta. Ispunilo se je proročanstvo proroka: »Evo će Djevica zatrudnjeti i rodit će Sina i nadjenut će mu ime Emanuel t. j. Bog s nama«. (Iz. 7, 14.). Dogodilo se je čudo nad čudesima. Bog, svemogući Stvoritelj, komu nije ništa nemoguće, učini iznimku za svog Sina i u začeću i u porodu, jer na njega i njegovu Majku nije palo prokletstvo istočnoga grijeha. Bez boli i povrede djevičanstva rodila je Marija Sina Božjega. U nebeskom zanosu

molitve i ljubavi ugledala je Djevica Marija pred sobom divno Božansko Djetešce, obasjano ljupkim i nebeskim svijetlom. Djetešce je milo gledalo Majku i sv. Josipa. Majka je pala sa strahopočitanjem na koljena i poljubila presveto Dijete, Sina svoga i Sina Božjega, obećanoga Spasitelja. I sveti je Josip pao na koljena i pobožno poljubio Djetešce, ono nebesko blago, što ga je Bog povjerio njegovoj brizi i ljubavi.

Ovo je bilo drugo rođenje Sina Božjega, jer se je prviput rodio od vijeka kao Bog na nebu, a drugiput kao čovjek na zemlji. Prviput je imao samo Oca bez majke, a kod drugoga rođenja Majku bez zemaljskog oca. Djevica je porodila Sina Božjega, komu je Bog stvorio tijelo i dušu. Kao što sunčane zrake prodiru kroz staklo, a da ga ne pokvare, tako se je rodio Spasitelj od Djevice, a da nije povrijedio njezina djevičanstva. Stoga molimo u Vjerovanju: »Koji je začet po Duhu Svetomu, rođen od Marije Djevice«.

I Sv. Pismo dalje pripovijeda: »I bili su pastiri u onom kraju, koji su bdjeli i čuvali noćnu stražu kod svoga stada. I anđeo Gospodnji stade kraj njih i slava ih Gospodnja obasja i vrlo se prepadoše. I reče im anđeo: Ne bojte se! Jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I eto vam znaka: Naći ćete Djetešce povito, gdje leži u jaslama, i najedanput postade s anđelom mnoštvo nebeske vojske hvaleći Boga i govoreći: Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje«. Ovako je Bog objavio porođenje Spasitelja. Nije javio ni carskom Rimu, ni Jeruzalemu, nego pastirima. Oni su tu milost dobili, jer su bili ponizni, pravedni i velike tvrde vjere. Čuvši pastiri veselu vijest odoše žurno prema Betlehemu i nađoše Božansko Djetešce. Oni su se klanjali njemu, Bogu i Spasitelju i zahvaljivali mu, što je došao.

Poklonimo se i mi s pastirima Djetešcu i s njima razmatrajmo o utjelovljenoj Ljubavi. Bog besmrtni uze na se smrtno tijelo, da nas učini besmrtnima. Bog preblaženi kao nejako dijete počima svoju muku, koju će dovršiti na križu, samo da nas učini blaženima. On Svjetlost vječna silazi na svijet u tami noći, da čovjeka izvede iz tame u svijetlo istine i spasenja. On Gospodar svega nije imao stana, da nama pribavi stan u svojoj nebeskoj slavi. On Najbogatiji postao je najsiromašniji, da nas učini bogatima. Ovoga nas sjeća i sv. Pavao veleći: »Jer znate milost Gospodina našega Isusa Krista, da je, premda je bio bogat, poradi nas postao siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite«. (2. Kor. 8. 9.).

Kod rođenja Isusova pjevali su anđeli »Slava Bogu na visini«. Kada mi ovako razmatramo divnu ljubav Božju u jaslicama, onda i naša srca pjevaju »Slava Bogu na visini«, onda naša srca puna zahvalnosti govore: »O hvala ti, hvala, vječna Ljubavi«.

U divnoj pjesmi »Exsultet« pjeva Crkva zanosno: »O neprocjenjiva li milovanja ljubavi: da roba otkupiš, Sina si predao!« Bog nam je one prve Božićne noći dao Sina svoga, da nas robove grijeha otkupi, i mi smo po njemu postali slobodni, sretni sinovi Božji. Obećajmo Malom Isusu, da ćemo cijeniti njegovu ljubav i našu slobodu i da ćemo mu ostati uvijek vjerni, da se nećemo nikada povratiti u ropstvo grijeha. Amen.

Božić

Propovijed Maloga Isusa

Danas slavimo veliki događaj u povijesti roda ljudskoga. Rodilo nam se blaženo, presveto Djetešce, koje željno iščekivaše sav rod ljudski. Ispunilo se ono, što su proroci unaprijed javili, ispunilo se je ono, što je anđeo Gabrijel navijestio Mariji: »Rodit ćeš Sina i nadjeni mu ime Isus«. I ljudi ugledaše »Spasenje Gospodnje, koje je pripravio pred licem sviju naroda, Svijetlo da razsvijetli neznabošce, i slavu naroda Izraelskoga«. Ono Spasenje, ono Svijetlo i Slava naša leži kao slabo Djetešce u jaslicama. I jaslice postadoše kolijevka spasenja i preporoda cijeloga ljudskoga roda.

Uniđimo u štalicu Betlehemsku, da čujemo što nam govori Dijete iz jaslica. Sv. Bernardo zgodno veli o Malom Isusu: »Još ne govori njegov jezik, ali sve na njemu govori, uči i propovijeda«. Poslušajmo sabranim srcem tu propovijed.

Prva riječ Isusova je: »Čovječe budi ponizan. Uči se od mene. Ja Veličanstvo neizmjerno postadoh slabo dijete, da i ti budeš ponizan«. Uzmimo k srcu ove riječi. Današnji se svijet ruga poniznosti, ali bez poniznosti nema spasenja. Samo ponizan čovjek može imati tvrdu vjeru, samo ponizni mogu iskreno moliti, samo ponizni pravo ljube Boga i bližnjega. Divni, jaki Bog, Kralj, kojega kraljevstvu nema kraja došao je na svijet, ali ne u sili i veličanstvu, nego kao neznatno dijete. On je u poniznosti provodio život, on je bio ponižen na drvetu križa, ali on je uzvišen do najveće slave, jer sjedi ob desnu Boga Oca svemogućega. On je svima rekao veliku istinu: »Koji se ponizuje, povisit će se«. (Luk. 14, 11.). Jest, ponizne će on povisiti do prijestolja slave svoje!

Druga riječ Isusova je ukor nemilosrdnim ljudima: »Za mene Spasitelja, Boga nisu ljudi imali stana«. O kako je to strašno! Za Ljubav nemaju ljudi ljubavi. Nažalost događa se to i danas. Kuca Isus na srca velikaša, ali ga većina ne priznaje kao oni oholi farizeji, književnici i starješine naroda. Kuca Isus na srca bogataša, ali malo njih čuje to kucanje, jer im srce oglušila težnja za dobiti i ugodnostima. Često ne nalazi Isus mjesta ni u srcu običnoga čovjeka, jer se previše tjeskobno predaje vremenitim brigama ili mu je srce već posve ispunjeno strastima i grijehom, pa je već bezćutno za nebesko i uzvišeno.

Pitaj, kršćanine, danas ozbiljno sama sebe, kako je stalo s tvojim srcem. Čuje li ono danas kucaj siromaha i mučenika iz jaslica, čuje li glas onoga milog Djetešca? Sjetimo se riječi iz božićne pjesme: »Majko Božja i Josipe, molite za nas, koji smo se kod Betlema skupili danas: Da naše srdašce povoj bude Božjem Sinu, Isukrstu Gospodinu, uvijeke Amen«. Kako je ovo lijepa misao. Srce naše puno ljubavi neka ugrije ono Djetešce, što zebe iz ljubavi prema nama, naša ljubav neka mu bude povoj, pokrivalo. Ova naša ljubav neka bude vječna.

Treća riječ Isusova glasna je opomena za sve nas: »Svijet nije dao mjesta meni, nije imao srca za me. Čuj, kršćanine, on neće ni za tebe imati srca«. O kako je ovo istina. Koliko ima na svijetu razočaranih srdaca i to najviše među onim ljudima, koji su se podali uživanju ovoga svijeta. Ne stavljaj, kršćanine, svu svoju nadu u krv

i meso, u ljude sebične i slabe, nego tvoja nada neka bude u Onom, koji je i moć i dobrota i ljubav i pravednost, koji svojih nikada ne izdaje. U najtežim časovima boli i razočaranja bit će uza te sa svojom utjehom Božanski Spasitelj, ako uz njega prioneš. Osobito u najtežem času života tvoga, na samrti, bit će on tvoj spas.

Četvrta riječ Isusova: »Bio sam siromah i nisu me primili. Ne budi, kršćanine tvrda srca prema siromahu, jer ću te ja jednom kao strogi sudac osuditi. Budi milosrdan, pa ćeš postići moje milosrđe«.

Pripovijeda se, kako je neki pobožan kršćanin uvijek želio, da bi se i njemu jednom navratio Isus. On je čuo još kao dijete, da Isus često dođe na zemlju i da se uvraća dobrim ljudima. »Oh da hoće i meni jednom doći!« to je bila njegova srdačna želja. Prolazile su godine, a Isus nije došao. Čovjek je mislio, da više neće ni doći. Jednom na sam Božić sjedio je on za večerom sa svojom obitelji. Vani je bila silna zima, daske su na krovu pucale od studeni, a vjetar je dizao prašinu od snijega i drmao je prozorima. Uto je netko zalupao na vratima kuće. Domaćina ustade i otvori. Pred vratima stajao siromašan dječak drhćući od zime. Digao je dječak oči i promrznute ruke prema domaćinu i molio: »Pustite me u kuću, da se ogrijem. Pustite me u ime Božje!« Domaćina ga radosno uvede, ponudi mu mjesto za stolom, ugrije ga i okrijepi toplom hranom. Dječak je imao blage oči, neobično lijepo lice i nježan, ugodan glas. Svima se je ukućanima svidio i svi su s njim rado razgovarali. Nešto je mila i privlačiva bilo u njemu. Dugo su oni razgovarali. Najedanput zasja lice dječakovo kao sunce i haljine mu postadoše bijele kao snijeg i veliko svijetlo ispuni sobu. Dječak ustade, diže ruke i blagoslovi domaćina i cijelu obitelj, i onda ga nestade. Svi su u čudu pali na koljena, a domaćina povika: »O Isuse, Isuse, to si ti bio. Hvala ti, Isuse!« Svi su bili sretni i veseli, a blagoslov Isusov ostao je uvijek nad ovom kućom.

Ova priča sadrži u sebi jednu veliku istinu: tko prima siromaha, prima samoga Isusa, pa će Isus biti onaj, koji će naplatiti svaku milostinju, svako dobro djelo učinjeno siromahu. Činimo prema ovoj nauci osobito sada uz Božić. Pomozimo bijednima, utješimo ih u njihovoj nevolji za ljubav betlehemskom siromahu Malomu Isusu.

U evanđelju treće sv. mise čitamo: »A Marija je čuvala sve ove događaje i razmišljala o njima u svom srcu«. I mi smo evo našli Djetešce u štali i čuli smo njegove riječi, što je govorilo našoj duši. Čuvajmo sve ovo kao Marija, u svom srcu i razmišljajmo o tome. Osobito mislimo na opomenu Isusovu, da se ne uzdamo previše u ovaj svijet, nego da se oslonimo na njega, te u njemu nađemo svoj mir i sreću. Zašto je danas toliko zla i nezadovoljstva među ljudima? Zato jer su se udaljili od Isusa. Vratimo se Isusu, vratimo se sreći. Poklonimo se njemu, novorođenom Kralju svome i predajmo se posve njemu: »Isuse srdačni Bože moj, srce ti dajem, da sam tvoj!«

Sv. Stjepan, prvomučenik

Naša vjera neka bude kao vjera sv. Stjepana

Jučer smo slavili slavno rođenje Isusa, našega Kralja, a danas slavimo slavnu smrt prvoga mučenika sv. Stjepana, koji je za svoga Kralja prolio svoju krv. Juče je došao na svijet Kralj s neba, da nama pribavi nebo, a danas njegov hrabri vojnik uzlazi na nebo, da primi krunu života. Juče smo slavili tjelesno rođenje Učitelja, danas duhovno rođenje njegova učenika, koji se je po mučeničkoj smrti rodio za vječni život.

Promotrimo danas život sv. Stjepana i njegovu veliku vjeru.

Sv. Stjepana, jednoga od sedam đakona, uzdiže Sv. Pismo velikom i neobičnom hvalom i veli, da je bio čovjek pun vjere i Duha Svetoga. On je bio potpuno Kristov i nutrinom i vanjštinom. Žar njegove vjere nije mogao ostati u njemu, nego je prelazio i na druge. On je riječima i djelima predobivao ljude za kršćanstvo. On se nije obazirao na prigovore i prijetnje Židova, nego samo na Krista, na njegovu volju i zapovijed. Kada su proti njemu ustale starješine židovske, on javno i bez straha ispovijeda Krista »koji stoji s desne strane Božje«. Za tu svoju vjeru dao je i život. I mi moramo poput sv. Stjepana biti puni vjere i Duha Svetoga.

Što znači biti pun vjere i Duha Svetoga? To znači biti dobro poučen u istinama vjere, dobro poznavati zapovijedi Božje i crkvene. A kako nažalost ima puno katolika, koji se za to najpotrebnije malo brinu. Pun vjere znači biti osvjedočen kršćanin, koji najsavjesnije vrši svoje dužnosti, koji je kao svijetlo, što svoga sjaja i topline ne može zadržati u sebi, nego ga rasprostire na sve strane, na sve ljude. Takov katolik ispunja Kristovu zapovijed: »Vi ste svjetlost svijeta... Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima«. (Mat. 5, 14, 16.). A kako često katolici na sam Božić čine protivno. Koliko će ih ovih dana pijanstvom osramotiti lijepo i sveto ime kršćansko. Mi moramo svagda i svagdje biti apostoli, svećenici dobrog primjera. To osobito moraju biti roditelji svojoj djeci. Čujmo, što veli sv. Ivan Zlatousti posebno roditeljima: »Roditelji Vi ste apostoli svojoj djeci. Vaša je kuća crkva. I ako se mi svećenici moramo brinuti za vaše duše i za njih jednom Bogu račun polagati — roditelji, koliko se više morate vi brinuti za svoju djecu, za koju ćete jednom Bogu polagati strog račun«.

Što znači dalje biti pun vjere i Duha Svetoga? Znači raditi, boriti se za vjeru i Crkvu Kristovu. Ima danas dosta katolika, koji bi htjeli biti kao u penziji. Oni vrše svoje kršćanske dužnosti, a dalje se ništa ne brinu. Ali to nije pravo. Da su tako radili prvi kršćani, ne bi se nikada kršćanstvo raširilo i ojačalo. Tko je pun vjere kao sv. Stjepan, on radi, on se bori. Krist je rekao: »Ne mislite, da dođoh da donesem mir na zemlju. Ne dođoh da donesem mir nego mač«. (Mat. 10, 34.). Crkva je katolička uvijek progonjena kao Krist, pa zato ne može mirovati, mora se braniti. Danas neprijatelji Crkve svom silom na nju navaljuju i nastoje uništiti vjeru u srcima katolika, danas je mlakost i nevjera mnoga srca zahvatila — pa zato danas među katolicima ne smije biti penzionera, nego moramo biti svi aktivni borci. Najprije treba svaki pojedinac biti potpun katolik, a onda treba nastojati,

da to budu i drugi. U naše vrijeme Sv. Otac papa osobito preporuča Katoličku Akciju. A šta je to? To je apostolat svjetovnjaka, koji pomaže apostolat svećenika, ona je zajednički rad svećenika i svjetovnjaka, da katolička načela prodru u privatni i javni život. Nije ovo briga i posao samo svećenika, nego i svih vjernika. Svaki treba da je član kojeg katoličkog društva, svaki treba da čita i širi katoličku štampu, svaki mora s Crkvom misliti, osjećati, raditi, s njom živjeti i za nju umrijeti, ako ustreba. Ovo znači biti pun vjere i Duha Svetoga.

Što znači još biti pun vjere i Duha Svetoga? Znači ne plašiti se ljudskog obzira. Francuskom generalu Miribelu reče jedan od prijatelja: »Dragi generale, ali zašto ti vazda i svuda baš kao usprkos obavljaš javno svoje vjerske dužnosti, pa bilo to ovdje u Parizu ili vani na selu. Zar ne znaš, da to slobodni zidari dobro vide, pa da stoga nećeš nikako više u službi napredovati«. General odgovori: »Šta mi je stalo. Ja imam da vršim dvostruku dužnost: kao kršćanin i kao vojnik. Ove se dvije dužnosti ne isključuju, nego jedna drugu popunjuje. Ako ustreba, ja sam uvijek pripravan dati krv i život za domovinu, ali svoje savjesti i duše nikada«. Ovo je bio katolik, kakovi moramo i mi biti. On se nije bojao ljudskog obzira.

Čujmo nauku Sv. Pisma: »Čemu se bojati čovjeka smrtnika i sina čovjeka, koji će kao trava uvenuti«. (Iz. 51, 12.). »Ne bojte se čovjeka grešnika, jer je slava njegova kao blato i crv«. (I. Mak. 2, 62.). »Kupljeni ste cijenom velikom, ne budite robovi ljudima«. (1. Kor. 7, 23.). Ne budimo kukavice kao mnogi od poglavara židovskih, o kojima piše sv. Ivan: »Mnogi i od poglavara vjerovaše u njega (u Isusa), ali ga nisu priznavali poradi farizeja, da ne budu izopćeni iz zbornice, jer su više ljubili ljudsku slavu, nego li slavu Božju«. (Iv. 12, 42. s.). Mi moramo biti neustrašivi kao apostoli sv. Petar i Ivan, koji su govorili: »Sudite, je li pravo pred Bogom, da vas većma slušamo nego li Boga?« (Dj. Ap. 4, 19.). Radimo kao sv. Pavao, koji veli »Ne stidim se evanđelja«. (Rim. 1, 16.). »Zar da tražim ljudima ugoditi? Kad bih još ljudima ugađao, ne bih bio sluga Kristov«. (Gal. I, 10.).

Neki pustinjak dođe svetom opatu Makariju s ovim pitanjem: »Oče, što ću činiti da postanem svetac?« Opat mu naloži: »Najprije otiđi na groblje i što više izgrdi mrtve, a onda ih obaspi hvalama«. Pustinjak je to učinio. Onda ga opat upita: »Šta su ti rekli mrtvi?« »Ništa«, reče on. Nato mu opat dade ovaj nauk: »Dobro je. Tako radi i ti kao oni mrtvi u groblju, pa ćeš biti Božji svetac. Ne obaziri se ni na hvale ni na prigovaranja svijeta«. Toga se nauka pridržavajmo i mi. Kada se radi o slavi Božjoj, o dobru Crkve, o našem spasu, o vršenju kršćanskih dužnosti — onda bacimo na stranu sve obzire ljudske. Budimo kršćani potpuni i odvažni kako je to bio sv. Stjepan. O Mali Isuse, koji si se za nas rodio, o ti nepogrešivi Učitelju naš, daj nam tu milost, a ti sveti i hrabri učeniče Isusov, sv. Stjepane, moli za nas. Amen.

Sv. Ivan, apostol

Sveta čistoća

U evanđelju današnje svetkovine veli sv. Ivan za se, da je on onaj učenik, koga je Isus ljubio. Sv. Jeronim to ovako tumači: »Ljubio je Isus Ivana, jer ga je njegova posebna prednost u čistoći učinila vrijednim veće ljubavi. Jer ga je on izabrao radi njegova djevičanstva, ostao je u djevičanstvu dovijeka. Napokon umirući na križu predao je njemu djevičanskom mladiću svoju djevicu Majku.« Evo, Ivan je svojom čistom nevinošću zaslužio posebnu ljubav Isusovu. Sv. Ivanu morali bi slični biti svi katolici. Ali nažalost danas je među katolicima postala sv. čistoća kao neko zanemareno pastorče, a to je strašno zlo, radi kojega strada i vjera i obitelj i cijeli narod.

Svetu čistoću treba štovati i u životu je provoditi, jer je samo čist katolik dobar katolik.

Ima katolika koji misle, da se previše govori o čistoći. Ipak nije tako, nego možda i obratno. Danas treba upozoravati na vrijednost, uzvišenost, korist i potrebu čistoće, jer je nečistoća zarazila svijet. Moderni danas ljudi prave neukusne šale s djevičanstvom, s bračnom vjernošću; njima nije grijeh ni bludnost izvan braka ni u braku. Dapače se to preporuča, veliča, i mnogi drže svrhom života tjelesne naslade. Kao da je sam zrak okužen nečistoćom. Sve oko nas potiče samo na grešnu sjetilnost: i razgovori u obitelji, u društvu, na ulici; pa sablažnjivi plakati, slike u izlozima, novine, knjige, a pogotovo kupališta, kina i kazališta. A što je posljedica svega toga? Slabi vjera, slabi moral, pa prema tomu i obitelj, temelj Crkve i naroda. To dobro razumiju neprijatelji Crkve, pa vidimo svagdje, osobito u Meksiku i u Rusiji, kako oni nastoje pokvariti mladež. Oni znadu vrlo dobro, da će nečista mladež odbaciti od sebe vjeru. Nijedan grijeh ne odvraća toliko od Boga i vjere kao nečisti grijeh. N e č i s t o ć a j e p u t d o n e v j e r e. Francuski obraćenik i pjesnik Franjo Coppée priznaje, da ga je od vjere odvratio samo nečisti grijeh. On veli, da to isto moraju priznati i drugi, koji su ostavili vjeru, samo ako hoće biti iskreni. Ne postaje čovjek najprije bezvjerac, a onda istom razuzdanik, nego to biva obratno. Čovjek stane popuštati tjelesnim nagnućima, koja su u nama najsilnija i koja su najteža rana istočnog grijeha. Popuštajući pada u grijeh, slabi mu snaga duše, grijeh mu se osladi, postane običaj — i čovjek pada sve dublje. U takom stanju smeta mu Bog i vjera, koji to zabranjuju, pa tako zapada u nevjeru, a to je otvoren put svakom drugom zlu. Dakle nečistoća ubija vjeru, najveće dobro pojedinca i naroda. Stoga nije nikako suviše isticati i preporučivati čistoću.

Da vidimo, kako je čistoća lijepa, uzvišena, ures svakoga čovjeka.

Poganin Scipio Afrikanac, glasoviti rimski vojskovođa, nije htio ni pogledati zarobljenu ljepoticu djevojku. On je držao nedostojnim, da možda žena pobijedi njega junaka, koji je pobijedio mnoge narode i države. Doista nešta časno za velikoga čovjeka.

Seksto Tarkvinije, sin posljednjeg rimskog kralja, htio je zavesti na nečisti grijeh plemenitu Lukreciju, ženu Tarkvinija Kolatina. Ona ga je s prezirom odbila. Ali je opaki čovjek našao zgodu, te ju silom

obesčastio. Lukrecija je svoju žalost i sramotu otkrila mužu i ocu, koji su je riješili svake krivnje, jer nije na grijeh pristala. Ali krepospa žena nije mogla podnijeti sramote, pa si je mačem oduzela život. Mi ne hvalimo njezino samoubojstvo, ali se divimo njezinoj kreposti i hvalimo čistu, vjernu ženu.

Kako su štovanja i hvale vrijedni ovi čestiti pogani, koje nije bilo obasjalo svijetlo prave vjere! Oni su slijedili onaj prirodni zakon, koji je upisan u srcu svakoga čovjeka. O kako se pred ovim poganima moraju postidjeti toliki kršćani!

Lijepe primjere čistoće pruža nam i Stari Zavjet osobito u Josipu Egipatskom i u kreposnoj ženi Suzani. Josip odlučno odbija grešne ponude Putifarove žene, a Suzana ne pristaje na grijeh, premda jasno uviđa, da će joj to donijeti smrt. Novi nam Zavjet iznosi pred oči brojnu i sjajnu četu. Pokazuje nam primjere plemenitih čistih djevica, koje radi Boga svladavaju tijelo i od kojih mnoge umiru kao mučenice, samo da očuvaju sv. čistoću. Isto nam tako pokazuje primjere svetih mladića, koji se dragovoljno odriču svake tjelesne naslade i u čistoći provede život. Među svetima nalazimo uzornih muževa i uzornih žena, koji čuvaju čistoću braka, koji odgajaju djecu u nevinosti i svakoj kreposti.

Nitko se ne smije ispričavati, da mu je nemoguće očuvati čistoću. Da nije moguće, ne bi ni Bog toga od nas tražio. Čvrsta volja, molitva, Božja milost mogu nas očuvati od pada u grijeh. Sveti je Justin rekao za prve kršćane: »Oni živu u tijelu, ali ne živu za tijelo,« to jest, oni su čisti, uzdržljivi. To moraju i danas biti pravi kršćani. Ako budemo čisti, uzdržljivi, bit ćemo zdravi i duhom i tijelom. Borci su se u staro doba čuvali nečistoće, da budu jaki. A kako jadno stradaju razuzdani, jasno pokazuju i bolnice i ludnice.

Sveti Kamilo Lelis vozio se je jednom zgodom na lađi. Mornari su sramotno govorili i bezobrazno se ponašali prema ženskima. Svetac im reče: »Zar se ne bojite, da će vas stići kazna Božja? Vi zaslužujete, da vas Bog skupa s lađom potopi. Ako se ne popravite, to će vam se i dogoditi.« Mornari su se svecu rugali, ali je njihova lađa na putu u Španjolsku potonula i s njom svi oni mornari osim jednoga, koji je drugove često opominjao. Tako se nešta može dogoditi pojedincima i cijelom narodu, ako ustraje u nečistoći. Propast čeka takove, propast i vremenita, a sigurno vječna.

Još prije 1500 godina pisao je papa sv. Liberije djevici Marcelini: »Tako se ponašaj, da svatko može vidjeti, da si čista djevica i zaručnica Krista, a to po tvom stidljivom i poniznom pogledu, po jednostavnom odijevanju, po tvojoj povučenosti i čednosti. To čini stoga, da se nitko ne bi usudio u tvojoj prisutnosti štogod reći, činiti ili pomisliti, što bi moglo biti makar i malo nepošteno. Nek ti je ponašanje tako dostojno i ozbiljno, da se i najdrskiji pred tvojim pogledom zasrami i neka pokunjen pomisli: ovdje je bez uspjeha moje laskanje i mamljenje.« Ovaj savjet vrijedi osobito danas. Stidljivost, čednost u pogledu, ponašanju, govoru, odijevanju, onaj pravi kršćanski ponos treba da kao sjena neprestano prati svakoga katolika.

Ljubimo i štujmo sv. čistoću kao sv. Ivan, pa će i nas kao njega ljubiti Isus, Gospodin i Spasitelj naš.

Stara godina

Dobro upotrebi dragocjeno vrijeme

Opet je prošla jedna godina. Ona prema vječnosti nije ni kao časak, ali ona znači puno za naš zemaljski život. Jedna godina života može za nas biti obilje zasluga za vječnost, a može biti i strašan gubitak, ako ju nismo dobro upotrebili. Za svaki ćemo časak morati odgovarati Gospodinu života i vremena, a kamo li za jednu cijelu godinu. U pravednosti i strogosti reći će nam poslije smrti Sudac: »Daj račun, kako si upravljao vremenom.« A i danas traži on račun od nas. Zadovoljni ćemo biti u srcu, ako mognemo reći: dobro sam upotrebio vrijeme prošle godine. Ako li smo ga uludo potratili, tjeskoba će nam obuzeti srce.

Kršćanine, vrijeme je dragocjeno, upotrebi ga dobro.

Gospodin je rekao: »Ja sam došao, da imadu život i da ga imadu izobilje.« (Iv. 10, 10.). Kakov je taj život obilja, može čovjek naslutiti iz događaja preobraženja Isusova na gori Taboru. Kada je Isus zasjao u nebeskoj ljepoti, bili su apostoli zaneseni od čuda i radosti, pa Petar više ništa nije želio, nego da ostane ondje: »Gospodine, dobro nam je biti ovdje!« Ono preobraženje bilo je samo tračak slave i sreće vječnoga života, a kako će istom biti divan onaj život u obilju, kada budemo Boga potpuno i trajno uživali. Onaj život obilja i Božanskog blaženstva može čovjek zaslužiti vremenom, pa je dobro upotrebljeno vrijeme cijena njegova. Iz toga slijedi, da je vrijeme veoma dragocjeno. Da nam to bude još jasnije, sjetimo se, da zlo upotrebljeno vrijeme, vodi čovjeka do vječne propasti, do vječnih i najstrašnijih muka. Ovoj ćemo nesreći izmaknuti, a vječnu sreću postići, ako se vremenom budemo služili vršeći u svemu volju Božju.

Kada bismo mogli upitati blažene u nebu, što oni drže o vremenu, oni bi nam odgovorili: »O sretni i presretni oni časovi, oni dani i godine, što smo ih proživjeli na zemlji. Čovječe, cijeni vrijeme, koje donosi ovoliku sreću. Ono je nadasve dragocjeno.« Kada bismo upitali osuđenike u paklu, kako oni misle o vremenu, čuli bismo očajni jauk: »O nas ludaka i nesretnika, koji nismo upoznali veliku cijenu vremena. O da nam je samo jedan čas vremena, mi bismo se spasili. Jao nama, jao nama, koji smo ga ludo potratili!«

Uzmimo da netko ima najumjetnije izrađen sat, urešen najskupljim draguljima svijeta, da on vrijedi silne milione — ipak njegova vrijednost ne bi bila ništa prema vrijednosti vremena, koje on pokazuje. Jest vrijeme je dragocjenije od svega blaga na svijetu, njegova vrijednost odgovara vrijednosti sretne vječnosti. A to nam vrijeme sada na raspolaganje daje dobri Bog, da se njime služimo. Kako će to dugo trajati, to ne znamo, pa zato iskoristimo dane života. Doći će čas, kada će za nas vrijeme prestati. Čujmo, što je vidio i čuo sv. Ivan u svom viđenju: Stajao je anđeo i »podigao je ruku svoju desnu prema nebu. I zakle se Onim, koji živi u vijeke vjekova, koji je stvorio nebo i što je na njemu, i zemlju i što je na njoj, i more i što je u njemu, da vremena već neće biti.« (Otkr. 10, 6.). Za svakoga od nas neće više biti vremena iza smrti, a prestat će posve iza sudnjeg dana.

Neki je slikar htio vrijeme predočiti slikom. Naslikao je sunce na zlatnim kolima, a u kola su bili upregnuti sati jednoga dana u obliku dvanaest djevojaka. Sve su imale krila u znak brzine, ali su tijelom bile nejednake, jedne malene, druge nešto veće, a neke osobito velike i snažne. One male su naznačivale sate molitve i bogoljubnosti, one srednje sate rada, one velike i snažne sate besposlice i spavanja. Pa doista je tako. Ljudi imaju vremena i za rad i za besposlicu, a za Boga imaju ga vrlo malo. Dobro je to opazio sv. Bernardo, kad je kazao: »Ništa nije dragocjenije od vremena, ali jao, ništa se danas ne cijeni manje nego li vrijeme«.

Promisli danas ozbiljno, kako si prošle godine upotrebio vrijeme. Koliko si vremena utrošio u besposlicu, za nedolične razgovore, ogovaranje, klevetanje, možda si tratio vrijeme po gostionama u kartanju i pretjerivanju u piću. Sjeti se, koliko si dana žrtvovao za izlete, zabave, šport. To po sebi nije grijeh, jer to treba i za odmor, ali je zlo ako si u tome pretjeravao, ako si radi toga zanemario rad i druge dužnosti prema Bogu i bližnjemu. O kako ćeš za to jednom Bogu odgovarati! Često si počeo dan bez molitve i dovršio ga bez molitve kao nerazumna živina, kao da ne moraš biti za to Bogu zahvalan. Kada je trebalo nedjeljom i svetkovinom ići u crkvu, našao si stotinu nevrijednih isprika, koje ti neće vrijediti pred sveznajućim i pravednim Sucem. Ljudi su ovoga svijeta mudriji od djece svijetla. Oni rade neumorno za novac, za čast, za uživanje, a katolici, djeca Božja, kako slabo i nemarno upotrebljavaju vrijeme, kada treba raditi za Boga i dobro svoje duše. Ljudi ovoga svijeta rade i povrh dužnosti, da steknu što više, a premnogi katolici gledaju da samo izvrše svoju dužnost. A kako je to lijepo i plemenito, kada čovjeka potakne ljubav prema Bogu, da nešta učini i preko stroge dužnosti. Ako na primjer i običnim danom sluša svetu misu, ako se češće pričešćuje, ako se preko dana navrati u crkvu na poklon Isusu i na kratki razgovor s njim, ako se preko dana češće u molitvi sjeti Boga.

Još malo razmisli i o tome, kako bi upotrebio vrijeme rada. Mi pri radu ne smijemo nikada zaboraviti na Boga, jer smo inače primili svoju plaću samo u ovom životu. Uzalud si potrošio vrijeme, ako rad svoj ne obavljaš Bogu za ljubav i na njegovu slavu, ako li ga tako obavljaš, onda te čeka još jedna plaća veća i bolja, a ta je sretna vječnost. Toga ne smijemo nikada zaboraviti. »Samo je jedno potrebno« rekao je Isus Marti, kada ga je ona nastojala lijepo podvoriti, a nije slušala njegovih riječi kao njezina sestra Marija. Da, samo je jedno potrebno i najpotrebnije, a to je, upotrebiti vrijeme za Boga i za spas duše.

Kada je Gospodar u evanđelju pozvao na račun slugu, koji mu je bio dužan ogromnu svotu od deset tisuća talenata, pao je sluga ničice i molio: »Ustrpljenje imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti«. Gospodar mu je u dobroti svojoj oprostio sav dug. (Mat 18.). I mi smo Bogu dužni veliku svotu, jer smo u prošloj godini od njega dobili puno dragocjenog vremena, koje smo zlo ili slabo upotrebili. Padnimo i mi danas skrušeni i raskajani pred Gospodara svojega i molimo ga: »O dobri naš Gospodaru, smiluj nam se. Imaj ustrpljenja s nama. Daj nam još produlji život i mi ćemo ti vratiti dug, nadoknadit ćemo izgubljeno vrijeme ljubavlju, revnošću, žrtvom i dobrim djelima. O Bože, ti nam daj snage, da dobro upotrebimo dragocjeno vrijeme na spas svoje duše.«

Dan Katoličke štampe

Zla štampa

Naš je Gospodin pripovijedao ovu priču: »Kraljevstvo nebesko je kao čovjek, koji posija dobro sjeme na njivi svojoj. A kad ljudi pospaše, dođe njegov neprijatelj i posija kukolj sred pšenice, pa otide. Kad usjev uzraste i rod donese, tada se pokaza i kukolj. Tada dođoše sluge domaćina i rekoše: Gospodaru, nisi li ti dobro sjeme posijao na njivi svojoj? Otkuda dakle kukolj? On im reče: Neprijatelj čovjek je to učinio«. (Mat. 13.). Onaj »neprijatelj čovjek« jest vrag, protivnik Kristove nauke. On je uvijek sijao zlo sjeme u ljudskim dušama, on je nastojao da na zemlji uništi sjeme Božanske istine. Danas on sije svoje pogubno sjeme osobito pomoću zle štampe.

U prvo doba kršćanstva progonili su neprijatelji Krista njegovu Crkvu tamnicom i mačem, ali su već i onda na nju navaljivali i raznim spisima. I pogani i Židovi puno su pisali proti Kristovoj nauci, a tijekom vjekova pisali su još više razni krivovjerci. Kada ljudi pronadoše štampu, odmah su neprijatelji Crkve uzeli štampu kao najzgodnije oružje u svojoj borbi.

U naše doba vodi se strašna borba proti Bogu i Crkvi. U toj borbi kao da su se složile sve sile pakla. To nam jasno pokazuju događaji u Meksiku, Rusiji i Španjolskoj. Svom silom i okrutnošću ruše crkve, katoličke škole, dapače bolnice i sirotišta, ubijaju svećenike, redovnike i vjerne kršćane. U Rusiji su pred grobom Lenjina digli spomenik Luciferu, prvom revolucionarcu proti Bogu, kako vele boljševici. Lucifer uzdignutom zgrčenom šakom prijeti Bogu i nebu govoreći: »Neću da mu služim!« To je ideal svih vrsta bezbožnika u borbi proti Bogu. Oni žele uništiti vjeru u ljudskim srcima, oni hoće da u njima uspire neposluh i mržnju proti vrhovnom Gospodaru, oni se prijete, da će Boga srušiti s prijestolja. U tu svrhu oni osim sile upotrebljavaju najviše štampu, zato oni izdavaju bezvjerske knjige i knjižice, a novine pune otrovom najgadnijega bezvjerstva. Štampom šire nemoral hvaleći blud, jer znadu, da je to najkraći put do otpada od Boga.

Korov bezvjerske štampe upravo guši dobro sjeme Kristove nauke. Tako je po cijelom svijetu, pa nažalost i u našoj državi. Od svih naših novina u državi njih je 90 posto ili očito bezvjersko ili pritajeno. Kako je to strašno! Među hrvatski katolički narod razlijeva se kao silna bujica dnevno na stotine hiljada zlih novina. A mi za to kao da i ne hajemo! Nekada su se Hrvati kao junaci borili proti Turcima za krst časni i slobodu vjere i domovine, a danas kao da spavaju ti junaci. Neprijatelj vjere i narodnosti udara štampom na Boga, na krst, na vjeru, na Crkvu, na svetoga Oca, na svećenstvo, ruga se pobožnosti, čednosti, bračnoj vjernosti, vrijeđa sve naše svetinje — a šta na to katolici Hrvati? Oni to odobravaju! Nije moguće, reći će tkogod! A ipak je tako! Zar tako ne rade oni koji kupuju zle novine i knjige? Oni svojim čitanjem odobravaju pisanje zle štampe, oni svojim novcem pomažu svoga neprijatelja.

Katoliče, zapamti ovo: Podupirati zlu štampu jest grijeh proti samom Bogu, na koga ona navaljuje, jest grijeh proti ljubavi samoga sebe, jer sebe trujcš i dušu si upropašćuješ, jest grijeh proti ljubavi

prema bližnjemu, jer drugom daješ zao primjer, jer i drugima nudiš zlo štivo na čitanje. To je grijeh i proti hrvatskom narodu, jer pomažeš njegove neprijatelje. Zapamti i ovo: Katoličkom hrvatskom narodu veći je neprijatelj zla štampa, puno veći, nego li je to bio Turčin. Zapamti još i ovo: Novac, što ga daješ za zlu štampu, jest Judin novac, jest novac gadnog izdajice vjere i naroda.

U našim većim gradovima možeš opaziti ovu žalosnu i strašnu činjenicu. Svršila se je nedjeljom pučka sveta misa. Iz crkve izlazi odličan katolik, ustavi se pred trafikom i kupi novine. Šta misliš kakve? Kupio je novine, koje su otvoreno bezvjerske U crkvi je slušao govor svećenika o uzvišenosti vjere, a on ide kući, da čita napadaje na vjeru, i vrag će u njegovu srcu uništiti sjeme riječi Božje. Iz crkve izlazi žena, majka, koja se je i pričestila. Ona kupuje ilustrovani list, pun golotinje, i to će pregledavati ona, koja je primila u srce prečistog Jaganjca, a to će pregledavati i njezina djeca. Eno djevojke iz crkve, pa si izabere neki bestidni roman. U njezinoj duši neće sjeme riječi Božje niti niknuti, nego će se odmah ugušit u blatu nečistih misli i želja. Vidjet ćeš i mladića i dječaka, koji su iza mise kupili kakav ludi roman o raznim pustolovinama ili kakov bestidni šaljivi list.

Ovo su ludi katolici, koji bi htjeli dva gospodara služiti, i Boga i vraga!

Apostol Pavao propovijedao je dulje vremena Krista u gradu Efezu. Plod njegovog propovijedanja bio je i taj, da su ljudi upoznali zloću zla štiva. I sveto Pismo veli: »A mnogi od njih, koji su pristajali uz čarolije, sabraše knjige i spališe ih pred svima; i kada su proračunali, nađoše da su vrijedile pedeset tisuća dinara«. (Dj. ap. 19, 19 s.). A ondašnji dinar vrijedio je najmanje 10 današnjih. Evo, koliko žrtvovaše oni ljudi, da se riješe neprijatelja svojih duša. Ovaj sjajni primjer govori i tebi: baci u peć bezbožne knjige, ne žali za njih potrošenog novca, goni neprijatelja iz svoje kuće. Ovo drugo je još lakše: ne puštaj neprijatelja u kuću. Ne daj novca za zlu štampu. Zaista je velika ludost, kada netko daje novac, da mu zakleti neprijatelj uđe u kuću. O kako je mudro rekao veliki njemački državnik i veliki katolik Windthorst: »Bila bi nam potrebna 6. crkvena zapovijed: Ne čitaj zlih novina i časopisa«. Ako i nema te 6. zapovijedi crkvene, ipak ti i sama savjest tvoja veli, da je zlo, da je grijeh čitati i podupirati zlu štampu. A i sv. Crkva po svojim glavarima često i ozbiljno odvraća od toga grijeha. Danas svi učinimo ovu spasonosnu odluku: »Odričemo se vraga i svih njegovih djela, odričemo se vraga i njegove zle štampe, a obećajemo da ćemo slušati sv. Crkvu, koja nam zabranjuje podupirati i čitati zlu štampu!«

U nekim našim krajevima i danas ljudi goje na krovu kuće travu »čuvarkuću«, da ih tobože čuva od svake zlobe i nesreće. Dobra štampa neka bude čuvarkuća naših katoličkih domova. Neka ona naše obitelji brani od zlobe i pokvarenosti našega vremena, neka ona u njih unosi pravi kršaćnski duh i kršćanske kreposti i bogatstvo Božjeg blagoslova.

Papin dan

Izbor i krunisanje pape

Danas slavimo dan krunisanja sv. Oca pape, vrhovnog svećenika i biskupa svih biskupa. To je dan radosti za nas njegovu djecu, to je dan molitve za našeg dragoga Oca, to je dan javnoga ispovijedanja svete vjere. Mi danas posebno ističemo svoju odanost papi, glavaru jedne, svete, apostolske Crkve, nasljedniku sv. Petra i namjesniku samoga Gospodina našega Isusa Krista.

Sigurno će svakoga zanimati, kako se obavlja izbor i krunisanje pape.

Papu biraju kardinali, najviši časnici sv. Crkve, kojih može biti najviše 70. Papa se bira u »konklavu«, to znači u zatvorenom prostoru. Sam se izbor obavlja u Sikstinskoj kapelici. Ondje su uza zid postavljena sjedala za kardinale pokrivena ljubičastim suknom. Povrh oltara visi skupocjeni gobelin t. j. vezena slika, koja predstavlja dolazak Duha Sv. nad apostole. Prednja strana oltara zastrta je crvenim, zlatom vezenim sagom. Na oltaru za vrijeme izbora gori šest voštanica, a pred samim oltarom bude postavljeno papinsko prijestolje, na koje će sjesti izabrani papa, da primi prvi poklon kardinala.

Konklave počinje prema odredbi Pija XI. dvadeseti dan iza smrti pape. Toga dana izjutra prisustvuju svi kardinali svečanoj misi, a onda im jedan dostojanstvenik drži govor o značenju i važnosti izbora. Poslije govora pođu kardinali u procesiji iz crkve u konklave. Prvi u procesiji idu podvornici kardinala u svečanom odijelu, za njima pjevači pjevajući pjesmu »Dođi Duše Sveti«. Iza pjevača je ceremonijar s papinskim križem, koji slijede kardinali, razni crkveni dostojanstvenici i rimski plemići. Došavši do Sikstinske kapele pročitaju se ustanove o izboru pape, a onda se polaže zakletva o čuvanju tajne o svemu, što se tiče izbora. Ovu zakletvu polažu kardinali i svi oni, koji se u vrijeme izbora nalaze u konklavu. Nato kardinal-dekan dade znak, da počinje konklave. Ceremonijar zazvoni 3 puta, i onda odlaze svi, koji nemaju posla kod izbora. Vrata se konklava zatvore iznutra i izvana. Nitko iz konklava ne smije više općiti s vanjskim svijetom, a tko bi tu naredbu prekršio, bio bi izopćen.

Izbor se ovako obavlja. U Sikstinsku kapelu uniđu samo kardinali. Iza molitve »Dođi Tvorče Duše Sveti« napiše svaki kardinal na cedulju ime onoga, koga bira za papu. Cedulje se previju i zapečate. Svaki pojedini uzima cedulju palcem i kažiprstom te držeći ruku visoko ulazi uz oltar, gdje stoji kalež s pliticom. Ondje klekne, tiho se pomoli i pročita ovu zakletvu: »Kunem se Kristom Gospodinom, koji će me suditi, da biram onoga, za koga po savjesti držim, da ga treba birati«. Nakon zakletve metne cedulju na patenu i s patene spusti u kalež. Kada su svi tako učinili, onda pristupe k oltaru tri za to određena kardinala, da pregledaju i zbroje glasovnice. Ako je koji kardinal dobio $2/3$ glasova, on je zakonito izabran za papu. Ako to nije, bira se ponovno. Nije li kod prvog biranja nitko dobio dovoljni broj glasova, onda se sve glasovnice spale u peći, kojoj se dimnjak vidi s trga sv. Petra. Po dimu iz dimnjaka doznaju one tisuće ljudi, što čekaju na trgu, da nije nitko izabran. Naveče istog dana ili sutradan bira se ponovno. Kada bude jedan od kardinala izabran, onda

pođe kardinal-dekan s najstarijim kardinalom-svećenikom do sjedala izabranoga pitajući ga: »Primaš li izbor za papu?« Kada primi, pita ga dalje: »Kakvo ime hoćeš?« I on si izabere ime. Sada novoizabrani papa odjeven u papinsko ruho blagoslovi kardinalski zbor i sjedeći na prijestolju pred oltarom prima prvi poklon kardinalâ. Svaki kardinal klekne i poljubi papi nogu i desnu ruku, a zatim ustane i poljubi papu u oba obraza. Poslije toga preda mu kardinal-kamerlengo ribarski prsten. Tada izađe najstariji kardinal-đakon i javi sabranom narodu: »Javljam vam veliku radost: imamo papu«. Pri tome označi osobu izabranoga pape te ime, što ga je uzeo. Uto zazvone sva zvona rimskih crkava uz silno klicanje naroda. Malo iza toga pođe novi papa na balkon crkve sv. Petra, da podijeli prvi blagoslov »gradu i svijetu« (urbi et orbi). Kada je podijelio blagoslov, prima drugi i treći poklon kardinalâ. Prigodom trećeg poklona pjeva se svečano »Tebe Boga hvalimo«. Tome svečanom času prisustvuju osim kardinala i patrijarke i svi nadbiskupi i biskupi, koji se onda nalaze u Rimu.

Svečanu krunidbu obavlja najstariji kardinal-đakon. Papa ulazi uz veličanstvenu pratnju u crkvu sv. Petra. Na ulazu crkve sjedne na prijestolje i sasluša izjavu vjernosti kardinala-vikara crkve sv. Petra, koju on daje u ime kaptola i svećenstva ove crkve. Na kraju govora kardinal klekne i poljubi papi ruku i nogu i s njime se zagrli. Iza njega ljube papi nogu i koljeno kanonici-biskupi, a ostali kanonici samo koljeno. Međutim pjevaju pjevači: »Ti si Petar«. Potome sjedne papa u svečanu nosiljku, te ga nose do kapelice presv. Sakramenta. Ondje on siđe, pokloni se presv. Sakramentu i opet uniđe u nosiljku, i povorka krene dalje. Kod kapelice sv. Grgura stanu. Dok pjevači pjevaju dio časoslova, pristupaju papi kardinali ljubeći ga u ruku, a ostali dostojanstvenici u nogu. Poslije toga odjene se papa u svečano misno ruho. Kardinali i prisutni biskupi ogrnuti plaštevima prate ga do velikog oltara, gdje će služiti svečanu misu. Domala povorka stane, a jedan od papinih komornika uzme malo kudjelje na srebrnoj trstici i okrenuv se prema papi zapjeva: »Sveti Oče, ovako prolazi slava svijeta«. To se opetuje još dvaputa. Iza mise obavi se krunisanje. Pjevači pjevaju starinsku pjesmu: »Zlatna kruna na glavu njegovu«, a zatim nakon svršenih propisanih molitava meće kardinal-đakon papi na glavu tijaru t. j. trostruku krunu govoreći: »Primi tijaru urešenu sa tri krune, i znaj, da si otac knezovima i kraljevima, upravitelj svijeta, a na zemlji namjesnik Spasitelja našega Isusa Krista, komu neka bude čast i slava u vijeke vjekov«. Nakon ovog svečanog čina vraća se povorka u Vatikan uz pjevanje zbora, uz zvonjavu zvona i uz oduševljeno klicanje silnih tisuća naroda. Putem blagosivlje sv. Otac s nosiljke svoje vjernike i katolike cijeloga svijeta.

Ovako se izabiru i krune glavari Crkve Kristove, ovako je izabran i krunjen i današnji sv. Otac. Molimo se za njega, da ga Bog blagoslovi i uzdrži dugo na korist sv. Crkve: »Molimo za papu našega. Gospodin ga sačuvao i poživio i blaženim učinio na zemlji i ne dao ga na volju neprijateljima njegovim. Amen.«

Misijski dan

Slike iz misija

Sveti Otac papa Pijo XI. piše u svom pismu o misijama: »Kada pomislimo, da imade jedna milijarda pogana, ne možemo da nađemo mira našoj duši«. Doista strašan broj! Jedna tisuća milijona, koji nisu čuli za slatko ime Isus, koji ne poznaju njegove Božanske ljubavi. Zato sveti Otac poziva sve katolike, da što više pomognu misije, to djelo spasavanja duša. O kako su dragocjene duše pogana! I one su slika Božja, one su dragulji, kojima sveta vjera Kristova daje divni plemeniti sjaj. Da to uvidimo i da se oduševimo za misije, pogledajmo nekoliko slika iz raznih misija.

Na otoku Samoi vodila se borba za prijestolje, u što su se bile umiješale države sjeverne Amerike, Engleza i Nijemaca. One su bile proti Mataasi, obraćeniku katoliku. Ipak je on postao kraljem. Za vrijeme borbe navali strašna bura, i tom zgodom potonuše dva njemačka i dva amerikanska ratna broda. Kada je Mataasa čuo za tu nesreću, zapovjedi svojim pristašama, da spasavaju brodolomce. Nato mu rekoše njegovi ljudi: »Ali to su naši neprijatelji, koji su na nas pucali«. Plemeniti kralj odgovori: »Pa dobro, sada je najbolja prilika, da pokažemo, kakvi smo kršćani i kako znademo oprostiti«. I on sam skoči u more te je spasio mnoge neprijatelje. Kako je ovo krasna duša!

Na Guineji u misiji sv. Marije išao je u školu mali Lav. I dođe mu od kuće glas, da mu je mlađi brat na smrt bolestan. Žalostan, ode Lav misionaru i moli ga plačući, neka ga pusti kući, jer on želi brata pokrstiti. Misijonar je govorio dječaku, kako je put dalek, a on slab, ali se dječak ne da odvratiti od svoje namisli. On je prevalio put od 14 sati hoda i nagovorio poganske roditelje, da mu brata prenesu u misijsku bolnicu. Prvom ocu, kojega je u misiji vidio, reče Lav: »Dragi je Bog pobijedio. Ovdje je moj brat. Sada sam siguran, da će biti kršten«. Iza dva dana umro mu je brat kao dijete Božje. Lav je bio presretan.

U Viktoriji Niansi našao je misijonar jedne večeri pred crkvom zaplakanog crnčića od 6 godina, koji je već išao u školu. Pita ga misijonar: »Šta ti je, mališane? Jesi li se potukao, pa sad plačeš ili su te kod kuće izružili?« Dječak mu lijepo odgovori: »Ne zato, oče. Što, zar ti nisi vidio, kako On trpi?« »Tko?« pita misijonar. »O kome to govoriš?« »O našem Isusu, pribijenom na križu«, bio je odgovor maloga. On je naime u crkvi promatrao Isusa na križu, i to je rasplakalo njegovo nevino srce. Kada ga je misijonar pohvalio, onda on milo zamoli: »Oče moj premili, dopusti da naš Spasitelj utješi mene sirotu i da mi se nasmiješi, kada ga primim u sv. pričesti. Stoga jako želim da pristupim k Stolu Gospodnjem. Dopusti mi, molim te«. Kako je dječak znao sve potrebno, brzo je iza toga primio sv. pričest, pa mu se je Isus po njegovoj želji nasmiješio i utješio ga, ali je i taj nevini crnčić utješio presveto Srce svog dragog Spasitelja.

Salezijanski misijonar u Kitaju pripovijeda: Jednom mu je dotrčao u susret dječak sa viješću: »Dragi oče, moj otac želi primiti sv. krst«. Misijonar upita dječaka, zašto je tako slab i mršav, a on mu kaza: »Tri sam dana postio, da se moj otac obrati i pokrsti«. Eto kolika revnost malog novog kršćana, kojega je obitelj bila još sva poganska!

Za vrijeme bokserskog ustanka u Kini pobjegli su kršćani nekog sela u crkvu. Bokseri su opkolili crkvu i zvali su kroz prozor jednog po jednog kršćanina, da se odreku vjere, pa će im pokloniti život. I nijedan od tih junaka Kristovih nije zatajio Spasitelja. Nato su ih bokseri sve poubijali. U isto su doba uhvatili bokseri kršćansku djevojčicu te ju postaviše uza zid rekavši joj, neka stupi naprijed, ako neće da bude više kršćanka. Dijete se je onda još čvršće prihvatilo zida i povikalo: »Ja sam kršćanka i ostat ću, dok sam živa«. Iza te izjave probode ju jedan surovi vojnik kopljem. I mnogo je mučenika bilo u Kini za vrijeme onog bokserskog ustanka od g. 1900.—1902., te je za svetu vjeru krv prolilo 30 tisuća kineskih katolika. Zar ovo nisu divne, junačke duše, dika sv. vjere?

U afričkoj državici Ugandi nastalo je g. 1886. okrutno progonstvo kršćana. Crnci katolici umirali su junački za vjeru. G. 1920. podigla je sv. Crkva 22 mučenika iz Ugande na čast oltara. Krv mučenika rodila je obilne plodove žive vjere. Sada ima ondje preko 100 tisuća katolika. Oni imaju na stotine škola, puno bolnica i sirotišta, veliki broj urođenih svećenika, dapače imaju svoje lijepo uređivane katoličke novine. Revnost je ovih kršćana velika. Iz velike daljine dolaze u crkvu na sv. misu, a neki imaju do crkve i dva tri dana hoda. Ondje dolazi popriječno na svakog katolika po 11 sv. pričesti godišnje. Ovo su doista uzorni katolici, koji i nama u Evropi mogu biti sjajan uzor!

Dosta je ovo nekoliko primjera iz misija da uvidimo, kako je djelo misijsko božanstveno djelo spasavanja duša. Dosta je ovo da vidimo, kako sveta vjera pretvara surove pogane u plemenite učenike Kristove, kako su duše pogana slika Božja, samo treba da ih očisti voda svetoga krsta. I mi svi treba da pomognemo ovaj rad oko spasavanja duša. Da bude naša revnost što veća, spomenut ćemo misijski rad katolika država Sjeverne Amerike. Ondje se živo radi. Tako je nadbiskupija New-York sabrala za misije g. 1925. 500 tisuća dolara (oko 25 milijona dinara). Da oni za misije i puno rade i puno mole, slijedi također i iz ovoga: God. 1914. bilo je samo 10 američkih misijonara, a sada ih ima preko 500 stotina, što svećenika, što redovnica.

Čujmo, što veli njihov katekizam o misijama. On pita: Što je potrebno da se Crkva uvijek dalje širi? Odgovor glasi: Da se Crkva uvijek dalje širi potrebno je da se odašilju misijonari, koji će poganima propovijedati evanđelje. To traži izričita zapovijed Kristova: »Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje svakom stvorenju«. Dalje se veli: Kako trebaju kršćani potpomagati misijonare? Odgovor je: molitvom i dobrim djelima. Još pita katekizam: Zašto trebaju kršćani potpomagati misijonare? Odgovor je veoma važan i vrijedi i za nas: Jer svaki kršćanin treba da svim silama promiče slavu svoga nebeskoga Oca — jer će tako biti spasene mnoge duše, koje bi inače propale — jer tako sami sebi stičemo mnogo milosti i velikih zasluga.

Evo kršćani, ako ljubimo svim srcem Boga, ako ljubimo iskreno bližnjega, ako ljubimo pravo samoga sebe — onda pomažimo misije, da se spasu one mnoge dragocjene duše, koje još obavija smrtonosna tama poganstva. Žrtvujmo u tu svrhu i koji dinar, a još više, molimo, puno molimo. Spasitelj je rekao: »Dajte i dat će vam se!« Činimo što možemo, dajmo što možemo za spas pogana, pa će i nama dobri i milosrdni Bog dati spasenje. Amen.

TREĆE GODIŠTE

Nova godina

Bog je naša sreća

Na novu godinu rano ujutro išao je svećenik, da služi sv. misu. Uto je iz gostione izašao pijan čovjek i vidjevši svećenika povika: »Eno popa! Nesretna mi je nova godina«. I doista mu je bila nesretna — ne radi susreta sa svećenikom, nego zato što je novu godinu započeo s pijanstvom, s grijehom. Nažalost mnogi katolici ulaze u novu godinu s grijehom. Koliko ih je pijanih, koliko ih je na plesu do zore okaljalo srce grešnim požudama, koliko ih danas iza noćne zabave spava do podne i propušta sv. misu. Slab je ovo temelj sreće za novu godinu. Blago onima, koji su počeli novu godinu s molitvom, koji su došli na sv. misu po blagoslov Božji, blago onima, koji su danas primili u sv. pričesti Isusa, jamstvo svake sreće!

Mi danas svi želimo sreću u novom ljetu. **Promatrajmo danas, da je naša prava sreća jedino u Bogu.**

Kako si mnogi ljudi zamišljaju sreću? To nam jasno pokazuju karte za čestitanje, na kojima je naslikana debela svinja ili vreća novaca. Ako bude kuća svega puna, ako bude dosta novaca — eto to je njihova sreća. A je li zbilja u tome sreća? Kada bi čovjek bio samo biće kao životinja, onda bi to moglo biti istina, ali čovjek s neumrlom dušom ne smije u tome tražiti sreću.

Polikrate, kralj na otoku Samosu, bio je izabrani sin sreće. Sve mu je išlo na ruku i nebo i more i zemlja; sve su se njegove želje ispunjale. Samo se jednom nad njim nadvio oblačak neke nezgode. Da ublaži Nemezu, božicu osvete, baci on kao žrtvu u more svoj najmiliji prsten. I gle, iza toga je dobio ribu i u ribi je opet našao svoj prsten. I premda se kraljeva sreća činila savršenom, ipak dođe i njoj crni dan. Satrap kralja perzijskoga Darija, pribio je Polikrata na križ. Pa gdje na svijetu možemo naći potpunu sreću? Zaista nigdje. Pa ako i obilujemo u svemu, ipak će doći smrt i ona će biti svršetak zemaljske sreće.

Sjetimo se onoga bogataša iz priča Isusovih. Nakupio je blaga i govorio: »Dušo, imaš mnogo imanje za mnogo godina; počivaj, jedi, pij, veseli se«. Ali Bog mu reče: »Luđače, ovu ću noć tražiti dušu tvoju od tebe, a što si pripravio, čije će biti?« Na ovu priču dodao je Isus: »Tako se događa onomu, koji sebi teče blago, a nije bogat u Bogu«. (Luk. 12.). Kolika je ovo mudrost!

O kako je nesigurna sreća na zemlji, kako joj prijeti i smrt i bolest i žalost i razne nezgode. Sve je tašto, sve je prolazno. Čujmo, kako o tome zgodno reče prorok Izaija: »Neki mi glas govori: Viči. I rekoh: Što ću vikati? — Svako je tijelo trava i sva slava njegova kao cvijet poljski. Osuši se trava, i opao je cvijet, kad je zapuhao vjetar Gospodnji«. (Iz. 40, 6.). Pa zar mi ne smijemo za novu godinu poželjeti i moliti blagostanje, zar i to nije sreća? Smijemo, jer je Bog za nas stvorio sav svijet, ali to ne smijemo tražiti kao jedinu sreću, kao svrhu svoju na zemlji. Slobodno molimo Boga, da nas blagoslovi vremenitim dobrima, ali toj molitvi dodajmo: Bože, budi volja tvoja! Mi se obazirajmo pri tome na one značajne riječi Isusove: »Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a duši svojoj naudi«. (Mat. 16, 26.). Mi tražimo u svemu najprije Boga, njegovo kraljevstvo, a on će nam onda dodati sve potrebno.

Ima danas na svijetu puno ljudi, koji traže svoju sreću samo u zemaljštini, a pri tome isključuju Boga i vječnost. Ovo je pogansko načelo, koje pomalo osvaja i današnje kršćane. Još za vrijeme sv. Pavla govorili su bezbožni ljudi kao i u naše doba: »Jedimo i pijmo, jer ćemo sutra umrijeti«. (1. Kor. 15, 32.). Ovakovo što neka bude daleko od nas kršćana, jer to nije ljudski, a kamo li kršćanski. Ovako načelo gadilo se je i plemenitijim poganima. Poslušajmo samo jednu zgodu. Kralj Asiraca Sardanapal naredi pred smrt, da mu se na grobu podigne njegov kip s ovim natpisom: »Putniče, jedi, pij, uživaj — sve drugo je ništa«. Kada je Grk Aristotele, poganski mudrac, vidio taj spomenik i natpis, rekao je s ogorčenjem: »Takov bi natpis bio veoma zgodan za grob kojega vola, a ne kralja«. I mi kršćani moramo sa gnjušanjem odbijati ovakova načela. Tko živi prema takom načelu nije čovjek, još manje kršćanin, on je doista kao životinja, pa stoga opominje Sv. Pismo: »Ne budite kao konj i mazga, koji nemaju razuma«. (Ps. 31. 9.). Ovakove sreće mi sebi ne želimo u novoj godini.

Neka nam danas Spasitelj pripovijeda još i ovo: »Čovjek je neki bio bogat, i oblačio se u grimiz i u bez, i gostio se je sjajno svaki dan. A bio je jedan prosjak po imenu Lazar, koji je ležao pred njegovim vratima pun čirova. I želio je da se nasiti mrvicama, koje su padale sa stola bogataša, a nitko mu nije davao, ali i psi su dolazili i lizali čirove njegove. Umrije prosjak i odnesoše ga anđeli u krilo Abrahamovo. Ali umrije i bogataš i zakopaše ga u paklu«. (Luk. 16, 19. ss.). Reci mi sada, katoliče, tko je zapravo bio sretan, bogataš onaj ili prosjak Lazar? Ako malo razmisliš, moraš priznati, da je Lazar bio sretan. Gle puteva i sudova Božjih. A ljudi su u ono doba, kad je bogataš živio, sigurno njega držali sretnim. Pravo je ono, što piše prorok Izaija: »Nisu misli moje, misli vaše; niti putevi vaši, putevi moji, veli Gospodin. Jer koliko je rastavilo nebo od zemlje, toliko su rastavili moji putevi od vaših puteva, i moje misli od vaših misli«. (Iz. 55, 8. s.).

Ovo nam sve veli: u Bogu traži sreću svoju, pa se nećeš razočarati ni prevariti. Eno je sv. Augustin do svoje 32. godine tražio sreću u časti, zabavama, putenim slastima, ali uzalud. Kada se je Bogu obratio i njega počeo ljubiti, onda se je istom smirilo srce njegovo i bio je sretan. On je od srca onda govorio: »Bog neka mi uzme sve, samo sebe neka mi dade«.

Mi smo djeca Božja, mi smo po duši neumrli, vječni, pa stoga u svem našem djelovanju tražimo Boga, gledajmo uvijek na vječnost i dušu svoju. Na početku nove godine molimo Boga za pravu sreću, koja odgovara našem spasenju i njegovoj svetoj volji. Ti svemogući Bože, ti predobri i premudri Bože, učini da nam bude sretna nova godina!

Završimo s riječima Sv. Pisma: »Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin: blago čovjeku, koji se ufa u njega. Bojte se Gospodina svi sveti njegovi: jer onima, koji se njega boje, nema oskudice«. (Ps. 33, 9. s.).

Bogojavljenje

Mudraci traže Isusa

»Kraljevi će Tarza darove prikazati, kraljevi će arapski donijeti poklone; njemu će se pokloniti kraljevi zemaljski, svi će narodi služiti njemu«. (Ps. 71, 10. s.). Ove proročanske riječi o Spasitelju ispunile su se na današnji dan, kada su mudraci s istoka došli u Betlehem. Oni su se poklonili novorođenom Kralju i darove mu prikazali. To su bili prvenci poganskih naroda, koji su se približili prijestolju novorođenoga Kralja i oćutjeli njegovu ljubav i spoznali njegovu istinu.

Pratimo danas mudrace na njihovom putu do Isusa.

Rodio se je Spasitelj i pokazala se njegova zvijezda. Mnogi su tu zvijezdu vidjeli, mnogi su joj se divili, ali su ju slijedila samo tri mudraca. To je bila milost poziva, koji su oni odmah i pripravno prihvatili; to je bio veliki dar Božji. *Pomislimo i mi na naš poziv, na dar sv. vjere.* Kada smo se mi rodili, rodilo se je u onaj isti dan preko 100 hiljada ljudi, a veći dio nije dobio poziva u pravu Kristovu Crkvu. Nas je Bog izabrao ne po našoj zasluzi, nego po svojoj dobroti. Sv. Pavao veli: »Bog nas spase i pozva zvanjem svetim, ne po djelima našim, nego po svojoj odluci i milosti, koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremena vječnih«. (2. Tim. 1, 9.).

Hvalimo danas od srca Bogu našem na milosti svetoga poziva. Ljubimo ga i cijenimo. Bl. Serafin Askoli, brat kapucin, cijenio je visoko i nadasve svoje zvanje pa bi govorio, da ne bi pregorio pedalj svoga redovničkog pojasa za sav svijet, za sva kraljevstva ovoga svijeta. Ovako moramo i mi misliti o svome svetom pozivu: Ne bih dao svoje vjere za sav svijet, za sve njegovo blago i uživanje. Ali to još samo nije dosta. *Mi moramo i sudjelovati s milošću sv. vjere.* Eno mudraci slijede poziv Božji. Ovo sudjelovanje s milošću vrlo je važno, jer Bog hoće, da mi s njim zajedno radimo. Ne smijemo stajati skrštenih ruku i čekati spas. Mudraci kreću na daleki put, ne plaše se napora ni pogibelji, njih ne smeta ni podsmijeh zemljaka, koji su ih možda nazvali zanešenjacima ili luđacima. Oni idu odlučno, njima je prva i glavna briga, da nađu Isusa. I mi moramo odlučno poći putem, koji vodi do Isusa, i mi se ne smijemo plašiti poteškoća, koje su na tome putu naši nerazdruživi pratioci.

Mudraci su odlučno pošli na put, nisu se vratili s pola puta, nego ustrajno išli naprijed dok nisu postigli svoga cilja. *Ustrajnost mora biti krepost svakoga kršćanina.* Veli Bog u Sv. Pismu: »Ako budeš tražio Gospodina Boga svojega, naći ćeš ga: ali ako ga budeš tražio svim srcem i svim naporom duše svoje«. (5. Mojs. 4, 29.). Ne smije čovjek na putu do spasenja stati i govoriti: ne mogu dalje. Ako ne ustrajemo, bit će nam uzalud sva naša muka. Mnogi su dobro počeli, ali nisu ustrajali. Juda je dobro počeo, a zlo je svršio. Ništa mu nije koristilo, što je bio Kristov apostol, kad nije do kraja ustrajao. Apostol nas Pavao opominje: »Nitko ne prima krune, ako se nije zakonito borio«. (2. Tim. 2, 5.). I Spasitelj nam kaže: »Koji ustraje do konca, taj će se spasti«. (Mat. 24, 13.).

Mudraci dođoše u Jeruzalem i tamo traže novorođenoga Kralja. Kada je to čuo kralj Herod silno se uplaši. U tome strahu poče raditi njegova glavna strast: krvoločnost i častohleplje. On u novom Kralju ne vidi Spasitelja, nego svoga protivnika i snuje, kako bi ga ubio. *Ovdje vidimo, kako je svaka neuredna strast u čovjeku izvor njegove propasti.* Netko je sklon više srdžbi, netko zavisti, drugi sjetilnosti, drugi opet pijanstvu. Ako ne paziš na strasti, one će u tebi ojačati i tobom zavladati. Mladi vuk može se pripitomiti, ali kad odraste onda se u njem razvije vučja krvoločna narav, i on postaje pogibeljan. I strasti se u čovjeku spočetka čine kao nešta neznatno, neškodljivo, ali kada ojačaju potamnjuju razum i trnu svijetlo vjere i vode u propast. Katoliče, pazi na svoje strasti, ne igraj se s njima, nego ih ozbiljno svladavaj.

Herod je sazvao glavare svećeničke i književnike, tumače i čuvare Božje objave, da mu označe mjesto rođenja novoga Kralja, Spasitelja. Oni su čuli, što mudraci govore o čudesnoj zvijezdi i o novom Kralju, dapače im oni naznačuju mjesto rođenja, ali ga sami ne idu tražiti. Oni u oholosti svojoj preziru strane mudrace i pogane i zato ne nalaze Isusa. *Čuvajmo se oholosti*, jer u oholo srce ne ulazi Božja mudrost. Ona ulazi u srce ponizno, priprosto i pripravno. Čuješ li što dobra, primaj to rado u svoje srce; vidiš li dobar primjer, slijedi ga; oćutiš li opomenu savjesti i glasa Božjega, nemoj se oglušiti.

Kada su mudraci čuli, da se je Spasitelj rodio u Betlehemu, pođoše s velikim veseljem prema Betlehemu. Njihovo se je veselje još povećalo, jer ponovno vidješe čudesnu zvijezdu. *Bog svojih vjernih ne ostavlja.* Ako se nama katkada na putu našega življenja i sakrije zvijezda utjehe, budimo sigurni, da će nam opet zasjati. Nikada na ovome svijetu ne može grešnik biti tako zadovoljan, utješen i sretan kao čovjek pravednik, koji ozbiljno traži Boga.

Veliku i jaku vjeru pokazali su mudraci kada su došli u Betlehem. **I vjera pravoga katolika mora biti velika, jaka i nepokolebiva.** Mudraci nađoše u Betlehemu siromašno dijete, ali oni nisu nimalo posumnjali, da je to siromašno dijete novorođeni Kralj i Bog. Odmah padoše pred njim ničice te mu se pokloniše. Ima u našoj svetoj vjeri nedokučivih otajstava, ali mi pred njima prigibamo svoj razum radi Boga, vječne istine. Mi gledamo na križu Propetoga, ali vjerujemo u njegovo Božanstvo. Pred oltarom u našim crkvama savijamo koljena, premda naše oči u njemu ne mogu vidjeti ništa više od bijele hostije. Mi često čujemo najgadnije napadaje protivnika na katoličku Crkvu, pa ipak vjerujemo, da je ona sveta i prava Kristova Crkva. O Bože, daj nam onu veliku vjeru, kojom se tebi pokloniše sveti mudraci u Betlehemu!

U nekoj su bolnici morali liječnici izrezati jezik nekom priprostom čovjeku, koji je bolovao od raka. Rekli su mu, da iza operacije neće više moći govoriti, pa neka prije toga kaže, što još želi kazati. Čovjek se je malo zamislio, a onda reče: »Hvaljen Isus!« I mi danas od srca govorimo: Hvaljen Isus! Danas je dan poziva poganskih naroda u pravu vjeru. I nama se je Isus objavio, i nas je pozvao k svijetlu, istini i spasu. Hvala ti, Isuse! Mi ćemo kao sveti mudraci tebe uvijek tražiti, samo tebe tražiti. Daj nam milost, da te jednom u vječnosti nađemo, da budemo na vijeke tvoji. Hvaljen Isus!

Svijećnica

Zavjet

U kršćanskom svijetu ima najviše zavjetnih slika i crkava u čast Bl. Dj. Marije. To je znak, da se kršćani najviše zavjetuju Bogu u čast prečiste Djevice. Kršćani se mnogo zavjetuju, ali mnogi od njih ne znaju pravo, što je to zavjet, a mnogi se opet nepromišljeno zavjetuju. Dobro je, da o tako važnoj stvari progovorimo danas na čast preblažene Majke Božje.

Što će to reći: zavjetovati se? Zavjetovati se, reći će: svojevoljno Bogu obećati, da ćemo izvršiti nešto dobra, i ako to nismo dužni učiniti.

Zavjetom izkazujemo čast Bogu, pa je *zavjet* prema tomu *čin bogoštovlja*. Ako se zavjetujemo Bl. Dj. Mariji ili svetima, onda time častimo Boga u njegovim svecima. *Djelo, koje zavjetom obećajemo, mora biti nešto dobro, časno i Bogu ugodno.* Tako zavjetom obećajemo: molitvu, hodočašće, pohod crkve, sv. pričest, milostinju, post, dar u crkvu ili drugo kakvo dobro djelo. U opće zavjetovati možemo svako dobro bilo ono nezapovjeđeno ili zapovjeđeno. Prema tomu možemo zavjetom obećati i slušanje sv. mise u nedjelju ili da nećemo psovati ili što drugo, na što nas već veže koja zapovijed, pa time činimo dvostruko dobro djelo. Ali, ako to ne izvršimo, onda smo krivci dvostrukog grijeha. Ako bi tko zavjetom obećao kakvo zlo djelo kao osvetu, ubojstvo, onda bi to bila hula na Boga a nikakov zavjet. Tako se bezbožno obećanje ne smije izvršiti. Isto bi tako bio grešan zavjet, radi koga bi se prekršila koja Božja ili crkvena zapovijed. Tako bi učinio grijeh tko bi se zavjetovao jedne nedjelje rano zorom otići do neke zavjetne crkve, do koje ne bi mogao doći do podne i radi toga bi propustio slušanje mise. Na isti bi način sagriješio onaj, koji bi htio u nedjelju ostati kod kuće i u molitvi cijeli dan proklečati, jer bi radi toga prekršio drugu crkvenu zapovijed.

Zavjeti su stari, možemo reći, kao i rod ljudski. Ljudi su od svoga postanka činili Bogu zavjete, da se Bogu zahvale za razna dobročinstva ili da im usliša koju molbu ili da ih oslobodi od kakvoga zla. Tako nam Sv. Pismo pripovijeda, kako se je patrijarha Jakov zavjetovao Bogu, da mu pomogne u nevolji. On se je zaputio ujaku Labanu. Na putu ga stiže noć. Metnuo je pod glavu kamen i zaspao. U snu mu se javi Bog i obeća mu svoj blagoslov. Kada se je Jakov probudio, rekao je: »Kako je strašno ovo mjesto! Ovdje je doista kuća Božja i vrata nebeska«. Onda je uljem prelio onaj kamen, što mu je bio pod glavom, i ono je mjesto prozvao Betel, t. j. kuća Božja. Iza toga je učinio ovaj zavjet: »Ako me Bog sačuva na putu i sretno se vratim u dom svoga oca, ovdje ću načiniti oltar Gospodinu, i od svega svoga blaga dat ću deseti dio Bogu za žrtvu«. Bog mu je uslišao molbu i Jakov se sretno vratio ocu. Onda je otišao na mjesto Betel te izvršio vjerno učinjeni zavjet. (1. Mojs. 28.).

Zavjet je Bogu ugodno i milo djelo. O tome nas uvjerava Sv. Pismo ovim riječima: »Prikaži Bogu žrtvu hvale i izvrši Svevišnjemu svoj zavjet, pa me prizovi u nevolji i oslobodit ću te«. To isto dokazuju i zavjetne crkve i mnogi zavjetni darovi u njima. Sve to jasno govori, da Bog stoga daje tolike milosti i često čudesa čini, jer su

mu naši zavjeti ugodna žrtva. Svakako su Bogu osobito mili zavjeti siromaštva, čistoće i poslušnosti, koje zavjete polažu redovnici i redovnice.

Učinjeni zavjet nosi sa sobom i tešku dužnost. Ako je čovjek dužan izvršiti obećanje dano čovjeku, kako onda ne bi bio dužan izvršiti obećanje dano samom Bogu. Ta je dužnost velika i sveta. Duh Sveti veli: »Kada učiniš zavjet Gospodinu Bogu svojemu, ne oklijevaj ga izvršiti, jer će ga tražiti Gospodin Bog tvoj; a ako budeš oklijevao, računat će ti u grijeh. Ako li ne htjedneš obećati, bit ćeš bez grijeha. Ali, što ti je jednom izišlo iz usta, drži i učini kako si Gospodinu Bogu svome obrekao i dragovoljno i svojim ustima izrekao«. (5. Mojs. 23, 1.). Ako li možda nadođe kakova zapreka, te ne mogneš zavjeta izvršiti, nije ti grijeh. Bolest na primjer može te spriječiti, da ne mogneš otići na hodočašće. Ako si postao posve siromašan, a obećao si nabaviti kalež za crkvu, zavjet te ne veže. Ako li su nastale kakove neočekivane poteškoće u izvršenju zavjeta, pitaj ispovjednika ili župnika, što ti je činiti, jer se jedan zavjet može promijeniti u koje drugo dobro djelo, a Crkva te može od zavjeta i odriješiti, ako za to opstoji dovoljan razlog. Inače izvrši svoj zavjet što točnije i što brže, jer bi te radi nemarnosti mogla stići i kazna Božja.

Mladić iz okolice Nove Gradiške, Adam Mikolčević, bio je god. 1895. đak Gospodarske škole u Slavonskoj Požegi. On je teško trpio od padavice. Pri napadaju bolesti izgrizao bi si sav jezik, te bi rane istom za desetak dana zacijelile. Radi bolesti je tjelesno i duševno jako oslabio, pa je i u školi slabo napredovao. Na Petrovdan iste godine došla je u Požegu njegova majka, pa ga je u župskoj crkvi sv. Terezije zavjetovala sv. Valentinu. Onda je to rekla sinu, pa ga je opomenula: »Evo ti otarak. Na dan sv. Valentina ne zaboravi otići u crkvu i daruj ga sv. Valentinu«. Otarak je dva metra dugački ručnik izvezen narodnim vezom. Od ovoga dana se padavica više nije povratila. Slijedeće godine 14. veljače upozoriše Adama njegovi bratići Antun i Stjepan, pitomci iste škole, neka odnese u crkvu otarak. On odgovori: »Ja nemam vremena da idem u crkvu, a otarak je meni više potreban nego sv. Valentinu«. Istoga dana u veče počelo je u 5 sati predavanje u školi. Prvi sat je imao Iren pl. Söjtöry, ravnatelj škole. Odmah na početku sata pade na pod Adam Mikolčević uhvaćen od padavice. Svi su već bili zaboravili na tu njegovu bolest i svi se silno zaprepastiše sjećajući se njegovih bogumrskih riječi, što ih je rekao onoga dana. Ravnatelj sav smeten reče: »Upozorila me je moja žena, da ga ne zaboravim danas poslati u crkvu, da izvrši zavjet, a ja sam to zaboravio«. Od onoga dana povraćala se je mladiću padavica kao i prije zavjeta. On je one godine teškom mukom dovršio školu i otišao kući. Nakon 2 ili 3 godine vraćao se je jedne noći kući iz obližnjeg sela. Putem ga je uhvatila padavica i on se je srušio u neku grabu punu vode i ondje našao smrt. Ovo je pripovijedao g. Juraj Vuković, činovnik nadbiskupskih dobara u Zagrebu, koji je bio školski drug nesretnog mladića na Gospodarskoj školi u Požegi.

Ovaj nam primjer pokazuje, kako Bog nagrađuje one, koji se zavjetuju, ali da on i teško kazni one, koji zavjet neće da izvrše. Zato uvijek dobro promisli, ako se hoćeš zavjetovati. Sv. Pismo kaže: »Bolje je da se ne zavjetuješ, nego li da zavjet učiniš pa ga ne izvršiš«. (Prop. 5, 5.). Ovoga se držimo, pa će nam naši zavjeti biti od velike koristi i na veliku Božju slavu.

Sv. Josip

Sv. Josip jest naš pomoćnik i zaštitnik

Koncem XIX. stoljeća nastale su za Crkvu teški dani. Sa svih strana digla se podmukla urota protiv Krista i njegova namjesnika na zemlji. Papa Pio IX. obratio se je za pomoć sv. Josipu, koji je zaštitio Isusa od bijesa Herodova i koji je bdio nad Isusom i njegovom Majkom. God. 1870. na blagdan Bezgrešnog Začeća, proglasio je papa sv. Josipa zaštitnikom Crkve katoličke. On je htio da slavni i moćni sv. Josip zajedno sa preslavnom svojom Zaručnicom satre glavu paklenoj zmiji, što je ustala da upropasti Crkvu.

Sv. Josip, zaštitnik male svete Obitelji u Nazaretu jest i zaštitnik velike obitelji Božje svete Crkve, **pa je tako pomoćnik i zaštitnik svih nas,** vjerne njezine djece.

Sveta Crkva veli za sv. Josipa: »Postavio si ga gospodarom doma svojega i poglavarom svega imanja svojega«. Bog je odredio Josipa hraniteljem i braniteljem Isusa i njegove Majke, pa je on prema tome hranitelj i branitelj svih nas, koji smo braća Isusova i djeca Marijina. Kao što je govorio Faraon narodu za vrijeme glada: »Idite k Josipu«, tako govori i Bog nama: »Idite k sv. Josipu, njemu se utecite u potrebama duše i tijela, njega sam ja postavio vašim pomoćnikom i zaštitnikom«.

Zaista je Josip moćan, jer je bio Isusu kao otac. On može Isusu reći: »Ja sam te hranio, odgajao i čuvao od neprijatelja«. Ne može Isus ove ljubavi zaboraviti, pa zato ne može sv. Josipu odbiti nijedne molbe, koju njemu za nas doprinosi. Isus je bio Josipu pokoran, pa je to i danas na taj način, da uslišava njegove molbe. Učeni i pobožni pisac Gerson veli zgodno: »Josip ne traži, nego zapovijeda, ne moli, nego naređuje«.

Josip nam može pomoći, jer je zaručnik Majke Božje. Njega Majka Božja iza Isusa najviše ljubi i štuje, dapače mu je ona i zahvalna radi brige i požrtvovne ljubavi njegove prema njoj i njezinom Sinu. Zato ona, Kraljica neba i zemlje, podupire svojim zagovorom sv. Josipa, kada se za nas zauzimlje kod Božjeg prijestolja.

Josip nam može pomoći i zato, što je velik i moćan u nebeskoj slavi. Marija je u slavi nebeskoj uz Božje prijestolje s desne strane, a Josip s lijeve. On je Bogu i Mariji najbliži, pa stoga mora njegov zagovor kod Boga i Marije biti najmoćniji i najuspješniji.

Josip je naš veliki pomoćnik, jer to veli nepogrešiva Crkva. Njega je Kristov namjesnik proglasio zaštitnikom Crkve, njega ta ista Crkva u litanijama naziva čuvarom djevica, potporom obitelji, utjehom bijednih, ufanjem bolesnih, zaštitnikom umirućih.

Josip nam i hoće pomoći. On je bio siromah, on zna, što je siromaštvo, nevolja i progon, pa se zato rado zauzima za sve potrebne i nevoljne. On je za svog života na zemlji čuvao djetešce Isusa, obranio ga od smrti bježeći s njime u Egipat, a iza toga bio je hranitelj njegov i Marijin. Tako je on sada i naš čuvar i pomoćnik. On je bio dugo u školi milosrdnog i predobrog Spasitelja, pa nam sigurno neće uskratiti pomoćnice ruke. Kao što je Marija postala majka svih kršćana, tako je i Josip postao otac svih kršćana.

Sv. Terezija Avilska pripovijeda u svom životopisu, kako je jednom liječnici nisu mogli izliječiti od teške bolesti. Šta je ona uči-

nila? Obratila se je drugom liječniku, koji stanuje u nebu, obratila se je sv. Josipu za pomoć. Na njegov zagovor sasvim je ozdravila. Ona piše ovako o sv. Josipu: »Začudo je, kako mi je velike milosti udijelio Bog posredovanjem ovog blaženog sveca, od kakvih me je tjelesnih i duševnih pogiblji izbavio. Čini se, da je drugim svecima dao Gospodin milost, da pomažu u jednoj nevolji, a upoznala sam, da ovaj slavni svetac pomaže u svima. Kao da nam hoće Gospodin pokazati, da mu on može i na nebu zapovijedati neka učini, štogod zamoli, a tako mu je bio pokoran na zemlji, jer mu je on bio hranitelj, i zvao ga je ocem. To su iskusili neki drugi, kojima sam svjetovala, da mu se preporuče. A ima ih mnogo, koji ga štuju, jer su iskusili ovu istinu«. Tako je vjerovala o sv. Josipu sv. Terezija, a to vjerujemo i mi svi.

Prvi vrhbosanski nadbiskup Josip Stadler bio je osobito veliki štovatelj sv. Josipa. On se je njemu preporučivao u svim potrebama. Stadler je podigao dva sjemeništa, lijepu katedralu, veliko sirotište, on je toliko učinio, da ga je biskup Strossmayer jednom nazvao »čudotvorcem«. On je sve ovo pripisivao zagovoru i pomoći sv. Josipa. Uvjeren o velikoj moći sv. Josipa naredio je Stadler, da svećenici njegovi svake srijede u sv. misu dometnu molitvu sv. Josipu za potrebe nadbiskupije.

I mi se danas obratimo za pomoć dobrom i moćnom pomoćniku i zaštitniku sv. Josipu. Jesi li siromah, uteci mu se, jer je i on bio siromah. Ako te je pritisla kakva nevolja, traži od njega olakšicu, jer je i on puno pretrpio. Bolesnik neka se čvrsto uzda u njegov zagovor, i on, ufanje bolesnih, nagradit će tvoje pouzdanje. Ako ti u obitelji vlada nesloga, pomoći će Josip, koji je bio glavar najsretnije obitelji. Koga muče razne napasti, neka traži zaštitu od njega, koji je strah zlih duhova. Molite Josipa za pomoć svi, koje tišti bilo koja muka i teškoća, jer je on pun dobrote, nježne ljubavi i samilosti. Za sv. Josipa uzima Crkva ove riječi psalma: »U kojoj me god nevolji zazovu, uslišat ću ih i bit ću uvijek njihov zaštitnik«. (Ps. 36.). Uz ovo dodaje Crkva još ove veoma važne riječi: »Učini, Josipe, da živimo nevinim životom i čuvaj nas zato uvijek svojom zaštitom«. Da tu milost postignemo, molimo osobito sv. Josipa, jer je to najpotrebnije: čist, nevin, pravi kršćanski život. Takav sveti život učinio je Josipa Božjim miljenikom, a po njemu ćemo i mi postati Božji miljenici sada i u vječnosti.

Kada znamo, da je sv. Josip naš dobri i moćni zaštitnik, uzmimo običaj, da svaki dan molimo onu lijepu molitvu: »Spomeni se, čisti zaručniče Bl. Dj. Marije«. Pa ćemo tom molitvom i završiti ovo razmatranje: »Spomeni se, čisti zaručniče Bl. Dj. Marije, ti slatki moj zaštitniče sv. Josipe, kako se još nije čulo, da se itko u tvoju zaštitu preporučio, i u tebe pomoć zatražio, a da je nije dobio. S tim pouzdanjem dolazim i ja preda te, pa ti se preporučam. Nemoj prezreti molitve moje, poočime Isusov, nego je milostivo primi i usliši«. Amen.

Navještenje Bl. Dj. Marije

Žalosti Marijine

Sveto je i ozbiljno vrijeme korizme, kada promatramo pregorku muku dragoga Isusa. Promatrajući muku Isusovu ne možemo da se ne sjetimo žalosne Majke Božje, koja prati Sina na Kalvariju. Pođimo i mi danas na Kalvariju i stanimo pod križ uz našu Majku. O kako je ljudskom srcu blizu žalosna Majka! **Razmišljajmo o njezinoj gorkoj boli pod križem,** gdje je postala Kraljicom mučenika i Majkom svih kršćana.

Na uspomenu žalosti Majke Božje ustanovila je Crkva posebnu svetkovinu Sedam žalosti Bl. Dj. Marije, koju slavi u petak iza gluhe nedjelje i na 15. rujna. Kada govorimo o Sedam žalosti Gospinih, onda mislimo na one zgode iz njezina života: 1. Proročanstvo starca Simeona, 2. bijeg u Egipat, 3. traženje izgubljenog dječaka Isusa, 4. susret sa Isusom na križnom putu, 5. muka Isusova i njegova smrt na križu, 6. Marija prima mrtvo tijelo Isusovo u svoje krilo, 7. pokop mrtvog tijela Isusova. U svim ovim zgodama puno je trpjelo srce Majke Božje, ali najteže i upravo strašne boli podnijela je ona na Kalvariji.

Sv. Pismo govori veoma kratko o Mariji pod križem: »A kod križa Isusova stajale su Mati njegova i sestra Matere njegove, Marija Kleofina i Marija Magdalena«. (Iv. 19. 25.). Gledala je Majka, kako joj umire jedinac, njezino najveće blago, njezin Bog, dijete njezino. A kako joj umire? Umire kao zločinac između dva razbojnika, umire na drvetu sramote i prokletstva — umire u moru poruga, psovka, boli — umire radi zloće i nezahvalnosti onih, koje je ljubio i kojima je činio dobro. Tko će opisati veličinu boli i žalosti prežalosne Majke!

Među mučenicima nalazimo sv. Felicitu, junačku majku. Pred njezinim su očima mučili i ubili njezinih sedam sinova. Strašne su to bile boli majke, strašnije od same smrti, koju je ona iza sinova podnijela za sv. vjeru. Ali kud i kamo su bile veće boli i strašnije li, muke preblažene Djevice, one najnježnije majke, one majke najljepšega i najboljega Sina. Što je veća ljubav, to je veća bol. A koja je majka ljubila svoje dijete više od Marije? Ona je ljubila Isusa tolikom ljubavi, kakvu ne mogu imati niti Serafi pred Božjim prijestoljem. I ova Majka mora gledati sve one grozne muke premiloga Sina, ona mora gledati smrt njegovu, ona u svom krilu drži njegovo mrtvo tijelo. Na Kalvariji su se ispunile one proročanske riječi Simeona, ondje je mač boli probo dušu njezinu.

Na što nas potiče razmišljanje o muci Majke Božje? **Potiče nas na to, da i mi dragovoljno podnašamo poteškoće života i da oplakujemo svoje grijehe.**

Majka žalosna svima je primjer strpljivosti i odanja u volju Božju. U Gospinom plaču čitamo ove riječi: »Najstrašnija bol je bila Gospi dušu izranila, ali bol je bila njena, tiha, sveta, uzvišena. Bol je ono Majke svete, Majke svete i presvete Božjoj volji sva odana, svijetlom nadom obasjana«. Marija je trpjela, pa i mi moramo trpjeti. Ona je trpjela nevina, a mi trpimo kao krivci mnogih grijeha, pa s toga pogotovo moramo trpjeti bez mrmljanja. Marija pod križem najbolja je knjiga za one, koji trpe. Podnosimo svoje muke kao Gospa s odanjem u volju Božju i s nadom u nagradu Božju. Marija je Kra-

ljica u slavi nebeskoj, ali ne zaboravimo, da je do slave došla po križnom putu. Najprije morade postati žalosnom Majkom, a onda istom Majkom slavnom, najprije je bila Kraljica mučenika, a iza toga Kraljica neba i zemlje. I nas čeka blažena slava, ako budemo slični Majci žalosnoj.

Mislimo još i na ove riječi Gospina plača: »Isus se je žrtvovao, za spas ljudi život dao — i ja ću se žrtvovati, mrtvog Sina tužna mati. Muka i smrt moga Sina, srca moga sva gorčina — neka bude na spas ljudi! Bože, slava tebi budi!« Marija je svoje boli prikazala na slavu Božju i spas ljudi, kao što je to učinio Spasitelj. I mi svoje boli i patnje podnosimo radi Boga, a osim toga još za obraćenje grešnika, za duše u čistilištu, da tako i mi sudjelujemo na spasavanju duša. Tako je činila sveta Mala Terezija, a tako čine i druge pobožne kršćanske duše, tako činimo i mi.

Mislimo često na muke žalosne Majke, da nas ta pomisao odvrati od grijeha. Sjetimo se, da su naši grijesi uzrok muke Isusove, a prema tomu i uzrok bolima žalosne Majke. Sveti Alfonzo Liguori je bio veliki štovatelj žalosne Gospe. On bi u svojim propovijedima često zazivao žalosnu Gospu, pa bi grešnike opominjao, neka se njoj uteku, da im isprosi milost obraćenja. On bi govorio: »Ona je pod križem nas rodila u bolima i primila nas s Ivanom za svoju djecu. Ona nam je postala Majka milosrđa, da nam bude i utočišće u pogibljima, kojima smo izvrgnuti mi grešni ljudi«. Kada je svetac držao misije, stavio bi na propovijedaonicu sliku žalosne Majke Božje, da tako kod slušatelja pobudi skrušenje radi grijeha i pouzdanje u njezino milosrđe. On je svojim slušateljima pripovijedao i ovaj događaj: Neki mladić imao je običaj, da se je svaki dan pomolio pred slikom žalosne Gospe. Jedne je noći teško sagriješio. Slijedeći dan prema običaju dođe pred sliku Gospinu, i na svoje veliko čuđenje opazi, da je u srcu Marijinu zaboden osmi mač. Uto je čuo neki nutarnji glas, koji mu je govorio, da je osmi mač u srcu Marijinu radi njegova grijeha, kojim je ranio ovo predobro srce.

Sjetimo se i mi danas, kako smo grijesima svojima često i prečesto ranili presveto srce Spasitelja i predobro srce Majke Božje. Grijesi naši bičevali su Isusa, oni su ga trnjem okrunili, oni su mu navalili teški križ na leđa, oni su mu zadali gorku smrt — grijesi naši proboli su srce prežalosne Majke. Zar ćemo i nadalje žalostiti Isusa i Mariju? Čujmo, kako nas sv. Alfonzo opominje: »Dok grešnik tvrdokorno ostaje u grijehu, ne može ga Marija ljubiti; ali ako je okovan od koje strasti, koja ga čini robom pakla, neka se ipak preporuča Bl. Djevici, neka joj se moli pouzdano i ustrajno, da ga oslobodi od grijeha. Onda će mu Majka bez sumnje pružiti moćnu ruku, riješit će ga okova te izvesti na put spasenja«. Uzmimo k srcu ove riječi. Molimo za oproštenje Isusa Spasitelja i žalosnu Majku. Molimo Majku, da mu pomogne raskinuti okove grijeha, okove pakla u skrušenoj ispovijedi. Nemojmo više žalostiti i ranjavati srca naše predobre Majke. Odlučimo čvrsto, da ćemo mrziti grijeh kao najveće zlo, da ćemo pravim kršćanskim životom obradovati Spasitelja i njegovu premilu Majku. Završimo razmatranje riječima »Gospina plača«:

»Smiluj se po velikomu — milosrđu, Bože, svomu,
nama jadnim grešnicima — ah oprosti nama svima!
o Kraljice mučenika — utočišće svih grešnika,
mila Gospo, moli za nas, — da pogleda Isus na nas! Amen.

Veliki petak

Riječi Isusove na križu

Na današnji veliki i sveti dan prinesena je na Kalvariji najsvetija, najuzvišenija žrtva, kakovu do onda nije vidjelo ni nebo ni zemlja. Da izmiri grešno čovječanstvo, da mu povrati Očevu ljubav — žrtvuje Sin Božji svoj život na drvetu križa. Nevini umire za grešnike, Gospodar umire za slugu, Bog umire za čovjeka. Pođimo i mi danas na Kalvariju, da poljubimo ono slatko drvo križa, da se poklonimo Onomu, koji visi na njemu i koji je umro, da mi živimo. Padnimo na koljena pred križem, oltarom ljubavi, te puni ljubavi i zahvalnosti govorimo: Klanjamo ti se Kriste, i blagoslivljamo te, jer si svojim svetim križem svijet otkupio. **Ostajmo tu pod križem i slušajmo, što nam govori s križa Spasitelj naš i Učitelj.** Sv. Augustin veli: Križ nije samo mjesto trpljenja, nego i propovijedaonica Krista učitelja«.

Oče, oprosti im, jer ne znadu što čine«. Na ove riječi mora protrnuti naša duša. Ovakove riječi još nije čuo svijet. U onome času, na onome mjestu mogao ih je izreći samo Sin Božji. Koliko sramote, koliko boli zadadoše Isusu neprijatelji! Nebo je potamnjelo tražeći osvetu, zemlja se je tresla tražeći osvetu — ali Isus moli za krvnike svoje, moli za sve grešnike svih vjekova — on oprašta svima. Isus najdivnije potvrđuje svoju nauku: »Ljubite neprijatelje svoje!« O dušo kršćanska, zar i ti danas pod križem nećeš reći »oprosti« svima onima koji su te uvrijedili ili zlo učinili? Oprosti od srca svima u ime Krista propetoga!

»Zaista ti kažem, danas još bit ćeš sa mnom u raju«. Ovako odgovara Isus razbojniku, koji ga moli: »Spomeni me se, Gospodine, kada dođeš u kraljevstvo svoje«. Na razbojnika je silno djelovala Isusova krotkost, ustrpljivost, a osobito opraštanje neprijateljima. On po milosti Božjoj uviđa da je Isus Bog, pa s toga javno priznaje Isusovu nevinost, a svoju krivicu, on velkim zaufanjem moli Isusa, da ga se sjeti u raju. Isusa u njegovoj muci tješi vjera, pouzdanje i priznanje skrušenog razbojnika, te mu on daje i više nego što je tražio: »Još danas bit ćeš sa mnom u raju«. U onaj isti dan sašla je duša Isusova s dušom razbojnika u pretpakao, gdje su ga čekale duše pravednika, i pretpakao se njegovim dolaskom pretvorio u raj.

O čudo milosrđa Božjega! O grešniče, obrati se Milosrđu na križu! Obrati se iskreno i ponizno, i dobit ćeš oproštenje. Križ nam govori: Grešniče, uzdaj se u milosrđe Božje, ali se plaši i pravednosti Božje. Sv. Augustin opominje: »Razbojnik se je spasio, da nitko ne očaja; jedan se je samo spasio, da se nitko preuzetno ne ufa«.

»Ženo evo ti sina!« »Evo ti matere!« Ovo je oporuka Isusova na smrti, koju je napisao žarkom svojom ljubavi. Svoju krv i žrvot dao nam je za spasenje, a svoju Majku za utjehu i pomoć. Majka Božja postaje naša majka, a Isus naš brat. Blago nama! Ali se sjetimo, da onaj postaje brat Isusov i sin Marijin, koji njih slijedi na križnome putu i koji njih neustrašivo priznaje i ljubi.

»Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!« Isusa su ostavili učenici, ostavili su ga oni, kojima je dobro činio, njega će ostaviti po grijehu mnogi, za koje umrije na križu. To mu je uz tjelesne boli zadavalo još silniju duševnu bol. On nije htio svojim Božanstvom

ublažiti boli, što ih je kao čovjek trpio, on ispija do dna gorki kalež. Njegove bolne riječi i uzdisanje nisu vapaj očaja, nego on njima prikazuje svoju muku Ocu nebeskom. Ovim nas Isus uči s križa, da uvijek budemo odani u volju Božju, pa makar nas snašle i najteže muke.

Kada su nekog teško bolesnog oca tješila djeca, odgovorio im je taj dobri kršćanin: »Draga djeco, ovo nije ništa. Isus je više trpio«. Kada je neku djevojku glavarica samostana odvraćala da ne postane redovnicom, jer će to za nju biti preteško, upitala je djevojka: »Imate li vi u kući raspelo?« »Dakako da imamo i u sobama i na hodnicima«, bio je odgovor glavarice. Djevojka će na to: »Kad je tako, onda ja mogu postati redovnicom, jer će me pogled na križ jačati, da sve poteškoće podnesem za Isusa«. Ovo je nauka križa, nauka nebeska, nauka kršćanska i svima nama potrebna.

»Žedan sam«, uzdiše Spasitelj na križu, jer je oćutio silnu i tešku žeđu radi gubitka krvi i groznice uslijed rana. Ispunile su se riječi proroka: »Osušila se kao crijep sila moja, i jezik mi se prilijepio uz grlo«. (Ps. 21, 6.). Isus žeđa za spasenjem naših duša, on žeđa i radi naše neumjerenosti. Ugasi žeđu Spasitelju svome svladavanjem svojih strasti, a osobito one neumjerenosti. Ugasi žeđu njegovu suzama skrušenog, iskrenog kajanja.

»Svršeno je!« Riječi pune otajstva, anđelima slatke, čovjeku spasonosne, paklu strašne. Riječi su ovo i veselja i slave i pobjede. Dovršio je Isus život svoj pun boli i muka, zadovoljio je vječnoj Pravdi, ispunio je proroštva, prineo je Bogu dostojnu žrtvu. Evo, kršćanine, pogledaj na križu Jaganjca Božjeg, koji je oduzeo grijehe svijeta. Dođite, poklonite se Spasitelju svome!

»Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!«, povikao je Isus iza glasa. Time je pokazao, da je on Bog, jer tako ne bi mogao umrijeti običan čovjek. Time je pokazao također, da ne umire prisiljen, nego dragovoljno. Ovo je najljepši uzdah u cijeloj muci njegovoj. Isus nas je učio za života, kako treba živjeti, a na smrti pokazuje, kako treba umrijeti. Živimo kao Isus, da uzmognemo umrijeti kao Isus. Koliko je pravednika iza njegove smrti umiralo s ovim svetim riječima: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj«. O Isuse, daj nam takovu smrt!

Sv. Vinko Paulski nije mogao odvratiti od grijeha nekog lakoumnog mladića. Jednom mu reče: »Odsada ću vas pustiti na miru. Samo vas jedno molim, i mislim da mi nećete molbe odbiti«. Kada mu je mladić obećao ispuniti molbu, onda mu svetac predade sliku propetoga Isusa, da ju promatra svake večeri. Mladić je poslušao. Promatrao je najprije s dosadom, onda s nekim zanimanjem, a napokon je pogled na propetoga Isusa potresao dušom mladića. Otišao je sv. Vinku, da se ispovjedi i s Bogom pomiri. Govorio je: »Oče, ja se želim ispovjediti, jer ne mogu dalje izdržati. Isusovo lice zaliveno suzama i krvlju gorko mi predbacuje moje grijehe. Hoću da postanem posve drugi čovjek«.

I mi danas ozbiljno promatrajmo Isusa na križu. »Pokleknimo, o kršćani, skrušeni i rasplakani, priklonimo naše glave ispred časnog križa slave«. (Gospin plač). Molimo s velikim pouzdanjem: O Isuse moj, milosrdni! Preslatki Isuse, nemoj me osuditi, nego me spasi!

Uskrs

Uskrsnuće Isusovo dokazuje njegovo Božanstvo

Uskrsnuće Isusovo jest najveći i najvažniji događaj u povijesti svijeta. Ono je i najveće djelo Božje na ovoj zemlji. Zato danas nebo slavi slavlje, zemlja kliče od radosti, a sila paklena drhće od straha. Uskrsnuo je naš Gospodin, naš Spasitelj, ustao je iz tame groba kao sjajni Kralj-pobjeditelj. Danas Crkva sa osobitim zanoson pjeva svoju svagdanju pjesmu: »Dođite, zapjevajmo Gospodu, kličimo Bogu Spasitelju našemu. Izađimo pred lice njegovo s hvalom i u psalmima kličimo njemu«.

Isus je doista uskrsnuo — Isus je svojim uskrsnućem dokazao svoje Božanstvo.

Isus je umro na križu. To je izvan svake sumnje. Vojnik mu je kopljem probo srce, i nato je potekla krv i voda, znak smrti. Smrt je Isusovu potvrdio Pilatu službeno rimski satnik. Isto su potvrdili i Židovi, koji su tražili od Pilata dozvolu, da smiju postaviti stražu na Isusov grob. Mrtvo tijelo Isusovo položiše u grob Josip iz Arimateje i Nikodem. A šta bi treći dan? Toga dana vrlo rano dođoše pobožne žene do groba Isusova, da mirodijama pomažu tijelo Isusovo. Ali nađoše grob otvoren i prazan. Anđeli im rekoše: »Što tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu«. (Luk. 24, 5 s.)

Isus je doista uskrsnuo. To dokazuju mnogi vjerodostojni svjedoci, koji su Isusa iza smrti opet živa vidjeli, njegov glas slušali, njegovih se rana doticali, koji su s njime jeli. To nije bilo jedanput, nego mnogo puta u vremenu od 40 dana. Isus se je ukazao Mariji Magdaleni i drugim pobožnim ženama, onda posebno Petru, pa dvojici učenika iz Emausa, pa sakupljenim apostolima bez Tome i poslije s Tomom, pa opet sedmorici učenika na obali jezera. I osim toga često se je Isus javljao učenicima prema riječima Djela apostolskih, gdje čitamo: »Njima se i poslije muke pokaza živ mnogim dokazima, javljajući im se četrdeset dana i govoreći o kraljevstvu Božjem«. (Dj. ap. I, 3.). A sveti Pavao spominje, da se je Gospodin pokazao u Galileji učenicima, kojih je bilo 500 na okupu, a dodaje, da je od njih još većina bila živa. Evo koliko svjedoka, ali ne lakovjernih, nego svjedoka, koji većinom nisu vjerovali, dok se nisu osvjedočili svojim očima i svojim rukama. I baš nam ova opreznost učenika puno dokazuje, pa je već i sv. Grgur Veliki dobro kazao: »Nevjera Tomina našoj je vjeri više koristila nego vjera ostalih«.

Da je Isus uskrsnuo, dokazuju nam i daljni događaji. Po dolasku Duha Svetoga izlaze apostoli i učenici Isusovi na javu sa svojom nepokolebivom vjerom. Eno Petar govori javno Židovima o Isusu, koga su nedavno ubili, da je on uskrsnuo od mrtvih: »Ovoga Isusa oživio je Bog, čemu smo mi svi svjedoci«. Drugom zgodom opet govori Petar narodu: »Vi ubiste početnika života, koga je Bog oživio od mrtvih, čemu smo mi svjedoci«. Prvi put se je na riječ Petrovu pokrstilo oko 3000 ljudi, a drugom zgodom 5000. Ovakovo obraćenje okorjelih Židova moglo je postići samo ono pravo, potpuno uvjerenje učenika, da je njihov Učitelj uskrsnuo. A tu svoju vjeru većina je njih potvrdila mučeničkom smrću.

Da je Isus uskrsnuo, dokazuje nam i to, što je ta vjera osvojila svijet. Nema istine, proti kojoj su tako bijesno ustali neprijatelji, kao proti istini o Isusovu uskrsnuću. Ustali su proti njoj najprije Židovi svom silom i zlobom, pa za njima pogani, a ove su slijedili bezvjerci svih vrsta i vjekova. Ali nitko je nije mogao pobijediti, jer je ona prava istina, djelo Božje. Pravo je prorekao ugledni farizej Gamaliel. Kada su židovski glavari u svom vijeću namjeravali da poubijaju apostole radi propovijedanja o Isusovom uskrsnuću, onda je Gamaliel kazao: »Prođite se ovih ljudi i ostavite ih; jer ako je od ljudi ova osnova ili djelo ovo, propast će; ako li je od Boga, nećete ga moći uništiti, pače mogli bi se naći i kao protivnici Božji«. (Dj. ap. 5, 39 s.). I ova istina, djelo Božje, nije propala, nego se je sve više širila. I milijarde ljudi poklonile su se pred uskrslim Isusom, i milijuni mu se i danas klanjaju i govore: »Uskrsnu Gospodin, uistinu, aleluja!«

Pa što slijedi iz ove istine? Slijedi, da je Isus pravi Bog.

Isus je u vrijeme svog javnog života činio velika i razna čudesa. Glavna njihova svrha bila je, da ljudi uzvjeruju, da je Isus pravi Sin Božji. Stoga je Isus sam upozoravao nevjerne Židove na svoja djela: »Ako ne činim djela Oca svoga, ne vjerujte mi. Ako li činim, i ako meni nećete vjerovati, djelima vjerujte, da je Otac u meni i ja u Ocu«. (Iv. 10, 37 s.). Prije nego li će uskrisiti Lazara diže Isus oči gore i reče: »Oče, zahvaljujem ti, što si me uslišao. Ja sam istina znao, da me ti vazda slušaš, ali sam rekao poradi naroda, koji stoji unaokolo, da vjeruju, da si me ti poslao«. (Iv. 11, 41.). Ali, kao najači dokaz za svoje Božanstvo navađa Isus svoje najveće čudo, svoje uskrsnuće. Zato govori Židovima, koji ne htjedoše vjerovati u njega kao Sina Božjega: »Zli i preljubotvorni naraštaj traži znak, i neće mu se dati znak osim znaka Jone proroka. Jer kako je Jona bio u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će biti i Sin čovječji u srcu zemlje tri dana i tri noći«. (Mat. 12, 39 s.). I dogodilo se je veliko ovo čudo, Isus je uskrsnuo, on je dokazao, da je on Bog, da je on obećani Spasitelj. Zato je i sv. Petar rekao Židovima: »Tvrdo dakle neka znade sav dom Izraelov, da je Bog ovoga Isusa, koga vi razapeste, učinio i Gospodinom i Kristom«. (Dj. ap. 2, 36.).

Razmatrajući slavu našega Gospodina pjeva Crkva na veliku Subotu u onoj veličanstvenoj pjesmi »Exsultet«: »Neka već klikne četa anđela u nebesima, neka uskliknu Božanstvene tajne, i za tolikoga Kralja pobjedu neka jekne trublja spasenja. Neka se raduje zemlja tolikim obasjana bljescima i osvijetljena sjajem vječnoga Kralja, neka oćuti da je po svem svijetu nestalo mraka«. Radujmo se dakle, jer je nestalo mraka grijeha i prokletstva, jer je zasjalo naše nebesko Sunce. Gospodin je uskrsnuo, dovršeno je naše spasenje. Slava Isusova i naša je slava, slava je naše Crkve i naše vjere. Mi smo sigurni, da smo u istini. Mi možemo danas s pouzdanjem govoriti Kristu kao nekad sv. Petar: »Kome ćemo ići? Ti imaš riječi života vječnoga. I mi smo vjerovali i znademo, da si ti Krist, Sin Božji«. (Iv. 6, 68 s.). Puni sreće možemo govoriti Kristu sa sv. Pavlom: »Mi znamo, komu vjerujemo«. (2. Tim. 1. 12.).

O Isuse, Spasitelju i Bože naš, Kralju naš i sve naše, mi ti se klanjamo, mi te ponizno molimo, da nam tvoje slavno uskrsnuće donese mir i vječno spasenje. »Pobjedniče, Kralju divan, budi nama milostivan. Amen. Aleluja!«

Uskrsni ponedjeljak

Naš razgovor

Danas nam evanđelje pripovijeda o dvojici učenika, koji su išli u Emaus i putem razgovarali. O čemu su oni razgovarali? Razgovarali su o Isusu. On im je u srcu, on im je na jeziku. Njihov je razgovor Isusu drag, ugodan, zato im se pridružuje pitajući: »Kakvi su to razgovori, što ih vodite među sobom na putu?«

Razmatrajmo danas, kakovi treba da su naši razgovori i kakvi ne smiju da budu.

Naši razgovori neka su uvijek ugodni Isusu, govorimo kako to pristoji kršćanima. U nekom bosanskom gradu, u kojem je bilo katolika i muslimana, sjedio je uz put slijepac proseći. Putem je prolazilo nekoliko katolika u razgovoru, a slijepac zamoli: »Braćo kršćani, udijelite slijepcu!« Ljudi su stali i čudeći se pitali: »Kako znaš da smo mi kršćani?« »Poznao sam vas po razgovoru«. Tako je odgovorio slijepac, i to je bila svakako pohvala za one katolike. Tako bi moralo uvijek biti, da nas katolike mogu ljudi poznati po našem razgovoru. Mi ne moramo neprestano govoriti o Bogu, o vjeri, ali je zlo, kad mnogi katolici misle, da takovi govori nisu za njih, nego samo za svećenike ili za redovnike. Takovi su govori svakako hvale vrijedni i nas dostojni. Ali ako govorimo i o čemu drugom, neka je naš govor uvijek kršćanski. Mi se možemo i šaliti, jer zgodna šala osvježuje duh. Šalili su se i sveci. Dakako kod šale treba pogotovo paziti na pristojnost. Sv. Pavao daje nam ovo pravilo: »Nijedna zla riječ da ne izlazi iz usta vaših, nego samo dobra, koja pobuđuje na dobro prema potrebi, da dade milost onima, koji slušaju«. (Ef. 4, 29.). Čitamo u životu sv. Franje Ksaverskoga, da je ljudima više koristio svojim privatnim razgovorom nego li propovijedima. I naši razgovori neka budu na korist bližnjemu ili barem takovi, da ga ne sablazne. Govor katolika neka je čedan, istinit, iskren, prožet ljubavlju i pravdom.

Sada pogledajmo, kako katolik ne smije govoriti.

Katolik ne smije biti nepristojan u razgovoru. Ali nažalost često nije tako. Zađi u odličnije društvo katolika i čut ćeš puno nepristojnosti. Da ih nazoveš bezobraznicima, smrtno bi se uvrijedili, ali po razgovorima svojim zaslužuju to ime. Zađi među radništvo, opet ćeš slično čuti. Prati neopažen mladiće i djevojke, pa ćeš žalosna srca upitati: »Zar je to naša lijepa i čedna mladost?« Poslušaj razgovore u katoličkim obiteljima, pa ćeš morati uzdahnuti: »O jadna, siromašna djeco, što sve morate slušati! O jadni vi, roditelji, koji ubijate nevinost svoje djece!« Čujmo svi, kako nas lijepo upućuje sv. Ivan Zlatousti: »O kako si rado pred oči iznosim patrijarke Abrahama, Izaka i Jakova, kako među svojom djecom i unučadi svoju veliku obitelj podučavaju o štovanju Boga, o padu praroditelja, o obećanom Spasitelju, o nebu, o paklu i prekogrobnom životu. Ali upravo tako treba da vi roditelji podučavate svoju djecu o znanosti spasenja. Vi budite apostoli svojih ukućana, vaš stan neka bude svetinja, crkva. I ako mi svećenici moramo paziti na vašu djecu i o tome moramo jednom polagati račun, koliko ćete onda više morati polagati račun vi roditelji, kojima pripadaju djeca ili koju ste imali uvijek uza se«.

Katolik ne smije ogovarati, klevetati, sumnjičiti. Kako ljudi o tuđim grijesima veselo govore, jer batina po tuđim leđima ne boli, ali kada o njima netko štogod nepovoljna rekne, onda to nazivaju nepoštenjem. Što nećeš da tebi drugi čine, nemoj ni ti drugima činiti. Sjeti se, da su ogovaranje, klevetanje i sumnjičenje u sebi velika i gadna oholost, jer bi htio biti sudac drugima, a sam si pun grijeha. Tu se može upotrebiti ona poslovica: rugala se sova sjenici, što ima veliku glavu. Čuj, kako Isus ovakove kori: »A zašto vidiš trun u oku brata svojega, a grede u oku svome ne opažaš? Ili kako možeš reći bratu svomu: Brate, daj da izvadim trun iz oka tvoga, kad sam ne vidiš grede u oku svomu? Licemjere, izvadi najprije gredu iz oka svoga, pa ćeš onda vidjeti da izvadiš trun iz oka brata svoga«. (Luk. 6, 37.). Sjeti se još, kako su razgovori o tuđim manama jasan dokaz, da si neznalica, čovjek plitka duha, koji ne zna o čemu pametnome razgovarati, a to te samo sramoti.

Katolik ne smije psovati i proklinjati. O tome bi trebalo često i puno govoriti, ali ćemo sada samo spomenuti. Jedno i drugo je ružna mana našega naroda, kojom zlorabe divni Božji dar govora. Jedno i drugo je naša velika sramota. Kao da smo djeca vražja, a ne Božja. Ovo je i velika nepristojnost, a osobito psovka. Ovo je u sebi veliko zlo, koje izaziva srdžbu i kaznu Božju. Nije davno bilo, kada se je zbio strašan događaj. »Mühlhauser Tagblatt« g. 1901. donio je ovu zgodu: U mjestu Grossafolteru u Elsassu sjedio je u gostioni neki Danz uz čašu rakije. Kad je ispraznio čašu povika: »I ako me vrag odnese, popit ću još jednu rakiju«. Gostioničar ga je umirivao: »Nije baš potrebno da psujete i sebe proklinjete. I bez toga ćete dobiti rakiju«. Onaj je čovjek i dalje grdio i psovao, pa je još rekao: »Nema vraga. I ako ga ima, neka me odnese«. To su bile njegove posljednje riječi, jer je u onaj čas pao na zemlju udaren od kapi.

Katoliče, prestani psovati i proklinjati, budi pristojan, budi čovjek, budi katolik!

Katolik se ne smije od običaja kleti Bogom. Taj ružni običaj širi se sve više. Prestani s tim. Zar ne znaš druge zapovijedi Božje: »Ne uzmi imena Gospodina Boga svoga isprazno!« Da tvoje ime netko svaki čas u besposlici spominje, bilo bi ti krivo. Sveto ime Božje časti i nemoj se njime od običaja zaklinjati.

Pripovijeda se, kako je sv. Franjo Asiški sazvao braću na pobožan razgovor o Bogu. Dok su se braća tako razgovarala, došao je među njih Isus u obliku lijepog mladića, te ih je blagoslovio i iščeznuo. To je nešto slično događaju, o kojem nam govori današnje evanđelje. Gdje se lijepo, pristojno, kršćanski govori, ondje je prisutan i Bog sa svojim blagoslovom. Obratno, gdje se ružno, sablažnjivo govori, ondje nema Boga. Na to mislimo i pazimo na naše govore. Sv. Ivan Zlatousti dobio je nadimak Zlatousti, jer je divno govorio. I mi katolici treba da svi budemo zlatousti, da naši govori budu zlatni, da budu kršćanski.

Spasovo

Isusovo uzašašće jest naša radost i utjeha

Na današnji dan uzađe Isus slavno u nebo. Sv. Luka veli u svom evanđelju, da su tom zgodom učenici Isusovi »pali ničice i vratili se u Jeruzalem s velikom radošću«. Njima je u prvi mah bio težak rastanak od premiloga Spasitelja, ali ih ipak obuze velika radost, kad vidješe slavu njegovu. I Crkva se danas raduje pa zato kliče u sv. misi: »Svi narodi plješćite rukama, pokliknite Bogu glasom radosnim«.

I mi se danas veselimo s cijelom Crkvom, *jer je slava našega Spasitelja i naša slava i naša radost, jer je ona i utjeha svakome kršćanskome srcu.*

Na posljednjoj večeri molio je Isus Oca nebeskoga: »Ja sam tebe proslavio na zemlji, djelo sam izvršio, koje si mi dao da činim. I sada ti, Oče, proslavi mene, u sebe samoga slavom, koju sam imao u tebe prije nego je postao svijet«. (Iv. 17, 4 s.). I evo se na današnji dan ispunja Isusova molba, te on i kao čovjek prima onu čast i slavu, koju je zaslužio predivnim djelom otkupljenja i koja mu pripada od vijeka. On je proslavljen slavom neizmjernom i vječnom.

»Tko se ponizi, povisit će se«, (Luk. 18, 14) rekao je sam Isus. A tko se je na zemlji najdublje ponizio? Svakako Isus. Zato je trebalo, da se on visoko i najviše uzvisi. Sv. Pavao veli za njega: »On je sebe poništio uzevši bit sluge i postao je sličan ljudima i u životu svomu nađe se kao čovjek. Ponizio je sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu«. (Filip. 2, 7 s.). Za to neizmjerno poniženje zaslužio je Isus i svojoj čovječanskoj naravi Božansku čast i slavu. Ovu nam istinu opet dalje tumači sv. Pavao veleći: »A zato ga i Bog uzvisi i darova mu ime, koje je nad svako ime, da se u ime Isusovo pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom i svaki jezik prizna, da je Isus Krist u slavi Boga Oca«. (Filip. 2, 9 s.). Jest, Isus Krist je u slavi Boga Oca, on je uzašao na nebo i sjedi ob desnu Boga Oca svemogućega.

Kolika je ovo slava za nebo, a kolika je slava i za zemlju, za sav rod ljudski. Najvećom slavom proslavljen je vječni Sin Božji, koji je ujedno i čovjek, Sin čovječji, član roda ljudskoga i naš brat. On je i kao čovjek po svojoj čovječanskoj naravi s dušom i tijelom preuzeo moć i slavu Božjega veličanstva. Zato je i sv. Ivan apostol čuo one tajinstvene glasove svih stvorenja, što su govorili: »Onome što sjedi na prijestolju i Janjetu blagoslov, čast i slava i jakost u vijeke vjekova«. (Otkrv. 6, 13.).

Istina o Isusovu uzašašću jest za nas istina puna utjehe.

Sveti Pavao kaže, da je Isus »s desne strane Bogu i zagovara nas«. (Rim. 8, 34.). *Mi dakle nismo sirote na zemlji*, jer imamo na nebu zagovornika Isusa Krista. Naš zagovornik jest moćan. On je Onaj, komu je dana sva vlast na nebu i zemlji, on je onaj dobri i milosrdni Gospodin, koji je s malo kruhova nahranio više tisuća ljudi. Evo, katoliče, nemoj smalaksati u borbi s nevoljama, digni oči k nebu, jer tamo je tvoj moćni i dobri zagovornik Isus. Od njega moli pomoć i blagoslov, da ti trud i briga donesu plodove. A kada te pritisne na zemlji siromaštvo ili bol ili koja nezgoda, opet

diži oči k nebu i znaj, da će ti ondje Isus skinuti s leđa teški križ. Ljudi te zavaravaju obećanjima zemaljske sreće i raja, a ne pokazuju ti neba. Sjeti se, da ima osim ovoga života i drugi, gdje će se istom jasno pokazati dobrota i pravda Božja, a za tvoj spas i tvoju sreću.

Mi smo grešnici i često radi slabosti svoje vrijeđamo, dobrotu Božju te izazivamo njegovu srdžbu. O grešniče, nemoj očajati, jer je naš zagovornik Isus jako milosrdan. On je Jaganjac Božji, što je uzeo na se grijehe naše i za njih se žrtvovao na križu. Isus u nebu neprestano pokazuje Ocu rane svoje, prikazuje mu svoju muku i smrt, da nama isprosi milosrđe. Otac nebeski ne može odbiti njegove molbe. Zato nas sveti Ivan apostol tješi i hrabri ovim riječima: »Djeco moja! evo vam pišem, da ne griješite. I ako tko sagriješi imamo branitelja kod Oca, Isusa Krista, pravednika. On je pomirenje za grijehe naše, i ne samo naše nego i svega svijeta«. (1. Iv. 2, 1 s.).

Mi smo slabi te po svojim djelima ne bismo nikada postigli nebeske sreće. I tu je Isus u nebu naša pomoć. Kao što sunce obasjava sva stvorenja na zemlji, te im daje snagu, tako i predivni sjaj rana i zasluga Isusovih obasjava nas slabiće, daje nam snagu i zaslugu našim dobrim djelima. U Isusu i po Isusu možemo postići sve, pa tako i svoju sreću i spasenje u nebu.

Neka mlada gospođa ležala je na umoru. Nije bila baš najbolja kršćanka. Najednom se sjeti vječnosti, i veliki ju obuze strah. Podigla je ruke govoreći: »Teško meni! Prazne su moje ruke! S čime ću doći u vječnost?« Svećenik, koji je bio uz njezinu postelju, uze križ i pokaza joj raspetoga Isusa uz ove riječi utjehe: »Umirite se, gospođo. Gledajte ruke Spasitelja na križu. Ove su ruke pune zasluga i milosti. Uzdajte se u svog Spasitelja«. Nato se je gospođa umirila, skrušeno se ispovjedila, te mirno i sretno umrla uzdajući se u zasluge i milost Isusa Krista.

O Isuse, ufanje naše, utjeho naša i spasu naš!

Neki profesor (Baring Gould) bio je na naučenom putovanju na otoku Islandu. Jednom je morao na konju preplivati široku i divlju bujicu. Konj se je ustrajno borio s valovima, ali je profesor stao gubiti svijest. Na sreću njegovu opazi to vodič, koji je pred njim plivao, pa mu doviknu jakim glasom: »Čvrsto uprite oči u onu stijenu tamo na obali!« Profesor posluša. Pogled mu se odvratio od bujice, i on sretno dopliva na drugu obalu.

I mi moramo u ovom zemaljskom životu nastojati da svoj pogled što više odvratimo od zamamne bujice zemaljskih užitaka. I mi moramo u pogibeljnoj bujici našega života imati pred očima jednu točku, u koju ćemo gledati, da nas ne bi bujica zanijela u propast. Ta točka, to naše uporište jest slavni naš Spasitelj, koji u slavi nebeskoj sjedi s desne Boga Oca. Isus, njegova sveta volja, njegove zapovijedi i njegova nebeska slava neka nam budu uvijek pred očima. To će biti na zemlji naša utjeha i nada i snaga. To će nas jednom dovesti do Isusa u slavi nebeskoj, i mi ćemo s njime blaženo živjeti i kraljevati po sve vijeke.

Duhovi

Hram Duha Svetoga

Kada čovjek dođe u Rim i uniđe u hram sv. Petra, sav je očaran njegovom veličanstvenom ljepotom. Ne zna kamo bi prije pogledao, čemu bi se više divio. Ali je još ljepši čovjek bez grijeha, koji je živi hram Duha Svetoga, obasjan ljepotom i veličanstvom samoga Boga. Ovu istinu svečano naglašuje sv. Pavao govoreći: »Ili ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama, koga imate od Boga i niste svoji«. (1. Kor. 6, 19.).

Mi smo hram Duha Svetoga. Pazimo na ljepotu i čast ovoga hrama.

Kako je velika i uzvišena ova istina, da smo hram Duha Svetoga! Tu smo čast dobili na sv. krstu, to je dar ljubavi Božje. A ne stanuje u nama samo Duh Sveti, nego cijelo presveto Trojstvo prema riječima Spasitelja: »Tko mene ljubi, moju će riječ držati i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti«. (Iv. 14, 23.). O Bože, kako si nas odlikovao! Govorimo i mislimo kao sv. Ivan Vianney: »Jedina sreća, što ju imamo na zemlji, jest to, što Boga ljubimo i što znamo, da Bog nas ljubi. Od Boga biti ljubljen, s Bogom biti sjedinjen, u Božjoj prisutnosti živjeti, za Boga živjeti: O lijepi živote, o lijepa smrti!« Blago nama, dok je s nama Bog. Teško nama, ako nas Bog ostavi, jer smo izgubili sve, ako smo Boga izgubili. Bog će ostati s nama i u nama, ako bude njegov hram u nama uvijek prava svetinja i ako mu u njem budemo uvijek iskazivali Božansku čast.

Glavno u svakom hramu jest oltar. Na njemu se prikazuje Bogu žrtva. I na oltaru našega srca neka se doprinosi žrtva. Sjetimo se života našeg Spasitelja, osobito njegovog križnog puta i smrti na križu. Što je bio život njegov? Neprestana žrtva iz ljubavi prema nama. Tako mora i naš život i sve naše djelovanje biti neprestana žrtva iz ljubavi prema Bogu. Duh kršćanski je duh požrtvovnosti, duh pripravnosti u svemu uvijek vršiti volju Božju, pa i onda kad je to veoma teško. Kada su sv. Pavla u Cezareji odvraćali kršćani, da ne ide u Jeruzalem, jer će ga ondje Židovi svezati i predati poganima, veliki je apostol odgovorio: »Ja sam pripravan za ime Gospodina Isusa ne samo svezan biti nego i umrijeti u Jeruzalemu«. (Dj. ap. 21, 13.). Trpjeti, žrtvovati se za Boga — to je bilo načelo apostola, načelo mučenika, načelo svih svetaca, pa to mora biti i načelo svakog katolika, učenika Kristova.

U našim hramovima gori vječno svijetlo u čast Bogu. I u našem srcu mora plamtjeti vječno svijetlo savršene ljubavi prema Bogu. Sv. Ivan veli: »Bog je ljubav, i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu«. (I. Iv. 4, 16.). Ne dopustimo da se ikada ugasi ovo svijetlo u nama. Ako se ovo svijetlo ljubavi u nama ugasi, Bog ostavlja hram tijela našega i on postaje pustoš i tama.

Čistoća i urednost dolikuje Božjem hramu. Kako je ružno kada je u crkvi prašno i neuredno. Mi hramovi Božji budimo čisti bez prašine i rugobe grijeha, sjaj svetosti neka sja u nama. Oči naše neka su čiste, neka se ne ustavljaju na predmetima pohote — uši naše neka su čiste, neka ne budu otvorene za nečedne govore, za grešno ogovaranje — jezik neka nam bude čist, neka se ne miješa u svađe, neka se čuva laži i ružnih razgovora, psovke i kletve — noge naše neka ne

idu širokim putem grijcha — rukc naše neka budu pravedne i milosrdne — srcc našc neka je posve Božjc. Često pomislimo kako je naše tijelo nosilae duha i da je ono hram Božji. Nismo mi samo tijelo, nego je ono združeno s dušom, slikom Božjom, pa zato ne smije čovjek svojc tijelo smatrati sredstvom niskih požuda. Prema tomu nam govori sv. Pavao: »Obucite se u Gospodina Isusa Krista i ne brinite se za tijelo po požudama«. (Rim. 13, 14.). Da u tvoj hram Duha Svetoga ne provali požuda i grijeh, postavi pred njegova vrata za čuvare svetu stidljivost, nježnu savjest i strah Božji.

»Gospodine, volio sam ljepotu doma tvojega i mjesto, gdje stanuje slava tvoja«. (Ps. 25, 8.).

Tako je govorio David, a tako misli svako kršćansko srce, pa su stoga kršéani uvijek nastojali da što ljepše, bogatije, umjctnije ukrase svoje hramove. Dužnost je i naša da hram Božji u nama bude što ljepši i bogatiji na krepostima.

Sveti car Henrik II. puno je nastojao oko ljepote crkava, pa je govorio: »Gospodin, komu su posvećene crkve, tako je velik, te moramo svc, upravo sve upotrebiti da uzmognemo priznati i štovati njegovu vcličinu i veličanstvo. Nikada ne možemo toliko učiniti za ljepotu hramova, da ne bismo mogli još više za to revnovati, još više učiniti«. Ovo načelo usvojimo i mi kad se radi o Božjem hramu u nama. Uljepšaj ga što više krepostima: velikom vjerom i čvrstim ufanjem i žarkom ljubavlju, poniznošću, čistoćom, milosrdnošću, ustrpljivošću, umjerenošću i blagošću. Duša tvoja neka je lijepa kao duša svetaca, neka je lijepa kao divna duša Majke Božje, dapače neka bude što sličnija predivnoj duši Kristovoj.

Vidjeli smo, kakov treba da bude hram Duha Svetoga u nama. Sada pogledajmo, da nije možda hram Božji u tebi postao pusta razvalina, po kojoj raste korov strasti i grijeha, gdje je zavladao vrag mjesto Boga. Sjetimo se ozbiljne i strašne opomene sv. Pavla: »Ako tko ošteti hram Božji, upropastit će ga Bog. Jer je hram Božji svet, a to ste vi«. (1. Kor. 3, 16.). Mislimo o tome ozbiljno! O kako je strašno, ako nas je Bog ostavio! U posljednici sv. mise čitamo: »Bez Božanstva tvojega čovjek je bez ičega: tone sav u crnom zlu«.

Kada su se Židovi vratili iz babilonskoga sužanjstva, bila im je prva i glavna briga da podignu porušeni hram. I sav je narod ustao da pomogne. Žene su davale svoj nakit, muževi novac i svoj rad, da sc opet podigne svetište. Ako je po nesreći u tebi porušen hram Božji, što prije na posao, da ga opct uspostaviš. Moli danas Duha Svetoga, da ti rasvijetli pamet pa upoznaš jadno stanje svoje duše, moli ga da ti dade milost iskrenoga pokajanja. »Nečiste nas umivaj, suha srca zalivaj, vidaj rane ranjenim«. Moli Duha Svetoga za milost jakosti i poniznosti, pa se što prije dobro ispovjedi i primi sv. pričest, pogotovo ako još nisi ispunio svoje godišnje dužnosti. Onda će biti obnovljen hram Božji u tebi i Bog će, tvoja jedina sreća, opet unići u tvoju dušu. Kada opet bude Bog u tebi, onda opet upali svijetlo u hramu Božjem i gledaj da to svijetlo bude uistinu vječno, da se nikada više ne utrnc, da gori živo i sjajno u slavu Boga, koji stanuje u tebi kao u svome hramu. Amen.

Poziv Duha Svetoga

Na dan dolaska Duha Svetoga izadoše apostoli među narod pozivajući ga, da slijedi Isusa i njegovu nauku. Osobito je oduševljeno govorio sv. Petar o istinitosti uskrsnuća Isusova te je pozvao slušatelje, neka uzvjeruju da je Isus Gospod i obećani Krist. Duh Sveti, koji je rasvijetlio apostole, obasjao je svojom milošću i slušatelje. Mnogi od njih puni vjere i skrušenosti i pripravnosti pitaju: »Šta ćemo činiti, ljudi braćo?« Petar im odgovara: »Pokoru činite, i neka se krsti svaki od vas u ime Isusa Krista za oproštenje grijeha svojih; i primit ćete dar Duha Svetoga«. I pokrsti se u onaj dan oko tri tisuće ljudi. I ove je Duh Sveti odmah obasuo svojim darovima, te sv. Pismo veli, da su bili »postojani u nauci apostolskoj, zajednici bratskoj, lomljenju hljeba i molitvama«. (Dj. ap. 2.). Blago onim ljudima, jer se odazivaše Božjem pozivu!

I nas Duh Sveti neprestano poziva, a mi treba da se odazovemo njegovom pozivu.

Mi smo svi po milosti Duha Svetoga pozvani i primljeni u spasonosnu Kristovu Crkvu. Ali time nije sve svršeno. Sveti krst je onaj darovani talenat, kojim moramo raditi i zaraditi svoje spasenje. Na to nas neprestano potiče Duh Sveti, njegova nas milost prati kroz cijeli život. O kako je čudesan Bog u svome djelovanju na čovjeka! On je onaj dobri Gospodar, koji često izlazi na trg našega života te nas poziva na rad. On je onaj milosrdni Otac, koji neće smrti grešnika, on je kao majka, koja budno pazi na svoju djecu. B o g u v i j e k n u d i č o v j e k u s v o j u p o m o ć, a d o n a s j e d a s e n j o m e p o s l u ž i m o.

Ima lijepa slika, koja predstavlja Isusa kako stoji pred vratima i kuca i čeka da mu se otvore. Ova slika ima lijepo značenje. Bog će biti uz nas i s nama, ako mu otvorimo vrata svoga srca. Ako mu ne otvorimo, sami smo krivi svojoj propasti. Ova slika odgovara onome, što piše sv. Ivan u knjizi Otkrivenja (3, 20): »Evo stojim na vratima i kucam. Ako tko čuje glas moj i otvori vrata, ući ću k njemu«. Kada Bog zove treba se pripravno odazvati i raditi s milošću poziva. Prema tomu veli sv. Ivan Zlatousti: »Kao što zemlja ništa ne proizvađa bez kiše, i kiša bez zemljc ne donosi rodova, tako milost ne može ništa bez volje i volja ništa bez milosti«.

Kada je Isus prolazio pokraj carine, na kojoj je sjedio Matej, reče mu: »Idi za mnom!« I Matej odmah ustade, ostavi novac i sve drugo i pođe za njim. Kad je Isus u Jerikonu vidio na smokvi bogatoga carinika Zakeja, pozvao ga je: »Zakeju, siđi brzo, jer mi danas valja ostati u kući tvojoj!« I brzo je Zakej sišao i primio s veseljem Isusa. Kada je Petar sramotno zatajio Isusa, bio je dosta Isusov pogled, da se je Petar pokajao i gorko zaplakao radi svoga grijeha.

Manning, glasoviti nadbiskup i kardinal, bio je prije visoki dostojanstvenik anglikanske crkve. Jednom je bio u Rimu i unišao u crkvu sv. Ljudevita. Ondje je bio izložen presv. Sakramenat. Svijeće su gorjele na oltaru i blizu je klečalo nekoliko svećenika. Manning je bio neobično dirnut, učinilo mu se da je ondje istina i da bi on mogao jednom postati katolik. To je bio prvi poziv Božji. On je počeo moliti

i proučavati katoličku Crkvu. Svijetlo je milosti raslo u njemu iz dana u dan, i on je postao katolik, pa katolički svećenik i biskup. On je sveto umro g. 1892.

Louis Bertrand, učenjak, član francuske akademije, postao je iza pobožnog djetinjstva bezvjerac i mrzitelj Crkve. Kad je g. 1906. putovao na istok, takla ga je milost Božja. Razgovarao je s nekim isusovcem na sveučilištu u Beirutu i ovaj se je potužio, kako je misionaru teško pri srcu, kada vidi malo uspjeha iza velikog truda. On je ove riječi primijenio na sebe i duša mu se je silno potresla. Iza dugo vremena stao je opet moliti. Povukao se je u samoću i puna dva mjeseca je razmišljao. Na sam Božić primio je u Betlehemu u kapelici sv. Jeronima sv. pričest nakon 25 godina života bez Boga.

Johannes Jörgensen, glasoviti danski pjesnik, rođeni protestant, postao je katolik. On je izgubio vjeru, bio je revolucionarac, anarhista. Putujući u Italiju ustavio se je u Luzernu. Unišao je u neku crkvu, u kojoj se je obavljao blagoslov s Presvetim. Nešto ga je u srcu dirnulo. Bila je to milost Božja. On bezvjerac klekne, prekrsti se pa izađe iz crkve posve drugi čovjek. Otišao je u Asiz, gdje je na grobu sv. Franje dozrela misao, da postane katolik. I tako je g. 1896. u Kopenhagenu prešao u katoličku Crkvu.

Ovo su lijepi primjeri, kako Duh Sveti poziva dušu, i kako se sretna duša odaziva. I nas često zove. Katkada on djeluje kao blagi povjetarac dajući nam nadnaravnu utjehu u mir i tako nas upućuje, kako je prava utjeha samo u službi i ljubavi Božjoj. Katkada djeluje kao silni vjetar i potresa našom dušom iznoseći nam pred oči, kako je Bog kaznio tvrdokornog grešnika, kako je Bog pripustio veliku nesreću, pa te opominje da budeš uvijek spreman na sud Božji. On dolazi nad nas u obliku vatrenog jezika za vrijeme propovijedi, predavanja ili misija. On se javlja kao svijetlo kad pred nas iznosi svijetle primjere kreposnih kršćana. Pa šta moramo činiti u ovim zgodama? Moramo se odazvati pozivu milosti Duha Svetoga kao sv. Pavao, koji veli o sebi: »Ali milošću Božjom jesam što jesam, i milost njegova nije bila bez ploda u meni«. (1. Kor. 15, 10.).

Blago onome, koji se odaziva Duhu Svetome, a teško onima, koji ga ne slijede.

Kako je milo zvala milost Božja Judu. Isus mu blago govori: »Juda, poljupcem izdaješ Sina čovječjega?« Juda je ostao tvrd. Teško njemu! Tvrdokorno odbijati spasonosne opomene jest grijeh proti Duhu Svetome. Sv. Augustin veli: »Doći će vrijeme kada će grešnik htjeti činiti pokoru, ali neće moći, jer nije htio kada je mogao«. Čujmo kako se Bog strašno prijeti narodu Izraelskomu prispodabljajući ga vinogradu: »Što je trebalo učiniti vinogradu mojem, što mu ne učinih? Kada sam čekao da rodi grožđem, zašto je rodio vinjagom? Sada ću vam kazati, što ću učiniti vinogradu svojem. Oborit ću mu ogradu neka opusti; razvalit ću mu zid neka se pogazi. Zapustit ću ga, neće se rezati ni kopati, nego će rasti drač i trnje, i zapovjedit ću oblacima da ne puštaju više kiše na nj«. (Iz. 5, 1.—7.). O dušo kršćanska, lijepi vinograde Božji, zar nećeš zadrhtati, kada čuješ, kako se Bog prijeti onima, koji preziru njegov poziv i njegovu milost?

Ne budimo kao oni luđaci, koji su ismjehivali apostole, nego budimo kao oni dobri ljudi, koji su pripravno govorili: »Šta ćemo činiti, ljudi braćo?« Uzmimo k srcu ove današnje opomene. Poslušajmo glas Duha Svetoga. Predajmo se posve Bogu i njegovoj ljubavi. O Duše Sveti, neka uvijek ostane uz nas tvoja milost. Amen.

Presveto Trojstvo

Znak sv. križa

U katekizmu ima jedno veoma zgodno pitanje, koje glasi: »Kakvim znakom pokazuje kršćanin katolik svoju vjeru?« Katekizam odgovara: »Kršćanin katolik pokazuje svoju vjeru osobito znakom sv. križa«. Doista znakom sv. križa ispovijedamo temeljnu istinu svete vjere o presv. Trojstvu i drugu temeljnu istinu o našem otkupljenju, jer je Krist na žrtveniku križa otkupio ljudski rod. Danas na veliku svetkovinu presv. Trojstva lijepa je zgoda, da govorimo o znaku sv. križa.

Križanje je prastari kršćanski običaj. Sv. Jeronim misli, da je Spasitelj znakom križa blagoslovio učenike uzlazeći na nebo. A možemo držati, da je sam Gospodin naučio apostole činiti znak sv. križa. Za sv. Ivana apostola se veli, da je na samrti načinio na sebi znak križa. Kod Tertulijana, kršćanskog pisca iz 2. stoljeća, čitamo ovo: »Mi činimo znak sv. križa na čelu pri svakom našem kretanju, kada ulazimo u kuću ili iz nje izlazimo; kada se odijevamo ili svlačimo ili umivamo ili sjedamo k stolu; kada palimo svijetlo ili liježemo u postelju ili sjedamo ili bilo koji posao počimamo«. Sv. Ćiril, biskup jeruzalemski, preporučavao je vjernicima, da se kod svih poslova preko dana prekrste. To su i činili kršćani prvih vjekova, kao što činimo i mi danas.

Znak sv. križa ima u sebi veliku moć. Kada se križamo izgovaramo najsvetije riječi: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga; kada se križamo zazivamo u pomoć trojedinoga Boga, koji je svemoguća ljubav; kada se križamo sjećamo presv. Trojstvo neizmjernih zasluga Spasitelja našega, koji je za nas umro na križu. Misleći na sve ovo lako shvaćamo, kako veliku moć ima znak sv. križa.

Znakom sv. križa odbijamo od sebe napasti nečistoga duha. Sv. Ignacije, učenik sv. Ivana apostola, piše: »Znak križa jest znak pobjede proti knezu ovoga svijeta. Kad ga on ugleda, prepadne se; kad o njemu čuje, boji se«. Zato je sv. Anto pustinjak ovim svetim znamenjem svladao sve one silne napasti, koje su na njega navaljivale. Tako su se borili proti nečistim napastima sv. Justina, sv. Agneza, sveta pokornica Pelagija, sv. Toma Akvinski i mnogi drugi. I to nam je posve razumljivo, jer je po drvetu križa uništena moć vraga.

Neki rimski car imao je pitomu srnu, koju je jako volio. Da je tko ne bi ubio, metnuo je životinji o vrat zlatnu ogrlicu s natpisom: »Ja sam careva«. I srna je hodala mirno po okolici, i nitko joj nije ništa nažao učinio. Ako mi u napastima označimo čelo svetim križem, onda kao da pišemo na čelo: »Ja sam svojina Božja, svojina Kristova, zato me ne diraj«. I vrag se neće usuditi da te dalje napastuje, jer te čuva Kristov znak.

Znakom sv. križa dobivamo pomoć u bolestima i u svim potrebama. Sveti Lovro je znakom sv. križa vraćao slijepima vid, a sv. Rok je na taj način mnoga mjesta oslobodio kuge. Kada je jednom sv. Franjo Ksaverski putovao lađom po moru, digla se strašna bura, koja je prijetila propašću. On je prekrižio more i govorio: »Veliki Bože, Oče, Sine i Duše Sveti, smiluj nam se«. I odmah je prestala bura. A zar Crkva i danas ne čini čudesa znakom sv. križa? Kakvo

se veliko i divno čudo događa kod krštenja, kada svećenik u obliku križa poljeva krštenika po glavi uz riječi: Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Mrak se pretvara u svjetlost, za Boga mrtva duša dobiva vrhunaravni život i postaje slika svoga Stvoritelja. U sakramentu pokore znakom križa u ime presv. Trojstva pomiruje svećenik grešnika s Bogom i vraća mu život duše. I u svim drugim sakramentima daju se velike milosti uz ovo sveto znamenje. Sve svoje blagoslove dijeli Crkva istim znakom zazivajući presveto Trojstvo.

Služimo se i mi znakom sv. križa u svim potrebama i zgodama života. Ali prvo što treba da upamtimo jest to, da se uvijek križamo lijepo, potpuno i pobožno, a ne brzo i nepotpuno kao da tjeramo od sebe muhe. To je sveti, presveti znak, koji treba uvijek sveto obaviti, to je izvanje ispovijedanje vjere, pa neka bude pristojno i dostojno. Prekrstimo se kada ustanemo, a tako isto kada idemo na počinak. Prekrsti se na početku putovanja, na početku rada, prije i poslije jela, u napastima, u pogiblima. Kada si bolestan načini na sebi pobožno i s pouzdanjem znak sv. križa. Ne stidi ga se ni u društvu, ni pred inovjercima, priznavaj njime sv. vjeru, da te prizna Krist u dan suda. Prekrižimo se često i pobožno i zato, što na taj način dobivamo oprost od 50 dana, a od 100 dana kada to učinimo s blagoslovljenom vodom.

Pankracije Dinkel, augsburški biskup, svratio se je na svom apostolskom putovanju na konak u kuću nekoga grofa. Poslije večere sjedjeli su u razgovoru, a međutim je najmanje dijete bilo pospano, pa je htjelo na počinak. Ono se obrati majci moleći blagoslov, a majka mu reče, da će biskup mjesto nje dati svima blagoslov. I cijela je obitelj kleknula i primila blagoslov. Ali dječačić nije bio zadovoljan. »Ovo nije pravi blagoslov«, govorio je on. Biskup zaželi, da mu dijete pokaže, kakvi je taj pravi blagoslov. Onda mali umoči tri prsta u blagoslovljenu vodu i načini biskupu znak križa na čelo govoreći: »U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen«. Biskupu je bilo drago, što je primio blagoslov nevinoga djeteta. Iza toga su roditelji dijete blagoslovili, te je otišlo na počinak. Ovako treba da čine svi roditelji. Znakom sv. križa blagoslovite svoju nejaku djecu kada ustanu i kada pođu spavati, tako blagoslovite i sebe, a tako neka se blagoslove i svi ukućani. Kada vam polaze djeca za poslom ili u školu, prekrstite ih; kada vam pođu u svijet, blagoslovite ih znamenjem ovim velikim i svetim, da Bog bude s njima.

Neki hodočasnik došao je u svetu zemlju. Blizu Betlehema vidio je nekoliko žena odjevenih na istočnjačku. Htio je znati koje su vjere, ali ih nije mogao pitati, jer nije razumio njihova jezika. Uto se žene prekrstiše i počeše moliti. Odmah je znao, da su kršćanke. I mi sa znakom sv. križa pokazujemo svoju svetu vjeru. Ne stidimo se ovog svetoga i spasonosnoga znaka. Po njemu slavimo presveto Trojstvo. Mislimo često na ono, čega nas sjeća sveti križ. Mi smo kršćani! Kada je mučenika sv. Karpa pitao sudac za ime, on reče: »Prvo mi je i najodličnije ime kršćanin«. A njegov drug Papil reče: »Ja sam kršćanin, od mene drugo nećeš čuti, jer ne mogu da kažem što ljepše i što veće od toga«. Jest! I mi nosimo to najodličnije ime, to najljepše ime. Gledajmo da ga budemo dostojni. Gledajmo, da svojim životom proslavimo trojedinoga Boga, Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Tijelovo

Pohod Isusa u presv. Sakramentu

Svetkovinu Tijelova i svečanu procesiju na taj dan uvela je sv. Crkva, da javno pred svim svijetom ispovijedamo svoju vjeru u presv. Sakramenat i da javno zahvalimo ljubavi Božjoj na velikom, čudesnom daru. Osim toga Crkva dopušta, da se u crkvama Presveto javno izlaže na klanjanje vjernicima. Ovo klanjanje obavljamo, da Spasitelju zadovoljimo za nanesene mu uvrede i da isprosimo sv. Crkvi pomoć u teškim časovima. I svetkovinama i raznim zgodama obavlja se i blagoslov s Presvetim. Uz ove javne pobožnosti treba da vjernici prema želji Crkve i privatno štuju presv. Sakramenat, **a to činimo, kada češće pohađamo Isusa u našim crkvama.**

Jednom zgodom g. 1905. bili su prvopričesnici kod sv. Oca Pija X. U svom govoru djeci kazao im je i ovo: »Ako nekoga doista ljubimo, onda želimo tu osobu često vidjeti, nju posjetiti i s njom govoriti. Tako je i sa Isusom. Ako Isusa iskreno ljubite, to nećete moći dugo izdržati, a da ga ne posjetite i s njim ne govorite. Moja djeco, ljubite Isusa i češće ga pohađajte!« Ako ljubimo Isusa, i mi ćemo ga češće pohađati. Pohod Isusa u presv. Sakramentu lijepa je i korisna pobožnost, koja bi morala omiljeti svakom dobrom katoliku. **Evo i nekoliko razloga za to.**

Isus u presv. Sakramentu jest naš Gospodin i Bog. U nekoj školi pitao je nadzornik djecu: »Tko je najveći gospodin u vašem mjestu?« Odgovori su bili različiti: župnik, školski upravitelj, načelnik. Nato ustade jedan dječak i reče: »Najveći gospodin u našem mjestu jest Isus u presvetom Sakramentu«. Divan i istinit odgovor! Najveći Gospodin, Kralj neba i zemlje stanuje među nama. Njemu se klanjaju anđeli na nebu, njemu se moramo klanjati i mi na zemlji. Njega treba pohađati te mu iskazivati zahvalnost i štovanje. Zato je sv. Alfonzo Liguori najrađe boravio u crkvi pred oltarom. Često bi sav zanesen molio: »O moj Bože, moja ljubavi. O vječna Ljubavi, ja te ljubim«.

Isus na oltaru naš je **prijatelj i pomoćnik.** Kada bi netko imao u mjestu svoje roditelje, a ne bi im se nikako uvraćao, kako bi to bilo ružno i žalosno. Tako bi ružno bilo i žalosno, kada mi ne bismo pohađali u crkvi Isusa, našega Gospodina, koji nas ljubi više od oca i majke, koji je naš Spasitelj. Sv. Pismo veli: »Tko je našao prijatelja, našao je blago«. (Crkv. 6, 14.). Isus je naš najveći prijatelj, dragocjeno naše blago, koji je rekao: »Neću vas ostaviti sirote«. (Iv. 14, 18.). To je dobro znao sv. Vjenceslav, kralj češki, pa bi po više sati klečao u crkvi i razgovarao sa svojim nebeskim prijateljem. On je dapače i po noći ustajao, da ga pohodi. On se je pred svetohraništem ćutio sretnim i bliže nebu.

Sv. Gorgonija, sestra sv. Grgura Nazijazenskog, bolovala je od neizlječive bolesti, i liječnici joj nisu mogli pomoći. Jednog dana ode u crkvu, da izmoli zdravlje od Spasitelja, koji je jednom riječi davao zdravlje i slijepim i gluhim i hronima i uzitema i gubavima. Klečeći je u suzama molila. Kada je ustala, bila je potpuno zdrava. Ovakova se čudesa događaju i danas u Lurdu za vrijeme procesije sa Presvetim.

»Trpi li tko u vama, neka se moli«. (Jak. 5, 13.). Ovako nas opominje apostol sv. Jakov. A gdje ćeš se slađe i uspješnije moliti

nego li pred Isusom u presv. Sakramentu. U bolesti, u potrebi, u poteškoćama, u napastima pohiti u crkvu Isusu, svom najvećem i svemogućem prijatelju i neće ti biti badava. Radimo kao sv. Vinko Paulski, koji nije ništa važnijeg poduzeo, a da prije nije otišao u crkvu Isusu po savjet i pomoć.

Pohod Isusa u presv. Sakramentu donosi nam **napredak u duhovnom životu.** Ondje se čovjek otrese rastresenosti, pa se časak sabere; ondje zaboravi na obične poslove, a sjeti se neumrle duše; ondje kršćanska duša dobiva utjehe i snage. Osim toga dobivamo prigodom pohoda i obilne oproste. Ako izmoliš 6 Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu, dobiješ oprost od 10 godina. Ako posjećuješ presv. Sakramenat dnevno, možeš dobiti svaki tjedan potpuni oprost uz običajne uvjete. Tko izmoli krunicu, dobiva svaki put potpuni oprost, ako ju izmoli pred Presvetim. Iz svega ovoga vidimo, kako je imao pravo sv. Alfonzo Liguori, koji je tvrdio: »Ništa ne može čovjeka na smrtnom času više utješiti nego li vrijeme, što je sproveo pred presv. Sakramentom«.

Kako možemo obaviti pohod Isusu u presv. Sakramentu? Evo ovako:

Kada uniđeš u crkvu, pobožno prigni koljeno, a onda klekni, pokloni se Isusu i zahvali mu na njegovoj ljubavi. Onda pobudi vjeru, ufanje, ljubav i pokajanje, pa se pričesti duhovnim načinom. Moli po prilici ovim riječima: »Isuse moj, vjerujem, da si prisutan u presv. Sakramentu; ufam se u te, jer si neizmjerno milosrdan; ljubim te nada sve, jer si neizmjerno dobar. Iz ove ljubavi kajem se od srca za sve grijehe i neću nikada više griješiti. Moja duša čezne za tobom, no jer te sada ne mogu uistinu primiti u sv. pričesti, dođi barem duhovnim načinom u moje srce«. Sada pomisli, da si Isusa primio i reci: »Isuse moj, klanjam ti se, kano da si u mom srcu zaista prisutan i sjedinjujem se posve s tobom. O nedaj, da se ikada od tebe rastavim! Tvoj sveti blagoslov sašao vrhu mene i ostao vazda. Amen«. Onda otvori pred Isusom srce svoje, iznesi mu potrebe svoje i onda mu se opet pobožno pokloni prije odlaska.

Još bismo nešto mogli dodati. Ako ne možeš nikako na koji čas u crkvu, a ti se preko dana kojiput okreni k crkvi i u duhu se pokloni Isusu. Isto tako kad prolaziš pokraj crkve, prekrsti se ili pokloni ili skini kapu i tako iskaži počast presv. Sakramentu. Tako možeš dobiti 200 dana oprosta.

Veli Sv. Pismo, kako će Isus na sudnjem danu pohvaliti pravednike, što su ga u tamnici pohodili. Mi danas nemamo zgode, da činimo dobro djelo milosrđa pohađajući utamničenike. Ali imamo u crkvama svojim Božanskog utamničenika, koji se je iz ljubavi prema nama zatvorio u svetohranište. Pohađajmo ga ondje često, pa ćemo na sudnji dan čuti mili glas Isusov: »Bio sam u tamnici, pa si mi dolazio. Dođi vjerna dušo i uniđi u slavu Gospodina svoga«. Amen.

Srce Isusovo

Srce Isusovo treba ljubiti

Iza neke slavne pobjede sjedio je Napoleon za ručkom sa svojim generalima. Bio je veoma zamišljen, i dulje vremena nitko se nije usudio pitati ga za uzrok njegove zamišljenosti. Napokon se ojunači njegov ljubimac general Bertram, pa mu reče: »Veličanstvo, vi ste tihi i zamišljeni«. Napoleon je odgovorio: »Ah, usporedivao sam ljude, koji mene slijede s onima, koji su slijedili Isusa i našao sam, da mene slijede samo iz straha, dok su za zastavom Isusovom išli iz ljubavi. Ljubav je jedini poticaj za sve one milijone, koji su tokom 18 stoljeća pristajali uz Isusa, i tako će biti do konca svijeta«.

Doista svatko mora uzljubiti Isusa, njegovo presv. Srce. **Da se u nama ta ljubav rasplamti, promatrat ćemo o neizmjernoj, divnoj ljubavi Božanskog Srca prema nama.**

Isus Krist je Bog, vječni Sin Božji, on je Ljubav. Ljubav Kristova prema čovjeku bila je život njegov i razlog njegova života na zemlji. Život njegov je velika, divna knjiga ljubavi. Eno radi paloga čovjeka ostavio je Sin Božji dragovoljno prijestolje blaženstva. On Besmrtni uzima na se smrtno tijelo, on Preblaženi, on Svevišnji prima na se siromaštvo i bijedu. Da Krist nije ništa više za nas učinio, već bi nam time iskazao veliku i silnu ljubav, ali je on išao dalje putem ljubavi. Božansko Srce jest žarko ognjište ljubavi!

Iza tridesetgodišnjeg skromnoga života u radu i siromaštvu dolazi Krist kao učitelj svijeta. O kolika je to bila ljubav prema rodu ljudskom, kolika je to bila sreća za nj. Svijet je bio u smrtnoj tmini zabluda i strasti, slika Božja u duši čovječjoj bila je blijeda i gotovo posve izbrisana. I došao je Krist »Svijetlo od Svijetla«, došao je On »put, istina i život«, pa je donio svijetu istinu čistu bez sjene, onakovu, kakova je bila u Bogu. Kada je narod slušao Kristovu nauku, divio se je njegovoj uzvišenoj nauci, pa Sv. Pismo veli: »I kad svrši Isus ove riječi, divio se je silan svijet nauci njegovoj, jer ih je učio kao onaj, koji ima vlast«. (Mat. 7, 28. s.). I tko se ne bi divio! Njegov nauk razrešuje sve zagonetke života, on zadovoljava srce i dušu, on rasvjetljuje i sadašnjost i vječnost, on čovjeka oplemenjuje i čini sličnim Bogu. Kristova je nauka predobila svijet i preobrazila ga, i što danas ima dobra i plemenita u svijetu, to je plod njegove nauke. U Božanskom Srcu je sve blago mudrosti i znanja!

U ono doba mržnje i sebičnosti izdaje Krist, vječna Ljubav, uzvišeni zakon ljubavi: Ljubi Boga svim srcem, ljubi bližnjega kao sama sebe, ljubi i neprijatelje. Ovaj je zakon on sam najsavršenije ispunio. Iz Ljubavi prema Ocu nebeskome traži on bijedne, bolesne, on čini čudesa, da njima pomogne. Osobitu ljubav pokazuje Krist prema najvećim bijednicima, a to su grešnici. Grešnik je neprijatelj Božji, najveći nezahvalnik, koji je prezreo dobrotu Boga svoga i ranio ga u srce; on je buntovnik proti vrhovnom Gospodaru, on je zaslužio vječnu smrt. Krist je ljubio i ljubi ove bijednike. On je govorio: »Bog ne posla Sina svoga na svijet, da sudi svijetu, nego da se svijet spase po njemu«. (Iv. 3, 17.). On je »došao da potraži i spasi, što je izgubljeno«. Ljubav Srca njegova prema grešnicima nikada nije prestala, ona traje još i danas. Eno svjedok je ove ljubavi

sakramenat pokore. Kada pomislimo na to, onda moramo reći sa grešnicom Samarijankom: »On je doista Spasitelj svijeta«. (Iv. 4, 43.). Božansko Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno!

Najveću ljubav prema nama pokazao je Isus u svojoj muci i smrti, jer je on vlastitom krvlju izbrisao dug čovječanstva, svojom smrću spasio je nas od vječne smrti. Božansko Srce njegovo postalo je pomorište grijeha naših, ono je bilo pogrdama nasićeno, satrveno zbog opačina naših, bilo je do smrti poslušno. Ono je mir i pomirenje naše i žrtva za grijehe.

Ima u povijesti primjera divne ljubavi, ali ljubav presv. Srca sve nadvisuje. Evo jednog primjera. Neprijatelj je udario na grad Atenu. Proročanstvo u Delfama javlja, da će se grad spasti, ako neprijatelji ubiju kralja. Plemeniti kralj Kodro odlazi kao sluga preodjeven u tabor neprijateljski, ne bi li ga ubili. I doista ga ubiše. Neprijatelji su znali za proročanstvo, i kad saznadoše, da je onaj ubijeni bio kralj, pobjegoše. Tako Kodro svojom smrću spasi Atenu, spasi svoje dobre i vjerne podanike. Velika je bila njegova ljubav! Ali veća, divnija bila je ljubav Krista Kralja, koji umire najstrašnijom smrću na križu, a za svoje nevjerne, nezahvalne podanike. O blagoslovljen budi križu, vječni svjedoče divne ljubavi Kralja našega! Uvijeke budi blagoslovljen, Kriste, Kralju ljubavi!

Govoreći o ljubavi Krista moramo spomenuti presv. Oltarski Sakramenat, to remek-djelo, tu krunu njegove beskrajne ljubavi prema čovjeku. On nije mogao odoljeti ljubavi presv. Srca, da uvijek ostane s nama, pa je učinio čudo presv. Oltarskog Sakramenta i stanuje s nama na oltarima naših crkava. Ondje on željno čeka, da se s čovjekom sjedini u sv. pričesti. O kada bismo svi mi razumjeli, što je ljubav Isusova u presv. Sakramentu, o kako bismo ga zahvalno ljubili!

Ruski narod pripovijeda ovu priču o stvorenju potočnice. Oni ju zovu »ne zabutka«, t. j. ne zaboravi. Priča veli, da je Bog stvorio razno cvijeće i svakom cvijetu dao ime. Drugi dan dođe Bog da se divi cvijeću. Tom zgodom pitao je svaki cvijet za ime. Potočnica nije znala kazati svoga imena. Modri cvijetak od stida se obrubi nježnim rumenilom i reče Bogu: »O Bože, gledajući tvoju dobrotu, zaboravio sam svoje ime«. Bog pun ljubavi i blagosti, reče modrom nježnom cvijetu: »Od sada ćeš se zvati »ne zaboravi me«. Cvijete moj, ne zaboravi mene, Gospodina Boga svoga!«

I mi danas stojimo pred Spasiteljem našim ganuti i ushićeni njegovom ljubavi. A Spasitelj nama svima milo govori: »Čovječe, sjeti se moje ljubavi. Ja Bog postao sam čovjekom da te uzmognem još više ljubiti, da uzmognem za te i umrijeti. Moje te je Srce uvijek ljubilo, a ljubi te i sada. Čovječe, ne zaboravi mene Boga svoga, Kralja svoga, Spasitelja svoga«. Poklonimo se presvetome Srcu Spasitelja našega, zahvalimo mu na neizmjernoj ljubavi njegovoj i govorimo mu od srca: »O Isuse, Bože moj, nikada te neću zaboraviti. Nikada neću zaboraviti ljubavi presvetoga tvoga Srca. Tebe ljubiti, to će biti život moj!«

Sv. Anto Padovanski

Psovka

Nakon 32 godine iza smrti sv. Ante otvorili su njegov grob, da mu svete ostanke prenesu u veličanstvenu crkvu, koju su podigli svečevi štovatelji u gradu Padovi. Tijelo je njegovo bilo strunulo, ali mu je jezik ostao posve svjež. Tom zgodom pao je na koljena sv. Bonaventura, general tranjevačkog reda, pa je zadivljen rekao: »O blagoslovljeni jeziče, koji si neprestano hvalio Boga i ljude oduševljavao za slavu Božju!« A bi li se za tvoj jezik, štovatelju sv. Ante, moglo reći: blagoslovljeni jeziče? Nažalost mora se reći za mnoge jezike katolika: prokleti jezici, jer svaki čas izgovaraju kletve, nepristojne riječi, jer ogovaraju, jer strašno psuju.

Govorit ćemo danas o nečem, što sv. Anto nada sve mrzi, a to je psovka.

U naše doba psovka je jako raširena. Psuje obični puk, psuju i naobraženi, psuje muško i žensko, staro i mlado. Još prije svjetskog rata rijetko se je kod nas čula psovka proti Bogu ili koja druga veća psovka, ali se danas čuje često.

Najprije ćemo govoriti o psovanju Boga. To je upravo neizmjerna uvreda Božja, jedan od najstrašnijih grijeha. Sv. Pismo veli za ime Božje: »Gospode, Gospode naš, kako je divno ime tvoje po svoj zemlji«. (Ps. 8, 1.). I ovo divno presveto ime psuju ljudi, stvorovi Božji, a što je još strašnije, psuju ga i katolici, odabranici Božji. Pravo veli narod u Bosni, da psovač laje. Psovač je dapače gori od psa, jer pas neće zalajati na svog gospodara, pa ni onda kada ga tuče, a ti katoliče psuješ, laješ na Boga, svoga Stvoritelja, svoga najboljega Oca. Psovač je na neki način i gori od vraga, jer vrag psuje Onoga, koji ga je prokleo, a čovjek psuje Onoga, koji ga je obasuo dobrima i milostima.

Čujmo što sveci govore o takvoj psovci. Sv. Jeronim piše: »Nema ništa groznijega od psovke, i svaki drugi grijeh čini se lagan, ako ga usporedimo s grijehom psovke«. Sv. Ivan Zlatousti potvrđuje ovo: »Nema ništa gorega, ništa nesretnijega od opačine proti Bogu, niti ima što bezbožnijeg od psovke proti Bogu«. Sv. Alfonzo govori: »Ja ne shvaćam, kako se na svaku psovku ne otvori zemlja ispod nogu psovača te ga ne proguta«. Sv. Bernardin osuđuje ovu opačinu kao najveći grijeh, on ju zove paklenim govorom pa još veli: »Jezik je psovača kao mač, što probada srce Božje«.

Pa i svaka psovka je veliko zlo. Ako psuješ svece, prijatelje Božje, donekle psuješ Boga, ako psuješ nebo, opet i ta psovka pada na Boga. Ako pogrđuješ krst, svetinje, pogrđuješ Onoga, koji nam je dao ove darove. Psuješ li dušu, pljuješ na sliku Božju, psuješ li čovjeka, vrijeđaš najsavršenije Božje stvorenje na zemlji. Tko psuje životinje, zemlju, neka se sjeti, da su sve to darovi Božji. Svaka je psovka i ružna nepristojnost i velika ludost i uvreda Božja. Za psovača dobro pristaju riječi Sv. Pisma: »Grlo je njihovo otvoren grob ... zmijski je otrov pod njihovim usnama«. (Ps. 13. 3.).

Psovač je najnesretniji čovjek, jer ga čeka strašna Božja kazna. Ne govori: psujem, pa šta mi se je dogodilo? Bog je strpljiv, ali i pravedan. On zabranjuje svako uzaludno izgovaranje Božjeg imena,

a Isus je rekao, da ćemo davati Bogu račun za svaku isprazni riječ — pa zar onda neće stići kazna psovača? Čuj, kako prijeti Bog psovačima: »Bit će prokleti, koji tebe preziru i osuđeni, koji tebe pohule«. (Tob. 13. 16.). Već i na ovom svijetu čeka nesreća psovače. Zato veli sv. Ivan Zlatousti: »Želite li, da vas mine nesreća, a vi se okanite psovanja. Budite uvjereni, dok psovači ne prestanu psovati, svakim će danom više nazadovati vaša polja, vaši poslovi, vaša nastojanja«.

U srednjoj Bosni bio je neki težak veliki psovač, koji je strašno psovao Boga. Čekao nekog dana vlak na stanici B. Uto mu javiše, da mu je umrlo bolesno dijete. Ljudi su mu rekli, da je to kazna za njegovo psovanje. On se je radi te opomene silno raspalio i počeo psovati Boga. Dok je on u svom bjesnilu psovao, naišao je vlak te ga je zahvatio i usmrtio. Svi su se prisutni zgrozili i svi su bili duboko uvjereni, da ga je Bog kaznio. Sličnih primjera ima puno.

Štovatelji sv. Ante, šta ćemo mi na ovo? Ako smo doista pravi štovatelji svečevi, onda ćemo se kaniti psovanja, onda ćemo se svom silom boriti proti psovci.

G. 1923., 15. VI. izašao je u Splitu proglas narodnih prvaka proti psovanju, a potpisale su ga sve vlasti, svi uredi, sva društva bez razlike vjere. U proglasu se veli za psovku, da je ona naša najopćenitija i najodurnija mana. Dalje se veli: »Našem blagoglasnom jeziku daju prvenstvo među slavenskim jezicima radi njegove snage i nježnosti, ali je on među svim slavenskim jezicima jedini iznakažen barbarskom psovkom. Da, psovka je barbarizam, otrovnica donesena iz tuđine. Zbacili smo sa sebe jaram tuđinskog ropstva, uništimo još najsramotniji žig tuđinštine, robovanja — ogavnu psovku. Narodni ponos neka složi sve rodoljube u borbi protiv zajedničke sramote!« Zaista je tako, kako u proglasu piše. Svima je nama dužnost odlučna borba proti ovoj najgadnijoj mani našega naroda. U Italiji možemo čitati oglase po vlakovima i hotelima: »Nemoj psovati, to brani čast Italije!« I mi moramo svakomu psovaču ozbiljno reći: »Nemoj psovati, to ti brani čast hrvatskog naroda, to ti brani čast svete katoličke vjere!« Tu nema nikakve isprike! Veliš: navika! A šta bi ti rekao, da tvoj susjed ima naviku svaki čas na te pljunuti? To ti ne bi htio podnijeti — a ti psujući pljuješ na Boga. Veliš: neće mlađi da me slušaju. O luđače, zar ćeš ti paklenim govorom mlađe navratiti na Božji put? I sve su druge isprike lude, a samo je jedno pametno: odući se psovke!

U nekoj su se gostioni ljudi ponapili i posvadili uz strašno psovanje. Najednom se dijete gostioničara popne na sto i skine sa zida križ. Upita ga otac: »Šta to radiš?« Dijete mu odvrati: »Odnijet ću Isusa u drugu sobu, da ne čuje psovanja«. O štovatelji sv. Ante, boli Isusa psovka, jako ga boli. Sveti je Augustin dobro rekao: »Isus Krist bio je bičevan od Židova jedan dan, a sada ga neprestano muču zli kršćani svojim psovkama!« O ne budimo, kršćani, tako okrutni! Ne vrijeđajmo psovkom Boga svoga, Spasitelja svoga! Šta vam je skrivio Bog, vječna Ljubav? Odlučite danas, zakunite se danas, da ćete posvetiti kuće svoje, da ćete ih očistiti od gada psovke. Zakunite se, da ćete posvetiti usta svoja i da neće nikada više izustiti psovke. O sveti Anto, isprosi nam tu milost!

Rođenje sv. Ivana Krstitelja

Revnost za spas bližnjega

Veliki prorok sv. Ivan Krstitelj, nazvao je samoga sebe »glasom onoga, što viče u pustinji«. Tako ga je nazvao i sam Spasitelj, a arkanđeo Gabrijel reče za njega, da će pred Gospodinom »ići u duhu i sili Ilijinoj, da obrati srca otaca k djeci i nevjernika k mišljenju pravednika«. (Luk. 1, 17.). Slično je o sv. Ivanu prorekao i otac njegov govoreći »da će ići pred licem Gospodnjim, da mu pripravi put i da pouči narod njegov«. (Luk. 1, 76.). I doista je sv. Ivan revnovao za slavu Božju i za spas ljudi, on je opominjao, pozivao na pokoru, on je neustrašivo ukorio samoga kralja Heroda, što je uzeo ženu svojega brata. Sveti Ivan revno je i s velikom ljubavi vršio djelo duhovnoga milosrđa opominjući grešnike.

I naša je dužnost, da prema svojim silama radimo oko spasa bližnjega, da ga bratskom opomenom odvratimo od grijeha.

Isus nas je učio moliti: »Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje, dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja«. Prema ovoj molitvi svi mi moramo nastojati, da svi svete ime Božje i da vrše volju Božju. Grijeh je ono veliko zlo, što nanosi uvredu Svetosti Božjoj i što vrijeđa volju njegovu, pa je stoga dužnost svakoga, da spriječi grijeh opominjući grešnika blago i odrešito.

Prva i glavna zapovijed glasi: Ljubi Boga svim srcem, a bližnjega svoga kao samoga sebe. Ako mi doista ljubimo Boga i bližnjega, onda nam ne može biti svejedno, ako naš bližnji vrijeđa Boga. Prema tome ćemo mi i radi Boga i radi bližnjega spriječavati grijeh. Ljubav prema Bogu i bližnjemu mora nas siliti, da ukorimo grešnika. Ako vidiš nekoga, gdje se topi, dužan si mu priskočiti u pomoć, pa si isto tako dužan pomoći bratu, koji je pao u pogibelj grijeha.

O toj dužnosti govori nam i Spasitelj: »Ako li sagriješi brat tvoj protiv tebe, pođi i pokaraj ga među sobom i tobom. Ako te posluša, dobio si brata svoga«. (Mat. 18, 15.). O tome govori veoma lijepo i sv. Jakov apostol: »Ako tko među vama zaluta od istine i obrati ga tko, neka znade, da će onaj, koji obrati grešnika s krivoga puta njegova, spasiti dušu njegovu od smrti i pokriti množinu grijeha«. (Jak. 5, 19. s.). Eto vidimo, da je dužnost svih nas opomenuti grešnika. Nije to Isus naložio samo svećenicima. Svi su na to obvezani, a osobito roditelji i poglavari.

Sada se pitajmo, kako treba opominjati. Svakako s ljubavlju, milo i ozbiljno. Eno kako Isus blago kori učenike u vrtu Getsemani: »Zar niste mogli jedne ure probdjeti sa mnom?« Judi izdajniku govori pun ljubavi: »Prijatelju, zašto si došao?« Kada je Petar zatajio Spasitelja, on ga je samo milo pogledao i pogledom ukorio, te je Petar gorko plakao. I Tomu apostola ukori Isus veoma blago radi nevjere.

Opomena treba biti blaga — to neka nam bude pravilo, ali ipak u nekim zgodama treba upotrebiti i nešto oštrine. Time se mogu poslužiti osobito stariji prema mlađima, ako blagost sama ne pomaže, ali ipak nikada ne smije biti oštrina veća od ljubavi. Pogotovo ne smije ukor prijeći u nerazboritu ljutinu. Tako je sv. Ambrozije, biskup milanski, ukorio ozbiljno i oštro cara Teodozija radi krvo-

mu uniči u crkvu, a car je primio ukor i nastojao zlo popraviti.

I mi ćemo u životu imati često prigode, da ukorom, bratskom opomenom izvršimo lijepo. zaslužno djelo duhovnoga milosrđa. Čuješ li, gdje netko psuje, reci mu: brate nemoj tako, ne vrijeđaj Boga. Ako tvoj susjed ne ide nedjeljom u crkvu, ti ga prigodom ljubezno pouči o važnosti treće Božje zapovijedi i pozovi ga, da s tobom pođe k misi. Jesi li se našao u društvu, gdje se govori nepristojno, a ti uljudno opomeni one, koji su bili nepristojni; ako ne koristi, ostavi takovo društvo. Ako u tvojoj prisutnosti netko ogovara i kleveće, upozori, kako je ružno o nekome odsutnome govoriti zlo. Tako možeš lijepom riječi spriječiti krađu, prevaru, ti možeš svojim ugledom pomiriti zavađene, nekoga odvratiti od zla društva, od čitanja zlih knjiga i mnogo drugoga zla i grijeha. Ali u nekim zgodama ne treba ni govoriti, nego je dosta pokazati pogledom ili šutnjom, da ti nije ono drago, što se čini ili govori.

Može se često dogoditi, da je tvoja opomena bila zaludu ili da su te radi toga ismijali. To ništa ne smeta, jer si ipak zaslužio plaću od Boga. Sv. Ivan Zlatousti veli: »Kada bi ti netko za obraćenoga čovjeka obećao dukat, zar ti ne bi sve upotrebio i ništa ne žalio, da mu govoriš i da ga opominješ. Ali Bog ti obećaje kao nagradu za trud ne 1 dukat, ne 10, ne 20, ne 100, ne 1000 i ne sav svijet, nego nešto veće od cijeloga svijeta, on ti naime obećaje nebo«.

Svi smo dužni opomenuti grešnika, a na osobiti način dužni su to roditelji. Ne smije roditelje zaslijepiti nekakva luda ljubav, da ne vide zla, u koje su im zapala djeca. Oni moraju i blagošću, ali i svom ozbiljnošću i strogošću opominjati djecu i navraćati na put kreposti, jer će od njih tražiti Bog strogo, veoma strogo račun, kako su djecu odgajali.

Na kraju se sjetimo i ovoga. Ako je dužnost opomenuti grešnika, to je onda i dužnost opomenu primiti. Zato primajmo opomene ponizno, dapače rado i sa zahvalnošću. Kralj je David bio teško sagriješio, a prorok ga je Natan oštro ukorio. Je li se kralj rasrdio te kaznio proroka? Nije. David je primio ukor skrušeno i ponizno govoreći: »Sagriješio sam pred Gospodinom«. Ako je i teško primati opomene, to je još teža Božja kazna, što čeka tvrdokornoga grešnika. Mislimo na to i svaka opomena neka nam bude glas Božji.

Sveti Ivan opomenuo je kralja Heroda i to ga je stajalo života. On je držao, da je vrijedno dati i život za slavu Božju i spasenje bližnjega. I dužnost koriti grešnika često je skopčana sa teškoćama, ali mi ne smijemo bježati od poteškoća, kada se radi o slavi Božjoj i spasenju duša. Obilni Božji blagoslov i nagrada čeka one, koji poput sv. Ivana budu revni u obraćanju grešnika i širenju slave Božje.

Petrovo

Prava Crkva jest jedna

Na zemlji ima više kršćanskih crkava, koje tvrde, da su prava Kristova Crkva. Jasno je, da svaka ova crkva nije prava, jer se međusobno ne slažu u nauci. Prava Kristova Crkva ima četiri sjajna biljega, po kojima ju može svatko upoznati. Ona jest jedna, sveta, općenita i apostolska. Mi ćemo danas govoriti o biljegu jedinstva. Vidjet ćemo, da je naša katolička Crkva prava, jer je ona jedna, jedinstvena u vjeri, u žrtvi i sakramentima, jedinstvena je po svom jednom vrhovnom glavaru.

Krist je osnovao samo jednu crkvu, tvrđu istine, a da se ona uzmogne uzdržati, traži se jedinstvo: »Svako kraljevstvo razdijeljeno u sebi, opustjet će i svaki grad ili dom razdijeljen u sebi neće se moći uzdržati«. (Mat. 12, 25.). Da se ovo potrebno jedinstvo osigura, molio je Krist na posljednjoj večeri svog Oca nebeskoga: »Ali ne molim samo za njih, nego i za one, koji na njihovu riječ uzvjeruju u mene, da svi budu jedno, kao što ti, Oče, u meni, i ja u tebi, da i oni u nama budu jedno, da vjeruje svijet, da si me ti poslao«. (Iv. 17, 20. s,). I sv. Pavao upozoruje na ovo jedinstvo pišući: »Starajte se, da čuvate jedinstvo Duha u vezi mira. Jedno ste tijelo i jedan Duh, kao što ste pozvani u jednoj nadi prema zvanju svome. Jedan Gospodin, jedva vjera, jedno krštenje«. (Ef. 4, 3 s.). Jedinstvo je znak prave Crkve, pa je već sv. Augustin govorio: »Mene drži u katoličkoj Crkvi slaganje svih naroda i narodnosti u nauci«.

Crkva katolička ima jedinstvo vjere. Sv. Irenej divio se je već u početku kršćanstva jedinstvu vjere u Crkvi katoličkoj, pa je pisao: »Poslanstvo i vjeru, što je Crkva primila od Krista i apostola, čuva ona tako, kako je primila. Premda je raširena po svem svijetu, čuva ju tako brižno, kao da stanuje u jednoj kući. Ona vjeruje tako stalno, kao da ima jednu dušu i jedno srce. Ona predaje i naviješta vjeru tako složno, kao da ima jedna usta«. Ovako je i danas. Preko 300 milijona katolika na zemlji kao da ima jednu dušu, jedno srce, jedna usta. Svi oni mole jedno isto vjerovanje, svi se oni pokoravaju jednom nepogrešivom učiteljstvu. I danas u našoj Crkvi vrijedi pravilo sv. Pavla: »Ako i anđeo s neba navijesti vam evanđelje protiv onoga što navijestismo, proklet da bude«. (Gal. 1, 8.). A kako je s jedinstvom vjere u drugim crkvama? Eno protestanti razdijeliše se u više stotina slijedbi, a istočne crkve sve više napuštaju staro jedinstvo u nauci. Odakle katoličkoj Crkvi ovo jedinstvo? Svakako od Krista, koji joj obeća svoju prisutnost i pomoć do konca svijeta, pa onda od Duha sv., koji je sašao nad apostole i ostao s njima i s njihovim nasljednicima. Krist je rekao apostolima: »Riječi, koje sam vam ja govorio, duh su i život«. (Iv. 6, 63.). Crkva kat. ima u sebi jedinstvo vjere i nauke, koju je donio Sin Božji na svijet, ona je to jedinstvo sačuvala, pa zato i napreduje, zato se širi po svem svijetu, zato i jest u njoj »duh i život«.

Crkva kat. jest jedna u žrtvi i sakramentima. Neke kršćanske crkve ni nemaju više svete misne žrtve, druge ju opet prikazuju samo nedjeljom i svetkovinama. Naša Crkva cijeni ovu presvetu žrtvu, koja se u njoj neprestano prikazuje dan i noć, i katolici se svega

svijeta po njoj međusobno sjedinjuju. Kako je to nešto divno! Ako dođeš u Afriku ili Aziju ili koji drugi dio svijeta, u katoličkim crkvama nalaziš istu svetu misu i pred oltarima nalaziš braću i sestre u Kristu. U kat. Crkvi posvuda je živa vjera u prisutnost Isusovu u presv. Oltarskom Sakramentu, a u drugim je crkvama te vjere ili posve nestalo ili je jedva živa. Po ovoj vjeri, a osobito po sv. pričesti, mi se sjedinjujemo sa svima katolicima cijele zemlje. Sv. pričest zove se latinski communio, a to znači zajednica. Katolici crnci, Kinezi i svi drugi narodi primaju u pričesti istoga Isusa, i tako se po Isusu svi ovi narodi sjedinjuju, svi su po njem velika zajednica, velika obitelj. Zato Crkva moli na Tijelovo u sv. misi: »Molimo, Gospode, milostivo dopusti svojoj Crkvi darove jedinstva i mira, koji su tajinstveno označeni kruhom i vinom u ovoj žrtvi«. Kao što žrtva i euharistija, tako su u kat. Crkvi znak jedinstva i ostali sakramenti, koje je ona primila od Krista i vjerno ih sačuvala.

Crkva kat. jest jedna i po svojoj jednoj vrhovnoj glavi. Zašto je zapravo kat. Crkva jedna u vjeri i bogoslužju? Sigurno i zato, jer ima jednog te istoga glavara za cijeli svijet. Druge su crkve izgubile jedinstvo poglavarstva, jer su se razdijelile po narodima i državama. Prva je Crkva imala jednog glavara sv. Petra, a mi imamo istog jednog glavara u nasljednicima sv. Petra, kojeg slušaju svi katolici po svoj prostranoj zemlji. Kako se je divno pokazalo jedinstvo Crkve g. 1870. na vatikanskom saboru u Rimu! Papa Pijo IX. proglašuje članak vjere o nepogrešivosti pape. Prije toga bilo je na saboru i protivnika, ali gle čuda! Sada se svi pokoravaju odluei pape. Glas njegov preleti brda i doline i sva Crkva sluša njegov glas i svi ispovijedaju istu vjeru: Vjerujem u kat. Crkvu i u nepogrešivost njezinog glavara. Nama je papa otac, najviši zakonodavac, najviši sudac, nama je on sveti namjesnik Kristov, koga vodi i rasvjetljuje Duh Sveti. Zato je kat. Crkva čudo jedinstva i jakosti.

Kraljica švedska Kristina bila je opazila, da si protestantske crkve u mnogom protuslove. Htjela je ta naobražena žena znati, da li je tako u kat. Crkvi. Marljivo je proučavala kat. pisce, osobito stare crkvene oce i došla je do uvjerenja, da je kat. Crkva radi njezinog čudesnog jedinstva u vjeri doista prava Crkva. Ona je postala katolikinjom, premda su joj branili zakoni kraljevstva. Odrekla se je i krune i domovine, samo da može postati član prave, jedinstvene Kristove Crkve. Umrla je u Rimu g. 1689.

Ljubimo svoju sv. Crkvu, živimo i radimo za njezino jedinstvo. Pokažimo to jedinstvo dolazeći redovito na službu Božju i primajući često sv. pričest, zalog jedinstva. Pazimo na jedinstvo i slogu u župi i u kat. društvima. Budimo svi jedna duša i jedno srce, pa će i Bog biti naš Otac. Amen.

Sv. Ćiril i Metod

Vjersko neznanje

Sveti slavenski apostoli ostaviše sjaj i bogatstvo svoje domovine, odrekoše se časti i unosne službe, pa uzeše na se križ Isusov, da ga nose do konca života. Zašto su to učinili? Zato da donesu priprostim Slavenima znanje sv. vjere. Prema tomu je znanje sv. vjere nešto veliko, dapače nešto najpotrebnije. A ima danas puno katolika, koji su veoma malo podučeni u sv. vjeri, a to je jako žalosno.

Francuski general de Sonis slušao je svaki dan sv. misu, svaki je dan razmatrao i obavio bi barem jedan pohod presv. Sakramentu, a pričešćivao bi se svakog tjedna. On je svom snagom svoga značaja pobijao onaj ludi strah od ljudi i onaj ludi stid u ispovijedanju vjere. Zato bi on uvijek pokleknuo, kada bi sreo svećenika, koji je nosio sv. pričest bolesniku, pa makar mu se prolaznici i smijali. On je posjedovao veliko znanje u stvarima sv. vjere, pa je stoga bio neustrašiv katolik, pravi Isusov vojnik.

Ovakovih bi katolika bilo puno, kada bi nastojali da steku vjersku izobrazbu. Ali su nažalost mnogi slabo poučeni u sv. vjeri. Nekada su učili katekizam, pa su ga i zaboravili, a poslije nisu nikad uzeli u ruku vjerske knjige, niti su čitali katoličkih listova i knjiga. Duša im je kao neuzorana pusta njiva, u kojoj sjeme Božanske istine ne donosi roda. Tako su zapitali nekog učenjaka«, što zna o kršćanstvu, a on nije znao ništa. »O kršćanstvu?« govorio je on: »Znate ja već 50 godina proučavam crve, pa zbilja nisam imao vremena, da se bavim proučavanjem kršćanstva«. I smiješno, a još više zalosno! Ima po imenu katolika, koji znadu nabrojiti prvake športa, sve filmske zvijezde, koji znadu sve novosti o modi, sve dnevne novosti — ali su im posve nepoznate vjerske istine. Ima i školovanih kršćana, koji ne znaju ni 10 Božjih zapovijedi, dapače ni molitve »Oče naš«.

U švicarskom gradu St. Olten sjedjelo je u gostioni društvo, koje se je izrugivalo vjeri. Napokon je došao razgovor o oprostima. Onda je istom nastao smijeh i ruganje. To je slušao neki liječnik, dobar katolik, koji je sjedio uz obližnji sto. On ustane, priđe onom društvu i metne na sto novac od 100 franaka rekavši: »Tko mi od vas bude točno kazao, što katolička Crkva uči o oprostima, dobit će ovih 100 franaka«. I nitko od cijelog onog društva nije toga znao. A kako se često nešto slično dogodi. Neznalice u stvarima vjere najčešće se rugaju vjeri. O takovima je pisao apostol Tadej: »Ovi grde ono, što ne znadu«. (Jud. 10.).

Pa zar nije za katolika i sramota i još veća grjehota, ako nemaju dovoljno vjerskog znanja? Oni su kao slijepci koji ne vide ljepote Božjeg svijetla, ovi jadnici ne vide ljepote sv. vjere, toga nebeskog i potrebnog Božjeg svijetla. Ovo su luđaci prema riječima sv. Pisma. »Luđak reče u srcu svome: nema Boga«. (Ps. 13, 1.). Kakvo čudo, da ovakove neznalice padaju u praznovjerje, da u svom neznanju podlegnu strastima i grijehu. Već je davno rekao prorok Izaija: »Zato je moj puk odveden u ropstvo, jer nije imao znanja«. (Iz. 5, 13.). I danas su radi vjerskog neznanja mnogi katolici pali u ropstvo

strasti, osobito putenih, radi neznanja pali su u struju današnjeg bezvjerja, koje će ih odnijeti u propast.

Vjersko znanje potrebno je za spasenje. Zašto je Sin Božji postao čovjekom? Sigurno i zato, da svijetu donese pravo i jasno znanje o Bogu i o dužnostima prema Bogu. Zato je Spasitelj obilazio sela i gradove te propovijedao. Zato su se i apostoli razišli po svijetu, zato su i sveta braća Ćiril i Metod otišla u daleku Moravsku među Slavene. Onaj koji teži za vjerskim znanjem, Božji je čovjek prema riječima Isusovim: »Tko je od Boga, riječi Božje sluša«. (Iv. 8, 47.). Dapače je to znanje potrebno za spasenje, jer je Isus rekao: »A ovo je život vječni, da upoznadu tebe, jedinoga Boga istinitoga i koga si poslao, Isusa Krista«. (Iv. 17, 3.).

Glasoviti predsjednik republike Ecuador Gabrijel Garcia Moreno bio je na ispitu mladog pravnika, koji je polagao doktorat iz prava. Mladić je sjajno odgovarao. Predsjednik je čestitao mladom doktoru, a onda mu je rekao: »Vi ste nam sada pokazali, da pravo vrlo dobro poznajete. A jeste li i u katekizmu tako vješti? Svaki pravnik treba najprije da zna i Božji zakon«. Onda mu je stavio nekoliko pitanja iz katekizma, ali mu doktor nije znao odgovoriti. Nato mu Moreno reče: »Moj gospodine, ja vam savjetujem, da odete na nekoliko dana u samostan franjevaca i tamo naučite katekizam. Znanje katekizma bit će vam na veliku korist«. Zaista badava sve znanje i učenost, ako ne poznamo svoje svete vjere. To često priznaju i sami bezvjerci. Tako je bezvjerac francuski filozof Diderot poučavao svoju kćer u katekizmu. Kada ga je jednom neki prijatelj zatekao kod ovoga posla i tomu se čudio, rekao mu je Diderot: »Ja ne poznam za odgoj moje kćeri boljega temelja, jer doista nema nijedne ćudoredne nauke, koja bi imala bolje pobude, nego je to katolička vjera«. Pravo je rekao, jer je vjera ono nebesko svijetlo i mudrost, koja čovjeka čini i poštenim i sretnim.

Da završimo jednim potresnim događajem. Neka mlada Amerikanka, žena bogataša iz Njujorka, bila se je unesrećila na željeznici. Zadobila je teške smrtonosne ozljede. Kao djevojka bila je ona dobro odgojena katolikinja, ali kao udana žena zanemarila je svoju vjeru. Ljudi oko nje nisu marili za vjeru, Boga nisu spominjali ni duše ni vječnosti. Bilo je to njoj spočetka teško, ali je pomalo postala gotovo prava bezvjerka. Kad je vidjela smrt pred očima, pitala je liječnika tužno i očajno: »Moram li ja umrijeti?« Dobila je odgovor: »Nažalost, gospodo, morate«. Na ponovni upit: »A koliko ću još živjeti?« čula je strašnu istinu: »Možda još jedan sat«. Onda je mlada bogatašica puna groze govorila: »O doktore, koliko sam dobra mogla učiniti s novcem, što sam ga imala, da sam ostala vjerna načelima svoje mladosti. Isto tako sam mogla dobro djelovati na svoje najbliže. Ali sam jadna mislila samo na užitak i modu. I sada mi još ostaje samo jedan sat života. Sad je sve prekasno!« I jadna žena nije više živjela niti jedan sat. Onaj je liječnik rekao, da u svom životu nije nikada čuo ništa strašnijega od onoga očajnoga vapaja: »Sada je sve prekasno!«

O katolici, pazimo, da i mi jedanput na kraju života ne budemo morali u očaju reći one strašne riječi: »Sada je sve prekasno!« A bit će takov svršetak onima, koji zanemaruju svoju vjeru, koji ne poznaju njezinih istina i zapovijedi. Osvijestimo se! Znanje Božje istine i život po toj istini neka nam osigura vječni život i vječnu sreću!

Sv. Ilija, prorok

Moć i potreba molitve

Velik prorok i svetac bio je sv. Ilija. U njegovom se životu osobito ističe neustrašiva revnost za zakon Božji, a isto tako jaka vjera u moć molitve. Evo jednoga značajnoga događaja iz njegova života. Kada se je narod Izraelski priklonio krivim bogovima, nastojao je prorok Ilija narod privesti pravom Bogu. Na njegovu želju sazva kralj Ahab sav narod na goru Karmel, a s njima dođe i 450 proroka boga Baala. Ilija predloži narodu, neka uzmu dva junca i Baalovi proroci neka sasijeku jednoga junca i metnu na oltar na drva, a drugoga će on sasjeći i metnuti na svoj oltar. Oni neka zazivlju Baala, a on će svoga Gospodina Boga. Koji bog spali ognjem žrtvu, onaj neka je pravi Bog. Narodu se svidje Ilijin prijedlog. Baalovi su proroci od jutra do podne vikali: »Baale, usliši nas«, ali zaludu. Onda Ilija iskopa oko svoga oltara opkop, koji nališe vodom, a i žrtvu je zalio vodom. Iza toga je molio: »Gospodine Bože Abrahama i Izaka i Izraela, pokaži danas, da si ti Bog Izraelov i ja da sam sluga tvoj. Usliši me, Gospodine, da bi poznao ovaj narod, da si Ti Gospodin Bog«. Tada sađe oganj Gospodnji i proždrije žrtvu. Na to čudo pade narod ničice vičući: »Gospodin je Bog, Gospodin je Bog!«

Ovo čudo, što učini Bog na molitvu Ilije, dokazuje, kako molitva ima silnu moć.

O moći molitve i o njezinoj potrebi razmatrajmo danas na čast sv. Ilije.

Da je *u molitvi velika moć* dokazuje nam navedeni istiniti događaj, ali još više dokazuju to riječi Isusove. On je rekao: »Molite, i dat će vam se; tražite, i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se«. (»Luk. 11, 9.). »Molite i primit ćete, da radost vaša bude potpuna«. (Iv. 16, 24.). Pa i sav javni život Isusov isto dokazuje. Ljudi Isusa mole, a on na njihovu molitvu daje slijepima vid, gluhima sluh, gubavima zdravlje i mrtvima život i čini mnoga druga čudesa. Po molitvi su činili apostoli čudesa, po molitvi i danas ljudi dolaze do pomoći s neba. S pravom je stari kršćanski pisac Tertulijan tvrdio: »Molitva je moć, pred kojom se sagiblje Bog«.

Molitva je potrebna. I ovo nam dokazuje Isus primjerom i riječima. On se je molitvom i postom pripravljao za javni život, molio se je, kad je umnožio hljebove, kad je uskrisio Lazara. Osobito je ganutljiva i uzvišena Isusova molitva na posljednjoj večeri, u vrtu Getsemani i na križu. Baš zato što je molitva potrebna, sam Spasitelj uči apostole moliti. Osobito je on istaknuo njezinu potrebu, kada im je rekao: »Bdijte i molite, da ne padnete u napast«.

Mnogi kršćani zaboravljaju, da je molitva potrebna, pa rijetko mole. Što je još gore, ima ih, koji vele, da je njima dosta znanje, njihove ruke, njihovo zdravlje. Luđaci. Čujte, što veli onaj silni um, veliki učenjak, sv. Toma Akvinac. On je tvrdio, da je više naučio u molitvi pred oltarom nego li iz knjiga. I mudrost i znanje plod je molitve, kako kaže apostol Jakov: »Ako li komu od vas nedostaje mudrosti, neka išče u Boga, koji daje svima obilato«. (Jak. 1, 5.). A mislimo i na to, da nam može Bog oduzeti i znanje i razum i zdravlje.

šta smo mi ljudi nego slabići, pa nam je stoga molitva neophodno potrebna.

List »Katholisches Missionsblatt« g. 1868. donosi ovaj zanimivi događaj. Dva prijatelja, protestant i katolik, počeli su razgovarati o vjeri. Protestant je prigovarao: »Što vama katolicima koriste tolike molitve i trčanje u crkvu. Ja ne molim, pa ipak živim i dobro živim«. Katolik je odvratio: »A ja molim jutrom i večerom, da me Bog čuva. Ako to ne činiš, onda si kao goveče u štali«. Onaj se je žestio: »Šta? Ja ne molim, i Bog me uzdržava, dapače on to mora. Ja danas navečе neću moliti i ustat ću sutra zdrav kao i ti, možda i zdraviji«. Šta se je dogodilo? Protestant je sutradan bio mrtav. Slučaj, reći će tko. Nije slučaj, nego volja Božja, a nama opomena, da bez Boga ne možemo ništa.

Za naše vremenito dobro treba nam molitva, a još više za spas duše. Bez pomoći Božje ne može čovjek svojim silama postići vrhunaravno dobro, svoju vječnu sreću. Ovdje vrijede one znamenite riječi Isusove: »Bez mene ne možete ništa učiniti«. (Iv. 15, 5.). Nije lako ići putem kreposti. Treba svladavati napasti tijela i svijeta, treba se neprestano boriti, treba ići za Isusom i nositi križ. Za to treba posebne pomoći Božje, a ona se dobiva po molitvi. Sveti Augustin je priznao: »Mislio sam, da čovjek može biti uzdržljiv sam od sebe — ali sam uvidio, da to ne može biti bez pomoći Božje«. Za naš duhovni život i napredak molitva je i sunce i rosa i kiša.

Monah Izak trpio je strašne napasti protiv čistoći i bio je gotovo očajan. U nevolji se uteče svetomu opatu Ivanu Klimaku i otkri mu svoju nevolju. Svetac mu je dao ovaj savjet: »Moj sine, hajde da u molitvi potražimo pomoć«. Oba padoše na koljena pa su zaufano molili, a Izak se odmah oslobodio napasti.

Sveti Toma Akvinac je rekao, da je molitva najpotrebnije oružje u borbi proti zlom duhu, pa je izjavio: »Tko ovoga oružja ne upotrebljava, taj će propasti«. Sv. Ivan Zlatousti uči: »Tko ne moli, taj je mrtav«. Prema tomu možemo reći, da je molitva najpotrebitije sredstvo za spasenje. Ako molimo, živjet ćemo kršćanski i umrijet ćemo kršćanski i postići svoje spasenje.

Za vrijeme sv. Ilije kaznio je Bog narod Izraelski sušom, te tri godine i šest mjeseci nije bilo kiše. Iza one žrtve na gori Karmelu pao je Ilija na zemlju i molio Boga, da se smiluje i pošalje kišu. Bog je uslišao njegovu molbu, pa je pala obilna kiša. Tako se i mi u svim potrebama i tjelesnim i duševnim obratimo molitvom Bogu, našem svemogućem i predobrom Ocu. Bog će pogledati na slabost našu, na poniznost i vjeru našu i on će poslati blagu spasonosnu kišu svojih milosti. O tome možemo biti posve sigurni, jer nam za to jamči onaj, koji je sama Dobrota i nepogrešiva Istina. On nam u sv. Pismu govori: »Zazovi me u vrijeme nevolje, pa ću te izbaviti, i ti ćeš me slaviti«. (Ps. 49, 15.).

Uznesenje Bl. Dj. Marije

Zdravo, Kraljice!

Zdravo, Kraljice, Majko Milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! Kako su nam uvijek slatke riječi ove poznate molitve, a osobito danas, kada nebo i zemlja slave uznesenje Gospino. Ova lijepa molitva »Zdravo, Kraljice« stara je već gotovo tisuću godina. Nju je sastavio g. 1048. veliki i nježni štovatelj Blažene Djevice, monah Herman Kontraktus (uzeti) u samostanu Reichenau na Bodenskom jezeru. Završetak »O blaga, o mila« dodao je molitvi sv. Bernardo.

U čast naše Majke, Kraljice na nebu okrunjene, razmatrajmo danas ovu divnu molitvu.

Zdravo, Kraljice! Crkva u litanijama naziva Mariju Kraljicom anđela i svih svetih, u vrijeme uskrsno zanosno ju pozdravlja: Kraljice neba, raduj se, aleluja. Marija je postala kraljicom na današnji dan, kada ju Bog na nebo uznese i okruni.

G. 1830. 27./XI. ukazala se je Gospa redovnici Katarini Laboure. Zaogrnuta u presjajnu haljinu stajala je ona na kugli, što znači, da je Kraljica neba i zemlje. U obim rukama, do pasa uzdignutim, držala je drugu kuglu, našu zemlju, koju je prikazivala Bogu i molila za ljude. I gle, najednom joj na prstima zablista predragocjeno prstenje, koje izli toliki sjaj, da se više Gospino odijelo nije vidjelo. Prstenje i njegovo svijetlo značilo je silno obilje milosti, koje Bog daje po Kraljici nebeskoj. Sama je ona zapovjedila redovnici, da se prema tome viđenju kuju medaljice i tako da se širi pobožnost prema Kraljici neba i zemlje.

I mi rado častimo Mariju kao kraljicu, mi joj zanosno pjevamo: »Rajska Djevo, Kraljice Hrvata, naša Majko, naša zoro zlata. Odanih ti srca primi dar, primi čiste ljubavi nam žar!«

Majko Milosrđa! Ova divna i svemoćna Kraljica jest Majka Milosrđa, samoga Boga, pa je zato i milosrdna naša majka. S njezinom moći združila se je i majčina dobrota. Sv. Petar Damjan veli: »U tvojim je rukama blago milosrđa Gospodnjeg«. Neki je svećenik tješio dijete, kojemu je umrla majka: »Ne plači, dijete, tješi se. Ako je umrla tvoja zemaljska majka, imaš na nebu drugu bolju Majku«. O blago svima nama! Slušajmo, što nam kazuje sv. Bernardo: »Tražimo milost, a tražimo ju po Mariji, jer što ona traži nalazi i ne može biti uzaludno«.

Živote, slasti i ufanje naše! Marija je život, jer je ona rodila Život, pa i mi po njoj i Sinu njezinu dobivamo vrhunaravski život duše, a dobit ćemo i vječni život. Sv. Efrem piše: »Po Evi dođe smrt, po Mariji život«. Marija je život, a ona je i slast presv. Trojstva, ona je ruža otajstvena nebeske slasti, od koje se roditi i čijim se mlijekom hraniti htjede Sin Božji. Marija je također slast svih kršćana, ona je naša slatka Majka. Ona je i ufanje naše, zato ju zovemo zdravlje bolesnih, utočišće grešnih, utješiteljice žalosnih, pomoćnice kršćana.

Bio čovjek dobar kršćanin, koji je po nesreći pao u teški nečisti grijeh. Velika je stoga bila bol njegove duše i veliko kajanje, ali se

nije nikako mogao svladati radi ludog stida, da grijeh ispovijedi. Da se riješi strašne grižnje savjesti i nemira, odluči skočiti u vodu. Već je bio na obali rijeke, ali ga pomisao na pakao odvrati od očajnog čina. Vrativši se kući molio je u suzama Boga, da mu oprosti bez ispovijedi i činio je teška djela pokore, ali mira nije našao. Iza duljeg vremena odluči, da će se ispovjediti, ali ga pred ispovijedaonicom svlada stid. Pokuša i drugi put, ali se opet isto dogodi. Prije nego li je izašao iz crkve, klekne pred oltar Gospin. Klečeći je Majci nebeskoj otkrio nevolju svoga srca usrdno je moleći, da ga ne zapusti. I gle čuda! Nestalo je odmah straha i stida. On se iskreno ispovijedi. Silan teret spade s duše nevoljnika, a utjeha i mir ude u njegovo srce.

Evo Marija je život i slast i ufanje naše. K njoj mi vapijemo prognana djeca Evina, k njoj mi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj dolini suza, a moćna Kraljica, naša slatka Majka, čuje plač naš i vapaj, pa nam šalje pomoć. Mi njoj govorimo sa sv. Bernardinom Sienskim: »O djeliteljice svih milosti, naš je spas u tvojim rukama«.

Svrni dakle, Odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas. O Majko, koja si milijune svojim blagim, milim, slatkim pogledom usrećila, pogledaj i na nas i prati pogledom svojim nejaku djecu svoju.

Sveta Brigita je u vidjenju čula, kako je Isus govorio Bl. Djevici: »Majko, moli od mene štogod hoćeš, jer tvoja molba ne može biti bez uspjeha. Jer ti meni nisi ništa uskratila na zemlji, ni ja tebi neću ništa uskratiti na nebu«. Evo kako je moćna odvjetnica naša Marija. Zato se mi njoj pouzdano obraćamo kao i sv. Efrem govoreći: »Mi nemamo druge nade osim tebe, Djevice prečista«. Odvjetnice naša, Majko Božja, sjeti se, da si i majka grešnika; Majko Suca, sjeti se, da si i majka mene krivca. Ne dopusti, da bude osuđen krivac, dijete tvoje, po Sucu, djetetu tvome; nego po Sinu Spasitelju primi prognanika u domovinu, da ugledamo Isusa, blagoslovljeni plod utrobe tvoje.

Čuli smo, da je sv. Bernardo molitvi »Zdravo, Kraljice« dodao završetak. To je bilo onom zgodom, kada ga je njemački car Konrad pozvao na državni sabor u Speyer. U stolnoj su crkvi pred starom Gospinom slikom pjevali »Zdravo, Kraljice«. Kad su posljednji glasovi pjesme utihnuli, pade sv. Bernardo na koljena i u svetom zanosu zapavi: »O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!« I mi padnimo danas na koljena pred našom Majkom i Kraljicom pa molimo: »O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo! Moli za nas, sveta Bogorodice, da dostojni budemo obećanja Kristovih, a osobito onog velikog obećanja, da ćemo doći u kraljevstvo njegovo. O majko, pogledaj na nas, prati nas djecu svoju kroz ovu dolinu suza, čuvaj nas od svakoga zla. Daj da jednom iza sretne smrti dođemo k tebi, slatkoj Majci i da s tobom nađemo i Sina tvoga, našeg slatkog Spasitelja. O blaga, o mila; o slatka Djevice Marijo, dobra Majko naša, Kraljice naša, usliši molitvu našu. Amen.

Rođenje Bl. Dj. Marije

Marija naša sreća i spas

Početak dana naviješta zora svojim blagim čarobnim svijetlom, a onda izlazi sjajno sunce, radost i život zemlje. Iza dugih tamnih vjekova srdžbe Božje svanuo je dan, početak Novoga Zavjeta milosrda Božjega, dan, koji je željno očekivao rod ljudski. Zora onoga sretnoga dana jest Bl. Dj. Marija, koja se je rodila na današnji dan. Ona je zasjala i navijestila dolazak sunca pravde, Isusa Spasitelja, koji je digao prokletstvo sa zemlje. Rođenje Marije radost je neba i zemlje. »Sretna si, sveta Djevice Marijo, i svake hvale predostojna, jer se iz tebe rodi Krist, Bog naš«. »Danas je rođenje svete Marije Djevice, čiji slavni rođendan obasjava sve crkve«. (Časoslov.).

Danas je i nama grešnicima i svim potrebnima osobito radostan dan, jer je Marija sreća i spas svakoga pojedinca i naših obitelji.

U vrijeme vjerskih borba u Češkoj opazio je neki katolički svećenik, kako se neprijatelji spremaju, da osvoje i obesčaste crkvu. On je brzo unišao u crkvu, iz svetohraništa je izvadio Presveto, utrnuo je vječno svjetlo i otišao. Kakova je žalosna promjena nastala u crkvi. U njoj ne gori svijetlo, jer više ne stanuje Bog u oltaru. Slično se događa čovjeku, kada smrtno sagriješi. Iz duše njegove izlazi Bog, u njoj nastaje tama, pustoš i smrt. Ovo je najveća nesreća po čovjeka.

Šta će jadni grešnik, koji je zapao u takovu nevolju, kamo će uteći od pravedne srdžbe Božje? Kada se otac rasrdi na dijete, ono bježi majci, u nje traži okrilje. Tako se i ti, grešniče, uteci nebeskoj Majci. Po njezinom zagovoru dobit ćeš milost skrušenja, pa će dušu tvoju opet obasjati Božje milosrđe, ljubav Božja opet će zasjati kao vječno svijetlo u duši tvojoj i u nju će opet unići Bog tvoj.

Sveta Marija Egipatska bila je javna grešnica. Jednom se je zaputila iz Aleksandrije u Jeruzalem sa hodočasnicima, koji su tamo išli, da proslave blagdan uzvišenja sv. križa. Ona je tamo pošla s namjerom, da zavađa ljude na nečisti grijeh. Došavši u Jeruzalem pošla je s ostalima u crkvu, gdje se je čuvao križ Spasitelja. Ali nije mogla unići u crkvu, neka ju nevidljiva sila otisnu od ulaza. Pokuša ponovno unići, ali uzalud. Sada joj se probudi savjest. Upoznala je svoje jadno stanje i bila je uvjerena, da radi svojih grijeha ne može unići u crkvu. Pogleda na crkvu i gle tamo nad vratima opazi sliku Majke Božje. Pade na koljena pred slikom, a suze joj pokajnice poteku niz lice. Velika, iskrena, skrušena bol obuze joj srce, i ona obeća, da će ostaviti put grijeha. Ustala je i pošla u crkvu i bez zapreke je unišla unutra. Gospa joj je isprosila obraćenje, i Marija postade sveta pokornica. Gospa joj je bila sreća i spasenje.

Možda i u našoj duši ima štošta, što nam ne da približiti se Bogu. Možda je u našoj duši kakov nečisti grijeh, možda nepravda, mržnja ili koja druga strast s teškim grijesima. Možda već dugo ne stanuje Bog u nama. Pogledajmo i mi blago lice naše nebeske Majke i molimo ju, da i nama isprosi sreću i spasenje. O Marijo, Majko milosrđa, ugrij naša ledena srca plamenom svete ljubavi, otopi led gadnog nehaja, mlakosti, raspali srca naša onom ljubavi, kojom si ti ljubila Boga. Daj, Majko, da se k nama vrati Bog i s njime mir

srca našega. O Gospo, budi naša sreća i spasenje! Mi priznajemo, sa sv. Ignacijem, mučenikom: »Nemoguće je, o Djevice, da se koji grešnik spasi bez tvoje pomoći i naklonosti«.

Marija je također sreća i spas naših obitelji.

Čitamo u sv. Pismu, kako su škrinju zavjetnu donijeli u kuću nekoga Obededoma, gdje je ostala tri mjeseca. Sveta škrinja je donijela sreću onoj kući, pa sv. Pismo tvrdi: »I blagoslovio je Gospodin Obededoma i svu kuću njegovu«. (2. Kr. 6.). Marija je također Škrinja zavjetna, kako ju Crkva naziva u litanijama. Jest, Marija ona presveta Škrinja zavjetna, u kojoj je stanovao Sin Božji devet mjeseci, i ona svuda sa sobom nosi blagoslov Božji i sreću i spasenje. Uvedimo zato Mariju u kuće naše, da se one napune blagoslova Božjega.

Kada je Marija došla u pohode sv. Elizabeti, donijela je u kuću njezinu posebni veliki blagoslov, jer je Bog Ivana posvetio milošću posvećujućom u utrobi njegove majke Elizabete. Štujmo i mi Mariju u kućama našim. Njezina sveta slika neka bude u svakoj kući, pred njom neka mole roditelji s djecom svojom. S Marijom neka uniđe u naše obitelji svetost, strah Božji, uzajamna ljubav, ustrpljivost, čistoća, poslušnost. Roditelji neka budu slični Mariji, djeca neka budu slična Mariji. O kad bi naše katoličke obitelji takove postale, onda bi u njima ostala Marija, a s njom sreća i spas.

Kada je Marija došla u Kanu u kuću onih dobrih mladenaca, onda je s njome došla i pomoć u njihovoj vremenitoj potrebi. Marija je pomoćnica kršćana i u vremenitim potrebama. Neće ona dopustiti, da stradaju obitelji, koje nju štuju i ljube. Kao što se veli: Bog ne zapušta svojih, tako možemo reći: Marija ne zapušta svojih. Evo nam jednog primjera. Sveti Petar Tomazije kao svećenik bio je na visokoj školi u Carigradu. Bio je zapao u veliko siromaštvo. Imao je samo najpotrebnije odijelo, a sve mu je drugo manjkalo. Obuzeo ga je strah, da će radi siromaštva morati napustiti nauke. U toj mu se nevolji ukaza Bl. Djevica govoreći mu: »Sine moj, ne brini se radi svoga siromaštva. Znaj, ja te neću zapustiti, samo marljivo uči i služi meni i momu Sinu«. Budimo i mi svi uvjereni, da nas neće Marija zapustiti, dokle budemo služili njoj i njezinom Sinu, našem Gospodinu.

Kada je bl. Alfonza Rodrigueza jednom mučila teška napast, da neće ustrajati u dobru, utješila ga je Majka Božja: »Alfonzo, sine moj! Gdje sam ja, ondje se ne treba ničega bojati«. Ove riječi vrijede za sve. Ako smo po nesreći pali u grijeh, odmah potražimo Mariju, zamolimo ju za posredovanje i nećemo propasti. Inače nastojmo da kroz cijeli život budemo uz Mariju, da uz nju hodamo kao njezina dobra, kreposna djeca, kao dobri i revni katolici, pa se ne trebamo ničega bojati. Gdje je Marija, ondje je sreća i spas.

Anđeli čuvari

Budimo i mi kao anđeli

Kako je lijepa i utješna nauka svete vjere o anđelima čuvarima. Za slaboga čovjeka brine se predobri Bog. On mu je dao jednog od svojih miljenika, da mu bude čuvar. Sv. Toma Akvinski piše: »Svatko ima svoga anđela čuvara, koji ga ne ostavlja od kolijevke pa sve do groba«. Pravi prijatelj jest veliko blago, anđeo čuvar je naš najbolji prijatelj, on je nama dragocjeni dar Oca nebeskoga. Naša je dužnost, da štujemo anđela čuvara, a najbolje ćemo ga štovati, a k o s a m i b u d e m o k a o a n đ e l i i a k o b u d e m o a n đ e l i č u v a r i s v o m u b l i ž n j e m u.

Borimo se kao anđeli. Kada je Bog stvorio anđele, obdario ih je divnim darovima, osobito svojim prijateljstvom. Ali je Bog htio, da oni kao slobodna bića zasluže svoje blaženstvo. On ih je kušao. Neki su u kušnji postali Bogu nevjerni, bili su se uzoholili te su tako izgubili za uvijek svoju sreću. Većina je anđela ostala Bogu vjerna. Evo, i naš je život kušnja, i mi sebi moramo zaslužiti onu sreću, koju nam je Bog pripravio u vječnosti. Već je Job rekao: »Napast je ljudski život na zemlji«. (Job. 7.). Napast, kušnja, neprestana borba — to nas prati kroz cijeli život. Glasoviti propovjednik Alban Stolz rekao je jednom zgodom: »Tri su riječi, u kojima je sadržano sve ono, što je učinilo svece svetima i što će i vas učiniti svetima — a ove su tri riječi: kloni se, trpi, bori se«. Kloni se grijeha i svake prigode za grijeh, trpi za Boga, odlučno svladavaj sve poteškoće u službi Božjoj, bori se hrabro sa svim napastima, sa svim strastima i sa zlim načelima našeg pokvarenog doba. Evo kako se treba boriti. Kada je Napoleon bio sa svojom vojskom u Egiptu pod piramidama, sokolio je svoje vojnike: »Sinovi Francuske! Na vas gledaju stoljeća. Učinite svoju dužnost i pokažite se junacima!« Ovako govore i nama anđeli- Božji borioci, a naši vođe: »Kršćani, Božji odabranici! Na vas gledaju anđeli s neba. Učinite svoju dužnost, borite se hrabro, pokažite se junacima!« Borimo se kao dobri anđeli, borimo se ustrajno jer »koji ustraje do kraja, taj će se spasti«. (Mat. 10, 22.). »Tko je kao Bog«, govorio je vođa vjernih anđela. Boriti se za Boga najveća je čast, a tu borbu čeka velika nagrada velikoga Boga.

Kao anđeli slavimo Boga. »Blagoslivajte anđeli Gospodnji Gospodina, blagoslivljajte nebesa Gospodina«. (Dan. 3.). »Hvalite Gospodina svi anđeli, hvalite ga sve sile njegove«. (Ps. 148.). Ovako čitamo u sv. Pismu. Glavna je služba anđela slavljenje Boga. I čovjek je stvoren, da slavi Boga. Život kršćanina mora biti veličanstvena pjesma u slavu Stvoritelja. »Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje!« .

Kao anđeli budimo čisti. Neki dobro odgojeni dječačić kupao se je s drugim dječacima. Jedni su se od njih nečedno ponašali. Nato im onaj mališan ozbiljno reče: »Zar se ne stidite pred svojim anđelom čuvarom? S vama više nikamo ne idem, jer sveti anđeo ne može gledati, što je nepristojno i neće ostati uz djecu, koja tako čine«. O kako je ovo dobra pouka za djecu i za odrasle. Uz nas je uvijek čisti, sveti anđeo! Misli uvijek na to i gledaj da nikada ništa

ne pomisliš niti rekneš niti učiniš, što bi povrijedilo njegovu svetost. Budimo kao anđeli sveti, da budemo radost svog anđela čuvara.

Budimo anđeli čuvari svom bližnjemu. Sv. Augustin veli o anđelima čuvarima: »Anđeli, koje nam je dao Bog, doista su neprestano uz nas, čuvaju nas danju i noću, kod kuće i u polju, na vodi i kopnu, oni se neprestano brinu, kako bi uklonili od nas nesreću«. Osobito su roditelji i svi poglavari dužni, da ovako kao anđeli čuvari bdiju nad onima, koji su im povjereni. I danju i noću neka na njih paze, neka ih odvraćaju od zla puta, neka od njih uklanjaju nesreću grijeha. Odvratiti bližnjega od grijeha, to je anđeosko djelo, jer Spasitelj veli: »Tako vam kažem, bit će radost pred anđelima Božjim za jednog grešnika, koji čini pokoru«. (Luk. 15. 10.). Time ćeš i sebi steći veliku zaslugu i Bog će ti za taj čin biti milostiv, jer Duh Sveti veli: »Tko obrati grešnika od zla puta, pokriva mnoštvo svojih grijeha«. (Ezek. 3, 19.). Osobito se čuvajmo da nikoga ne sablaznimo govorom ili ponašanjem, a najmanje nevinu djecu. Ne budimo ubojice duša kao sotona. Sjetimo se Isusovih riječi: »Jao onom čovjeku, po kojem dolazi sablazan« (Mat. 18, 7.). Kao anđeli čuvari vodimo duše Bogu.

Kao anđeli čuvari molimo za svoje bližnje. Molitva je kod Boga svemoguća. Često ne možemo nekom pomoći, ali mu možemo molitvom pomoć isprositi. Rafael je rekao Tobiji: »Ja sam tvoju molitvu prinosio Gospodinu«. Kao anđeo prinosi pred prijestolje Božje molitvu za svoga bližnjega.

Budimo kao anđeli čineći djela milosrđa. Ne veli se badava za dobra čovjeka, da je pravi anđeo, ne zovemo badava ljude milosrdne anđelima ljubavi. Anđeo budi bolesnom, siromahu, tužnomu, neukomu i svakom, koji se nalazi u potrebi duševnoj i tjelesnoj. Za ovakova djela milosrđa pitat će posebno vječni Sudac na sudnjem danu. O njima ovisi tvoje blaženstvo. O kako uvijek diraju u srce one riječi Gospodinove: »Blago milosrdnima, jer će oni milosrđe postići!« Čujmo, kako nam krasan savjet daje jedan biskup (Keppler): »Daješ li novac, onda dodaj još i ljubav i daj ga s ljubavlju. Ne možeš li dati novca, onda daj ljubav, daj dobru riječ, dobar savjet. Ako ne možeš dati puno, a ti daj malo, ali s ljubavlju. Ne možeš li inače ništa dati, to daj molitvu s ljubavlju, i dao si puno«.

Budimo napokon sami sebi anđeli čuvari. Anđeli su sebi zaslužili blaženstvo i vječnu sreću. Ovo je i naša glavna zadaća na ovom svijetu. Sjetimo se one zgode iz sv. Pisma, kako su anđeli izveli Lota iz Sodome. Oni su Lotu govorili: »Spasi dušu svoju! Nemoj se osvrtati natrag«. Današnji je svijet sličan onome u Sodomi i Gomori. Strašna je danas pokvarenost na svijetu. I nas opominje naš anđeo čuvar: »Spasi dušu svoju. Nemoj se obazirati na pokvareni svijet. Ti idi ravno putem Božjih zapovjedi, ti gledaj samo na Boga i njegovu svetu volju!« Jednu samo dušu imamo, pa se zato moramo za ovu jedinu dušu brinuti, pa makar nas ta briga stajala i najvećeg truda. Jednu samo dušu imamo, pa ako nju izgubimo, šta će nam ostati? Na ovo često i ozbiljno mislimo. Budimo svoji anđeli čuvari, budimo anđeli čuvari svoje duše, zato si često dozovimo anđeosku opomenu: »Spasi dušu svoju!«

Svetkovina sv. Krunice

Krunica, naš vjerni pratilac

Čitamo u Starom Zavjetu, kako su se Izraelci borili sa Filistejcima. Obe su vojske stajale jedna prema drugoj. Sa strane Filistejaca izađe div Golijat, silno naoružan, pa je pozivao, da se netko od Izraelaca s njime ogleda u borbi. Ali se nitko nije usudio. To je bilo žao pastiru Davidu, te se on ponudi, da će se s divom boriti. David je pošao na protivnika sa štapom i praćom. Div se rugao Davidu i njegovom oružju, ali je on odgovorio: »Ti ideš na mene s mačem i oklopom i štitom, a ja idem na te u ime Gospodina Boga«. I David je praćom pobijedio Golijata.

I naš je život neprestana borba s požudama tijela, s požudom očiju, sa ohološću života, s pogubnim načelima našeg vremena i sa raznim drugim poteškoćama. Jedno oružje u toj borbi jest i krunica. Kao što se je Golijat rugao oružju Davidovu, tako se i danas mnogi rugaju krunici. Ali je ipak krunica prokušano oružje, kojim možemo svladati neprijatelja našeg spasa. Mi se s krunicom borimo u ime Gospodina Boga i Majke Božje. Zato neka krunica bude uvijek uza te, zato krunicu svaki dan moli.

Krunicu nosi uvijek uza se. Ne stidi se krunice, jer je ona častan znak djece Marijine. Glasoviti vojskovođa Eugen Savojski nosio je krunicu pokraj mača, a ne samo da ju je nosio, nego je krunicu i rado molio, osobito prije svakoga boja. Krunice se nije stidio niti francuski liječnik profesor Josip Recamier († 1852). On je bio liječnik velikog ugleda, liječnik kraljeva, knezova, velikaša, poznat po svoj Evropi. Jednom su zgodom njegovi drugovi bezvjerci kod njega opazili krunicu i čudom se čudili, kako može onako učen i slavan čovjek nešto držati do krunice. Profesor je to opazio i mirno rekao: »Jest, moja gospodo, ja zaista molim krunicu. Kada za kojeg bolesnika više nema lijeka, i kad sam jako zabrinut za njegovo zdravlje, onda se ja po mojoj zagovornici, Majci Božjoj, obratim na Onoga., koji jedini može sve izliječiti. Ja onda izmolim jednu ili dvije desetice krunice, pa vam priznajem, da sam već imao čudnih uspjeha«. Tako se taj veliki čovjek nije stidio krunice, a kao on bili su i vladari njemački car Karlo V., francuski kraljevi Henrik II., Franjo III., Karlo IX., španjolski kralj Alfonzo V., portugalski kralj Henrik I., poljski kralj Kazimir II., pa glazbenici Kristof Gluck, Josip Haydn, pjesnik Klemt Brentano i mnogi drugi veliki ljudi.

I samo nošenje krunice može biti od velike koristi. Dogodilo se je, da se je pri vožnji na željeznici unesrećio neki putnik. Bio je teško ranjen. Odnijeli su ga u stanicu i pretražili odijelo, da saznadu, tko je onaj unesrećenik. Našli su kod njega i krunicu. Potome se je znalo, da je on katolik. Zato odu po katoličkog svećenika. Uto je ranjenik došao k svijesti i primio svete sakramente i brzo iza toga umro. Eto njemu je krunica pribavila sretnu smrt, donijela mu je spasenje, bila mu je ključ neba.

Dobro je da krunicu uza se nosimo, ali je još bolje, ako ju i rado molimo. Imati uza se krunicu, a ne moliti, značilo bi, imati blago, a ne upotrebiti ga. Krunicu moliti znači donekle biti dobar katolik. Zato nas Crkva na svetkovinu sv. Krunice u časoslovu (čit. 6.) ovako opominje: »Štujmo dakle neprestano presvetu Bogorodicu

ovom njom tako milom pobožnošću; ona je ganuta molenjem krunice često pomogla kršćanima svladati i uništiti zemaljske neprijatelje, pa neka nam pomogne da pobijedimo i uništimo paklenoga neprijatelja«. Kao svijetle uzore možemo navesti mnoge svete i odlične ljude. Sveci Franjo Saleski i Alfonzo Liguori učiniše zavjet, da će svaki dan moliti krunicu. Sveti Karlo Boromejski dnevno je molio krunicu i svima ju preporučivao. Sveti odgojitelji Ivan de la Salle i Ivan Bosco nisu nikada propuštali ove molitve. U zavodima sv. Ivana Bosco molila se je revno krunica, pa je on rekao: »Kada bi nestalo iz mog zavoda krunice, nestalo bi iz njega i reda i rada, stege i veselja«. Sv. Ivan Vianney, štovatelj i revni molitelj krunice, zaveo je svagdanje zajedničko moljenje krunice u svojoj župskoj crkvi, koji se običaj ondje i danas drži. Veliki vrhbosanski nadbiskup Josip Stadler molio je svaki dan sva 3 dijela krunice uz moljenje časoslova i uza sve velike brige i silni posao. On je za svoju dragu Gospu našao uvijek vremena. A kada bismo htjeli nabrojati sve one, koji su rado molili krunicu, onda bismo morali nabrajati hiljade svetih, pobožnih ljudi. Može se i to još reći, da od vremena sv. Dominika nema sveca, koji nije rado molio ovu lijepu molitvu.

Ovi nam svijetli primjeri vele: molimo krunicu. Moljenje krunice neka bude katoliku kao svećeniku moljenje časoslova, koji moli svaki dan. Ako nam Crkva to ne zapovijeda, ona nam to toplo preporuča. Ima katolika, koji mole dnevice sva 3 dijela. Ako to ne možemo, molimo jedan dio; ako ni to ne možemo, molimo barem jednu ili dvije desetice. Zajedničko moljenje krunice u obitelji jest nešto lijepo, idealno, što od nas želi i Bog i Gospa i Crkva, a radi našeg vremenitog i vječnog dobra.

Možemo još dodati i ovo. Krunicu možeš moliti klečeći, što je svakako najbolje, a možeš i hodajući, dapače, i pristojno sjedeći. Možeš ju moliti i kod kakvog lakšeg posla, pa kad ideš na šetnju, na rad, pa u kolima, u željeznici, čak i u krevetu, kada te snađe besanica. Krunica se smije moliti i na prekid, a da ne izgubimo oprosta.

Među mnogim odličnim i učenim ljudima, koji su cijenili krunicu, bio je i profesor istočnih jezika, Nijemac dr. Jakob Egger. On je o krunici napisao ove lijepe misli: »Znam za jedan molitvenik veoma zgodan, niti prevelik niti predebeo, koji se može držati u svakom džepu. Ovaj je molitvenik i veoma jeftin, pa tko nema novaca da si nabavi skupi molitvenik, neka si kupi ovaj. On je i veoma trajan, jer se njegovi listovi lako ne deru. Stari ljudi slabih očiju mogu se njime služiti, jer se iz njega može čitati i bez naočala, dapače i u tamnoj noći. Tko moli iz ove knjige biva uslišan u svakoj potrebi. Nijedan molitvenik ne sjeća čovjeka toliko na smrt kao ovaj. Ovu dragu knjižicu drži čvrsto u posljednjoj borbi. I kada budu ruke već ukočene, i onda ju drži čvrsto i na odru i u tihom grobu i stupi s njome pred svoga Suca. I ova knjiga jest krunica«. Zbilja zgodne i lijepe misli! A još bi mogli za krunicu reći, da je ona molitvenik, koji se zove »Put u nebo«. Molimo dakle često iz ovog molitvenika, a molimo pobožno, sabrano, razmatrajući. On će ti jednom dobro poslužiti kao legitimacija, kada dođeš pred rajska vrata. Amen.

Krist Kralj

Zapovijedi

»Dostojno je Janje, koje je zaklano, da primi silu i bogatstvo i mudrost i jakost i čast i slavu. Njemu slava i kraljevstvo u vijeke«. Ovim riječima iz knjige Otkrivenja sv. Ivana počima danas Crkva sv. misu. Ono Janje, Spasitelj svijeta, zaslužio je svojom mukom i smrću da bude Kralj neba i zemlje, zato mu i reče Otac nebeski: »Sjedi s desne moje«. I mi smo se evo sabrali, da pred nebom i zemljom iskažemo čast i slavu Kristu Kralju. A je li time sve svršeno? Nije, jer je glavno, da mi vjerno i savjesno ispunjavamo njegove zapovijedi.

Svaki kralj, svaki vladar ima svoje zakone, koji obvezuju podanike. I kraljevstvo Krista Kralja ima svoje zakone, a to su: dvije velike zapovijedi o ljubavi, pa 10 zapovijedi Božjih i 5 zapovijedi crkvenih. Zapovijedi Božje dao je Bog svečano na gori Sinaju narodu Izraelskom. Ove je zapovijedi u Novom Zavjetu potvrdio Krist Kralj govoreći: »Nemojte misliti, da sam došao ukinuti zakon ili proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti«. (Mat. 5, 17.). On je zapovijedi Božje ispunio osobno te ih usavršio i rastumačio svojom naukom. Zato su ove zapovijedi i njegove zapovijedi. Isto su tako i crkvene zapovijedi njegove, jer je on dao Crkvi vlast, da izdaje zakone. »Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire«. (Mat. 28, 18.). Ovo su riječi Krista Kralja, kojima je dao zakonodavnu vlast apostolima i svojoj Crkvi.

Zapovijedi treba vjerno i savjesno ispunjavati. A zašto? Evo razloga:

To od nas traži moć i čast Krista Kralja. On je ovaj veliki, silni Kralj, »komu je dana sva vlast na nebu i zemlji«. (Mat. 28, 18.). Moćni kralj Aleksander Veliki jednom je gorko zaplakao gledajući zvjezdano nebo, jer ga nije mogao osvojiti. A Krist naš Gospodin i Kralj gospodar je i neba i zemlje. Za njega vrijede riječi Proroka: »Gospodin stanuje nad vodama i vladat će Gospodin kao kralj uvijeke«. (Ps. 28, 10.). Zar nije pravo, da se pokoravamo zakonima tako veličanstvenog Kralja? »Ti si kralj naš, a mi smo tvoji podanici!« tako su radosno povikali Izraelci, kada su dobili prvoga kralja Saula. I mi danas govorimo Kristu: »O Bože, o Kriste, ti si Kralj naš, a mi smo tvoji podanici. Tvoja volja, tvoje zapovijedi bit će nam svetinja!«

Na obdržavanje zapovijedi goni nas ljubav. Kraljevstvo Kristovo, kako nam govori predslovlje sv. mise, jest »Kraljevstvo pravde i ljubavi«, jer Krist »vječni Svećenik i Kralj vasione prinesavši sebe samoga na žrtvenik križa za neokaljanu i pomirnu žrtvu izvršio je tajne ljudskog otkupljenja«. Krist Kralj naš je Otkupitelj! O kolika ljubav. Ovoj ljubavi moramo odgovoriti s ljubavlju! Kada je Bog htio dati Izraelcima zapovijedi, onda je narod sjetio svoje ljubavi te mu je govorio: »Ja sam Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Egipta i iz doma ropskoga«. Tako i nas Krist sjeća svoje ljubavi: »Ja sam Bog tvoj i Otkupitelj tvoj, koji sam te izveo iz tame, izbavio iz ropstva grijeha, a to sam postigao svojom mukom i smrću na križu«. Evo radi ove ljubavi moramo mi obdržavati zapovijedi, i ovo je istinski znak naše ljubavi prema Kristu Kralju. A i on je sam to potvrdio: »Tko ima moje zapovijedi i drži ih, on je onaj, koji me

mu obećajmo ljubav: »O Kriste Kralju, tebe ću ljubiti i zato ću držati sve tvoje zapovijedi!«

I radi vječnog i vremenitog dobra mora čovjek paziti na zapovijedi Krista Kralja.

Neki mladić dođe k Isusu pitajući ga: »Dobri učitelju, kakvo dobro da učinim, da imam život vječni?« Odgovor je Isusov bio ovaj: »Ako hoćeš da uđeš u život, drži zapovijedi«. (Mat. 19, 16. s.). Evo, najveće dobro obećaje Krist Kralj onima, koji drže zapovijedi. Zapovijedi su najsigurniji put do vječne sreće, a l i u j e d n o i d o v r e m e n i t e.

Odakle danas ona toliko spominjana kriza na cijelom svijetu? Sigurno je njezin početak u tome, što se je svijet odbio od Krista i njegovog zakona. Krizu duha slijedi materijalna kriza. Ne štuje se Bog, izvor svakog dobra i blagostanja. Krši se treća Božja zapovijed, ne daje se Bogu što je Božje, i Bog je ustegnuo svoju ruku od nevjernog naroda. Ne štuju djeca roditelje, namjesnike Božje u obitelji, a roditelji su sami tomu krivi, jer djecu svoju ne upućuju na Boga i njegov sveti zakon. Ljudi su zanemarili 5., 7. i 8. zapovijed, postali su sebični, postali su nepravedni, nemilosrdni i okrutni, potamnjelo je u njima svijetlo ljubavi prema bližnjemu, a na zemlju je pala tama mržnje; nestalo je istine, iskrenosti a zavladala je laž i lukavstvo: 6. i 9. zapovijed današnji vijek drži suvišnima, pa je nestalo plemenitosti i čistoće, prostota i surovost svuda se širi, a gadna tjelesna požuda ubija i duše i tjelesa.

Glasoviti slikar Leonardo da Vinci slikao je posljednju večeru. Tražio je lijepo, nježno i nevino lice za sv. Ivana i gadno odvratno za Judu. U jednoj rimskoj crkvi vidio je mladića osobito plemenitih crta lica, iz kojeg je sjala ljepota i nevinost. Njega je uzeo kao uzorak za sliku sv. Ivana. Gotovoj slici svi su se divili radi onoga upravo anđeoskog lica. Iza nekoliko godina sreo je slikar na ulici prosjaka s licem gadnim, zločinačkim, rekao bi đavolskim. Kad je prosjak od slikara molio milostinju, ponudi mu ovaj nagradu, ako s njim pođe, da ga naslika. Ovo mu je bio uzorak za Judu. Prosjak je rado pristao na ponudu. Kada je Judina slika bila gotova metne ju uz sliku sv. Ivana. Kada je prosjak vidio sliku sv. Ivana, prepao se je i suze mu udariše na oči. Pokazavši na sliku sv. Ivana reče: »Ovo je moja slika. Prije nekoliko godina vi ste me naslikali. Onda sam bio čestit, a danas sam zao čovjek, kartaš i pijanica«. Nato je prosjak otišao plačući. Taj čovjek zvao se Pietro Bandinelli.

Evo, kako djeluje vršenje i kršenje zapovijedi na čovjeka pojedinca a i na sav ljudski rod. Dok ljudi štuju Boga i njegove zapovijedi, bit će plemeniti i sretni, a kad ostave Boga i zapovijedi, postat će nesretne zvijeri. I danas vrijede riječi Mojsija, što ih je govorio u ime samoga Boga: »Gle, evo stavljam pred vas blagoslov i prokletstvo. Blagoslov, ako budete slušali zapovijedi Gospodina Boga svoga, koje vam danas nalažem. Prokletstvo, ako ne budete slušali zapovijedi Gospodina Boga svojega i odstupite od puta, koji vam sada pokazujem«. (5. Mojs. 11, 26.). Uzmimo k srcu ove ozbiljne istinite riječi!

O katolici, koji štujete i ljubite Krista Kralja, štujte zakon Božji. Natrag Kristu, natrag k njegovim zapovijedima, da spasimo sebe i svoj narod!

Svi Sveti

Štovanje slika

Mi činimo Bogu ugodno djelo, kada štujemo svece, jer je njih Bog u svojoj dobroti i pravednosti odlikovao svojim prijateljstvom. U najužoj svezi sa štovanjem svetih jest štovanje svetih slika. I štovanje slika također je Bogu ugodno djelo, jer štujući svete slike štujemo opet one prijatelje Božje, koje slike predstavljaju. Štovanje svetih slika ima svoj početak u početku kršćanstva i ono je na neki način potreba osjetnog čovjeka, a još više potreba pobožnoga kršćanina.

Crkva nas uči, da je pravo i dobro štovati kipove i slike Isusa i svetih.

Najstariju sliku Bl. Djevice naslikao je prema staroj predaji sv. Luka. Najstarija slika apostola je mjedeni kip sv. Petra, koji se i sada nalazi u Rimu. Inače su katakombe najsigurniji svejdok, da su kršćani već u početku štovali slike. Tamo nalazimo slike Isusa, Duha Svetoga, Majke Božje, apostola Petra i Pavla i mnogih mučenika. Kada su kršćani dobili slobodu, te stali zidati crkve, oni su ih ukrasivali kipovima i slikama Isusa i svetih. I mi si danas ne možemo predstaviti crkve bez koje slike ili kipa, a tako ni kuće kršćanske, u kojoj se ne bi nalazio križ i barem jedna sveta slika. Mi ove svete slike štujemo i pred njima se molimo kao što su to radili i kršćani svih vjekova.

Da vidimo, je li ovo štovanje opravdano. Kada su u 8. stoljeću ustali krivovjerci proti štovanju slika, uzbunio se je cijeli kršćanski puk, a Crkva ih je svečano osudila u općem crkvenom saboru u Niceji g. 787. Sabor je odobrio štovanje svetih slika, a svoju nauku temelji na predaji Crkve, koja je od apostolskih vremena štovala slike svetih. I sabor tridentinski brani tu nauku proti novijim krivovjercima. Mi štujući sliku ne štujemo onaj papir ili drvo ili kovinu, nego mi štujemo Isusa ili svete, koje slika predstavlja.

Kada je car Konstantin Kopronim htio opata Stjepana predobiti za krivu nauku proti štovanja slika, pitao ga je: »Da li čovjek gazi Krista, ako njegovu sliku pogazi?« Mjesto odgovora uze opat novac s carevom slikom i upita: »Čija je ovo slika?« Odgovoriše mu, da je careva, a on je metnu na zemlju i nogom pogazi. Dvoranici carevi navališe na njega, ali im on mirno reče: »Ako sam ja zaslužio kaznu, što sam pogazio carevu sliku, zar još veću kaznu ne zaslužuje onaj, koji gazi sliku nebeskoga cara«. Nitko mu nije mogao odgovoriti, ali ga je ipak car dao pogubiti. Ako podanik štuje sliku vladara, ako dijete štuje sliku roditelja ili dobročinitelja, onda mi još više treba da štujemo slike nebeskoga vladara i oca, te slike njegovih prijatelja i naših dobročinitelja.

Da je to štovanje Bogu ugodno, dokazuju mnogobrojna čudesa, što su se dogodila kod raznih čudotvornih slika u mnogim svetištima Gospe ili drugih svetaca. To isto dokazuju i kazne, kojima je Bog pokarao oskvrnitelje svetih slika. Pisci dr. Jakob Schmidt i Alban Stolz pripovijedaju ovaj događaj: Neki đak, sin protestantskog pastora, prerezao je koso vrat na slici Majke Božje u kapelici kod Freiburga. Zato ga je stigla Božja kazna. Đak je brzo iza onog gad-

nog čina oćutio na vratu žestoke boli, a na samom vratu pokazao se je kosi crveni potez sličan onom na slici. Liječnici su se mučili, da đaka izliječe, ali sve badava. Oni su izjavili, da im se takav slučaj još nije desio, i da ne mogu pomoći. Posljedica svega toga bila je smrt. Đak je prije smrti mučen grižnjom savjesti priznao, što je učinio slici Gospinoj.

Štovanje slika je opravdano i zato, što je spasonosno. Po ovom Bogu ugodnom štovanju dobivamo mnoge milosti po zagovoru svetih. Pogled na svete slike potiče nas na dobro, na pobožnost, na kreposna djela. Već je poganski pisac Salustije pisao, kako je neki Scipio ovako govorio: »Kada mi gledamo slike svojih pređa, uspaljuje se naše srce na krepost«. Tako eto djeluju i na nas slike Isusa i svetaca. Papa Grgur I. zgodno piše: »Što je za pismene pismo, to je za nepismene slika, jer u njoj i neuki gledaju, kojim putem treba ići; jer u slici oni čitaju ono, što ne znaju čitati«. Za sve nas su slike razumljiva knjiga, koja govori o Božjoj ljubavi, o besmrtnosti duše, o vječnoj nagradi, o pravom kršćanskom životu i o svemu dobrom i plemenitom. Slike svetaca i Spasitelja za nas su tiha, ali snažna propovijed, koja u srce dira.

Sv. Elizabeta, kći ugarskoga kralja, dođe u crkvu sa sjajnom pratnjom sva u kraljevskom sjaju. Sjedjela je na raskošnom prijestolju upravo prema slici raspetog Spasitelja. Pogled bi joj se često ustavio na slici. Najednom problijedi i pade na koljena. Plačući je govorila: »Ah, moj Spasitelj umire na drvetu sramote, a ja sjam u zlatu, srebru i dragom kamenju. Njegova je glava trnjem krunjena, a ja nosim predragocjenu krunu na svojoj glavi. On je od svih ostavljen, a oko mene su mnoge sluge. On nema gdje glavu položiti, a ja hodam po skupocjenim sagovima, i tijelo mi počiva na mekanim jastucima«. Iza toga je Elizabeta odložila kraljevski nakit, te je provodila pokornički život žrtvujući poput Isusa sve svoje sile i bogatstvo za bijedne i siromašne.

Neka je raskalašena žena pogledala na sliku sv. Magdalene pokornice. Gledajući sliku oćuti glas savjesti, koji joj je govorio: »Kada si mogla Magdalenu slijediti u grijehu, zašto je ne bi slijedila i u pokori«. Taj pogled na sliku bio je početak kajanja i popravka. Tako je mnoge i premnoge pogled na križ ili na sliku presvete Djevice ili kojega sveca potakao na bogoljubni kršćanski život.

Kada su plodovi štovanja svetih slika ovako lijepi, onda je i samo štovanje nešto dobro i plemenito, onda je ono Bogu ugodno, a za nas spasonosno.

Kakve ćemo odluke izvesti iz današnjega razmatranja? Prvo, da nećemo u svojim kućama trpjeti nečednih slika, jer su one upropastile mnoge duše. Drugo, da ćemo si za kuću nabaviti raspelo ili sliku propetoga Isusa, onda sliku presv. Srca Isusova i Marijina. Ove ćemo slike doista štovati. Pred njima neka roditelji zajednički mole ujutru i naveče. Ove slike neka vas sjete, kako treba iz kuća katoličkih odstraniti psovku i proklinjanje i svaku ružnu riječ, jer naša usta moraju biti usta svetaca. Slike Isusa i svetih neka vas sjećaju one glavne zapovijedi o ljubavi Boga i bližnjega, jer je ljubav u obitelji izvor međusobnog štovanja, poslušnosti i požrtvovnosti, bez čega nema napretka. Ovako štujmo u svojim kućama slike svetih, a onda će po zagovoru svetih na naše obitelji sići blagoslov Božji.

Dušni dan

Naše čistilište na zemlji

S tugom u srcu mislimo danas na siromašne duše u čistilištu, ali nas ipak tješi blažena nada, da se njima pripravlja vječni stan u dvorovima Gospodnjim. Mi za njih prikazujemo spasonosnu žrtvu sv. mise, mi za njih prinosimo molitve i dobra djela, da ih sv. Mihovil što prije povede u sveto svijetlo, što ga je Bog obećao svojim vjernim. Moleći za spas pokojnika moramo misliti i na svoj spas, mi ne smijemo zaboraviti svoga vlastitoga čistilišta. Strašni udes onih u vatri čistilišta neka nas potakne, da uznastojimo izbjeći onim mukama ili ih barem skrastiti i olakšati. Na ovo malo misle i dobri pobožni katolici.

Razmatrajmo danas o načinu, kako ćemo to postići.

Sjetimo se radi čega trpe duše u čistilištu. Svakako radi toga, što su lakoumno počinjale lake grijehe, što ih nisu pokorom izbrisale, nego su ih donijele pred vječnog Suca. O koliko ima kršćana, koji su isto tako lakoumni gledom na male grijehe! Čuj samo ovo. Bog je Mojsija samo radi malog grijeha sumnje kaznio time, da nije unišao u obećanu zemlju, onu lijepu zemlju, za kojom je čeznulo njegovo srce. Ananiju i Safiru stiže kazna smrti radi neznatne laži. Kada Bog već ovdje tako strašno kažnjava mali grijeh, kako će ga istom kazniti u vječnosti, gdje on ne kažnjava više po milosrđu i pravdi, nego samo po pravdi. A ti misliš, da je mali grijeh sitnica! Nije sitnica, to nam svjedoče muke u čistilištu. Pa ipak kako katolici često griješe lakim grijesima! Moliš se često ustima, a ne srcem. Mnogi se čuvaju, da ne bi opsovali Boga ili svetinje, a inače im govor vrvi od malih psovaka i kletva. Ideš u crkvu, ali se tamo razgovaraš, ogledavaš. Čuvaš se mržnje, ali si neuslužan, otresit, odvratan. Nisi razuzdan, paziš da ne bi pristao na nečisti grijeh, nu uza sve to nisi dosta oprezan, popuštaš znatiželjnosti, često se malo nečedno našališ. Neki neće teško ogovarati niti klevetati, ali im nema ništa dražega od pretresivanja tuđih pogrešaka. Tako i slično gomilaju ljudi lake grijehe na svojoj duši ludo se tješeći: »Pa zato neću u pakao, a za čistilište je lako!« Ovako govoriti je ludost, velika ludost, veća ludost nego onih, koji bi rekli: »Za ovaj prekršaj neću na vješala, nego samo u višegodišnji zatvor. — Ako slomim nogu ništa zato, ipak ću ostati živ«. O kako će se ovakovi kajati i teško kajati i kasno kajati, jer će zapasti u muke čistilišta, koje su kao i one u paklu, samo što nisu vječne i što ih ne prati očaj. Čuvajmo se čistilišta iza smrti, čuvajmo se za vremena. Čuvajmo se malih grijeha, a onda ćemo se očuvati i čistilišta.

Radi čega još trpe duše u čistilištu? Trpe radi toga, što nisu još na zemlji zadovoljile pravdi Božjoj za učinjene grijehe. Znamo, da nam se iza dobro obavljene ispovijedi opraštaju svi grijesi i vječne kazne, ali nam se ne opraštaju i sve vremenite kazne. Kada je David sagriješio preljubom i ubojstvom, oprostio mu je Bog grijehe, jer se je skrušeno pokajao, ali ga je uza sve to kaznio time, da mu je umro sin. Tko nije ovdje na zemlji izvršio vremenite kazne, taj će ju morati izvršiti iza smrti, jer se pravdi Božjoj mora potpuno zadovoljiti. Ali pazi! Velika je razlika između kazne na ovom svijetu

i one u čistilištu, ona je prema ovoj kao sjena. Izaberi dakle ovdje svoje čistilište, ovdje trpi, ovdje čini pokoru. Ovakove pretrpljene muke veselit će nas više na drugom svijetu nego li sva uživanja, što smo ih doživjeli na zemlji. Sv. Katarina Genoveška piše u knjižici o čistilištu i ovo: »Koji na ovom svijetu čini pokoru za svoej grijehe on plaća s nekoliko para dug od 1000 dukata; a tko odgađa pokoru za grijehe za drugi život, on otplaćuje sa 1000 dukata dug od nekoliko para!«

Sv. Margarita, škotska kraljica, molila je svim srcem Boga, da joj pošalje što više muka i bolesti, da tako svoje čistilište odsluži još na zemlji. Bog ju je uslišao, pa joj je poslao duge i teške bolesti. Još pred smrt saznala je strašnu vijest, da su joj ljubljeni muž i sin poginuli u boju. Nato se ova junakinja ovako pomoli Bogu: »Slavu i hvalu iskazujem tebi, svemogući Bože, što si mi dopustio da još pri kraju života mogu pretrpjeti takovu bol. Nadam se, da ću time biti očišćena od nekih ljaga moje duše«. Ovo je mudrost djece Božje, kojom se brinu za vječnost.

Mariji Magdaleni oprosti Isus grijehe, njoj dade milost, da je mogla stajati pod njegovim križem, njoj je iskazao osobito veliku milost, te joj se ukazao iza uskrsnuća — pa ipak je ona iza uzašašća Isusova otišla u pustinju i činila pokoru do smrti. Pa kako je onda nama istom potrebno činiti pokoru, da si osiguramo ulaz u nebo.

Velikoj svetici Tereziji objavio je Bog sudbinu mnogih duša, te je ona tvrdila, da je malo njih, koje bez čistilišta dolaze u nebo: Među takovim sretnicima bio je i sv. Petar Alkantara, veliki pokornik. Ona ga je vidjela iza smrti u velikom sjaju, te joj je rekao: »O sretne li pokore, koja mi je pribavila toliku slavu«.

Osim pokore ima još jedan način, da izbjegnemo čistilištu iza smrti. Taj je, da se sami za se puno molimo, a osobito da obavljamo molitve skopčane s oprostima i da se priviknemo često izgovarati one kratke strjelovite molitvice, koje su po Crkvi obdarene oprostima. Sjetimo se, da možemo dobiti potpuni oprost, ako **izmolimo križni put, ako izmolimo jedan cijeli dio krunice u crkvi, gdje se čuva presv. Sakramenat,** a veliki oprost dobivamo, ako ondje izmolimo na nakanu sv. Oca 6 puta očenaš i zdravo Marijo sa dodatkom Slava Ocu. Po tima oprostima dobivamo oproštenje vremenitih kazna, koje moramo pretrpjeti ovdje ili u čistilištu.

Sveti je Bernardo vidio brata redovnika, kako s velikim naporom radi na polju. On mu preporuči: »Dragi brate, radi samo junački i ne boj se nikakova napora. Trpi ustrpljivo, pa nećeš morati iza ovoga života trpjeti čistilišta«. I mi svi danas sebi recimo: čuvajmo se malih grijeha, molimo, pribavljajmo si oproste; radimo ustrpljivo, podnosimo križeve. Tako ćemo na ovom svijetu pretrpjeti svoje čistilište ili ćemo si skratiti i ublažiti muke čistilišta još za ovoga života. Ovako ćemo dobiti veliku milost, te ćemo iza smrti brzo ili odmah unići u vječni pokoj, gdje će nam zasjati svjetlost vječna. Amen.

Bezgrješno Začeće

Bezgrješna Djevica i milost posvećujuća

Zgodno pada u adventsko doba svetkovina bezgrešnog Začeća Bl. Dj. Marije. U adventu vapi Crkva vapajem vjekova: »Rosite nebesa s visine, i oblaci neka dažde Pravednika«. Zašto taj vapaj? Jer je grijeh prvih ljudi navukao na svu zemlju prokletstvo i narodi s čežnjom iščekuju i mole Spasitelja, da ih oslobodi iz tame grijeha i prokletstva. U toj tami zasjalo je neobično svijetlo, a to je Majka Vječnoga Svijetla, Isusa Krista. Djevica Marija je ona divna zora, što naviješta dolazak Spasitelja, ona je lijepi mjesec, što obasja cijelu zemlju, koja je ležala u crnoj noći grijeha. Ona je sjala kao čisto sunce puna milosti Božje, ona je strašna uređena vojska, koja je pobijedila kneza tmine satrvši mu glavu.

Prvi ljudi sagriješiše, a Bog im u svom velikom milosrdu obeća Spasitelja, koji je imao postati čovjekom, da zadovolji pravdi Božjoj i spasi ljude. Bog Otac tražio je na zemlji majku za vječnog Sina, koji će uzeti na se tijelo čovjeka. Za Najsvetijega trebala je najsvetija majka; za njega, koji će osloboditi ljude od prokletstva istočnoga grijeha, trebala je majka, na koju nije pala ljaga toga grijeha.

Istočni grijeh je izvor svih zala na svijetu, svih uzdaha i suza, a osobito jadnog stanja duše čovjeka, koji dolazi na svijet, od koje se odvraća čisti pogled Božji. S v a k i s e č o v j e k r a d a u i s t o č n o m g r i j e h u, u nemilosti Božjoj. Istom po sv. sakramentu krsta oslobađa se čovjek ljage istočnog grijeha i dobiva milost posvećujuću, od koje duša zasja ljepotom Božjega djeteta postavši prava slika samoga Boga.

S Djevicom Marijom učinio je Bog iznimku. Ona se nije trebala tužiti s Davidom prorokom: »u grijesima me je začela majka moja«. Ona je od prvog časa života, od svoga začetka bila u Božjoj milosti i nikada na nju nije pala niti sjena grijeha, ona nije niti jedan časak bila u ropstvu vraga. Zato je već u početku rekao Bog vragu: »Neprijateljstvo stavit ću između tebe i žene i sjemena tvoga i sjemena njezina. Ona će satirati glavu tvoju i ti ćeš vrebati na petu njezinu«. (1. Mosj. 3, 15.). Ta žena je Bl. Djevica Marija, koja će satrti moć vraga, dakle bit će bez grijeha, pa ju je s toga anđeo i pozdravio divnim pozdravom: »Zdravo milosti puna!«

Ovo je Crkva vjerovala od početka. U najstarijoj liturgiji, zvanoj sv. Jakova, zove se Marija »najsvetija, neokaljana«, a Origene za nju veli: »Niti je prevarena uvjeravanjem zmijinim, niti je okužena njezinim otrovnim dahom«. Sv. Ciprijan je u 3. stoljeću napisao: »Svetost nikada nije dala, da bi bila ova izabrana posuda podvržena općoj pokvarenosti; ona je imala dio u naravi, ali u krivnji ne«. Mariju Crkva zove »ružom jerihonskom«, »ljiljanom među trnjem«, »zatvorenim vrtom«, u koji ne uđe grijeh, »kućom zlatnom«, koju izabra sebi za stan sam Sin Božji. Za to i mi svi s Crkvom **vjerujemo,** da je »Bl. Dj. Marija u prvom času svog začetka bila radi zasluga Isusa Krista netaknuta od svake ljage istočnog grijeha«, za to i mi s Crkvom pjevamo: »Sva si lijepa, o Marijo, i ljage istočne nema u tebi!«

Iz ovoga svega upamtimo veliku nauku i primijenimo je za spas svoje duše.

Milost posvećujuća jest najveće blago na svijetu, jer smo po njoj djeca Božja. Tu milost nam je pribavio sam Spasitelj cijenom svoje muke i smrti. Da je ova milost najveće blago, vidimo to na Mariji. Nju je htio Bog obdariti i ukrasiti najljepšim, što on ima. Pa šta učini Bog? Je li ju okrunio krunom zemaljskom, što blista u zlatu i draguljima, je li ju smjestio u mramornu palaču, je li ju obasuo častima, bogatstvom, užicima? Ne! Siromaštvo je bilo njezin dio, ona je išla križnim putem svoga Sina i radi toga je dobila ime »majka žalosna«, »kraljica mučenika«. Pa čim je Bog uzvisio, ukrasion i obdario majku Spasitelja? Čujmo i dobro pamtimo! On ju je izuzeo od zakona istočnog grijeha, on ju je oslobodio svakog osobnog grijeha. On ju je obasuo obiljem svoje milosti. Eto, to je ono, što je najljepše, najdragocjenije: biti bez grijeha, biti u milosti Božjoj. To je ono najljepše, najdragocjenije i najbolje, što je Bog odabrao za majku Sina svoga.

Što znači biti u milosti posvećujućoj, neka nam opiše obraćenik Augustin Lewald, priznati njemački književnik (pseudonim Kurt Walter). On je iz uvjerenja postao od protestanta katolikom, pa tu svoju sreću ovako opisuje: »O kako mi je bilo pri duši, kada mi je iza obavljene velike ispovijedi rekao časni svećenik: Vi ste sada kao novorođeno dijete! Zaista, to sam onda ćutio a to isto ćutim još i danas. Ja sam bio (po stanju duše svoje) gluh, i dobio sam sluh; bio sam slijep, i vid mi se je povratio; hrom sam bio, i sada hodam; bio sam mrtav, i jedan glas iz visina dozvao me je životu. Kada bi moj pisaći sto opet prolistao i procvao, to bi bilo manje čudo od onih čudesa, što nastaju u duši, koja se povrati Bogu. I tom zgodom mjesto smrti nastaje iznenada svježi život. Mrtvo stablo zeleni se nanovo i donosi plodove te se diže prema nebu. U takvom stanju nalazi se tisuće onih, koji su isto oćutjeli. Sa serafskim svecem Franjom Asiškim možemo svi mi zapjevati himnu: »Svevišnji, svemogući, dobrostivi Bože! Tebi jedinom neka je hvala i dika i čast i svaka slava!« Radi takove sreće, radi obilja milosti i Božje ljubavi pjevala je i Marija onu zahvalnicu pjesmu: »Veliča duša moja Gospoda, i raduje se duh moj u Bogu spasu mojemu«.

Najveće dobro je za čovjeka milost Božja, prijateljstvo Božje. A kako kršćani slabo na to misle, kako to slabo cijene, a ipak je milost Božja najpotrebitija za život i za smrt.

Kad je neka pobožna majka slala sina u tuđinu, pogledala je suznim očima sliku Majke Božje, pa je molila: »Draga Majko nebeska, odsada se ti moraš brinuti za moje dijete!« O dobre kršćanske majke! I mi danas dignimo s pouzdanjem oči svoje prema Bezgrješnoj Djevici s toplom molitvom: »O naša Majko, pobrini se ti za me dijete svoje. Ti znaš slaboću našu, koji smo rođeni u istočnom grijehu. Ti mi Bezgrešna pomozi, da uščuvam milost posvećujuću, da moja duša bude uvijek vjerna slika moje Bezgrešne Majke. Amen.«

Božić

Utjelovljenje Sina Božjega

»Da si zdravo, Betleheme, kućo kruha, gdje je rođen onaj Kruh, koji je sašao s neba. Da si zdravo, Efrato, pokrajino od svih najbogatija i najplodnija, jer je tvoj plod sam Bog!« Ovako je po kazivanju sv. Jeronima pozdravljala Betlehem pobožna i odlična gospođa rimska Paula. Ovako je ona pozdravljala Betlehem i od ganuća plakala. Doista je Betlehem za nas mjesto sveto, mjesto drago, jer se je ondje ispunila želja naroda za Spasiteljem. I mi danas na ovaj veliki blagdan mislimo sa zahvalnošću i ganućem na Božansku milost, što nas je obasjala iz Betlehema. Pa zato promatrajmo o velikoj, veličanstvenoj tajni Utjelovljenja Sina Božjega, našega Spasitelja.

U čemu sastoji tajna Utjelovljenja? Iza grijeha praroditelja nastao je silan jaz između Boga na nebu i čovjeka na zemlji. Čovjek je postao nesretan. I u određeno vrijeme pojavio se sam Bog u tijelu čovječjem, da ispuni onaj jaz, da čovjeka približi Bogu, da ga učini dionikom svoga Božanstva.

Ovo je najveće otajstvo među otajstvima vjere. Ovo je najveličanstvenija istina, ali ipak tako čovječanska, da su je naslućivali svi narodi, te su čeznuli za Bogom, koji će doći. Evo kako su proroci o tome pisali: »O da bi razderao nebo i sašao«. (Iz. 64, 1.). »Bože, obrati se k nama, pokaži nam lice svoje i bit ćemo spaseni«. (Ps. 79, 4.). »Bog sam će doći i spasit će vas«. (Iz. 35, 4.). Tako su Židovi iščekivali dolazak Boga na zemlju. I pogani su vjerovali, da će doći opet na zemlju zlatno doba rođenjem Božanskog Djeteta, koje će donijeti novi red, pravdu i sreću. To sve pokazuje, kako je čovječja narav grijehom pokvarena silno težila za Bogom i nije mogla biti bez njega. Tu je želju roda ljudskoga uslišao Bog u svom milosrđu, te je došao na zemlju.

Sjetimo se, kako je Bog govorio Mojsiju: »Vidio sam muku svojeg naroda u Egiptu, i čuo sam vapaj njihov... I znajući bol njihovu, hoću da ih izbavim od Egipćana i odvedem u zemlju dobru i prostranu, u zemlju, kojom teče med i mlijeko«. (2. Mojs. 3, 7. s.). Rod je ljudski bio po grijehu u strašnom ropstvu vraga, strasti i tame neznanja. I Bog je govorio svemu rodu ljudskom: »Vidio sam muku tvoju, čuo sam vapaj tvoj, pa hoću da te izbavim«. Zato je Bog poslao novog **Mojsija, Sina svoga. Spasitelja,** da čovjeka oslobodi ropstva, da ga uvede u obećanu zemlju, gdje će zasjati ljubav i milosrđe Božje.

»Dođi Spasitelju Bože!« To je bio vapaj čovječanstva. I jednog dana dizao se je ovaj vapaj iz srca prečiste Djevice, koja je ljubila Boga više od svih stvorenja. I nebo se je ganulo. Po svojem stvorenju, Djevici, rodio se Bog. Isčeznula je udaljenost, koja je dijelila Boga od stvorenja, nebo se je priklonilo zemlji, i čovjek je čuo radosnu, spasonosnu vijest anđela: »Ne bojte se! Jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu.« Rodio se je Isus Krist, vječni Bog i Sin vječnoga Oca. I ljudi su ugledali njegovo milo lice i slušali su njegov slatki glas. A sve ovo zbilo se je one prve Božićne noći, koje uspomenu danas slavimo.

Čežnja ljudi za Bogom bila je silna. Ali što je još začudnije, sam Bog je još više želio, da sađe među ljude. Božja ljubav prema čovjeku bila je neizmjerna. I ta je ljubav htjela da se čovjeku preda na taj način, da se Sin Božji utjelovi. On je uzeo na se tijelo čovječje, da za nas trpi i umre. To je po našem shvaćanju nemoguće, ali je svemoguća Ljubav to učinila. O čuda! Bog, Stvoritelj svega, rodio se je od žene, svoga stvora. Bog je postao ono; što nije bio, a ipak je ostao, što je bio. Bog je postao čovjekom, a ostao je Bog.

Godine 70. po Kr. raspravljao je rimski senat, kakvo bi ime dali najvišem bogu. Predlagali su razna imena. Iza toga se podiže jedan senator, koji nije pristao ni na jedno od tih imena. On je senatu pokazao sliku čovjeka krasnog obličja i milog pogleda. Pod njom je bilo pisano: »Ja vas ljubim, ja vas obasipam darovima, ja vam opraštam: jer sam ja bog ljubavi«. Ovakova boga nije bilo među rimskim bogovima, ali ovakov Bog jest naš Spasitelj. On nas ljubi čudesnom ljubavlju, on nas je obasuo darovima, on nam je darovao samoga sebe, on nam je oprostio grijehe — **on je zaista Bog ljubavi.**

Sve ovo mi danas vidimo u betlehemskoj štali, u jaslicama. Ondje su se ispunile riječi Izaije: »Otkrit će se slava Gospodnja i svako će tijelo vidjeti spasenje Boga našega.« (Iz. 40, 5.). »I Riječ tijelom postala i prebivala među nama«. Bog je došao među nas, a da nam se uzmogne posve približiti, odbacio je od sebe veličanstvo i sjaj. Rodio se je od kćeri Adamove kao slabašno dijete. U jaslicama leži pred nama nešto neizmjerno nježno i milo, što bi trebalo samo na koljenima razmatrati. Premilo Djetešce puno ljubavi pruža svoje ručice rodu ljudskome. Nestaje straha pred Božjom pravdom, a zamjenjuje ga ljubav. A da još više nestane straha, uzeo je Sin Božji najčišću i najplemenitiju majku od roda ljudskoga. Ono Dijete jest sin naše kćeri, Ona pripada nama kao i njezin Sin. Tako je opet otvoren raj, i u njem vidimo svu sreću u predražesnom obliku Djeteta. Na ulazu raja ne stoji anđeo srdžbe, nego je ondje predivno stvorenje: žena, Majka Djevica, naša sestra, koja nas ljubi i koja ima neograničenu moć nad srcem Djeteta, jer mu je Majka.

Tako je Sin Božji došao na svijet, ali mu to nije bilo dosta. On nije trebao umrijeti, on je mogao jednim uzdahom spasiti svijet. Ali on htjede umrijeti, da bude nama što sličniji. I doista čovjek ne bi nikad tako ljubio Spasitelja, da nije umro za nas. Time je predobio srce čovjeka, i postao je slast roda ljudskoga.

Ovo je ona divna tajna Utjelovljenja, koju danas Crkva ovako veliča: »Blažena utroba Marije Djevice, koja je nosila Sina vječnoga Oca. Blažene grudi, što su dojile Krista Gospodina, koji se je za spas svijeta udostojao roditi se od Djevice. Sveti je dan nama svanuo: dođite narodi i klanjajte se Gospodinu«. I Crkva se danas na ganutljiv način klanja Gospodinu. Kada se kod svečane mise na koru zapjevaju riječi vjerovanja: »I utjelovio se je po Duhu Svetome u Djevici Mariji i postade čovjek« — onda svećenici s cijelom podvorbom padaju na koljena i klanjaju se utjelovljenom Sinu Božjem. Poklonimo se i mi govoreći s Crkvom: »O slava tebi Isuse, od Majke Djeve rođeni, sa Ocem, Duhom presvetim, u vjekovječne vjekove. Amen.«

Ljubi Boga i bližnjega

Zakon Starog Zavjeta bio je zakon straha, kad je glas Gospodnji grmio prijetnjama, kada je njegova ruka uradala šibom pravde, kada je Bog istina bio otac ljudima, ali strog i pravedan. Danas nam se u štali betlehemskoj objavi zakon Novoga Zavjeta, zakon ljubavi i milosrđa. Veliki Bog nije više u nepristupnom svijetlu, On je sašao među ljude kao milo Dijete i milosrdni Spasitelj, da nam pokaže svoju veliku ljubav. Uniđimo u štalicu i poklonimo se Djetešcu, utjelovljenoj Ljubavi.

Poslušajmo. **Božansko Djetešce govori nam danas o velikoj i prvoj zapovijedi: Ljubi Boga i bližnjega.**

Gle pastiri kleče pred Djetetom u jaslama i njemu se klanjaju. Zašto? Jer ovo Djetešce jest onaj svemogući Bog, koji jednom riječi stvori nebo i zemlju, koji nestvorenom mudrošću upravlja svijetom. Evo taj silni veliki Bog ljubio nas je i ljubi nas i zato je postao djetetom. »Čestit svijetu danak svemu, jer ogranu sunce njemu. Tužni mrak je prošao, sunce Isus došao«.

»Gospodine, tko ti je sličan!« (Ps. 34, 10.) vapio je David. Tko da shvati ovu njegovu ljubav! Nju potpuno može shvatiti samo On, vječna mudrost! Radi te ljubavi prema nama dogodilo se je ono čudo u štalici. Pred nama leži u jaslicama svemogući Bog, njegovo svemogućstvo kao da je iščezlo, stegnut u pelene ne može se ni maknuti. Sveznajući komu nije sakrivena ni prošlost ni sadašnjost ni budućnost, ne govori kao ni druga djeca. On, koji drži nebo i zemlju, hoće da ga drugi drže na rukama. On, koji sve uzdržava, hrani se mlijekom majke. On radost rajska i vječno blaženi, plače.

A zašto je to sve Bog učinio? Iz ljubavi prema nama. Pa tko ne bi ljubio ovo Djetešce, svake ljubavi predostojno! Ljubimo Boga svim srcem, svom dušom i svom snagom svojom!

Sv. Bernardo veli: »Ne bježi, ne boj se čovječe, nije došlo ovo dijete, da te kazni, nego da te spasi«. Pristupimo zato Božanskom Djetešcu, uzvratimo mu ljubav, dajmo mu svoje srce. Ne bojmo se, jer je zato postao malen, da ga se ne bojimo, da ga bez straha ljubimo. Ako se bojiš radi grijeha, odbaci i taj strah, jer je Djetešce zaboravilo na svoje veličanstvo. Dijete kad vidi suze u čijim očima, pokazuje i ono sažaljenje i ono plače. I tvoje će suze pokajnice izazvati u Božanskom Djetešcu suze, tvoja će bol radi grijeha naći sućut i milost. Isus voli suze skrušenog grešnika, on mu oprašta, on ga tješi, on ga prima za prijatelja.

Ljubimo milo Djetešce u jaslama, ljubimo Boga ljubavi!

Divna ljubav Božja prema ljudima zasjala je u štalici i ona hoće, da se prenese na sve ljude. Isus, kralj mira dođe na svijet, kad prestadoše ratovi, njemu pjevaju anđeli: Slava Bogu na visini, a mir ljudima. On je Kralj mira i ljubavi.

Kako Božić djeluje na srce ljudsko i što treba kršćanin činiti uz Božić, kazuju nam ova dva primjera.

G. 1870. opsjedali su Nijemci Pariz. Te godine 25. prosinca o ponoći svečano su zvonila sva zvona pariških crkava i naviještala

blagu svetkovinu porođenja Isusova. U to doba izađe iz francuskog tabora jedan vojnik i stade pred neprijateljski tabor. Ondje u noćnoj tišini zapjeva božićnu pjesmu: »Ponoć je sveta, čas je pun blaženstva i vječna Riječ došla je na ovu zemlju«. Onda prihvatiše svi francuski vojnici: »Pojte svi narodi, vesele pjesme pojte. Veseli se, jer živi Spasitelj tvoj«. Pjevač se je povratio, a nato izađe iz njemačkog tabora vojnik i zapjeva njemačku božićnu pjesmu. Iza svake njegove kitice otpjevali su njegovi drugovi pripjev. Ovo je bio veličanstven i ganutljiv prizor. Dvije neprijateljske vojske zaboraviše na mržnju, ljubav Spasitelja zbližila je njihova srca.

Slično se je dogodilo za vrijeme svjetskoga rata na talijanskoj fronti. Na badnjak u pola noći izađoše iz rovova četvorica Hrvata i otpjevaše: »Narodi nam se Kralj nebeski« i još nekoliko pjesama. Talijani su mirno slušali. Iza toga izađe s talijanske strane jedan vojnik sa zapaljenom svijećom, a iza njega još jedanaest ljudi sa svijećama. Njih dvanajstorica otpjevaše upravo prekrasno nekoliko svojih božićnih pjesama. Uto Hrvati postave na vrh rova božično drvce sa zapaljenim svijećicama. Poslije toga su još čitav sat naizmjence pjevali, sad Hrvati sad Talijani. Ljubav novoga Kralja mira vladala je u oba tabora.

»Mir vama« govorio je Isus apostolima, a »mir vama« govori on i u jaslama. On hoće da mir i prava kršćanska ljubav zavlada među ljudima, da nestane mržnje i svake zle volje. Zato se kršćani o Božiću pomiruju, ako su bili u zavadi. Pa neka danas ne bude nikoga među nama, koji ne bi oprostio bližnjemu radi Boga. Sjeti se, da je Bog čovjekom postao radi čovjeka grešnika. Gospodin uze na se oblik roba i dade svoj život, da spasi nevjernoga slugu, a život utjelovljenog Sina Božjega vrijedi više od života svih stvorova. Kršćanine, odbaci mržnju, slomi oholost svoju, srce svoje raspali ljubavlju Božanskog Djetešca i reci protivniku svome: brate, oprosti radi Božje ljubavi i ja tebi radi Boga opraštam.

Gdje je ljubav, mir i sloga, ondje je i Isus Kralj mira, ondje je i njegov blagoslov!

»Ljubite se« govori Djetešce. »Gledajte ovu štalu, ove jasle i slamu, gledajte kako drhćem — to je sve ljubav moja. Ljubite i vi jedan drugoga, ljubite se i djelom. Osobito vam preporučam u ove dane braću svoju siromahe.«

Ima jedna lijepa legenda iz života sv. Ante Paduanskog. Kad je svetac bio još dijete, pokuca netko na kućna vrata. On brzo otvori. I gle! Dječak prosjak s torbom stoji pred vratima. Sv. Anto pogleda u torbu, a u njoj sama srca, sjajno crvena kao dragulj rubin. »Tko si ti i što želiš?« pitao je on, a prosjak mu odvraća: »Ja sam kraljevski sin i prosim srca. I tvoje srce želim.« Pitao je Anto dalje: »A kako ti je ime?« Prosjak odgovori: »Ne trebam ti kazivati imena, jer ti je već tvoja majka rekla, da se zovem Isus«.

Dječak Isus danas prosi i naša srca. A tko ne bi dao svoga srca tome milom, slatkom Djetešcu. Očisti najprije svoje srce od svake mržnje, od svake zle volje, od svake zle sklonosti i grijeha. Tako čisto i sjajno srce darujmo Isusu. Sjetimo se onih riječi božićne pjesme: »O Djetešce Božanstveno, o Djetešce preljubljeno. Tko te ne bi ljubio, srca ne bi imao!«

O Isuse, darujem ti srce svoje, ono neka bude posve tvoje — u vijeke. Amen.

Sv. Stjepan, prvi mučenik

Mučeništvo dokazuje istinitost kršćanstva

U evanđelju današnje svetkovine čitamo proročanstvo Isusovo o progonima i mučenju njegovih učenika. Što je Isus prorekao, brzo se je počelo ispunjavati. Apostole su proganjali, bacali u tamnice, i svi su osim sv. Ivana umrli mučeničkom smrću. Tim putem trebalo je ići i ostalim učenicima. Od svih prvi mučenik bio je sv. Stjepan, kojega blaženu smrt danas slavimo. Ovoga su junaka slijedili milioni i slijedit će ga do konca svijeta, jer će biti uvijek progona, dok bude trajala Crkva.

Silni broj mučenika i njihova ustrajnost u mukama jest jak dokaz, da je istinita naša sveta vjera i da je Crkva katolička Božja ustanova.

Najprije pogledajmo silni broj mučenika. Mučenik je kršćanin, koji je radi prave vjere bio mučen i ubijen. Takovih junaka bilo je oko 17 milijona, a sigurno i više, **jer** za mnoge i mnoge znade samo Bog. Među njima bilo je ljudi svih staleža: gospodara, sluga, robova, bogataša, siromaha, učenjaka, vojnika, zanatlija, radnika i težaka. Bilo ih je svakog spola, bilo odraslih i djece. Nisu oni nikli samo u jednom narodu, nego ih je bilo u svim narodima i u svim vjekovima.

Strašne su bile muke, što su ih mučenici podnosili. Najlakša smrt mučenika bila je odsijecanje glave. Ali je većina mučenika prije smrti morala trpjeti po tamnicama i glad i žeđu, bičevanje i razna zlostavljanja. Iz tamnice bi ih vodili u mučilišta. Ondje bi im tjelesa raznim spravama rastezali, kosti lomili, nokte otkidali, usijanim željezom pržili, kukama tijelo trgali, šiljcima probadali oči, lice, tijelo. Ako su u tim mukama ostali živi, opet bi ih vraćali u tamnice, te ih poslije izvodili na stratište, gdje bi ih usmrtili mačem ili vatrom ili na koji još okrutniji način. Često su kršćane pribijali na križ, bacali u vrelo ulje, zalijevali ih rastaljenim olovom, bacali pred divlje zvijeri. Dugo bi trebalo nabrajati, kad bismo htjeli nabrojiti sve vrsti muka, koje su podnosili kršćanski mučenici. Ima u Rimu crkva »S. Stefano Rotondo«, u kojoj su na zidovima naslikana razna mučenja kršćana. Te su slike tako strašne, da ih neki ne mogu ni gledati, pa kako su onda morale biti strašne same muke. Onako nisu mučili ni razbojnike ni ubojice ni izdajice.

Osobito je važno, da vidimo, **kako su mučenici podnosili muke.** Crkveni pisac iz početka IV. stoljeća imenom Laktancije, zabilježio je ovo: »Zlotvori i ljudi tjelesno jaki ne mogu podnositi takovih muka; viču i stenju, jer ih svladava bol, jer nemaju one ustrpljivosti od Boga udahnute. A naši, da i ne spominjem muškaraca, i djeca i žene šuteći pobjeđuju mučitelje, pa im niti oganj ne može istisnuti uzdisaja ... Eno slabi spol i nejako doba puštaju, da im cijelo tijelo trgaju i pale, ne radi nužde, jer bi tomu mogli izbjeći, ako bi htjeli, nego svojom voljom, jer se uzdaju u Boga«. Mučenici trpe mirno, često puta i s veseljem, oni se ne uzdaju u svoju snagu, nego u Božju pomoć; oni mole za svoje mučitelje, kao što je činio sv. Stjepan. Često su se pri mučenju događala čudesa, te im gladne zvijeri ne bi ništa učinile, vatra im i voda ne bi naškodile.

Sve ovo skupa, što smo naveli, sačinjava velik i sjajan dokaz, da je istinita i da je od Boga ona vjera i ona Crkva, za koju su mučenici trpjeli i umirali. Eno apostoli i drugi učenici Isusovi trpe i umiru za ono, o čem su čvrsto uvjereni, što su očima vidjeli i čuli. Židovi su branili apostolima propovijedati o uskrsnulom Isusu te im se prijetili, a što oni? Oni odgovaraju: »Ne možemo ne govoriti, što smo vidjeli i čuli«. (Dj. ap. 4, 20.). Drugi kršćani su umirali za vjeru, koju su primili vidjevši čudesa apostola i drugih svetaca, a svi su umirali za vjeru, o čijoj su se istinitosti na razne načine uvjerili. Kada ljudi u onako velikom broju, pa ljudi svih staleža i dobe onako mirno i junački umiru, to je očito, da je uz njih Bog i njegova istina. To je već opazio sv. Jeronim, koji veli, da ustrajnost mučenika u svakome rađa misao, da se evanđelje ne bi nikada krvlju branilo, da nije istinito. On veli, da je mučeništvo »slavlje Božje i pobjeda apostola«.

Već sama grozota muka i ustrajnost mučenika svakom jasno govore, da se to ne može protumačiti naravskim razlozima, nego tu svako pametan vidi prst Božji. Uz mučenike morao je biti sam Bog sa osobitom svojom pomoću i Bog sam tako potvrđuje istinitost vjere mučenika. Zat piše Laktancije: »Kad narod gleda, kako ljudi raznim mučilima razmrcvareni ostaju nepobjedivi i ustrpljivi, dok su njihovi mučitelji sustali — onda narod misli, ono što jest, da nije uzaludno ovo suglasje mnogih i ona ustrpljivost umirućih i da sama ova ustrpljivost ne bi mogla bez Boga svladati onolike muke«.

Još je ova okolnost veoma važna. Svako mučenje a pogotovo onako grozno mučenje, samo je po sebi moralo pogane odvraćati od kršćanstva. Ali šta se je događalo? Gledajući muke kršćanskih mučenika mnogi su pogani postali kršćanima.

Evo samo jedan primjer. Car Maksimijan Herkules, poslao je poganskog svećenika Evilasija, da odvrati od kršćanske vjere djevicu Faustu. Svećenik je dao djevicu mučiti na razne načine, ali nije uspio. I gle čuda, taj svećenik prihvati kršćanstvo! Čuvši to car pobjesnio je od ljutine i posla groznoga Maksimina, da kazni svećenika Evilasija. Maksimin je upotrebio najgroznija mučenja, da Faustu i Evilasija predobije za poganstvo. Napokon ih je bacio u kotao vruće smole. I gle opet novoga čuda! Gledajući Maksimin njihovu ustrajnost i sam skoči k njima u kotao priznavajući Krista Bogom!

Tko tu ne bi priznao sudjelovanje samoga Boga? Bog po svojim mučenicima svjedoči za istinu Kristove nauke i Kristove Crkve. Zato je Tertulijan, pisac iz vremena prvih progona, mogao napisati ove znamenite riječi: »Razapinjite, mučite, osudujte. Vaša je nepravednost dokaz naše nevinosti... Ipak vam ništa ne pomaže vaša domišljata okrutnost, jer sve više privlači našoj vjeri. Što nas više kosite, to nas više biva. Krv kršćana je sjeme«.

Gdje je vjera, gdje je crkva, koja se kao katolička može podičiti s onako silnim brojem neustrašivih mučenika? Gdje je crkva, kao naša, koja za svoje Božansko poslanje može navesti tolike svjedoke? Nema je i neće je ni biti, jer takove junake može odgojiti samo prava Kristova Crkva, katolička Crkva, kojoj je Bog povjerio blago Božanske istine i kojoj je Krist obećao, da će s njom biti do konca svijeta. Hvalimo Bogu, što smo članovi prave Crkve. Ovu svoju Crkvu ljubimo, svoju svetu vjeru cijenimo, priznajmo ju svagdje bez straha poput svetih mučenika. O sveti Stjepane, prvi mučeniče, isprosi nam od Boga hrabrost i ustrajnost! Amen!

Sv. Ivan, apostol

Nasljedujmo Krista

Svetkovina sv. Ivana apostola upravo lijepo pristaje uz svetkovinu Božića. Na Božić, svetkovinu Božje ljubavi, slavimo i svetkovinu sv. Ivana, koga je Učitelj osobito ljubio, slavimo svetkovinu učenika, koji je Učitelja osobito ljubio i koji je o ljubavi prekrasno pisao. Na današnji dan dođe Gospodin po svoga ljubljenoga učenika, kako je obećao, pa ga je uzeo k sebi, da na vijeke počiva na njegovom presvetom Srcu. Na Ivanu se ispuniše riječi poslanice sv. mise: »Milinom i radošću obogatit će ga, i vječno ime dat će mu u nasljedstvo Gospodin Bog naš«.

Na čast sv. Ivanu promatrajmo danas njegov život, da i mi budemo njemu slični, da i mi zavrijedimo Isusovu ljubav.

Nasljedujmo Krista, kao što ga je naslijedovao sv. Ivan.

Ivan je bio ribar, sin ribara Zebedeja i Salome, koja je bila na Kalvariji pod križem za vrijeme smrti Isusove. On je postao učenik sv. Ivana Krstitelja i po njemu je upoznao Isusa, koji ga je izabrao za apostola. To se je dogodilo u prve dane javnoga života Isusova, kad je jednom prolazio pokraj mora Galilejskoga. Isus je ondje u lađi vidio Jakova i Ivana, sinove Zebedejeve, gdje s ocem popravljaju mreže. On ih pozove i »oni odmah ostaviše lađu i svoga oca i pođoše za njim«. (Mat. 4.). Tako se je čista duša Ivanova odmah odazvala čistom Jaganjcu Božjem.

Evo lijepa nauka za nas. Koliko je puta Isus nama govorio: »Pođi za mnom«. Kako smo mu se odazvali? Isus te zove da se okaniš krivih načela modernoga svijeta i da prihvatiš načela njegova. Isus te zove, da ustaneš iz mrtvila, da se otreseš mlakosti i da odlučno kreneš za njim. Isus te zove, da izađeš iz tame i ponora grijeha i da s njim pođeš na svijetlu goru Tabor i da se preobraziš. Sve što je potrebno on ti nudi, daje ti u pomoć svoju milost. Odazovi se spremno kao sv. Ivan. Ako se ne odazoveš, teško tebi, jer će te Bog zapustiti, a to je nešto najstrašnije.

Ivan je pošao za Isusom, svuda ga je pratio i postao posve njegov. Njegova lijepa i plemenita duša postala je uz Isusa još ljepšom i plemenitijom, pa je Isus osobito zavolio Ivana. Zato ga uzima sa sobom na goru Tabor, gdje je vidio slavu njegovu. Zato je na posljednjoj večeri smio počivati na prsima njegovim. Budimo i mi posve Isusovi, budimo uvijek uz njega, ne udaljujmo se od njega radi ičije ljubavi niti radi kakve prijetnje niti radi kakvog gubitka. Otpočinimo češće na prsima Isusovim u sv. pričesti i poslušajmo kucanje njegovog presvetog Srca, da i naše srce postane kao Srce njegovo. Ovo Isus toliko želi, a kako ljudi malo mare za takovu sreću!

Ivan je bio vjeran Isusu i u muci njegovoj. On je bio s njime u vrtu Getsemanskom, on ga je pratio na Kalvariju i stajao je pod njegovim križem. Isus je tu ljubav obilno naplatio, jer mu je predao svoju Majku, te je Ivan postao brat Isusov i sin presvete Djevice. U nevoljama i poteškoćama najbolje pokazuje kršćanin, da je Božji. Pratimo Isusa na Kalvariju noseći za njim svoj križ, pa ćemo postati braća njegova i sestre njegove i djeca njegove Majke.

Iza dolaska Duha Svetoga Ivan je puno radio i trpio za Isusa. Njega su s drugim apostolima bičevali židovski poglavari, a on se je s braćom »radovao, što su bili dostojni, da trpe sramotu za ime Isusovo«. (Dj. Ap. 5, 40. s.). Ivan je propovijedao Krista u Jeruzalemu i Samariji, a poslije ode u Efez, gdje je kao biskup upravljao kršćanskim općinama u Maloj Aziji. Kada su krivovjerci Ebion i Cerint stali nijekati Isusovo Božanstvo, napisao je svoje evanđelje, koje počinje s onim uzvišenim riječima: »U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ«. On u svom evanđelju izabire čudesa i govore Isusove, gdje se osobito sjajno očituje njegovo Božanstvo. Kao što se orao diže visoko u sunčane visine, tako se je i sv. Ivan visoko podigao u visine i tajne Božanstva, da dokaže, kako je Isus pravi Sin Božji. Zato se Ivan slika s evanđeljem u ruci, a orao stoji uz njega.

Za progonstva Crkve u vrijeme cara Domicijana bio je Ivan bačen u kotao vrela ulja, ali se je dogodilo čudo, i vrelo mu ulje nije ništa naškodilo. Nato su ga poslali u progonstvo na otok Patmos u Egejskom moru. Tako je on pio iz kaleža muke, kako mu je Isus prorekao. Na Patmosu je napisao proročku knjigu »Otkrivenje«, u kojoj je tješio progonjene kršćane prikazujući, kako će kršćanska vjera konačno pobijediti sve neprijatelje. Za blagoga cara Nerve vratio se je Ivan opet u Efez, gdje je doživio visoku starost.

Ivan je napisao i tri poslanice. U prvoj poslanici osobito naglašuje, da je Isus pravi Bog i zato zahtijeva pravo kršćansko življenje, koje se očituje u jakoj djelotvornoj ljubavi prema bližnjemu. Ova poslanica je vjerna slika života njegova. Ivanova je vjera u Isusa, Sina Božjega, silna, tvrda i nepokolebiva. Prema toj vjeri bila je u njega i velika ljubav prema Bogu i bližnjemu. Jer je ljubio Boga ljubio je i bližnjega, pa sam veli: »Tko ljubi Boga, ljubi i brata svoga«. (I. Iv. 4, 21.). Zato on svojim vjernicima preporuča bratsku ljubav, koja se ne može odijeliti od ljubavi prema Bogu. Sv. Jeronim piše, kako sv. Ivan kao slabi starac nije više mogao propovijedati niti puno govoriti, pa bi učenicima govorio samo ovo: »Sinci, ljubite jedan drugoga!« Učenicima je to bilo i dodijalo, pa su mu govorili: »Učitelju, zašto uvijek ovo jedno govoriš?« A on im je rekao riječi dostojne sv. Ivana: »Zato jer je zapovijed Gospodina, i ako to ispunite, dosta je«.

»Učenik, koga je Isus ljubio«. To je bio Ivan. To mora biti svaki katolik. Kako je Ivan to postigao? Evo smo vidjeli u njegovom životu. On se je spremno odazvao pozivu Isusovu, vjerno ga je slijedio, nije ga ostavio ni u muci ni u smrti. On je doista ljubio Isusa svim srcem i nada sve. Radi ove ljubavi ljubio je i njega Isus, jer Bog veli: »Ja ljubim one, koji mene ljube«. (Posl. 8, 17.). Sv. Ivan neka bude naš uzor u ljubavi prema Isusu. Slijedimo ga u toj ljubavi, pa ćemo i mi postići onu najveću sreću — ljubav i naklonost Spasitelja i Boga našega Isusa Krista.

Stara godina

Treba se Bogu zahvaliti

Godine 1492. 12. X. otkrio je Kristof Kolumbo Ameriku. Kada je iza dugog i teškog putovanja na lađi »Santa Maria« pristao uz jedan otok novoga svijeta, prvo mu je bilo, da je s momčadi otišao u brodsku kapelicu. Tu se klečeći zahvališe Bogu, što ih je sretno preveo kroz mnoge pogibelji i sretno doveo u novi svijet. Oni od srca zapjevaše zahvalnicu pjesmu:: Tebe Boga hvalimo. Otok, uz koji su pristali, prozva Kolumbo San Salvador t. j. Sveti Spasitelj. Time je htio reći, da je Bog onaj, koji ga je onamo doveo, da se samo njemu ima zahvaliti na uspjehu, samo njemu i nikome više.

I naša lađa života došla je danas do jedne važne stanice, do kraja godine. **I mi moramo reći, da je Bog naš Spasitelj,** koji nas je pratio kroz prošlu godinu svojim blagoslovom, svojom mudrošću i očinskom dobrotom. **Njemu se zahvalimo.**

Zahvalimo Bogu najprije za sva vremenita dobra. Živi smo, a život je dragocjeno dobro. Koliko je naših znanaca i mladih i starih ove godine umrlo, a nas je dobrota Božja uzdržala na životu. Pomislimo na one mnoge nesreće, što su se dogodile na svijetu, a od kojih je Bog nas oslobodio. Bog je uslišao našu molitvu: »Kruh naš svagdanji daj nam danas«. Sjalo nam je žarko Božje sunce, rodna je kiša natapala zemlju i zemlja je donosila rod, hranu našu. Svi znamo, da je bilo i radosti i utjehe. I sve ovo darovi su Božji. Sveti je Augustin govorio: »Ja ne bih bio, ako tebe, Bože, ne bi bilo«. Ni mi ne bismo bez Boga imali niti života, niti zdravlja, niti hrane, niti išta drugoga. Zato je pravo rekao sv. Pavao: »Bog nije daleko ni od jednoga od nas, jer u njemu živimo, mičemo se i jesmo«. (Dj. ap. 17, 27. s.).

U dobroj kršćanskoj obitelji obolio je sinčić od četiri godine. Bolest je bila teška i pogibeljna. Puno su roditelji molili za dijete, a tako i braća i sestre i sam mali bolesnik. Iza duljeg vremena krenulo je zdravlje na bolje. Jedne večeri zaspala je majka uz dijete, a dijete je bilo budno i nešto razmišljalo. Najednom se okrene majci i reče: »Mamice!« »Šta je dušo?« prenula se majka iza sna. »Čuješ mamice«, nastavlja sinčić »mi smo za moje bolesti dragoga Boga puno smetali našim molitvama. Evo sad mi je lakše. Zar ne bi bilo dobro, da se sada dragom Bogu zahvalimo?«. O kako je mudro govorilo ovo kršćansko dobro dijete! Lijepa opomena za sve nas.

Zahvalimo nadalje i za sva vrhunaravna dobra. Sjetimo se, da smo kršćani katolici. Kolika je to milost! Djeca smo Božja, koju Bog upravo obasiplje milostima. Bog nas ljubi. Evo samo ova jedna istina traži od nas veliku zahvalnost. Mi se divimo ljubavi Božjoj prema odabranom narodu, koga je izbavio iz ropstva te ga proveo kroz Crveno more, branio ga od neprijatelja i hranio ga čudesnom manom i pojio čudesnom vodom. Napokon je Bog narod svoj uveo u obećanu bogatu zemlju. I nas je Bog po milosti svetoga krsta oslobodio ropstva. On nas prati kroz pustinju života kao brižni otac, on nas provodi sretno kroz more kušnja i teškoća. On nas poji i krijepi na izvoru čudesnih sakramenata i hrani nas nebeskom manom. »Kruh nebeski dao im je, kruh anđeoski jeo je čovjek«. Bog čovjeka hrani presv. tijelom i krvlju Sina Božjega, tim kruhom ži-

vota, tim zalogom vječnog spasenja i slave. Zar mi nismo izabrani narod Božji! Ovako nas Bog vodi prema obećanoj zemlji, nebeskoj domovini i evo smo koncem godine puno bliže svomu cilju. Kada na sve ovo pomislimo, moramo puni zahvalnosti i ljubavi govoriti sa psalmistom: »Šta ću vratiti Gospodinu za sva dobra, što mi je učinio«. (Ps. 115, 12.). Šta ćemo učiniti? Pasti ćemo na koljena i dati hvalu Gospodinu Bogu našem.

Razmišljajući o Božjoj ljubavi prema nama mi se sa žalošću u duši **moramo sjetiti naših grijeha.** S Davidom priznajemo: »Ja znam krivicu svoju, i grijeh je moj vazda preda mnom. Tebi sam jedinom sagriješio i pred tobom zlo učinio«. (Ps. 50, 4. s.). Zaslužili smo, da nas Bog odbaci u svom pravednom gnjevu. A što se je dogodilo? Mi smo dizali oči k nebu, mi smo se kajali i molili oproštenje i gle, Bog nam je milostivo sve oprostio i postali smo ponovno njegova djeca. Mnogi su bili naši grijesi i veliki su bili, ali nas je spasilo veliko milosrđe Božje. Pa šta ćemo drugo danas, nego opet hvaliti Boga s prorokom: »Hvalite Gospodina, jer je dobar, jer je vječno milosrđe njegovo«. (Ps. 135, 1.).

Zahvalimo još Bogu i na nevoljama, što nam je slao prošle godine. Šta, zar i za to zahvaljivati, reći će tkogod. Da i to treba, jer smo kršćani. Na upit: »Kako je?« često odgovaraju dobri kršćani: »Hvala Bogu, moglo je biti i gore!« Bilo je nevolja, a moglo je biti i većih. Hvala ti, Bože, na tom daru! Da je kazna bila prema našim grijesima, šta bi od nas bilo. Pitao svećenik bolesnika, kako mu je, a on veli: »Kakov sam grešnik, dobro mi je. Hvala Bogu!«. Ovako možemo i mi svi za se reći i Bogu hvaliti.

Tješio je svećenik bolesnicu, a ona mu uzvraća kao prava Kristova učenica: »Velečasni, tko ne trpi, nije Božji«. Ovo je divno kršćansko načelo. Trpljenje je znak odabranja Božjega. Bog nam je slao nevolje, da se sjećamo njega, koji može pomoći. Gorčio nam je zemlju, da nam bude slađe nebo, oduzeo nam je zemaljska dobra, da počnemo tražiti vječno, nepropadljivo dobro. Križ će nam biti ključ neba, on će nam kao i Spasitelju donijeti uskrsnuće i slavu. Govorimo i mi danas i uvijek u svim poteškoćama »hvala Bogu!«, kao što je to govorio neki brat kapucin u Rimu imenom Feliks. Njega su radi toga prozvali brat »Deogratias — brat Hvala Bogu«. On je prosio po Rimu. Kad je što dobio rekao bi »Deo gratias — hvala Bogu«, a to bi rekao i onda, kada bi ga tko otjerao pogrdnim riječima ili kad bi mu se djeca rugala na ulici. »Hvala Bogu« neka bude i naša riječ na kraju ove godine.

Danas Crkva katolička po cijelome svijetu obavlja svečanu zahvalnicu. Katolicima svega svijeta pridružimo se i mi. Padnimo na koljena pred neizmjernim veličanstvom svemogućega i predobroga Boga, pa mu od svega srca zahvalimo na svim milostima, što je udijelio nama nevrijednima. »Zahvaljujemo ti, svemogući Bože na svim dobročinstvima tvojim, koji živiš i kraljuješ, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen«.

Dan Katoličke štampe

Križarski rat proti zloj štampi

Križarski ratovi bili su veličanstvena pojava vjerskoga života u povijesti kršćanstva. Stotine tisuća kršćana pošlo je u boj i bilo je pripravno dati život, da se oslobodi iz nevjerničkih ruku sveta zemlja, koju je Isus posvetio svojim životom i smrću. Križarske ratove vodili su i Hrvati tjerajući nekrsta iz svoje domovine i braneći od njega zapadnu Evropu. I danas mi moramo voditi križarski rat proti neprijatelju, koji navaljuje na našu dušu posvećenu sv. krstom i presv. Tijelom Isusovim. I mi moramo voditi rat proti neprijatelju, koji prodire u naše kuće, u svetinju naše obitelji. A tko je taj neprijatelj? **Taj veliki, upravo strašni neprijatelj jest zla štampa.**

Koja je to zla štampa? Zla štampa jesu knjige, časopisi, i osobito novine, koje udaraju izravno na samoga Boga, koje napadaju na sv. Crkvu, na njezinog glavara, na svećenstvo. Zla štampa piše o katoličkoj Crkvi kao neprijateljici Hrvata, a poznato je, da je baš katolička Crkva Hrvate uvela među kulturne, napredne narode, da im baš katolička vjera sačuvala i narodnost. Ona prikazuje namjesnika Kristova sv. Oca tuđinom, koji nam zlo želi i sprema. Zle novine šute o radu i požrtvovnosti katoličkih svećenika, a je li koji od njih u čemu pogriješio, dižu silnu viku. Često one iznose i zločin kojeg nekatoličkog svećenika, ali ne vele kojega, neka svijet misli, da je katolički. One nazivaju vjeru praznovjerjem, naše svečane priredbe fanatizmom, našu obranu proglašuju nesnošljivošću prema drugim vjerama. Te novine slabo kada napadaju druge vjere i crkve, njima samo smeta katolička Crkva i katolička vjera. Zla štampa hvali komunizam, brani progonitelje Crkve. Ako se progoni katolička Crkva i njezini vjernici, ona ih ne brani, ali će dignuti silni glas protesta, ako su gdje ustali proti Židovima. Dakako da su zle i sve one knjige i listovi i novine, koje hvale slobodnu ljubav, odobravaju čedomorstvo, a rugaju se čistoći i čednosti. Isto su tako zle i one novine neutralne, bezbojne, što ne napadaju vjere i Crkve, ali je nikada ne brane, ne hvale, ne donose njezinih velikih zasluga; one šute o svim katoličkim svečanostima, kongresima i raznim priredbama. Još bi se o tome moglo puno govoriti, ali u kratko rečeno: Za nas katolike nije dobra ona štampa, koja ne brani svete vjere i ćudoređa, koja nije prava katolička.

Proti zloj štampi moramo se boriti kao proti neprijatelju. **Evo nekoliko razloga:**

Da očuvaš vjeru i spasiš dušu, ne čitaj zle štampe. Nije moguće da njen otrov, koji dnevno u se upijaš, ne otruje tvoje duše. A kad otrov zađe duboko u dušu, teško se ona liječi. Tko svaki dan čita zlo štivo, tomu vjera vene iz dana u dan, dok posve ne uvene. Mnogi će ipak reći, da mu ne škodi čitanje zla štiva, ali se ljuto vara. Pisac nećudorednih, bezbožnih romana Zola nije svojoj kćeri dopustio da čita njegove romane, jer je bio uvjeren, da takovo čitanje kvari dušu. Sv. Terezija Avilska spominje u svom životopisu, kako je kao djevojčica zapala u veliku pogibelj čitajući ljubavne romane. Veliki učenjak matematičar i fizičar Ampère bio je daleko od katoličke Crkve dok je čitao zlo štivo, a kada ga se je kanio, vratio se je Crkvi i postao dobar vjernik. Bogu za ljubav i duši svojoj za ljubav

kani se zlih novina i svakog drugog zla štiva. Krist je rekao: »Koji ne uzvjeruje, osudit će se«. (Mark. 16, 16.), a kako zlo štivo uništava vjeru, moglo bi se reći: »Tko čita zlo štivo, osudit će se!«

Da očuvaš svoju obitelj, ne daj zloj štampi u svoju kuću. Sv. Pavao opominje kršćane: »Bludnost i svaka nečistoća neka se i ne spominje među vama kao što se pristoji svetima. Tako i besramnost i ludi govor ili nepristojne šale, što ne dolikuje«. (Ef. 5, 3. s.). Svi ćemo mi odobriti sv. Pavlu ove riječi i vi ćete reći: Pa mi i ne trpimo onakova šta u našoj kući. Mnogi tako govore, a ipak se u njihovoj kući čitaju zle knjige i novine, koje su pune onoga gada, što ga spominje sv. Pavao. Da ti imaš u kući stanara ili slugu, koji bi neprestano govorili nećedno, koji bi se rugali vjeri i djecu tvoju nagovarali na neposluh i drugo zlo — ti bi takove istjerao iz kuće kao neprijatelje obitelji. Ali ako ti u kući imaš zlih knjiga i držiš zle novine, onda je u tvojoj kući još veći neprijatelj, koga ti čak uzdržaješ novcem svojim. Zla štampa unosi u obitelj bračnu nevjeru, neslogu, neposlušnost, nećednost, ludosti mode, kojekakove sablazni i bezbroj drugih zala.

U knjizi A. Puntigama »Kroz oluje mladosti« čitamo ovaj strašni događaj: Neka djevojka čitala je rado raskalašene časopise i romane, a posljedica toga bilo je samoubojstvo. Otrovala se je plinom. Uz mrtvu djevojku ležale su njezine otrovnice knjige i listić papira s ovim riječima: »Ubijam se. Jedno jedino molim od tate i mame, a to je, da se moje tijelo ne prenosi preko crkvenoga praga«. O jadna žrtvo otrovnice zmije, zle štampe!

Zar se ovakova šta ne može dogoditi i u tvojoj kući? Ako se i ne dogodi tako strašan zločin, zar ne može zlo štivo tvojim ukućanima oslabiti vjeru, zar ih ne može zavesti stranputicom strasti i grijeha? Dobro pazi, da zlo štivo ne bude propast i sramota za tvoju obitelj. Zato ti budi tvojoj kući anđeo čuvar s plamenim mačem kršćanske odlučnosti i ne dopusti, da u nju uđe sotona po zloj, pokvarenoj štampi.

Čast tvoje osobe, čast katolika ne može se složiti sa zlom štampom. Da tebi netko neprestano psuje i grdi oca i majku i tvoju obitelj, bi li ti s takovim bezobraznikom prijateljski općio, pa mu još i pomagao. Na samu takovu pomisao bi ti usplamtio pravednim gnjevom. I tako je pravo, jer čovjek mora imati i plemenitog ponosa! A gle! Kada tko čita i pomaže zlu štampu, on je prijatelj onih, koji psuju i pogrduju njegova Oca na nebu i njegovu dobru majku sv. Crkvu i njegovu časnu obitelj svih katolika na svijetu; on ljubi onu ruku, koja o njima pogrdno piše, on ljubi one noge, koje gaze tebe i svetinje tvoje i sve što ti je milo i drago.

Godine 1095. sazvao je papa Urban II. sabor u Clermont, na kojem je bilo mnoštvo duhovnika, vitezova i običnog naroda. Papa je svojim govorom oduševio prisutne, da pođu na križarsku vojnu za oslobođenje svete zemlje i groba Kristova. Nakon njegova govora orilo se je iz tisuću grla: »Tako Bog hoće!« I nas zove glavar sv. Crkve na križarsku vojnu proti zloj štampi, da od toga neprijatelja oslobodimo narod, oslobodimo sebe i svoje obitelji i da sve predobijemo za Krista Gospodina. I svi dobri katolici slušaju sv. Oca i svi mu odobravaju govoreći: »Tako Bog hoće!« Jest Crkva hoće, Bog hoće, da svi složno udarimo na strašnog neprijatelja, na zlu štampu, da ju izbacimo iz svojih kuća, a da u njih uvedemo prijatelja Božjeg i svoga, dobru štampu. Bog tako hoće! Amen.

Papin dan

Prigovori

Protivnici Crkve vole udarati na pape. To nije nikakvo čudo, to je njihovo nasljedstvo od Krista Gospodina. Na njega su udarali, pa zato udaraju i na njegove namjesnike na zemlji. Kada netko hoće da ubije protivnika, on uvijek cilja na njegovu glavu. Tako i protivnici Crkve ciljaju na njezinu glavu.

Da vidimo, što nam osobito prigovaraju neprijatelji radi papa.

»Vi papu zovete nepogrešivim, svetim, vi ga štujete kao neko božanstvo«. Ovo je jedan prigovor. **Papa je nepogrešiv,** ali to ne znači, da on ne može sagriješiti. Papa dobro zna i priznaje, da je slabi grešni čovjek, pa se stoga ispovijeda kao i svi drugi kršćani, on ponizno govori: Ja nevoljni grešnik. Na početku sv. mise papa prigiblje glavu govoreći: Moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Mi uza sve to ipak opravdano vjerujemo, da je papa nepogrešiv, neprevarljiv, ali ne u svemu, nego samo u nauci vjere i ćudoređa, kada naučava kao glavar Crkve, kao Kristov namjesnik. To se veli: papa uči »ex cathedra« t. j. sa učiteljske stolice. Ovo je vjera kršćana od početka kršćanstva. Prema tomu je već sv. Ambrozije napisao: »Gdje je Petar, ondje je Crkva; gdje je Crkva, ondje nema smrti, nego je ondje život vječni«. A i sama nam pamet veli, da tako mora biti, jer je Krist osnovao Crkvu, da se u njoj čuva njegova nauka čista i nepokvarena. A to ne bi bilo moguće, da Bog Crkve svoje posebno ne čuva. On je dakle morao dati poglavaru Crkve dar nepogrešivosti. Njega čuva Duh Sveti, da ne bi pogriješio kao učitelj vjernika. I u tome baš stoji čudo prvenstva rimske Stolice, po kojemu je vjera katoličke Crkve ostala uvijek netaknuta i sveta pa i u nesvetim rukama. Evo to znači: papa je nepogrešiv.

Mi papu zovemo **svetim**, a to je posve pravo. I druge kršćanske crkve daju svojim patrijarkama naslov: njegova svetost. Nad tim se nitko ne sablažnjava, samo se tobože sablažnjavaju, što mi pape zovemo svetima. Lijepo kaže sv. Franjo Saleški: »Papa i Crkva, to je jedno«. Kako Crkvu nazivamo svetom, tako svetim nazivamo i papu, njezina glavara. Papa je namjesnik na zemlji Onoga, koji je svet i presvet, sama svetost. Papinska čast je najveća na ovome svijetu, papa ima najveću vlast, on vrši najsvetiju službu — zato njega obasjava Kristova svetost i slava. Radi svega onoga mi papu posebno štujemo, mi pred njim pokleknemo i u nogu ga poljubimo, ali ga ne štujemo kao kakvo božanstvo, nego ga štujemo kao namjesnika Kristova i zato ga zovemo svetim.

»Papa je Talijan!« To je stara pjesma protivnika. Ima već preko 400 godina, kako su Pape redom Talijani. Pa šta to smeta? Da nije Talijan, bio bi Francuz, ili Nijemac, ili Englez, ili član kojeg drugog naroda. Pa eno Spasitelj je htio uzeti tijelo od majke iz židovskoga naroda, pa tko će pametan tomu prigovoriti? Sv. Franjo Asiški bio je Talijan, sv. Anto Padovanski bio je Španjolac, pa zar oni nisu i naši dragi sveci? Pape su u Rimu, koji nije bio uvijek talijanski, pape su u Rimu, kolijevki kršćanstva, gdje je bio biskupom sv. Petar i gdje je umro kao mučenik, gdje su najveći i najsvetiji spomenici kršćanstva. Da papa nije u naše doba Talijan, šta bi bilo na primjer u slučaju rata Italije s drugom kojom državom? Papu netalijana

protjerali bi Talijani iz Rima. Papa Talijan za vrijeme svjetskoga rata nije bio veći prijatelj Talijanima nego li Nijemcima, Francuzima ili drugim narodima i državama. On je bio nepristrani otac svih naroda. Svakako je najzgodnije da u središtu Italije bude papa Talijan, kad je on ujedno i biskup Rima. Ipak na dvoru papinskom nije službeni jezik talijanski, nego mrtvi latinski, a među kardinalima i raznim službenicima pa među profesorima na papinskim zavodima ima zastupnika svih naroda.

»Papa **je neprijatelj Hrvata«.** I ovakova se je bezdušna kleveta često čula. Pape su Hrvatima bili uvijek prijatelji. Hrvatskom knezu Branimiru pisao je papa Ivan VIII.: »Na dan uzašašća Gospodinova, dok smo služili svečanu misu na svetom oltaru blaženoga Petra, blagoslovismo uzdignutim rukama tebe i sav tvoj narod i svu tvoju zemlju«. Ovakovu su očinsku brigu prema Hrvatima osjećali svi pape. Papa je okrunio kralja Tomislava, pape su novcem pomagali Hrvate u borbi proti Turcima, pape su nam dali časno ime »bedem kršćanstva«, oni su nam sačuvali naš velik i časni zavod sv. Jeronima u Rimu, kamo idu naši sinovi radi visokih nauka, oni su nam dopustili, da se u bogoslužju služimo slavenskim jezikom, oni nas nisu nikad kušali potalijančiti, dapače mi smo baš po svetoj rimokatoličkoj vjeri sačuvali svoj jezik i narodnost.

Njemački kancelar Bismarck vodio je strašnu borbu protiv katoličkoj Crkvi i papi, ali je napokon uvidio svoju ludost. On je isti rekao u pruskom saboru ove značajne riječi, koje vrijede za sve, a ne samo za Njemačku. Evo njegovih riječi: »Što se tiče tobožnjeg uplitanja u naše poslove, ja veoma sumnjam, da li se smije u našoj kući postupati s papom kao sa strancem. Ja kao predstavnik vlade izjavljujem, da je papinstvo nesamo jedna vanjska i općenita uredba, nego i jedna domaća uredba za naše katoličke sugrađane. Nepravdu bih učinio svojoj zemlji, kada bi radi narodnog ponosa odbio pomoć vladara, koji je tako savjestan i moćan, kao što je papa, a samo stoga razloga, jer živi u Rimu«. Tako je lijepo govorio o papi ovaj veliki protestant. Mi moramo o papi još puno ljepše govoriti i misliti. Papa nama nije stranac, on je naš, on je mili otac svih katolika, pa i nas Hrvata, on je nama sveti namjesnik Kristov, on je nama drugi Krist.

Veliki i slavni vođa Iraca O'Connel žarko je ljubio svoj narod, ali i svoju svetu Crkvu i svoga papu. Prije smrti htio je u Rim, da vidi glavara Crkve. Putem je u Genovi obolio i umro. Ostavio je oporuku, kojom Bogu daje dušu, a srce Rimu. I srce su mu doista pokopali u Rimu. Budimo i mi slični ovom velikom čovjeku, štujmo i ljubimo svetoga Oca, srce naše neka je uvijek uz našega Oca, pa će biti i uz Krista, jer gdje je Papa, ondje je i Krist.

Misijski dan

Dva junaka ljubavi

»Ja sam pastir dobri. Dobri pastir daje život za ovce svoje«. (Iv. 10, 11.). Ovako govori Isus o sebi. Svaki misijonar jest slika ovog dobrog Pastira. On je čovjek ljubavi, koja ga oduševljava, da se posve preda za spas bližnjega. Da bolje upoznamo uzvišenu žrtvu misijonara, promatrajmo život dvojice dobrih pastira, koji su bili žrtva ljubavi, a to su **sv. Petar Klaver,** apostol crnačkih robova i **otac Damjan,** otac gubavaca.

Sv. Petar Klaver, Španjolac, isusovac, jest jedan od najvećih junaka kršćanske ljubavi. Njegova je živa želja bila, da radi za spas pogana. Ta mu želja bi ispunjena, kada ga starješine g. 1610. poslaše u Kartagenu, glavni grad južnoameričke države Kolumbije. U ono doba bila je u jeku trgovina s crnačkim robovima. Bezdušni su trgovci s njima bezdušno postupali. Smradni zagušljivi stan, ležaj na podu, preteški rad, najslabija hrana, prezir, udarci, potpuna zapuštenost u bolesti — to je bio jadni udes robova. Bog je ovim bijednicima poslao anđela i oca sv. Petra. Kada bi koja lađa stigla s robovima iz Afrike, ondje je već čekao Petar. Srdačno bi pozdravio robove, pomagao bi im izlaziti, dao bi im okrepu u hrani i duhanu, što bi za njih isprosio. Posebno se je zauzeo za bolesnike, njih bi zagrlio te bi ih na ramenima odnio u kola i otpremio u bolnicu, gdje bi ih njegovao kao nježna majka. Bolesnicima je pobožno poljubio rane iz ljubavi prema ranjenom Isusu, da tako svlada odvratnost, što se je u njemu naravski budila. Kada su se ljudi čudili njegovoj ljubavi za crne robove, on bi im odgovarao: »A što biste vi htjeli? Zar nije i crnac ljudsko biće, koje trpi? On mi je više nego brat, on je trpeći dio tajinstvenoga tijela Isusova«. On je najprije ublaživao tjelesnu bijedu robova, bio im i zaštitnik i hranitelj i otac i majka, a još je veću brigu ulagao za njihovo duševno spasenje. Već krštene crnce utvrđivao bi u sv. vjeri, a pogane je podučavao i krštavao. On je sam svojom rukom pokrstio oko 400 tisuća crnaca. Osim toga je obilazio robove po stanovima i bolnicama i u okolici po rudnicima i poljima. Crnci su ga radi njegove ljubavi zavoljeli i prozvali ga svojim ocem«, a on je svoje drage crnce nazivao »ljubljenom djecom«. Petar je prigodom polaganja zavjeta dodao još i zavjet, da će biti »rob robova zauvijek«. I on je to uistinu bio. Cijele dane bi posvetio robovima, a često i noći. Iza teškog dnevnog napora naveče bi dugo molio za svoje stado, a spavao bi samo po 3 sata. Tako je on uza svu svoju tjelesnu slabost radio 38. godina, a kada je posve obnemogao, trpio je i molio za svoje crnce. Sv. Petar Klaver dobio je od Crkve časno ime »apostol crnaca«.

Sada ćemo pogledati na rad i žrtvu mučenika ljubavi **oca Damjana Deveuster.** Godine 1870. počela je sjeveroamerička vlada slati gubavce na otočić Molokaj u sredini Tihog oceana. Gubavci su živi mrtvaci. Na tijelu gubavaca otvaraju se gnojne rane, iz kojih se širi grozni mrtvački smrad. Polagano otpadaju ruke, noge, nos i uši. Bolest je neizlječiva, a bolesnici umiru u 5 do 6 godina. Do godine 1873. bili su gubavci u Molokaju prepušteni sami sebi. Oni su se podali pijanstvu i nečistom grijehu, samo da zaborave na svoju strašnu nevolju. U to se doba javi otac Damjan, misijonar na oto-

cima Havaji, da će se dragovoljno i posve žrtvovati za gubavce na Molokaju. Godine 1873. 10. V. došao je on na otok gubavih i ondje ostao do svoje smrti 15. IV. 1889.

Na cijelom otoku bio je otac Damjan jedini zdravi čovjek. On je bio gubavcima i svećenik i liječnik i bolničar i sluga — on im je bio sve. Trebalo je muke, da predobije one očajnike za uredan život. On ih je predobio svojom požrtvovnom ljubavlju i anđeoskom ustrpljivošću. Svaki je dan govorio sv. misu u kapelici, gubavi dječak mu je služio, a slušatelji bili su gubavci. Onda bi podučavao u kršćanskom nauku i ulijevao utjehu i nadu u srca onih nevoljnika. Iza toga bi obilazio teže bolesnike i dijelio im svete sakramente, ispirao im i zavijao rane. Svaki dan je bio i koji pokop, što je on najsvečanije obavljao. Sam je kopao grobove i sam pravio mrtvačke lijesove. Dapače je svojom rukom zidao kućice za svoje gubavce. Gubavu je djecu smjestio u posebno sirotište. U svemu se je uzdao u Boga. Bio je neumoran radnik, a glavnu je snagu crpao iz sv. mise i pričesti i molitve. Hrana mu je bila riža, kava i čaj, a počinak posve kratak na tvrdoj slamnjači. Napokon je i sam obolio od gube. Onda je mogao opravdano kazati: »Usuđujem se s sv. Pavlom reći: Umro sam i život je moj sakriven s Kristom u Bogu«. Uglednom Englezu protestantu Cliffordu, koji mu je za gubavce donio bogate darove engleskih velikaša, rekao je bolesnik: »Ako bih mogao dobiti zdravlje pod tim uvjetom da napustim Molokaj, ja toga ne bih htio«. U bolesti mu je bila glavna utjeha, što je otok Molokaj postao mjesto molitve i milosti, strpljivosti i žrtve, dok je pri njegovom dolasku bio pravi pakao očaja i grijeha. Ondje je prije bila guba beznadni put u pakao, a njegovim trudom postala je križni put u nebo. Radi toga je otac Damjan umro mirno i sretno. Prigodom njegove smrti pisao je protestantski list »Daily Telegraph«: »O. Damjan je mrtav. Njegova je duša, ako ikoja, sigurno čula riječi Isusove: Dobri i vjerni slugo, uđi u kraljevstvo Gospodinovo. Upravo nas je iznenadilo da se u našem vijeku bezvjerja i sebičnosti priprosti duhovnik žrtvuje takvom pozivu dragovoljno i bezuvjetno«. Godine 1936. u maju preneseni su smrtni ostanci O. Damjana u njegovu domovinu Belgiju, a pri dočeku je bio i kralj i prvaci crkveni i svjetovni i zastupnici svih društava. Svi su se poklonili ostancima junaka i mučenika ljubavi.

Ovo su samo dva sjajna primjera iz misija, a ima sličnih bezbroj. Ovo nas napunja ponosom i oduševljenjem, jer samo katolička vjera može odgojiti takove junake. Ovo neka nas potakne, da danas ispitamo svoju savjest gledom na misije. Pitaj se: Naručuješ li koji misijski list? Moliš li za misije, moliš li svaki dan? Prikazuješ li u tu svrhu koji puta sv. pričest i sv. misu? Podnosiš li svoje križeve za napredak misija? Skupljaš li one naoko neznatne sitnice u korist misija kao stare marke i staniol? Jesi li član društva za raširenje vjere s onim malim doprinosom mjesečnim od 1 dinara? Daješ li godišnje makar maleni darak u korist misija.

Ako si iza ispita savjesti zadovoljan, blago tebi. Onda je u tebi prava kršćanska ljubav, onda je u tebi živa vjera, onda ti radiš na Božanskom djelu spasavanja duša, onda si i ti revni plemeniti misijonar, onda će i tebe jednom na sudnjem danu Spasitelj pohvaliti i nagraditi kao dobrog i vjernog slugu.

ČETVRTO GODIŠTE

Nova godina

Neumrlost duše

Na prvi dan nove godine čita se u sv. misi evanđelje, koje nam govori, kako su Božanskome Djetetu nadjenuli ime Isus. Ovo sveto ime znači Spasitelj, kako je anđeo rekao sv. Josipu: »Nadjeni mu ime Isus, jer će on izbaviti narod svoj od grijeha njihovih«. (Mat. 1, 21.). Sin Božji nije došao na ovu zemlju radi našeg tijela, nije došao radi našeg vremenitog dobra, nego zato da nas izbavi od grijeha, dakle da spasi duše naše. Radi naše neumrle duše uzeo je Sin Božji na se čovječju narav, radi naše duše rodi se on u siromaštvu, radi njezina je spasa on trpio i umro na križu.

Veoma je zgodno i korisno, da početkom nove godine razmišljamo o besmrtnoj duši.

Bezvjerci vele, da smrću prestaje sve. To je samo njihova pusta želja, jer se boje vječnosti. Da Bog opstoji i da je čovječja duša besmrtna: to su dvije istine, u koje su vjerovali svi narodi svih vjekova. U tome se slažu narodi napredni i oni na niskom stepenu prosvjete. Grci su vjerovali, da duša iza smrti čovjeka dolazi pred tri suca, a poslije osude odlazi ili u elizij, mjesto sreće ili u tartar, mjesto muka. Rimljani su štovali duše pređih kao kućne bogove, dakle su vjerovali u život duše poslije smrti. U opće nije bilo naroda i nema ga ni danas, koji ne bi vjerovao u posmrtni život duše — a u čemu se slažu svi narodi, to mora biti istina, koju je sam Bog usadio u ljudsko srce.

U nekom društvu govorilo se je o duši. Jedan je tvrdio: »Nema duše, nitko ju nije vidio«. Drugi mu odgovori: »Prema tomu ni ti nemaš pameti, jer ni nje nitko nije vidio«. Duša je duh, pa se zato ne može vidjeti ni opipati. Da je duša duh dokazuje to, što čovjek shvaća što je to ljepota, dobrota, krepost, a sve je to netjelesno, pa se ne može sjetilima dokučiti.

Duša čovječja je duh. Zato je ludo, kad neki vele, da je duša i mozak isto. Učenjaci su dokazali, da se čovjek u 7 godina posve izmijeni, dakle i njegov mozak. Prema tomu bi onda čovjek iza 7 godina sve zaboravio što je prije bilo, ali čovjek toga ne zaboravlja, jer se u njemu nije izmijenila duša, koja nije isto što i mozak.

Duša je naša netvarna, ona je duh, pa zato i jest besmrtna. Nju je Bog stvorio za tijelo, ali ona može opstojati i bez tijela. Tijelo sastavljeno od dijelova umre, ali duša, koja je duh, koja nema dijelova, ne može umrijeti, ona je besmrtna.

Da je duša besmrtna dokazuje to i ona težnja čovjeka za srećom. Ta je težnja neodoljiva, a ne može se ispuniti ovdje na zemlji. Na zemlji je svršetak radosti početak žalosti. Pa da i netko postigne za života sve što želi u potpunoj mjeri, ipak će smrt razrušiti tu sreću. Kada čovjek za zemaljskoga života ne može postići sreće, onda to može biti istom iza smrti. Dakle s ovim zemaljskim životom ne prestaje sve, dakle mora biti i drugi život, dakle je duša besmrtna.

I pravda traži besmrtnost duše. Da nije duša besmrtna, onda bi bili prevareni kreposni ljudi, koji su se svladavali; onda bi bili prevareni toliki dobrotvori čovječanstva, koji su za svoje velike žrtve

poželi samo nezahvalnost; onda bi bili prevareni toliki mučenici i toliki sveci, koji su se svega odrekli Bogu za ljubav i u nadi, da će zato biti nagrađeni. Da nije duša besmrtna, bio bi i Bog nepravedan, što se ne može ni pomisliti. Pravda zahtijeva, da pravednici prime zasluženu nagradu, a nepravednici kaznu. Koliko je bilo na zemlji bezdušnih ljudi, krvoloka, gulitelja sirotinje, koji su za života u svemu obilovali i čast uživali. Da nije duša besmrtna, ne bi se moglo zadovoljiti pravdi i oni bi bili izjednačeni s onim dobrim i kreposnima.

Da je duša besmrtna uvjerava svakoga i njegova savjest. Ona nam nalaže dobro činiti, pa makar to i teško bilo, pa makar to i nitko ne vidio. Ona čovjeku predbacuje, ako je učinio što zla. Odakle kajanje, grižnja savjesti, pa i kod onih ljudi, koji nisu trebali ničega bojati na ovom svijetu? To dolazi odatle, što su ljudi uvjereni, da duša ne umire i da će morati odgovarati Bogu za sva djela i poslije ovog života.

I moralni poredak dokazuje, da je duša besmrtna. Pravda, ljubav, nesebičnost, požrtvovnost i sve druge društvene kreposti ne bi imale smisla, kada bi s ovim životom bilo sve svršeno. Da nema u ljudima vjere u život duše iza smrti, čovjek bi postao prava zvijer, tražio bi svoju korist i udobnost bez obzira prema drugima. Nastao bi rat jednih proti drugima. Vjera u besmrtnost duše kroti sebičnost, budi odgovornost, poštuje pravdu, potiče na ljubav i žrtvu.

Od svih ovih dokaza iz razuma puno su jači dokaz **riječi Isusove,** koji je vječna Istina, koji ne može prevariti niti prevaren biti. Isus veli: »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrisiti na sudnji dan«. (Iv. 6, 54.). »Ja sam uskrsnuće i život, tko vjeruje u me, ako i umre, živjet će«. (Iv. 11, 25.). Tu istinu o besmrtnosti duše Isus jasno otkriva u priči o siromahu Lazaru i bogatašu. Duša je bogataša iza smrti živjela u paklu, a Lazarova u nebeskoj sreći. O Bože, mi vjerujemo u besmrtnost duše, mi vjerujemo u život vječni.

Velika je i veoma važna ova istina. Duša je naša besmrtna, ona će živjeti. O nama ovisi, da li će biti sretna ili nesretna. Čujmo, kako je sv. Franjo Ksaverski mislio o spasu jedne duše. Kada je umrlo jedno dijete, što ga je on nedavno krstio, rekao je svetac: »Jedna je duša spasena za nebo — ta je nagrada dosta velika za onaj dugi i teški put, što sam ga poduzeo od Evrope do Indije«. Kolike je muke svetac rado podnio, da spasi makar samo jednu besmrtnu dušu. Kada je on toliko radio za duše drugih, kako istom mi moramo raditi za svoju vlastitu dušu. Isti je svetac govorio: »Draga djeco, ljubite dušu svoju!« O katoliče, ljubi dušu svoju neumrlu, dušu svoju jedinu. Za nju se žrtvuj, pregaraj, radi, trpi, za nju ništa ne žali. Misli na to, da si izgubio sve, ako budeš unesrećio dušu svoju po grijehu.

Bog je poslao Lotu u Sodomu dva anđela, da ga odanle izvedu prije propasti grada. Kada se je Lot skanjivao ostaviti grad, anđeli uzeše za ruku njega i ženu mu i dvije kćeri te ih izvedoše iz grada i rekoše Lotu: »Spasi dušu svoju!« Evo danas na prvi dan nove godine dolazi među nas Isus, naš Spasitelj, koji je radi naše duše postao čovjek i dao za nju svoj život. On svakome od nas danas ozbiljno veli: »Spasi svoju besmrtnu dušu«. Ovo neka bude naša zadaća u novoj godini. Radit ćemo svom ozbiljnošću oko spasa duše. Ako tu zadaću dobro izvršimo, bit će nam sretna nova godina.

Bogojavljenje

Objava Božja

Svetkovinu bogojavljenja brojimo među najstarije i najveće kršćanske blagdane. Ova nas svetkovina sjeća, kako se je Isus objavio kao Bog i obećani Spasitelj mudracima s istoka, a isto tako izabranom narodu kod svog krštenja na Jordanu, te prvim čudom u Kani Galilejskoj. Objava Božja bila je potrebna za rod ljudski, za njihov spas, pa je tu milost Bog ljudima iskazivao od početka roda ljudskoga. O toj milosti razmatrajmo danas na čast svetih mudraca, a osobito dvjema istinama:

Bog se je ljudima objavio, i ova je objava potrebna za njihovo spasenje.

Svaki čovjek može upoznati Boga po stvorenjima i po savjesti, i to je n a r a v s k a o b j a v a. Kada promatramo zemlju i zvjezdani nebeski svod i red u gibanju zemlje i zvijezda prema određenoj svrsi — onda naš razum otkriva svemoguće, premudro, predobro biće, koje opstoji prije svega, dakle prije vremena. A tko je to biće, ako ne Bog? Zemlja i svemir su knjiga, koja govori o Bogu. Tako je odgovorio sv. Anto pustinjak, kada su ga pitali, da li ima u pustinji kod sebe kakovu knjigu. »Imam«, govorio je on, »jednu veliku knjigu, koja preda mnom uvijek otvorena leži. Prvi list u njoj jest zemlja s cvijećem, biljkama i životinjama svake vrsti. Drugi list jest neizmjerno more. Treći je list nebo sa zvijezdama. Po ovoj knjizi ja često listam i divim se Bogu u njegovim stvorenjima«. Slično je rekao Linné, profesor prirodoslovlja na sveučilištu u Upsali u Švedskoj. Evo njegovih riječi: »Svagdje u carstvu ruda, bilina, životinja i zvijezda nalazim tragove svemogućega mudroga i dobrostivoga Boga. Pun divljenja i čuđenja padam pred njim u prah, te mu se klanjam«. To isto svakome govori i savjest, koja osjeća, da mora biti netko, koji će naplatiti svako dobro djelo, a opet kazniti svako zlo djelo — a taj pravedni sudac jest Bog. Tako čovjek može spoznati, da opstoji Bog, koga treba štovati, da čovjek ima neumrlu dušu, da treba činiti dobro i ljubiti bližnjega, i da će Bog nagraditi naša dobra djela i kazniti zla.

Čovjeku ipak nije dostatna ova naravska objava, nije mu dovoljna ova naravska vjera, da može Boga pravo štovati i kreposno živjeti. Za to mu treba v r h u n a r a v s k a o b j a v a.

Da čovjek dođe do jasne naravske objave treba mu razmišljati, proučavati, a za to većina nema vremena. Osim toga je ljudski um ograničen i slab, te se može lako prevariti. I napredni pogani padoše u tamu gadnoga i ludoga višeboštva. Način štovanja bogova bio je pun praznovjerja, ludosti i surovosti. Često su bogove štovali bludnim djelima i ljudskim žrtvama. Čak je i u Rimu još oko 200 godine bilo ljudskih žrtava, kako je pisao Tertulijan: »I danas još usred grada (Rima) žrtvuje se ljudska krv Jupitru Latijskome«.

Mnogi su kreposni i učeni pogani spoznali mnoge istine, ali su štošta i krivo učili. Tako su mudraci Sokrat i Platon naučavali, da imade samo jedan pravi Bog, ali Platon ipak uči, da je dopušteno izložiti smrti kržljavu djecu, on ipak odobrava ropstvo. Razne

škole mudraca nisu se mogle složiti u nauci o Bogu i štovanju Boga, dapače su njihove nauke bile često protivne. Mudraci su često i sami sumnjali o istinitosti svoje nauke. Kada čovjek uza sav trud i napredak nije mogao doći do prave vjere, onda je doista bilo potrebno, da sam Bog čovjeka pouči. Do toga su zaključka došli već i sami pogani. Tako je mudrac Plato zabilježio ovu misao svoga učitelja mudraca Sokrata: »Vidiš, kako se ne možeš posve sigurno ni Bogu moliti, a da se ne bojiš, da će to Bog zabaciti, jer ga huliš. Zato mi se čini da je najbolje mirno čekati, dok dođe ili Bog ili Bogom nadahnuti čovjek, koji će nas učiti, kako da se vladamo prema Bogu i prema ljudima«.

I doista se je sam Bog objavio ljudima. Sv. Pavao piše: »Bog, koji je nekada mnogo puta i različitim načinom govorio ocima po prorocima, progovori nam u posljednje dane po Sinu«. (Žid. 1, 1.). Ova je vrhunaravska objava bila potrebita, jer čovjek sam svojim umom nije mogao doći do potrebnih istina, a pogotovo je potrebna jer je čovjeka Bog podigao u svrhunaravski red, jer ga je odredio za vječno blaženstvo. Da ovu svrhu čovjek postigne, nije mu bio dosta njegov razum, nego ga je morao sam Bog podučiti, kako će postići tu svrhu, koja nadilazi njegove naravske sile. Bog je ljude podučavao po patrijarsima Adamu, Nou, Abrahamu, Izaku i Jakovu. Poslije podiže Bog proroke i po njima je kazivao svoju volju i po njima obećavao Spasitelja, koji će doći i svijetu donijeti spasenje i istinu.

Napokon je došao na zemlju sam Bog. Isus Krist, pravi Sin Božji, popunio je objavu. On je dao ljudskom rodu siguran odgovor na sva pitanja, on je ljudima objavio sve što je bilo potrebno vjerovati i činiti, da se mogu spasiti. On je nama put, istina i život. Po Kristu je nastao Novi zavjet očinske ljubavi prema ljudima, djeci Božjoj. Zavjet beskrajne dobrote i milosrđa. Sam je Krist rekao ovu utješnu istinu: »Bog tako ljubi svijet, da je predao jedinorođenoga Sina svoga, da nijedan, koji vjeruje u njega, ne pogine, nego da ima život vječni«. (Iv. 3, 16.). Nitko nije isključen od istine i spasenja, jer je blago objave i nauke Isusove sačuvano u Kristovoj Crkvi, koja je majka svih ljudi, koja sve ljude ovoga svijeta dovodi do Boga i vječne sreće.

Svetkovina Bogojavljenja sjeća nas osobite ljubavi Božje prema poganskim narodima. Isus se je objavio mudracima, koji su bili predstavnici pogana. I naš je hrvatski narod prije nekih 1200 godina bio u tami poganstva. Bog je milostivo pogledao naš narod, te je i njega obasjala svjetlost svete prave vjere, koja ga je dovela do prosvjete, do napretka i do vječne sreće. Tako smo i mi rođeni od kršćanskih roditelja, te smo već od djetinjstva sretna djeca Božja. Blago nama! Budimo Bogu od srca zahvalni, na toj milosti. Alfonzo, kralj Kastilije, pokazivao bi svakom zgodom svoju zahvalnost Bogu, što mu je dao milost svete vjere. On bi često govorio: »Ja neprestano hvalim Bogu ne zato što sam kralj, nego zato što sam kršćanin«. Tako budimo zahvalni i mi, pa danas poput mudraca padnimo ničice pred Isusom u jaslicama i govorimo: »Hvala ti, predobri Isuse, na milosti svete vjere, na tome velikome i nezasluženom daru. Na današnji dan objave tvoje molimo te od srca, prosvijetli istinom svojom i sve one narode, koji još lutaju u tmini poganstva. Neka ih predobije blaga tvoja milost, da i oni budu sretna djeca tvoje svete i spasonosne Crkve. O Isuse, sveti se ime tvoje, dođi kraljevstvo tvoje!

Svijećnica

Obredi (ceremonije)

Danas gledamo u duhu Mariju i Josipa, kako u hramu prikazuju Isusa, gledamo Mariju, kako pobožno prisustvuje obredu očišćenja. Oni pobožno štuju svete obrede, koji su po Božjoj volji uvedeni u Starom Zavjetu. I u Novom Zavjetu ima puno obreda, koje je Crkva uvela, da po njima častimo Boga i da srce svoje k njemu podižemo.

Obredi ili ceremonije jesu znakovi i čini, što ih je Crkva naredila za svečano vršenje službe Božje.

Bog je zapovjedio Mojsiju: »Pokaži narodu obrede i način štovanja Boga, i put kojim treba ići, i djelo koje im treba činiti«. (2. Mojs. 18, 20.). Tako je Mojsije uveo mnoge obrede, i oni su se najsavjesnije obdržavali. I naš je Gospodin Isus poštivao obrede Staroga Zavjeta, a tako i Marija i Josip, kako vidimo iz današnjeg evanđelja. A sam Isus upotrebljava neke obrede čineći čudesa. On je metnuo prste u uši gluhonijemoga, pljunuvši dotakao se je njegova jezika, oči je podigao k nebu govoreći: »Efeta t. j. otvori se« — i tako je progovorio gluhonijemi. Kad je Isus izliječio slijepca od rođenja pljunuo je na zemlju, načinio blato od prašine i njime mu je namazao oči. Kada je Isus na posljednjoj večeri ustanovio presv. Oltarski Sakramenat, uzeo je kruh i vino, dao je hvalu Ocu nebeskom, izgovorio je riječi pretvorbe i pretvorio kruh u svoje presveto tijelo i vino u svoju presvetu krv, a onda je to dao apostolima. Iza toga reče: »To činite na moju uspomenu«. Dakle je Isus htio, da i apostoli na ovaj način prikazuju nekrvnu žrtvu, svetu misu. Sigurno je Isus podučio apostole, kako će podjeljivati i ostale sv. sakramente, što ih je ustanovio. Tako znamo, iz sv. Pisma da su apostoli krstili polijevanjem vodom, da su polaganjem ruku zaređivali svećenike i dijelili Duha Svetoga t. j. sakramenat potvrde, da su bolesnike mazali sv. uljem i nad njima se molili. Prema tomu su apostoli vršili razne obrede, kako ih je podučio sam Spasitelj.

Kao što svaka vjera ima raznih obreda, tako ih pogotovo mora imati i naša sveta prava vjera. Sv. Augustin veli: »U nijednoj vjeroispovijesti,. bila ona prava ili kriva, ne mogu se ljudi udružiti, da nisu uveli određene vanjske znakove ili svete običaje«. Obrede je prema tomu uvela Crkva po volji Božjoj, a zato da njima veličamo i slavimo Boga. Eno ljudi jedan drugom iskazuju štovanje pozdravom, naklonom, ljubljenjem ruku, a to štovanje osobito iskazuju vladarima raznim vanjskim znakovima. Pa zar da mi svoje štovanje i ljubav prema Bogu ne pokazujemo nikakvim znakom? To su ljudi uvijek činili, a kršćani su ove znakove, ove obrede uljepšali i usavršili.

Neka je odlična gospođa govorila uglednom gospodinu, kako bi u Crkvi katoličkoj trebalo ukinuti sve one dosadne, nepotrebne obrede. Onaj je gospodin naumice udario gospođu po ramenu rekavši: »O gospođo, baš vama svašta pada na pamet«. Gospođa se je uvrijedila i ljutito rekla: »Vi, gospodine, kršite najednostavnija pravila uljudnosti. Zar vi ne znate. kako se treba ponašati u društvu«. Gospodin odgovori sa smiješkom: »Gle, gle! Prema vama treba

biti pristojan i držati se pravila uljudnosti, ali kad se radi o Bogu, vi velite, da je takova šta suvišno. Možda ćete odsada drugačije suditi«.

Doista je svakom jasno, da su obredi u bogoštovlju potrebni. Treba vanjskim načinom iskazivati čast Bogu, svomu Gospodaru, svemogućem, najboljem i najsvetijem. Način štovanja ima biti što ljepši, svečaniji, biraniji, kako dolikuje Božjem veličanstvu. Pa to je zapovijed Kristova, koji je rekao: »Kojigod prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima«. (Mat. 10, 32.). Što je Isus kazao, da se Bogu moramo klanjati »u duhu i istini«, to samo potvrđuje ovu istinu, to znači, da naše izvanje štovanje mora biti izlijev nutarnjeg, istinitog štovanja. Samo izvanje štovanje bez nutarnjeg bilo bi pretvaranje, a opet samo nutarnje ne bi bilo dovoljno. Pa i sam je Gospodin u vrtu Getsemani molio klečeći na koljenima. Čovjek sastoji od duše i tijela, pa stoga štuje Boga i s dušom i tijelom. Zato je sv. Augustin rekao, kako je prava potreba duha čovječjega, da svoju nutarnju pobožnost očituje i položajem tijela. Vjera je naša u istinu najdublja nutarnjost, ali ta nutarnjost mora izbiti van kao što izvor izbija van te se razlijeva u potoke.

Sada pogledajmo barem nekoliko obreda i njihovo značenje.

Znakom križa ispovijedamo javno svoju vjeru u presv. Trojstvo i sjećamo se ljubavi propetoga Spasitelja. Klečanjem se ponizujemo pred Božjim veličanstvom. Sklapanjem ruku pri molitvi priznajemo, kako smo po sebi slabi kao čovjek vezanih ruku, pa mi svu svoju nadu stavljamo u ruke Svemogućega. Sklapanjem ruku također velimo, da smo robovi, sluge Božji, koji smo pripravni u svemu vršiti Božju volju. Kada ulazeći u crkvu pokleknemo, onda mi očitujemo svoju vjeru u prisutnost Isusovu u presvetom Oltarskom Sakramentu. Udaranjem u prsa mi kažemo, da smo slabi, jadni grešnici, koji se kajemo i molimo od Boga oproštenje. Vječno svijetlo u crkvi znak je, da u oltaru stanuje Isus, vječni Bog, koji gori od ljubavi prema nama. Tako i naša ljubav prema njemu ne smije nikad utrnuti. Svijeće voštanice gore na oltaru u slavu Isusa, koji će pod sv. misom sići među nas. One nas potiču, da budemo zahvalni Isusu, pravom svijetlu, što nam je donio svijetlo sv. vjere. Plamen svijeća teži u visinu te i nama govori, da težimo za Bogom, za nebom. Svijeće izgaraju na slavu Božju, pa i kršćanin treba biti žrtva ljubavi prema Bogu, on mora biti pripravan za Boga i umrijeti. Svijeće šire oko sebe svijetlo, a i mi moramo oko sebe širiti svijetlo dobrih djela.

G. 1845. u gradu Innsbruck položio je pred ocem Franjom Weninger ispovijest katoličke vjere neki činovnik protestant, sin visokog protestantskog crkvenog dostojanstvenika. Njegovu je obraćenju puno doprinijela ljepota i uzvišenost katoličkih obreda. O kako su lijepi i doista uzvišeni obredi naše sv. vjere, osobito oni sv. mise, sv. krsta i ostalih sakramenata, pa obredi kod blagoslova s presv. Sakramentom, kod procesija i raznih blagoslova i premnogi drugi. Oni podižu naša srca k nebu, bude u nama pobožna čuvstva i potiču nas na razmišljanje o tajnama Božjim. Nastojmo što bolje upoznati značenje svetih obreda, osobito onih kod sv. mise. Prisustvujmo obredima rado i pobožno, neka nam budu na spas duše i na slavu Božju.

Sv. Josip

Veličina sv. Josipa

Bl. Djevica Marija i sv. Josip bili su dva anđela serafa nad škrinjom Novoga Zavjeta, nad Isusom, Sinom Božjim. To su dva najsvetija bića i Bogu najmilija. Kako je Bl. Dj. Marija blagoslovljena među ženama, tako je i sv. Josip blagoslovljen među svim muževima. Ona je prva do Boga, a odmah iza nje dolazi sv. Josip. Velik je i divan svetac sv. Josip. On se je grijao na suncu pravednosti, Isusu, i na blagom svijetlu zvijezde jutarnje, presvete i prečiste Djevice Marije.

Poglėdajmo u čemu sastoji veličina i svetost sv. Josipa.

Kralju Salamonu javi se Bog i reče mu: »Traži od mene što hoćeš, i dat ću ti«. A što je on tražio? Možda slavu, bogatstvo, dug život? Ne! On je iskao mudrost. I sv. Pismo veli: »I svidjela se je riječ ova pred Gospodinom, što je tražio takovu stvar«. A mudrost je u sv. Pismu isto što i pravednost, što i svetost. Ovo jedino i najpotrebitije tražio je i sv. Josip, pa stoga veli za njega evanđelje, da je bio pravedan. O kako su istinite riječi nadahnutoga pjesnika: »Blago čovjeku, koji se Boga boji i zapovijedi njegove veoma želi... pravda njegova ostaje do vijeka!« (Ps. 111, 1—3.).

Pravedni Josip egipatski bio je slika pravednika sv Josipa. Josipa egipatskoga napastovala je žena Putifara i htjela ga je nagovoriti na nečisti grijeh, ali je on odlučno odbio napast rekavši: »Kako bih mogao ovo zlo učiniti i sagriješiti proti Bogu svome!« On nije pristao na grijeh, nego je volio biti nevin bačen u tamnicu i ondje trpjeti. A sveti je Josip puno, puno više mrzio grijeh, pa i samu sjenku grijeha. On je bio svet i u svetosti je neprestano napredovao, za njega krasno pristaju riječi psalma: »Pravednik cvate poput paome, raste poput libanonskog cedra, usađena u domu Gospodnjem, u trijemovima Boga našega«. (Ps. 91, 13.). Josip je bio nevin kao Abel, bio je pun žive vjere i ufanja kao Abraham, krotak kao Mojsije, ustrpljiv i ponizan kao Job, milosrdan kao David, čist kao anđeo. Za njega posebno vrijede riječi Duha Svetoga: »Put pravednika kao svijetlo što počinje sjati, jača i raste do potpunoga dana«. (Prič. 4, 18.). On je po svetosti svojoj postao doista »Kristov ugodni miris«. (2. Kor. 2, 15.).

Svetost Josipa bila je tolika, da ga je Bog izabrao za zaručnika prečistoj Djevici i presvetoj Majci Božjoj. Marija je onaj sjajni bijeli ljiljan presjajnoga Trojstva, ona je prekrasna ruža nebeske slasti, ona je najljepše i najsvetije stvorenje, što ga je stvorila Svemogućnost Božja. I tu divnu Djevicu predao je Bog kao zaručnicu sv. Josipu. Zato veli sv. Franjo Saleški: »O kako je morao biti velik u čistoći onaj, komu je Otac nebeski povjerio djevičanstvo Marijino. Stoga je veliki sv. Josip morao natkriljivati sve svece, dapače iste anđele serafine«.

Svetost Josipa bila je tako velika, da ga je Bog učinio hraniteljem Sina Božjega. To je vrhunac dostojanstva. Josip je bio zamjenik Oca nebeskoga. Isus ga je zvao ocem, a on je Isusa zvao sinom. Crkva pjeva o sv. Josipu: »Bog, Kralj kraljeva, Gospodar vremena, na kojega mig strepi vojska paklena, komu ponizno služi svod nebeski — On je tebi poslušan«.

Isus je jednom rekao apostolima: »Blago očima vašim što gledaju, i ušima vašim što čuju; jer zaista vam kažem, da mnogi proroci i pravednici želješe vidjeti, što vi vidite, i ne vidješe; i čuti, što vi čujete, i ne čuše«. (Mat. 13, 16. s.). Josip je tu blaženu sreću obilno kušao. On, Svijetlo patrijarha, najveći patrijarha postao je baštinik svih obećanja i blagoslova, što ih je Bog dao najvećim pravednicima Starog Zavjeta. Blago njegovim očima, koje su Sina Božjega na zemlji gledale gotovo 30 godina. Blago njegovim rukama, koje su ga nosile i njegovim ušima, koje su slušale njegove slatke riječi. Uz Isusa postajao je Josip njemu sve sličniji. Sv. Alfonzo o tome veli: »Živući Josip sa Isusom vazda je činio korake u svetosti i stekao je toliko zasluga, te moramo reći, da je prestigao sve ostale svece.« Kada je Magdalena perući suzama Isusove noge postala anđelom ljubavi, onda je Josip u neprestanom društvu Isusa i Marije postao pravo čudo svetosti. On je još za života bio sličan nebesnicima, on je bio još sretniji od njih, jer je on već na zemlji gledao licem u lice Boga svoga i srdačno ga uživao. Josip je uz Isusa i Mariju ostavio ovaj svijet sav sretan i blažen, da u slavi nebeskoj bude još sretniji i blaženiji.

Kakvu nauku možemo izvesti iz svega ovoga? Evo ovu: Pravednost, t. j. vršenje volje Božje donosi nam vremenitu i vječnu sreću. Sv. Josip, siromašni radnik bio je sretniji od silnog rimskoga cara, sretniji od kralja Heroda, sretniji od svih velikaša onoga vremena i svih vremena. A sada u vječnosti on je uz presvetu Djevicu najveći sretnik.

Poznati engleski pisac Fridrik Vilijam Faber postao je od protestanta katolik, pa onda redovnik i svećenik. Kad je postao katolik, te primio sv. krizmu i sv. pričest, ćutio je toliku sreću, da je nije mogao izreći, nego je na komadiću papira napisao: »Mir, mir, mir«. Pa zaista pravi mir, trajni mir i sreću ćuti samo onaj, koji ljubi Boga, koji ga u svemu traži. To nam kazuje život sv. Josipa, život svih pravednika, to svakomu kazuje i iskustvo. A je li taj mir sa srećom danas u tvome srcu? Sretan si, ako jest. Ako nije, nastoj da ga što prije zadobiješ u dobroj valjanoj ispovijedi, jer o tome ovisi i vječni mir i vječna sreća.

Rimljanka Flavija Domitila bila je zaručena s Aurelijanom, sinom bogatoga i uglednog rimskog konzula. Ona je pred ogledalom puno vremena posvećivala njegi svoje ljepote. Jednom joj reče sluga kršćanin: »O Domitila, kada bi ti barem isto toliko vremena upotrebila, da svoju dušu ukrasiš za nebeskog zaručnika, o koliku bi sreću onda postigla«. Ove su riječi djelovale na poganku Domitilu, te je upoznala ispraznost i taštinu svijeta pa se je pokrstila i umrla mučeničkom smrću.

Na današnju svetkovinu u ovom ozbiljnom korizmenom vremenu i nama govori sv. Josip: »O katoliče, sjeti se svoje duše, sjeti se vječnosti. Ja sam cijeli svoj život živio samo da ugodim Bogu, to je bila svrha moja na zemlji. Promišljaj danas, koliko ti vremena žrtvuješ za Boga, kako ga upotrebljavaš. Promišljaj ozbiljno, kako se i koliko se brineš za svoju dušu«.

Poslušajmo glas sv. Josipa, ljubimca Isusova i Marijina. Slijedimo ga na putu pravde i svetosti, pa ćemo oćutjeti na zemlji onu sreću, koju je on uživao, pa ćemo s njime uz presvetu Majku Božju postići i onu sreću u nebu, koju on nepomućeno uživa kao nagradu svoje pravednosti.

Navještenje Bl. Dj. Marije

Molitva: Pozdrav anđeoski

Teška je tuga pala na duše kršćanske, kada su u vrijeme svjetskog rata poskidali zvona s naših crkava. Sunce je izlazilo, a nije se čuo slatki glas zvona, koje govori o Djevici, onoj miloj Zori, koja je rodila Sunce pravde, našega Spasitelja. Nije bilo zvona, koje bi čovjeka zvalo, da Bogu posveti novi dan, što mu ga je darovao u svojoj dobroti. Sunce se je opodne dizalo nasred neba, a kršćane nije zvono sjećalo, da srca svoja dignu predobrom Ocu nebeskom, koji nam je dao Sina svoga i premilu njegovu Majku. Dan se je svršavao, i bilo je nekako tužno, jer se nije razlijegao blagi zvuk večernjeg zvona, koje bi nas opomenulo, da se zahvalimo Gospodaru neba i zemlje na primljenim darovima; nije onda zvono tješilo umornog čovjeka mišlju, da su nam Krist i Bogorodica pripravili u nebu blaženi počinak iza večeri našeg života. O kako je sretan i pun radosti bio onaj dan, kada su kršćani iza rata opet dočekali, da im nanovo zazvone zvona i da njihov sveti glas zadrhće molitvom: »Anđeo Gospodnji navijestio Mariji«. Onda je mnogo kršćansko srce proplakalo od ganuća i radosti.

Razmatrajmo danas na čast Bl. Djevice o poznatoj i lijepoj molitvi »Anđeo Gospodnji«.

Koncem 11. stoljeća oduševio je papa Urban II. kršćanske narode u Evropi, da pođu u krstašku vojnu za oslobođenje Kristova groba iz nevjerničkih ruku. U to doba nastao je običaj, da se zvoni naveče i ujutro, i tom bi se zgodom zazivala Bl. Djevica, da pomogne kršćanskoj vojsci. Oko 130 godina iza toga uvelo se je zvonjenje i opodne. Na glas zvona molili bi kršćani triput »Zdravo Marijo«, Istom koncem srednjega vijeka počela se je moliti molitva »Anđeo Gospodnji«, kako se to danas moli po cijelom katoličkom svijetu. Pobožni katolici dodali su u nekim krajevima još i taj običaj, da se naveče iza pozdravljenja još posebno zvoni za pokojne, pa se pozdravljenju još doda jedan »Oče naš« i »Zdravo Marijo« za duše u čistilištu.

Čega nas sjećaju riječi: Anđeo Gospodnji navijestio Mariji. I ona začela po Duhu Svetom? Sjećaju nas onoga, o čemu govori današnje evanđelje. Bog je poslao svoga divnog arkanđela Gabrijela najsvetijem stvorenju, Bl. Dj. Mariji. On javlja njoj i svim ljudima preradosnu vijest, da će se roditi Spasitelj, koga su ljudi željno iščekivali, za kim su čeznuli sveti patrijarke i proroci. Iza druge noći grijeha sinula je prva zraka spasenja na zemlju, na kojoj je ležalo prokletstvo. I Djevicu Mariju odredio je Bog za Majku Spasitelja, svoga vječnoga Sina. Zato anđeo Mariju pozdravlja pozdravom, koji mu je sam Bog stavio u usta: »Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljenja ti među ženama!« Marija je puna milosti, ona je bogata krepostima i darovima Duha Svetoga. Gospodin je s njom, on ju osobito voli, ona je od Boga blagoslovljena, jer je veća i svetija od svih žena. Nju tako svetu i uzvišenu odabrao je Bog za majku svome Sinu.

»Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!« Ovim je riječima prečista Djevica dala privolu, da postane majkom

Spasitelja. U onaj čas stvorio je Duh Sveti u utrobi Djevice čovječju narav te ju sjedinio s drugom Božanskom osobom. Tako je Marija postala Majka Sina Božjega, prava Bogorodica. O Marijo, ti si blagosovljena među ženama, tebe će zvati blaženom svi naraštaji.

»I Riječ tijelom postala i prebivala među nama«. Ovim riječima velimo ono, što molimo u vjerovanju: Začct po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice. Riječ znači Sin Božji. Vječna Riječ, Sin Božji, postade čovjekom. I za njega veli sv. Pavao: »Poništio je sam sebe uzevši bit sluge i postao sličan ljudima i u životu svome nađe se kao čovjek. Ponizio je sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu«. (Filip. 2, 7.). Neizmjerna ljubav Božja obasjala je ovaj svijet, Bog je postao čovjekom, da ljude spasi. Zato dodaje sv. Pavao, da se u ime Isusovo »pokloni svako koljeno«. I doista, kada je Riječ tijelom postala, uzradovalo se je nebo i poklonilo se je Isusu Kristu, Bogu i čovjeku, uzradovala se je zemlja i poklonila se je njemu, a njemu se je morao pokloniti i pakao priznajući ga Bogom. Zato i mi prigibamo koljeno kada molimo: »I Riječ tijelom postala«.

Evo, kako je lijepa molitva, pozdrav anđeoski. Puna je uzvišenih otajstava i prekrasnih misli, zato su ju rado molile sve pobožne duše. Svetome Ignaciju Lojolskom bio je glas zvona na pozdravljenje kao poziv, da se sabere i dušu Bogu uzdigne, te mu se zahvali na velikoj milosti Utjelovljenja. Sv. Alfonzo Liguori prekinuo bi na glas zvona svaki posao i molio bi klečeći pozdravljenje, a kad je postao gluh, naredio je, da ga uvijek upozore, kada zazvoni.

Katkada je Gospa iskazala posebnu milost onima, koji su pobožno molili pozdrav anđeoski.

Neki pobožni mlinar običavao bi na glas pozdravljenja ustaviti mlin, da uzmogne u miru pozdraviti Gospu. Jedne je večeri dvoje djece bralo cvijeće uz mlinski jaz. Jedan od njih, dječarac od 3 godine, pade u vodu, koja ga je naglo ponijela prema mlinu. Onda je baš zazvonilo na pozdrav Gospin, i mlinar je po običaju ustavio mlin. Uto je voda dječaka odvukla pod mlin, gdje bi ga kotači sigurno smrvili, da mlin nije mirovao. Mlinarev je sluga opazio nesreću i spasio dijete. Dijete je bilo mlinarevo. Lijepi običaj mlinarev na glas pozdravljenja izbavio mu je sinčića od sigurne smrti.

Neki opet lugar običavao je na glas pozdravljenja skinuti kapu i molitvom iskazati čast Majci Božjoj. Jedne je večeri obilazio šumu. Ondje je na njega iz zasjede vrebao zvjerokradica i već je digao pušku da ga ubije. U isti čas je zazvonilo večernje zvono, a lugar je pobožno skinuo kapu i molio. Taj prizor potresao je dušom zlikovca, i nije izvršio svoje zločinačke nakane. Gospa je lugaru spasila život radi njegove pobožnosti.

Uzmimo si i mi za običaj, da uvijek pobožno izmolimo pozdravljenje. Time priznajemo svoju vjeru i Gospi iskazujemo svoje štovanje. Time stičemo i oprost od 10 godina, što se daje onima, koji mole pozdravljenje na glas zvona ili poslije, ako ne mogu odmah. Moliti se može stojeći ili klečeći, ali treba moliti sabrano, da dobijemo oprost. Uz to će nas Gospa radi te molitve pratiti posebnim blagoslovom, pa će nam još isprositi i onu veliku milost, što ju u pozdravljenju molimo, a ta je, da postanemo vrijedni Kristovih obećanja i da k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Amen.

Veliki petak

Promatranje muke Isusove

Sveti Franjo Asiški htio je znati, kako bi se najsigurnije spasio. Molio je Boga, da mu to objavi. I čuo je glas: »Otvori misnu knjigu i čitaj!« On posluša, otvori knjigu, i pogled mu pade na riječi: »Muka Gospodina našega Isusa Krista«. Još je dvaputa otvorio i oba je puta imao pred sobom istu stranicu. Od onoga je dana često razmišljao o muci Isusovoj. I mi to činimo često, a osobito danas, kada se u svetoj žalosti zahvalno sjećamo ljubavi Isusove na križu. Lijepo veli sv. Augustin: »Jedna suza nad mukom Kristovom ima veću vrijednost nego li hodočašće u svetu zemlju«. R a z m i š l j a j m o d a n a s p o b o ž n o o m u c i I s u s o v o j prema žalosnom dijelu svete krunice.

Koji se za nas krvlju znojio. Početak muke Isusove jest u vrtu Getsemani. Gle ondje na zemlji prostrta čovjeka, drhće od silne boli govoreći: »Oče, ako hoćeš, odnesi ovaj kalež od mene, ali ne moja volja, nego tvoja neka bude«. (Luk. 22, 42.). Njegovo je lice blijedo, s čela i lica teče mu krvav znoj. Ti, kršćanska dušo, prepoznaješ odmah u tom čovjeku svoga Spasitelja. On to drhće, on se znoji krvlju, jer pred sobom jasno gleda strašnu muku i smrt na križu. On drhće, on se znoji krvlju, jer pred sobom jasno gleda sve jer vidi, kako će mnogi prezreti njegovu ljubav, kako će mnogi uza svu njegovu muku navijeke propasti. Njemu dolazi pred oči proročanstvo Davidovo: »Kakva korist od krvi moje«. (Ps. 29, 10.). Uza sav strah i boli pripravan je Isus podnijeti muku i smrt. On se predaje volji Oca nebeskoga i govori: »Žrtava i darova nećeš, ali si mi tijelo pripravio. Paljenice i žrtve za grijeh nisu ti ugodne. Tada rekoh: evo dolazim, da učinim volju tvoju, Bože«. (Žid. 10, 6. s.).

Koji je za nas bičevan bio. Isus se je predao neprijateljima. Oni ga svezana odvedoše pred veliko vijeće, koje ga osudi na smrt. Cijelu noć su ga udarali i po njemu pljuvali, a onda ga predadoše poganinu Pilatu, da potvrdi njihovu osudu, te Isusa na križ razapne. Pilat je izjavio, da je Isus nevin, ali ga je ipak dao bičevati po rimskom običaju. Bičevanje bila je sramotna i strašna kazna, kojom su kažnjavali robove i velike zločince. Svukli su Isusu odijelo do pasa, pa su mu svezali ruke za kariku niskoga stupa, a onda su ga vojnici nemilosrdno udarali bičevima, koji su pri kraju imali olovne kuglice. Njegovo nježno presveto tijelo postalo je rastrgano, i krv ga je svega oblila. Mnogi su pod bičevima i umrli, ali Isus nije još htio umrijeti, on je htio iz ljubavi prema nama još više trpjeti. On je htio biti bičevan, da zadovolji Bogu za mnoge grijehe, što ih ljudi čine proti šestoj Božjoj zapovijedi. On je podnio kaznu bičevanja kao rob, da nas oslobodi od ropstva grijeha i učini sretnom djecom Božjom.

Koji je za nas trnjem okrunjen bio. Onako izmučena Spasitelja odvukoše vojnici, da mu se rugaju i da ga još više muče. Ogrnuli su ga crvenom vojničkom kabanicom, u ruke su mu metnuli trsku, a na glavu su mu postavili trnovu krunu. Pred njim su poklecali, pljuvali mu u lice i udarali ga po glavi i rugali se njegovoj kraljevskoj časti govoreći: »Zdravo kralju židovski«. Velika je bila bol, kad je trnje prodrlo u presvetu glavu, preveliko je bilo poni-

ženje, što ga je Isus podnio. Ovo su sve skrivili grijesi naše oholosti, ružni i gadni govori i psovke kršćana, kojima oni i sada pljuju u presveto Isusovo lice i pogrđuju njega Kralja vječne slave. O Isuse, oprosti nam. Mi tebe i trnjem krunjena i popljuvana i prezrena priznajemo svojim Kraljem i mi se tebi ponizno klanjamo.

Koji je za nas teški križ nosio. Pilatu je bilo žao Isusa, pa ga je onako izmučena i trnjem okrunjena pokazao narodu, ne bi li mu se narod smilovao. Ali je narod sav bijesan vikao: »Raspni ga, raspni!« Kukavica Pilat popusti bijesu naroda i osudi Isusa na groznu smrt na križu. O Isuse, mi smo zaslužili ovakovu smrt, a ne ti. O preslatki Isuse, nemoj nas osuditi, nego nas spasi! Iza osude navališe na ramena Isusova teški križ, da ga nosi na brdo Kalvariju uz pratnju dvojice razbojnika. Isus, krotko janje, nosi teški teret bez tužbe, on šutke podnosi udarce i psovke. Slijedimo Isusa na križnom putu, nosimo za njim svoj križ ustrpljivo, mi krivci slijedimo njega Nevinoga. Težak je križ, a još su teži grijesi naši, pa Isus pod njihovim teretom pada na zemlju. Kao crv leži u prahu, ali ga ljubav diže i goni, da dovrši djelo spasenja. O Isuse poniženi, mi se tebi klanjamo, mi te molimo, o Bože naš, pridigni nas padom svojim iz naših grijeha, iz naše slabosti, iz zlih navika. O Majko žalosna, koja si pratila Isusa na križnom putu, prati i nas i čuvaj nas, da ponovno ne padnemo i ne uvrijedimo tvog slatkog Sina, našega Spasitelja.

Koji je za nas propet bio. Pod teškim teretom križa uspeo se je Isus na Kalvariju, da se ondje na žrtveniku križa žrtvuje za nas. On se je rodio u ponoći u zabitnoj štalici, da prikrije svoju slavu, a hoće da umre danju na javnom mjestu, da svi vide njegovu sramotu. Surovi mu vojnici strgoše odijelo, i ponovno mu prokrvariše sve rane tijela. Onda ga položiše na križ i pribiše mu ruke i noge. Ono su bile neizrecive boli. Križ podigoše i usadiše u zemlju, i nevini Spasitelj visio je između dva razbojnika. I sve ovo nije bilo dosta njegovim neprijateljima, nego su mu se još i rugali i psovali ga kako je prorekao David: »Svi koji me vide, rugaju mi se, razvaljuju usta i mašu glavom: Uzdao se je u Gospodina, neka ga izbavi, neka ga spasi, kad ga miluje«. (Ps. 21, 8. s.). Silne su Isusove tjelesne i duševne boli. To je jasno iz njegovih riječi: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio«. U najvećim mukama umre Isus za nas. Od grozote je sunce potamnjelo i zemlja se je tresla. Misleći na sve ovo moramo se sa sv. Bernardom diviti Božjoj ljubavi: »O dobri Isuse, kako bih mogao to razumjeti! Mi smo zaslužili smrt, a ti hoćeš za nas platiti; mi smo sagriješili, a ti si pripravan dati zadovoljštinu za nas. O djelo, komu nema slična! O ljubavi bez mjere!«

Sjetimo se pri kraju raznih osoba pod križem. Židovi su se Isusu rugali, vojnici su se bezbrižno kockali, a Marija, Ivan i svete žene stajali su kod križa puni svete žalosti, zahvalnosti i ljubavi. Ne dao Bog, da tko od nas bude kao oni Židovi. Ne dao Bog ni to, da budemo hladni i nehajni kao oni vojnici. Mi ostanimo uvijek vjerni Isusu i njegovom svetom križu, pa od srca govorimo njemu, svojoj Ljubavi: Tebe ljubit Spasitelja, jedina je naše želja. Sveti križu spasa znamen, slava tebi vazda. Amen.«

Uskrs

Uskrsna radost

»Ustao je Gospodin iz groba, aleluja, koji je visio na križu, aleluja!« Ovo su riječi radosti sv. Crkve na današnji veliki blagdan. Na Veliki petak klečali smo kod groba Isusova sa svetom tugom u srcu, a danas stojimo kod istoga groba puni svete radosti. Ne govori nam ovaj grob kao drugi grobovi: tako prolazi slava svijeta, nego je nad njim zasjala slava Kristova i slava svega ljudskoga roda. Zato je blagdan Uskrsa kralj svih blagdana, svetkovina nad svetkovinama, svetkovina najvećega čuda, najvećega slavlja i radosti.

Uskrsnućem Isusovim dovršeno je djelo Spasenja, utvrđena vjera naša i ufanje naše.

Isus je svojim uskrsnućem dovršio djelo Spasenja. Kao što je Mojsije izveo narod izraelski iz egipatskog ropstva kroz pustinju i Crveno more, tako je Isus nas izveo iz ropstva grijeha i prokletstva. On je prošao kroz more muka, umro je za nas na križu. To je bilo na veliki Petak. Ipak veliki Petak bez Uskrsa ne bi imao vrijednosti. Isus je jasno rekao, da će ga razapeti, i da će treći dan uskrsnuti. Da Isus nije uskrsnuo, bio bi samo obični čovjek. Ali je on uskrsnuo i tim je Božanskim djelom izbrisao sve naše dugove i otvorio nam nebo, onu obećanu zemlju sreće i slasti. Na veliku Subotu čuli smo riječi utjehe »da je Isus za nas vječnom Ocu platio Adamov dug i zadužnicu iz stare krivnje izbrisao milostivom krvlju«. Na današnji dan čujemo u predslovlju sv. mise zanosne riječi hvale milosrđu Božjem: »Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da tebi, Gospode, pjevamo hvalu u svako doba, ali osobito na današnji dan, kad je žrtvovano naše vazmeno Janje, Isus Krist; jer on je pravo Janje, koje je uzelo grijehe svijeta. On je našu smrt uništio svojom smrću i svojim uskrsnućem obnovio život naš«.

Radujmo se danas, što smo otkupljeni. Postali smo djeca Božja, Božje nas je milosrđe pomilovalo i oplemenilo. Sa sv. Crkvom pjevamo od srca: »Svetoj Žrtvi uskrsnici dajte slavu, krštenici! Janje ovce oslobodi, Krist naš grešne preporodi«. O Isuse, tebi se klanjamo i tebe slavimo, jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet!

Uskrsnuće Isusovo utvrđuje našu vjeru. Kada je Isus visio na križu, govorili su njegovi neprijatelji, neka sađe s križa, pa će vjerovati, da je Sin Božji. A gle, Isus je učinio puno više. On je umro i ponovno oživio, on je bio mrtav položen u grob, a iz groba je slavan uskrsnuo. Badava su Židovi zapečatili grob i stražom ga čuvali. Isus je silom svoga Božanstva pobijedio smrt i svoje neprijatelje. Mi znamo kao i sv. Pavao: »da Krist uskrsnuvši više ne umire«. (Rim. 6, 9.).

Svetu djevicu Margaritu pitao je u Antiohiji poganski sudac: »Kako ti držiš Bogom čovjeka, koji je kao zločinac među dva razbojnika umro na križu?« »Odakle ti to znadeš?« govorila mu djevica. Sudac je odgovorio: »To sam čitao u vašim knjigama«. Onda mu Margarita mudro odvrati: »Ali je u svetim knjigama pisano i to, da je Isus treći dan uskrsnuo od mrtvih i da je svojom vlastitom snagom uzašao na nebo, gdje sjedi o desnu svoga Oca. Vi samo

vidite poniženje Isusa Krista, a ne vidite njegove slave niti sjaja njegova Božanstva. Mi ne vjerujemo u njega, što je bio raspet i umro, nego jer je iz groba ustao i na nebo uzašao«.

I mi kao ova sveta djevica vjerujemo u Isusa Krista, koji je uskrsnuo i tako dokazao, da je Sin Božji. Budimo zato, katolici, ponosni što smo učenici Isusa Krista, pravoga Boga, vječne Istine, što smo djeca njegove svete katoličke Crkve, čuvarice istine. Budimo u svemu savjesni katolici, pa tako i u dužnosti uskrsnoj. Ako si možda zanemario ispovijed i uskrsnu pričest, pokaži se što prije potpuno čist prečistom Jaganjcu Božjem, koji je zato uskrsnuo sjajan, da i tvoja duša bude sjajna.

Katoliče, neka ne bude tvoja vjera slaba i plašljiva kao u apostola iza smrti Isusove. Oni su se bili zatvorili u kuću radi straha pred Židovima. Ne sakrivaj vjere svoje i kršćanskog osvjedočenja u svojoj kući, nego izađi s njime na javnost. Krist je uskrsnuo, pa se ne boj. Krist je uza te, Bog tvoj, Kralj-pobjeditelj. On nama govori kao i apostolima: »Ne bojte se!« On će biti uz nas, uz našu slabost — ne bojmo se. Slijedimo Krista, koga Crkva naziva »Lučonošom, koji ne zapada — koji vedar zasja rodu ljudskomu, vrativši se iz mrtvih«. Ovoga Lučonošu slijedi i nećeš zalutati.

Uskrsnuće Isusovo utvrđuje u nama naše ufanje. Iza progonstva i muke Isusove slijedila je njegova slava, iza velikog Petka slijedio je Uskrs. Mi možemo reći, da su nevolje na ovoj zemlji kruh naš svagdanji. Nitko im ne može izbjeći, pa niti najveći bogataši. Ljudima bez vjere nevolje su nesnosan drug, strašan teret, što ih teško tišti i tjera u očaj. Nama kršćanima jesu nevolje dar Božji, istina gorak, ali ujedno i sladak. Mi smo uvjereni, da svi križevi vode k sreći, ako ih nosimo kao Isus ustrpljivo i predajući se Božjoj volji. Isus je trpio, pa trpjeti moramo i mi — Isus je iza muke bio proslavljen, pa ćemo biti i mi proslavljeni. Sam je Gospodin svečano pred silnim narodom rekao, da je na nebu pripravljena velika radost i plaća svim onima, koji trpe.

Zašto je Isus uskrsnuo s ranama na slavnom tijelu? Zato da svima pokaže, kako je po ranama došao do slave. Kada nas pritisne križ, nemojmo oči oboriti zemlji i bez nade se predati boli. Dignimo onda oči k nebu, gdje uskrsnuli Spasitelj sjedi u slavi o desnu Oca sa presjajnim ranama na proslavljenom tijelu. Onaj je Isus utjeha naša i nada naša. Sjetimo se riječi sv. Pavla: »Ako smo s Kristom umrli, s njime ćemo i živjeti. Ako podnosimo, s njim ćemo i kraljevati«. (2. Tim. 2, 11. s.).

Pripovijeda sv. Ivan u svom evanđelju, kako je Marija Magdalena plačući stajala kod praznoga groba Isusova. U to dođe sam Gospodin da je utješi. On joj progovori: »Ženo, zašto plačeš?« Marija misleći da je vrtlar reče mu: »Gospodine, ako si ga ti uzeo, kaži mi, gdje si ga metnuo, i ja ću ga uzeti«. Na sve je Marija zaboravila i samo mislila na Isusa. Videći Isus njezinu ljubav kaza joj: »Marijo!« I otvoriše se oči njezine, ona prepoznade Isusa i povika puna ljubavi: »Učitelju moj«. O kako Isus naplaćuje ljubav onih, koji samo njega traže. Tražimo i mi uvijek Isusa, ljubav svoju. Tražimo samo njega, pa ćemo ga i naći. Uskrsnuli Spasitelj tješit će nas za života, on će biti naša utjeha i sreća u vječnosti. O Učitelju naš! »Kada uskrsnemo, daj da začujemo glas tvoj Božanstveni: Hodite svi k meni. Aleluja.«

Uskrsni ponedjeljak

Zvona

Na veliki četvrtak kod »Slava« u sv. misi zazvone sva zvona u znak veselja i zahvalnosti, što je naš Gospodin ustanovio divni Oltarski Sakramenat i žrtvu Novoga Zavjeta. Iza toga zašute zvona, jer sveta Crkva tuguje radi muke i smrti predragoga Spasitelja. Na veliku subotu zazvone opet sva zvona, kada svećenik zapjeva uskrsno »Slava Bogu na visini«. Kako je nekako tužno ona tri dana, kada zvona šute, a kako opet vesele obuzme kršćanska srca, kada zvona radosno zapjevaju: »Uskrsnuo je Gospodin uistinu, aleluja!«

Govorimo danas malo o našim crkvenim zvonima, našim milim zvonima.

Crkvena zvona služe nam za bogoslužje, a osobito da zovu vjerni puk za službu Božju. U prvo doba kršćanstva za progona nije bilo zvona. Onda su kršćani svoje crkvene sastanka javljali jedan drugomu tiho bez posebnoga javnog znaka. Kada je Crkva dobila slobodu, pozivalo se je na službu Božju glasom trube ili udaranjem u daske ili kovinske ploče. U 7. stoljeću stala su se u zapadnoj Evropi uvađati zvona, a na istoku u 9. stoljeću.

Posvećena crkvena zvona brojimo u svete crkvene stvari. Posvećuje ih biskup svečano mazanjem sa sv. uljem ili jednostavno samo škropljenjem sa blagoslovljenom vodom. — Biskup može ovlastiti i običnog svećenika da posveti zvono jednostavnim načinom. Svečanu posvetu obavlja biskup odjeven u bijelo svečano ruho uz pratnju svećenika i klerika. Najprije svi skupa mole sedam pokorničkih psalama. Uto biskup blagoslivlje so i vodu i oboje pomiješa. Tom vodom stane prati zvono, a klerici nastave pranje. Dotle biskup s drugima moli šest psalama, u kojima se daje hvala i slava Bogu. Kada je zvono oprano iznutra i izvana, načini biskup na zvonu s vanjske strane jedan znak križa sa svetim uljem za bolesnike i pri tome moli, da zvono bude posvećeno od Duha Svetoga kao glas, koji će poticati vjernike na pobožnost i odvraćati od polja sve škodljivo, buru i nevrijeme. Iza toga se moli psalam 28, u kojem prorok govori o moći glasa Božjega. Sada biskup načini uljem za bolesnike na zvonu sedam znakova križa i to izvana, a iznutra načini četiri znaka križa sa svetom krizmom. Pri tome činu daje zvonu ime kojega sveca, da bude pod njegovom zaštitom. Kada je to gotovo, onda se žeravica pospe tamjanom i mirhom te metne pod zvono da se okadi. Međutim đakon pjeva evanđelje po Luki glava 10., u kojem se pripovijeda, kako je Isus bio gost, kod Marte i Marije. Pri koncu poškropi još biskup zvono blagoslovljenom vodom i tako je obavljena posveta zvona.

Koja je svrha zvona? Možemo ju označiti po ovim starim stihovima: »Hvalim Boga pravoga, zovem puk, sakupljam kler — oplakujem mrtvoga — oblake gonim — svečanosti uzveličavam«. Prema tomu nas glas zvona sjeća Boga, njegova veličanstva i dobrote, zove nas da ga i mi slavimo i glasom svojim i djelima. Zvona dnevno javljaju kršćanima, kada se u crkvi prikazuje najsvetija žrtva sv. mise, kada Sin Božji silazi među nas. Svakoga dana u zoru bude nas zvona, da molitvom posvetimo Bogu darovani dan i da anđeoskim

pozdravom pozdravimo nebesku Majku: Zdravo Marijo, milosti puna! Toga nas sjećaju zvona i u pola dana i naveče. Naveče nam posebno govore: Sjeti se, čovječe, dobrote Oca nebeskoga, padni na koljena i u večernjoj mu molitvi zahvali na svim darovima. U nedjelje i blagdane razliježe se mili glas zvona na sve strane, da uzveliča dan Gospodnji, da nas pozove u hram njegov, gdje ćemo se svi skupa pokloniti Bogu, svome vrhovnom Gospodaru. Kada se sprema oluja ili tuča, mi se na poziv zvona obraćamo svemogućoj dobroti Oca nebeskoga, da odvrati od nas nevolju. Kada je tko od kršćana ostavio ovaj svijet, opet nam zvono govori, ozbiljno govori o prolaznosti svijeta, o smrti, o vječnosti.

Šta nam govore uskrsna zvona? Na Uskrs kao da zvona ljepše zvone, kao da jasnije govore, kao da njihov glas dublje prodire u srca kršćanska.

Uskrsna zvona radosno pozdravljaju svu zemlju: Gospodin je uskrsnuo uistinu, aleluja! Veselite se kršćani! Dođite, poklonimo se, veličajmo Boga, Spasitelja našega. Nije on među mrtvima, on je uskrsnuo, on je Život, on vlada po sve vijeke kao svemogući, neumrli Kralj. »Dan je sad veselja, dan je Spasitelja. Hvalu svi mu dajmo, radosno pjevajmo. Aleluja!«

Uskrsna zvona pozivaju i nas da uskrsnemo: Gospodin je uskrsnuo, zato uskrsnite i vi, kršćani. Neće vam koristiti uskrsnuće Isusovo i njegova pobjeda, ako i vi s njim ne uskrsnete. Ustanite iz svoga mrtvila, otresite se mlakosti, uskrsnite na nov život. Budite ponosni, što ste učenici proslavljenoga Krista, što vas je on pozvao pod svoju zastavu. Za njega živite, za njega se borite, za njega i umrite.

Uskrsna zvona raznose pjesmu uskrsne utjehe i nade: Dignite glave svoje svi, koji uzdišete pod teretom dužnosti, pod navalom napasti, pod križem boli! Dignite glave svoje i pogledajte na uskrsnuloga Spasitelja. On je nepobjedivi Bog, on je naša snaga, on nam govori: »Zašto ste plašljivi, malovjerni?« Ne bojte se! Ako je teško ići putem njegovih zapovijedi, Isus će nas na tome putu pratiti, i bit će nam jaram njegov sladak i breme lahko. Ne plašite se napasti, jer nijedna napast ne može biti tako velika, da ju ne bismo mogli svladati u Njemu, koji je pobijedio silu paklenu. Nemojte kao slabići padati pod Križem nevolja, jer je Isus s onima, koji nose križ. Nijedna nevolja, ni jedna bol neće nam biti preteška, jer je Isus putem križa unišao u slavu svoju. »Ako s njime trpimo, s njim ćemo se i proslaviti«. (Rim. 8, 17.). Svaka bol, svaka suza bit će nam obilno naplaćena u nebeskoj slavi Kristovoj. Kao što je Krist uskrsnuo, tako ćemo i mi jednom uskrsnuti iz groba i s njime kraljevati. Gore srca, aleluja!

Još nam uskrsna zvona opetuju riječi uskrsnuloga Spasitelja: Mir vama! Na Uskrs treba da smo u miru s Bogom, a isto tako u miru i ljubavi sa svojim bližnjim. Nije ti sretan Uskrs, ako nema mira u duši tvojoj. Idi pa se pomiri s bližnjim, da ti bude Uskrs sretan i da budeš dostojan učenik Isusa, Boga ljubavi.

Glavna opomena uskrsnoga zvona, glavna želja Crkve na Uskrs jest, da s Kristom i mi uskrsnemo. Mladić iz Naima ustao je od mrtvih, a tako i Lazar, ali su opet umrli. Takovo ne smije biti uskrsnuće naše duše. Krist je uskrsnuo u istinu i potpuno, da više ne umre. Uskrsnimo i mi, da više ne umremo, nego da živimo u Kristu Gospodinu. Amen.

Spasovo

Pomisao na nebo olakšava teškoće života

Danas je pred nama otvoreno nebo, kamo je unišao Spasitelj iza mukotrpnoga života. On nam pokazuje ljepotu neba i govori: Gledajte, ovo je nagrada za vaš trud na zemlji. I ovaj pogled na nebo tješio je i jačao apostole u napornom radu, hrabrio je mučenike, davao ustrajnost ispovjedaocima, tješio je djevice u njihovoj osamljenosti. Ovaj pogled jest i naša utjeha i naša jakost.

Sveti Augustin je rekao: »Svaki posao postaje laganim, kada mislimo na njegovu nagradu, i nada u nagradu ublažuje trud«. O toj velikoj istini razmišljajmo danas gledajući Isusa u sjaju i slavi nebeskoj.

Sv. Pavao nabraja u 2. poslanici Korinčanima (11, 23. s.), da je u svome teškome radu za spas duša bio šiban i kamenovan, da je doživio brodolom, da je podnosio nespavanje, glad, žeđu i golotinju. A mi znamo, da je trpio u tamnicama i da je umro kao mučenik. Što ga je potaklo na to? Svakako ljubav i pouzdanje u nebesku nagradu, pa je on i pisao: »Pouzdana je riječ: ako smo s njime (s Isusom) umrli, s njime ćemo i živjeti. Ako podnosimo, s njime ćemo i kraljevati«. (2. Tim. 2, 11. s.).

Djela apostolska kažu, da su poglavari židovski dozvali apostole te ih bičevali, a »oni otiđoše ispred vijeća radujući se, što su bili smatrani dostojnima, da trpe sramotu za ime Isusovo« (Dj. ap. 5, 40. s.). Znali su oni, da im je Isus rekao: »Blaženi, koji su progonjeni radi pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući radi mene. Veselite se i klikujte, jer je plaća vaša velika na nebesima«. (Mat. 5, 10. s.). Pomisao na nebo pratila je apostole kroz cijeli život i ona im je zaslađivala sav trud, muku, pa i samu smrt.

Pitajmo dalje mučenike, što je njih potaklo, da su više voljeli muku i smrt za Isusa nego li ugodan život bez njega. Na to je mučenike poticalo obećanje Gospodinovo: »Tko izgubi život svoj radi mene, naći će ga«. (Mat. 10, 39.). I oni su doista dobili život novi, život bolji i na njima se je ispunila riječ psalmiste: »Ja vam rekoh: vi ste bogovi i sinovi Višnjega«. (Ps. 81, 6.). Postali su slični Bogu u sjedinjenju s njime.

Sveti Adrijan bio je vojnik za cara Dioklecijana. On je kao poganin prisustvovao mučenju kršćana, koji su radosno podnosili muke. Kada su ih pitali, kako mogu biti u mukama veseli, odgovori jedan od njih: »Radi slave, koju nam je obećao Gospodin«. Adrijan se je zamislio u taj odgovor i to ga je sklonulo, da je postao kršćanin i da je kao i drugi milijuni mučenika dao radosno život misleći na slavu u nebu.

Zašto su drugi sveci, koje zovemo ispovjedaoci, ostavljali svijet i njegove udobnosti ili su u svijetu živjeli kao pokornici, zašto su bdjeli, postili, tijelo svoje bičevali, zašto su se žrtvovali njegujući sirote i bolesnike. I oni su sve to činili radi nebeske nagrade. Zato je sv. Bazilije opominjao: »Neka tvoje srce uvijek misli na nebeska obećanja, da te ona potaknu, te ideš putem kreposti«. Sveci su se posve žrtvovali za Boga i bližnjega, jer su znali, da je Isus

rekao: »Pravednici će sjati kao sunce u kraljevstvu Oca svoga«. (Mat. 13, 43.).

Radi iste nebeske nagrade ostavljale su i svete djevice sve mile i drage, odbijale su i najsjajnije ponude ženidbene, da živu za Krista odričući se svake tjelesne slasti. Ovakove žrtve ne shvaćaju danas moderni ljudi, ali ju shvaćamo mi pravi kršćani. Gospodin je svečano izjavio: »Blaženi, koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti«. (Mat. 5, 8.). Ovo veliko obećanje provelo je svete djevice netaknute i čiste kroz ovaj svijet i dovelo ih u vječnu slavu. Za njih veli sv. Ivan u knjizi Otkrivenja: »I pjevali su pjesmu novu pred prijestoljem — ovo su oni, koji se ne okaljaše sa ženama, jer su djevice; oni idu za Janjetom, kudgod ono pođe. Oni su kupljeni od ljudi prvenci Bogu i Janjetu«. (Otkr. 14, 3. s.).

Evo kako je divna, uzvišena i korisna pomisao na nebo. Nebo s Bogom, najvećom dobrotom i ljepotom bit će naša nagrada, bit će nam vječna domovina.

Danas premnogi ljudi ne misle na nebo, zato im i jest život crn, pun nezadovoljstva, pa i onda, ako živu u izobilju. Oni živu kao da nema drugog života, briga za opstanak zaokupila je sve njihove misli i težnje, oni upravo ginu za tjelesnim uživanjem. Oni računaju samo sa zemljom, pa ako su nesretni, onda su strostruko nesretni, jer nemaju nade, nemaju utjehe. Ovakov život bez misli na nebo zaista je prazan i nedostojan najodličnijega stvora na zemlji.

Mi kršćani smatramo zemlju samo kao pripravom za drugi život poslije ovoga smrtnoga. Mi vjerujemo u besmrtnost duše, mi smo po njoj besmrtnici, pa nama nije srcća na zemlji glavna svrha, nego je naša glavna svrha sam Bog. Mi nastojimo ovdje oplemeniti svoj duh, da postanemo što sličniji Bogu i da se s njime u nebu sjedinimo u potpunoj sreći. Ova sreća bit će naša nagrada za naš rad i patnju na zemlji i stoga nam nije niti jedna poteškoća teška. Tako je govorio neki sveti čovjek: »O sretna pokoro, koja rađaš toliku slavu«. Prema tomu ćemo i mi govoriti jednom u vječnosti: O sretni napori zemaljskoga života, koji mi rodiše blaženi mir — o sretne li bijede, koja mi je rodila vječno obilje — o sretne bolesti, što mi donese neizmjernu utjehu — o blažen onaj mukotrpni život u dolini suza, kojim sam zaslužio domovinu savršene radosti u Bogu.

Kada čovjek ovako promatra život sa višeg stanovišta, sa stanovišta vječnosti, kada se u svemu uvijek obazire na nebo, onda mu život nije prazan, nego mu je pun smisla i dostojan razumnoga čovjeka, stvora Božjega. Zato je pravom katoliku život uvijek drag, on rado živi i onda, kada ga snađu najteže nevolje. Njemu je život važna zadaća, kojom vrši volju svoga vrhovnog Gospodara i stvoritelja. Njemu je život najveća dragocjenost, koja će mu pribaviti samoga Boga i u njemu vječnu sreću.

Ovo razmatranje završimo lijepom molitvom današnje svete mise:

»Svemogući Bože, mi vjerujemo, da je Jedinorođeni tvoj, Otkupitelj naš, na današnji dan uzašao na nebesa, pa nam podaj, molimo te, da i sami duhom na nebesima obitavamo. Amen.«

Duhovi

Katolička Crkva jest sveta

Moleći vjerovanje mi ispovijedamo jednu veliku istinu: Vjerujem u svetu Crkvu katoličku. Početak ove svete Crkve slavimo upravo na današnji dan, kada su apostoli puni Duha Svetoga propovijedali Kristovu nauku i kada se je na njihovu riječ pokrstilo 3000 ljudi. Od ovoga sitnog gorušićnog zrna izrasla je velika katolička Crkva, koja obuhvaća cijeli svijet, i svatko može po njezinim rodovima upoznati, da je ona prava Kristova Crkva, jer je sveta.

1. Crkva je katolička sveta, jer je njezin utemeljitelj svet i jer njezinu svetu nauku čuva Duh Sveti čistu i nepokvarenu. Sv. Pavao veli, da je Krist osnovao svetu Crkvu: »Krist je ljubio Crkvu i sebe samoga predao za nju, da ju posveti, očistivši ju kupelju vodenom i riječi, da on prikaže sebi slavnu Crkvu, koja nema ljage ni nabora, ili što je slično, da bude sveta i neokaljana«. (Ef. 5, 26. s.). Crkva katolička jest ono kraljevstvo Mesijino, o komu govore proroci, da će u njemu »procvjetati pravda i obilje mira«. (Ps. 71, 7.), da će u njemu biti »narod svet«. (Iz. 62, 12.). Crkva je katolička sveta, jer je nju osnovao Krist, koji je svet, koji je najsvetiji, koji je sama svetost, jer je Bog. Ova se svetost odrazuje na njegovoj Crkvi, pa ju zato sv. Pavao naziva tijelom Kristovim, zaručnicom Kristovom. Ovoj je Crkvi predao Krist svoju nauku, koja može svakoga posvetiti, koja je put do savršenosti. Kao što zvijezde na nebu našu dušu dižu k Bogu, o kojemu svjedoče, tako nas nauka Crkve diže u svete visine do samoga Boga. Sveta nauka Crkve može postići ono, što je rekao Krist: »Tako neka svijetli svjetlost vaša pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima«. (Mat. 5, 16.). »Budite dakle savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski«. (Mat. 5, 48.). Kristova nauka o ljubavi prema Bogu i bližnjemu, njegova nauka o pravdi, o osam blaženstva — može svakog čovjeka dovesti do svetosti, do potpune savršenosti.

Ovu nauku Kristovu čuva u Crkvi Duh Sveti. Isus je rekao: »I ja ću moliti Oca, i dat će vam drugog tješitelja, da ostane s vama do vijeka, Duha istine«. (Iv. 14, 16.). »A kad on dođe, Duh istine, uputit će vas u svu istinu«. (Iv. 16, 13.). I došao je Duh Sveti i ostao je s Crkvom. On ju vodi, da ne pogriješi, pa stoga ne može nitko dokazati, da je sveta Crkva katolička ikad pogriješila u naučavanju Božje istine. Sveta istina Kristova ostala je i ostat će čista u Crkvi katoličkoj pod vodstvom Duha Svetoga.

2. Crkva katolička jest sveta, jer vjerno čuva i dijeli sredstva milosti. U sedam svetih sakramenata daje nam Crkva u svim važnijim časovima života nebrojene milosti. Po sv. krstu, izvoru preporođenja, izlijeva se na čovjeka milost Duha Svetoga, i mi postajemo djeca Božja. Ako smo poslije pali u grijeh, opet nas Duh Sveti pridiže i čisti, jer je Isus rekao apostolima: »Primite Duha Svetoga! Kojim oprostite grijehe, bit će im oprošteni«. (Iv. 20, 22.). Od Magdalene grešnice postaju svetice, od razbojnika postaju sveci. A gdje su svi oni drugi sakramenti, koji nas vode do svetosti. Kako je osobito divan presv. Oltarski Sakramenat, koji nas sjedinjuje s našim Bogom presvetim i svemogućem, te i mi postajemo sveti i jaki u svetosti. Osim sakramenata posjeduje Crkva i druga sredstva

milosti, ona dnevno na nebrojenim mjestima prikazuje presvetu žrtvu mise, koja u sebi ima moć i svetost Isusove žrtve na križu. Crkva katolička je upravo neiscrpiva riznica bogatstva milosti i svetosti.

3. Crkva katolička jest sveta, jer je u njoj bilo uvijek svetaca, pa i u naše doba. Isus je kazao, da se svako dobro stablo pozna po rodu. Crkva donosi obilno plemenite rodove svetaca. Sv. Pismo pripovijeda, kako su apostoli okrijepljeni Duhom Svetim »otišli veseli ispred vijeća radujući se, što su bili smatrani dostojni, da trpe sramotu za ime Isusovo«. (Dj. ap. 5, 41.). Ista milost Duha Sv. jačala je milijone mučenika, da trpe i umru za Kristovu nauku. Ista milost potakla je nebrojene kršćane, da su se odrekli svega, te su u siromaštvu i čistoći služili Bogu i bližnjemu. Crkva katolička može s ponosom pokazati na sjajne čete svetaca iz svih vremena i zemalja, iz svih staleža i iz svake dobe. I u našim vremenima ima svetaca. Tko ne pozna svetoga Ivana Boska oca sirotinje, koji je za života činio čudesa? Tko nije čuo za Ivana Vianneya, onoga velikog pokornika i čudotvorca. Gotovo svaki katolik posebno štuje sv. Tereziju od Maloga Isusa, poniznu, strpljivu, čistu redovnicu, koja danas prema obećanju s neba sipa ruže čudesa i drugih milosti. G. 1929. započeo je u Rimu proces, da se proglasi blaženim 41 ispovjedalac (nemučenik) i veliki broj mučenika, a sve iz našeg 20. vijeka. I kod nas Hrvata bilo je u posljednje doba ljudi na glasu svetosti. Eno dva biskupa Josip Stadler i Josip Lang, kanonik Matija Stepinac, redovnik isusovac Franjo Beller, đak Petar Barbarić. A nisu to jedini. Iz svega se ovoga vidi, da je Crkva katolička krasan vrt, u kojem neprestano niču i rastu divni cvjetovi svetaca, a crkve od nje odijeljene jesu kao pustinja, gdje je zamrla svaka svetost.

4. Crkva katolička jest sveta i radi svoje dobrotvornosti. Ona u svojim zavodima njeguje siromahe, starce, zapuštene, bijedne, ona podučava u misijama divlje narode i vodi ih Kristu i prosvjeti. Ona u svojim bolnicama iskazuje materinsku ljubav bolesnicima, ona rađa milosrdne samarjanine, koji žrtvuju svoj život za gubavce, od kojih ljudi inače bježe. Za vrijeme francuske revolucije dvorio je milosrdni brat u bolnici vojnika s crnim ospicama. Kad mu je netko rekao: »Ja ne bih toga činio za 100 hiljada franaka«, onda redovnik poljubivši križ odgovori: »Ne bih ni ja, ali ja to činim za Isusa Krista«. Takovim svetim požrtvovnim junacima upravo obiluje naša sveta Crkva.

Crkva je sveta, ali će biti u njoj uz pšenicu i kukolja, kako je rekao Spasitelj. To ništa ne smeta svetosti Crkve, jer ona svojom naukom i sredstvima milosti i primjerom svetaca može svakoga dovesti do svetosti. Tko u svetoj Crkvi ne postigne spasenja, sam si je kriv, jer se nije htio odazvati pozivu i nije htio sudjelovati s milošću Duha Svetoga. Otresimo se nehaja, upotrebljavajmo sredstva milosti i posvećenja, koje nam nudi Duh Sveti, da postanemo sveti članovi svete Crkve. Molimo danas od srca Duha Svetoga: »Daj pošteno življenje, daj duševno spasenje, daj vjekovit svima raj. Amen.«

Duhovski ponedjeljak

Sveto Pismo

Kod svake svete mise čita se poslanica i evanđelje. To su dijelovi sv. Pisma. Poslanica se uzima iz Novoga ili Staroga Zavjeta, a evanđelje iz Novog Zavjeta. Osim toga imamo u svakoj sv. misi u raznim dijelovima i raznih izreka sv. Pisma. Crkva drži sv. Pismo osobitim djelom Duha Svetoga, pa zato njegove svete riječi upotrebljava u najsvetijem činu, u presvetoj žrtvi mise. Radi svega ovoga bit će zgodno, da na dan Duhova govorimo o sv. Pismu u čast Duhu Svetome.

Što je sv. Pismo. Sv. Pismo jesu knjige, koje su napisali ljudi prosvijetljeni i nadahnuti od Duha Svetoga, koje Crkva drži kao riječ Božju. Zato ove knjige imaju časno ime: Sveto Pismo. Ono se dijeli u knjige Starog i Novog Zavjeta. Stari Zavjet govori o Bogu, o stvorenju svijeta, o stvorenju i padu prvih ljudi i zloćama, u koje je zapao rod ljudski. Govori dalje, kako je Bog kaznio prvi grijeh i kako je kažnjavao i druge grijehe. Pripovijeda nam o izabranom narodu, o Božjoj dobroti i milosrđu, o obećanom Spasitelju. Osim toga je Stari Zavjet nenatkriljiva knjiga mudrosti, koja je puna prekrasnih poduka o kreposnom životu. Novi Zavjet govori nam o rođenju Spasitelja, o njegovom životu i djelima, o njegovoj uzvišenoj i Božanskoj nauci, pa dalje o postanku Kristove Crkve i njezinom proširenju. Oba Zavjeta dijele se na knjige povjesne, poučne i proročke. Sv. Pismo zove se i biblija, što prema grčkom jeziku znači knjiga, jer je ono najčasnija knjiga, upravo »knjiga nad knjigama«.

Veoma je važno kod sv. Pisma, da je napisano po nadahnuću Duha Svetoga. Dakle ono nije samo djelo ljudsko, nego je u glavnom Božje djelo. Pisci svetih knjiga bili su ljudi ugledni, većinom sveci, bili su pametni, iskreni, dobre volje, koji su htjeli i mogli pisati istinu, pa bi već po tome njihove knjige imale dostatnu vrijednost, ali su po Duhu Svetom dobile potpunu vrijednost i vjerodostojnost. Pisci sv. knjiga pisali su ono, što im je udahnuo Duh Sveti, a on ih je i prosvijetlio, te su pisali bez pogreške i zablude. Zato mi i velimo za sv. Pismo, da je riječ Božja. To su držali i Židovi u Starom Zavjetu, a to je potvrdio i sam Krist, koji se je često pozivao na riječi Staroga Zavjeta, da dokaže svoje tvrdnje. Kad je govorio o uskrsnuću mrtvih pozivlje se na riječi iz 2. knjige Mojsijeve (3, 6.): »Ja sam Bog Abrahamov i Bog Izakov i Bog Jakobov«. Dokazujući da je Sin Božji, navađa riječi proroka Davida u psalmu 9. »Reče Gospodin Gospodinu momu: sjedi meni s desne strane«. Kada je Isus govorio Židovima da je Bog, reče im: »Vi istražujete Pisma, jer mislite, da imate u njima život vječni, i ona svjedoče za mene«. (Iv. 5, 39.). I pisci evanđelja često se pozivaju na sv. Pismo Staroga Zavjeta ovim riječima: »Da se ispuni što je kazano po prorocima«. Slično su govorili apostoli htijući Židove uvjeriti, da je Krist obećani Spasitelj i Sin Božji.

Treba spomenuti, kako su i sami pisci sv. Pisma bili uvjereni, da pišu po Božjem nadahnuću. Tako veli Mojsije: »I reče mi Gospodin: Napiši ove riječi, po kojima sam utvrdio zavjet i s tobom i sa Izraelom«. (2. Mojs. 34, 27.). Proroci su držali, da po njima Bog govori narodu. Izaija odmah u početku svoje knjige veli: »Čujte

nebesa i poslušaj zemljo, jer Gospodin govori«. I sv. Ivan tvrdi, da je knjigu Otkrivenja napisao po zapovijedi samoga Boga: »Bijah u duhu u dan Gospodnji, i čuo sam za sobom glas jaki, kao zvuk trublje, koji je govorio: što vidiš napiši u knjigu«. (Otkr. 2. 10.).

Sv. Petar drži sv. Pismo nadahnutim, pa veli: »Jer nikad nije bilo proroštvo javljeno po volji čovječjoj, nego su nadahnuti Duhom Svetim govorili sveti Božji ljudi«. (2. Petr. 1, 21.). Tako misli i sv. Pavao pišući Timoteju: »Sve je Pismo Bogom nadahnuto«. (2. Tim. 3, 16.).

Ova vjera sv. Petra i Pavla bila je vjera sv. Crkve od početka pa do danas. Već su u početku kršćanstva apostolski oci u svojim spisima navadali riječi sv. Pisma sa posebnim štovanjem. Sv. Justin, apologeta u 2. stoljeću spominje, da su se u njegovo doba kod službe Božje čitala evanđelja s jednakim poštovanjem kao i proročke knjige. On također tvrdi, da njemu po apostolima govori »Božja istina i nebeska mudrost«. U isto vrijeme pisao je sv. Irenej: »Sv. Pismo je doista savršeno, jer je kazivano od Riječi Božje i Duha njegova«. Kako je Crkva cijenila i štovala svete knjige, to je ona i brižno pazila, da se svete riječi onako sačuvaju, kako su bile u početku. Prema tomu je sv. Pismo siguran i vjerodostojan izvor istine i Božje objave.

Kršćani su oduvijek sv. Pismu iskazivali osobitu čast. Za vrijeme krvavih progona mnogi su od njih za sv. Pismo i život dali, jer nisu dopustili, da ga pogani obesčaste ili unište. Nekada su vitezovi kod čitanja evanđelja držali ruku na dršku mača ili su držali goli mač u ruci. Kada se kršćani svečano zaklinju, drže ruku na evanđelju govoreći: »Tako me Bog pomogao i ovo sveto Božje evanđelje«. I danas vjernici pod sv. misom ustaju u znak počitanja, kada se čita evanđelje, a svećenik prije čitanja evanđelja prignut moli, da mu Bog očisti usta i srce, te uzmogne dostojno navijestiti svete riječi.

Sv. Pismo jest knjiga izvanredne ljepote i po sadržaju i po načinu izražavanja. Misli su mu izrečene lijepo, zanimivo, pjesnički. Kako je veličanstveno opisano stvorenje svijeta. Ljudi su se učeni divili psalmima Davidovim, koji su onako jednostavni, ali puni uzvišenosti i miline. Oni su nenatkriljive, upravo Božanske pjesme. Priče Salamonove i druge njegove knjige jesu pune mudrosti i pjesničkog poleta. Knjiga Jobova je pravi dragulj u književnosti. A što da se istom rekne o evanđeljima! U njima je nauka Sina Božjega, ona su izvor Božanske mudrosti. Kako su divne priče Isusove! Nema ljepše priče od one o milosrdnom Samarjaninu i o izgubljenom sinu. Nijedna knjiga nije toliko djelovala na ljude kao sv. Pismo. Ono je nadahnulo najveće pisce, pjesnike, mudrace, slikare, kipare, ono je svojom naukom preobrazilo i oplemenilo čovječanstvo: ono je prava knjiga života. Sv. Augustin pravo veli, da je sv. Pismo »svijetlo, što ga je Bog za nas postavio usred tmina; najmudrija knjiga, u kojoj svaki list pripovijeda o moći i milosrđu Božjem; pismo, što nam ga je Bog poslao iz nebeske domovine.«

Primajmo uvijek riječi sv. Pisma s počitanjem kao riječi Božje, primajmo ih s dobrom voljom, da nas njegova nauka oplemeni i dovede k Bogu. Duše Sveti, udijeli nam tu milost!

Presveto Trojstvo

Sakramenat sv. Krsta

Sveti krst jest prvi i najpotrebitiji sakramenat, bez kojega nema spasenja. Zato Isus u današnjem evanđelju zapovijeda apostolima: »Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«. U evanđelju sv. Marka još je jasnije izrečena potreba sv. krsta. Kod njega čitamo ove preznamenite riječi Isusove: »Koji uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se; a koji ne uzvjeruje, osudit će se«. (Mark. 16, 16.). Stoga možemo odmah na početku istaknuti, kako je ludo čekati s krštenjem djeteta, dok majka ozdravi. Treba dijete što prije krstiti. Tako rade pravi i uvjereni katolici.

Razmatrajmo danas na čast presv. Trojstva o vrstama sv. krsta i njegovim milostima.

Prva i najobičnija vrst krštenja jest vodom. Ono se obavlja uronjavanjem ili polijevanjem. Prvo je u običaju u istočnoj, a drugo u zapadnoj Crkvi. Krštenje polijevanjem bilo je u početku kršćanstva rjeđe, ali ga nalazimo već u prvim stoljećima. U prastaroj crkvi sv. Lovre u Rimu ima na zidu slika, kako sv. Lovro krsti polijevanjem sv. Romana. Bolesnike su obično tako i krstili, pa sv. Ciprijan izričito tvrdi, da je krštenje polijevanjem na bolesničkoj postelji isto tako valjano kao i krštenje uronjavanjem. Krštenje polijevanjem kao zgodnije poprimila je zapadna Crkva.

Sv. krst redovito podjeljuje biskup ili župnik, a njihovim dopuštenjem drugi koji svećenik ili đakon. U slučaju potrebe, kada nema svećenika, smije, dapače i mora, krstiti svaki čovjek, pa makar i ne bio kršćanin, samo ako ima volju činiti ono, što Crkva hoće. A kako se krsti? Evo ovako. Krštenika treba polijevati po glavi vodom, blagoslovljenom ili običnom, ako nema blagoslovljene. Polijeva se triput u obliku križa i kod polijevanja govore se riječi: »Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«. Ista osoba i polijeva i govori riječi krštenja, a riječi govori kod samoga polijevanja, a ne prije ili poslije. Ovo nam treba dobro zapamtiti, jer se može svakome dogoditi, da moradne u potrebi krstiti. Tako je neki dobri kršćanski mladić krstio u bolnici dijete, koje bi bez njega umrlo bez krštenja. Majka je iza poroda bila na smrt slaba, a tako i dijete. Svi su se brinuli da spase majku, a na dijete su zaboravili. Onaj je mladić upozorio, da zovu svećenika radi krštenja. Nitko nije mario za njegove riječi. Mladić je htio sam poći po svećenika, ali je opazio, da bi bilo prekasno, pa je uzeo vode i krstio dijete, koje je odmah iza toga i umrlo. Spasio je dijete, a sebi je stekao veliku zaslugu pred Bogom.

Osim krsta vodom ima i krst želje i krst krvi. Krstom želje kršten je onaj, koji iskreno želi biti kršten, a ta mu se želja ne može ispuniti. Dakako da takovu želju mora pratiti savršena ljubav i savršeno kajanje. Takovim krstom želje bio je kršten car Valentinijan II., koji je g. 392. pošao u Milan svetom biskupu Ambroziju, da ga krsti, ali je putem bio ubijen. Kršćani su bili žalosni, što je car umro prije krštenja, ali je sv. Ambrozije rekao: »Njegova ga je želja očistila, kao što mučenika očisti njegova krv«. Krstom krvi bila je krštena sv. Emerencijana. Ona se je pripravljala na sv. krst. Jednom se je mo-

lila na grobu mučenice sv. Agneze i ondje su ju pogani kamenovali. Krstom krvi kršteni su svi oni, koji su za Isusa prolili svoju krv, a to je prema riječima samoga Isusa: »Tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga«. (Mat. 10, 39.).

Sada se sjetimo milosti sv. krsta. Ona je velika, upravo neizmjerna. U »Pjesmi nad Pjesmama« govori zaručnik zaručnici: »Sva si lijepa, prijateljice moja, i ljage nema u tebi«. Ovako i Duh Sveti govori duši krštenika, jer je po sv. krstu s nje izbrisana ljaga istočnoga grijeha, a i svakog drugog grijeha, ako je krštenik odrasli čovjek. I u tu lijepu, čistu dušu ulazi presv. Trojstvo sa svim svojim sjajem i milostima, i čovjek postaje sličan Bogu, postaje dijete Božje sa svim pravima na vječnu baštinu. Zato piše sv. Pavao: »Bog nas spasi ne za djela pravde, koja učinismo, nego po svom milosrđu kupelju preporoda (sv. krstom) i obnove Duha Svetoga, kojega izli na nas obilato po Isusu Kristu Spasitelju našem, da opravdani milošću njegovom baštinici budemo po nadi vječnoga života«. (Tit. 3, 5. s.). Zato i sveti pisci zovu krštenje sakramentom vjere, kupalom preporoda, kupalom života, svetim vrelom, prosvjetom, duhovnim vratima spasenja. Sv. Pavao naziva prolaz Izraela kroz Crveno more krštenjem. Ono krštenje jest slika našega krštenja. Po njemu nas je Bog oslobodio ropstva vraga i grijeha, po njem nas je uveo u zemlju obećanu, u svoju Crkvu, u kojoj teče obilje Božjih milosti, u kojoj može svatko postići svoje spasenje.

Mi smo kršćani, katolici, sretni izabranici Božji! Mislimo li na to često? Jesmo li za to zahvalni Bogu? Čujmo jedan primjer zahvalnosti, koji nam pripovijeda misijonar salezijanac u Kitaju. On je stajao na obali neke rijeke. S druge mu je strane mahao rukom dječak, koji je žurno skočio u vodu i plivao prema misijonaru držeći u jednoj ruci jabuku. Preplivavši vodu dotrčao je sav radostan do misijonara i dao mu jabuku govoreći: »Uzmi, oče!« Na upit misijonara, zašto mu daje jabuku, odgovori dječak: »Ta zar me ne poznaš, oče? Ti si me pripravljao na sv. krst!« O dobro i nevino dijete, kako je u svojoj naivnosti bilo zahvalno za dar sv. krsta! A mi? Jesmo li zahvalni?

Mi smo kršćani, a to znači biti sličan Kristu, biti dijete Božje, biti svijetlo svijetu. Jesmo li takovi? Evo opet jednog primjera iz misija. U sjevernoj Americi obilazio je misijonar svoje vjernike. U nekom mjestu dođe k njemu mlad Indijanac, pade mu do nogu i stane ih ljubiti i suzama kvasiti. To je bio čovjek, koga je misionar krstio pred godinu dana. On je opet vidio oca, koji mu je podijelio sv. krst, pa je plakao od radosti i ganuća. Odmah ga je i zamolio, da mu dade sv. pričest. »Drage volje«, veli misionar, »ali se moraš prije ispovjediti. Jesi li ispitao savjest?« Indijanac odgovara: »Oče moj, ja ispitujem savjest svaki dan, kako si mi lani rekao«. Nato mu otac: »Dobro, sine moj. Onda klekni pa ispovijedi grijehe, koje si učinio iza krštenja«. Indijanac ga pogleda u čudu: »Kakvi grijesi, oče! Zar može čovjek vrijeđati Boga kada je kršten?« O divnoga kršćanina!

Sv. krst utiskuje u našu dušu neizbrisivi biljeg, koji ne može izbrisati niti naša volja niti ičija sila. Ovim ćemo znakom jednom doći pred trojedinoga Boga. Teško nama, ako ovaj znak ne bude sjajan... Blago nama, ako bude sjajan od sjaja kreposnog kršćanskog života. Onda će nama zasjati svijetlo sreće, koje se navijeke neće utrnuti. Amen.

Tijelovo

Naše crkve

Lijepa i uzvišena svetkovina Tijelova sjeća nas velike, utješne tajne, da je Spasitelj, Bog naš među nama. I Riječ tijelom postala i prebivala među nama. Najprije je Riječ, Sin Božji prebivao među nama na vidljiv način, a poslije uzašašća na nebo prebiva među nama na oltarima našim na čudesan način pod prilikom kruha. **Zato su naše crkve mjesto sveto, koje nas svojim uređajem sjeća svih darova otkupljenja, a osobito ljubavi Spasiteljeve u presv. Oltarskom Sakramentu.**

Prvi kršćani sastajali su se da obave svete tajne u privatnim kućama, u šumama, u pećinama i podzemnim grobljima. Tako je bilo u vrijeme progonstva, a kada je križ zasjao u slobodi, počeli su kršćani dizati lijepe prostrane hramove. Živa vjera i pobožnost digla je tijekom vjekova Bogu na slavu divne umjetničke crkve, dostojne Božjeg veličanstva. Mi danas nismo siromašni kao Židovi u Starom Zavjetu, koji su imali samo jedan hram. Mi smo bogati i sretni, jer imamo svoje crkve po brdima i dolinama, u svakoj župi prema volji Božjoj, da se njegovu imenu po svem svijetu prikazuje čista žrtva. (Mal. 1, 11.). Stoga u sv. misi na dan posvećenja crkve čitamo o našim crkvama: »Ovo je mjesto strašno, ovdje je dom Gospodnji i vrata nebeska i zvat će se dvor Božji. Kako su mili stanovi tvoji, Gospode nad vojskama! Čezne i gine duša moja za dvorovima Gospodnjim«. Svaka je naša i najsiromašnija crkvica mjesto strašno t. j. veličanstveno i sveto, mili stan Božji, gdje nam Bog neprestano očituje svoju ljubav. Evo, razgledajmo se po crkvi, da upoznamo tu ljubav.

Kad uniđeš u koju župsku crkvu, obično je odmah kod ulaza k r s t i o n i c a. Tu je početak naše sreće. Ovo je mjesto na osobit način štovao sv. Franjo Saleški. Kao dječak pozivao bi svoje drugove u igri, da s njim pođu u crkvu. On bi s njima pristupio krstionici te bi govorio: »Ovo je mjesto, gdje smo postali djeca Božja. Zato ćemo od srca pobožno zahvaliti«. Nato su molili »Slava Ocu« te kleknuli i poljubili krstionicu. Ovo je bilo i lijepo i pravo. Krstionica nas sjeća naše sreće, našega odlikovanja, što smo između milijona odabrani, da budemo djeca Božja. Zahvalimo Bogu na toj milosti i razmišljajmo, da li smo i sada djeca Božja.

U crkvi nalazimo i s p o v i j e d a o n i c u. I ovo je divni plod otkupljenja! Što bi bilo od nas jadnih grešnika, da nema sakramenta pokore! Čujmo, što nam kazuje obraćenica grofica Ida Han-Han. Još kao protestantkinja tražila je svome srcu mira. Zato je poduzela veliko putovanje. Vidjela je draži i ljepote istoka i cedre gore Libanona, uzlazila je na silne piramide u Egiptu, hodala je po čarobnim brdima Skandinavije, penjala se je na sniježne Alpe, plovila po veličanstvenim morima, razgledala je muzeje velegradova, boravila u raskoši svjetskih kupališta — ali mira nije nigdje našla. Sreću nutarnjeg mira oćutjela je istom onda, kada je kao katolikinja u ispovijedaonici dobila oproštenje grijeha.

O kad bi ispovijedaonice mogle govoriti, kako bi iznijele čudesa Božjeg milosrđa. Ondje je vrelo zdravlja, dapače vrelo života, kupelj preporođenja, izvor utjehe i slatkoga mira. Gledajući ispovijedaonicu

možemo govoriti sa psalmistom: »Izbavio je Gospodin dušu moju od smrti, osušio je suzu u mom oku«. (Ps. 114, 5.). »Hvalite Gospodina, jer je dobar, jer je vječno milosrđe njegovo«. (Ps. 105, 1.).

U crkvi nalazimo **slike Bl. Dj. Marije i drugih svetih.** One nas sjećaju, da imamo moćnih prijatelja i zagovornika na nebu, a osobito, da u nebu imamo i majku, koja je Majka Božja. O slatko i preslatko ime naše nebeske Majke! Ovi naši prijatelji za nas mole, za nas prikazuju svoje zasluge, oni će nas jednom dočekati u nebeskoj slavi.

Glavni i najsvetiji predmet u crkvi jest oltar. Oltar je svetinja nad svetinjama. Na svakom oltaru mora **biti križ. Križ nam govori** riječi utjehe i nade: »Mi smo spaseni«. Zato Crkva i pjeva: »Zdravo križu, nado sva!« Često se čulo, kako je vjerni sluga umro za svog gospodara. A križ nam govori nešto puno ljepše: Gospodar je na križu umro za svoga slugu, Bog je umro za stvorenje, Presveti za grešnika. Križ govori: Evo Jaganjca Božjega, koji oduzima grijehe svijetu! Kada na ovo mislimo, treba prignuti koljeno pred križem zahvalno govoreći: »Klanjamo se tebi, Kriste, i blagoslivljamo te, jer si svojim križem otkupio svijet«.

Križ na oltaru znači, da su oltari naši **sveto brdo Kalvarija.** Na oltaru se prikazuje dnevno ona ista žrtva, koju je prikazao Spasitelj na križu. Sv. misa jest ta žrtva. Kod podizanja na riječ svećenika silazi Sin Božji pod prilike kruha i vina. Tako se na oltaru prikazuje svom nebeskom Ocu za spas ljudi. Od svete mise nema ništa na svijetu svetije, uzvišenije, Bogu milije. To je žrtva slave i hvale, žrtva zahvalna i prosna, žrtva pomirna, jedina dostojna svetosti i veličanstva Božjega. Narod priča, da se uoči Bogojavljenja otvara nebo i da se u onaj čas može dobiti sve, što se zaželi. To je priča, ali nije priča, da se kod sv. mise otvara nebo i da Sin Božji silazi među nas, da nam ispuni sve naše molbe i želje.

O kako malo ljudi na to misle! Običnim su danom crkve gotovo prazne! Znak je to slabe vjere. O katoliče, cijeni svoju crkvu, cijeni sv. misu!

Oltar je i prijestolje Božje. Vječno svijetlo pred oltarom opetuje Isusove riječi: »Evo ja sam s vama u sve dane do konca svijeta«. Isus je neprestano na oltaru pod prilikom kruha. Oltar je bogati Božanski stô, gdje u sv. pričesti možeš svaki dan primiti Boga svoga. O divna ljubavi Boga moga! Osim toga Isus, Spasitelj, Bog tvoj, Kralj tvoj, čeka s čežnjom, da ga pohodiš, da te obaspe milostima, snagom i utjehom.

Evo vidjesmo, kako su naše crkve zaista mjesto sveto, dom Božji, vrata nebeska. Prorok veli: »Obradovah se tomu, što mi rekoše: Idemo u kuću Gospodnju«. (Ps. 121, 1.). I nama neka bude radost otići u crkvu, a osobito prisustvovati sv. misi i običnim danima. Ne žalimo za to vremena, ako nam je ikako moguće. To će nam donijeti puno blagoslova. I preko dana uvratimo se u crkvu, da se poklonimo Isusu na oltaru i da mu se preporučimo u svojim potrebama. A i sada mu se poklonimo i zahvalnim srcem govorimo: »Blagoslovljen Isus u presv. Oltarskom Sakramentu. Amen.«.

Srce Isusovo

Molitva za grešnike, za umiruće i pokojne

»Presveto Srce Isusovo, obrati grešnike, spasi umiruće, izbavi duše iz čistilišta!« Ovo je lijepi uzdah, koji je Crkva obdarila oprostom od 300 dana. Time ona želi potaknuti vjernike, da se molitvom obraćaju neizmjernom milosrđu presv. Srca **za obraćenje grešnika, za spasenje umirućih i za pokoj duša u čistilištu.**

Obraćenje grešnika. To je privuklo Sina Božjega na zemlju, radi toga je on postao čovjekom. On, dobri Pastir, tražio je svom ljubavlju Srca svoga bijedne zalutale ovce, on je za njih trpio, on je za njih umro na križu, njegovo je Srce radi njih pogrdama nasićeno i kopljem probodeno. I danas milosrdno Srce dobroga Pastira kuca za obraćenje grešnika u presv. Sakramentu.

Pogledajmo najprije ukratko strašnu zloću teškoga grijeha, da bolje shvatimo prejadno stanje grešnika. Grijeh je najveća drskost, jer se slabi stvor usuđuje izazvati srdžbu svemogućeg Boga. Grijeh je silna nepravda, jer čovjek dušu svoju otima Bogu, a vragu je predaje, jer dušu otima Isusu, koji za nju dade neizmjernu cijenu svoje muke i smrti. Po grijehu se čovjek pridružuje neprijateljima svoga Spasitelja, on ga s njima pljuje, bičuje, trnjem kruni, križem tereti i na križ raspinje. Grijeh je gadna nezahvalnost prema Ocu nebeskom, kako je već Mojsije to predbacio svom grešnom narodu: »Zar ovo uzvraćaš Gospodinu, narode ludi i bezumni? Zar on nije tvoj otac, kojega si svojina, koji te je načinio i stvorio?« (5. Mojs. 32, 6.). Grijeh je ludost, jer za kratku radost prodaje grešnik vječnu sreću; on je strašno zločinstvo, jer čovjek sam sebi zadaje vječnu smrt. Evo, kako je grijeh strašno zlo! Isus nije plakao radi muke svoje, ali je plakao nad grijesima Jeruzalema i nad grešnicima toga grada.

Utješimo danas presv. Srce dragoga Isusa, a tješimo ga i svaki dan moleći za obraćenje jadnih grešnika! Pridružimo se Isusu na križu, s kojega je molio Oca nebeskoga za grešnike. Odazovimo se želji presv. Srca, pa na prve petke prikazujmo sv. pričest kao naknadu za sve grijehe i uvrede, što mu se nanose osobito u presv. Sakramentu. Isus je obećao sv. Margareti »da će razliti obilje milosti na sve one, koji će mu iskazivati takvu počast«. Naknada i molitva za obraćenje grešnika djelo je ljubavi kršćanske, a to je ujedno i utjeha Božanskom Srcu Spasitelja, koji je rekao, da je obraćenje jednog grešnika velika radost u nebu.

Sada pomislimo i sami na sebe. Svi smo mi grešnici, možda veliki grešnici. Kleknimo pred presv. Srce, ono pomirište grijeha naših, pa se skrušeno pokajmo. Govoreći sv. Augustin o Spasitelju na križu poticao je grešnike na pouzdanje govoreći: »Njegova je glava nagnuta, da nam dade poljubac mira, ruke su njegove raširene, da nas zagrle; njegovo je Srce otvoreno, da nas ljubi«. Evo, ako smo i najveći grešnici, njegovo je Srce otvoreno svima, koji se u njega uzdaju i kaju za grijehe. Čujmo i sv. Bernarda, kako nas potiče na kajanje. On nam govori: »Kada se zemlja trese i pećine pucaju, grobovi se otvaraju, zastor se hrama razdire, a sunce potamnjuje: bit će pravo da i mi sažaljujemo Gospodina radi onoga, što je pretrpio za nas. Ne valja da budemo tvrđi od stijene

i besćutniji od nerazumnih životinja: neka nam pukne srce od boli i neka se raskine nutrinja naša«. O pogledajmo ono Srce na križu i molimo: »Isuse moj milosrde!« Ne budimo više među onima, nad kojima plače Isus. Sv. Margareta Alacoque još kao dijete od straha bi zadrhtala, kada bi se samo sjetila grijeha. Drhćimo i mi pred grijehom kao pred najvećim zlom. Razveselimo danas presv. Srce ovom čvrstom odlukom: »Nikada te više neću uvrijediti, Isuse moj, nikada više!«

I molitva za umiruće veliko je djelo milosrda, osobito milo Božanskom Srcu. Ali na ovo mnogi nisu nikada ni pomisliti. Umirući su naša braća i sestre, koji se nalaze u velikoj pogibelji, oni su na raskršću neba i pakla, a premnogi su među njima okorjeli grešnici, koji si sami ne znaju pomoći. A velik je broj umirućih. U svakoj minuti umire najmanje 100 ljudi, a u ratu više hiljada. Pomozimo molitvom umirućima! Da vidimo, kako je nejako dijete palo u vodu, zar ga ne bismo izvadili? Da nađemo čovjeka, gdje spava na rubu strme stijene, zar ga ne bismo oprezno probudili i uklonili od ponora? Kada znamo, da onoliki broj ljudi neprestano umire, zar se neće naše kršćansko srce smilovati i njih se molitvom sjetiti? Molimo danas, molimo svaki dan za umiruće. Ovako se opet sjedinimo sa Spasiteljem na križu, koji se je smilovao razbojniku, što je bio razapet s njegove desne strane.

Sv. Terezija od Djeteta Isusa čula je govoriti o zločincu, imenom Pranzini, koji je bio osuđen na smrt. Radi njegove okorjelosti bilo se je bojati, da će mu vremenita smrt biti ujedno i vječna. Ona se je za zločinca utekla toplom molitvom Božjem milosrđu i molila je Boga, da je utješi samo jednim znakom pokajanja. Sutradan iza smaknuća pogledala je novine te je zaplakala od sreće. Zločinac je istina uzašao na stratište bez ispovijedi, ali se je u posljednji čas okrenuo pratiocu svećeniku, od njega uzeo raspelo i triputa ga pobožno i skrušeno poljubio. Evo na molitvu svetice dobio je zločinac milost obraćenja.

Evo lijepe molitve za umiruće, koju možemo dnevno i više puta moliti: »O preblagi Isuse, ljubitelju duša, molim te za smrtnu muku presv. Srca tvoga i za boli bezgrešne Majke tvoje, operi krvlju svojom grešnike cijeloga svijeta, koji su sada na umoru te će još danas umrijeti. Srce Isusovo, u smrtnoj muci smiluj se umirućima. Amen«.

Ovom zgodom pomislimo i na svoju smrt. Isus je sv. Margareti dao »v e l i k o o b e ć a n j e«. On je obećao ustrajnost u dobru i sretnu smrt onima, koji se budu pričestili na devet prvih petaka uzastopce. Ovom devetnicom osigurajmo sebi sretnu smrt.

Još se sjetimo i molenja za pokojne. I time ćemo ugoditi presv. Srcu Isusa, koji željno iščekuje svoje prijatelje, duše u čistilištu. U srednjem vijeku bi ulicama kršćanskih mjesta noću obilazio čovjek vičući: »Ljudi, koji ste budni, molite za one, koji su sada preminuli!« Kolika ljubav prema pokojnima! I danas i svaki dan molimo za duše u čistilištu, da im se smiluje Božansko Srce, život i uskrsnuće naše.

Na kraju ovoga razmatranja molimo iz dna srca: »Presveto Srce Isusovo, obrati grešnike, spasi umiruće, izbavi duše iz čistilišta«. Amen.

Sv. Anto Padovanski

Zakletva

Svetog Antu još su za života nazvali »Božjom trubom«, jer je divni dar govora upotrebio na slavu Božju. I mi moramo biti truba Božja, i mi moramo svojim govorom Boga slaviti. Ali mnogi katolici vrijeđaju Boga ludim govorom, psovkom, kletvom i grešnim zaklinjanjem. **Danas ćemo na čast sv. Ante razmatrati o zakletvi,** pa ćemo obećati, da ćemo se okaniti ružnog i nepotrebnog zaklinjanja.

Zakleti reći će Boga zazvati za svjedoka, da govorimo istinu ili da ćemo držati obećanje. Zakletva je po sebi nešto sveto i Bogu ugodno. To je potvrdio i sam Spasitelj, kada je odgovorio na Kajfinu zakletvu. Kajfa je od njega pod zakletvom tražio da rekne, je li on Sin Božji: »Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin Božji«. Isus je rekao: »Ja jesam«. I Crkva traži često zakletvu od vjernika, a to traži i svjetovna vlast, a i u običnom životu može biti zakletva kojiput potrebna. Ali da zakletva bude sveta i Bogu draga, moramo se držati Sv. Pisma, koje veli: **»Zaklinji se istinito, razborito i pravedno«.** (Jer. 4, 2.). Prema tomu mora biti zakletva i s t i n i t a, jer njom zazivljemo za svjedoka vječnu Istinu. To je javno priznavanje Boga istinitoga i pravednoga. Ako se je tko krivo zakleo Bogom, učinio je teški grijeh, a često je time prouzročio bližnjem i veliku štetu. Oproštenje toga grijeha može dobiti samo onda, ako ima ozbiljnu volju, da štetu nadoknadi. Zakletva neka je r a z b o r i t a t. j. za nju moramo imati valjan razlog. Zato je grešna zakletva samo radi običaja ili kakvog neznatnog razloga. Kleti se treba p r a v e d n o. Predmet zakletve ima biti nešto pravedno, dobro, a nipošto kakvo zlo ili nepravda. Tako se je nepravedno zakleo Herod kćeri Herodijadinoj i radi te zakletve dade joj glavu sv. Ivana Krstitelja. Ako se je čovjek zakleo, da će neko zlo učiniti, teško je sagriješio, a još teže griješi, ako nepravednu zakletvu izvrši. Prema svemu ovomu jasno je, da kazna Božja čeka one, koji se Bogom kunu neistinito, nerazborito i nepravedno. Ovakovi nanose tešku uvredu Bogu, njegovu sveznanju, istinitosti i pravednosti. Zato njima prijeti Bog, kako čitamo kod proroka Zakarije (5, 4.): »Ovako veli Gospodin vojska: Neka dođe prokletstvo u kuću onoga, koji se krivo kune mojim imenom, i ostat će usred kuće njegove te će uništiti i drvo njezino i kamenje«.

Uz ovu općenitu pouku o zakletvi **govorit ćemo još o gadnom običaju nepotrebnog zaklinjanja.** Katolici se kunu: srećom, zdravljem, očima, dušom, vjerom, svecem, Gospom, Isusom, Bogom itd. Osobito je danas u običaju zakletva Bogom. Tako se još nedavno nisu kleli katolici, oni su to držali sramotom. Sada se katolici na sve strane kunu Bogom posve uzaludno, samo iz običaja — to se čuje češće od »Hvaljen Isus«. O kako to ne dolikuje pametnu čovjeku, a još manje katoliku! Ne ispričavaj se: pa to je moderno; tako govore i drugi; pa ja ne mislim ozbiljno. Ipak je to ludo, ružno i grešno! Isto je tako i neozbiljno! Kada se netko svaki čas služi poštapalicom »kaže, kaže« ili »znaš, znaš«, to odaje neozbiljnost i siromaštvo duha — a kud i kamo je gore, kada netko iza svake pete riječi govori »bogami«. O katoliče, ti znaš dobro, tko je Bog, da je on svetost, da njegovo ime treba s počitanjem izgovarati — a gle,

ti se kuneš Bogom u srdžbi, u besposlici, u šali. Kada bi tko tvoje ime često izgovarao bez počitanja, ti bi se s pravom uvrijedio, pa kako onda neće biti za Boga uvreda, kad ljudi bez počitanja izgovaraju njegovo presveto ime. U Bosni je po starom kršćanskom nauku glasila druga zapovijed: »Ne kuni se Božjim imenom ni pravo ni krivo«. I pravo je, da se bez potrebe nikako ne kunemo Bogom. To odgovara i nauku sv. Pisma, koje kaže: »Ne priučavaj svojih usta na zakletvu, jer je to mnoge strovalilo u grijeh«. (Crkv. 23, 9.). »Čovjek, koji se mnogo kune, napunit će se nepravdom i nevolja neće ostaviti njegove kuće«. (Crkv. 23, 12.). Sveti Ivan Zlatousti prijetio se je ozbiljnom i velikom kaznom onima, koji su se običavali zaklinjati. On im je govorio: »Dnevno vam govorim, da se kanite običaja zaklinjanja, ali nitko ne sluša, nitko se ozbiljno ne prihvaća posla. A zato vam glasno navješćujem i posebno ističem, da neće smjeti prekoračiti crkvenoga praga oni, koji nastave sa zaklinjanjem«. I Spasitelj nam brani nepotrebno upotrebljavanje zakletve. Židovi su u tome grijehili, jer su se lakoumno i često kleli. Zato Gospodin njima i svima nama govori: »A ja vam kažem: da se ne kunete nikako — nego vaša riječ neka bude: da, da; ne, ne! a što je više od toga, oda zla je«. (Mat. 5, 34. ss.). Sličnim riječima opominje sv. Jakov apostol prve kršćane: »Braćo, ne kunite se ni nebom, ni zemljom, ni drugom kakvom zakletvom, nego neka bude vaša riječ da, da, i ne, ne, da ne padnete pod sud«. (Jak. 5, 12.).

Tko se mnogo kune, tomu ljudi mnogo ne vjeruju. To je i opravdano, jer će lako prevariti onaj, koji s nepoštivanjem i uzaludno izgovara Božje ime. Tako je nekom trgovcu došao dobar katolik da nešto kupi. Trgovac je hvalio robu i pri tome se puno kleo Bogom. Kad je kupac čuo ovo uzaludno zaklinjanje, nije htio ništa kupiti, nego je uvrijeđen otišao rekavši trgovcu: »Dok se toliko nepotrebno kunete Bogom, ja vam ne vjerujem«.

U nekom je društvu bilo govora o štovanju sv. Ante. Jedan se je u društvu posebno isticao, kako on puno štuje velikoga sveca. Govorio je: »Sveti je Anto veliki svetac, jest bogami. On puno može kod Boga, jest bogami. Ja mu se svaki dan molim, jest bogami«. Tako je dalje govorio i neprestano se bogmao. Nato mu netko iz društva dobaci: »Čuješ, ti si zaboravio reći, da se sveti Anto nije uludo kleo i da nije nikada Božje ime uzimao u ispraznost. Ti sigurno ne štuješ sv. Ante, kad se toliko kuneš!«.

Štovatelji sv. Ante, i vi se često sjetite ovih istinitih riječi. Ako imaš naviku, da se često nepotrebno kuneš, onda budi uvjeren, da ne štuješ sv. Ante, toga velikog štovatelja presvetog Božjeg imena. Okanite se toga ludog i grešnog običaja, okanite se svake i najmanje zakletve. A ne samo to, nego neka svaki od nas ozbiljno uznastoji, da ovoga zla nestane između nas katolika. Ono »bogami« neka nikada ne izađe iz naših usta, ono ružno bogmanje neka ne vrijeđa Boga i neka ne sramoti naše sv. vjere. Ako budemo tako radili, onda ćemo biti slični sv. Anti, našem milom svecu, koji je svojim svetim jezikom korio grijehe jezika, koji je svojim svetim jezikom posvuda širio slavu Božju. Ako budemo tako radili, onda ćemo biti dobri štovatelji sv. Ante, onda će nam on biti kod Boga zagovornik i pomoćnik. Amen.

Petrovo

Prava Crkva jest apostolska

Pod svetom misom svećenici mole vjerovanje, koje se zove nicejsko-carigradsko. U njemu oni mole: »Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu«. Ovim se riječima označuje prava Kristova Crkva. Ona mora biti jedna i jedinstvena, sveta, općenita i apostolska. **Danas promatrajmo na čast svetih apostolskih prvaka o apostolstvu prave Kristove Crkve.**

Sv. Pavao piše Efežanima: »Vi ste sugrađani svetih i ukućani Božji, nazidani na temelju apostola i proroka, a ugaoni kamen je sam Krist«. (Ef. 2. 19.). **Crkvu je Krist osnovao na apostolima.** On im je rekao: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«. (Mat. 28, 18.). Već ovim riječima označena je sva vlast, koja je apostolima potrebna, da uzmognu širiti Kristovu Crkvu i da uzmognu njome upravljati. U raznim zgodama njihova je vlast još točnije utvrđena. Da uzmognu naučavati čistu istinu, obećao im je Isus i poslao Duha Svetoga, Duha Istine, »koji će kod njih ostati i u njima biti« i koji će ih »naučiti svemu i najpomenut im sve, što god im je rekao«. (Iv. 14.). Apostoli neće samo naučavati i krstiti, nego će oni kao Isus biti svećenici i prikazivati svetu žrtvu i hraniti vjernike njegovim presvetim tijelom i krvlju, kao što je to učinio na posljednjoj večeri. Zato im je iza prve svete mise i pričesti rekao: »Ovo činite na moju uspomenu«. I ovim je riječima on, vječni Svećenik, apostolima dao moć i druge zaređivati u biskupe i svećenike i da tako njegovo svećeništvo bude uvijek u Crkvi sve do konca svijeta. Apostoli su dobili vlast opraštati grijehe, dobili su i potpunu vlast upravljanja: »Štogod svežete na zemlji, bit će svezano i na nebesima, i štogod razriješite na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima«. (Mat. 18, 18.). I o svem drugom, što je bilo apostolima potrebno za upravu Crkve i dijeljenje sakramenata, uputio ih je Isus kroz onih 40 dana iza uskrsnuća »govoreći o kraljevstvu Božjem«. (Dj. ap. 1, 3.). Između svih apostola izabrao je Isus sv. Petra svojim namjesnikom i glavarom Crkve, jer je njega učinio temeljem svoje Crkve, jer je njemu obećao ključeve kraljevstva nebeskoga i njega je postavio pastirom nad svim ovcama i janjcima.

Apostoli su bili svijesni svoga poslanja i vlasti. Iza dolaska Duha Svetoga počeli su naučavati, da je Isus Gospodin i Krist i da nema spasenja osim u njemu, kako je govorio Petar Židovima: »Jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mi mogli spasiti«. (Dj. ap. 4, 12.). Apostoli su krstili, dijelili sakramenat potvrde. Oni su prikazivali svetu nekrvnu žrtvu i davali sv. pričest kršćanima. Zato se sv. Pavao naziva službenikom oltara, on spominje blagovanje tijela i krvi Gospodnje. Apostoli su opraštali grijehe, jer čitamo u Djelima apostolskim: »I mnogi su od vjernika dolazili ispovijedajući i priznavajući djela svoja«. (Dj. ap. 19, 18.). I sveti su red dijelili. Tako je Pavao zaredio za biskupe Timoteja i Tita, a Titu nalaže, da zaređuje svećenike. (Tit. 1, 3.). U apostolskoj je crkvi ženidba »velika tajna«, njezina veza je sveta i nerazrešiva kao veza između Krista i Crkve. U apostolskoj Crkvi priznavali su svi vrhovnu vlast sv. Petra, svi su priznavali nepogrešivo

učiteljstvo, pa je stoga i sv. Petar na saboru u Jeruzalemu mogao reći: »Jer je našao za dobro Duh Sveti i mi«. (Dj. ap. 15, 28.).

Evo ovo je bila apostolska Crkva. **I samo je ona prava Crkva, koja je i danas apostolska po nauci i po svojim glavarima, koji moraju biti nasljednici apostola.**

Katolička Crkva je apostolska po svojoj nauci. Njezina se nauka još i danas potpuno slaže s naukom apostola i s vjerovanjem prvih vjekova. Ona je sačuvala sve sakramente, ona nije napustila usmenu ispovijed, kako su to učinile druge crkve i kako to čini danas i istočna crkva, koja je u praksi gotovo posve napustila ispovijedanje. Ona je ženidbu uvijek držala nerazrješivom, kako su to držali i apostoli. Ako je Crkva proglasila koju istinu dogmom, nije ona uvela nove istine, nego je neku istinu proglasila dogmom baš zato, jer su u nju vjerovali svi kršćani prvih vjekova, pa i sami apostoli. Svakako ne može nitko dokazati, da je katolička Crkva ikada i u najmanjem odstupila od apostolske nauke.

Katolička Crkva je apostolska i po svojim glavarima. Sveti Irenej piše još u drugom stoljeću: »Mi možemo one nabrojiti, koji su od apostola postavljeni biskupi u crkvama i sve do danas su njihovi nasljednici«. Apostoli su redili biskupe za svoje nasljednike, a ovi svećenike i nove biskupe. Tako je išlo i dalje, pa su katolički biskupi danas pravi nasljednici apostola, a tako i svećenici. To se ne može reći za druge crkve, jer neke uopće nemaju pravo zaređenih biskupa, a neke kao istočna nemaju biskupa sa zakonitim poslanjem, jer nisu u zajednici s glavom Crkve.

Osobito je važno, da je katolička Crkva apostolska po svom vrhovnom poglavaru, papi. Crkva će po Isusovim riječima trajati do konca svijeta, pa stoga ona mora imati uvijek poglavara. I ona ga ima u Petru i njegovim nasljednicima. A tko su ti nasljednici? Povijest nam veli, da su to rimski biskupi, pape. I nitko si osim papa nije prisvajao te časti i vlasti, a to su im priznavali vjekovi. Zato Tertulijan († 230.) zove rimske biskupe »nasljednicima sv. Petra«. Zato je još prije njega sv. Irenej nabrajao »nasljednike sv. Petra na rimskoj stolici«, da dokaže, kako je u Crkvi sačuvana čista apostolska nauka. Zato su na saboru u Kalcedonu g. 451. iza pročitane poslanice pape Leona I. svi oci istoka i zapada izjavili: »Petar je govorio po Leonu«. I danas po papi govori Petar, zato je Crkva rimska, Crkva katolička i apostolska, dakle prava Kristova Crkva.

Kod sv. Oca pape Pija XI. bili su u audijenciji slušatelji gregorijanskog sveučilišta. U razgovoru s njima upita sv. Otac mladog bogoslova: »Po čemu se pozna prava Kristova Crkva«. Odgovor je bio: »Po tome, što je ona jedna, sveta, katolička i apostolska«. »Ali ima još jedna oznaka«, rekao je papa. Svi su šutjeli. Onda on nastavi: »Prava Kristova Crkva jest ona, koju progone«. Istina, velika istina. Ta, koga su više progonili od Krista? Koga su više progonili od apostola? A danas najviše progone Crkvu rimokatoličku. Budimo vjerni ovoj svetoj, pravoj, apostolskoj, Kristovoj Crkvi, koje smo mi članovi. Ljubimo ju kao Krista i budimo pripravni za nju i život dati, kako su to učinili prvaci apostola sv. Petar i Pavao. Sve za Krista i njegovu svetu Crkvu. Amen.

Sv. Ćiril i Metod

Kršćanin

»Ovo je sveti muž, prijatelj Božji, slavan radi naviještanja Božje istine«. Ovako mole svećenici u časoslovu na blagdan svetih apostola Ćirila i Metoda. Doista su braća slavenski apostoli sveti muževi, prijatelji Božji i najveći naši prijatelji, jer su naviještali sveto ime Božje među Slavenima. Sjetimo se, da su oni ostavili svoju domovinu, da su se odrekli svih časti, da su podnosili velike napore i progonstva. A zašto? Da donesu i utvrde među Slavenima svetu vjeru, to najveće blago. **Promatrajmo zato njima u čast, kako je časno ime kršćanin i kakvo mora biti to naše kršćanstvo.**

Na posljednjoj večeri govorio je Isus apostolima: »Niste izabrali vi mene, nego sam ja izabrao vas«. (Iv. 15, 16.). Tako govori Spasitelj svima nama. On je nas izabrao i pozvao u svoju spasonosnu Crkvu, on je to učinio, on najsvetiji, najmudriji, svemogući i predobri. Nije dar svete vjere naša zasluga, nego milost i dobrota Božja. Kolika je to čast biti kršćanin, Isusov učenik i dijete Božje. Sv. Ivan Zlatousti sjeća nas toga ovim riječima: »Mi nismo dobili svoje ime od ljudi . . . nego imamo svoje ime od Isusa Krista i zovemo se kršćani«. O kako je časno ovo ime! Ovim su se svetim i časnim imenom uvijek ponosili pravi kršćani. Sv. Euzebije piše o nekom mučeniku đakonu, da je u svojim mukama ponosno govorio: »Ja sam kršćanin, i ovo je sva moja slava«. Tako su i naši djedovi za vrijeme turske sile i progonstva bili ponosni kršćani, koji su za svoje časno kršćansko ime i svoju svetu vjeru trpjeli progone i muke, koji su se za ovo ime borili i junački umirali.

Danas u vrijeme vjerskog nehaja treba osobito naglasiti: budi ponosan, što si kršćanin!

U neku trgovinu trgovca katolika uniđe svećenik s pozdravom: »Hvaljen Isus!« Trgovac prijazno ozdravi: »Uvijek bio hvaljen, velečasni gospodine«. Malo iza toga uniđe u trgovinu Židov. Uto svećenik pođe van i opet pozdravi: »Hvaljen Isus!« Sada trgovac odgovori: »Klanjam se«. Stidio se je radi Židova pozdraviti kršćanskim pozdravom. Rekao bi netko: pa to je sitnica. Ali ipak nije sitnica, nego krupna stvar, koja je odavala ludi obzir kukavice katolika. Nikada se ne smije katolik stidjeti svoje vjere, on je treba priznavati svagdje i pred svakim i to baš u naše doba vjerske mlakosti. Treba pokazati lijepim primjerom, odvažnom riječi, da smo ponosni katolici.

Kada je veliki učenjak Kepler otkrio svoj treći zakon o sustavu sunca i planeta, napisao je ovo o Bogu: »Velik je naš Bog, velika je njegova moć, neizmjerna je njegova mudrost. Hvalite ga nebo i zemlja, sunce i mjesec i zvijezde u svom jeziku. I moja će ga duša hvaliti svom snagom, njega Gospodina i Stvoritelja svoga. Njemu neka bude hvala, slava i čast u sve vijeke!« Je li učenjak Kepler ovim priznanjem vjere umanjio svoj ugled? Obratno! Njegov je ugled porastao pred svim pametnim ljudima.

Plemeniti francuski pukovnik Paqueron živio je u vojničkom odijelu kao pravi svetac. Evo kako je taj ponosni kršćanin katolik govorio svom sinu, kada ga je slao na sveučilište: »Izdigni odmah

svoju zastavu, da ljudi znadu, tko si. Iza 48 sati ne smije nijedan od tvojih drugova biti u neizvjesnosti, da si kršćanin katolik«.

Svaki katolik neka bude vjerna slika Krista, svoga Kralja i Učitelja.

Čuli smo one riječi Isusove, kako nas je on izbrao. Uz ove riječi dodao je on još i ovo: »Da rod rodite i rod vaš da ostane«. Isus s pravom čeka rod od svojih izabranika, a to je svijetao kršćanski život i dobra djela. Tko toga roda ne donese, čeka ga osuda. Evo kako je to Gospodin rastumačio u priči: »Onaj sluga, koji je znao volju svoga gospodara i nije se pripravio niti učinio po njegovoj volji, bit će bijen... Komu je god mnogo dano, mnogo će se tražiti od njega i komu je mnogo povjereno, više će se iskati od njega«. (Luk. 12, 47. s.). Od čovjeka u visokoj časti iščekuje se mnogo, od kršćanina, Isusova odabranika, očekuje se puno više nego od nekršćanina, od njega se očekuje samo ono što je lijepo, dobro i plemenito. Toga nas također sjećaju i sveti crkveni oci, koji traže od kršćanina rodove kršćanskog života. Sv. Ivan Zlatousti daje nam ovu lijepu pouku: »Nemojmo niskim djelima sramotiti svog svetog kršćanskog imena. Nikada ne zaboravimo svog visokog kršćanskog dostojanstva«. Sv. Ciprijan popunjuje njegovu misao i veli: »Samo je onaj pravi kršćanin, koji nastoji svojim krepostima postati sličan Kristu«.

Boleslav IV., poljski kralj, nosio je uvijek uza se na prsima sliku svoga oca, koga je osobito ljubio i štovao. Kada je poduzimao kakav važan posao, izvadio bi očevu sliku pa bi ju poljubio i sam sebi govorio: »Daleko bilo od mene dragi oče, da išto poduzmem, što bi bilo proti tvojoj časti«. Ovo je bio vrijedan sin svog vrijednog oca. I kršćanin katolik mora biti sveto dijete svog svetog nebeskog Oca, mora biti učenik svoga svetog Učitelja Isusa Krista. Sliku Kristovu nosimo vazda u svojoj duši pa pri svakom djelu pomislimo: »Daleko od mene, dragi moj Isuse, da išto učinim, što bi bilo proti tvojoj časti«.

Sv. Sebastijan, vojnički časnik i mučenik ,imao je na prsima pričvršćen natpis: »Ja sam kršćanin«. Ove je riječi nosio na prsima, da ga one uvijek sjećaju njegovog uzvišenog poziva i kršćanskih dužnosti. »Ja sam kršćanin« — ovo neka bude naše ogledalo, u koje se ogledajmo svaki dan, da na nama ne bude nikad ljage, da na nama ne bude ništa, što se ne bi slagalo sa svetošću časnog kršćanskog imena.

Sada se na kraju ovog razmatranja sjetimo svetih apostola Ćirila i Metoda. Pogledajmo njihov sveti uzorni kršćanski život i rad. Oni su u svemu bili divna slika svoga Učitelja Krista. Oni su bili ljudi velike ljubavi i prema Bogu, oni su bili ljudi velike i nesebične ljubavi prema bližnjemu, u radu za slavu Božju i dobro bližnjega bili su pravi mučenici. Oni su bili sjajno svijetlo Kristovo, te je njihov kreposni život privlačio velikom snagom duše Bogu. Oni su bili ljudi molitve i po molitvi su dobivali snagu s neba. Ukratko: bili su imenom i djelom kršćani. O njima čitamo u svećeničkom časoslovu: »Služili su Bogu u svetosti i pravdi u sve dane svoje. Zato ih je odjećom slave ogrnuo Gospodin Bog Izraelov«. Kako je ovo krasna pohvala! Slijedimo u tome naše svete i drage slavenske apostole. Budimo kršćani kao oni, pa će i nas Gospodin zaogrnuti odjećom slave učenika svojih. Amen.

Uznesenje Bl. Dj. Marije

Zdravo Marijo

»Zdravo Marijo«. Ovo je ona slatka molitva, kojom mi svaki dan po više puta pozdravljamo svoju milu nebesku Majku. Osobito na današnji dan milijoni kršćana kleče pred njom, te ju pobožno pozdravljaju: »Zdravo Marijo«. Milijoni danas gledaju na nebo, kamo je Djevica Marija uznesena, te s velikom vjerom i pouzdanjem mole: »Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike«.

Molitva »Zdravo Marijo« jest molitva uzvišena i spasonosna.

Ova molitva je uzvišena, upravo nebeska, jer je njezin prvi dio onaj pozdrav, koji je anđeo Gabrijel s neba donio prečistoj Djevici, kada joj je navijestio radosnu vijest porođenja Sina Božjega. Drugi dio molitve jesu riječi, kojima je sv. Elizabeta pozdravila Djevicu, kad joj je došla u pohode: »I blagoslovljen plod utrobe tvoje«. Molitva »Zdravo Marijo« stara je kao i Crkva, jer se spominje u bogoslužju prvih vjekova. Uz ovu molitvu dodala je Crkva molitvicu: »Sveta Marijo, Majko Božja«...

»Zdravo Marijo«. Ime Marija iznašlo je samo presv. Trojstvo za presvetu Majku Sina Božjega. Ovo je ime uz ime Isus najljepše i najsvetije. Ovo je ime svakom kršćaninu osobito slatko, jer je ime njegove predrage Majke. Zato i pjevamo: »O Marijo, mili glas, slatko ime za sve nas«. Prema sv. Bernardu Marija znači zvijezda mora. U tome imenu naći ćemo pomoć i utjehu na uzburkanom moru našega života.

»Milosti puna«. Ovako nebo nije nikoga počastilo osim Bl. Marije. »Od sunca si svijetlija, a od zvijezda sjajnija«. Marija je milosti puna već od prvog časa života. Milosti je puna, jer je rodila početnika milosti, Isusa Krista. Milosti je puna, jer je u milosti neprestano napredovala i u svetosti se približila samom Bogu. Čujmo što o njoj veli sv. Grgur Nišanin: »Što da reknem o uzvišenoj svetoj Djevici? Osim Boga ona sve nadvisuje. O sveta Djevice, ti si Božje svetište i prijesto, koji nosi Krista, ono sunce, što sja na nebu i na zemlji... O Djevice, čisti ljiljane, ti si dala nama ružu, što ne vene, Krista. O sveta Božja Roditeljice, ti si neokaljana ovca, koja je rodila utjelovljenju Riječ, jaganjca Krista«. Isti svetac naziva Mariju divnim nebom, časnom zlatnom posudom, koja nosi nebesku manu. Zaista je Marija milosti puna. Ona je i za nas milosti puna, da od nje milost tražimo i obilno dobivamo.

»Gospodin s tobom«. Sa svakom čistom dušom je Gospodin sjedinjen, a na osobiti način sa najčišćom dušom prečiste Marije. Ona je kći Oca nebeskoga, Majka Sina Božjega, Zaručnica Duha Svetoga: ona je radost presv. Trojstva.

»Blagoslovljena ti među ženama«. Junakinja Judita oslobodi narod Izraelaca od krvnika Holoferna. Zato ju knez naroda Ozija pozdravlja: »Blagoslovljena si ti, kćeri, od Gospodina najvišega većma nego sve žene na zemlji«. Judita je samo slaba slika Marijina. Marija je blagoslovljena jer je Spasiteljica cijeloga roda ljudskoga, jer je rodila Spasitelja, koji je uništio silu vražju i donio svima spasenje. O spasi nas, Majko, po svom Sinu!

»I blagoslovljen plod utrobe tvoje, Isus!« Isus je najslađi, najdragocjeniji plod najsvetije Djevice Majke. Zato se ne može rastaviti štovanje Marije od štovanja Isusa. Tko ljubi Isusa, ljubi i Mariju, tko ljubi Mariju, ljubi također Isusa. Ove dvije ljubavi neka budu blago tvoga srca.

Kada ovo razmatramo, onda nam kao same od sebe dolaze na usta riječi: **»Sveta Marijo, Majko, Božja, moli za nas grešnike«.** Šta mi možemo sami od sebe? Ne možemo doista ništa. A kako ćemo se onda spasiti? Sv. Bernardo veli: »Ne znam, kamo bih se utekao, u što bih se uzdao, kako bih se spasio, kada se ne bih predao milosti Marijinoj«. O Marijo, utočište grešnika, moli za nas, moli se puno za nas sada u vrijeme borbe, u napastima, u nevoljama našim. Moli se sada, a osobito na čas smrti naše.

Na smrt bolesno ležalo je dijete. Liječnik je htio da majci olakša muke, da ne gleda smrt djeteta, pa joj je rekao, da ode u drugu sobu. Majka je opazila namjeru liječnika, pa je odrešito odgovorila: »Zar da ostavim svoje dijete sada kad umire. Ne, ja moram biti kod njegove smrti«. O kršćanine, ovako čini i Majka nebeska, ona nas neće ostaviti u onaj teški čas smrti. Svaki dan molimo Majku za milost sretne smrti. Čujmo i zapamtimo: štovatelji Marijini sretno umiru. Vrata nebeska, o Marijo, moli za nas.

Molenje molitve »Zdravo Marijo« donosi nam mnoge milosti.

Za svetoga Ivana od Boga se veli, da je na uzburkanom moru s jednom »Zdravo Marijo« zamolio pomoć Gospinu i more se je smirilo. Mnogima je ta molitva izvanredno pomogla.

Glasoviti propovjednik Pavao Segneri pripovijedao je ovu zgodu. Došao je neki mladić da se ispovijedi. On se je zapleo u mrežu nečistoga grijeha, ali je još uvijek imao dobru volju, da se popravi. Ispovjednik mu je naložio kao pokoru, da svaki dan ujutro i uveče izmoli jednom »Zdravo Marijo«, i da se pobožno preporuči zaštiti nebeske Majke, a iza toga neka poljubi pod. Mladić je savjesno vršio zadanu pokoru, ali je ponovno pao u grijeh. Ipak je nastavio moliti. Iza duljeg vremena dođe mladić opet ispovjedniku, te mu sav radostan javi, da je prestao griješiti. On je svoj popravak pripisivao stalnom molenju molitve »Zdravo Marijo«. Ovu je zgodu iznio Segneri u jednoj propovijedi. Među slušateljima bio je neki kapetan, koji je kao i onaj mladić zašao s puta nevinosti. Potaknut milošću Božjom pokušao je isti lijek, koji mu je pomogao, da se je oslobodio grešnog običaja. To je on priznao ocu Segneriju.

Neka je pobožna osoba naučila pticu čvorka da izgovara riječi: »Zdravo Marijo«. Kada bi tko kucao na vrata, ptica bi viknula: »Zdravo Marijo«. Kada bi joj tko što rekao, ona bi odgovorila s istim milim riječima. Dogodilo se je, da je ptica jednom umakla van kroz otvoren prozor. U taj čas navali na čvorka ptica grabljivica. Jadna je ptičica izmicala amo i tamo, ali zaludu. Neprijatelj je već uhvati. Uto ona poče iz svih sila vikati: »Zdravo Marijo! Zdravo Marijo!« I gle čuda! Neprijatelj se prepade te ispusti jadnu ptičicu.

Molitva »Zdravo Marijo« mila je Mariji. Molimo je svaki dan i često i pobožno i ona će nam po Mariji donijeti spas od neprijatelja duše, koji drhće pred tim svetim imenom i gubi svoju moć. Po toj molitvi unići će i vremeniti blagoslov u naše kuće, jer je Marija naša predobra Majka.

Danas i na nebu i na zemlji odjekuje slavni pozdrav Kraljici neba: »Zdravo Marijo, milosti puna«. Danas i mi od srca molimo: »Zdravo Marijo!« Amen.

Uznesenje Bl. Dj. Marije

Ukazanje Bl. Dj. Marije u Lurdu

Tko hoće da dobro upozna dobrotu, ljubav i moć Bl. Djevice, taj mora znati, što je Lurd. To je najveće prošteniště presvete Djevice u prekrasnom kraju južne Francuske pod Pirenejskim gorama. Ondje je Bezgrešna progovorila skromnoj pastirici, ondje ona i danas govori djelima svojim, ondje je podigla prijestolje milosti za sve narode.

11. II. 1858. oko podne pošla je djevojčica Bernardica Subiru s još dvije djevojčice, da na obali rijeke Gave saberu suhoga granja. Kod stijene Masabjel trebalo je prijeći preko vode, što je dolazila od mlinova. One su dvije brzo prešle a Bernardica je zaostala skidajući obuću. Uto začuje silnu huku kao šum oluje. Ogleda se i ništa ne vidi. Ponovno je čula huku i onda opazi, kako se giblje divlja ruža pod malom špiljom u stijeni. I gle, na otvoru špilje zasja zlatan oblak i u njemu se ukaza prekrasan lik žene u bijeloj dugoj haljini s bijelom koprenom na glavi. Bila je opasana modrim pasom, koji je dopirao do nogu, na kojim je bila po jedna zlatna ruža. U desnoj ruci je držala bijelu krunicu. Bernadica je prikazu nazvala »lijepom Gospom«, te je govorila: »Bila je mlada i lijepa, kakve ljepote nisam nikad vidjela«. Vidjevši Gospu djevojčica je i nehotice izvadila svoju krunicu i pala na koljena, te molila krunicu. Iza dovršene krunice nestalo je Gospe. Ukazanja su se obnovila svega 18 puta. Kod viđenja bi se Bernardica preobrazila i bila slična anđelu. Gospa je djevojčici u glavnom rekla ovo troje: da se moli za grešnike, da ljudi u procesijama dolaze k špilji, i da se ondje sagradi crkva.

Važno je bilo deveto ukazanje. Gospa je Bernardici kazala: »Idi sada, napij se i umi na izvoru«. Kako ondje nije bilo izvora, Bernardica je prema uputi Gospinoj počela prstima kopati zemlju na lijevoj strani velike špilje, koja je ispod špilje ukazanja. Gdje je prstima kopala, tamo je protekla voda, koja je domala postala jak izvor, onaj glasoviti izvor, gdje se događaju čudesa. Odmah drugi dan dogodilo se je čudo upotrebom vode iz onoga izvora. Radnik Bouriette nije već 20 godina vidio desnim okom. Uzdajući se u dobrotu one Gospe umio je oko vodom iz izvora i u tili čas je ozdravilo njegovo oko. Dr. Dozous, koji ga je inače liječio priznao je: »Zaista, to je čudo, pravo neporecivo čudo. Ja se sagibljem, ja vjerujem«. Od onda pa sve do danas događaju se po upotrebi ove vode mnoga čudesa u Lurdu i izvan Lurda.

Osobito je važno i znamenito šesnaesto ukazanje na Blagovijest. Bernardica je pitala Gospu, kako joj je ime. Gospa je nato sklopila ruke na prsima, oči podigla k nebu, a onda ruke raširila govoreći: »Ja sam Bezgrešno Začeće«. Iza ovoga ukazanja bilo je posve jasno, da je ona Gospa bezgrešna Djevica Marija. Sad kao da je sam pakao ustao da zapriječi slavu Marijinu i Božju. Bernardicu su proglasili varalicom i luđakinjom. Ali je Djevica čuvala svoju odabranicu. Pred Bezgrešnom je uzmakla i sila vlasti i mržnja bezvjeraca i bijes pakla. Istinitost ukazanja dokazivala je Bernardičina skromnost, iskrenost, dosljednost, odlučnost, a također njezina nesebičnost, jer nije nikada primila kakvoga dara, premda su joj često nudili obilnih darova i novčane pomoći. Svakako najjasniji dokaz za istinitost uka-

zanja jesu velika i brojna čudesa, što ih Gospa čini u Lurdu. I sam je Isus to htio potvrditi, jer se za vrijeme svagdanje procesije sa Presvetim zbivaju ondje mnoga čudesna ozdravljenja. Isus i Marija dokazuju u Lurdu i istinu o Bezgrešnom Začeću Bl. Djevice Marije, koju je istinu Crkva svečano proglasila g. 1854.

Bernardica je postala redovnica družbe »Kćeri Božje ljubavi« u gradu Nevers. Ondje je ona kao skromna, izvanredno ustrpljiva i sveta redovnica sveto umrla 16. IV. 1879. Godine 1925. Crkva je Bernardicu proglasila blaženom, a g. 1933. svetom.

Gospina želja, da se sagradi crkva, brzo se je ispunila. U pozadini lijepog parka diže se prema nebeskim visinama prekrasan bijeli zvonik bijele gotske crkve u čast bijele prečiste bezgrešne Djevice. Pod ovom crkvom još su dvije crkve: podzemna crkva (kripta) i velika crkva sv. krunice u bizantinskom slogu. Tri crkve jedna nad drugom. Crkva sv. krunice i bazilika natječu se ljepotom i umjetnošću, a kripta je jednostavna crkva u stijeni bez prozora, osvijetljena samo električnim svijetlom, mjesto tiho i zgodno za molitvu i razmatranje. Zidovi svih triju crkava obloženi su mramornim pločama, na kojima su ispisane zahvalnice dobroti Marijinoj. U bazilici se posebno ističu razni skupocjeni darovi, a osobito zlatna i srebrena srca, koja govore: Hvala Mariji. U njoj visi o stropu nekih 500 zastava raznih hodočašća svih naroda.

S desne strane ispod bazilike špilja je ukazanja, kamo svaki hodočasnik najprije dolazi. Nad zemljom 4 metra otvor je male špilje. U njoj je kip Bezgrešne, načinjen prema opisu Bernardice. Kip jednostavan i lijep, pa tom jednostavnom ljepotom upravo začarava i oko i srce svakog hodočasnika. Oko kipa cvatu ruže i zeleni se bršljan, a dolje na zemlji mirišu kite cvijeća, što ih donose zahvalne duše otajstvenoj Ruži. Pod špiljom ukazanja na lijevo prostire se velika špilja, visoka četiri metra, duboka osam metara, a široka dvanaest metara. U njoj nalaziš srebreni oltar i dva velika svijećnjaka, na kojima gore dan i noć svijeće. Na lijevom kraju velike špilje izvire čudotvorno vrelo. Njegova voda ističe na 12 pipa, i onda teče dalje u kupaone za bolesnike, nazvane piscine.

Ispunila se je i želja Bezgrešne, da joj tamo dolaze u procesijama. Dobrota i moć Gospina privlači srca ljudska. Tamo dolaze hodočasnici sa svih strana svijeta, tako da nije nijedan dio zemlje izuzet. Popriječno dolazi u Lurd godišnje do 200.000 hodočasnika. Dolaze djeca Marijina svih narodnosti, dolaze sa srcem punim žive vjere, velikoga ufanja i nježne ljubavi. Nigdje se ne moli onako žarko, pobožno i zaufano kao u Lurdu, nigdje čovjek ne vidi onako žive, velike vjere — ondje je škola molitve i vjere. Odanle čovjek ponese u srcu neki posebni sveti žar, koji se nikada više ne trne. A Lurd je i škola divne djelotvorne kršćanske ljubavi prema bližnjemu. Bolničari i bolničarke, mnogi visokog društvenog položaja, voze ili prenose bolesnike, rane im previjaju, kod njih bdiju — za njih se brinu nježno kao majke. Oni sve rade besplatno iz ljubavi prema Bogu. Godišnje dobije oko pet tisuća siromašnih bolesnika u Lurdu besplatan stan i opskrbu u bolnicama.

Sveti Otac Leon XIII. napisao je o Lurdu: »Slava Lurda je velika i Majka Božja je tu slavu raširila po svem svijetu po svojim dobročinstvima za duše i tjelesa«. O Bezgrešna Gospo, oživi u nama vjeru, i budi nam zdravlje bolesnih, utočište grešnika, utjeha žalosnih i pomoćnica kršćana. Amen.

Rođenje Bl. Dj. Marije

Čudesa u Lurdu

Majka Božja čudotvorna! Ovaj časni naslov dobila je Bl. Djevica radi čudesa, koja je po osobitoj milosti Božjoj činila u svako doba i na svim stranama svijeta. Ali je Lurd ono mjesto, gdje ona čini najviše čudesa. Sv. misa na dan ukazanja Gospe lurdske počinje ovako: »Vidio sam grad sveti, Jeruzalem novi, gdje silazi od Boga s neba«. Lurd je doista novi Jeruzalem, gdje Isus po zagovoru Majke tvori silna čudesa. Za Lurd se mogu uzeti riječi sv. Pisma, da ondje »slijepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju«. Da, i mrtvi ustaju, i ako ne oni, koji su umrli po tijelu, nego mnogi i mnogi, koji su izgubili vjeru, život duše, dobivaju ponovno taj život.

U Lurdu se događaju nepobitna čudesa svake vrsti.

»Nema danas čudesa«, čuje se često iz usta neprijatelja Crkve, a katkada tako govore i sami katolici. Ali je obratno istina. U katoličkoj Crkvi bilo je uvijek čudesa, a otkad se je ukazala u Lurdu Gospa, tamo se događaju čudesa kao u Kristovo doba. Događaju se javno, u po bijela dana. G. 1882. osnovan je u Lurdu ured za liječnička istraživanja, koji dokazuje istinitost čudesa, što se ondje zbivaju. Vrata ureda otvorena su svim liječnicima cijeloga svijeta, bili oni vjernici ili bezvjerci. Tamo godišnje dolazi do 400 liječnika, da ispituju čudesna ozdravljenja. Ondje se ovjerovljuju svjedodžbe, koje bolesnici sa sobom donose, ondje se pretražuju bolesnici, koji to žele, ondje se pregledavaju ozdravljenici, i svaki se slučaj najtočnije i najsavjesnije istražuje. Zabacuju se kao čudesa sva neizvjesna i neznatna ozdravljenja. Samo se onda ozdravljenje proglasi čudom, ako je bolesnika prije liječio liječnik, ako je ozdravljenje potpuno dokazano, i ako se bolest nije povratila iza godinu dana. Dr. Henri Head, protestant iz Engleske, došao je u Lurd, da kao liječnik proučava sve ono što se zbiva u Lurdu. On je boravio u uredu za vrijeme velikih hodočašća. Prije odlaska dao je ovu izjavu: »Upravo je nenatkriljiva savjesnost i skrb, s kojom se ispituje vrijednost svake svjedodžbe«. Sveučilišni profesor liječnik Dr. Vergez ispitivao je punih 25 godina čudesna ozdravljenja u Lurdu, pa je 8. IX. 1886. između ostaloga i ovo pismeno izjavio: »Pitaju me, što sam vidio u Lurdu. Dosta su dvije riječi da to kažem. Ispitujući najvjerodostojnije događaje, koji nadilaze moć znanosti i umijeća, ja sam vidio, ja sam rukom pipao djelo Božje — čudo«.

Neprijatelji Božji htjeli su lurdska čudesa ozdravljenja pripisati sugestiji, koja sastoji u tome, da se bolesniku nametne uvjerenje, kako on nije ni bio bolestan ili kako je ozdravio. Ali treba znati, da se sugestijom može djelovati samo na neke živčane bolesti. Nikada se sugestijom ne može izliječiti rak-rana, prebijena kost, sljepoća, gluhoća, sušicom istrošena pluća — a takve se bolesti liječe u Lurdu. Osim toga se sugestijom liječi polako, a ondje nastaju ozdravljenja često u jedan čas ili u najkraće vrijeme. Ozdravljenja se događaju pri kupanju u piscini ili samo da bolesnik popije malo vode iz izvora ili njome nakvasi bolesni dio tijela. Upotrebom lurdske vode dobili su mnogi zdravlje daleko izvan Lurda. A važno je znati, da je lurdska voda obična pitka voda bez ikakvih ljekovitih svoj-

stava. **Ali još nešto moramo posebno istaknuti, a to je, da se najviše čudesnih ozdravljenja zbiva prigodom procesije sa Presvetim.**

Čudesnih ozdravljenja u samom Lurdu zabilježeno je po uredu za istraživanje oko 17 tisuća, ali ured u svojoj strogosti i savjesnosti nije ni potpunu petinu od njih proglasio čudom. Koliko ima još čudesnih ozdravljenja, što su se dogodila u Lurdu i izvan njega, a nisu zavedena u zapisnik ureda! A gdje su ona velika čudesa, koja su još veća od tjelesnih ozdravljenja, a to su čudesna ozdravljenja na duši. Koliko ih je u Lurdu ustalo od mrtvih t. j. kojima je oživljela zamrla vjera. Koliko je slijepaca na duši ugledalo opet svijetlo istine, koliko je gluhih opet čulo slatki glas dobroga Pastira, koliko je uzetih veselo ustalo i pošlo putem Božjega zakona. Ova će se čudesa istom otkriti u vječnosti.

Navest ćemo samo dva čuda tjelesnog i ujedno duševnog ozdravljenja.

God. 1862. živio je u Parizu advokat Henrik Lassere. Mlad i bogat nije mario za vjeru, živio je ugađajući svojim strastima. Iznenada je obolio na očima i oslijepio. Njegov prijatelj protestant Freysinet, poslije ministar, nagovarao ga je, da pokuša s lurdskom vodom nakvasiti oči. Slijepac toga nije htio, jer se bojao, da bi morao kreposno živjeti, ako čudom uzdravi. Napokon je popustio, nakvasio je oči lurdskom vodom govoreći: »O presveta Djevice, imaj sa mnom sažaljenja, te mi izliječi tjelesnu i duševnu sljepoću«. U isti je čas dobio vid. Postao je dobar kršćanin. Iz zahvalnosti putovao je k onim osobama, koje su u Lurdu ozdravile, ispitivao je njihovo ozdravljenje i sve to opisao u knjizi: »Lassere, naša Gospa Lurdska«. On je ozdravio izvan Lurda na tijelu i duši.

Drugi zanimiv slučaj zbio se je s poštanskim činovnikom Gabrijelom Gargam. On je g. 1899. nastradao uslijed sudara vlakova. Bio je sav izranjen, slomio je ključnu kost, postao je uzet od pasa do nogu, nije mogao uzimati gotovo nikakve hrane, i hranili su ga pomoću cijevi. Taj čovjek srednjeg rasta pao je na 36 kg težine. Noge su mu počele trunuti. Više je liječnika izjavilo, da je neizlječiv. Kada su mu svjetovali, da ide radi ozdravljenja u Lurd, on je taj savjet prezirno odbio. On je bio već dugo posve mlak katolik, u crkvi nije bio punih 15 godina. Molitve pobožne majke i drugih i milost Božja učinile su, da je otišao u Lurd. Pred polazak se je ispovjedio i primio svetu pričest sa sasvim malim komadićem hostije, jer nije mogao primati hrane. U Lurdu je isto učinio. Iza kupke u piscini odnijeli su ga na mjesto, kuda je prolazila procesija sa Presvetim. Ondje se je onesvijestio, postao sav leden, te su mislili, da je već mrtav. Kada je dobio blagoslov s Presvetim ustao je na noge čovjek, koji je nepomičan ležao preko 20 mjeseci. U uredu za istraživanja vidjelo je 60 liječnika živog mrtvaca, gdje hoda. Od onda je Gargam bio zdrav, živo čudo Božjeg i Gospinog milosrđa.

Mnogi su bezvejrci u Lurdu svladani od dobrote i moći Bl. Djevice, pa su prignuli glavu govoreći: »Ja vjerujem«. I mi tvrdo vjerujemo u čudesa lurdska, u moć naše dobre Majke. Mi danas od srca hvalimo Boga, što je tako divno proslavio Bezgrešnu. Mi joj se danas obraćamo s riječima djetinjske ljubavi: »Marijo, ti mila Majčice, pred tobom padamo ničice. Čuj žalosti, boli tužan glas: Ah spasi, Majčice, spasi nas!«

Rođenje Bl. Dj. Marije

Manifestacije u Lurdu

Na današnji dan slave kršćani po cijelom svijetu svoju dobru i moćnu Majku, kraljicu neba i zemlje. Ali nema mjesta na svijetu, gdje se slavi Marija kao u Lurdu. Tko je jedanput došao u Lurd, taj ga više ne može zaboraviti. Nigdje čovjek ne vidi onoliko žive vjere, onako iskrene i duboke pobožnosti — sve to prodire do dna duše. Rekao bi, onaj zrak što se diše u Lurdu, preobrazuje čovjeka. »Jesmo li još na zemlji?« pitao je neki hodočasnik, kad je vidio one svečanosti, one manifestacije u Lurdu. Gospin Lurd je doista kao nebo na zemlji.

Da što više zavolimo Majku našu nebesku, čujmo danas nešto o manifestacijama u Lurdu. **Dvije su glavne: procesija s Presvetim i procesija sa svijećama.**

Najglavnija i najdirljivija svečanost u Lurdu jest procesija s Presvetim u 4 sata iza podne. Procesija kreće od špilje ukazanja. Na čelu procesije nosi se križ, znak pobjede našeg Spasitelja. Za križem idu članice Marijina djevojačkog društva s bijelim koprenama na glavi. Onda se redaju stotine, često i tisuće hodočasnika muškaraca sa gorućim svijećama u ruci. Njih prate njihove zastave. Iza njih slijedi mnogobrojno svećenstvo. Kralja slave u presv. Sakramentu obično nosi koji veći crkveni dostojanstvenik pod skupocjenim nebom uz sjajnu podvorbu. Procesija kreće od špilje unaokolo do pred crkvu sv. krunice. Svećenici pjevaju s narodom: »Hvali Jeruzaleme, svoga Gospoda; hvali, Sione, svoga Kralja. Hosana, hosana Sinu Davidovu. Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana na visini«. Putem na obje strane kleče tisuće pobožnih vjernika klanjajući se Kristu. I što je neobično, nigdje ne čuješ razgovora, svuda vlada sveta tišina prekidana pobožnim uzdasima. Kada procesija dolazi na prostrani trg pred crkvom sv. krunice, onda čovjek vidi prizor nigdje neviđen, što potresa i najtvrđim srcem. Naokolo leže ili kleče bolesnici, njih više stotina. Svećenik s Presvetim izlazi ispod neba, te blagosliva pojedine bolesnike. Oči svih bolesnika uprte su u velikog Čudotvorca, u nebeskog liječnika, Krista u presv. Sakramentu. U to vrijeme jedan svećenik moli pred narodom potresne zazive, a tisuće grla pobožno s velikom vjerom ponavlja: »Isuse, mi se tebi klanjamo. Isuse, mi se u te ufamo, Isuse, mi te ljubimo. Hosana, hosana Sinu Davidovu. Blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodnje. Ti si Krist, Sin Boga života. Ti si Gospodin moj i Bog moj«. I dalje narod vapi za svećenikom: »Gospodine, mi vjerujemo, ali ti umnoži našu vjeru. Ti si uskrsnuće i život. Spasi nas, Isuse, pogibosmo. Gospodine, ako hoćeš, možeš me ozdraviti. Gospodine, samo reci riječ, i ja ću ozdraviti. Isuse, Sine Marijin, smiluj mi se. Isuse, Sine Davidov, smiluj nam se«. I treći put uzdiže narod još zaufanije: »Bože, u pomoć mi priteci, Gospodine pohiti da mi pomogneš. Gospodine, onaj koga ljubiš, bolestan je. Gospodine, daj da progledam. Gospodine, daj da prohodam. Gospodine, daj da čujem. Majko Spasiteljeva, moli za nas. Zdravlje bolesnih, moli za nas«.

Tako narod od srca moli, i Spasitelj po zagovoru Bezgrešne često izliječi kojeg bolesnika. Kada se čudo dogodi, nastane žamor: čudo, čudo, i taj žamor raste, a onda oduševljena srca zapjevaju

Gospinu pjesmu: »Veliča duša moja, Gospoda«. Ako se i ne dogodi čudesno ozdravljenje na tijelu, to se kod svake procesije događaju čudesna ozdravljenja na duši, koja su možda veća čudesa od onih prvih.

Kod procesije s Presvetim osjećamo onu veliku istinu: po Mariji k Isusu. U Lurd dolaze katolici k Mariji, a Marija ih vodi do Isusa u presv. Sakramentu. I ondje katolik kao da očima gleda Spasitelja prisutnoga u Euharistiji. I ondje katolik jasno spoznaje, da je Isus svojoj Majci dao ključeve riznice svoga blaga i milosti. O blagoslovljen Isus u presv. Oltarskom Sakramentu! O navijeke blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Marija! Blagoslovljeno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće!

Druga veličanstvena svečanost u Lurdu jest procesija sa svijećama, što se obavlja u 9 sati uveče. Procesija sa Presvetim vapaj je bijednog čovječanstva za nebeskom pomoći, a procesija sa svijećama može se nazvati javnom manifestacijom štovanja Bl. Djevice, ona je izljev radosti, slave i hvale vjernih kršćanskih duša.

Naveče prije počinka hoće štovatelji Marijini da se oproste od mile Gospe i da se preporuče njezinoj zaštiti. Kod špilje stanu se ljudi svrstavati u redove prema narodnostima, najprije muževi, pa onda mladići, žene i djevojke. Svi nose zapaljenu svijeću. Učesnika bude i više tisuća. Za vrijeme hrvatskog hodočašća g. 1929. bilo je 15. kolovoza u procesiji preko pet tisuća ljudi. Procesija se stane gibati, i čini ti se kao duga vijugasta vatrena rijeka. Procesija se pomiče prema trostrukoj crkvi rasvijetljenoj električnim žaruljama, a s vrha brda Pic du Jer (Pik di žer) blista u električnom žaru veliki križ, te se i on sa svojim sjajem pridružuje sjaju i slavi u nizini. Sa sjajem elektrike i svijeća spaja se sjaj i radost srdaca oduševljenog naroda. Sav narod zanosno pjeva pjesmu: »Sred te se pećine Marija javi«. Svaki narod pjeva u svom jeziku, a svi jednako završavaju sa: Ave, ave, ave Maria«. Pozdrav ave razliježe se dugo u tihu noć, odbija se od hridina lurdskih, pa se onda diže k nebu kao glas oduševljene molitve. Oduševljenje je silno. Ta sjajna procesija sliči proslavi Kraljice nebeske u nebeskom Jeruzalemu. To se ne da opisati, to treba vidjeti, da se uzmogne shvatiti. U Lurdu se tom zgodom obistinjuju proročanske riječi Marijine: »Odsad će me blaženom zvati svi naraštaji«.

Procesija se svršava upravo veličanstveno. Na trgu pred crkvom sv. krunice stane procesija. To je more svijetla. Kada prestane posljednji Ave, onda ono veliko mnoštvo zapjeva latinski vjerovanje. Prisutni narodi javno i zanosno ispovijedaju svoju vjeru, veličaju onu Crkvu jednu, svetu, katoličku i apostolsku, koja ih je ovdje sabrala, ujedinila i oduševila. Iza toga se svijeće gase, i vjerna se djeca Marijina razilaze, da nikada ne zaborave one divne svečanosti, koja ih je još više utvrdila u štovanju i ljubavi prema Gospi.

Koga ne bi oduševilo ono srdačno, ono lijepo slavljenje Bezgrešne u Lurdu! I mi se danas pridružimo onim tisućama u Lurdu, koji ondje mole i pjevaju: Zdravo Marijo! I mi tebe pozdravljamo, bijela prečista Djevice, koja si ponos i ures neba i zemlje, koja si naša Majka. I mi tebi od srca danas kličemo: »Zdravo, zdravo, zdravo Marijo!« I mi se tebi danas obraćamo s toplom molbom: »Gospo lurdska, moli za nas!«

Svetkovina sv. Krunice

Kako treba moliti krunicu

Neka je pobožna osoba rekla: »Krunica je ugodno glazbalo«. Htjela je time reći da se molenje krunice Majci Božjoj sviđa kao ugodna glazba. I doista molenje krunice jest glazba, jest uzvišena pjesma u čast One, koja je najdivniji Božji stvor, koju je sam Bog po anđelu pozdravio: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama«. Zato je krunica Gospi mila, zato su je glavari Crkve toplo preporučili. Kada je sveti papa Pijo IX. nekom biskupu blagoslovio nekoliko krunica, reče mu: »Javi vjernicima, kako papi nije dosta samo krunice blagoslivljati, nego da on krunicu i moli, i to svaki dan, i da poziva svoju djecu, neka i oni isto čine«.

Krunicu treba moliti pobožno razmišljajući otajstva našega spasenja.

Odmah u početku možemo spomenuti prigovor, da je krunica dosadno opetovanje jedne te iste molitve. Tako govore oni, koji ne znaju, kako se krunica moli, ili ju uopće niti ne mole. Ono opetovanje nije dosadno. Ono odgovara ljudskoj naravi. Kada je čovjek obuzet kakvim čuvstvima, onda on opetuje riječi, koje to čuvstvo izražavaju. Kada dijete govori majci o ljubavi, često ponavlja: »Mama, ja te volim«. Tako i mi pri moljenju krunice ponavljamo svoja pobožna čuvstva prema Isusu i Mariji, uz to još razmišljamo sveta otajstva otkupljenja. Takva molitva nije dosadna, to je ugodna molitva.

Krunicu počimamo s vjerovanjem ispovijedajući svoju vjeru. To je kao temelj krunice. Onda na čast presv. Trojstva molimo »Slava Ocu« i »Oče naš« sa 3 »Zdravo Marijo« i pri tome molimo, da nam Bog umnoži vjeru, utvrdi ufanje i usavrši ljubav. Iza toga molimo dalje »Slava Ocu«, »Oče naš« i 10 »Zravo Marijo« i to svega 5 puta. Kod svake desetice razmatramo po jedno otajstvo. To bi bio jedan dio krunice. Cijela krunica sastoji od 3 dijela, od krunice radosne, žalosne i slavne.

Radosna krunica. U njoj razmatramo tajnu utjelovljenja Sina Božjega i njegova djetinjstva. **Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.** Anđeo javlja Mariji, da će postati Majkom Sina Božjega. Ona pristaje s riječima: »Evo službenice, neka mi bude po riječi Tvojoj«. U isti čas postaje Marija Majka Božja. Sin Božji, vječna Riječ tijelom je postala u utrobi prečiste Djevice po moći Duha Svetoga. Klanjaj se mudrosti, svemogućstvu i ljubavi Božjoj. Veseli se s Marijom, što ju je Bog onako odlikovao. Budimo, mi kao ona prave sluge Božje. **Koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila.** Elizabeta se raduje pohodu Majke Božje, jer joj ona donosi Spasitelja. Spasitelj posvećuje Ivana u utrobi majke. Isus i Marija unose u cijelu kuću blagoslov i radost. Moli Isusa, da i tebe posveti, moli Mariju, da bude uvijek uza te sa Sinom svojim, jer to je sreća tvoja. **Koga si, Djevice, rodila.** O kako je sretna, prečista Majka i Djevica, o kako je sretan cijeli rod ljudski. Klanjamo se Djetetu, Bogu svome. Molimo ga, da se rodi u duši našoj, da bude Gospodar našega srca. Isus se za nas rađa svaki dan na oltaru pod sv. misom. Zato ga ljubimo svim srcem i primajmo ga često u sv. pri-

česti. **Koga si, Djevice, u hramu prikazala.** Marija prikazuje Isusa, Ocu nebeskom za naše spasenje, a isto čini i sam Isus. Prikaži se i ti Isusu i Mariji, bude posve njihov. Moli Mariju, da prikaže Isusu tvoju dobru volju, da mu prikaže i tvoje poteškoće, dapače i tvoje slaboće i grijehe, neka ih Isus uništi. **Koga si, Djevice, u hramu našla.** Sveta obitelj ide u hram svladavajući teret i daljinu puta. Sjeti se i ti velike dužnosti svetkovanja dana Gospodnjega. Vrši ovu dužnost savjesno. Priznavaj Boga svojim Gospodarom, a on će tebe nagraditi kao vjernog slugu. Ako si nesrećom po grijehu izgubio Isusa, traži ga u ispovijedi, jer je najveća nesreća za čovjeka, kada izgubi Boga. Moli Isusa i Mariju, da ih jednom nađeš u vječnosti.

Žalosna krunica. U ovom dijelu krunice pratimo Isusa na njegovom križnom putu. **Koji se za nas krvlju znojio.** U Maslinskom vrtu razmišlja Isus o gorkoj muci, što ga čeka, on razmišlja i o nezahvalnosti ljudskoj, i od silne boli i smrtnoga straha kapa mu s presvetog čela krvavi znoj. On prima rado gorki kalež, da izvrši volju Oca i da nama zasluži spasenje. Tješi Isusa, obećaj mu ljubav i zahvalnost. I ti govori kao on u svim svojim nevoljama: »Bože, neka bude volja tvoja!« **Koji je za nas bičevan bio.** Grozne boli bičevanja i poniženja podnosi Isus šuteći, a podnosi radi naše neumjerenosti i nečistih grijeha. Kroti tijelo svoje, čistim srcem ljubi Spasitelja, koji se je ponizio kao rob, da mi ne budemo robovi grijehu. **Koji je za nas trnjem okrunjen bio.** Zloba neprijatelja i naša oholost okruniše Isusa trnovom krunom. Kakve su one bile boli. Okrutni su ga ljudi udarali po glavi, pljuvali ga rugajući se njegovoj kraljevskoj časti. O Isuse, ja tebe priznajem svojim Kraljem, obećajem ti vjernost. **Koji je za nas teški križ nosio.** Isusu je težak križ, ali su još teži naši grijesi. Pod teretom pada Isus, ali ga ljubav prema nama opet diže. O Isuse, pridigni me iz grijeha mojih. O Marijo, koja si pratila Sina na križnom putu, o Majko žalosna, moli za me slabića. **Koji je za nas propet bio.** Isus dovršuje žrtvu na križu. Tko je Isusa razapeo, tko je probo dušu presvete Majke? Mi grešnici. Isuse oprosti, Isuse smiluj se! O Marijo, Majko, koja si nas pod križem u strašnim bolima rodila, isprosi nam oproštenje.

Slavna krunica. U ovom se dijelu radujemo slavi Isusa i Marije. **Koji je od mrtvih uskrsnuo.** Isus je uskrsnućem dokazao svoje Božanstvo, utvrdio našu vjeru. Poklonimo se Pobjedniku, radujmo se s Marijom. Uskrsnimo na pravi kršćanski život. **Koji je na nebo uzašao.** Isus ulazi u slavu svoju. Ondje je i naša domovina. Isus je naš zagovornik. Mi nismo sirote. Gore srca! **Koji je Duha Svetoga poslao.** Duh Sveti je preobrazio apostole, pa su postali neustrašivi širitelji nauke Isusove. Duše Sveti, Oče ubogih, tješitelju naš, ti svjetlosti duša, ti mudrosti vječna — obaspi nas svojim milostima. **Koji je tebe, Djevice, na nebo uznio. Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.** Naša mila Majka, presveta mučenica, postala je Kraljica neba i zemlje. Ako trpimo sa Isusom i Marijom, bit ćemo s njima proslavljeni. Uz Isusa zagovornika imamo u nebu i zagovornicu, našu Majku. O Marijo, spasi nas!

Evo kako se može kod molenja krunice lijepo razmatrati, evo kako je krunica lijepa molitva. Zato je Pijo IX. govorio: »Molite u vašim obiteljima svi skupa svaku veče krunicu. Otac i majka, sinovi i kćeri, molite svaki dan tu laku i lijepu molitvu, koja je nadarena tolikim oprostima«. Papa Klement VII. rekao je za krunicu, da je ona »spas vjernika«. Molimo rado i često krunicu, pa će ona biti po zagovoru prečiste Djevice naš spas. Amen.

Krist Kralj

Pravi podanici Krista Kralja

»On kraljuje od mora do mora, od velike rijeke do na kraj zemlje. Njemu će se pokloniti svi kraljevi zemaljski, svi će narodi služiti njemu. Aleluja, aleluja. Vlast je njegova vlast vječna, koja se neće skršiti i kraljevstva njegova neće nestati. Aleluja«. Ovako veliča danas Crkva u sv. misi Krista Kralja. I silni milijoni katolika klanjaju se danas na cijelome svijetu Isusu Kristu, Bogu svomu, Kralju svome. Oni se s ponosom i oduševljeno priznaju podanicima njegovim i obećavaju mu potpunu vjernost.

Lijepa ova svetkovina potiče katolike, da vjeruju tvrdo u Krista i njegovo kraljevstvo na zemlji, da u svemu slijede svoga Kralja i da šire njegovu slavu i kraljevstvo.

Vjerujem u Isusa Krista i Crkvu katoličku. O kako neki ludo govore: »Svejedno je što vjeruješ«. To ne može biti svejedno! Već je sv. Ivan Zlatousti rekao: »Krive nauke moramo zabaciti i pobijati, ali moramo ljubiti krivovjerce i moliti se za njihov spas«. A poznata je i riječ sv. Augustina: »Uništiti treba krive nauke, ali treba ljubiti zalutale«. Posve je jasno pametnu čovjeku, da može biti samo jedna istina, jer je samo jedan Bog. Grijeh je proti vječnoj Istini, kada netko tvrdi, da je svaka vjera dobra i istinita. Zar je Isus zaludu svečano izjavio: »Ja sam se zato rodio i došao na svijet, da svjedočim za istinu; svaki, koji je od istine, sluša glas moj«. (Iv. 18, 37.). Zar nije Isus rekao: »Ja sam svijetlo svijeta. Tko ide za mnom, neće hodati u tmini, nego će imati svijetlo života«. (Iv. 8, 12.). On je mogao jedini reći: »Ja sam put, istina i život«. (Iv. 14, 6.). Iz ovoga slijedi, da je istina tamo, gdje je Isus, da se samo po njemu dolazi do istine i života.

Ovako je govorio Isus o sebi i o svojoj nauci, a slično je govorio i o Crkvi, svome kraljevstvu na zemlji, jer je njoj povjerio svijetlo svoje istine. Za nju je rekao: »Tko Crkve ne posluša, neka ti bude kao neznabožac i carinik«. (Mat. 18, 17.). Njoj je Isus dao vlast naučavanja: »Idite i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama sve do svršetka svijeta«. (Mat. 28, 18.). A gdje je ta Crkva? Tamo gdje je Petar, tamo gdje je njegov nasljednik rimski biskup. Petru je kazao Krist: »Ti si Petar i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata paklena neće je nadvladati«. (Mat. 16, 18.).

Katolik, vjerni podanik Krista Kralja i njegove Crkve vjeruje tvrdo, on ne sumnja, jer zna gdje je istina. On se slaže sa sv. Pavlom, koji odlučno govori: »Ako i anđeo s neba navijesti vam evanđelje protiv onoga, što vam navijestismo, proklet da bude«. (Gal. 1, 8.). Učenici mudraca Pitagore govorili su »On je to rekao«, i tako su potvrđivali svoju vjeru u njegovu nauku. Vjerni katolik isto tako treba da govori: »On, Krist je to rekao, Crkva je to rekla, zato vjerujem«.

Pravi podanik Krista Kralja mora i živjeti po nauci njegovoj, on mora slijediti Krista. Istinito je rekao sv. Augustin: »Ime kršćanin badava nosi, koji Krista ne nasljeduje«. Zato katolik mora biti čovjek molitve i svetosti, pravde i ljubavi, čovjek mira, junak u

svladavanju i nošenju križa. Kako čitamo u predslovlju sv. misc, kraljevstvo Kristovo jest kraljevstvo istine i života, kraljevstvo posvećenja i milosti, kraljevstvo pravde i ljubavi. Nije baš lako ići za Isusom, ali treba junački početi, pa će nam Isus već pomoći. To nam zgodno razjašnjuje jedna legenda o sv. Stjepanu kralju. Govori legenda, kako je za zimske studene noći išao sv. Stjepan kroz duboki snijeg sa svojim slugom, da siromasima odnese odijela i hrane. Slugi je bilo strašno hladno, te je jedva hodao. On se dosjeti, da ide za svecem, baš njegovim tragom, koji je ostavljao u snijegu. I gle čuda! Odmah mu postade toplo i ugodno pri srcu, više nije osjećao studeni, pa je mogao lako i brzo ići za svojim gospodarom. Evo, ovako biva i nama, kada slijedimo Isusa. Spočetka nam je teško, ali kad jednom pođemo njegovim tragom, postaje nam lako, jer nam daje snage Onaj, koji govori: »U svijetu ćete imati tjeskoba, ali sc uzdajte, ja sam nadvladao svijet«. (Iv. 16, 33.). Onda čovjek osjeća, da je zaista »Kristov jaram sladak i breme njcgovo lako«. (Mat. 11, 30.).

Pravi podanik Krista Kralja mora biti stalan i dosljedan katolik. Nekada su Rimljani u svom praznovjerju htjeli ugoditi svima bogovima, te su u jedan hram postavili kipove svih poznatih bogova. Car Tiberije htio je, da ondje postavi i kip Kristov, ali to nije dopustio rimski senat. Tumačeći ovaj događaj veli sv. Augustin, kako Isus nije htio da se itko s njime izjednači, jer on ne trpi suparništva. Tako neka bude u hramu našega srca samo naš Kralj Krist, a ukloni iz njega sve idole pokvarenog svijeta. Nemoj razvodnjavati Kristovih načela, nego budi dosljedan i u svemu vjeran nauci Krista Kralja i njegove svete, nepogrešive Crkve.

Još budimo odlučni, radini, upravo pravi apostoli Krista Kralja. Nije dosta biti potajni učenik Kristov kao Nikodem, koji mu je dolazio u noć od straha pred Židovima. Nije dosta imati vjeru i ne griješiti, nego treba i spriječavati tuđe grijehe i zabludc, treba biti živo svijetlo Isusovo, koje neprestano i daleko svijetli i k sebi privlači. Čuj, kako je netko zgodno rekao: »Snaga zlih sastoji u slaboći dobrih«. Dok su katolici slabi, neodlučni, povučeni, dotle nevjera drsko glavu diže i dobiva snagu. Pamti, da je tvoj Kralj rekao: »Dođoh da oganj bacim na zemlju, pa što hoću nego da se zapali«. (Luk. 12, 49.). Oganj istine Kristove treba raznositi, srca bližnjih tim ognjem raspaljivati, da se sve obnovi u Kristu, da se svi podlože njegovoj preblagoj vlasti.

Za vrijeme revolucije g. 1848. morao je papa Pijo IX. bježati iz Rima. Suznim je očima pogledao Rim, ali je bio miran i utješen, pa je rekao svojoj pratnji: »Budite srčani, ja nosim na svom srcu presv. Sakramenat u istoj posudi, u kojoj ga je nosio Pijo VII. za svog progona iz Rima. Krist je s nama, on će biti naš vođa i čuvar«. Teška su i naša vremena, vodi se borba između Krista i Antikrista. Svrstajmo se u redove Krista Kralja i uz njega se borimo. Borimo se tvrdom vjerom, otvoreno i odlučno, da svuda zavlada Krist Kralj. On će biti i naš vođa i naš čuvar.

Obnovimo danas od srca svoj krsni zavjet, obnovimo sa svim katolicima svijeta svoju vjernost Kristu Kralju. On neka bude Kralj srca našega sada i navijeke. Amen.

Svi Sveti

Nasljedovanje svetih

Na današnju uzvišenu svetkovinu dižemo oči k nebu, koje pred nama sja u svoj svojoj ljepoti i srcći. U onom sjaju vidimo divne četc svetaca, kako uživaju u Bogu svome. Oni su sretni i presretni, oni su sigurni za svoju sreću. I mi možemo biti sretni kao i oni. Čujmo samo što nam danas govore sveti. Naša blažena braća i sestre dovikuju nam s neba: »Što smo mogli mi pomoću milosti Božje, to možete i vi. Kako smo se mi borili i pobijedili, tako se možete i morate boriti i vi, tako ćete i vi pobijediti. Pođite našim putem odvažno i puni nade, a mi ćemo se moliti, da ustrajete i da k nama dođete«.

Zadaća našega života na zemlji neka bude nasljedovanje svetih.

Zašto je Crkva ustanovila svetkovinu svih svetih? Sigurno zato da slavimo Boga u njcgovim svetima, da se njima preporučamo, da ih štujemo — ali sigurno i zato da ih nasljedujemo. Doista i Boga najbolje slavimo i svece najbolje štujemo ako ih u svetosti nasljedujemo. Prema tomu veli latinska poslovica: »Najbolje štovanje svetih jest pravi kršćanski život«. Da se to postigne Crkva je već u staro doba odredila, da se u crkvama čita život svetih mučenika. I danas svećenici svaki dan pri molenju časoslova čitaju živote svetaca. I danas Crkva puno vjernicima preporuča čitanje života svetaca, da se njihovim primjerom oduševe za pravi kršćanski život. Tako su činili sv. Franjo Asiški, sv. Anto Paduanski, sv. Terezija i mnogi drugi sveci, pa su držali ovo čitanje jednim od glavnih sredstava svoga posvećenja.

Sv. Ignacije, osnovatelj Družbe Isusove, ležao je ranjen u bolnici. Htio je čitati kakav roman, da mu prođe vrijeme, ali su mu dali život Isusa Krista i svetaca. Spočetka je čitao s dosadom, a poslije mu se to čitanje osladi. Počeo se je diviti svecima i njihovom životu pregaranja i ljubavi. Napokon si ozbiljno reče: »Ovi su ljudi imali istu narav kao i ja. Zašto ne bih mogao ja učiniti, što su oni učinili?« I učinio je čvrstu odluku, da će poći putem svetaca. Što je odlučio, to je izvršio, i mi ga danas slavimo među svetima.

Mislimo i mi kao sv. Ignacije, kako su sveci bili ljudi kao i mi, oni su imali istu narav sklonu na zlo, ali su postali sveti. Pitajmo sami sebe: »Zašto ne bih ja postao svetac?« Ne govori: »Kako ću ja postati svetac? Ne mogu ja biti mučenik ni pustinjak ni redovnik — nije to za me«. Bilo je svetaca u svim zvanjima, pa i u tvome zvanju.

Ako nisi pozvan, da kao redovnik provodiš život u djevičanstvu, a ti slijedi sv. Joakima i sv. Anu i mnoge druge, koji su se posvetili u ženidbenom staležu, koji su uzeli na se teški teret brojne djece i tešku brigu oko njihova odgoja. Ako se ne možeš posve predati Bogu kao djevice, ipak možeš živjeti čisto prema svome staležu. Možda ćeš se potužiti, kako je teško živjeti čisto u današnje pokvareno doba, u tolikim pogiblima i napastima. Pomisli pri tome na svece. Sv. Katarinu Siensku mučile su dugo vremena preteške nečiste napasti, koje je s velikim trudom, borbom i molitvom svladala. Bori se i ti i moli, jer je to jedini put do čistoće. Sv. Agata i sv. Janja bile su kćeri bogatih roditelja, živjele su među najpokvareni-

jim poganskim svijetom, pa su sačuvale čistoću, jer su pazile na svoja sjetila, jer su se klonile zla društva, jer su sudjelovale s Božjom milošću. Eto ti primjera kako ćeš ostati čist u naše pokvareno doba.

Ti veliš, da ne možeš biti pustinjak, ali možeš poput mnogih svetaca svjetovnog zvanja biti jednostavan i skroman u odijevanju, možeš se uzdržavati od pogibeljnih zabava, možeš se katkada odreći i koje dopuštene ugodnosti, možeš se više moliti i češće ići sv. misi u obične dane. Tako ćeš postati makar u nečem sličan onim pustinjacima. Oni su se radi ljubavi Božje odrekli svake ugodnosti i svoj su imetak razdijelili siromasima. Od tebe traži Bog, da prema svom imanju daješ milostinju. Ako to ne možeš činiti obilno kao sv. Ivan milostinjar, onda čini kao sv. Aleksij prosjak, koji je pomagao siromašnije od sebe.

I mučenike moramo nasljedovati. Kao oni moramo bez straha i uz žrtvu ispovijedati svetu vjeru, moramo svladavati tijelo svoje i volju svoju. Ako nismo dostojni dati život za vjeru, moramo biti svakako ustrpljivi u bijedi i nevolji poput sv. Lidvine, koja je postala uzor ustrpljivosti ležeći 38 godina bolesna u siromaštvu i zapuštenosti.

Tko je naobražen neka služi Bogu kao veliki učenjaci sv. Augustin, sv. Jeronim, sv. Toma Akvinski, koji su sve sile uma posvetili Bogu, koji su baš zato Bogu u poniznosti služili, jer su bili veliki umovi. Tko nije naobražen, opet mu je moguće doći do velike svetosti kao bl. Germana pastirica, kao bl. Armela služavka, kao sv. Izidor težak. Tko je grešnik, možda i veliki grešnik, neka se obrati svom ozbiljnošću i poniznošću milosrdnom Bogu kao sv. Magdalena, kao sveti razbojnik, kao sveti pokornici.

Svaki u svom zvanju i stanju može postati svetac. Među svecima ima papa, biskupa, svećenika, redovnika, kraljeva, vojnika, činovnika, obrtnika, težaka, služavki, prosjaka. Među njima ima djece, mladića, djevojaka, oženjenih i udovica. Prema tomu nitko ne smije reći, da se ne može postati svetac. Dapače moramo postati sveti. Čujmo, što veli Bog u Sv. Pismu: »Gospodin je govorio Mojsiju i kazao mu: Reci cijeloj općini sinova Izraelovih i kaži im: Budite sveti, jer sam ja svet, Gospodin Bog vaš«. (3. Mojs. 19, 1. s.). I sv. Pavao nam veli: »Ovo je volja Božja, svetost vaša«. (1. Sol. 4, 3.). Teško onomu, tko ne izvrši volju Božju. Teško onomu tko dođe u vječnost, a ne bude svet. U vječnosti možemo biti ili sveti ili prokleti.

Kod caar Otona III. služio je kao dvorski kapelan svećenik Bonifacije. Nekom zgodom uniđe u crkvu posvećenu sv. Bonifaciju biskupu i mučeniku, apostolu Nijemaca. Moleći u crkvi osjetio je veliku želju, da slijedi svoga imenjaka sv. Bonifacija i da život dade za vjeru. Govorio je sam sebi: »Zar se ja ne zovem Bonifacije? Zašto ja ne bih postao mučenik kao i onaj, kojega zagovor ovdje ljudi mole?« I postao je redovnik, poslije biskup i umro je g. 1009. kao mučenik propovijedajući vjeru u Rusiji. Govorimo i mi sebi »Zar i ja ne mogu postati svetac kao moj imenjak, kao moja imenjačica?« Odgovorimo si odlučno: »Mogu i hoću, a ti Bože podupri slabost moju, a ti sveta dušo, koje ime nosim, pomozi mi svojim zagovorom. Amen.«.

Dušni dan

Groblje

Nama su mila naša groblja. U njima počivaju i čekaju uskrsnuće tjelesa naših milih pokojnika. Tiha tuga vlada po groblju, ali ne očaj. To nam danas kazuje i ono cvijeće na grobovima i one svijeće, što na njima gore i one molitve, koje pobožni kršćani šalju s groblja prema nebu. Mi puni žive vjere molimo za svoje pokojnike, jer vjerujemo, da njihove duše žive, i da im možemo pomoći, ako još nisu unišle u vječni mir. Mi stojimo nad grobovima puni nade, jer nismo bezvjerci, kojima je smrt svršetak svega. Mi iza groba, iza smrti vidimo vječnost, mi se nadamo uskrsnuću. Mi se danas puni vjere i ufanja molimo: »O Bože, daj pokojnima pokoj vječni, a milostivo pogledaj na nas grešnike!«

Groblje je sveto mjesto, groblje nas sjeća vječnosti i spasa duše.

Već su i stari pogani nastojali, da dostojno ukopaju svoje mrtve, a grobljima su posvećivali posebnu pažnju. Rimljani su groblje nazivali »svetim mjestom«. **Nama kršćanima je groblje pogotovo sveto mjesto.** Groblje je sveto mjesto, jer ga Crkva posvećuje posebnim blagoslovom, jer grobovi kriju tjelesa posvećena svetim sakramentima, oni kriju tjelesa, koja su bila hram Duha Svetoga, i koja su pozvana, da jednom slavno uskrsnu. Zato u blagoslovljenom groblju ne smiju biti pokopani nekršteni ili samoubojice, niti izopćeni, niti javni grešnici, koji se nisu prije smrti obratili. Zato mi kitimo grobove cvijećem, što znači novi život iza smrti; zato na grobovima palimo svijetlo u znak, da će duša pokojnika uživati u presjajnom svijetlu vječne sreće. Svetost groblja označuju i križevi nad grobovima. Oni su znak, da u grobovima počivaju tjelesa onih, koji su vjerovali u Krista propetoga, da su svoju životnu borbu vodili pod tim svetim znakom, i da u sjeni križa čekaju slavno uskrsnuće. Jer su groblja sveto mjesto, to mi moramo paziti da u njima bude red i čistoća, a osobito je naša velika i upravo sveta dužnost, da budu groblja lijepo i dobro ograđena.

Groblje nas sjeća vječnosti i spasa naše jedine, dragocjene, neumrle duše.

»Grobovi nam na groblju propovijedaju, kosti nam pređa propovijedaju — ali jao, to ne dira našega srca, nego mi živimo, kao da nema smrti, kao da nema vječnosti«. Ovako se je tužio sv. Augustin, a nažalost ima i danas dosta katolika, na koje ne djeluje ozbiljna propovijed groblja. Ali ćemo mi danas ozbiljno i s dobrom voljom poslušati, što nam govore grobovi.

Iz grobova dopire do nas glas: »Sve je prolazno, sve je taština, osim ljubiti Boga«. Eno tamo grobova djevojaka i mladića, koji su umrli u cvijetu mladosti. Bili su lijepi i puni snage, a možda su bili i previše ponosni radi svoje ljepote. A gdje je sada taj njihov ponos? Nestalo je svega kao pjene, kao dima. Blago onima, kojima je bila dika čednost, skromnost i pobožnost. Ovo je sada u vječnosti njihova utjeha.

Ima oko nas grobova s lijepim spomenicima, pod kojima su tjelesa bivših bogataša i uglednih ljudi, a blizu vidiš i jednostavne

grobove siromaha. Kada bi povadio kosti iz grobova bogataša i siromaha, našao bi, da su sve jednake. Božja je pravda ovdje na grobIju sve izjednačila. Na to je nekada veoma ozbiljno pomišljao Ptolomej, egipatski kralj, koji je uvijek uza se imao mrtvačku glavu. Njega je morao sluga često opomenuti: »Gle, kralju, ovakova će biti tvoja glava!« I nama govore svi ti grobovi: »Čovječe, i ti ćeš postati prah. Pred Bogom ne vrijedi ni čast ni bogatstvo. Pravo i vrijedno bogatstvo jesu krepost i dobra djela. Čovječe, brini se za života, da si stečeš puno toga blaga, jer će ti ono otvoriti nebo«.

Na groblju ima grobova djece, mladića, staraca i ljudi, koji su umrli u najboljoj snazi. Ovi nas grobovi sjećaju nepobitne istine, da ćemo svi umrijeti. Da, umrijet ćemo svi, ali kada, gdje i kako, to samo Bog zna. Zato mislimo često na riječi Isusove: »Budite spremni, jer u čas, u koji ne mislite, doći će Sin čovječji«. (Mat. 24, 44.).

Za vrijeme rimskih careva došao je u Rim neki Perzijanac Hornizdas, čovjek ugledan i mudar. Kada je pregledao sjajni Rim, upitao ga car, kako mu se sviđa. Perzijanac je odgovorio: »Gospodaru, ništa se ne može prispodobiti s ljepotom, koju sam ovdje vidio, ali me ona nije ni začarala ni osvojila, jer sam među kraljevstvima grada vidio i grobova. Zato, jer se i u Rimu umire potamnjuje pred mojim očima sva ta ljepota. Vidiš, nigdje ne može čovjek dovijeka ostati«. Zar to nije istina? A mnogi ljudi žive kao da nikada neće ostaviti ove zemlje. Oni zaboravljaju na smrt, na vječnost, na spas duše. **Sjetimo se i mi, da nećemo ovdje dovijeka ostati.** A kako je mudro rekao sv. Pavao: »Ovdje nemamo grada, koji će ostati, nego tražimo onaj, koji ima doći«. (Žid. 13, 14.). Najmudriji je onaj čovjek, koji u svemu uvijek misli na vječnost. O vječnosti nam govori cijelo groblje, a osobito križevi. Oni nam obećaju slavno uskrsnuće. Krist nam je na križu to zaslužio. O kršćanska dušo, ne boj se smrti, jer je ona put u nebo onima, koji Boga ljube i njemu služe. Sve nas čeka ona sreća, o kojoj pjeva svećenik prateći mrtvaca u groblje: »U raj povedi te anđeli, na dolasku tvojem primili te mučenici i uveli te u sveti grad Jeruzalem. Zbor anđeoski te primio, i ti s Lazarom nekad ubogim pokoj vječni imao«. Ova neizmjerna sreća čeka sve dobre kršćane, jer je Krist kazao: »Ja sam uskrsnuće i život, tko vjeruje u mene, ako i umre živjet će«. (Iv. 11, 25.). Svi mi danas osjećamo utjehu riječi sv. Pavla: »Meni je život Krist, a smrt dobitak«. (Filip. 1, 21.).

Vjerni katolici čuju danas na groblju još jedan veliki i bolni glas: »O braćo, o sestre, smilujte se, smilujte se nama bijednima!« Glas je to pun bola i čežnje, to je glas duša naših dragih pokojnika, koji trpe u čistilištu. O roditelji, zar se nećete odazvati molbi svoje djece? O vi djeco, zar nećete poslušati glasa svojih milih roditelja? Mužu, ženo, zar ste zaboravili svog vjernog druga? O vi kršćani, zar ćete zaboraviti tužnog vapaja svojih rođaka, dobročinitelja, znanaca, prijatelja? O kršćani, budimo milosrdni, pa se odazovimo vapaju duša u čistilištu. Molimo se danas puno za njih, a ne samo danas nego i svaki dan. Činimo dobra djela za njihovo spasenje. Pomozimo onim plemenitim dušama, a one će pomoći nama. Govorimo od srca sa sv. Crkvom: »Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna neka im svijetli. Počivali u miru. Amen«.

Bezgrješno Začeće

Ljepota bezgrešne Djevice

»Blagoslovljena si ti, Djevo Marijo od Gospoda Boga višnjega nada sve ženo na zemlji. Ti slavo Jeruzalema, ti radosti Izraela, ti diko roda našega. Aleluja« aleluja. Sva si lijepa. o Marijo, i ljage istočne nema na tebi. Aleluja«. Ovo su riječi iz današnje svete mise, kojima Crkva veliča bezgrešnu **Djevicu Mariju, koju je Božja dobrota, svemogućnost i mudrost uzvisila nad sve anđele i svete.**

Aman, doglavnik perzijskoga kralja Kserksa, isposlovao je od kralja tajnu zapovijed, da se jednog dana pogube svi Židovi u kraljevstvu. To je saznala kraljica Estera, rodom Židovka, i odluči spasiti svoj narod. Molila je i postila tri dana s vjernim Židovima, da joj Bog pomogne. Onda ode kralju, premda je znala, da po zakonu mora poginuti svatko, tko nepozvan uniđe kralju. Estera pade na koljena pred kraljem i zamoli milost za svoj narod. Kralj joj pun blagosti i ljubavi reče: »Ti nećeš umrijeti. Ovaj je zakon za sve, samo za te nije«. I tako je Estera dobila milost i spasila narod.

Estera je slika Bl. Dj. Marije. Za sve ljude vrijedi zakon, da se svi nakon grijeha praroditelja rađaju u nemilosti Božjoj, ali taj zakon smrti ne vrijedi za Mariju. Njoj reče Bog: »Za te ne vrijedi ovaj zakon. Ti si mi mila od prvoga časa tvoga života. Ti si jedina bez grijeha začeta«. I kao što je Estera uništila Amana, neprijatelja svoga naroda, tako je i Marija uništila moć sotone, toga neprijatelja ljudskoga roda. Ona divna, uzvišena, bezgrešna Majka i Djevica rodila je Sina Božjega Isusa Krista, koji nas je oslobodio ropstva sotone i zaslužio spasenje svemu svijetu. Zato Crkva u časoslovu moli: »Danas je Bezgrešno Začeće svete Marije Djevice, koja je djevičanskom nogom satrla zmiji glavu«. »Prosuta je milost u njezinom Začeću, i divna se je pojavila među kćerima ljudskim«. »Ništa nije grešna došlo na nju: sjaj je vječnoga svijetla i zrcalo bez ljage. Jer je ona sjajnija od sunca i od svijetla je čišća«.

Sv. Ivan apostol imao je viđenje: »Žena odjevena u sunce i mjesec pod nogama njezinim i na glavi njezinoj kruna od dvanajst zvijezda«. (Otkrv. 12, 1.). Ovo je slika bezgrešne Djevice, kako vele tumačitelji svetoga Pisma.

Marija odjevena u sunce znači, da je na njoj toliko bogatstvo milosti Božje, te ona kao prejasno sunce potamnjuje svetost svih anđela i svetaca. Sv. Jeronim o tom ovako veli: »Kao što sve rijeke teku u more, tako su se sve milosti svetaca stekle u Mariji. Milosti anđela silna su bujica, milosti patrijarka i proroka obilna su rijeka, milosti apostola veliko su more. Sve ove rijeke milosti stječu se u Mariji. Njezina duša je sretni zaljev, u kojem su se sastala sva dobra milosti svih svetih i izabranika, svih anđela i blaženih na nebu«.

Kada je Bog stvorio svijet i promatrao ga, vidio je, da je sve dobro i svidjelo se je njegovoj premudrosti. Ali još veće i puno veće od stvorenja svijeta jest ona divna, nedokučiva svetost Majke Božje, u kojoj uživa samo preblaženo Trojstvo. Sv. Ivan Zlatousti divi se njoj ovim riječima: »Blaženi duhovi drhćući stoje oko prijestolja Božjeg, kerubi i serafi sakrivaju svoje lice u strahopoči-

tanju i pjevaju: Svet, svet si Bože vojska. Samo Marija može Bogu pristupiti i reći: Ti, Bože, ti si moje dijete, ja sam te rodila, ja sam te hranila, ja sam te na svojim rukama nosila, ja sam tvoja majka«.

Kad na ovo pomišljamo, divljenje i duboko poštovanje ispunja našu dušu prema Bl. Djevici, koja je i naša majka. Ovo nam u srce ulijeva i veliko pouzdanje, da nas neće naša majka napustiti u našim kušnjama i napastima.

Po viđenju Ivanovu mjesec je pod nogama Marije. Mjesec je zbog svojih čestih mijena kao znak nestalnosti svega na ovome svijetu. Što je njoj mjesec pod nogama znači, da je ona pogazila, prezrela sve slasti i taštinu svijeta i da je prionula uz Isusa siromašnoga, prezrenoga i na križ raspetoga. U tome nam Marija daje svima primjer, da nam ne bude ništa na svijetu preče od Boga, njegova slave i vječnosti. O Bože moj i sve moje.

Treći ures Marijin jest kruna sa dvanajst zvijezda. Te zvijezde kreposti su njezine, kojima je ona svima sjala kao najsjajniji uzor. Poniznost, temelj svih kreposti je osobiti ures ove preponizne službenice Gospodnje iz Nazareta. Čistoća i svetost na posebni način su kreposti prečiste Djevice, majke Najsvetijega, Djevice djevica, Kraljice djevica. Blagost i ljubeznost bila je odlika svih svetaca, ali sve je natkrilila Majka ljubezna, Djevica milostiva. U ljubavi i dobroti samo ju je nadvisio Bog. Ona je po riječima sv. Bonaventure tako ljubila ljude, da je za njih dala svoga jedinorođenoga Sina, ona je zato prozvana zdravlje bolesnih, utočište grešnih, utjeha žalosnih i pomoćnica kršćana. Marija je među mučenicima najveći mučenik, kojoj mač boli probode dušu pod križem njezina Sina, ona je kraljica mučenika. Zvijezde njezinih kreposti jesu najsjajnije, najdivnije zvijezde na nebu i na zemlji.

Majka Pape Pija IX. osobito je štovala presvetu Djevicu. Kad joj se je rodilo to dijete, Ivan Marija, ona ga iza krštenja odnese pred sliku Majke i njoj ga posveti. Ona je htjela, da osigura svoga sina. Marija je primila tu posvetu i posebnom je brigom i ljubavlju čuvala Ivana Mariju. Ona ga je vodila putem svetosti i dovela ga kao svećenika do oltara, pa do biskupske časti, a napokon podigla ga je na prijestolje namjesnika Božjih na zemlji. I taj njezin štićenik proglasio je kao papa istinu vjere o bezgrešnom Začeću Bl. Dj. Marije.

I mi danas ne možemo ništa boljega učiniti, nego se posvetiti našoj nebeskoj Majci. O najsvetija, o najmilija, slatka Djevo Marijo, uzvišena i moćna naša majko, tebi se danas posvećujemo, hoćemo da budemo tvoja čista, kreposna djeca. Vodi nas, Majko, sigurnom svojom rukom kroz ovaj život i dovedi nas pred prijestolje Boga našega. Amen.

Božić

Božićna radost

Kada je Bog stvarao svijet rekao je: Neka bude svijetlo. Odmah je nestalo tmine, a nastalo je svijetlo. I prve božićne noći htio je Bog stvoriti nešto novo, kraljevstvo novo, kraljevstvo milosti. Pa opet je Bog rekao: Neka bude svijetlo. I rodilo se je divno Svijetlo, Sunce milosti, Isus Krist, Gospodin naš. Zato i jest Božić svetkovina svijetla i radosti, koja je nekako posebno mila kršćanskom srcu. Srce naše danas drhće od svetoga uzbuđenja. Raduju se djeca Malome Isusu i njegovim darovima. Raduju se i stariji s djecom sjećajući se svoje nevine mladosti, kada su i oni posve čistim srcem slavili Božić. U svakom kršćanskom srcu Božić je kao komad neba, jer je oko nas sve kao preporođeno, nadzemaljsko, jer nam srce blaži neka viša, čišća nebeska radost. Kao da svuda odjekuje pjesma: »Oj pastiri, čujte novi glas. On će jako razveselit vas. Čudo se sad dogodi. Djeva Sina porodi, maloga, dragoga. Djeva čista uboga rodi Boga živoga«.

Promatrajmo ovu svetu, veliku radost. Rodio nam se Spasitelj, Krist Gospodin.

Otajstvo uzvišeno i nada sve čudesno! To nije moguće, rekle bi naše oči i naš razum, da nam to vjera sigurno ne potvrđuje. Djetešce, što leži povito u jaslama, jest vječni, silni Bog! Po biću nevidljivi postade vidljiv uzevši na se našu narav. Djetešce u jaslama jest jedinorođeni Sin Božji, Bog od Boga, Svijetlo od Svijetla, pravi Bog od pravoga Boga, koji ima na nebu svoj prijesto i komu pjevaju anđeli: svet, svet, svet je Gospodin Bog vojska. U ovoj svetoj noći Gospodar i Stvoritelj svega, rodi se kao najsiromašnije dijete, On uze na se obličje sluge, a to učini, da podigne palo čovječanstvo i da zadovolji pravdi Božjoj za grijehe ljudske.

Koliko se puta čuje ona lijepa priča badnje večeri. Badnjak je, studena se noć spustila, a na zemlju snijegom pokrivenu, hladan vjetar duše. U toj studenoj noći luta ulicama grada dječak poderan, izmučen i gladan. Mnogi ljudi prolaze kraj njega, ali se ne obaziru na njegovu nevolju. Dugo je siromašak lutao, već su ga izdale sile i već ga je stala smrt obavijati smrtnim ledenilom — i gle evo čovjeka srca milosrdna i on spasava to jadno dijete. Povede ga u svoju kuću, ogrije ga, nahrani i život mu spasi. A ne samo to, nego ga i posini i učini čovjekom sretnim.

Slično se je na današnji dan dogodilo cijelom rodu ljudskom i svakom pojedinom čovjeku. Po grijehu otpadoše praroditelji od Boga, a u njima i sav rod ljudski Prokletstvo dođe na zemlju, a nebo bi zatvoreno. Ljudi su lutali u tami strasti, izranjeni od grijeha i srce im se smrzavalo bez ljubavi Božje, te im je prijetila strašna propast. Ali Bog im se smilova. Sv. Pavao veli: »Gdje je obilovao grijeh, većma je obilovala milost«. (Rim. 5, 20.). A ta velika, neshvatljiva milost zasja danas u betlehemskoj štalici. Sin Božji silazi čovjeku i postaje po tijelu njemu sličan i on ga spasava.

Eno ono Djetešce u jaslama za nas trpi siromaštvo i studen, a kad odraste umrijet će za nas. One nježne ručice i noge probost će jednom čavli, slabašno tijelo Djetešca razdirat će bičevi, one mila glava bit će zalivena krvlju pod trnovom krunom, one slatke

i sjajne oči potamnjet će u mukama, ono sveto srce bit će probodeno sulicom i krv njegova istočit će se za otkup svijeta. Na taj način Djetešce u jaslama postalo je naš Spasitelj, koji nam je otvorio nebo svoje, ogrijao nas velikom ljubavi i oslobodio vječne smrti. Učinio je još više. Sv. Augustin rekao je čudne riječi: »Bog je postao čovjekom, da čovjek postane Bogom«, t. j. Bog nas je učinio svojom djecom i dionicima svoga Božanstva i mi ćemo jednom u njemu biti vječno blaženi.

Zar ova istinita povijest nije puno ljepša od one priče o siromašnom dječaku? Zaista jest ljepša i čudesnija! O čudo Božje ljubavi i milosrđa! Snebivajte se nebo i zemlja i padnite na koljena pred novorođenim Djetešcem, našim Spasiteljem, koji nam je učinio toliku ljubav. I sv. Crkva danas u sv. misi izrazuje svoje čuđenje i slavi Božju dobrotu. »Svjetlost je danas zasjala nad nama, jer se rodi Gospodin. Njegovo ime je Divni, Bog, Vladar mira, Otac budućega vijeka, kojega kraljevstvu neće biti kraja«. »Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer učini divne stvari!«

Kršćanine, hvali i ti s Crkvom Božju ljubav! Ne zaboravi dobrote Božanskog Djetešca! Budeš li je zaboravio, osudio si sam sebe na vječnu smrt. Ako si možda ipak zaboravio i u nezahvalnosti stao prezirati njegove zapovijedi i ohladio u ljubavi, rodi se danas na novi život, rodi se danas, kad se je za te rodio Isus. Mi moramo biti slični Malome Isusu. Budimo kao djeca nevini, iskreno pobožni, bez zlobe i mržnje, prema svakom dobri i milosrdna srca. Crkva nam u božićno vrijeme dovikuje s prorokom Izaijom: »Ustani, rasvijetli se, Jeruzaleme, jer dođe Svjetlost tvoja i slava te Gospodnja obasja; jer, mrak će pokriti zemlju i tama narode; a nad tobom će izaći Gospodin i slava njegova u tebi će se vidjeti«. (Iz. 60, 1. s.). Ustani dakle, kršćanine, iz tame grijeha, jer je došla Svjetlost tvoja, Spasitelj tvoj. Sretan si ti! Mnoge milijone još danas obasjava mrak poganstva i nevjere, a u tvojoj duši zasjala je slava Gospodnja. Budi zahvalan Božanskom Djetetu i hodaj vjerno u njegovoj svjetlosti.

Pomorskog kapetana Portugiza Abubekra zatekla je na moru strašna oluja. Bijesni vjetar odnio mu je jedra, polomio jarbole. Smrt je prijetila svima onima, koji su bili na lađi. Kapetan opazi u naručju jedne majke dijete, što je mirno spavalo. On uzme dijete u svoje ruke, podigne ga prema nebu i poviče: »O Bože, radi ovog nevinog djeteta oprosti nama. Zar će gromovi tvoje pravednosti udariti i u nevine? O Bože, poštedi nas radi ovoga anđelka!« Bog je uslišao njegovu molbu. More se je umirilo i svi su bili spašeni.

O kršćanine! I mi danas uzmimo na svoje ruke nevino Božansko Djetešce, držimo ga prema nebu i molimo: »O vječni, pravedni Oče, oprosti nam radi ovog nevinog Djetešca, tvoga presvetoga Sina. Radi njega poštedi nas, Bože!« Molimo ovako pobožno i raskajana srca, i umirit će se Božja pravda i srdžba njegova, Bog će nam oprosti radi Nevinašca onoga u jaslicama, i naša će duša zasjati i biti slična Malom Isusu, a onda iz zahvalnosti nastojmo, da ostanemo uvijek takovi i da grijeh nikada više ne okalja naše duše.

»Dobre volje svaka duša, grijeha neka već ne kuša, nego hvali diči Boga, što je poslo Sina svoga«.

Božić

Budimo kao djeca

»Nebojte se! Jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I eto vam znaka: Naći ćete Djetešce povito, gdje leži u jaslama«. Ovako je one prvesvete tihe Božićne noći govorio anđeo pastirima. Na uspomenu toga velikoga događaja napravio je sv. Franjo Asiški prve jaslice u gaju nekoga brijega. U jaslicama bilo je Djetešce, uz njega Marija i Josip, anđeli i pastiri. Kraj jaslica bio je oltar, na kojem je jedan brat svećenik pjevao misu ponoćku. Sveti je Franjo kao đakon svim žarom svoga serafinskog srca propovijedao silnom narodu, koji se je ondje sabrao uz svijetlo bakalja i svijeća.

I mi danas pristupimo u duhu svetim jaslicama, u kojima leži drago Božansko Djetešce. **Mali nas Isus milo gleda, pa nam govori: »Budite kao djeca«.**

U sv. Pismu čitamo: »U onaj čas pristupiše učenici Isusu govoreći: Tko je dakle najveći u kraljevstvu nebeskom. Tada pozva Isus dijete, postavi ga među njih i reče: Zaista vam kažem: Ako se ne obratite i ne budete kao djeca, nećete unići u kraljevstvo nebesko«. (Mat. 18, 1. s.). Ove svete riječi čujemo i danas iz usta Božanskoga Djeteta.

Budimo kao djeca nevini, čisti, bez grijeha. Zar nama nisu radi toga djeca draga? O slatka nevina djeca! A kad smo mi njima slični, onda smo i mi dragi Božanskom Djetetu.

Sjedio je na badnju veče u gostioni čovjek, koji je zaboravio Boga, koji je zanemario svoje vjerske dužnosti. Davno već nije bio u crkvi, već puno godina njegova usta nisu govorila riječi molitve. Iza dugog sjedenja pošao je kući. Došao je do crkve, kada je na zvoniku otkucavalo pola noći, i zvona su svečano pozivala vjerne kršćane na ponoćku. Narod je ulazio u rasvijetljenu crkvu, da se pokloni novorođenom Kralju. Onoga je čovjeka nešto povuklo u crkvu. Unišao je i stao kod jaslica. Ondje su se bila okupila djeca i ushićeno su promatrala Maloga Isusa u jaslama. »O kako je lijep, kako je sladak Mali Isus«, čuo je, kako šapću djeca. Uto su orgulje svečano zasvirale, i narod oduševljeno pjevao božićne pjesme. Sva su srca bila razdragana. I onaj je čovjek promatrao nevinu djecu oko jaslica, promatrao je i Maloga Isusa, a usta su mu i nehotice stala pjevati s narodom. Najednom mu se oči orosiše suzama. Sjetio se je djetinjstva, kad je i on s roditeljima dolazio na ponoćku, kada je sav sretan gledao Djetešce u jaslicama, kada je on ljubio ono Djetešce sa svim žarom nevinoga srca. Došao je čas podizanja. Sav je narod ušutio i klečeći se klanjao Malom Isusu, koji je pod koprenom bijele hostije došao na oltar među svoj narod. Klekao je i ovaj čovjek i molio je skrušena srca: »O moj Isuse, vrati mi nevinost moga djetinjstva, vrati mi vjeru, vrati mi sreću i mir duše«. Ustao je i opet pogledao Djetešce u jaslama, i učinilo mu se je, da ga je Djetešce milo pogledalo. Od onog časa postao je onaj čovjek opet sretno dijete Božje, postao je dobar katolik i sretan čovjek.

O kršćanine, razmišljaj danas o stanju svoje duše. Možda se i ti danas s tugom sjećaš nevine svoje mladosti. Možda si ti poželio:

»O da mi se je vratiti u ono sretno doba djetinjstva, kada nisam znao za grijeh«. Dobra je to želja, to je spasonosna misao. A čuj, što ti govori Djetešce Isus! »Vrati se, vrati!« Govori ti ono »Možeš se vratiti i moraš se vratiti, jer ćeš samo onda biti sretan. Zaista ti kažem, ako ne postaneš kao dijete, kao dobro i nevino dijete, nećeš unići u kraljevstvo moje«.

Budimo kao djeca puni velike, žive vjere. O kako je lijepo dijete kada kleči i moli sa sklopljenim rukama! O kako je čovjek velik na koljenima, kako je lijep čovjek vjere! Tvoja vjera bit će kao u djeteta i velika i bez sumnje, kada bude tvoje srce kao ono djeteta bez zlobe, bez oholosti, bez grijeha i zlih strasti. Zašto ima danas među ljudima toliko nevjere i vjerskog nehaja? Odgovor je siguran, ako rekneš: radi težnje za neurednim sjetilnim uživanjem, radi raskalašenosti. Sveti Augustin je rekao: »U sjetilnosti živjeti znači u tami hodati, to znači ići na stranu od obličja Božjeg«. To je on sam iskusio. A i Duh Sveti veli u sv. Pismu: »Mudrost ne uzlazi u dušu zlu i ne stanuje u tijelu, što je odano grijehu«. (Mudr. 1, 4.). O čovječe, vrati se djetinjoj nevinosti, pa će ti se vratiti i vjera, a s njome mir i sreća.

Budimo kao djeca dobra i milosrdna srca. To želi milosrdno Djetešce u jaslama.

Prolazila je dobra katolikinja majka sa svojom kćerkom pokraj starca prosjaka. Mala je pitala majku, zašto starac sjedi kraj puta, kada je hladno, i zašto nije bolje odjeven, ili zašto nije ostao u toploj sobi. Majka je djetetu razjasnila, kako je siromah i ona mu je s privolom majke dala sve svoje novce, nešto poveću svotu novaca, koje je dobila na dar onaj dan, na svoj imendan. Zahvalni je starac suznim očima gledao za dobrim djetetom, te ju je blagoslivao: »Bog te blagoslovio, dobri anđele!«.

Budimo i mi uvijek, a osobito uz Božić, dobri anđeli Božanskog Djeteta, pa ublažimo nevolju siromašne braće, utješimo srca, koja u bijedi tuguju. Budimo i mi dobri anđeli Božji, anđeli novorođenog Kralja, onoga Kralja mira, pa učinimo kraj razmiricama i mržnji, pomirimo se od srca s onima, s kojima smo u zavadi. Danas je onaj veliki dan pomirenja, kada su anđeli pjevali nad štalicom: »Mir ljudima dobre volje«.

Budimo kao djeca, koja ljube Boga nada sve. Evo pred nama u jaslicama leži Mali Isus. On Svijetlo sišao je u tamu, on Svemogući postao je dijete, on Preblaženi trpi studen i siromaštvo. Ovdje u jaslama prva je stanica muke njegove, a posljednja bit će križ. Nije trebao Isus poći tim putem, mogao nas je i drugačije spasiti, ali je to htio, jer nas je ljubio. On je Spasitelj naš.

Kada je sv. Franjo uz jaslice promatrao ovu ljubav Isusa, obuzela je njegovo srce silna i nježna ljubav. Ova je ljubav tražila oduška, i on je ustao i pripovijedao sakupljenom narodu o ljubavi Djetešca Isusa. On je pokazivao na Isusa u jaslama, i govorio je: »O ljubimo te betlehemsko Djetešce!« O braćo, o sestre, ljubimo i mi to Djetešce. Ljubimo ga kao djeca, iskreno, nježno. Ljubimo ga jer je ono predobri Bog naš, brat naš i Spasitelj naš. O Isuse, i ti ljubi nas, o Isuse daj nam tu veliku milost, da budemo uvijek čista djeca Božja. Amen.

Sv. Stjepan, prvomučenik

Veličina mučenika

Danas nam Crkva stavlja pred oči junačku i svetu smrt Stjepana, prvomučenika. Sv. Stjepan umire za nešto veliko i uzvišeno, umire za Krista i njegovu nauku. On svojom mukom i smrću postaje svjedok Isusa Krista, te se na njemu ispunjavaju njegove riječi: »Bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu i po svoj Judeji i Samariji i do kraja zemlje«. (Dj. ap. 1, 8.). On je postao prvak, vođa one sjajne čete mučenika za sv. vjeru.

Na čast sv. Stjepana govorimo danas o veličini mučenika.

Protivnici vjere htjeli bi umanjiti veličinu svetih mučenika pa vele, da su i druge vjere imale mučenika, da su mnogi fanatici t. j. zanešenjaci umrli za svoje uvjerenje, da su junaci u ratu kao i mučenici. O tome nekoliko riječi. Bilo je istina među krivovjercima mučenika i među fanaticima, ali su oni umirali obično za svoje vlastito mnijenje i to s nekom tvrdokornošću i ohološću, pa čak i mržnjom. A pravi kršćanski mučenici nisu umirali za svoje osobno mnijenje, nego za istinu Kristova uskrsnuća, za njegovu nauku; oni su umirali za vjeru, o kojoj su se potpuno i razumno uvjerili, i njihovu smrt prate odanost u volju Božju, krotkost, poniznost i ljubav, kako ćemo vidjeti. Jedna velika razlika između pravih mučenika i mučenika krivovjeraca i fanatika jest ta, što je pravih mučenika neizmjeran broj, a oni se drugi mogu lako i brzo prebrojati. Isto je tako velika razlika između mučenika i junaka u ratu. Ratni junaci bili su često ljudi puni mana i pokvareni i krvoločni, i osvetljivi, a mučenici su krotki, sveti jaganjci ili su pred smrt ili samom smrću okajali svoje grijehe, a uvijek su bili puni ljubavi. Ratni junaci nalazili su se u pogibelji, iz koje su se mogli izbaviti jedino junaštvom, a mučenici su se mogli osloboditi muka i smrti veoma lako, oni su trebali žrtvovati bogovima ili se odreći vjere. Ratne junake često je mamio plijen, ili nada u odlikovanje, a mučenici su umirali istina i radi sreće u nebu, ali još više radi ljubavi prema Bogu. Oni se odriču i časti i svake vremenite koristi i sve one zemaljske sreće, koju su im obećavali, ako se odreknu vjere.

Sada ćemo pogledati, u čemu stoji veličina kršćanskih mučenika.

Kršćanski mučenici ponajprije su veliki radi njihove neizmjerne ustrpljivosti i postojanosti. Muke za kršćane izmišljala je okrutnost, surovost, mržnja i upravo vražja zloba. Muke su bile upravo grozne i to ne samo za progona rimskih careva, nego i poslije za progona u Engleskoj koncem 16. stoljeća, pa u isto doba u Japanu, pa u novije doba u Kini. A kako su mučenici podnosili ove muke? Svi su podnosili ustrpljivo, mnogi dapače s veseljem. Tako je sv. Andrija apostol s veseljem pozdravio križ, na koji su ga razapeli. Na križu je živ visio dva dana i na njemu se molio i s njega propovijedao. I sveti Petar se je radovao, što će biti raspet kao i njegov mili Učitelj. Sveti Polikarpo stajao je na upaljenoj lomači i zahvaljivao glasno Bogu na milosti mučeništva. On je govorio: »Bože, zahvaljujem ti, što si mi iskazao čast, da doživim ovaj čas, kada ću se ubrojati među tvoje mučenike i što sam sretan da imam udjela na kaležu Kristovom, te da u ovaj dan moje žrtve vidim ispunjena

tvoja obećanja«. Takova je bila ustrpljivost mučenika. Njihova ustrpljivost bila je veća od okrutnosti mučitelja.

Mučenike je nadalje resila velika, jaka vjera i silna ljubav prema Bogu. Svetu Janju prosili su najodličniji i najbogatiji mladići, ali ona odbija sve radi svoje vjere i zavjeta sv. čistiće, kojim se je posve predala Isusu. Radi vjere ju osudiše na smrt. Ona je radi toga vesela i moli krvnika, da je što prije sjedini s Bogom. Prije same smrti moli mučenica: »Primi Gospodine dušu moju, koju si tako velikom cijenom otkupio i koju si tako neizmjerno ljubio«. Kao što sv. Janja, tako su i premnogi drugi prezreli i bogatstvo i časti, svladali su i ljubav prema roditeljima, braći i sestrama, koji su ih često molili i zaklinjali, da se njima za ljubav odreknu vjere. Njihova vjera i ljubav svladala je sve. Takov junak bio je i svećenik Hrvat blaženi Marko Križevčanin, koji je 7. rujna 1619. umro u slovačkom gradu Košicama. Njemu su krivovjerci Kalvini nudili najviše časti i bogati posjed jedne opatije, samo neka se odreče katoličke vjere. Bilo je badava. Zato su ga mučili i ubili s još dvojicom svećenika blaženima Melkiorom Grodec i Stjepanom Pongrac. Dugo im nisu dali ništa jesti ni piti, a onda su ih tukli rukama, nogama i puškama. Poslije su ih svezali za ruke i objesili o gredu, a za noge privezali teški teret. Da muke budu što veće pržili su im tijelo plamenom baklje. Napokon su odrubili glavu Marku i Melkioru, a Stjepanu su razmrskali glavu, i od toga je u teškim mukama umro. Divan junak Kristov je bio blaženi Marko, jer je prezreo i čast i bogatstvo i svoj mladi život, a izabrao je mučeničku smrt za vjeru i Kristovu Crkvu.

Mučenici su bili velikodušni i puni ljubavi prema bližnjemu. Sv. Stjepan moli za svoje krvnike. Apostol Jakov mlađi u mukama govori kao i Spasitelj: »Gospodine, oprosti im, jer ne znaju što čine«. Sv. Julija raspeta na križu moli: »O moj Spasitelju, primi milostivo žrtvu moga života i smiluj se mojim mučiteljima«. Ovo su divni junaci Božji!

Mučenici su bili ponizni i puni pouzdanja u Boga. Oni se nisu uzdali u se, nego u Boga. Sv. Lucije, učenik sv. Ciprijana, bio je bačen u tamnicu, gdje su ga teško mučili. Kada su ga iz tamnice vodili u smrt, govorili su mu kršćani: »Sjeti se nas, ali on ponizno odgovara: »Sjetite se vi mene«. Mučenici kršćani bili su i zato veliki, jer su bili ponizni.

Eto što su sveti mučenici. To su oni junaci Kristovi, ustrpljivi, ustrajni, ponizni, puni vjere i ljubavi, »koji se odrekoše sami sebe i uzeše križ svoj i pođoše za njim«. To su oni junaci, koje »Gospod okruni slavom i čašću i postavi ih nad sva djela svoja«. (Ps. 20, 4.). To je »svijetla vojska mučenika« i dika Crkve katoličke. I doista pojava mučenika opaža se samo u katoličkoj Crkvi, jer je ona Kristova. U mučenicima odsijeva Božanska njezina moć, koja je nebrojenim vjernicima dala srčanosti, da umiru za vjeru i koja je bez oružja svladala sve krvave progone i osvojila svijet.

Što nam danas govori sv. Stjepan i ona »svijetla vojska mučenika«, što je pošla za njim? Oni nam glasno govore: »Ljubi Boga nada sve. Mi smo nekada »u suzama sijali, a u radosti žanjemo«. Blagoslovljene one muke i suze podnesene za Boga! Ljubi Boga i ne žali nikakve žrtve za njegovu ljubav, pa ćeš i ti jednom s nama u radosti žeti«.

Sv. Ivan, apostol

Dvije ljubavi

Sv. Ivan zauzima među apostolima posebno mjesto. On je učenik, kojega je Isus posebno ljubio. Isusova ljubav našla je u njegovu srcu odziva, pa je Ivan postao učiteljem ljubavi, one dvostruke ljubavi prema Bogu i bližnjemu, jer te dvije ljubavi moraju biti zajedno. On je dobro shvatio Isusovu nauku, da Boga ljubimo nada sve, a bližnjega kao sami sebe; on je dobro shvatio, da su to dvije najveće zapovijedi. Svoju nauku o dvije ljubavi razvio je sv. Ivan osobito u svojoj prvoj poslanici.

Da vidimo, što nam govori sv. Ivan o ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Kao glavno poticalo da ljubimo Boga, daje nam sv. Ivan ovim riječima: »Bog je ljubav, i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje i Bog ostaje u njemu«. (4, 16.). Bog je ljubav, to znači, da Boga treba ljubiti radi njega samoga, jer je on sama ljubav, sama dobrota, biće najsavršenije. Da nema neba, da nema pakla, opet bi čovjek morao ljubiti Boga. Ovu je ljubav divno shvatila bl. Armela, priprosta služavka, koja je rekla, da nju na ljubav k Bogu ne potiče plaća u nebu, nego samo Bog. Ona je govorila: »Moje nebo je u tome, da Bogu omilim i da mu služim«. Takova je ljubav najsavršenija i tko tako Boga ljubi, zaista u Bogu ostaje i Bog ostaje u njemu.

Da nas lakše predobije za ljubav Božju, ističe sv. Ivan dobročinstva Božja. »Ljubimo Boga«, veli on »jer je on nas ljubio«. (4, 19.). »Potom se pokaza ljubav Božja prema nama, što Bog Sina jedinorođenoga posla na svijet, da živimo po njemu. U tom je ljubav ne da smo mi ljubili Boga, nego da je on ljubio nas i poslao Sina svojega kao pomirenje za grijehe naše«. (4, 9. s.). Tko ne bi ljubio takvoga Boga! Eto, bez naše zasluge i prije naše ljubavi on nam je iskazao neizmejrnu ljubav, što je za nas grešnike žrtvovao svoga Sina. O doista se je nad nama ispunila riječ proroka Jeremije: »Ja sam te ljubio vječnom ljubavi«. (Jer. 31, 3.).

Još jedan veliki razlog za ljubav prema Bogu čitamo u Ivanovoj poslanici: »Vidite, kakvu nam je ljubav Otac dao, da se djeca Božja zovemo i jesmo ... da ćemo biti slični njemu, jer ćemo ga vidjeli, kao što jest«. (3. 1. s.). Tko bi mogao pravo procijeniti ovu ljubav. Božja smo djeca, koju čeka vječno uživanje u gledanju Boga, najveće ljepote. Ovdje nam same od sebe dolaze na usta riječi Davida: »Tko je kao Bog naš, koji stanuje na visinama i gleda na malene u nebu i na zemlji? Koji podiže iz praha slaboga i uzvisuje iz blata siromaha: da ga postavi medu knezove, medu knezove naroda svojega!« (Ps. 112, 5. s.).

Radi ove ljubavi Božje prema nama potiče nas sv. Ivan, da ne ljubimo svijeta s njegovim požudama, nego jedino Boga: »Ne ljubite svijeta ni što je u svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema ljubavi Očeve u njemu«. (2, 15.). I tko zaista srcem ljubi Boga, on tu ljubav pokazuje vršeći Božju volju: »A koji drži riječ njegovu, u njemu je zaista ljubav Božja savršena; po tome poznajemo, da smo u njemu«. (2, 5.).

Od ljubavi prema Bogu prelazi sv. Ivan na ljubav prema bližnjemu.

Ove dvije ljubavi moraju biti zajedno, jer je ljubav prema Bogu temelj one druge ljubavi. Ne možemo ljubiti Boga, a ne ljubiti bližnjega, a isto tako ne možemo pravo, istinski ljubiti bližnjega, ako Boga ne ljubimo. Zato nam apostol ljubavi ovako kaže: »Ljubazni, ako je Bog nas ovako ljubio, i mi smo dužni ljubiti jedan drugoga«. (4, 11.). »Ako tko reče: ljubim Boga, a mrzi na brata svojega, laža je; jer tko ne ljubi brata svojega, kojega vidi, kako može ljubiti Boga, koga ne vidi? I ovu zapovijed imamo od njega: tko ljubi Boga, da ljubi i brata svojega«. (4, 20. s.). Ljubav prema bližnjemu mora biti u svima, koji Boga ljube, a mržnja mora biti daleko od nas, jer »je ubojica, tko mrzi na brata svoga«. (3, 15.). Prava se ljubav mora pokazati i na djelu, pa nam Ivan to lijepo tumači: »Koji dakle ima blaga svijeta, i vidi brata svojega u nevolji i zatvori mu srce svoje, kako ostaje ljubav Božja u njemu? Djeco, ne ljubimo riječju ni jezikom, nego djelom i istinom«. (3, 17. s.).

Divna je i uzvišena djelotvorna ljubav, divna je i upravo božanstvena krepost milosrđa u čovjeku. Ljubav i milosrđe čine čovjeka sličnim Božanskom Spasitelju, onom milosrdnom Samarjaninu, koji je tražio bijedne i siromašne, da ih utješi i da im pomogne. A isto tako je milosrđe i korisno za svakoga, jer mu donosi Božji blagoslov i vječni spas. Zato je lud onaj, koji misli, da je nešto uštedio, ako je siromaha odbio. Protivno! On je izgubio, on nije toliko škodio siromahu, koliko sebi. Tko daje milostinju, ništa ne gubi, nego samo dobiva i vremenito i vječno, jer je Bog onaj, koji će obilno platiti. Milosrđe je najsigurniji i najlakši put u nebo.

Tko je pravedan, bez grijeha, on će po milostinji postati još pravedniji, jer će ga molitva siromaha podupirati, a milost će ga Božja jačati u dobru. Čovjek milosrdan je Božji miljenik. Prorok Izaija veli: »Lomi gladnomu kruh svoj, siromaha i beskućnika uvedi u kuću, kad vidiš gola, zaodjeni ga, ne prezri svog bližnjega. Onda će sinuti kao jutro sreća tvoja i zdravlje će ti prije doći, i pravda će ići pred tobom, i uzet će te slava Gospodnja«. (Iz. 58, 7. s.). Evo osim sreće i zdravlja, pratit će milosrdnoga pravda i Bog će ga uznijeti u svoju slavu. I sv. Ivan veli, »da u svijetlu ostaje, tko ljubi brata svojega«. (2, 10.).

Tko je grešnik, taj će po milosrđu, po milositnji dobiti milost obraćenja. U sv. Pismu veli Duh Sveti: »Milostinja oslobađa od svakog grijeha i smrti, ona neće dati, da duša pane u tmine«. (Tob. 4, 11.). Zato je i prorok Danijel svjetovao velikom grešniku kralju Nabuhodnozoru, da »grijehe svoje otkupi milostinjom i nepravde milosrđem prema siromasima«. (Dan. 4, 24.). Grešnik si milostinjom krči put do Boga. Gdje je milosrđe, tamo će brzo i Bog doći.

Kada su Japanci prvi puta čuli, kako je Bog postao čovjekom iz ljubavi prema čovjeku, te kako je trpio i umro, onda su bili ushićeni te su govorili: »O kako je dobar, o kako je milostiv Bog kršćana«. Kada su čuli, da ima, posebna zapovijed o ljubavi prema Bogu, to ih je silno začudilo: »Ali zašto to? Zar treba pametnu čovjeku još i zapovijed ljubiti onoga Boga, koji je nas tako jako ljubio? Zar nije najveća sreća Boga ljubiti, a najveća nesreća, ne ljubiti ga?« O čujmo kršćani ovaj divni nauk iz usta pogana! Pa zato ljubimo Boga nada sve, ljubimo ga kao sv. Ivan ljubavlju velikom, požrtvovnom, neugasivom. Uz ovaj lijepi nebeski cvijet dodajmo i drugi isto tako lijepi cvijet, a to je ljubav prema bližnjemu. Ljubimo Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe, pa će i nas ljubiti Božansko Djetešce onako, kako je ljubio sv. Ivana.

Stara godina

Rad za Boga

Grčki mudrac Diogene podigao je na trgu u Ateni šator s natpisom: »Ovdje se prodaje mudrost«. Neki se je odličnik od srca nasmijao vidjevši natpis, pa je dao slugi 3 sesterca (oko 3 dinara) i poslao ga Diogenu, da ga upita, koliko se mudrosti može dobiti za taj novac. Diogen je uzeo novac i rekao: »Kaži svome gospodaru ove riječi: Kod svakoga posla misli uvijek na svršetak.« I ova se je riječ odličniku veoma svidjela, pa ju dade zlatnim slovima napisati nad ulazom u svoju kuću. I nama treba da bude ova riječ načelo našega djelovanja, mi svi moramo pri svakom našem radu misliti na svršetak, na sud, kada ćemo o svemu polagati račun vrhovnom Gospodaru, Bogu. Volja Božja mora biti početak i svršetak našega rada, glavna naša svrha. Tako postajemo pravi Božji radnici, koje čeka obilna plaća.

Na svršetku stare godine prođimo mišlju cijelu prošlu godinu, da vidimo, koliko smo i kako smo radili za Boga.

Bog je naš vrhovni gospodar. Od njega imamo sve. Prije 100 godina bio si ništa i ostao bi ništa bez Boga. Od njega si po roditeljima dobio život, od njega si na sv. krstu dobio svrhunaravski život, od njega si dobio divni dar sv. vjere. Sv. Pavao piše: »Šta li imaš, što nisi primio«. (1. Kor. 4, 7.). Spasitelj je rekao apostolima: »Niste izabrali vi mene. nego sam ja izabrao vas, i postavio vas, da vi idete i da rod rodite, i rod vaš ostane«. (Iv. 15, 16.). Tako on govori svima nama. On je nas izabrao dobrotom svojom bez naše zasluge. To je za nas velika čast, ali ujedno i dužnost, jer se u pozivu veli: »da rod rodite«. Bog nas je pozvao. u svoj vinograd, gdje nam valja raditi, on nam je dao dragocjeni talenat sv. vjere, koji ne smijemo zakopati, nego moramo njime raditi i zaraditi. Puno nam je Bog dao, pa će zato svatko i puno odgovarati prema riječima samoga Spasitelja: »Komu je god mnogo dano, mnogo će se od njega tražiti i komu mnogo povjeriše, više će se iskati od njega«. (Luk. 12, 48.).

Ima katolika, koji doista za Boga i dušu ništa ne rade. Njihova je volja prazna. Oni istina žele spasenje, i to im je sve. Oni su imenom katolici, ali ne djelom. Oni uviđaju, kako je sveta vjera veliko dobro, oni znaju i to, da treba prema vjeri i živjeti i raditi — ali ipak ništa ne rade. Ti su slični onome slugi, koji je zakopao primljeni talenat. Teško takovima, jer ih čeka strašna kazna, jer će ih Gospodin na dan suda odbaciti od sebe. Promisli, da li ti nisi bio takov lijeni nemarni sluga kroz ovu prošlu godinu.

Ima katolika, koji imaju za rad nekakvu poluvolju. Oni bi radili i ne bi radili, oni počmu, ali brzo prestanu. Oni bi htjeli spasenje, ali im se ono čini nešto vrlo daleko, nešta što se veoma teško postizava. Oni odlučuju i odlučuju i u tome im prolazi vrijeme. Oni su slični slici, koja kao da radi, a ipak ništa ne radi. Ima netko sliku sv. Jeronima, gdje on u ruci drži kamen, da se njime udari u prsa: Ta slika visi već o zidu dvadeset godina, ali se ruka nije spustila na prsa. Tako i ti govoriš: popravit ću se, neću psovati, neću proklinjati, ići ću u crkvu, molit ću se, tuđe ću vratiti,

ostavit ću ono zlo društvo — tako ti dugo govoriš a kada ćeš jednom doći do djela? Ti se već spremaš dvije, pet, možda i deset godina, da se ispovjediš. Jesi li to već učinio? Puno je u paklu onih, koji su govorili: hoću, hoću — sada ću, sada ću! Mnogi je već počeo raditi i živjeti kao dobar katolik, ali je brzo sustao, brzo je izgubio volju. Šta kaže prošla godina? Jesi li ti među ovim slabićima, jesi li ti ovako nemaran i neodlučan u radu za Boga i svoj spas?

Pravi radnik Božji mora imati potpunu i čvrstu volju. Moramo biti kao valjan i razborit težak, kao pametan bolesnik. Valjan težak ore, kopa, sije, okopava, plijevi, gleda da ukloni svaku štetu, nastoji da bude sve što bolje, on ne pozna umora. Pametan bolesnik odlučno teži za zadravljem. sluša liječnika, pije gorke lijekove, čuva se hrane, koja mu škodi, pa makar mu i godila, on je ustrajan u svemu tomu, premda se je liječenje jako oduljilo. Ovako radini, brižni, mudri, savjesni, odlučni i ustrajni moramo svi biti u radu za svog najvišeg Gospodara.

Sveti Malko postao je redovnik, počeo revno, ali mu je najednom postao težak redovnički život. Ostavio je samostan i vratio se u svijet. Jednog je ljetnog dana sjedio u polju i promatrao mrave, kako neumorno rade. To ga je potaklo na ozbiljne misli, pa je govorio sam sebi: »Gle, kako su marljive ove životinjice. Kako brižno skupljaju hranu, dok im sunce sja i ljeto traje. A što činiš ti u ovo ljetno doba svoga života, kada ti obilno sja sunce Božje milosti? Kako se brineš, da si za budući život sakupiš dobrih djela, od kojih ćeš navijeke živjeti«. Ovo je razmišljanje Malku otvorilo oči, i on se je zastidio malodušnosti i nehaja i vratio se opet u samostan, ondje nanovo počeo svim žarom i odlučnošću, te je do konca ustrajao.

Ako smo mi kao sv. Malko ove godine popustili u kršćanskoj revnosti, to se i mi kao on opet pridignimo, osvijestimo te počnimo novim žarom raditi za Boga. Nadoknadimo ono što smo svojom nemarnošću izgubili, da si ponovno stečemo naklonost Božju. Budimo uvijek u poslu, budimo »spremni, jer u čas, u koji ne mislimo, doći će Sin Božji«.

Isus je govorio narodu ovu priču: »Neki je čovjek imao smokvu zasađenu u svom vinogradu i dođe tražeći roda na njoj i ne nađe. Tada reče vinogradaru: Evo, tri su godine, kako dolazim tražeći roda na ovoj smokvi i ne nalazim; posijeci je, zašto da neplodna zaprema zemlju«. A vinogradar odgovori: »Gospodaru, ostavi je i za ovu godinu, dok okopam oko nje i obaspem gnojem, pa možda da urodi buduće godine; a ako li ne, posjeći ćeš je«. (Luk. 13, 6. s.).

Nerodna smokva to smo mi. Zavrijedili smo da nas Bog kazni, jer prošle godine nismo donijeli plodova, koje je Bog iščekivao. Naš anđeo čuvar moli za nas milosrđe, da Bog još pričeka jednu godinu. Padnimo i mi na koljena pred milosrdnim Gospodarom, pokajmo se skrušeno za svoju nemarnost i molimo: »O Bože, mi priznajemo da smo krivi pred tobom. Zavrijedili smo, da nas izbaciš iz svog vinograda, ali te skrušeno i ponizno molimo, da nas poštediš, da nam se smiluješ. Pokloni nam u dobroti svojoj još jednu godinu, pa ćemo se popraviti. Radit ćemo kao marljivi, požrtvovni radnici, pazit ćemo u svemu na tvoju svetu volju«.

Sve za tebe Bože, sve prema svetoj volji tvojoj, a na spasenje naše!

Dan Katoličke štampe

Razni prigovori

G. 1905. primio je papa Pijo X. u privatnu audijenciju nekog katoličkog novinara. Novinar ga zamoli, da mu blagoslovi pero. Sveti Otac mu reče: »Sretan sam, što mogu da prizovem nebeski blagoslov na pero katoličkog novinara. Nema danas na svijetu uzvišenijeg poslanja od novinarskoga. Blagoslivam znak vašega zvanja«. Evo, kako glavar sv. Crkve misli o dobroj štampi. Pa doista je štampa u naše vrijeme stvar najveće važnosti. Ona je oružje, kojim se bore dva tabora, Božji i vražji. Još u prošlom vijeku izrekao je ovu veliku istinu glasoviti propovjednik Alban Stolz ovim riječima: »Na papiru i slovima vode boj u naše doba nebo i pakao. A hoćeš li biti Kristov, to se drži kršćanskog štiva, a svakim dinarom, što ga daješ za zlo štivo, daješ vragu kaparu za svoju dušu.«

Ipak ima puno katolika, koji toga neće da razumiju, koji su posve nehajni prema kat. štampi pa će naći za to i raznih isprika. Pogledajmo neke od ovih isprika.

Meni ne škodi zlo štivo, vele mnogi. Teško je to vjerovati — ili još bolje — to nije istina. Bilo je i jačih duhova, koji su priznavali protivno. Filozof Jakov Balmes, čovjek duboke vjere, morao je čitati knjige, da ih pobije, ali je priznao, da je iza toga uvijek oćutio u srcu neku hladnoću. Da nju otjera, čitao bi kakvu dobru knjigu. A ti misliš, da tebi ne škodi zlo štivo! Stara je riječ: »S kim si, taki si«. Prema tomu će ti redovito čitanje zle štampe sigurno potkopati vjeru. Pa kada toga ne bi bilo, što je gotovo nemoguće, ipak bi ti griješio izvrgavajući sebe pogibelji i dajući drugima zao primjer. Kako može netko biti dobar katolik, ako mu iz džepa uvijek vire zle novine, i ako mu se u kući koče kojekakve gadne knjige! Pa zar za tebe ne vrijedi stroga zabrana svete Crkve?

Neki su župnici vodili računa o štampi u svojoj župi. Čitatelji dobroga štiva vršili su redovito svoju uskrsnu dužnost. Čitatelji neutralnog, bezbojnog štiva puno su zaostali za onim prvima, a od čitatelja zle štampe malo se je koji o Uskrsu pričestio.

Ja moram sve čitati, jer sam trgovac, advokat, novinar itd. I to je dosta slaba isprika, ali ako već moraš čitati, onda čitaj samo ono, što govori o tvom poslu, a drugo ne. Nu svakako ne smiješ zle novine nositi kući, da ih i ukućani čitaju. A onda, ovo te ne može riješiti kršćanske dužnosti, da držiš i katoličke novine i časopise.

Hoću da znam, što protivnici pišu, hoću da pratim pisanje glasovitih pisaca. Ako to tko mora baš po svome zvanju, njega će i Bog čuvati, ali tko bez potrebe zalazi u pogibelj, u njoj će i pasti. Bolje je manje čitati i manje znati, nego li duši naškoditi. Ovdje treba istaknuti riječi Isusove: »Šta koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a duši svojoj naudi?«. (Mat. 16, 26.).

Neka odlična gospođa hvalila se je pred njemačkim književnikom Klementom Brentano, kako je čitala njegov roman »Godwi«, koji hvali slobodnu ljubav. Pisac je nije nikako pohvalio, nego ju je dapače ukorio: »Fuj, stidite se, da vi majka i žena čitate ovakove stvari!« A mnogi katolici čitaju gadne novine, bljutave i besramne romane. Ovakovi zaslužuju ukor: »Zar vi katolici, sinovi i kćeri ka-

toličke svete Crkve, čitate ovakove stvari? Fuj, sramota, stid vas bilo!« O katolici, upamtite riječi sv. Jeronima: »Tko čita zle knjige, meće zmiju u svoja njedra«. Jest, katolici, zmiju držite u svojoj kući, onu zmiju, koja je zavela prve ljude, koja i danas želi i traži propast duša.

Ja čitam neutralne, bezbojne novine. I ovako se neki ispričavaju, ali ni to ne valja, jer su i te novine zle. One govore o svem i svačem, o pravu žene, o pravu mladosti, a nikada o pravu Boga, nikada ne spominju dužnosti prema Bogu, niti neumrlosti duše; za njih ne opstoji grijeh, za njih je nečistoća nešto prirodno; one ne brane kat. Crkve, niti iznose njezinih djela i zasluga, njima je poganstvo i kršćanstvo jednako. One se ne bore proti Kristu, ali svakako nisu ni za njega, ali je Isus rekao: »Tko nije sa mnom proti meni je«. (Mat. 12, 30.). Bezbojne su novine oni lažni proroci, koji dolaze k vama u odijelu ovčjem, a unutra su vuci grabljivi«. Ovakove novine i neopazice odvraćaju tvoju misao od Boga i vječnosti i vjere, one uspavljuju tvoj katolički osjećaj, i ti postaješ mlak. A mlak biti, to je zlo, pa stoga veli Bog mlakima: »Jer si mlak, izbacit ću te iz usta svojih«. (Otkr. 3, 16.).

Katolici, manje ispričavanja, a više rada za kat. štampu! Slušajte, što nam govore glavari sv. Crkve, koje treba slušati. Pijo IX. reče: »Sveta je dužnost svakoga katolika, da podupire kat. štampu i da je po mogućnosti širi među narod. Dobra je štampa djelo najveće vrijednosti i najveće zasluge«. Leo XIII. je kazao: »Kat. štampa ima tu zadaću, da otkrije zle nakane neprijatelja Crkve, da pomaže rad pastira Božje kuće. Zato je dužnost katolika, da ozbiljno pomažu štampu. Oni neka uskrate svaku pomoć zloj štampi, a dobru neka podupru, koliko tko može na svom položaju, da živi i napreduje«. Već su svima poznate riječi Pija X.: »Tko daruje novcem kat. štampu, neka zna, da je žrtva za ovu svrhu osobito dobro djelo u korist svete vjere i na spasenje besmrtnih duša«. Pitajmo se dalje, zašto je Pijo XI. g. 1936. otvorio svjetsku izložbu kat. štampe u Vatikanu? On je time htio istaknuti važnost kat. štampe za Crkvu i vjeru, on je time kao Kristov namjesnik htio svima preporučiti kat. štampu.

Nama moraju biti svete ove izjave glavara sv. Crkve, koji govore u ime Božje. Probudimo se iz našeg nehaja! Odlučimo danas tvrdo, da ćemo po mogućnosti držati katoličke novine dnevne ili barem tjedne. Ako ne možemo novine naručivati, onda se pretplatimo na 1 ili 2 mjesečna nabožna lista. Odlučimo, da ćemo kupovati i čitati samo dobre knjige, a osobito knjige »Društva sv. Jeronima«. Glavna naša odluka neka bude: niti kupovati niti čitati zle štampe!

Sv. Otac Pijo XI. rekao je hodočasnicima iz Elsasa ove lijepe riječi: »Ja hvalim vašu junačku borbu za vaša vjerska prava i običaje. Ali ne zaboravite ponajglavnije sredstvo u toj borbi: štampu. Bez nje ste izgubljeni!« Ove riječi vrijede i za nas. Borimo se za svoja vjerska i narodna prava. To je naša dužnost. Ali nemojmo zaboraviti, da nećemo pobijediti, ako ne budemo imali svoju jaku, naprednu katoličku štampu. U tu svrhu radimo marljivo i savjesno, a onda će se i Bog s nama boriti, i s njim ćemo pobijediti.

Papin dan

Bog kažnjava progonitelje papa

Na današnji dan milijoni se srdaca sjećaju s ljubavlju i štovanjem jednoga čovjeka. A tko je taj čovjek, koji je mogao predobiti tolika srca ljudska? Taj čovjek je slabi starac, ali uza svu svoju slabost tvrda neoboriva stijena; to je pravi pastir, ne najamnik, to je budni i brižni pastir, koji pase Kristovo stado; to je otac, koji je naslijedio od Krista čistu ljubav, kojom ljubi sve naroda; to je kralj, koji upravlja cijelim svijetom sa najstarijeg i najslavnijeg prijestolja. Taj čovjek jest naš sveti Otac papa. Njemu danas stižu čestitke sa svih strana svijeta, za njega danas šalju k nebu tople molitve katolici svih naroda i zemalja.

Bog je zaštitnik i branitelj papa, on kažnjava njihove protivnike.

Sv. Pismo pripovijeda, kako je Bog rekao proroku Izaiji: »Digni oči i pogledaj!« I u duhu vidio je prorok u dalekoj pustinji novi Jeruzalem, ovjenčan besmrtnim vijencem, slavljen od svih naroda. Taj novi Jeruzalem je sveta Crkva, Kristova zaručnica. U njoj živi i vlada Krist po papama, svojim namjesnicima na zemlji. Uza sve to imaju Crkva i pape mnogo neprijatelja. To nije nikakvo čudo, to je njihova baština od samoga Krista. Njega su mnogi ljubili, za njega su mnogi umirali, ali su ga premnogi mrzili i progonili. Kako su stradali progonitelji Kristovi, tako su stradali i progonitelji Crkve i papa, a Crkva, novi Jeruzalem, uvijek je ovjenčana, besmrtnim vijencem, ona neće propasti, ona će biti slavljena od svih naroda, u njoj će do konca svijeta vladati pape. Branitelj i zaštitnik Crkve i papa jest sam Bog.

Car Nero bio je prvi rimski car, koji je progonio kršćane. On ih je zašivao u vreće i bacao pred divlje zvijeri, mnoge je omotavao slamom i namazao smolom te palio uveče u carskim vrtovima i u tome uživao. Za njegove vlade bili su ubijeni prvi papa sv. Petar i apostol Pavao. Ali je onda došao i njemu kraj. Rimska je vojska proglasila carem Galbu i Nerona su lišili prijestolja. Nero je pobjegao i u bijegu je zapovjedio robu, da ga probode mačem.

Car Valerijan, jedan od najljućih progonitelja kršćanstva, ubio je papu Siksta II. i njegova đakona sv. Lovru ispekao na ražnju. Brzo iza toga stiže ga Božja kazna. Njega je u boju zarobio perzijski kralj Sapor, pa mu je morao služiti kao stremen, kada je uzjahivao konja. Osim toga vodali su cara po Perziji od mjesta do mjesta, da mu se narod ruga. Na kraju su mu sadrli kožu, i tako je jadno svršio ubojica pape i progonitelj Crkve. Žalosno je svršilo još 18 careva, koji su progonili kršćanstvo i njegove glavare. Njih četvorica učinili su samoubojstvo, devetorica su ubijena, a šest ih je jadno poginulo.

I u srednjem vijeku imamo dosta primjera, kako je Bog kaznio progonitelje papa. Njemački car Henrik IV., nepravedni silnik, miješao se je u crkvene poslove, bacao je biskupe u tamnicu, a prema papi Grguru VII. bio je neprijatelj pun mržnje. Na njega je i vojskom navalio, te je Rim opsijedao pune tri godine. Stigla ga je pravedna kazna Božja. Vlastiti njegov sin ustao je proti njemu i oduzeo mu krunu. Umro je mučen od griznje savjesti. I car Fridrih I. Barbarossa bio je neprijatelj papa. On je proti

zakonitom papi postavio tri protupape i Rim je zauzeo vojskom. Odonda je izgubio sreću u ratu. Kuga mu je uništila veći dio vojske a sam je jedva pobjegao preko Alpa. On je našao smrt u Siriji u rijeci Kalikadnus. Car Fridrih II. htio je papinsku vlast podvrći carskoj, a crkvenu državu sebi prisvojiti. Radi toga bude izopćen iz Crkve. Nato su ga njemački knezovi bacili s prijestolja. Umro je na Siciliji duševno i tjelesno slomljen i od svih zapušten, a otrovao ga je njegov sin. Francuski kralj Filip IV. Lijepi zarobio je papu Bonifacija VIII. te ga je u tamnici tako zlostavljao, da je i umro. Zločinac kralj nije izbjegao kazni Božjoj. Pad s konja bila je njegova smrt u najljepšoj snazi života u dobi od 47 godina.

U novijoj povijesti bio je progonitelj pape car Napoleon. Njegov udes bio je začudno sličan udesu pape Pija VII., koga je nemilo progonio. Car je htio da mu papa postane podanik i da mu položi podaničku zakletvu. Kada je papa 1804. došao u Pariz na carevu krunidbu, on ga je nagovarao, da prenese papinsku stolicu iz Rima u Pariz. Papa mu je tom zgodom dobacio riječi: »Komedijant«. Radi toga se Napoleon silno razljuti i uzevši u ruke sliku Petrove crkve razdera je na komadiće govoreći: »Ovako ću uništiti Crkvu.« Papa mu posve mirno reče: »Tragedijant« t. j. ti si zaigrao žalosnu igru. Te riječi bile su doista proročanske. G. 1809. 17. V. osvojio je Napolen Beč i u dvorcu Schönbrunn potpisao je dekret, kojim si je prisvojio papinu crkvenu državu. Tu je početak propasti silnoga cara, jer je iza 4 godine doživio prve poraze u ratu kod Asperna i Esslingena. Kada ga je Pijo VII. izopćio iz Crkve radi otimačine crkvene države, smijao se je Napoleon rugajući se: »Papa misli, da će sada mojim vojnicima oružje ispadati iz ruku«. A to se je zaista dogodilo. U vojni na Rusiju g. 1812. radi velike studeni ispadalo je carevim vojnicima oružje iz ruku, pa mu je poginula gotovo sva vojska, oko pola milijona ljudi. Da se osveti papi radi izopćenja dao ga je Napoleon zarobiti i držao ga je zarobljena na dva mjesta u Savonni i dvorcu Fontainebleau. Poslije su Napoleona držali zarobljenim na dva mjesta na otocima Elbi i sv. Heleni. U dvorcu Fontainebleau u istoj sobi, gdje je držao papu zarobljenim, morao je Napoleon g. 1814. potpisati dekret, kojim se odriče vlasti. Čudno je i to, da je carev sin Napoleon II. »Kralj Rima« umro u cvijetu mladosti u Schönbrunnu, baš u onoj sobi, u kojoj je njegov otac potpisao spis, kojim je papi oduzeo državu. Car Napoleon je zapušten umro 5. V. 1821. i to na imendan Pija VII., koga je onako sramotno progonio. Nije bilo ovo sve slučaj, nego se tu mogu opravdano uzeti riječi sv. Pisma: »Ovo je prst Božji«. (2. Mojs. 8, 19.). I sam je Napoleon to pred smrt priznao govoreći: »Prijestolja se ruše, države propadaju, a Crkva ostaje uvijeke. Jest, stari Bog živi, da uništi tlačitelje onoga, koji ga na zemlja zamjenjuje. To sam ja iskusio«.

Evo vidjesmo, kako su zlo prošli protivnici papa. Jasno je, da je Bog njihov čuvar i osvetnik. Za »Petrovu stijenu«, za Crkvu i pape, mogu se uzeti riječi Kristove: »Tko pada na taj kamen, razbit će se, a na koga padne, satrt će ga«. (Mat. 21, 44.). Zato je dobro rekao sv. Ambrozije: »Gdje je Petar, ondje je Crkva, gdje je Crkva, ondje nema smrti, nego vječno življenje«. Budimo vjerni sv. Ocu, ljubimo ga i štujmo, pa će s nama biti Bog, i on će nam dati vječno življenje.

Misijski dan

Sv. Franjo Ksaverski

Krist je umro za sve ljude, i najveća je želja njegova Srca spasenje svih ljudi. Zato je sv. Grgur papa pisao: »Nijedno djelo nije Ocu tako milo kao spasavanje duša. Bogatiji je onaj u Božanskoj ljubavi, koji duše dovodi k toj ljubavi«. Nebrojena je četa onih, koji su raznosili nauku Isusovu po svijetu. **Među njima se osobito ističe sv. Franjo Ksaverski, najveći misijonar iza sv. Pavla.**

Franjo je rođen u Španjolskoj od oca visokog kraljevskog činovnika. Kako je bio nadaren, postao je već u 24. godini profesor na sveučilištu u Parizu. Bio je dobar i plemenit, ali i častohlepan. Njega je upoznao sv. Ignacije, osnovatelj družbe Isusove, te ga je htio predobiti za službu Kristovu. Jednom mu je rekao riječi Kristove: »Što koristi čovjeku, da sav svijet dobije, a duši svojoj naudi«. Na Franju su ove riječi djelovanje. Postao je redovnik isusovac, odrekao se taštine, nastojao je sebe poniziti i samo tražiti slavu Božju. U njemu je gorjela živa želja, da radi za obraćenje pogana. Na to se je zvanje pripravljao propovijedajući, dvoreći bolesnike, živući od milostinje i trapeći svoje tijelo. I Bog ga je doista učinio kao i sv. Pavla »posudom izabranom, da nosi njegovo ime pred pogane«. Portugalski kralj Ivan III. tražio je misijonara za Indiju, a za to bi određen sv. Franjo. Sveta Stolica ga je imenovala apostolskim legatom i dala mu svu potrebitu vlast. Sv. Ignacije reče tom zgodom mladom, gorljivom apostolu: »Pođi, brate, kamo te zove glas Božji, i šalje sv. Stolica, te raspali sve onim ognjem, koji gori u tebi«.

G. 1541. 7. IV. otputovao je Franjo iz Lisabona lađom u Indiju. Tu je već počeo svoj misijski rad. Dnevno je poučavao neuke mornare, a nedjeljom i svetkovinom bi propovijedao. Osobita su mu briga bili bolesnici, pogotovo kad se je pojavila opasna groznica. I sam je obolio, ali čim se je malo oporavio, opet je njegovao bolesnike. I svoju hranu i postelju davao je njima, a sam je spavao na podu. Bio je na lađi anđeo čuvar, bio je svima sve, pa su ga prozvali »svetim ocem« radi njegove revnosti. Iza trinaestmjesečnog putovanja stigao je svetac u Gou, glavni grad portugalske Indije. U tom je gradu bilo prežalosno stanje Evropejaca, koji su u mnogom bili gori od samih pogana. Zato je Franjo ondje ostao pet mjeseci, pa je propovijedanjem, molitvom i pokorničkim životom obnovio njihovo kršćansko življenje. Iza toga je ostao u Indiji 2½ godine. Tolika je bila njegova revnost i sila govora, da su se pogani u silnom mnoštvu obraćali. U kraljevstvu Travankore svaki je dan krstio oko 600 pogana, te bi mu desnica od umora posve sustala.

Za revnost sv. Franje bila je portugalska Indija premalena, pa je otputovao na otoke Moluke. Usput se je ustavio u gradu Malaki, gdje su Evropljani bili još gori nego oni u Goi, te je odlučio da ih obrati. Hodao je ulicama grada zovući zvoncem i vičući: »Molite za one, koji su u smrtnom grijehu!« Upotrebio je i svoja obična sredstva: molitvu, pokoru, njegovanje bolesnika. To mu je donijelo pomoć s neba, te su se obraćali kršćani i pogani. Iza uspješnog rada na Molukima, pa ponovnog rada u Indiji i na bližnjim i daljnim

otocima, otplovio je apostol u daleki Japan. Ondje je osnovao crkvu, koju 250godišnje progonstvo nije moglo uništiti. U svemu je svetac svojom rukom krstio oko 1 milijon pogana.

Što je sv. Franji dalo snage da je postigao onakov upravo čudesan uspjeh u naviještanju sv. vjere? Svakako molitva, pokora i velika ljubav. On je obično molio do pola noći, a često bi pred Presvetim klečao cijele noći. Uz molitvu je provodio i strogi pokornički život. Kada nije putovao lađom, onda je obično išao pješke noseći na sebi sve potrebno. U svojim nevoljama molio bi: »Još više, Gospodine«. Njegova ljubav bila je upravo divna. Za siromahe je prosio ulicama, bolesnici su mu bila draga braća Kristova. Ljubav njegova nije se bojala ni smrti, kojom su mu često prijetili poganski svećenici. Kada je nakanio otići na neki otok ljudoždera, odvraćali su ga znanci, ali junak ljubavi odgovara: »Kada bi onaj otok imao dragocjenog drveta ili zlatnih ruda, ne bi kršćane od njega odvratila nijedna opasnost. Kada se radi o neumrlim dušama, onda se plaše. Ubit će me, velite. Takove milosti još nije vredan grešnik, kakov sam ja. Ali mogu reći, da sam pripravan za jednu dušu podnijeti tisućputa više, nego su sve muke i zlo, što bi mi mogli učiniti oni divljaci«. Bog je velikodušnom apostolu dao i dar čudesa. Davao je zdravlje bolesnicima, uskrisivao mrtve, utišavao buru na moru, a imao je i dar jezika, te su često ljudi raznih jezika razumjeli njegov govor. Iscrpljen od napora umro je 2. prosinca 1552. na otoku Sancijanu uz obalu Kine, gdje je svom dušom želio naviještati sv. vjeru.

Zaključak ovoga razmatranja neka bude: I mi svi moramo bili misijonari. Evo kako:

Molimo za uspjeh misija! Sv. Alfonzo Rodriguez, brat isusovac uza svu želju nije mogao u misije, ali je dnevno molio krunicu, da mu Bog nađe zamjenika. I Bog mu je našao zamjenika; u velikom apostolu crnačkih robova, sv. Petru Klaveru. I sv. Franjo Ksaverski tražio je pomoć u molitvi prijatelja, pa je pisao: »Molim vas, da me se posebno sjećate: molite za me Bogu bez prestanka, jer mi je osobito potrebna milost i pomoć. — Vaše su me molitve često pomogle i ojačale u tisuću pogibelji duše i tijela«. I sv. Otac Pijo XI. piše svima: »Molitva za misije neka nam bude običaj!«

Pisano je u misijskom glasniku: Ankica nije htjela pojesti jabuku, da pomogne misijonarima. Mali Josip bio je u bolesti jako strpljiv za obraćenje pogana. Franjo je štedio novac dobiven za bonbone i dao ga za misije u Bengaliji. Čitamo, kako su odrasli katolici u korist misija uštedjeli na piću, na duhanu i kavi. Ovima će Spasitelj jednom reći: »Što ste god učinili jednomu od ove moje najmanje braće, meni ste učinili«. A svakomu od nas govori Isus: »Idi i ti čini tako!« B o g t r a ž i ž r t a v a z a m i s i j e.

Misije moramo pomagat i milostinjom. Neki dobar katolik računao je ovako: Ako imam 4 dinara i dadem 2 za misije, ne ostaju mi 2 d., nego 6 d., jer Bog vraća dvostruko. Ovo je pravi račun, jer će Bog milostinju naplatiti, pa bilo u čemu. Čujmo još, što nam veli sv. Otac Leo XIII.: »Svatko neka razmisli, kako darežljivost prema misijama ne donosi gubitka, nego dobitak, jer uzamljuje Bogu, i tako je milostinja najunosnije od svih umijeća. Time činimo Boga dužnikom za naša dobra djela, time obavljamo djelo, što je po izjavi sv. otaca najbožanstvenije djelo, naime suradnja na djelu spasavanja«.

Spasavajmo duše kao misijonari molitve, žrtve i milostinje!

Ženidba

Ženidba je sakramenat

Crkveni zakonik opominje ovako župnike: »Neka župnici ne propuste mudro podučiti svoj puk o sakramentu ženidbe«. Ovo je bilo uvijek važno, a osobito u naše doba, kada i mnogi katolici pravo ne svaćaju bitnosti i veličine ovoga sakramenta. **Promatrajmo stoga o sakramentu ženidbe i o pripravi na ženidbu.**

Ženidbu je ustanovio sam Bog u zemaljskom raju. Iza stvorenja prvog čovjeka Adama stvorio je Bog Evu i dao ju Adamu. Sv. Pismo veli: »Bog ih je blagoslovio i rekao: rastite i množite se i napunite zemlju«. Bog je tako uredio vezu između jednog muža i jedne žene. Ljudi su ovu uredbu donekle iskvarili. Tako su i patrijarsi imali više žena, što je Bog pripustio, jer onda ženidba nije bila sakramenat. Ipak su u zakonu Mojsijevu bile postavljene granice viženstvu i rastavi. Ove zloporabe u ženidbi ukinuo je Isus te ju povratio prvotnoj svetosti, dapače je on ženidbu podigao na čast sakramenta.

Isus je svojom prisutnošću na svadbi u Kani posvetio ženidbu. Osim toga je pred farizejima branio njezinu svetost i nerazrešivost. Farizeji su ga pitali, smije li muž otpustiti svoju ženu, a on im odgovori: »Niste li čitali, da je onaj, koji je u početku stvorio čovjeka, kao muško i žensko stvorio ih. I reče: Zato će čovjek ostaviti oca i mater i prionut će za ženu svoju, i bit će dvoje jedno tijelo. Tako dakle nisu više dva, nego jedno tijelo. Što je dakle Bog združio, čovjek neka ne rastavlja«. Kada su farizeji spomenuli dopuštenje rastave po Mojsiju, on im reče: »Mojsija je vama dopustio otpuštati žene radi vašeg tvrdog srca; ali iz početka nije bilo tako. Ali ja vama kažem: ako tko otpusti ženu svoju, osim iz preljuba, i oženi se s drugom, čini preljubu, i tko se oženi s otpuštenom, čini preljubu«. (Mat. 19, 3.—10.).

Iz ovih riječi Spasitelja zaključuje sv. Crkva, da je ženidba sv. sakramenat. Tako već sv. Pavao u poslanici Efežanima opominje muževe i žene, da se među sobom ljube, kako je Krist ljubio Crkvu; on ističe svetost, jedinstvo i nerazrešivost ženidbe i na kraju veli za ženidbu: »Tajna je ovo velika, a ja govorim prema Kristu i prema Crkvi«. (Ef. 5. 32.). Svetom tajnom t. j. svetim sakramentom držali su ženidbu kršćani prvih vjekova, kao što i mi to držimo. Učenik apostola sv. Ignacije piše: »Pristoji se, da zaručnik i zaručnica sklope ženidbu sa znanjem i privolom biskupa, da ona bude savršena po volji Božjoj«. Zato sabor u Tridentu (sj. 24, kan. 1.) svečano naučava :»Neka je izopćen onaj, koji bi tvrdio, da ženidba nije zaista jedan od sedam sakramenata evanđeoskog zakona, od Krista ustanovljen«. Zato je velika i ozbiljna istina, što veli rimski katekizam: »Među krštenima ne može postojati valjana ženidba, a da nije ujedno i sakramenat, jer se je Isus udostojao njihovu ženidbu dignuti na čast sakramenta«. Prema tomu mi velimo: **Ženidba je sakramenat, kojim se dvije slobodne osobe, muško i žensko, uzimlju i od Boga milost dobivaju, da mogu ženidbene dužnosti do smrti vjerno izvršivati.**

Na ovu uzvišenost i svetost kršćanske ženidbe kršćani danas malo misle, pa su stoga ženidbe često nesretne. **Za sveti sakrame-**

nat ženidbe treba i sveta i ozbiljna priprava. U čemu stoji priprava? Evo čujmo:

1. Molitvom treba postavit dobar temelj sretnoj ženidbi. Tako su uvijek mislili pravi katolici. Za ženidbu je netko zgodno rekao, da su u njoj dva slova O: jedno kratko i veselo, drugo dugo i tužno. »O, kako je lijepo živjeti u braku«, govori većina prvih dana iza svadbe. Kada dođu s vremenom brige i razne poteškoće, onda se čuje onaj dugi O, onda mnogi jauču: »O, o, kako je težak život u braku;« Da ne dođe onaj dugi O ili da se barem podnese s kršćanskom strpljivošću — treba se moliti, puno moliti. O sretnoj ženidbi ovisi sreća mladenaca, sreća vremenita, a često i vječna. Prije ženidbe moli Boga za rasvjetljenje, za dobar izbor, za blagoslov i sreću u braku.

2. Treba pitati za savjet iskusne ljude, a osobito roditelje. Nije dobro, da se djeca bez znanja roditelja sastaju sa odabranom osobom. To je grešna prigoda, a često i propast. Ako itko, to roditelji treba da znadu, kada se radi o ženidbi njihove djece.

3. Zaručnici neka prije ženidbe pitaju i razum svoj i savjest, a ne samo srce i oči. Nekoj je djevojci savjetovao župnik, da ne polazi za mladića pijanca. Ona je odgovorila: »Velečasni, on je najljepši mladić u župi, pa i oko treba da uživa!« Poslije šest nedjelja iza vjenčanja vidio je župnik mladu povezane glave. Na upit župnikov, kako joj je, tužila se mlada na muža pijanca i pokazala mu je natečeno oko. Muž ju je tukao. Župnik ju utješi, ali je i blago ukori sjećajući je njezinih riječi: »Pa i oko treba da uživa«. Nije dosta gledati prije ženidbe samo na ljepotu, nije dosta samo ići za osjetnom sklonosti, jer ljepota može brzo uvenuti, a osjetna sklonost je kao plamen slame. Kod budućeg ženidbenog druga traži najprije značajnost, poštenje i vjeru i pazi na propise sv. Crkve.

4. Tko kani sklopiti ženidbu, taj mora pravo shvatiti ženidbu. Nije ona privremena zajednica, nije ona neka kušnja, niti trgovina, niti samo neko osiguranje, niti obični ugovor, niti obična svjetovna stvar. Ženidba je nešto sveto, uzvišeno, ona je nerazrešivi ugovor i sakramenat, ona nosi sa sobom veliku odgovornost. Zato treba za nju sveta i ozbiljna priprava. Zaručnik neka štuje u svojoj zaručnici čistu djevicu ili čistu udovicu, zaručnica u zaručniku čovjeka jaka i kreposna. Samo čisti zaručnici mogu biti čisti i vjerni drugovi, koji će se poslije iskreno štovati i ljubiti. Veliko je zlo i slab temelj buduće sreće, ako si zaručnici dopuštaju grijeh.

Karlo III., kralj španjolski, izgubio je ženu iza 22 godine bračnog života. On je tom zgodom rekao: »Ovo je prva žalost, koja me je snašla iza 22 godine našeg bračnog života«. O, kako je to lijepo! O katolici, ako želite takovu sreću u braku, onda se na ženidbu dobro pripravite. Iza ozbiljne i svete priprave pristupite oltaru očišćeni po sv. ispovijedi i ojačani po sv. pričesti, pa molite toplo blagoslov Božji — onda se možete nadati, da ćete biti sretni ženidbeni drugovi. Amen.

Ženidba

Sreća u braku

Benjamin Franklin, glasoviti državnik, promatrao je često sa svoga prozora radnike, koji su radili na gradnji neke velike kuće. Među radnicima opazio je jednoga, koji je uvijek bio dobre volje. On ga jednom upita, koja je to tajna njegove dobre volje. Radnik mu odgovori: »Tajna moje dobre volje jest moja žena, najbolja žena na zemlji. Kada jutrom polazim na rad, ona me poljubi i govori mi: Bog te čuvao! Nemoj se previše naprezati, štedi svoje zdravlje. Kada se naveče umoran vratim kući, ona me s djecom dočeka na vratima, pozdravi me radosnim smiješkom i pita me, jesam li se umorio. Kada uniđem u sobu, nađem ondje sve u najljepšem redu i čistoći. Na stolu me već čeka jelo, što ga je ona ukusno priredila. Nigdje na svijetu nije tako lijepo kao kod kuće. U tom je tajna moje radosti«. Evo slike prave kršćanske obitelji, evo raja na zemlji. **Ako ženidbeni drugovi hoće ovakav raj, onda neka paze da među njima vlada ljubav, vjernost i uzajamna pomoć.**

1. Ljubav je temelj obiteljske sreće. Ljubav je strpljiva, ona veselo radi, ona se odriče, ona se natječe, kako će bližnjemu ugoditi, ona je miroljubiva, ona svladava sve poteškoće. Gdje je ovakova ljubav, ondje je doista raj. Zato sv. Pavao opominje: »Muževi, ljubite svoje žene, kao što je i Krist ljubio Crkvu i sebe samoga predao za nju«. (Ef. 5, 25.). Kristova ljubav prema Crkvi mora biti uzor ljubavi ženidbenih drugova.

Kada je car Konrad III. opsijedao gradić Weinsberg, naišao je na jak otpor građana i kneza Württemberga. Osvojivši grad zapovjedi vojnicima, da grad zapale i sve bjegunce da poubijaju. Prije toga je dozvolio ženama, da iznesu iz kuća sve ono blago, što ga mognu ponijeti na leđima. A šta su žene ponijele? Žena kneza Württemberga uprtila je svoga muža na leđa te ga iznijela iz grada. Tako učiniše i sve druge žene i spasiše muževe. Evo uzora kršćanskim ženidbenim drugovima. Ženi mora biti muž najveće blago, a mužu opet žena. To je prava ljubav. Upamtite još i lijepe riječi sv. Ivana Zlatoustoga: »Sloga i ljubav ženidbenih drugova jest bogatstvo i sreća bračnoga života, i to je pravo blago, kad muž i žena živu u ljubavi i slozi«.

2. Vjernost je drugi temelj obiteljskoj sreći. Vjernost do groba obećavaju si zaručnici kod vjenčanja. Ovu vjernost moraju držati i u mislima i u željama i djelima. Spasitelj je rekao: »Ja vam kažem, da svatko, koji promatra s požudom ženu, već je učinio preljubu u srcu svom«. (Mat. 5, 28.). A deveta Božja zapovijed veli: »Ne poželi žene bližnjega svoga«. A kako danas ljudi zbijaju neukusne šale s bračnom vjernošću! Prava je sramota takova šta čuti iz usta katolika. Nevjernost nije malenkost, nije samo nekakva slaboća, nego teški, preteški grijeh proti Bogu, proti svetosti sakramenta, jest gadno varanje svoga druga, jest nepravda i okrutnost prema djeci, jest rušenje obiteljskog mira i sreće.

Kršćanska ženidba je nerazrešiva. Tako je Crkva uvijek naučavala i tu nauku branila. Kada je Henrik VIII., engleski kralj, otpustio svoju ženu i tražio od pape, da se smije oženiti s drugom — papa je odlučno ustao proti tome. Henrik je stekao velike zasluge za Crkvu, jer se je borio proti novotarijama Lutera, on je zato dobio i

časni naslov »branitelja vjere«, ali mu Crkva nije mogla dozvoliti rastave. Ni onda mu Crkva nije toga mogla dozvoliti, kada je radi toga stao progoniti katoličku vjeru i u Englesku uvadati vjeru Luterovu.

Nerazrešivost ženidbe jasno slijedi iz ovih riječi Isusa: »Što je Bog združio, čovjek neka ne rastavlja... Tko otpusti ženu svoju i oženi se s drugom, čini preljubu na njoj. I ako žena otpusti muža svoga i uda se za drugog, čini preljubu«. (Mark. 10, 9. s. s.). Zato i sv. Pavao piše: »Oženjenima zapovijedam, ne ja nego Gospodin, da se žena od muža ne rastavlja. Ako se pak i rastavi, neka se više ne udaje ili neka se s mužem svojim pomiri. I muž neka ne otpušta žene svoje«. (1. Kor. 7, 10. s.). Ako Crkva iz važnih razloga dopusti rastavu »od stola i postelje«, to ona nije razriješila braka. Nerazrešivost braka može biti pojedincima veliki križ, ali je ona potrebna radi općenitog dobra cijelog čovječanstva. Jedino ona može očuvati obitelj i osigurati dobar odgoj djece.

3. **Treći temelj i dobro braka jest uzajamna pomoć.** Kada je Bog htio stvoriti ženu rekao je: »Nije dobro da čovjek bude sam, načinimo mu pomoćnicu sličnu njemu«. (1. Mojs. 2, 18.). Muž i žena treba da si pomažu u svim tjelesnim i duševnim potrebama. Oni se pomažu i molitvom i savjetom i radom. Oni dijele i radost i žalost.

Prekrasan primjer donijele su češke novine »Neděle«. Muž i žena zamolili su župnika za blagoslov nakon 25-godišnjeg zajedničkog života. Bilo je tu nešto neobično. Muž je dovezao svoju ženu u kolicima pred oltar. Prije 25 godina baš na dan svadbe bila se je žena unesrećila i postala nesposobna za hodanje. Muž je rekao župniku: »Nemojte misliti, da smo mi nesretni. Mi se volimo i mi smo bili uvijek veoma sretni«. To je potvrdila i žena. Ovo su bili pravi ženidbeni drugovi, uzor svima drugima.

Sv. Monika bila je žena poganina i pijanice, koji ju je tukao. Ona je to ustrpljivo podnosila punih 20 godina. Svojom blagošću i molitvom postigla je, da joj se je muž popravio i postao kršćaninom. Sv. Klotilda je bila žena poganina Klodviga, franačkoga kralja. Ona je običavala govoriti: »Ja sam svoju volju ostavila u očevoj kući. Sada nemam druge volje nego samo volju svoga muža«. Klotilda, žena blaga, ljubezna, poslušna i ustrpljiva predobila je muža za kršćansku vjeru. Onda je Klodvig rekao: »Klodvig je pobijedio svoje neprijatelje, a Klotilda kralja Klodviga«.

Sv. Filipu Neriju tužila se je neka žena na muža i pitala za savjet. Svetac joj svjetova: »Idite kući i budite bolja žena svome mužu, pa će i on vama biti bolji muž«. O muževi, budite što bolji muževi svojim ženama, a vi žene, budite što bolje žene svojim muževima. Muž ženi neka bude pravi prijatelj, vjeran drug, razuman poglavar, ljubezan brat, milosrdan otac. Žena mužu neka bude prava prijateljica, vjerna drugarica, dragovoljna podložnica, ljubezna sestra, milosrdna majka. O vi muževi i žene, ljubite se, pazite na bračnu vjernost, međusobno se pomažite, pa će Bog biti s vama, pa ćete biti sretni i blagoslovljeni!

Ženidba

Djeca

Kod sv. mise za zaručnike daje svećenik mladencima ovaj blagoslov: »Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev budi s vama. On neka upotpuni svoj blagoslov na vama, da vidite djecu od svoje djece do trećega i četvrtoga koljena«. Djeca su blagoslov Božji, sreća roditelja. Tako su držali svi narodi, dok su bili na visini ćudorednosti.

I nepogrešiva Crkva uči, da je glavna svrha ženidbe rađanje djece.

U naše pokvareno doba često ljudi govore nečasno o ženidbi, o njoj prave nepristojne šale. S počitanjem treba govoriti o ženidbi i bračnom životu. Ženidba je kao cvijet u vrtu Gospodnjem, ona je sveti poziv pun velike odgovornosti, a nije ženidba nikakva pustolovina ili pokladna zabava. Muž i žena združeni po sv. sakramentu ženidbe uzimaju na se veliku i uzvišenu zadaću, koja je sadržana u riječima samoga Boga: »Rastite i množite se i napunite zemlju«. (1. Mojs. 1, 28.). Ženidbeni drugovi postaju dionici Božjeg stvaranja, oni su vrelo ljudskoga života. Ženidba je i lijek proti požudi, njezina je svrha i uzajamno pomaganje, ali je glavna svrha rađanje djece. Zato sv. Pavao opominje kršćane: »Ženidbu neka svi drže u časti, i postelja ženidbena neka bude neokaljana, jer će bludnicima i preljubnicima suditi Bog«. (Žid. 13, 4.). Tako su bludnici svi oni, koji iz ženidbe isključuju glavnu svrhu i u njoj traže samo nasladu. Ovakovima će suditi Bog. **Prema tomu bi bila nevaljana ženidba, ako bi se zaručnici prije vjenčanja zdogovorili, da neće htjeti djece.**

Svako umjetno sprečavanje poroda sa strane ženidbenih drugova jest teški grijeh. Još veći grijeh čine oni, koji uništavaju plod. Crkva strogo kazni majku, koja to čini, a tako i sve koji ju na to nagovaraju i u tome pomažu. Svi oni padaju u izopćenje iz Crkve, od koga može samo osloboditi biskup ili njegovom dozvolom drugi koji svećenik. Takov grijeh je ubojstvo, to je u nebo vapijući grijeh. Mnogi se takovi roditelji zgražaju nad zločinstvom okrutnoga Heroda, koji je poubijao tuđu nevinu djecu, a ne misle jadnici da su oni puno gori od Heroda, jer ubijaju svoju vlastitu djecu. Oni ubijaju svoju nevinu djecu i to bez krštenja, oni im uz tjelesni život odzimaju i vječni život, gledanje Boga. Ovakovim ubojicama sudit će na sudnjem danu Sin Božji, koji je govorio: »Pustite djecu, neka dolaze k meni, i ne branite im, jer je takovih kraljevstvo nebesko«.

Da vidimo neke isprike onih, koji u ludosti svojoj neće djece.

1. **Neki jednostavno vele: »Nećemo djece«.** To je isto kao da vele: «Neću da vršim volju Stvoritelja«. To su bezbožnici i ujedno kukavice. Ovakovi se često diče svojim rodoljubljem i velikim hrvatstvom. Luđaci! Kada bi ovako svi radili, brzo bi nestalo hrvatskog naroda.

2. **»Teško je živjeti bez djece, a kamo li s djecom«.** A zar ne bdije Bog nad nama, koji se brine za cvijeće na polju i za ptice u zraku? Zar se on neće pobrinuti i za tvoju djecu?

Dobrog kršćanskog oca s 10 djece pitala je majka s jednim djetetom: »Kako možete živjeti s tolikom djecom?« Otac je pokazao prema nebu i rekao: »I vi biste mogli, ali nećete. Ja se uzdam u

Boga na nebu«. I u Bosni narod zgodno veli: »Komu je Bog dao život, dao mu je i nafaku« t. j. Bog se je pobrinuo, od čega će živjeti. Pogledajmo malo povijest da vidimo, kako su brojna djeca sreća, a ne nesreća. Eno patrijarka Jakov imao je 12 sinova, a tko je spasio obitelj od gladi? Nisu to bila ona jedanajstorica, nego onaj dvanaesti najmlađi. Sv. Katarina Sienska bila je 25. dijete u obitelji; sv. Ignacije Lojolski 11.; sv. Klement Hofbauer bio je 12. dijete siromašnih roditelja; papa Pijo X. bio je 8. dijete siromašnog listonoše; sv. Terezija od Djeteta Isusa bila je najmlađe dijete u obitelji od 9 djece. Benjamin Franklin, izumitelj munjovoda i osloboditelj Sjeverne Amerike, rodio se je kao 18. dijete obrtnika sapunara; glasoviti glazbenik Josip Haydn bio je 12. dijete svojih roditelja. Mogli bismo nabrojiti još velikih ljudi, koji su bili članovi mnogobrojnih obitelji. Evo, svijet bi ostao bez ovih velikana i korisnih ljudi da su njihovi roditelji bili bezdušnici, koji neće djece. Blago onim roditeljima i njihovoj djeci.

3. **»Mnoga djeca škode zdravlju majke«.** Tako neki govore, ali to nije istina. Majke s puno djece obično su jače i zdravije, a majke koje neće djece najčešće su slabe i nervozne, jer rade proti prirodnom zakonu. Osobito radi pobačaja strada ih više, negoli radi porođaja. Samo u Njemačkoj oboli radi pobačaja preko pola milijuna žena, a umire ih preko 40 tisuća. Bog je, istina, rekao Evi i svakoj majci: »U bolovima rađat ćeš djecu svoju«, ali bez boli i muke nema napretka na svijetu. I Spasitelj je rekao: »Žena kad rađa ima žalost, jer je došao njezin čas, ali kad rodi dijete, ne sjeća se više muke od radosti, što se je rodio čovjek na svijet«. (Iv. 16, 21.). Velika je radost svake prave majke, kada ugleda dijete srca svoga, a tu radost dijeli i pravi otac. Majka s mnogo djece jest časna žena, sveta mučenica, dobrotvorka čovječanstva i svete Crkve, a njihovi muževi su pravi, časni oevi i čestiti rodoljubi.

O kako lijepo i s pohvalom govori sv. Pismo o mnogobrojnoj obitelji: »Žena tvoja kao rodna loza na zidovima doma tvojega. Djeca tvoja kao mladice masline oko stola tvojega«. (Ps. 19, 3.). Ovo je blagoslov, ovo je sreća. U ovakovoj obitelji, pa bila i siromašna, odjekuje radost, djeca su vesela, jer imaju društva, roditelji su radosni, jer su im djeca utjeha i nada. Ovakovi roditelji dočekaju i ugodnu starost kod kojega djeteta, njih čeka radost i u nebu. Kuća bez djece je kuća očaja, kuća s jednim djetetom ili s dvoje djece kuća je bez radosti. Jedno dijete u obitelji upravo je mučenik, jer je osamljeno. Roditelji koji su hotimice ostali bez djece ili s malo djece ne mogu biti sretni. To oni ćute najviše u starosti, kada su se osamili kao suhi panj i kada im se približuje konac besplodnog žvota i Božji sud. Ako roditelji po Božjoj volji ostanu bez djece, to će ih Bog utješiti, jer nisu krivi. Uopće su djeca veza ljubavi među mužem i ženom, ona su jamstvo vjernosti, ona su ponos i čast roditelja, ona su blagoslov obitelji i naroda.

Pitala je neka dama cara Napoleona, koju ženu on najviše štuje. Car je odgovorio: »Najviše štujem onu ženu, koja je rodila najviše djece«. Ovo je velika istina. Časni su i štovanja vrijedni roditelji s mnogo djece, časni su pred Bogom i ljudima, pred Crkvom i domovinom. Amen.

Sakramenat pokore

Što je sakramenat pokore — njegova potreba

U Kafarnaumu donesoše pred Isusa čovjeka uzeta. Isus mu reče: »Uzdaj se, sinko, opraštaju ti se tvoji grijesi«. Čuvši to prisutni književnici pomisliše: »Ovaj pogrđuje Boga«. Vidjevši Isus njihove misli kaza im: »Zašto zlo mislite u svojim srcima? Što je lakše reći: oprošteni su ti tvoji grijesi ili reći: ustani i hodi? Ali da znate, da Sin čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehe — tada reče uzetomu: Ustani, uzmi svoju postelju i pođi kući svojoj«. Sv. Luka završuje pripovijedanje ove zgode ovako: »I otide svojoj kući slaveći Boga«. (Mat. 9, Luk. 5.).

O kako je bio sretan onaj čovjek! Osim dragocjenog zdravlja tijela dobio je i predragocjeno zdravlje duše t. j. oproštenje grijeha. Zato i jest slavio Boga. Ovu veliku milost oproštenja grijeha možemo i mi dobiti. Blago nama grešnicima! Milosrdni Bog rekao je: »Ja neću smrti grešnika, nego da se vrati sa svog puta i živi«. (Ezek. 33, 14.). Isus, koji ima vlast opraštati grijehe, koji je pomirište naših grijeha — on je ustanovio sredstvo, po kojem se grešniku opraštaju grijesi. To sredstvo je sakramenat pokore ili ispovijedi.

Pokora je sakramenat, u kojem svećenik na mjesto Boga oprašta grijehe grešniku, koji se za grijehe skrušeno pokaje, iskreno ih ispovjedi te ima volju popraviti se i za grijehe zadovoljiti. Ovaj je sakramenat naredio naš Gospodin Spasitelj. Jedne večeri iza uskrsnuća dođe on kroz zatvorena vrata u kuću, gdje su se sabrali njegovi učenici od straha pred Židovima. Iza pozdrava »mir vama« pokaza im svoje rane a onda im opet reče: »Mir vama! Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas«. Rekavši to dahnu i nastavi: »Primite Duha Svetoga. Kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kojima zadržite, bit će zadržani«. (Iv. 20, 19. s. s.). Šta je time htio reći Spasitelj? Kao što je njega poslao Otac, da spasi ljude, tako će i apostoli ljude spasavati. A na koji način? Opraštanjem grijeha. Zato im daje Duha Svetoga, i njegovom pomoći oni će opraštati grijehe. Svi dakle koji žele oproštenje grijeha i izmirenje s Bogom, moraju apostolima kao sucima otkriti grijehe, a oni će onda oprostiti ili zadržati prema tomu, kako je tko zaslužio. Ovim je Isus naredio veliki i sveti sakramenat pokore ili ispovijedi.

Ali bi tko mogao prigovoriti: »Kakova meni od toga korist, što su apostoli dobili tu vlast. Oni su davno umrli«. Nije tako. **Ova je vlast prešla od apostola na njihove nasljednike, a to su svećenici.** To je lako shvatiti. Isus je umro za sve ljude i tako je htio, da svi grešnici do konca svijeta uzmognu dobiti oproštenje. Kada je to htio, onda se je morao pobrinuti, da na zemlji uvijek netko ima vlast opraštati grijehe. Radi toga je morala ova vlast preći na svećenike, apostolske nasljednike.

Možemo to i ovako dokazati. Spasitelj je osnovao Crkvu, koja će sve ljude privoditi k spasenju. A kako će grešnike privesti? Svakako na taj način, da im oprosti grijehe, koji su zapreka spasenju. Ako Crkva mora spasavati, to onda mora i grijehe opraštati. Evo kako o tome govori sv. Ambrozije: »Činilo se je nemoguće, da se po pokori otpuštaju grijesi. Ali to je Krist dao svojim apostolima, a od apostola prešlo je na službu svećenika, pa je tako postalo moguće,

što se je činilo nemoguće«. Razmišljajući o tome sv. Ivan Zlatousti lijepo kaže, da svećenici imaju veću vlast od anđela i arkanđela, jer njima nije dana moć opraštati grijehe. Nato on dodaje: »Otac je dao sav sud Sinu, a Sin ga dade svećenicima«. Ovo je vjera sv. Crkve, pa je ona na saboru u Tridentu izjavila: »Neka je izopćen, ako tko kaže, da u Crkvi katoličkoj pokora nije uistinu i pravi sakramenat naređen od našega Gospodina Krista, po kojem se vjernici izmiruju s Bogom, kolikogod puta poslije krsta padnu u grijeh«. (XIV. sj. gl. 1.).

Sada pogledajmo, je li sakramenat pokore potrebit. Jest potrebit. I to Crkva jasno naučava kada govori: »Ovaj sakramenat pokore potrebit je za spasenje svima, koji su iza krštenja pali, isto tako kao što je krst potrebit jošte nepreporođenim«. (S. Trid. XIV. sj. gl. 1.). Ovo jasno slijedi iz riječi Spasitelja: »Kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kojima zadržite, bit će zadržani«. Trećega on ne spominje. Dakle, tko hoće da dobije oproštenje grijeha, neka ga traži od onih, kojima je on dao vlast. Stoga je ludo govoriti: »Bog će meni oprostiti, meni nije potrebna ispovijed«. Bog može oprostiti i na drugi način, ali on toga neće, jer je zato naredio sakramenat pokore. Ovakove je već ukorio sv. Augustin ovim riječima: »Ima ih, koji misle da je već dosta za spasenje, ako ispovijede svoje pogreške samo Bogu, pred kim nije ništa sakriveno, jer im se neće ili ih je stid pokazati se svećenicima«. Evo što veli sv. Ćiril aleksandrijski: »Na dva načina otpuštaju svećenici grijehe: kada podjeljuju sv. krst i kada opraštaju djeci Crkve, koja su sagriješila i pokoru čine«.

Ali ako nema svećenika ili ako ne može na vrijeme doći, a netko je u smrtnoj pogibelji — šta onda? U tome slučaju mogu se grijesi oprostiti i bez ispovijedi, ali se treba savršeno pokajati. Savršeno se kajemo, ako žalimo što smo grijesima uvrijedili Boga, najveće i najsavršenije dobro, njega predobroga Oca, koji je vrijedan sve naše ljubavi. Uz ovo moramo još odlučiti, da ćemo se ispovjediti, ako to bude moguće.

Kada ovo razmatramo dolazi nam pred oči ona mila slika dobroga Pastira, koji nosi na ramenima izgubljenu ovcu. Mi smo ta izgubljena ovca, za koju se s tolikom ljubavlju brine dobri Pastir. O kako je naš Spasitelj milosrdan! On je samo milosrđe i ljubav. Zar nije bilo dosta njegovom presv. Srcu, da se je za nas predao u ruke grešnika, da ga pogrde, muče i na križ razapnu? Nije sve ovo bilo dosta njegovoj ljubavi. On je vidio, da ćemo mi slabi ljudi griješiti i za se izgubiti njegove zasluge, da ćemo izgubiti nebo. On je mogao u pravednom gnjevu uništiti sve one, koji bi se drznuli uvrijediti njega, koji je za nas umro — ali on toga nije htio, jer on uvijek želi samo našu sreću. On traži izgubljene ovce i vodi ih svećeniku, da im on u ime njegovo oprosti. O, kako je divan naš Spasitelj, o kako je divan njegov uskrsni dar: sveti sakramenat pokore, taj dragocjeni plod njegove muke i smrti! Kada na sve ovo mislimo, onda moramo s Davidom hvaliti milosrđe Božje: »Hvalite Gospodina, jer je dobar, jer je navijeke milosrđe njegovo!« Amen.

Sakramenat pokore

Milosti sakramenta pokore

Prekrasna je Isusova priča o rasipnom sinu. Neki otac imao je dva sina. Mlađi je uzeo od oca svoju baštinu i otišao u daleku zemlju. Ondje je u grijehu i raskalašenosti rasuo svu svoju imovinu. Kada je u onoj zemlji nastao glad, bio je prisiljen da se najmi kao svinjar u nekoga čovjeka. Trpio je glad i sramotu. U toj nevolji sjeti se svoga oca i obilja u očinskoj kući. Velika je bol obuzela njegovu dušu, i on odluči da će se vratiti ocu i reći mu: »Oče, sagriješih nebu i tebi. Več nisam dostojan nazvati se tvojim sinom. Primi me kao jednoga od svojih najamnika«. Tako je i učinio. Dobri otac nije od sebe otjerao sina, njega je ganulo skrušenje i poniznost njegova. On ga radostan grli i ljubi, sve mu oprašta i prima ga opet za svoga sina. Na rasipnoga sina meće najljepše odijelo i svečanom gozbom slavi sinov povratak.

I grešnik je sličan rasipnom sinu, jer je ostavio svoga nebeskog Oca i radi toga zapao u veliku nevolju. Kada grešnik uvidi svoju nezahvalnost, zloću i bijedu te se kaje i u ispovijedi skrušeno priznaje grijeh, onda mu nebeski Otac oprašta i prima ga opet za svoje dijete. On ga ogrće odjećom posvećujuće milosti, otpušta mu sve kazne, vraća mu sve zasluge i nebesku baštinu. Prema ovom veli katekizam: **U sakramentu pokore opraštaju nam se svi grijesi, otpušta nam se vječna a dijelom i vremenita kazna, vraća nam se milost posvećujuća ili nam se umnožava. Osim toga daju nam se još i druge milosti za bogoljubno življenje.**

1. **U ispovijedi oprašta nam Bog sve grijehe,** makar bili i najveći i bezbrojni, samo ako ih iskreno ispovjedimo, ako se za njih kajemo te imamo volju popraviti se. Ovu je istinu Crkva uvijek branila proti krivovjernicima, koji su to nijekali. Ta Isus je rekao: »Kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni«. Tako nije nijedan grijeh izuzet. Neke grijehe posebno velike ne može oprostiti obični svećenik. Svećenik je sudac, a ne može svaki sudac u svakoj stvari i svagdje suditi. Onakove posebno velike grijehe može oprostiti papa ili biskup, a obični svećenik onda kada za to dobije vlast od pape ili biskupa. To je za dobro ljudi, da se što brižnije čuvaju od velikih opačina.

Pripovijeda se u životu sv. Ante Padovanskoga, kako mu je došao na ispovijed veliki grešnik. Od velikog skrušenja i plača nije mogao ni progovoriti. Svetac mu reče, neka grijehe napiše na papir i pročita. Kako je pokornik grijehe čitao, tako je grijeha s papira nestajalo. Ova nam zgoda razjašnjuje, kako se u ispovijedi grijesi brišu s duše i ona postaje čista kao iza krštenja. Kako je velika ova milost sakramenta pokore! Kada pomislimo, da je teški grijeh preteška uvreda Boga, da je radi grijeha trpio i umro sam Božji Sin, da grijehom zaslužujemo vječnu kaznu u paklu — onda nam je jasno, kako je velika milost oproštenje grijeha.

Kako je bila sretna grešnica Magdalena, kada je čula riječi Isusove: »Opraštaju ti se grijesi tvoji«. Tu istu sreću ćuti svaki grešnik kod ispovijedi, jer i njemu veli svećenik u ime Isusovo: »Ja te odrešujem od grijeha tvojih«. Kako je Isus slijepcu povratio vid i skinuo mu s očiju strašnu tminu, tako i nama u ispovijedi skida s duše smrtonosnu tamu grijeha i vraća nam vid duše i njezinu ljepotu.

2. U sakramentu pokore otpušta nam se vječna i dijelom vremenita kazna, vraća nam se posvećujuća milost ili se umnaža, ako je nismo izgubili.

U povijesti čitamo, kako je car August saznao za izdaju i urotu plemića Lucija Cinna. Car ga zovnu k sebi. Najprije mu je predočio sve milosti, što mu ih je iskazao, a onda mu reče: »Lucije, ti si me htio ubiti«. Lucije niječe. Car mu kaza i mjesto, gdje je snovao urotu te imena onih, s kojima se je dogovarao. Lucije drhće od straha. Nato će mu car: »Lucije, zaslužio si, da te ubijem i uništim svu porodicu tvoju. Ali čuj: ja ti sve praštam, poklanjam ti život i slobodu. Dapače dajem ti najveću čast u državi, ja te imenujem konzulom«. Ganut plemenitošću carevom pade Lucije pred noge careve i zamoli oproštenje.

Ovo je bila doista divna plemenitost, ali Božja dobrota i ljubav u sakramentu pokore neizmjerno je veća. Čovjek, stvor Božji, uvrijedio je Stvoritelja, uvrijedio vječnu Svetost i Veličanstvo, pred kim ničice padaju anđeli; čovjek je uvrijedio predobroga Oca, koji mu je dao najveću čast djeteta Božjega, zaslužio paklenu tamnicu i vječne muke — i gle čuda! Nakon skrušene ispovijedi oprašta Bog grešniku, nezahvalnom izdajniku sve uvrede, imenuje ga svojim prijateljem i čini ga baštinikom svoga kraljevstva. Ako kod ispovijedi netko nije imao teškoga grijeha, Bog mu uz oproštenje grijeha umnožaje milost i obasipa ga mnogim drugim milostima.

U ispovijedi nam se ne opraštaju uvijek sve vremenite kazne. Eno, kada se je David iza preljuba i ubojstva pokajao, Bog mu je oprostio grijeh i kaznu smrti, ali je odredio, da će mu umrijeti sin. Ovo je bila vremenita kazna, koju mu Bog nije htio oprostiti. I mi po grijehu zasluzujemo i vremenite kazne kao bolesti, razne poteškoće ili muke u čistilištu. Sve ove kazne ne oprašta nam Bog uvijek u ispovijedi, nego samo jedan dio prema većem ili manjem skrušenju.

3. Osim ovoga daje nam Bog u ispovijedi i druge mnoge milosti, da možemo bogoljubno živjeti. On nam ulijeva u dušu mržnju na grijeh, on nam daje jakost, da se čuvamo grijeha i grešne prigode, on nas utvrđuje u dobru. A još jedna osobita milost sakramenta pokore jest slatki blaženi mir, koji iza ispovijedi osjeća skrušena duša. Kada se je glasoviti obraćenik Adolf Retté iza obraćenja ispovijedio, priznao je: »Nikada nisam bio tako sretan, tako radostan u duši kao onda, kada sam izišao iz ispovijedaonice. Kao da je veliki teret spao s mojih leđa, kao da se je otkinuo teški kamen s moga srca, odahnuo sam punom dušom. Što su sve slasti ovoga svijeta prema onoj, koju osjeća duša čuvši riječi Kristove: »Opraštaju ti se grijesi tvoji«. Evo ovakovu slast osjeća svaki pravi pokajnik iza svete ispovijedi.

O dušo kršćanska, okušaj i ti često slast svetoga sakramenta pokore! O grešniče, vrati se što brže u naručaj svog dobroga nebeskoga Oca!

Sakramenat pokore

Ispitivanje savjesti

Kada je rasipni sin zapao u bijedu i sramotu, počeo je razmišljati o svom jadnom stanju i o svojoj nezahvalnosti prema ocu. To ga je potaklo na kajanje i odluku, da se vrati ocu i moli za oproštenje. On je pripravan primiti i kaznu, da kao obični najamnik služi kod svoga oca. Tako moramo i mi učiniti, kada se po sakramentu pokore vraćamo Ocu nebeskom i od njega tražimo oproštenje. Zato veli katekizam: Tko hoće da dostojno primi sakramenat pokore, treba da ispita svoju savjest, da se pokaje za grijehe i odluči ne griješiti više, pa onda da se ispovjedi i zadovolji za grijehe. To je onih pet potrebnih čina za dobru ispovijed. **Danas ćemo govoriti o ispititanju savjesti prije ispovijedi i o svagdašnjem ispitivanju.**

1. Što će reći ispitivati svoju savjest? Reći će: ozbiljno razmišljati o učinjenim grijesima. Prorok Jeremija opominje: »Izvidimo puteve svoje i tražimo i povratimo se Gospodinu«. (Plač Jer. 3.). **Ispitivanje savjesti je potrebno za dobru ispovijed.** Na ispovijedi treba točno kazati sve grijehe, a to nećemo moći, ako prije nismo pretresali stanje svoje duše. Mnogošta čovjek zaboravi, nečega se dobro ne sjeća, a osobito onoga što je bilo podavno na pr. prije mjesec dana ili možda još puno prije. Dakle prije ispovijedi treba pomno ispitati savjest, da se sjetimo svih učinjenih grijeha.

Prije kakvog važnog posla pametan čovjek najprije razmišlja, kako će posao što bolje obaviti. **Ispovijed je veoma važan posao,** o kojem ovisi spas duše, zato moramo prije ispovijedi ozbiljno razmišljati. Kada netko mora polagati račun svom gospodaru o povjerenom novcu, on se sabere i misli, kada, kako i što je potrošio. O tome računu ovisi njegova služba i njegova sreća. **Tako je i ispovijed polaganje računa** vrhovnom Gospodaru Bogu, pred kojim se ne može ništa sakriti. Evo nam je odmah jasno, kako prije ispovijedi moramo savjesno ispitati svoja djela i misli i riječi, da uzmognemo dati račun Bogu i da dobijemo njegovu milost.

Isus je pripovijedao priču o ženi, koja je izgubila novac od jednog drama. Zato je upalila svijetlo, brižljivo pomela kuću i sve pomnjivo pretražila, dok nije našla novac. I mi moramo prije ispovijedi biti slični onoj ženi. Mi smo po grijehu izgubili blago, najdragocjenije blago, milost Božju, pa nam valja uložiti svu brigu, da blago milosti Božje opet nađemo.

Kako treba ispitivati savjest? Treba najprije zamoliti pomoć Duha Svetoga, jer bez Božje pomoći ne bismo mogli dobro obaviti onakova posla, kako je to sv. ispovijed. Moli ponizno i od srca Duha Svetoga, da ti rasvijetli pamet, te uzmogneš sve grijehe upoznati, za njih se skrušeno pokajati pa ih iskreno ispovjediti. Iza te molitve promišljaj, kada si se i kako ispovjedio, jesi li pokoru izvršio, je li ispovijed bila posve iskrena, da nisi koji grijeh zaboravio ili zašutio. Onda se dalje pitaj, koje si sve grijehe učinio. Ako li si po nesreći koji grijeh zašutio, onda se moraš sjetiti i onih grijeha prije nevaljane ispovijedi, da ih kod ispovijedi ponoviš.

Kada razmišljaš o grijesima, onda se sjeti, što si sagriješio proti Božjim zapovijedima (sumnja proti vjeri, govori proti vjeri, psovka,

zakletva, štovanje roditelja itd.) — proti crkvenim zapovijedima (rad u nedjelju i blagdane, slušanje sv. mise, post itd.). Ispituj se o glavnim grijesima i tuđim, o propuštanju dobra. Pripazi, da li si sagriješio samo mislima ili željama, riječima ili djelima. Kod teških grijeha sjeti se i broja, jer nije isto propustiti sv. misu nedjeljom 1 put ili 2 puta. Kod nekih grijeha pazi i na okolnosti, jer na pr. puno je veći grijeh udariti roditelja, nego koga drugoga; jer nije isto ukrasti 1 dinar ili 20 dinara; veći je grijeh preljub od običnog nečistog grijeha.

Caru Karlu V. rekao je jednom neki ispovjednik iza priznanja grijeha: »Kazao si grijehe Karlove, a sada kaži careve«. Kod ispitivanja savjesti obazri se i na svoje zvanje i stalež. (Roditelji, ženidbeni drugovi, neoženjen, zanatlija, težak, trgovac, radnik, učitelj, činovnik itd.).

Svatko neka sada promisli, kako si je dosada ispitivao savjest. Ako je netko u tome nemaran, može se dogoditi, da mu radi toga ne bude ispovijed dobra. Tko dobro ispituje savjest, lako se i brzo ispovjedi i ne muči ispovjednika, a drugi pokornici ne moraju dugo čekati, osobito kada puno svijeta čeka na ispovijed.

2. Svagdanje ispitivanje savjesti također je veoma važno. Svaku večer zahvali Bogu na svim dobročinstvima te ispitaj savjest. Ako si koje dobro djelo učinio, hvali Bogu, a za učinjene grijehe savršeno se pokaj i odluči grijehe danom zgodom ispovjediti. Ova ti je vježba i svagdanja priprava na smrt. Ako bi one noći i umro savršeno pokajanje osigurava ti Božju milost i sretnu smrt.

Svagdanje ispitivanje savjesti cijenili su i poganski mudraci Seneka i Pitagora. Ovaj je svjetovao svojim učenicima, da se dnevno 2 puta ispitaju, što su učinili i kako, te što su dobra propustili učiniti. Po nauci učitelja duhovnog života svagdanji ispit savjesti usavršuje čovjeka. Kada si upoznao grijehe prošlog dana, a osobito običajne i glavne pogreške, onda odlučuješ, da ćeš se slijedeći dan toga čuvati. Ispitivanje savjesti jest ogledalo duše. Tko će vidjevši u ogledalu zamazano lice biti samo time zadovoljan, što je vidio. Pametan će čovjek lice otrati. Tako i mi vidjevši u ogledalu ispitivanja savjesti svoje pogreške, nećemo biti time zadovoljni, nego ćemo nastojati da ih uklonimo. Takvom vježbom olakšavamo si ispovijed i potičemo se na napredak u duhovnom životu. Dapače crkveni naučitelji misle, da se samo onaj može očuvati od grijeha, koji si svaki dan ispituje savjest.

Evo smo vidjeli, što je to ispitivanje savjesti, kako je potrebno i kakovo mora biti. Vidjeli smo također, kako je pametno i svaku večer ispitivati svoju dušu. Uzmimo si ovo k srcu! Odsada uložimo uvijek veliku brigu, da si pomnjivim ispitom savjesti osiguramo dobru ispovijed i njezine mnoge milosti. I svagdanji ispit savjesti neka nam bude običajna vježba, da tako uznapredujemo u duhovnom životu. A napredak je svakom potreban prema onoj mudroj nauci: Tko ne napreduje, on nazaduje. Amen.

Sakramenat pokore

Pokajanje

Pred sv. Franjom Saleškim ispovijedao se velik grešnik bez ikakvog znaka kajanja. Radi toga je svetac od žalosti zaplakao. Grešnik ga upita, da li mu nije pozlilo, a sv. Franjo odgovori: »Meni nije pozlilo, ali si ti teško bolestan«. Iza toga je pokornih nastavio kazivati teške grijehe i opet posve ravnodušno. Svetac je opet plakao. Kada ga je pokornik opet pitao za uzrok plaču, odvrati mu: »Ja plačem, jer ti ne plačeš«. Sada je grešnik razumio, iskrena žalost obuzela mu je srce, i on se je skrušeno pokajao i ispovjedio.

Pogledajmo, kako je pokajanje potrebno i kakvo mora biti.

1. Pokajati se reći će: žaliti i mrziti na učinjene grijehe. Sv. Petar je gorko zaplakao, kada je zatajio Isusa. Ne mora čovjek radi grijeha suze roniti, ali mora u srcu plakati, mora žaliti, što je uvrijedio Boga te imati volju kaniti se grijeha. **Bez pokajanja nema nikad oproštenja.** To je posve jasno. Uzmi samo ovaj primjer. Dijete je teško uvrijedilo oca i moli ga za oproštenje, ali ničim ne pokazuje da mu je žao. Zar ovo dijete zaslužuje oproštenje? Prije kaznu, nego li oproštenje. Tako ni mi ne možemo od Boga dobiti oproštenja, ako se ne kajemo. Da kajanje nije potrebno, ne bi Bog u Starom Zavjetu slao proroke, da narod potaknu na kajanje. Eno Ninivljanima u ime Božje dolazi prorok i naviješta im kaznu, ako se ne pokaju. Oni su se pokajali i činili pokoru, pa im je Bog oprostio. Veliku istinu rekao je Mojsije narodu: »Kada ustražiš Gospodina Boga svoga, naći ćeš ga; ali ako ga ustražiš cijelim srcem i svim skrušenjem duše«. (5. Mojs. 4, 29.).

2. **Kakvo mora biti pokajanje?** Mora biti unutrašnje, općenito i svrhunaravno. Pokajanje u n u t r a š n j e imamo, kada se kajemo zbilja od srca, a ne samo riječima. Kada bi netko riječi pokajanja govorio, a pri tome ne bi ništa mislio, bilo bi mu bezvrijedno. Pravo pokajanje jest u duši, u volji, kada se ona ozbiljno odvraća od grijeha i vraća Bogu. Sv. Pismo ovako govori o nutarnjem pokajanju: »Žrtva je Bogu duh skrušen; srca skrušena i ponizna, Bože, nećeš prezreti«. (Ps. 50, 19.).

Pokajanje mora biti i o p ć e n i t o, kada žalimo za sve grijehe ili barem sve smrtne. Da nam bude ovo jasnije, čujmo jedan primjer. Sv. Sebastijan obećao je rimskom prefektu Kromaciju, da će ga Bog izliječiti od uzetosti, ako u svojoj kući uništi sve kipove bogova. On je uništio sve osim jednog zlatnog, koji mu je bio osobito drag. Bolesti nije nestalo. Sebastijan mu reče Bogom prosvijetljen: »Uništi i onaj sakriveni kip«. Onaj sakriveni kumir smetao je ozdravljenju. Slično se događa svakome koji se kaje za sve grijehe, ali se jednog teškog grijeha ne bi htio odreći. Netko se kaje radi psovke i krađe, ali se ne kaje radi opijanja. Bolesna duša njegova ne može ozdraviti jer mu nije oprošten nijedan grijeh. Ne možeš ti biti i prijatelj i neprijatelj Božji. Zato se uvijek kajimo za sve grijehe: i lake i teške i možda zaboravljene.

Pokajanje mora biti i s v r h u n a r a v n o. To je osobito važno. Tako se kajemo, ako žalimo što smo Boga uvrijedili, nebo izgubili, pakao zaslužili, a ne možda samo zato što smo radi grijeha pretrpjeli kakvu vremenitu štetu. Tako se je kajao kralj Saul. Njega je opo-

menuo prorok Samuel radi neposluha prema Bogu. Saul je rekao: »Sagriješio sam«, ali nije dobio oproštenja, jer mu je bilo samo stoga žao, što je po grijehu izgubio kraljevsko prijestolje. Tako se ne kaje dobro onaj, koji na pr. krađu okajava samo radi toga što je kažnjen zatvorom. To možemo veoma lako shvatiti. Pokajanjem želimo dobiti od Boga oproštenje i pravo na nebo. Ovo su svrhunaravna dobra, a da njih postignemo potrebno je svrhunaravno pokajanje.

Svrhunaravno pokajanje može biti nesavršeno i savršeno. Nesavršeno je, ako se kajemo radi straha što smo izgubili nebo i Božju kaznu zaslužili. Kako je ovaj strah dobar, tako je onda i pokajanje dobro i za ispovijed dovoljno, te nam pribavlja od Boga oproštenje. Ali je bolje i plemenitije savršeno pokajanje, kada se kajemo iz savršene ljubavi prema Bogu, jer smo uvrijedili njega, neizmjernu dobrotu i najvećega dobročinitelja, koga ljubimo nada sve. Tako se je kajala grešnica Magdalena, za koju reče Isus: »Oprošteni su joj mnogi grijesi, jer je ljubila mnogo«. Savršenim kajanjem radi prave ljubavi prema Bogu dobivamo odmah oproštenje i prije same ispovijedi, samo ako imamo volju grijehe ispovjediti. Sveti Augustin veli: »Ako si jednom sagriješio, pokaj se. Ako si tisućputa sagriješio, a ti se pokaj tisućputa«. Zato se privikni na to, da se odmah iza svakog grijeha savršeno pokaješ. Ako se je čovjek ranio, on će ranu odmah očistiti i povezati, da se ne zatruje i da ne bi smrti prouzrokovala. Poslije toga ide liječniku. Ako si dušu ranio grijehom, ti ranu odmah očisti savršenim pokajanjem, a poslije je u ispovijedi pokaži liječniku duše. Savršeno pokajanje pravom zovu »zlatnim ključem neba«.

I kod ispovijedi nastoj uvijek probuditi savršeno pokajanje, a najbolje još prije same ispovijedi. Da se što bolje pokaješ, razmišljaj ovako: O moj Bože, što sam učinio! Za kratku radost grijeha prodao sam tvoje prijateljstvo i tebe uvrijedio. Ti si dobrota i ljepota, beskrajno je tvoje veličanstvo, pred tobom je cijeli svijet kao zrno pijeska, pred tobom su anđeli kao ništa — a ja sam te uvrijedio, ja crv zemaljski. Evo padam pred tobom na koljena i kajem se od svega srca. Pogledaj na me, smiluj mi se i oprosti mi. O Bože, tebe ću ljubiti i volim prije umrijeti, nego li tebe grijehom uvrijediti.

Promišljaj iza toga o ljubavi i dobroti Oca nebeskoga, komu si bio gadno nezahvalan. Opet se od srca pokaj. Sjeti se dalje kazne u paklu, koju si teškim grijehom zaslužio, misli o neizmjernom gubitku neba, pa moli ponizno: Predobri Oče, oprosti mi. Otvori mi nebo, a zatvori pakao. Ja ću te ljubiti i tebi vjerno služiti.

Razmatraj još i o muci i smrti svoga Spasitelja. Priznaj, da su i tvoji grijesi doprinijeli puno njegovoj muci. Moli ga, da na te milostivo pogleda, kao što je pogledao na raskajanog razbojnika. Moli: O Isuse moj, milosrđe! O Ljubavi moja, prije smrt nego grijeh.

Sjetimo se još priče Isusove o oholom farizeju i poniznom cariniku. Ovaj je skrušeno molio: »Bože, budi milostiv meni grešniku!« Po riječima Isusovim otišao je skrušeni i ponizni carinik opravdan kući svojoj. I mi se uvijek iza grijeha i kod ispovijedi skrušeno i savršeno pokajmo, pa ćemo biti opravdani pred licem Božjim. Amen.

Sakramenat pokore

Odluka

Iza smrti suca Jaira odmetnuše se Izraelci od Boga i stadoše štovati krive bogove. Zato posla Bog na njih neprijatelje, koji su ih pritisli sa svih strana. U velikoj nevolji obratiše se s velikim ufanjem Bogu moleći: »Sagriješismo, kazni nas po svojoj volji, samo nas oslobodi«. I odluče ostaviti krive bogove. Odluku su svoju potpuno izvršili, jer su po svoj zemlji uništili kipove bogova te su počeli služiti Bogu. Bog im se je zato smilovao i oslobodio ih od neprijatelja. Ovako moramo i mi učiniti da nam Bog oprosti grijehe.

Naše pokajanje mora biti združeno s ufanjem u Božje milosrđe i s čvrstom odlukom, da nećemo više griješiti.

1. Ufanje mora pratiti naše kajanje. Tko se ne bi ufao u Božje milosrđe, taj bi teško uvrijedio Boga. Kajanje bez ufanja ne postizava oproštenja. Kajao se je i ubojica Kain i izdajica Juda, ali se nisu ufali, pa im Bog nije mogao oprostiti. Imajmo uvijek veliko pouzdanje u Božje milosrđe. Da si najveći grešnik, da imaš više grijeha nego pijeska u moru, nemoj nikad očajavati. Čuj, kako nam kod proroka Ezekijela govori sam Bog: »Tako ja bio živ, neću smrti grešnika nego da se bezbožnik odvrati od svoga puta i da živi. Odvratite se, odvratite se od svojih zlih puteva«. (Ez. 33, 11.). Najveće ufanje ulijeva križ u našu dušu. Spasitelj s križa moli oproštenje za sve grešnike. Tko bi još mogao posumnjati u Božje milosrđe! Prekrasna je španjolska poslovica, koja veli: »Tko je rekao Bog, rekao je milosrđe«. Vidiš, grešniče, kako je velik Bog u dobroti svojoj. S pouzdanjem ga moli za oproštenje, i on će ti oprostiti.

2. Za dobru ispovijed potrebna je i odluka, da više nećemo griješiti.

U vrijeme od g. 399.—401. udarali su na Carigrad česti i jaki potresi. Građani su bili silno potišteni. Odlučiše da će se popraviti, ne bi li im se Bog smilovao. Zato su se odrekli svih zabava, pa stadoše pokoru činiti, postiti, milostinju dijeliti, a crkve su bile pune dan i noć. Nu čim je prestao potres, oni su opet grnuli na zabave, podali se raskalašenosti i piću. Kako je bilo slabo njihovo kajanje, a još slabija odluka. To je bilo ruganje Bogu. Slično bi se rugao Bogu i onaj tko bi obavio ispovijed bez prave odluke i volje popraviti se. Takova bi ispovijed bila svetogrdna. To bi bilo isto, kao da veliš Bogu: Bože, oprosti mi, ali ću te i opet vrijeđati.

Odluka u ispovijedi mora biti nadasve ozbiljna, mora biti kao i pokajanje: unutrašnja, općenita i svrhunaravna. Moramo iskreno i od srca odlučiti čuvati se svakoga grijeha, a osobito teškoga. Na takovu odluku treba da nas potakne velika ljubav prema Bogu. Da naša odluka bude potpuna, valja nam i slijedeće odlučiti: a) čuvati se bližnje griješne prigode, b) upotrebiti sve što je potrebno, da se popravimo, c) činiti zadovoljštinu i naknaditi učinjenu štetu.

Bližnja grešna prigoda jest osoba, društvo i sve, što koga zavodi na grijeh. Netko se u gostioni uvijek napije, netko u stalnom društvu govori proti vjeri, nekom je sastanak s nekom osobom uzrok nečistih grijeha, nekomu čitanje koje knjige uzrokuje napasti proti vjeri ili čistoći. Ovo su za tebe grešne prigode, u kojima obično pa-

daš u grijeh. Ako nemaš volju čuvati se ovih prigoda, onda nemaš volje ni grijeha se čuvati. Sv. Pismo veli: »Tko ljubi pogibelj, u njoj će i poginuti«. Ako te je na kojem mjestu ujela zmija, to ćeš se onoga mjesta čuvati, tako se čuvaj i svega onoga, što te je navelo na grijeh.

U odluci mora biti i ozbiljna volja upotrebiti sve što je potrebno za popravak. Sakramenat pokore nije samo zato odreden, da se riješimo grijeha, nego i zato da se popravimo. Bolesnik koji želi zdravlja, mora uzimati lijekove potrebne za ozdravljenje. Tako je i naša dužnost upotrebljavati sva potrebita sredstva za popravak, pa makar bila i teška. Takova su sredstva molitva, ispit savjesti, česta ispovijed i pričest, a katkada i djela pokore. Dobro je češće misliti na propetoga Isusa, na vječnost, na sud Božji. Ako ti ispovjednik dade kakav savjet, gledaj da ga što točnije izvršiš.

Osobitu brigu mora svaki pokornik uložiti u to, da se kani običajnih grijeha. Zato treba odlučna volja, a Bog će pomoći. Videći sv. Augustin svoje jadno stanje odlučio je da će se popraviti. On je sam sebi često govorio: »Kad su mogli oni i one, zašto ne bi mogao i ti, Augustine«. Tako mislimo i mi, pa ćemo se osloboditi običajnih grijeha.

Na dobru odluku spada i volja učiniti zadovoljštinu i naknaditi učinjenu štetu.

Carinik Zakej bio je veliki grešnik. Prolazeći Isus jednom gradom Jerihonom pozva ga, da ga slijedi i uníšao je u njegovu kuću. Zakej ganut dobrotom Isusovom požali svoj grešni život i reče: »Evo polovicu svoga imanja, Gospodine, dajem siromasima, i ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko«. (Luk. 10, 8.). I svaki pokornik ima dužnost naknaditi štetu učinjenu bližnjemu, to mora i kod ispovijedi obećati. Tko je ukrao kakvu stvar, mora je vlasniku vratiti; ako je učinio bližnjemu štetu, mora je naknaditi; tko je bližnjemu oduzeo dobar glas, valja mu ga vratiti. Ako si grijehom druge sablaznio, treba sablazan popraviti. Bez ove odluke ne bi vrijedilo odriješenje u ispovijedi.

Na kraju još jednu primjedbu. Mogao bi tkogod reći: »Koliko sam se puta ispovjedio, koliko sam puta odlučio popraviti se, pa sam opet i opet sagriješio. Sve se bojim, da mi nema koristi ispovijedati se«. Ne treba se bojati. Čovjek je slab, pa zato ponovno pada u grijeh. Ako je u tebe dobra volja čuvati se grijeha, onda budi miran, samo nastoj da se što bolje čuvaš grijeha i da upotrebljavaš sredstva, da se popraviš. Bog će pogledati tvoju dobru volju, i njegova ti pomoć neće uzmanjkati, i ti ćeš ipak makar i polako uznapredovati u dobru.

Neka velika grešnica bila je na samrti gotovo očajna. Silno se je bojala, da joj Bog neće oprostiti. Pokazivala je svoje ruke i tužno govorila: »Prazne su«. Onda joj svećenik metnu u ruke raspelo tješeći je: »Evo sada su ti ruke pune. Uzdaj se u zasluge propetoga Spasitelja«. I mi se uzdajmo u zasluge Spasitelja i Bog će nam biti milostiv, makar bili i veliki grešnici. Uvijek govori kod ispovijedi od srca: Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da neću više griješiti«. I Bog će ti sigurno udijeliti milost oproštenja. Amen.

Sakramenat pokore

Ispovijed

Neki dobar katolik pošao je bio na ispovijed. Sretne ga znanac, koji ga pozva na čašu vina. »Rado bih došao, ali sada idem na ispovijed«, odgovori onaj. »Šta, na ispovijed?« veli mu znanac, »pa ti si prevelik za ispovijed!« I dobio je odgovor dostojan pravoga katolika: »Pravo imaš, ali ja zato kleknem, kada se ispovijedam«. Mnogima slabim katolicima nekako smeta ispovijed, ona im je strašilo, ona se ne slaže s njihovom ohološću. Ali mi znamo, da je ispovijed velika milost Božja, da je ona upravo izvor sreće za grešnog čovjeka. **Promatrajmo danas o tome daru Božjem, pogledajmo, kako je ispovijed Božja ustanova i kakova treba da bude naša ispovijed.**

1. Neki bogataš milosrdna srca obeća, da će podijeliti obilnu milostinju siromasima. Ali on izda ovakovu naredbu: »Tko hoće milostinju mora od moga upravitelja donijeti cedulju s njegovim potpisom. Bez ovakove cedulje neće nitko dobiti milostinje«. Neki siromah ne htjede uzeti cedulje govoreći: »Šta će mi cedulja? Ja idem ravno gospodaru«. Gospodar ga je odbio, nije mu ništa dao. Je li mu mogao dati? Jest. Ipak mu nije dao, jer nije poslušao njegove zapovijedi.

I Krist, naš Gospodin, obećao je svakomu milost oproštenja grijeha, ali je postavio uvjet: Tko hoće da dobije oproštenje, mora pred svećenikom ispovjediti grijehe. Ta znamo svi dobro njegove riječi upravljene apostolima: »Kojim oprostite grijehe, bit će im oprošteni«. Krist bi mogao i drugačije oprostiti, ali je ovo njegova volja, koju treba ispuniti. Po njegovoj volji apostoli su i svećenici suci, a sudac mora krivca najprije saslušati, da mu uzmogne suditi. Svećenik nije sveznajuć, pa mu stoga treba grijehe otkriti.

To nam potvrđuju i svjedočanstva crkvene povijesti. Spis iz 1. stoljeća »Nauka 12 apostola« piše: »Priznavajte vaše grijehe, da vaša žrtva bude čista«. Sv. Bazilije (4. stoljeće) govori: »Nužno se moraju grijesi otkriti onima, kojima je predana uprava Božjih tajna«. U isto vrijeme kaže sv. Jeronim: »Kada svećenik po svojoj dužnosti čuo razne grijehe, onda zna, koga treba svezati, koga odriješiti«. Sveti oci prispodabljaju one koji se stide grijehe svećeniku kazati sa bolesnicima, koji neće da svoje bolesti otkriju liječniku. Da je usmena ispovijed Božja ustanova svjedoči i istočna crkva, koja ju je zadržala, premda se je u polovici 11. stoljeća potpuno odijelila od rimske Crkve. Da je ispovijed u kasnije doba uvedena, to bi se znalo: tko ju je uveo, gdje i kada. I taka novotarija ne bi prošla bez uzbune, jer je velika žrtva i za pojedince i za svećenike, koji teško osjećaju teret slušanja ispovijedi. Sve su ovo dobri dokazi, ali nama vjernim katolicima dostaje nauka nepogrešive Crkve: »Neka je proklet, ako tko rekne, da u sakramentu pokore nije po Božjem pravu nužno ispovijedati sve i pojedine smrtne grijehe«. (Sab. Trid. sj. 14.).

2. **Sada pogledajmo, kakva mora biti ispovijed.** Mora biti potpuna, iskrena i razgovijetna

ispovijed je p o t p u n a, kada kažemo barem sve teške grijehe, njihov broj i okolnosti. Svakako je uvijek najbolje reći sve grijehe i teške i lake, jer nismo uvijek sigurni, da li je koji grijeh teški ili laki. Još treba paziti, da se ispovijedamo razgovijetno i ujedno što

kraće, da se ne ispričavamo ili grijehe poljepšavamo. Ako smo koji grijeh zaboravili bez svoje krivnje, dosta je reći u slijedećoj ispovijedi.

Iskrenost kod ispovijedi treba osobito istaknuti. Onako se ispovjedaj, kako si kriv pred Bogom, komu nije ništa sakriveno. Ako bi koji teški grijeh hotimice zašutio, to ti je ispovijed nevrijedna i svetogrdna. O kako je to ludo! Da dobijemo od Boga neizmjernu milost oproštenja, morali bismo pripravni biti i pred cijelim svijetom priznati grijehe, da je to volja Božja. Ali eto dobri Bog traži samo priznanje u tajnoj ispovijedi pred svećenikom, koji mora čuvati ispovjednu tajnu.

Nemoj se izgovarati: »S t i d m e j e. Šta će svećenik o meni misliti?« Čuj, što je sv. Franjo Saleški rekao nekoj odličnoj gospođi, kada ga je iza ispovijedi pitala: »Šta ćete vi o meni misliti?« On joj je kazao: »Vi ste sveta«. Gospođa je prigovorila: »Ali kad znate, kako sam živjela«. Dobila je odgovor: »Svejedno, vi ste sada čista i sveta«. Onda ju je utješio govoreći, da se on veseli s anđelima u nebu radi njezinog obraćenja. Ovako misli svaki svećenik o najvećem grešniku.

Mogao bi se netko bojati, da će svećenik komu reći, što je čuo u ispovijedi. Budi miran! On ne smije nikomu kazati niti najmanji grijeh iz ispovijedi. Dapače on ne smije ni s tobom razgovarati o grijesima čuvenim u ispovijedi, osim ako mu ti dopustiš radi savjeta. Već je sv. Augustin rekao: »Što znam iz ispovijedi, to ja manje znadem od onoga, što nikako ne znam«. Svećenik mora biti kao nijema stijena. Poznato je, kako je sv. Ivan Nepomuk podnio smrt u rijeci Moldavi, jer nije htio odati češkom kralju Većeslavu IV. grijehe kraljice Ivane, čiji je bio ispovjednik. I svaki ispovjednik mora biti pripravan prije poginuti, nego li odati ispovjednu tajnu.

Na kraju još nekoliko misli o ispovijedi. Ispovijed je Božja ustanova, koja odgovara naravi čovječjoj. O, kako je često teško čovjeku, kada ga nešto jako tišti, a je li otkrio srce prijatelju, unišao je mir u njegovu dušu. Na zemlji ima raj mirne savjesti, ali ima i strašni pakao grešne. Koliki su zločinci priznali vlasti potajne zločine, samo da nađu mir. Eto je prema tomu ispovijed zahtjev i potreba ljudskog srca. Slavni njemački pjesnik Goethe, protestant, izjavio je: »Usmena ispovijed nije se smjela ljudima oduzeti«. Ispovijed je liječenje i obnova duše, pomirba s Bogom, izvor mira, škola za oplemenjivanje značaja. Ona je u mnogom pogledu korisna i po cijelo čovječanstvo. Koliko je po njoj izmireno neprijatelja, koliko šteta nadoknađeno, koliko je ljudi po njoj dobilo natrag svoj dobar glas, koliko je nesreća uklonjeno, koliko obitelji spaseno. Ona je doista dar neba!

U bosanskoj župi V. obolio je činovnik. Bio je dobra duša, ali se je posljednjiput ispovijedio prije 22 godine kod vjenčanja. Svećenik ga je nagovarao na ispovijed. Bilo ga je nekako strah, ali je iza svršene ispovijedi uhvatio ruku svećenika, puno je puta poljubio i suzama orosio. Na upit svećenika, je li bilo teško, rekao je: »Pa to je bio prijateljski razgovor!« Blaženi mir unišao je u dušu bolesnika, koji ga nije ostavio do brze smrti. O grešniče, ispovijedi se što prije, učini to skrušeno i iskreno, pa ćeš i ti oćutjeti u duši onaj slatki mir i nebesku utjehu!

Sakramenat pokore

Ispovjedna tajna — primjeri

1. Sv. Ivan Nepomuk bio je dvorski propovjednik kod češkog kralja Većeslava IV. i ujedno ispovjednik kraljice Ivane. Jednom je od njega tražio kralj, da mu kaže, što mu je kraljica na ispovijedi rekla. Obećao mu je za to biskupsku čast. Svetac nije htio reći ispovjedne tajne. Nato ga kralj baci u tamnicu, gdje su ga mučili užarenim željeznim šipkama. Napokon ga je dao s Karlova mosta baciti u rijeku Moldavu, a to je bilo 20. III. 1393. Nad tijelom mučenika pokazalo se je jako svijetlo kao od pet zvijezda. Ribari su po tom svijetlu našli njegovo tijelo, koje bi svečano sahranjeno u stolnoj crkvi sv. Vida. Na svečev grob hodočastio je narod, i dogodila su se mnoga čudesa. G. 1719. spremao se je proces, da Ivana proglase blaženim. Zato je posebna komisija od 100 ljudi otvorila njegov grob. Tijelo mu je bilo strunulo osim kosti, ali je jezik ostao sačuvan i svjež. Tako je Bog proslavio mučenika ispovjedne tajne. Jezik se i danas čuva u crkvi sv. Vida. G. 1721. bio je Ivan Nepomuk proglašen blaženim, a g. 1725. svetim.

2. Blaženi Ivan Sarkander, župnik iz Holešova u Moravskoj, radio je puno i s uspjehom oko obraćenja krivovjeraca. Protivnici su ga iz mržnje optužili radi veleizdaje, te je dopao tamnice. U tamnici su ga mučenjem htjeli prisiliti, da im oda, što mu je na ispovijedi kazao knez Lobkowicz. Kada im nije htio odati tajne, kidali su mu tijelo željeznim kukama i pržili usijanim željezom, Iza 33 dana umro je u tamnci 17. III. 1620. Izmrcvareno tijelo postalo mu je lijepo i širilo je od sebe ugodan miris, premda je još tjedan dana ostalo nepokopano. Pokopano je u crkvi sv. Mihaela u Olomucu. G. 1860. proglasio je Pijo IX. Ivana Sarkandera blaženim.

3. Župnik Kobilowicz u Oratovu (Ukrajina) bio je g. 1852. osuđen kao ubojica nekog poljodjelskog činovnika. Evo, kako se je to dogodilo. Vođa crkvenog pjevačkog zbora ukrao je župnikovu pušku i njom ubio onoga činovnika, da uzmogne uzeti njegovu ženu. Pušku je metnuo za oltar i sve tako uredio, da je sumnja pala na župnika. Još se je ubojica ispovjedio pred župnikom, da mu tako zatvori usta. Na sudu se je župnik mogao obraniti, da je izdao ispovjednu tajnu, ali on toga nije htio svjestan svoje dužnosti. Bio je osuđen na doživotni prisilni rad u Sibiriji. Iza 20 godina obolio je ubojica na smrt te je pred sucem i 2 svjedoka priznao, da je on ubojica onog činovnika i da je svoj zločin ispovjedio župniku. Nevini župnik, mučenik ispovjedne tajne, bio je u to vrijeme već mrtav.

4. Francuski župnik Pinquilli primio je gostoljubivo u svoj stan ruskog velikog kneza Pavla, koji je sa svojom gospođom putovao Francuskom, a poslije je vladao Rusijom kao car Pavao I. Za vrijeme francuske revolucije pobjegao je župnik u Petrograd, gdje ga je car ubrojao među svoje prijatelje. Jednog dana dođe u stan župnikov carski povjerenik i zamoli ga, da se s njim odveze u tvrđu i ondje ispovjedi nekog kažnjenika, katolika Poljaka. Njega su zatvorili kao začetnika nekog ustanka Poljaka proti ruskoj vlasti. Iza saslušane ispovijedi odvedoše svećenika ravno u carski dvor. Povjerenik ga je uveo u carevu sobu i ondje ga ostavio sama

s carem. Car je pitao svećenika, što mu je onaj Poljak rekao u ispovijedi. Svećenik je po dužnosti odgovorio, da o tome mora šutjeti. Nato će mu car: »Ja to ne pitam iz radoznalosti, nego da odvratim nesreću. Ako li mi dragovoljno ne reknete, onda će vas muke prisiliti, da mi otkrijete ono što znate«. Svećenik mu odlučno odvrati: »Moj je život u vašoj vlasti. Ali uza svu neograničenu odanost prema vašem veličanstvu ja moram u ovom slučaju slušati samo Boga. Sa svima mukama vi nećete ništa postići«. Car je neko vrijeme šuteći gledao svećenika, a onda je zovnuo svoga povjerenika i rekao mu: »Odvezite ovoga svećenika opet u njegov stan. Dosada sam ga držao pobožnim svećenikom, a sada mu se divim kao svećeniku junaku«. I car je vrijednom slugi Božjem srdačno stisnuo ruku.

5. Petar Marielux, svećenik iz reda sv. Kamila, bio je vojni svećenik u tvrdi luke Callao u Peru. Ondje je buknula pobuna u vojsci, za koju je doznao komandant, general Rajmund Rodil. On je 13 vojnika osudio na smrt. Prije smrti obavili su oni ispovijed pred ocem Petrom. Iza njihove smrti dozove general svećenika u svoju sobu i reče mu: »Pobunjenici su vam ispovijedili svoje grijehe. U ime kralja ja vam nalažem, da mi otkrijete sve što su ispovjedili oni pobunjenici. Ne smijete mi ni najmanje okolnosti zatajiti«. Svećenik mu kaza: Gospodine generale, vi tražite nešta nemogućega. Ja ne smijem povrijediti ispovjedne tajne. I da je ovdje sam kralj, ne bih mu smio ništa odati«. General se je prijetio strijeljanjem, ali nije bilo uspjeha. Onda general otvori vrata i zovnu četiri vojnika, a svećeniku zapovjedi, da klekne. On je kleknuo. Nato mu general vikne: »U ime kraljevo posljedni put od vas tražim, da govorite«. Petar reče generalu: »U ime Božje! Ja ne smijem govoriti«. Na zapovijed komandanta opalili su vojnici puške i usmrtili junaka svećenika. To je bilo 22. IX. 1825.

6. Svećenik Lurtz bio je u Baltimoru (Amerika) g. 1894. osuđen na 10 godina zatvora, jer su kod njega našli vrijednosne papire nekoga umrloga bankira. On je toga bankira na samrti opremio sv. sakramentima. Sud ga je osudio, jer je tobože papire ukrao od bankira. Svećenik na sudu nije htio reći, kako je one papire dobio, nego je samo tvrdio da nije kradljivac. Poslije dvije godine proglasio je isti sud svećenika Lurtza nevinim. Našli su u bilješkama bankira, da je on neku osobu prevario baš za onoliku svotu, koliko su iznosili nađeni papiri kod Lurtza. Sud je iz toga pravom zaključio, da je bankir tu svotu kod ispovijedi predao svećeniku, da je vrati prevarenomu.

7. U talijanskom gradu Pergamu g. 1908. optužili su mladića Maretti, da je ukrao zlatni sat i lanac. Prema dokazima htio je sudac osuditi tuženoga, kad li u sudnicu uniđe župnik Scalso i predade sucu ukradeni sat s lancem, što mu je isti dan predao kradljivac, kod ispovijedi, da vrati vlasniku. Sudac je pitao za ime kradljivca, ali mu župnik reče: »Prvo ja ne poznam čovjeka, koji se je ispovijedio. Drugo ja bih prije i svoj život dao, a ne bih povrijedio ispovjedne tajne«. (Po knjizi Fr. Spirago: Beispiel-Sammlung).

Sakramenat pokore

Zadovoljštína

Uniđimo u dobru katoličku kuću, u kojoj je dijete uvrijedilo roditelje. Dijete ljubi ponizno ruku roditeljima, moli za oproštenje. Roditelji mu opraštaju, a dijete opet ljubi ruku iz zahvalnosti. Ako su roditelji djetetu odredili i kaznu radi njegova dobra, on prima kaznu drage volje te ju savjesno izvrši. Kada smo mi u poniznoj i skrušenoj ispovijedi dobili oproštenje od milosrdnog nebeskoga Oca, ne bi bilo lijepo da odmah odemo za svojim poslom. Treba ljubiti ruku predobrom Ocu, treba kratko vrijeme razmišljati o njegovom milosrđu i primljenoj milosti te mu od srca zahvaljivati. **Uz ovo moramo još iza ispovijedi učiniti zadovoljštinu t. j. izvršiti pokoru, koju nam naredi ispovjednik.**

Dužnost je ispovjednika naložiti pokoru svakome, koji se ispovijeda. Pokora se daje zato: **da donekle zadovoljimo pravdi Božjoj za grijehe, da umanjimo vremenite kazne i da se popravimo.**

Pravo je da čovjek nastoji zadovoljiti Bogu za učinjene krivice. Čovjek ćuti tu potrebu u svom srcu. Sv. Magdalena činila je tešku pokoru punih trideset godina sve do smrti. Sam čovjek po sebi ne bi mogao zadovoljiti Bogu, ali prema riječima sabora tridentinskog možemo to »u Kristu, u kojem živimo, u kojem zaslužujemo, u kojem zadovoljavamo«. Pokora se u ispovijedi daje baš prema naredbi Krista, zato ona ima u sebi posebnu snagu zadovoljštine. Prema tomu izvršimo pokoru uvijek točno, drage volje i pri tome mislimo: »O Bože, želim ovim zadovoljiti tebi za teške svoje krivice. Primi milostivo ovu moju zadovoljštinu«. I nijedna pokora ne može nam biti prevelika, kad pomislimo, koga smo uvrijedili. To veoma dobro razumiju mnogi i mnogi vjernici u Bosni, koji često nisu zadovoljni s malom pokorom. Kada dobiju za pokoru jednu krunicu, pitaju: »Zar samo jednu?«

Pokorom si umanjujemo i vremenite kazne. Znamo, da nam se u ispovijedi opraštaju sve vječne kazne, ali se vremenite opraštaju prema skrušenju ili posve ili samo dijelom. Bog je praroditeljima oprostio grijeh i vječnu kaznu, ali su ipak radi grijeha morali trpjeti i umrijeti. Tako i nas poslije oproštenja grijeha u ispovijedi čekaju vremenite kazne. Ove nam se umanjuju ili posve opraštaju, kada pobožno izvršimo naloženu pokoru. I ovo je velika milost Božja, velika dobrota Božja. Ovako nas mimoiđe mnoga bolest, mnoga nesreća, opraštaju nam se i umanjuju muke u čistilištu, koje su teže od svih muka na ovoj zemlji.

Treća je svrha pokore, da se popravimo. Pokora je kazna, koju nam ispovjednik daje radi grijeha, i ona nas sjeća naše dužnosti, da se popravimo i više ne griješimo. Kada obavimo pokoru daje nam Bog posebnu milost, da to možemo izvršiti.

U prvo kršćansko doba davala se je puno veća pokora za grijehe, a osim toga i dugotrajna od godine i više godina. Velikoj i živoj vjeri prvih kršćana nije to bilo ni puno ni teško. Za javne teške grijehe davala se je i javna pokora. Crkva je pokoru ublažila, jer je popustila revnost kršćana, jer se mnogi teško jedanput u godini ispovijedaju. Da je ostao običaj velikih pokora, mnogi bi posve zanemarili ispovijed. Ovo je Crkva učinila radi spasa ljudi, nu

Bog ostaje uvijek isti, njegova pravda traži od nas zadovoljštinu. **Radi toga nastojmo izvan ispovijedi činiti pokoru.**

U Starom Zavjetu propovijedali su proroci pokoru u ime Božje. U Novom Zavjetu ustao je Ivan Krstitelj i govorio narodu: »Činite pokoru!« I naš Gospodin Isus Krist traži pokoru i zove nas, da za njim nosimo križ, da činimo dobra djela. Ovaj su glas Spasitelja poslušali bezbrojni pokornici, koji su napunili pustinje, da u postu, molitvi, radu i mrtvenju služe samo Bogu, da zadobiju oproštenje kazna i da zasluže što veću slavu u nebu. Pokoru su činile djevice, pokoru su činili redovnici, pokoru su činili velikaši i kraljevi i ostali kršćani svih staleža.

Evo samo jedan zaista potresan primjer. Jednog jesenskog dana g. 1084. pokucao je putnik u pokorničkoj haljini na vrata benediktinskog samostana u Osijahu u Koruškoj. Činilo se je da je putnik bio nijem, jer je znakovima molio, da ga prime u samostan. Opat ga je primio za slugu. Taj je sluga 8 godina obavljao u samostanu najprostije i najteže poslove i to rado i ustrpljivo. Kad je na smrt obolio progovorio je, jer nije ni bio nijem. On je rekao redovnicima ovo: »Ja sam Boleslav II., kralj Poljske. Za vrijeme vladanja počinio sam mnoga zlodjela. Tako sam svojom rukom na oltaru ubio Stanislava, krakovskog biskupa, čovjeka sveta, jer me je ukorio radi mojih grijeha. Radi toga me je izopćio iz crkve papa Grgur VII. Nato sam putovao papi. Na povratku iz Rima došao sam kao grešnik amo i 8 godina živio sam među vama kao prosti sluga«. Brzo iza toga umro je veliki pokornik.

Blago onomu, koji već na zemlji okajava svoje grijehe, jer će u vječnosti malo ili ništa trpjeti. Izvršujmo stoga savjesno pokoru dobivenu u ispovijedi. To je naša dužnost. Pokora spada na cjelovitost sakramenta pokore. Tko još prije ispovijedi ne bi imao volje izvršiti pokore ne bi mu ispovijed valjala. A tko ju iza ispovijedi ne bi htio izvršiti ispovijed bi bila valjana, ali bi sagriješio lako ili smrtno prema veličini pokore. A osim ove sakramentalne pokore, nastojmo činiti i svojevoljnu pokoru. Ako Bog pošalje koju nevolju, primimo ju bez mrmljanja, sami sebi katkad naložimo pokoru kao post ili molitvu, svladavajmo svoje zle sklonosti, odrecimo se češće i dopuštene ugodnosti. Tako zadovoljimo Bogu za mnoge uvrede, kojima smo vrijeđali njegovu dobrotu i veličanstvo. Tako si umanjimo vremenite kazne i osigurajmo vječnu sreću.

Na kraju još jednom zahvalimo na daru svetoga sakramenta pokore. Ispovijedajmo se često, a ne samo jedanput u godini kao mlaki kršćani. Činimo pokoru i čuvajmo se grijeha. Poslušajmo sv. Augustina, koji nam veli: »Pravu pokoru činiti znači: svoje grijehe oplakivati i više ne činiti ono, što treba oplakivati«. Ovo mora biti plod našega ispovijedanja. Dozovimo si u pamet i onaj događaj, kada je Isus ozdravio čovjeka, koji je bolovao 38 godina. Isus mu je rekao: »Eto si ozdravio, ne griješi više, da ti se što gore ne dogodi«. I nama Isus veli iza ispovijedi: »Ozdravio si, ne griješi više!« Obećajmo: »O Spasitelju, neka bude volja tvoja!«

Presv. oltarski Sakramenat

Ustanova i uzvišenost presv. Sakramenta

Božanski Spasitelj predao je sv. Crkvi veliko blago evanđeoske nauke i svetih sakramenata. Najdragocjenije od svega toga blaga jest presv. Oltarski Sakramenat. On natkriljuje sve druge sakramente u svetosti, jer je on sama svetost, sam Isus Krist, njegovo presveto tijelo i krv. On je kruna svih sakramenata, on je najčudesniji sakramenat, on je vječno i nedokučivo čudo Božjeg svemogućstva, ljubavi i mudrosti.

Ovaj presveti Sakramenat ustanovio je Isus na posljednjoj večeri. On je već prije iza čudesnog umnoženja kruha obećao ljudima, da će im dati kruh nebeski, svoje presveto tijelo. »Ja sam kruh živi, koji sam s neba sišao. Ako tko jede od ovoga kruha, živjet će do vijeka; i kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje za život svijeta«. (Iv. 6, 51.). Kada su Židovi stali mrmljati, Isus još točnije potvrđuje svoje obećanje govoreći: »Zaista, zaista vam kažem: Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi«. (Iv. 6, 53.). Ovo svoje obećanje ispunio je Isus na posljednjoj večeri prije svoje smrti. Sakupio je apostole oko sebe, i njegovo je srce usplamtjelo od ljubavi, pa on govori: »Vrlo sam želio da ovu pashu jedem s vama, prije nego ja muku podnesem«. (Luk. 22, 15.). Poslije večere uze Gospodin, kruh i blagoslovi ga i prelomi i dade učenicima svojim i reče: »Uzmite i jedite; ovo je tijelo moje«. I uzevši kalež zahvali i dade im govoreći: »Pijte iz njega svi; jer je ovo krv moja Novoga Zavjeta, koja se prolijeva za mnoge na oproštenje grijeha«. Ovako pripovijeda sv. Matej. (Mat. 26.). Kada je Isus izgovorio one riječi nad kruhom i vinom, pretvorio se je kruh u njegovo tijelo i vino u njegovu krv. Kada je dao apostolima da jedu i piju, oni su jeli tijelo njegovo i pili krv njegovu. Onda se je prviput na zemlji prikazala presveta nekrvna žrtva Novoga Zavjeta, onda su apostoli prviput primili sv. pričest. Svemogući Bog učinio je čudo nad čudesima, a njegova ljubav predala je ovo otajstvo u vlast apostolima, jer je njima rekao: »To činite na moju uspomenu«. (Luk. 22, 19.). Isus se sprema na odlazak s ovoga svijeta, ali ipak želi ostati među ljudima, jer ih ljubi. Radi te ljubavi snizio se je svemogući Bog pod neznatne prilike kruha i vina, on se je pod prilikom kruha dao zatvoriti u svetohraništu naših oltara, da uzmogne uvijek biti među milom svojom djecom.

Presv. Oltarski Sakramenat jest nadasve uzvišen, jer je čudo nad čudesima.

Kada su Izraelci u pustinji prviput vidjeli manu, dar Božji, pitali su u čudu: »Šta je to?« A kada mi pomislimo na manu nebesku, presv. Sakramenat, onda se mi moramo još više čuditi. Bog stanuje među nama, on se za nas žrtvuje na oltaru, njega primamo kao hranu. Kako je ovo uzvišeno! Zar nije već utjelovljenje Sina Božjega veliki dokaz Božje ljubavi? Bog vječni, Riječ Očeva, sjedinila se je s ljudskom naravi tako tijesno, da je jedna osoba postala Bog i čovjek. Ovo otajstvo je nedokučivo stvorenom razumu, a jasno je samom Bogu, koji je htio iz ljubavi prema ljudima s njima prebivati. Ovoj ljubavi iskazanoj utjelovljenjem Sina Božjega slična je

njegova ljubav u presv. Sakramentu. Tu Bog i čovjek, Isus Krist, sakriva svoje Božanstvo i čovječanstvo pod koprenom kruha i vina, tu se Bog sjedinjuje s nama slabim i grešnim ljudima. Zato kardinal Bona piše: »Veliko i divno bilo je djelo tvoje ljubavi, o, Isuse, da si se udostojao primiti našu narav, ali je daleko veće i divnije, što si nam ostavio svoje tijelo za jelo i krv svoju za pilo. U prvom činu primio si naše čovječanstvo, a u drugom si nam udijelio svoje Božanstvo«. Misleći na sve ovo možemo se s Prorokom diviti: »Ostavio je uspomenu svojih čudesa dobrostivi i milosrdni Gospodin. Dao je hranu onima, koji ga se boje«. (Ps. 110, 4.).

Uzvišen je presv. Sakramenat i radi neizmjerne ljubavi Isusove prema nama.

Isus nas je ljubio i svoju ljubav dokazao je mnogim dobročinstvima, a na kraju života dao nam je najveći dokaz svoje ljubavi, jer je u presv. Sakramentu htio uvijek ostati s nama. Kao što je s neba sašao, a da neba nije ostavio, tako je sa zemlje otišao, da ipak zemlje ne ostavi. Kao dobri otac pobrinuo se je prije smrti za ljubljenu djecu, pa nam je ostavio u baštinu najdragocjenije blago, samoga sebe u Euharistiji. Da bude uvijek uz ljude, da ne bi bez njega propali, on ostaje s nama do konca svijeta.

Mojsije je veličao puk izraelski i držao ga sretnim, što je Bog bio blizu njega. Govorio je: »Nema drugog naroda tako velikog, komu su bogovi blizu, kao što je Bog naš prisutan svim našim molitvama«. Nama nije Bog samo blizu, nego on prebiva među nama, on se s nama sjedinjuje u sv. pričesti.

Kada je Salamon sagradio veličanstveni hram u Jeruzalemu, divio se je govoreći: »Zar je moguće da Bog stanuje s ljudima na zemlji. Ako te, Gospodine nebo i nebesa ne mogu obuhvatiti sa svojim prostorom, koliko će to manje moći ova malena kuća, koju sam sagradio!« S koliko većim pravom mi to možemo govoriti. Pravi, vječni Bog jest s nama, on nas tješi, kada smo bolesni i žalosni, on hoda našim putevima i ulazi u naše kuće, u našim crkvama možemo njega uvijek naći, s njime se razgovoriti, otkriti mu potrebe svoje. Kada poželimo, Bog dolazi u naše duše s obiljem utjehe, milosti i bogatstva, Na nama su se obistinile riječi sv. Pisma, gdje Bog govori: »Postavit ću šator svoj među vama, hodit ću među vama i bit ću Bog vaš«. (3. Mojs. 26, 11.).

Nema čovjek dosta riječi i čuvstava, kojima bi mogao dostojno veličati uzvišenost presv. Olt. Sakramenta. Tko bi mogao shvatiti Boga i njegovu ljubav! Mi mu se moramo ponizno klanjati i s velikom zahvalnošću ljubiti vječnu ljubav u presv. Sakramentu. Kao što pred oltarom neprestano gori vječno svijetlo, tako neka i u našim srcima gori žarka, neugasiva ljubav prema Isusu. »Divnoj dakle Tajni ovoj klanjamo se smjerno mi«. Blagoslovljen neka je Isus, naš Bog, u presv. Oltarskom Sakramentu. Amen!

Presv. oltarski Sakramenat

Čudesa presv. Sakramenta — razlozi našeg vjerovanja

Sv. Toma Akvinski naziva presv. Sakramenat najvećim čudom među Božjim čudesima. I doista je ovaj uzvišeni Sakramenat najdivnije čudo Božanskog svemogućstva i ljubavi. Pred njim slabi čovjek pada na koljena i ponizno govori: »Gospodine, ja vjerujem, premda ne mogu shvatiti. Ja vjerujem tebi, vječnoj istini«.

U svijetlu vjere promatrajmo čudesa u presv. Oltarskom Sakramentu i razloge našeg vjerovanja.

1. U presv. Sakramentu prisutan je Isus, ondje je pravo tijelo i prava krv njegova pod prilikama kruha i vina. U pučkoj pjesmi »Zdravo Tijelo« veoma je dobro izražena ova naša vjera: Zdravo Tijelo Isusovo, na oltaru posvećeno, zdravo tijelo Isusovo, Duhom svetim upućeno, od Djevice porođeno, u jaslice položeno, velegorko izmučeno, za nas na križ pribijeno, mrtvo u grob sahranjeno, treći danak uskrsnulo, na nebesa uzneseno, s desna Oca posađeno, nam za hranu svima dano. Nije dakle u presv. Sakramentu samo slika Isusova, nego pravi Isus, Bog i čovjek, njegovo presveto tijelo i krv. Mi očima toga ne vidimo, jer je Isus sakriven pod prilikama kruha i vina. Mi vidimo samo prilike, vidimo njihovu boju, njihov oblik, osjećamo njihov tek i miruh, ali vjerujemo, da je pod ovim prilikama prisutan sam Isus. Iza pretvorbe kod sv. mise, kad svećenik u ime Isusovo nad kruhom i vinom govori: Ovo je tijelo moje — ovo je kalež krvi moje, nestalo je na oltaru kruha i vina, a kruh i vino pretvaraju se u tijelo i krv Isusovu.

Kod drugih sakramenata ne mijenja se jedna tvar u drugu, nego n. pr. voda kod sv. krsta ostaje voda, u potvrdi i sv. pomasti ulje ostaje ulje, a u Oltarskom Sakramentu ono što se čini kao kruh i vino, nije više kruh i vino, nego se je bivstvo kruha i vina pretvorilo u pravo tijelo i krv Kristovu.

2. Presv. Sakramenat prima svećenik u sv. misi pod obe prilike, a vjernici samo pod prilikom kruha. Ipak i svećenik i vjernici primaju isto, jer pod prlikom kruha nije samo tijelo Isusovo, nego i krv njegova, a pod prilikom vina jest i krv Isusova i tijelo njegovo. Pod svakom prilikom nazočno je i tijelo i krv Kristova, njegova presveta duša i njegovo Božanstvo.

Kako to? To možemo lako razumjeti. Spasitelj je živ, on više ne može umrijeti, pa stoga ne može biti tijelo njegovo bez krvi, jer bi tijelo bez krvi bilo mrtvo, a isto tako ne može biti krv njegova bez tijela. Pod svakom prilikom Isus je živ, slavan i besmrtan, kako je u nebu. Ipak se kod sv. mise pripravlja presveti Sakramenat pod obe prilike, da se tako lakše predoči muka Isusova, koja se prema njegovoj volji ima spominjati u ovom Sakramentu, a u muci njegovoj bila je krv odijeljena od tijela.

3. Još ima jedno čudo u ovom uzvišenom Otajstvu: Krist je cijel prisutan u svakoj čestici prilike kruha i u svakoj čestici prilike vina, kao što je duša čovječja cijela u cijelom tijelu i svakom njegovom dijelu. Prema tomu kada svećenik lomi hostiju, ne lomi onda i ne dijeli tijela Isusova. Lome se samo prilike, a Isus je u svakom najmanjem dijelu cijel i živ.

4. **Svećenici svaki dan po cijelom svijetu obavljaju pretvorbu kod sv. mise, a svagdje je na svakom oltaru isti Isus.** On isti stanuje na svim oltarima pod prilikama kruha, njega istog primaju u sv. pričesti milijoni kršćana.

Zar ovo nisu prava, velika čudesa? **Isto je tako još i ovo veliko čudo:** Svećenik, slabi čovjek, pripravlja presv. Sakramenat kod sv. mise onim riječima pretvorbe: Ovo je tijelo moje — ovo je kalež krvi moje. Čovjek na taj način dozivlje Boga na oltar, a Bog mu se pokorava. Nedokučivo, ali istinito, pravo čudo.

Ovo su čudesa presv. Olt. Sakramenta, ovo mi moramo vjerovati.

Što nas utvrđuje u ovoj vjeri? Možda naš razum? on toga ne shvaća. Sv. Toma Akvinski veli u pjesmi »Hvali Sion«: »Razum ljudski što ne shvaća. u tom nek vjera jača — vjera u riječ Kristovu«. Znamo, da je Isus na posljednjoj večeri pretvorio kruh i vino u svoje tijelo i krv, a znamo i to, kako je on naredio apostolima, da i oni isto čine. Evo, zato mi vjerujemo u čudesa presv. Sakramenta. Sv. Ćiril Jeruzalemski veli zgodno: »Kada je sam Krist rekao o kruhu: Ovo je tijelo moje, tko bi se usudio posumnjati? I kada on sam tvrdi i govori: Ovo je krv moja, tko će posumnjati i reći: to nije njegova krv? On je nekoć vodu pretvorio u vino i sada da mu se ne vjeruje, da je vino pretvorio u svoju krv«.

Velikom katoliku, osloboditelju Irske, O' Conellu, predbacili su jednom protestanti, što vjeruje u prisutnost Isusa u presv. Sakramentu. On im odlučno reče: »To vi uredite sa samim Isusom. Krist je rekao, i ja zato vjerujem«. Zato su vjerovali apostoli i prvi kršćani. Njihovu vjeru posve jasno ispovijeda sv. Pavao u prvoj poslanici Korinćanima. On im spominje, kako je Isus prije smrti ustanovio presv. Sakramenat, a onda ih opominje, da dostojno primaju tijelo i krv Gospodnju, te ih odvraća od nedostojnog primanja. On veli: »Kojigod bude nedostojno jeo kruh ovaj ili pio kalež Gospodnji, bit će kriv tijelu i krvi Gospodnjoj«. (1. Kor. 11, 27.). Evo, kako je jasna vjera apostola i prvih kršćana. Oni su vjerovali riječima Isusa, svemogućeg Boga i nepogrešive istine, a tako vjerujemo i mi.

Kada je Isus ljudima obećao, da će im dati za hranu svoje tijelo i krv, bunili su se Židovi i nisu htjeli vjerovati, dapače su ga i neki učenici radi toga ostavili. Onda je Isus pitao apostole, da li ga i oni neće ostaviti. Nato mu odgovori apostol Petar: »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi od života vječnoga«. (Iv. 6.). Evo i nas pred Isusom u svetohraništu. Mi nismo kao nevjerni Židovi i oni nevjerni učenici, koji ne povjerovaše njegovim riječima. Mi se klanjamo uzvišenoj Tajni, koje ne mogu shvatiti ni anđeli u nebu. Mi prigibamo svoj razum pred vječnom i nepogrešivom Istinom, mi govorimo ponizno: »O Isuse, mi vjerujemo u tvoju prisutnost u presv. Sakramentu, jer ti imaš riječi života vječnoga«. Prignimo koljena pred presvetom Euharistijom govoreći: »Gospodin moj i Bog moj«. Amen.

Presv. oltarski Sakramenat

Sv. pričest i njezine milosti

Sv. Pismo pripovijeda, kako je kralj Asver priredio veliku i sjajnu gozbu, koja je trajala 180 dana. Kralj je htio tom gozbom pokazati bogatstvo i slavu svoju. Tako je Isus, naš Kralj, nama priredio sv. pričest, sjajnu i veliku gozbu, da svima ljudima pokaže svoju moć, bogatstvo, ljubav i dobrotu. Ova gozba ne traje samo 180 dana kao ona kralja Asvera, nego traje već blizu 2000 godina i trajat će do konca svijeta.

Šta je sv. pričest i kakve nam daje milosti?

Sv. pričest jest pravo blagovanje tijela i krvi Isusove duši za hranu. Sv. pričest jest doista prava hrana, ali ne našega tijela, nego naše duše; ona je hrana, pa ju zato uzimamo kao hranu, jer mi sv. česticu primamo u usta i progutamo ju, kako to činimo kod obične hrane. U sv. pričesti jedemo tijelo Isusovo i pijemo krv njegovu, jer on sam reče: »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi — — — Jer tijelo moje doista je jelo, i krv moja doista je pilo«. (Iv. 6, 53, 55.).

U početku su primali kršćani sv. pričest pod obim prilikama, a sada ju mi primamo samo pod prilikama kruha osim svećenika, koji se pričešćuje pod obim prilikama. Crkva je to uvela s više razloga. Prvo radi svetosti Sakramenta, da se ne bi prolila presveta krv; drugo radi toga, da se svima olakša primanje sv. pričesti, jer u mnogim krajevima teško je dobiti vina i jer mnogi ne bi htjeli piti iz istoga kaleža. Glavni je ipak svakako ovaj razlog, što je Crkva htjela proti nekim krivovjercima istaknuti istinu, da je Isus u presv. Sakramentu nazočan pod svakom prilikom.

Sada prijeđimo na glavno i promatrajmo milosti, koje dobivamo u sv. pričesti.

Sv. pričest nas sjedinjuje s Isusom, umnožava u nama posvećujuću milost, slabi u nama zle želje, krijepi nas u dobru, čisti nas od lakih grijeha i čuva od teških. Ona je nama zalog uskrsnuća i vječne slave.

U pričesti se sjedinjujemo s Isusom. To nam veli sam Isus: »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu«. (Iv. 6, 56.). Kolika je ovo sreća! Presveti Bog, neizmjerna ljepota, dobrota i savršenost sjedinjuje se s nama, koji smo slabi i grešni. Zbilja se na nama ispunjuju riječi psalma: »Iz blata podižući siromaha, da ga postavi uz prvake svoga naroda«. (Ps. 112, 7.). Sretni su bili pastiri kada su našli Božansko Djetešce, sretan je bio starac Simeon, koji ga je držao na rukama, ali smo puno sretniji mi, jer u sv. pričesti dolazi Isus u našu dušu, on postaje naš, a mi njegovi. Još više, naše srce postaje nebo, jer gdje je Isus, ondje je nebo. Mi imamo isto ono, što imaju anđeli na nebu, dapače na neki način još više, jer se s Isusom sjedinjujemo. U staroj liturgiji pjevao se je kod pričešćivanja psalam 33., u kojem dolaze riječi: »Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin«. Jest, sladak je, dobar je i divan naš Gospodin Isus, on je sama ljubav — to osjeća svaka vjerna duša u sv. pričesti.

U sv. pričesti umnožava nam se milost posvećujuća. To je posve jasno, jer u našu dušu dolazi izvor svih milosti. Željezo se u vatri spoji s vatrom i poprimi njezin sjaj. Tako i naša duša sjedinjena s Isusom zasja divnim svijetlom, jer ju je obasjalo Isusovo Božanstvo. Kada je misijonar pitao neku malu crnicu kršćanku, zašto želi primiti sv. pričest, odgovorila je nevina djevojčica: »Ja želim primiti sv. pričest, da mi dragi Isus učini dušu tako lijepom, te mi bude zavidan kad je vidi, pa da mi je uzme u svoje nebo«. Kakva lijepa misao! Po dostojnoj pričesti postaje duša lijepa, prelijepa, Isusu nadasve mila, dostojna da uniđe u nebo.

Dakako da Isusova prisutnost u nama slabi zle želje i krijepi nas u dobru.

Kao što tjelesna hrana uzdržava tijelo i jača mu sile, tako i hrana duše sv. pričest uzdržava u nama život duše, uspostavlja sile, jača oslabljenu krepost.

Zimi je sve mirno, pusto i nekako žalosno, a kada nastane proljeće i sunce toplije zagrije, sve poprima život i veselje, sve buja i cvate, i rekao bi čovjek, druga je zemlja. Proljeće i sunce naše duše jest Isus. Kada on dolazi u našu dušu, onda se u njoj budi novi život, stari čovjek zlih želja kao da umire, a budi se novi čovjek, koji teži za višim, za Božjim, pa možemo govoriti sa sv. Pavlom: »Ne živim ja, nego živi u meni Krist«. (Gal. 2, 20.).

Sv. pričest nam nadalje daje jakost proti napastima, čisti nas od lakih, a čuva od teških grijeha. Sv. Katarina Sienska oćutjela bi posebnu snagu već onda, kada bi pogledala sv. hostiju. Kako je češće bila potpuno slaba, na smrt nemoćna, pogled na hostiju podigao bi ju iz slabosti. Tako pogotovo u sv. pričesti duša naša dobiva posebnu snagu proti napastima, jer je u nama Onaj, koji je pobijedio silu vražju, pred kim drhće neprijatelj duša. Sv. pričest je osim toga i lijek naših duša. Ona liječi slabost duše, odstranjuje lake grijehe, ako se za njih iskreno kajemo, ona nam daje veliku snagu, da možemo svladati teški grijeh, koji je smrt duše.

Sv. pričest daje nam još i zalog uskrsnuća i vječne slave. Zato nam jamči sam naš Gospodin ovim riječima: »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan«. (Iv. 6. 54.). Prema tomu moli i svećenik poslije dijeljenja sv. pričesti izvan mise: »O sveta gozbo, u kojoj se Krist blaguje, slavi se uspomena muke njegove, duša se napunja milosti, i daje nam se zalog vječne slave«. Na svetohranište naših oltara veoma bi dobro pristajale one riječi, što ih Isus reče Marti: »Ja sam uskrsnuće i život, tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će«. (Iv. 11, 25.).

Kada smo evo promotrili divne milosti, što ih duša prima u sv. pričesti od Isusa, onda mu od srca zahvalimo na tom Božanskom daru. Ali ako smo doista zahvalni, onda ćemo i slušati glas njegov i sv. Crkve, koji nas zove, da što češće primamo sv. pričest. Isus nas milo s oltara zove: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti«. (Mat. 11, 28.). Odazovimo se njegovom milom pozivu pa odlučimo, da ćemo rado i često pristupati k stolu Gospodnjem, da primimo u dušu Onoga, koji je naše blago, naša jakost, naš život, i koji će biti uskrsnuće naše i naša vječna slava.

Presv. oltarski Sakramenat

Priprava na sv. pričest i zahvala

Kralj Salamon gradio je hram, da bude stan Bogu. On ga je ukrasio skupocjenim drvetom, zlatom, srebrom i draguljima. U taj hram imala se je postaviti škrinja zavjetna s manom, slikom presv. Sakramenta. Mi u sv. pričesti primamo u dušu ne manu, nego samoga Boga, te nam duša postaje hram Božji. Zato treba prije sv. pričesti što ljepše urediti hram duše, što bolje dočekati Božanskog gosta i onda se s njime pozabaviti.

Priprava na sv. pričest jest potrebna, to je svakom jasno. Na svako veliko, važno djelo pripravlja se čovjek, pa kako se onda ne bi pripravio na sv. pričest, u kojoj primamo najvećega gosta, Kralja neba i zemlje. Ova priprava je dvostruka: tijelom i dušom.

Priprava tijelom sastoji u tome, da moramo biti natašte t. j. od pola noći do sv. pričesti ne smijemo ništa jesti niti piti. Ovo zahtijeva počitanje prema Isusu, da njega nebesku hranu, blagujemo prije svake druge hrane. Iznimka su teški bolesnici, koji se mogu pričestiti i ako nisu natašte.

Puno je znamenitija priprava dušom. Dušom ćemo se dostojno pripraviti, ako smo čisti od teškoga grijeha i ako nastojimo biti čisti i od lakoga grijeha, te ako u srcu pobudimo što veću pobožnost i druga sveta čuvstva.

Sv. Pavao veli: »Neka čovjek ispituje sam sebe, pa tada od kruha onoga neka jede i od kaleža neka pije«. (1. Kor. 11, 28.). Dušu treba ispitati prije pričesti, a to će reći, moramo se po sv. ispovijedi očistiti od teških grijeha, jer nam u dušu dolazi Bog, sama svetost, koji mrzi na grijeh. Samo u čista srca ulazi Isus rado, samo onima dijeli bogatstvo svojih milosti, koji ga primaju savršenom ljubavlju i čistoćom pravednika. Za onoga, koji bi primio pričest u teškom grijehu vrijede strašne riječi sv. Pavla: »Kojigod bude nedostojno jeo kruh ovaj ili pio kalež Gospodnji, bit će kriv tijelu i krvi Gospodnjoj... Jer tko nedostojno jede i pije, sud sebi jede i pije, ne razlikujući tijela Gospodnjega«. (1. Kor. 11, 27, 29.). Takov čovjek je sličan izdajici Judi i čeka ga strašna Božja kazna, jer se ruga Božjem veličanstvu, jer se ruga predobrom Spasitelju, kada mu on želi učiniti najveću ljubav.

Kralj Nabudohonozor naredio je, da se izaberu mladići bez ikakove ljage, čisti i lijepi, i oni su se imali hraniti hranom kraljevskoga stola. Pa kako onda moramo mi biti na duši čisti i lijepi, kada pristupamo k stolu Kralja svih kraljeva. **Potrebna je dakle za sv. pričest čistoća od teških grijeha, ali tko ljubi Isusa pravom, savršenom ljubavlju, on će nastojati, da bude što čišći i od lakih grijeha.** Laki grijesi ne čine sv. pričest nedostojnom, ali ipak umanjuju žar ljubavi i radi njih ne primamo mnoge milosti, koje bismo sigurno primili, da smo čisti i od malih grijeha. Za blagovanje anđeoskog kruha pristoji se anđeoska čistoća.

Prije pričesti treba u srcu buditi sveta i pobožna čuvstva. Promišljaj, kako te Isus na oltaru čeka pun nježne ljubavi. Misli, kako ti kao Zakeju govori: »Siđi brzo, jer mi danas valja ostati u kući tvojoj!« Neka veselje obuzme dušu tvoju na ove riječi ljubavi i milosrđa. Pokloni se Isusu i probudi živu vjeru u njegovu prisutnost

u presv. Sakramentu. Onda se ponizi i govori: »O Isuse, svemogući, presveti Bože, ja nisam vrijedan tvoga poziva, ja nisam vrijedan. Ja bih morao govoriti kao nekoć sv. Petar: Izidi, Gospodine, od mene, jer sam čovjek grešnik. Ali ne, Gospodine, dođi k meni baš zato jer sam slabi grešnik. Gospodine nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, ali samo reci riječ i ozdravit će duša moja!«

»Velika je, o Isuse, nevrijednost moja, ali je još veća dobrota tvoja, zato se ja ufam. Ti nas, Isuse, zoveš, ti se dapače prijetiš onima, koji se ne odazivlju: »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi«. O Isuse, dođi u dušu moju, dođi što prije, tebe trebam, ti si jakost moja i život moj i sve moje«.

Probudi onda veliku ljubav prema Isusu, svom Spasitelju, koji je za te umro, koji iz ljubavi prema nama stanuje u presv. Sakramentu i koji želi doći u naše srce. »O Isuse, ti dolaziš k meni, ti Bog, ti koji nikoga ne trebaš, ti srećo i blaženstvo neba. O Isuse, ljubim te nada sve i kajem se radi grijeha svojih. Užgi ljubavlju svojom srce moje, da te ljubim nada sve i da te dostojno primim«.

Kada si se ovako ili slično pripravio, onda pristupi k oltaru te pobožno i ponizno primi Isusa u sv. pričesti i govori: »Tijelo Gospodina našega Isusa Krista neka čuva dušu moju za život vječni. Amen«.

Iza pričesti treba se zahvaljivati. Kada bi ti došao u pohode kakov odličan gost, a ti bi ga ostavio sama i otišao za svojim poslom, to bi za njega bila uvreda. Uvreda bi bila i nezahvalnost prema Spasitelju, kad bismo iza sv. pričesti odmah otišli iz crkve. Treba se iza pričesti neko vrijeme zahvaljivati za veliku milost, koju primismo. Sv. Margareta Alacoque nazivala je vrijeme iza sv. pričesti »ono blaženo vrijeme«. Ona bi se iza pričesti dugo i sabrano zahvaljivala i ne bi se mogla uzdržati, a da češće ne uzdahne: »O Ljubavi, o Ljubavi, o neizmjerne Božje Ljubavi prema tako jadnom i nevoljnom stvoru«. Tako se i mi od srca i ponizno zahvaljujmo Ljubavi, koja nas je pohodila.

Kada si se zahvalio, onda otkri Spasitelju srce svoje i potrebe svoje. On je svemoguć, on je bogat, on je milosrdan. Moli ga, da ti pomogne u potrebama duše i tijela. Uvijek vrijede Isusove riječi: »Molite i primit ćete«, a one osobito vrijede iza sv. pričesti. To je vrijeme milosti, kada nam Isus otvara blago svoga presvetoga Srca. Zato je neki pobožni čovjek iza sv. pričesti govorio: »Sada sam veliki bogataš«. I mi možemo iza sv. pričesti postati bogati, jer nam Najbogatiji nudi svoje blago. Zato upotrebimo dobro ono vrijeme zahvale iza sv. pričesti.

Kada se je Isus približavao kući mrtvoga Lazara, izašla je pred njega Marta, satrvena od žalosti. Isus je Martu utješio. Onda Marta ode po sestru Mariju i reče joj: »Učitelj je ovdje i zove te«. (Iv. 11, 28.). Na našim oltarima stanuje onaj isti svemogući i dobri Učitelj. On nas zove, da mu dođemo po utjehu i jakost. On želi doći u naše srce po sv. pričesti. Odazovimo se rado i često, primajmo sv. pričest što dostojnije i pobožnije. Sv. pričest jest vrhunac Isusove ljubavi i darežljivosti. A poslije sv. pričesti zadržimo se u razgovoru s našim Učiteljem. To neka bude za nas škola, gdje ćemo naučiti ljubiti Isusa i gdje ćemo postati njegovi pravi učenici. O Isuse, naš presveti Učitelju, učini srce moje po srcu tvojem. Amen.

Presv. oltarski Sakramenat

Česta sv. pričest

Ima jedna veoma zgodna slika. Pred vratima stoji Spasitelj i kuca, a pod slikom čitamo riječi: »Evo stojim pred vratima i kucam, i tko čuje glas moj i otvori, unići ću k njemu i nastanit ću se kod njega«. Ova slika znači: Isus kuca na vratima srca čovječjega i želi unići u srce po sv. pričesti. O blago onima, koji otvaraju srce svoje Spasitelju i puštaju ga unutra!

Želja je sv. Crkve, da se što češće, dapače svaki dan pričešćujemo. Svagdanja pričest bio je običaj prvih kršćana. Sv. Pismo govori, kako su prvi kršćani »bili postojani u nauci apostolskoj, zajednici bratskoj, lomljenju hljeba i u molitvama«. (Dj. ap. 2, 42.). Lomljenje hljeba u kršćanskoj starini znači sv. pričest. Sv. Justin, mučenik, opisuje prikazivanje sv mise, a onda veli, da se je iza pretvorbe prisutnima dijelila sv. pričest, a odsutnima je nosio đakon. Sv. Augustin držao je jednom zgodom govor novokrštenima, koji su primali sv. pričest, pa ih je opomenuo: »Morate znati što ste primili, što ćete primiti, što morate svaki dan primati«. S vremenom je popustila revnost kršćana, pa je papa Fabijan († 250) izdao zapovijed, da se vjernici moraju pričešćivati barem 3 puta u godini na tri najglavnije svetkovine. Kada je u srednjem vijeku revnost još više popustila, naredio je sabor lateranski g. 1215. da se svaki kršćanin mora pričestiti najmanje jedanput u godini i to o Uskrsu. Ipak Crkva nije nikada prestala preporučivati česte sv. pričesti. U posljednje vrijeme stala je Crkva sve više poticati na revnost u primanju presv. Sakramenta. Tako je po nalogu pape Pija X. sveti »Zbor sabora« g. 1905. 20. XII. izdao dekret o čestoj i svagdanjoj sv. pričesti, koju stavlja na srce svima vjernicima.

Česta sv. pričest potrebna je za život duše. To se vidi iz riječi Isusovih i ustanove presv. Sakramenta. Isus zahtijeva, da jedemo njegovo tijelo i pijemo njegovu krv. »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete njegove krvi, nemate života u sebi«. (Iv. 6, 53.). A kako često moramo to činiti? Svaki dan ili često. To zaključujemo iz toga, što je Isus pričest prispodobio mani u pustinji. Izraelci su manu sabirali i jeli svaki dan. Tako eto i mana nebeska, sv. pričest ima da bude svagdanja ili barem česta hrana. Isus zove tijelo svoje kruhom, a kruh je svagdanja hrana. »Tko jede ovaj kruh, živjet će uvijek«. (Iv. 6, 58.). Evo dakle sv. pričest treba da bude česta hrana za život duše. Prema tomu rekao je apostolski učenik sv. Ignacije, da je sv. pričest »lijek besmrtnosti«.

Česta pričest nam treba, ako hoćemo uzdržati život duše i napredovati u dobru.

Na posljednjoj večeri prispodobio je Isus sebe sa trsom, a apostole s lozom: »Ja sam trs, vi loze. Koji ostaje u meni, i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa učiniti«. (Iv. 15, 5.). Ove riječi odgovaraju onim drugim njegovim riječima: »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu«. (Iv. 6, 56.). Prema tomu tko hoće uzdržati život duše i napredovati i donositi rodove kreposti, taj mora biti spojen s Kristom, a to smo

osobito po sv. pričesti. Zašto su u prvo doba kršćanstva bili onoliki sveci i mučenici? Zato jer su svaki dan primali sv. pričest. Zašto se kod svetaca ističe, da su često primali presv. Sakramenat? Zato, jer su bili uvjereni, da im to daje snagu i ustrajnost. Bez Krista ne možemo ništa učiniti, pa pogotovo ne možemo onda bez sv. pričesti napredovati u krepostі. Sv. Franjo Saleški piše: »Iskustvom od 23 godine moga dušobrižništva mogao sam kao rukom opipati, kako je velika moć sv. pričesti. Ako ju primamo sa živom vjerom i pravom čistoćom i pobožnošću, ona utvrđuje dušu u dobru, odvraća od zla, tješi ju, podiže ju — ukratko ona ju čini nebeskom i sličnom Bogu«. Zato je već sv. Augustin napisao: »Tko Krista često prima on se pretvara u Krista«.

Česta pričest daje nam posebnu snagu, da možemo u dobru ustrajati.

Neki mornar primio je u bolesti sv. pričest. Iza toga bio je veseo pa je govorio: »Sada sam pripravan na daleki put«. Kada je svećenik upitao za uzrok njegove radosti, reče: »Sada se više ničega ne moram bojati, jer je kormilar na palubi«. Htio je time reći, da je Isus s njim. Isus u sv. pričesti jest naša snaga, s njime možemo sve poteškoće svladati.

G. 1901. došli su gradski oci grada Reimsa, da pregledaju bolnicu, u kojoj su dvorile redovnice. Gospoda su brzo prolazila sobama, gdje su bili bolesnici s ranama od raka i s drugim gadnim bolestima. Njima je bio nepodnosiv onaj smrad od rana. Pri polasku upita jedan od njih glavaricu: »Sestro, kako vi dugo ovdje služite?« Odgovor je bio: »Punih 40 godina«. Pitao je dalje začuđen: »Recite mi, odakle vam tolika snaga?« Redovnica je odvratila: »Od sv. pričesti, koju dnevno primam. Kada ovdje ne bi bilo presv. Sakramenta, ne bi nijedna od nas mogla ustrajati«. Po sv. pričesti, po kruhu jakih postajemo i mi jaki.

Isus nam je u sv. pričesti sve. Ako ti je slaba vjera — Isus je istina. Jesi li mlak — Isus je revnost za slavu Očevu. Ako ti je oslabila ljubav — Isus je izvor ljubavi. Jesi li ohol — On je ponizan. Ako te napastuje požuda, ako si slabi grešnik — Isus je nevini Jaganjac. Isus je put, istina i život, Isus je sve naše.

Mnogi se ispričavaju, da se ne mogu često pričešćivati. Čuj, Crkva veli da je za svagdanju pričest dosta čistoća od smrtnoga grijeha i dobra nakana. Za čestu pričest ne moraš ići svaki dan na ispovijed; dosta se je ispovijediti jedanput u 8 ili 14 dana. Ne govori: ja sam nesavršen, jer ti baš zato treba česta pričest. Ako ne možeš svaki dan na sv. pričest, možda možeš 2 ili 3 puta na tjedan ili svaki tjedan ili svaki mjesec ili više puta u godini. Čujmo, kako je o sv. pričesti mislila ljubimica presv. Srca, sv. Margareta Alacoque. Ona je govorla: »Mene mori silna želja za sv. pričesti. Kad bih morala bosonoga trčati po ražarenoj žeravici, da se pričestim, ne bi me bol od opeklina odvratila od nje. Ta bi me prolazna bol manje pekla od velike žalosti, što ju osjećam kad moram ostati bez najslađe hrane moje duše«.

Obraćenik Newman primao je kao arhiđakon protestantske crkve godišnje 100 tisuća franaka. Kada je iza dugog i ozbiljnog proučavanja odlučio postati katolikom, odvraćali su ga od toga prijatelji govoreći: »Promisli, da prijeći u kat. crkvu znači izgubiti 100 tisuća franaka.« On je na to rekao: »Šta je to prema jednoj sv. pričesti?«

O katolici, upamtimo, da je sv. pričest naše najveće blago.

Sadržaj

PRVO GODIŠTE

DRUGO GODIŠTE

TREĆE GODIŠTE

ČETVRTO GODIŠTE

